UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Tractatus III

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

q

Via repleta eſt terra ſciētia dñi ſicut aq̄ maris operiētis: vt olim p̄dixerat Eſaias ca.xj. ⁊ iā fideliū mltitudo ex diuini v̄bi freq̄nti vſu ad aliq̄ ſubtilioꝛa ↄtēplāda p̄t aſſurgere: nūc ſup euāgelijs t̄palib⁊ feſtiuis volo q̄dam ſubtilioꝛa mouere. q̄dā v̄o etiā diſcutere: ſup ferialib⁊ āt plerūq3 mouere tm̄modo. Ea eſt ei libꝛoꝝ copia vt poſſim⁹ ad alia loca remittere lectoꝛē. Et haꝝ q̄ſtionū q̄dā erūt ꝑ maioꝛi p̄te theoꝛice: intellectu3 ſcti euāgelij ↄcernētes. Quedā v̄o moꝛales ⁊ penit⁹ imp̄tinētes iuxta ea q̄ in voluminis exoꝛdio ſpopōdi

Igit̄ dñica pꝛia i aduētu dñi Queſtio pꝛima.

q

Veritur vtrum ſi aſina humāe nature p̄cti demerito a diabolo nō fuiſſ3 alligata: dei filius ꝑ incarnationē veniſſet eā ſolidere vl̄ nō: Ad h̄ dico q̄ Sco. in. iij. ſniaꝝ. diſt. vij. l3 dicat ſe loqui ſine p̄iudicio tñ tenet q̄ ſi hō nō peccaſſet: nihilomin⁹ fili⁹ dei veniſſet ꝑ carnis aſſūptionē: nō vt redēptoꝛ: ſed vt glorificatoꝛ. Sed ſctūs Tho. in. iij. diſt. j. tenet ꝓbabilit̄ q̄ n̄ veniſſet: lic3 dicat q̄ alia opinio quā ſequit̄ Scot⁹ p̄t etiā ꝓbabilit̄ ſuſtineri. In tertia p̄te aūt. q. j. ar. iij. dt̄ q̄ magis aſſentiēdū eſt opiniōi dicēti q̄ nō veniſſet: ⁊ ei⁹ ↄcluſio eſt tenēda. Et ꝓbat rōne vtrobiq3 ſic. Nā ea q̄ ex ſola dei volūtate depēdēt nobis innoteſcere nō p̄nt: niſi ꝑ reuelationē factā ſanct3. Sed in ſacra ſcp̄tura ⁊ dictis ſanctoꝝ hec ſola incarnatōis cauſa aſſignat̄: redēptio. ſ. hoīs a ſeruitute peccati: ita q̄ ceſſante peccato ip̄a ceſſaſſet. Intēdit aūt ſctūs Tho. arguere ſic. Quicunq3 in his q̄ ſunt fidei aſſerit qd̄ ignoꝛat: p̄ſumptuoſe aſſerit. ſed q̄ aſſerūt chꝛm̄ hoīe nō peccāte fuiſſe ventuꝝ: aſſerūt qd̄ ignoꝛāt. Nā cū aliq̄d ſciat̄ vl̄ rōne vel reuelatiōe: iſti h̄ nō ſciūt rōe qꝛ ſic nō poſſunt cognoſci q̄ ſolū eſt diuina volūtate depēdent quā ignoꝛam⁹. nec reuelatione: qꝛ ſancti q̄b⁊ facta eſt reuelatio eoꝝ q̄ ſunt fidei nō dicūt h̄ ſed oppoſitu3 innuūt. Cōfirmat̄ aūt rō ſcti Thome. q̄a ſi ceſſante pc̄tō fili⁹ dei fuiſſet humanat⁹ nulla pōt rō reddi niſi ꝑteruiendo quare nō fuit angelicat⁹ naturā angelicā aſſumēdo ⁊ glificādo. Pꝛobat etiā vtrobiq3 auctoꝛitate. Nā Leo in ſmone de natiuitate dicit. Si hō ad imaginē ⁊ ſimilitudinē dī fact⁹ in ſuo honoꝛe māſiſſet: creatoꝛ mōi creatura nō fieret: aut ſempitern⁹ tēpoꝛalitatē ſubiret: aut eq̄lis deo patri dei fili⁹ foꝛmā ſerui aſſumeret. Et Aug⁹. in oꝛōne ad btām v̄ginē. Vt q̄d inq̄t neſciū peccati ꝑ pc̄tōꝛib⁊ parceres: ſi deeſſet q̄ peccaſſet. Aut q̄d mr̄ fieres ſaluatoꝛis ſi nulla eſſet indigētia ſalutis. Itē idē ſup illud Matth. j. Ip̄e em̄ ſaluū faciet ⁊c̄. Si hō nō peccaſſet: v̄go nō peperiſſet. Et de v̄bis dñi ↄponēs illud Luc. xix. Venit filius hoīs q̄rere ⁊c̄. Si hō inq̄t nō peccaſſet: filius hoīs nō veniſſet. Et glo. j. Tim. j. ſuper illud. Chꝛs venit in hūc mōm peccatoꝛes ſaluos ⁊c̄. dt̄. Nulla cauſa fuit veniendi chꝛo dño: niſi peccatoꝛes ſaluos facere. Tolle moꝛbos: tolle vulnera: ⁊ nulla erit medicine cauſa. Sed ↄtra determinatū ſmonē ⁊ ↄcluſionē omiſſis argumētis ⁊ q̄ ſctūs Tho. facit ⁊ ſoluit arguo ꝑ rationes in q̄b⁊ fundauit ſe Scotus. Pꝛimo ſic. Nā oīs oꝛdiate volēs: p̄us vult quod eſt fini ꝓpinqui⁹: puta p̄us gl̄iam q̄3 gratiā. ⁊ p̄us gl̄iam magis gl̄ioſi q̄3 min⁹ glorioſi. Sed de⁹ oꝛdiate vult Ergo p̄us natura eligit ad gl̄iam nō ſolū chꝛm̄ ſed oēs q̄s voluit gl̄iam ↄſequi q̄3 aliq̄d p̄uiderit circa pc̄tōꝛem de pena vel culpa. Simpliciter aūt tu q̄ remoto poſterioꝛi puta p̄uiſione culpe: ſtat p̄us: puta electio anīe chꝛi ad gl̄iam. Sol̄. In nullo actu diuino immanēte cuiuſmodi eſt velle ⁊ p̄ſcire eſt oꝛdo nature ſiue p̄oꝛitas vel poſterioꝛitas ſi in ſe ↄſideret̄: qꝛ in eo nō eſt diſtinctio qua3 req̄rit oꝛdo p̄oꝛitatis: nec aīt tendit in obiectū q̄ſi vnū obiectū ſit p̄us ſcitū aut volitū q̄3 aliud. qꝛ ſicut in vno actu ita i vno inſtāti omnia ſimul ſcit. ⁊ vult q̄cūq3 ſcit aut vult. ſed eſt tm̄ in eo ex parte obiectorū inq̄ntum ſcit ⁊ vult vnū obiectū eē p̄us alio. qꝛ ſcit om̄e veꝝ ⁊ vult oē bonum.

Eſt aūt veꝝ ⁊ bonū vnā rem eſſe ꝑorem
alia. Et ſic intelligit deꝰ ordiāte velle: nō
qꝛ in ſua volitiōe in ſe vel vt tēdit in obie-
cta ſit ordo: ſed qꝛ eſt ordo i rebꝫ ab eo vo-
litis. Ad argumentū dico ꝙ duplex ē vo-
lens ordinate. Unꝰ. ſ. in cuiꝰ volitiōe eſt
ordo vt hō ⁊ angelꝰ ꝗ habēt diuerſas vo-
litiōes ſucceſſiuas inuicē ordinatas. Ali-
us in cuiꝰ volitiōe nō eſt ordo: ſed in voli-
tis vt deꝰ. De pmo negat minor ⁊ ꝯcedit
maior. de ſcdo āt ecōuerſo. Sed ꝯtra ſo-
lutionē replico. Licꝫ em̄ argumentū aſſu-
mat dūo falſa ſm mentē arguētis. ſ. ꝙ i di-
uinis actibꝫ ſit ordo nature in ſe vel vt tē-
dit in obiecta. ⁊ ꝙ idē actꝰ ꝑus natura tē-
dat in h̄ obiectū qꝫ i illud. tñ ſaltē eſt ibi or-
do rōnis ex pte rōcinātis: ⁊ ſi nō rōcinabi-
lit. Et ꝯſeqnt ꝑus ſm rōnem deꝰ volu-
it gl'iam anie chr̄i: qꝫ humanā redēptionē
Et ꝯſeqnt in illo ꝑori voluit incarnatio-
nē ꝑ ſe ⁊ ſm ſe: nō ꝑ aliud. Et ꝯſeqnt ceſ-
ſantibꝫ aliis fuiſſet celebrata. Solu. De-
us vult maiꝰ bonū ꝑus rōne qꝫ minꝰ qñ
inter ea eſt ordo ꝑ ſe ſicut eſt int bonū na-
ture: grē ⁊ gl'ie. nō aūt h̄ eſt neceſſe qñ in-
ter ea eſt ꝑ accidēs: ſicut eſt iter grās aut
glorias nullū eſſentialē ordinē habentes.
Un̄ nō oportet ꝯcedere deū ꝑus natura
vl' rōne voluiſſe gl'iam anie chr̄i qꝫ huma-
nā redēptionē. imo potuit eſſe ꝙ ꝑus rōe
voluerit ſcdꝫ qꝫ pmū. Scdo. Nullꝰ ē pci-
ſe ꝑdeſtinatꝰ eo ꝙ aliꝰ ꝑuiſus ſit caſurus
alioqn oporteret aliquē gaudere de caſu
alteriꝰ. ergo multo magis h̄ veꝝ ē de aīa
chr̄i. Sed adde tu: ꝙ ſi nō veniſſet niſi hō
peccaſſet: illa aīa fuiſſet ꝑdeſtinata ad il-
lā gl'iam pciſe: qꝛ aliꝰ ꝑuiſus fuit caſurꝰ.
Solu. Dupliciṫ intelligiṫ aliqs ꝑdeſtina-
ri: qꝛ aliꝰ ꝑuideṫ caſurꝰ. Primo qſi ꝑuiſio
caſus ſit cauſa ꝑdeſtinatiōis ſctis. ⁊ h̄ eſt
falſum. Scdo qꝛ nunqꝫ caſurꝰ ꝑdeſtinatꝰ
ad ſubueniēdum caſuro: ⁊ ſic ꝯcediṫ. Nec
tñ oporteret illū gaudere de alteriꝰ caſu ſed
de bono qḋ originaṫ ex caſu ſicut ex cauſa
ſine q̄ nō. ſicut nō oporteret deū gaudere
de culpa ſine q̄ nō haberet gl'iam quā nō
haberet in parcēdo ⁊ puniēdo. nec oporteret
martyres gaudere d̄ tyrānoꝝ neqcia: ſed
de ſua patiētia. Sed replicaṫ: qꝛ nō videṫ
deꝰ aīam chr̄i ad tantā gl'iam ꝑordinaſſe
ſolū ꝓpter talē redemptiōem. Tū qꝛ talis
gl'ia eſt maiꝰ bonū qꝫ illa redemptio ſine
gl'ia redimendoꝝ. Tū qꝛ nō eſt veriſimi-
le ſūmū bonū in entibꝫ: eſſe ſolū ꝓpt minꝰ
bonū occaſionatū: ſicut nec deū ꝑus ꝑde-
ſtinaſſe Adā qꝫ chr̄m: qḋ tñ ſeqreṫ. Solu-
tio. Ad pmū dr ꝙ illā aīam ad illā gl'iam
fuiſſe ꝑdeſtinatā ſolū ꝓ redēptiōe aliarū
dupliciṫ intelligiṫ. Primo qſi talis redē-
ptio ſit pncipalis finis eiꝰ. Scdo qſi ſit fi-
nis eiuſdē: ſine q̄ nō fuiſſet gl'ia anie chr̄i
talis ac tāta: q̄lis ⁊ q̄nta nūc eſt. Primo
mō negaṫ ⁊ ſcdo mō ꝯcediṫ. Uel dr ꝙ ta-
lis redēptio nō fuit finis gl'ie chr̄i ſed eiꝰ
incarnatiōis: cuiꝰ duplex eſt finis. ſ. pri-
mus. i. ꝑdicta redemptio: ⁊ remotꝰ. i. ꝑfe-
ctio vniuerſi vel gl'ia dei vel ipſe deꝰ: que
oīa ſunt finis totalis ⁊ ſingula finis par-
tialis. Ad ſcdm āt diciṫ: ꝙ nō incōuenit
maiꝰ bonū occaſionari ꝓpt minꝰ bonum
tanqꝫ ꝓpter finē ꝓximū aut partialē: imo
ex pctis elicit deꝰ bona q̄ ſine eis nō fuiſ-
ſent. Tertio ſi ꝑdeſtinatio anie chr̄i ſit tm̄
ꝓ redēptiōe aliaꝝ: deꝰ ꝑus vidiſſet Adā
caſurū qꝫ chr̄m ꝑdeſtinaſſet: qḋ incōuenit
Et qꝛ illā aīam nō fuit neceſſe vniri corpi
paſſibili: oēs auctoritates q̄ videnṫ ſona-
re ꝙ nō veniſſet ſunt gloſande. qꝛ nō ve-
niſſet vt redēptor: nec vt paſſibilis. Sol.
Cōcedo ꝯſeqns illatū de ꝑoritate rōnis
ex pte rōcinātis. Intelligimꝰ em̄ pmo de-
um volentē ſuā bonitatē manifeſtare i ꝓ-
ductiōe ꝑfecti vniuerſi. Scdo ꝙ in eo vo-
luit eſſe creaturas rōnales ⁊ itellectuales
beatas. Tertio ꝙ vidit caſum aliquarū
ꝑdeſtinataꝝ. Quarto ꝙ decreuit eas re-
pare ꝑ icarnationē filii. Quīto ꝙ voluit
aīam chr̄i int oēs ꝓſtare grā ⁊ gl'ia: ⁊ alia-
rū gl'ias ordiare i gl'iam chr̄i. Sꝫ ꝑorita-
te ꝑfectiōis ⁊ cauſalitatis ex pte effectus
tpalis eſt ecōuerſo. Eſt tñ ſciēdū ꝙ ſctūs
Tho. in. ii. di. j. q. ii. ar. iii. dr ꝙ aliqd puta
a. dr finis. b. dupl'r. Primo qꝛ b. ordinaṫ
ad adqſitionē ⁊ ꝯſeruatōeꝫ a. vl' qꝛ ex b. ꝑ-
uenit vtilitas ipi a. Et ſcdo qꝛ b. tēdit in
a. ſicut in illud cuiꝰ ſimilē ⁊ participati-
onē deſiderat. Primo mō ruſticꝰ eſt finis
regis: ⁊ ſanitas eſt finis medicine: ⁊ ꝑde-
ſtinatio noſtra ꝑdeſtinatiōis chr̄i. ſed ſe-
cūdo mō eſt ecōuerſo: qꝛ noſtra ſalꝰ redūs

dat in glīam chri. Qō aūt ordinat ad fi/
nē pmo mō eſt duplex.ſ.q̄ddā nō partici/
pans diuia bonitate niſi in ordine ad illō
cui ē vtile: vt partes in ordine ad totū: z
ꝙ eā participat etiā ſine illo ordie. ſic an/
geli ſine ordine ad hoiem. Primū nō ē ni
ſi ſit ille finis. ſʒ ſecꝰ ō ſcdo. Hec ibi. Mo
dus aūt gloſandi autoritates quā Sco/
tus tradit: lʒ ſctūs Tho.i.iij. dicat ꝙ pba
biliter poſſet ſuſtineri: tn̄ eū pſūptuoſum
credidit: imo videt ꝙ repugnet dictꝭ ſan
ctoꝝ: lʒ n̄ ſcptūre. Stāte em̄ tali gloſa du/
plex fuit cauſa chro dn̄o veniendi. ſ. pctō/
res ſaluos facere z hūanā naturā glificā/
re. Sed h̄ eſt ꝯ gloſam ſupra inductam q̄
dt ꝙ nulla cā veniēdi fuit niſi vna. ſ. pecca
tores ſaluos facere. Preterea ſup illō Le
ui. vl. Ois eſtimatio ſiclo ſanctuarij pōde
rabit. dt glo. Ois diffinitio ſcti s fiat pon
derib9 de ſancta ſcptura veniētib9. Sʒ ſic
eſt ꝙ dicta gloſa nō venit de ſacra ſcptura
id eſt in ea nō habet fundamētū. ḡ p eam
nihil bn̄ diffinit vel determinat. De his
oib9 vide ſi vis Capo.in.iij.di.j. Que/
ri etiā pōt vtꝝ ꝯueniēs fuerit chrm̄ incar
nari. De q̄ vide ſcm̄ Tho. vbi ſ. Et vtꝝ
ꝯueniētiꝰ fuerit incarnari filiū q̄ʒ patrem
vel ſpūmſcm̄. de q̄ vide Tho.iij pte.q.iij
ar.viij. z .iij.diſt.j.q.ij.ar.ij. z.iij.

Dn̄ica ſecunda in Aduētu
Queſtio ſecūda.

Q Veritur vtrū deus poſ
ſit aſtra.i. ſolem: lunā: z ſtellas
ſuo ſplendore puare? Ad qō re/
ſpōdeo p tres ꝯcluſiōes. Prima Sol nul
la ſua luce vere puari pōt. Nā impoſſibile
eſt ꝙ ſtāte cauſa remoueat effectꝰ. qꝛ cau/
ſa ē ad quā de neceſſitate ſequit aliud: vt
patet. v. Meta. Sed ſtāte ſole/ ſtat cauſa
ois ſue lucꝭ. qꝛ nō hʒ lucē alienaʒ ſiue ab
alio participatā: nec ꝓpriā q̄ ſit accidēs.i.
cōmune. ſed habet ſolū ꝓpriā que eſt acci/
dens p ſe z naturalis ꝓprietas eiꝰ. Omē
aūt tale accidēs ꝯſequitur pncipia ſpeciei
cui ineſt: vt riſibilitas pncipia hoīs: z di/
cit cauſari a ſuo ſubiecto: nō p actōeʒ: ſed
per naturalē ſeq̄lam.i. ſic ꝙ pducēs ſubie/
ctū/pducit p illud ꝓprias ſubiecti paſſio/
nes. Scda. Luna puari pōt vere aliq̄ lu/
ce: vt patet ad ſenſum. quia puat ea quam
habet a ſole: vt patet in eclipſi. Non autē
omni. qꝛ ſm ſcm̄ Tho. ſup libro de celo z
mūdo: cū luce pticipata a ſole habet ꝓpri
am lʒ debilē z ſolū in ſupficie. Et hec con
ſequit pncipia lune: ſicut in ſole dictū eſt.
Tertia. Stelle puari pn̄t vere aliq̄ luce.
qꝛ ea quā hn̄t a ſole q̄ ſm ſcm̄ Tho. illu/
minat oēs ſtellas. nō aūt omni. qꝛ ſi luna
q̄ inter oia corpa ſtellaꝝ eſt īfima adeo vt
ſit opaca habet aliq̄lem lucem ꝓpriā: a for
tiori vident eam habere ſtelle: vt inuit s.
Tho. verit.q.xij.ar.j. in corpore. dicēs lu
men eſſe in ſtellis vt q̄litas z forma pma
nens: in aere ꝓo vt paſſio. Sed cōtra p̄/
miſſa. quia q̄dam dicunt ſolem in paſſio/
ne chriſti vere puatum lumie. Sol. Hoc
eſt falſum z cōtra Dionyſiū in epiſtola ad
Policarpū: q̄ dicit ſe vidiſſe tūc lunā ſub/
intraſſe ſolem. Nec hoc mirū ſi ipe hoc vi
dit: non autē illi q̄ erant in hieruſalem: q̄a
ipſe fuit in egypto vbi raro ſūt nubes. tūc
aūt fuerūt nubes in iudea ad maiorē hor
rorem mortꝭ chri. Scdo. Nam Scotꝰ et
multi alij vident hrē p maxima: ꝙ q̄ncun
q̄ʒ aliqua ſe habent vt prius z poſteriꝰ res
aliter diſtincta: deus poteſt ſepare prius a
poſteriori: qꝛ ab eo non dependet. ſed hu/
iuſmodi ſunt ſol z ſuus ſplendor z luna z
ſtelle. Solu. Illa maxima eſt falſiſſima.
Fallit em̄ pmo vbi vnū eoꝝ eſt reliq̄ ra/
tio eſſendi. Unde nō poſſet deꝰ facere ma
teriā ſine forma qua eſt prior z a qua rea/
liter diſtinguit. Et ſcdo vbi vnum eſt ef/
fectus z naturalis ſequela alterius: ſicut
paſſio ſubiecti. q̄a tūc eſt impoſſibile age/
re ad ꝯſeruatiōem ſubiecti: z nō eius qō
neceſſario eſt a ſubiecto. Et lʒ priꝰ nō de/
pēdeat a poſteriori: tn̄ neceſſario illō cau/
ſat z infert: et ipm poſteriꝰ a priori ſic de/
pendet vt aliq̄n non ſinat ipm ſine ſe eſſe.
Sed cōtra hoc: quia nō magis depen/
det paſſio a ſubiecto: puta calor ab igne q̄ʒ
actio a paſſiōe vel q̄litate: puta calefactio
a calore. Sed deus poteſt paſſionem ſiue
qualitatem ſubiecti ſepare ab actione: vt
patet in tribus pueris. Ergo z ſubiectuʒ
a paſſione. Solutio. Proprietates que

ſūt cū motu poteſt de⁹ a ſubiecto ſepare:
qꝫ nō ſunt ꝓprietates niſi ſuppoſito motu
p̄mi mobilis a q̄ depēdēt. ꝛ magꝫ a deo:
de quoꝝ nūero ē calefacere reſpectu ignis.
non aūt pōt ſepare q̄ ſequunt̄ ſubiectū ꝑ
ſimplicē emanationē: vt lucere. Hec Pe/
trus. Sed quia etiā ſtāte motu celi ignis
aliq̄n eſt abſolut⁹ ab actione q̄ eſt calefa/
ctio. ideo meli⁹ dici pōt ꝙ nō eſt ſimile: qꝫ
paſſio eſt in ſubiecto: non aūt actio in paſ/
ſione: ſed tranſit in paſſum: ꝛ ꝑ ei⁹ īdiſpo/
ſitionem poteſt impediri. Vñ ſi actio ſit
immanēs ꝛ naturalis vt ea qua angelus
ſe intelligit eſt inſeꝑabilis. Non g̊ ignis ē
circa tres pueros abſolut⁹ a calefactione
q̄ſi aliq̄d circa ipm factū ſit. ſed qꝫ aliqua
forma impſſa eſt pueꝛ ꝑ modū habit⁹ vel
actus q̄ ꝓhibebat eos cōburi: ſicut ꝛ ipri
mer̄ corꝑib⁹ glioſis. Tertio. Nam luna ꝛ
ſtelle nō habent lucē niſi ab alio: qꝫ ſol eſt
fons totius lumis. et dict⁹ eſt ſic: qꝫ ſolus
luceat. Ergo poſſunt oī luce p̄uari. Solu.
Sol lucet ſolus luce ꝓpria ꝛ pura nō mi/
xta cū alia luce: et eſt fons toti⁹ lumis in/
q̄ntum ad oia luminaria diffūdit aliq̇d lu
men ꝑ modū paſſionis ſiue accidentꝫ nō
cōſequentꝫ principia ſpeciei: nō aūt quaſi
omne lumē luminariū ſit hoc modo ab il
lo. Sed ꝯtra hoc: qꝫ lumē q̇d ſtelle ha
bent: a ſole ſemꝑ habent. g̊ nō habent illō
ꝑ modū paſſionū. Sol. Negat̄ ꝯſeq̄ntia.
qꝫ ꝙ ſꝑ illud habeant/eſt non qꝫ habeāt
vt aliq̄d ꝑmanēs ꝛ ꝯſeq̄ns eaꝝ naturam:
ſed qꝫ ſemꝑ aſpiciūt ſolē. et idem eſſet de
aere ſi ſol firmaret̄ in vna pte hemiſperij.
Et forte ꝙ hac rōne ſctūs Tho. dr in eis
eſſe lumē vt formā ꝑmanētē q̄uis poſſet:
dicit ꝙ loquit̄ de luce ꝓpria ſtellaꝝ. Quar
to: qꝫ nō videt̄ a q̄ tūc poſſint lūinaria ob/
ſcurari ſi nō p̄uant̄ lumie. Solu. Imo po
terunt obſcurari ꝑ nubes q̄ etiā tūc erūt
q̄cq̄d erūt: cum chr̄s ſit ventur⁹ in nube:
et ꝑ ꝯdenſationē maximā aerꝫ: q̄ aliq̄ndo
etiā tanta eſt vt aer videat̄ corp⁹ hūanū:
vt cum apparet angelus vł demō corꝑali
viſione. et ꝑ maioris luminis p̄ſentiam. i.
corꝑis chriſti ꝛ ſanctoꝝ: quoꝝ corꝑa luce
bunt vt ſol: et ꝯſeq̄nter chr̄s plus q̄ ſol.
Queri etiā poteſt vtꝝ aduentū ſecūdū
chriſti p̄cedere debeant aliqua ſigna? De
quo vide. iiij. ſenten. diſt. xlviij. q. j. ar. iiij.
Et vtrum chr̄s iudicabit in forma glori/
oſa? De quo vide ibi ar. ij.

Dñica. iij. in Aduētu
Queſtio tertia

Q Veritur vtrū opera: id
eſt miracula chr̄i oſtenderēt eū
ſic euidenter eſſe filium dei: vt
diſcipuli Joānis hoc credere tenerentur?
Ad hoc aūt dico ꝙ ſic. Miracula chriſti
fuerūt in triplici differētia. Quedā eñ fe/
cit chr̄s ad cōſolationē fideliū vel infide/
lium ꝯuerſionē: orando ꝛ deꝑcando: ſicut
ſuſcitauit Lazarū p̄miſſa orōne. Quedā
ꝟo fecit ad eundē finē impando autorita/
te ꝓpria: ſicut ſuſcitauit filiū vidue dicēs.
Adoleſcēs tibi dico: ſurge. Quedam ꝟo
etiā fecit in teſtimoniū eorum q̄ dicebat:
ſicut ſanabat ꝑalyticū: premittēs. Ut aūt
ſciatis quia filius hoīs habet in terra po
teſtatē ꝛc. Prima igit̄ miracula nullo mō
arguebant ipm eſſe deū: nec de hoc facie/
bant ſuppoſitionē in mente: qꝫ in nullo dif
ferebāt a miraculis alioꝝ ſctōꝝ q̄ ñ argu/
ebāt eos eſſe deos. Scd̄a ꝟo faciebāt de
hoc ꝓbabilē fidē. qꝫ illi q̄ erāt cū eo i naui
viſo ꝙ mari ꝛ vētꝫ ipaſſet dixerūt: Qual'
eſt h: qꝫ venti ꝛ mare obediūt ei? q̄ſi dice/
rent: hic nō eſt p̄ciſe hō vt alij. Tertia ꝟo
cōuincebāt demōes credere. qꝫ cū ſciāt to
tā ꝟtutē nature create: ſciebant talia fieri
nō q̄cūqꝫ ꝟtute creata: ſed imediate a dō:
de q̄ ꝯſtat eis ꝙ non pōt reddere teſtimo/
niū falſitati: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ ꝯcludebāt (vt ita di
cam) illā doctrinā eſſe verā in cui⁹ teſtimo
niū illa fiebāt. Homies aūt valde puoca
bāt ad fidē. qꝫ ꝙ demōes ſciunt. ſ. iſta mi/
racula fuiſſe a dō: hoies ꝓbabilr credebāt
freq̄nter: ſed nō ꝯuincebāt. qꝫ nō ꝯſtabat
euidenter eis hec eſſe a deo: qꝫ nō nouerāt
oēs naturales cauſas occultas. Vñ q̇dā
attribuebāt ea diabolice ꝟtuti: q̇d diabo/
lus facere ñ poterat: qꝫ i hac re cert⁹ erat.
Rōne tñ multitudīs prima: ſcd̄a: ꝛ tertia
miracula faciebāt ꝓbabilē ꝯiecturā ꝙ eſſꝫ
chr̄s. de q̄ erat fama ꝙ multa factur⁹ eſſꝫ
miracula: q̄a ipſe fuit tanq̄ fons miracu/

loꝝ:cū ꝟtus de illo exiret ⁊ ſanaret oīs.
Similit̃ etiã ꝑma ſcđa ⁊ tertia ꝓbabãt ꝙ
erat chrs. ⁊ ſimilit̃ ꝓbabãt deitatem aliq̃
mõ.ſ.mediate.i. ſuppoſito ꝙ ipe diceret ⁊
p̄dicaret ſe eſſe chrm̃ ⁊ deũ.q2 cū deꝰ mē-
dacio nõ faueat:p̄dicãs falſam doctrinã
miracl'a facer̃ nõ põt. Diſcipuli igit̃ Joã
nis q̃ cū mgr̃o ſuo opa chr̄i vt credit̃ audi
uerūt necnõ ⁊ viderãt credere nitebat̃ ma
xime q2 p̄dictū fuerat ꝑ Eſaiã chr̄z factu
rū talia miracula. Eſa.xxxv. Et ſic habes
q̄ſtiões mltas ⁊ vnū rn̄ſiuū corollariū
Sed ꝯtra p̄dicta Primo. Nã qcq̃d ꝓba-
bat ieſum eſſe chrm̃ ꝓbabat eſſe filiū dei.
q2 ſcp̄ture ſacre chr̄o attribuūt deitatē:vt
patebit. Sed ꝑma miracula ſūt hmõi:q2
erãt q̄dã impletio ꝓphetiaꝝ q̃ talia fiēda
ꝑ chrm̃ p̄dixerãt:vt ptʒ i expoſitõe euãge
lij. Solu. Nõ ducebãt in deitatē chr̄i im-
mediate inq̄ntū talia miracula vt dictum
eſt:ſed mediate inq̄ntū ducebãt i chrm̃:⁊
inq̄ntū ꝓphetata de chr̄o vel facta ab eo q̃
ſe chrm̃ aſſerebat. Sed replicat̃.q2 etiam
talia fecit impãdo cū dixerit: Lazare ve
ni foras. Solu. Ex q̃ p̄ceſſerat orõ ad de
um illõ imperiū intelligebat̃ eē diuīe vir
tutis ⁊ nõ ꝓprie auctoritatis. Scđo. Naʒ
ꝙ puris hoībꝫ ꝯuenit nõ facit fidē de ali-
cuiꝰ deitate. Sʒ hmõi erãt miracula ſcđa
q2 ſcti viri ex ꝑrãte aliq̄n fecerūt miracl'a
ſcḿ Greg. Vn̄ b̄tūs Bn̄dictꝰ ſolo aſpectu
oculoꝝ ſoluit ruſticū alligatū. Solu. Deꝰ
ꝑ ſctõs ſic eſt opatꝰ miracula aliq̄n eis nõ
orãtibꝫ:ſicut ꝑ ſacr̃a iuſtificat aīam.ſ.per
ꝟtutē exiſtentē intētionalit̃ a deo in vtriſ
qꝫ ⁊ deriuatã ab eis ꝑ int̃media corpa vſ
qꝫ ad materiã in qua terminabat̃ operatõ
Sic em̄ ꝟba ꝯſecratiõis ꝯuertūt panē ⁊
vinū in corpus ⁊ ſanguinē chr̄i:⁊ ſic Pe-
trus voce Ananiã ꝓſtrauit ⁊ Saphiram
Act.v. Sed tn̄ nullꝰ ſctūs ita temere lo-
cutꝰ eſt:vt i ꝓpria pſona ipm̄ effectū mira
culi imperauerit ſicut chrs. Nõ em̄ Pe-
trus impauit mortē illi:ſʒ eo loq̄nte ceci-
derãt. Tertio. Nã qđ intellectū ꝯuicit fa
cit ſciam vel itellectū.q2 int̃ habitꝰ intel-
lectꝰ ſpeculatiui iſti ſoli ꝯuicūt:cū in oībꝫ
alijs maneat locꝰ trepidatiõi:vt ptʒ i con
iectura ⁊ opiniõe. Sʒ tertia miracula nõ
faciebãt ſciam de chr̄i deitate: alioq̄n ea-
dem ꝯcluſio fuiſſet ſcita ⁊ credita: cū ñ ea
ſit articulꝰ fidei. Solu. Quicq̃d ꝯuincit
intellectū facit de ꝯcluſiõe ſciam in ſpeci
ali.i.faciendo ꝙ videant̃ rõnes ſubiecti ⁊
p̄dicati ⁊ eoꝝ ordo ad inuicē:vel in gene-
rali.i.faciẽdo ꝙ ſciat̃ q̃dē ꝯcl'o eē vera:ſʒ
tn̄ ipa in ſe nõ ſit viſa. Primo mõ facit ſci
entiã diffinitio terminoꝝ.ſʒ ſcđo mõ mi-
racula. Vn̄ iſtã ꝯcl'onē corpꝰ chr̄i ē in ho
ſtia:i ſpeciali diabolꝰ nõ videt:q2 n̄ videt
aliquã colligatõeʒ int̃ illõ ſubiectū ⁊ p̄di
catū reſultãtē ex rõnibꝫ eoꝝ:q2 nec eã hn̄t
cū illõ p̄dicatū n̄ ꝯueniat illi ſubiecto ex ſua
rõne ſʒ ex dei volūtate:q̃ diabolum latet.
Videt tn̄ ꝙ nõ põt eē falſa:q2 videt ⁊ ſcit
clare aliq̃ miracula facta eē a deo i teſtio
niū illiꝰ ꝯcl'onis. Vide ãt de iſta q̄ſtiõe ⁊
alijs ꝑtinētibꝫ ad miracl'a chr̄i ſctm̄ Tho.
i.iij.q.xliij.⁊.q.xliiij

Queri etiã põt an Joãnes fuerit mar
tyr. Ad qđ dicendū eſt ex deciſiõe genera-
li ſcti Tho. de mr̄io.ij.ij.q.cxxiij. Et vtꝝ
adulatio ſit pctm̄ mortale. Ad qđ rn̄den-
dū ē ex.ij.ij.q.cxv.ar.ij

Feria.iiij.poſt.iij.dn̄icã aduē.
Queſtio.iiij.

q Verit̃ Vtrum ange-
lus poſſit ſua naturali ꝟtute
exhibere ſe viſibilē hoi: Ad
h aūt dico ꝙ aliq̃d videt̃ mlt̃
tipliciter.ſ.ꝑ ſe vt hic color in ꝯcreto:ſiue
h coloratū inq̄ntum coloratū:ſiue inquã-
tum eſt in eſſe ⁊ genere qualitatis. ⁊ ꝑ ac
cidens vt ſubſtantia. Et hoc dupliciter.ſ.
vt ſubſtantia ſubiecta colori ꝑ ꝓpriã q̄nti-
tatem:vt lapis ⁊ corpꝰ aīalis vel plante.
⁊ nõ ſubiecta ꝑ ꝓpriã q̄ntitatē:ſed ꝑ q̄nti-
tatē alicuiꝰ ad ſe ꝑtinētis. Et h dupl'r.ſ.
ꝑ q̄ntitatē ſui ꝓprij ꝑfectibil' ⁊ mobil' ſiml'
ſicut videt̃ vita ⁊ aīa aīalis ꝑ colorē aīal'
cui ſubijcit̃ aīalis corpꝰ ꝑfectū ab aīa:⁊ ꝑ
q̄ntitatē ſui ꝓprij mobilis licʒ nõ ſui ꝑfecti
bilis:ſicut videmꝰ hoiem veſtitū ꝑ colorē
veſtiū q̄s mouet licʒ nõ ꝑficiat animãdo.
Angelꝰ igit̃ nõ p̄t ſe exhibere viſibilē pri
mo mõ:q2 nõ ē color aut lux corpal'. Nec
ſcđo mõ:q2 non eſt corpꝰ. Nec tertio mõ:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

qꝛ nõ eſt aĩa aut vita corpis. Sed põt ſe
exhibere viſibilẽ q̃rto mõ: qꝛ põt forma-
re corp⁹ ꝛ illud mouere ꝛ ꝑ illud repſen-
tare ſuas ꝓprietates. puta itellectũ formã
do illud corp⁹ i forma hoĩs ꝛ agilitatem
formãdo alas: ꝛ puritatẽ formãdo pulcꝛ.
Nã ſm Diony. angeli i corporibꝫ aſſum-
ptis: tales ſe exhibẽt in exterioribꝫ: q̃les ſũt
int⁹. Et h̃ ſic pꝫ. Quicq̃d em̃ fieri p̃t mo
tu locali inferioꝝ corpoꝝ h̃ totũ angelus
naturali ṽtute põt. qꝛ p̃ma corpa moue-
re p̃t localit̃ ad motũ ſuũ: ſicut aĩa mouet
corp⁹ ꝓpriũ: vt pꝫ ꝑ Aug⁹. ꝛ ꝑ rõnẽ. qꝛ ſi
aĩa q̃ ẽ ſpũs iferioꝛ mouet ad nutũ aliq̃d
determiatũ corp⁹. ſ. hũanũ: ſpũs ſupioꝛ. i.
angel⁹ ad nutũ potit mouere corp⁹ illimi
tati⁹ ꝛ vl̃ius: puta oẽ corp⁹ corruptibile:
maxime aerẽ q̃ ẽ valde mobil̃. Pꝫ etiam
expimẽto: qꝛ ſm phos ꝑ volũtatẽ mouẽt
celos ꝛ ꝯñr a fortiori iſta inferiora. Sed
ſupdicta apparitio p̃t fieri motu locali cor
poꝝ inferioꝝ: maxime aeris: qꝛ ꝑ talẽ mo
tũ ꝯdenſat̃ ꝛ figurat̃: ꝛ ꝑ naturalia ſemĩa
decolorat̃ vt videat̃ hõ. Ex his aũt patẽt
multa. Primo ꝯcluſio p̃ncipaliter intẽta
Scdo patꝫ vñ habeãt efficaciã incãtatio
nes ſanatiue ifirmitatũ. qꝛ. ſ. diabol⁹ ꝑ ſci
entiã ſuã ſcit medicinalia corpoꝝ ꝛ ꝑ mo-
tũ localẽ ea applicat: ꝛ h̃ viſibilr̃ ſic vt ta
lia corpa ñ videant̃ talia corpa ſꝫ alia pu-
ta pãni iuoluti aut aliq̃d tale. Hoc ãt dia
bol⁹ facere põt tripl̃r. Primo inuoluẽdo
circa talia corpa aerẽ ꝯdẽſatũ. Scdo cau
ſando i ocul̃ aſtãtiũ aeriſiã vl̃ aoriſiã: q̃ ẽ
q̃ſi q̃dã cecitas ꝓhibẽs videre q̃dã ſꝫ non
oĩa. Et tertio applicãdo illa corpa q̃ñ nul
lus ĩtuet̃. Tertio pꝫ vñ ẽ ꝙ aliq̃ vidẽt in
aq̃ vl̃ in igne aut lapide terſo imagies ali
q̃s. qꝛ ẽ vl̃ ex eo ꝙ diabol⁹ aliq̃ corpa for-
mat ex aere ꝛ obijcit tali aq̃ vl̃ corpi terſo
ſicut nos obijcim⁹ faciẽ ſpeculo. vl̃ ex h̃ ꝙ
t̃lia corpa format ꝛ obijcit ſenſibꝫ nr̃is: vl̃
ex h̃ ꝙ i imagiatiõe format tales ſpẽs ac
imagines cũ tãta impſſiõe vt videant̃ eẽ
res vere mõ illo q̃ ſtati dicet̃. Signũ ãt ꝙ
ille imagines ſint i ſenſibꝫ nr̃is ꝛ nõ i re: ẽ
q̃ñ ñ vident̃ ab oibꝫ. Quarto vñ ẽ ꝙ q̃dã
fatue credũt ſe ludere cũ herodiana: cũ tñ
ſint i lecto. qꝛ. ſ. diabol⁹ mouet ſpũs corpa
les i q̃bꝫ ſũt phãtaſmata: ꝛ deducit eos ꝑ
motũ localẽ ad obijciẽdũ phãtaſie eo mõ
q̃ fit in freneticis. Nec tñ nego q̃n aliq̃ñ
realit̃ hmõi deferant̃ ad ludũ: qꝛ diabol⁹
portari poſſet turrim: nedũ vetulã. Sed
ꝯtra p̃dicta arguit̃ p̃mo. Nã obiectũ itel-
lect⁹ nunq̃ꝫ põt ꝑcipi a ſenſu puta viſu. qꝛ
ſi viſus nõ põt ꝑcipe obiectũ alteri⁹ ſen-
ſus ſibi vicini puta ſonum: multo minus
põt ꝑcipe obiectũ potẽtie magis diſtãtis
puta itellect⁹. ſꝫ angel⁹ ẽ obiectũ intelle-
ctus qꝛ ẽ imatial̃: g̃ nõ p̃t videri. So. Rõ
probat ꝙ nõ p̃t videri oc̃lo corpali p̃mo
vel ſcdo vel tertio mõ. qꝛ q̃ ſic vident̃ ſũt
materialia: nõ ãt ꝓbat q̃n videat̃ q̃rto mõ
Scdo. Nã ſi dicimur videre angelũ: qꝛ vi
dem⁹ corp⁹ ab illo motũ: pari rõne dicere
mur videre vaporẽ: qꝛ videm⁹ terremotũ
cauſatũ ab illo. So. Nõ ẽ ſil̃e: qꝛ ad appe
re motorẽ i ſuo mobili nõ ſufficit mouere
aliq̃d. Si ei videam⁹ aliq̃d corp⁹ motũ a
diabolo: vt q̃ñ exq̃runt̃ furta a maleficis
ꝛ mouet̃ ſetatiũ aut cribꝝ: nõ ꝓpt̃ h̃ dici-
mur videre diabolũ aut dicim⁹ diabolũ
appere. Sꝫ req̃rit̃ ꝙ t̃le mobile repñtet ꝓ
p̃etates motoꝛꝫ: ſic ẽ veſtꝫ ꝓprietates ſeu fi
gurã veſtiti: q̃d nõ facit terremot⁹ reſpcu
vaporꝫ. Vñ i corpe formato ab ãgelo ali
q̃ñ d̃r appere ãgel⁹ ꝛ aliq̃ñ de⁹. qꝛ. ſ. illud
corp⁹ aliq̃ñ i deũ aliq̃ñ i angelũ ducit rep
ſentãdo ei⁹ ꝯditiões. Vñ Aug⁹. d̃t ꝙ q̃ñ
de⁹ apparuit ꝓphis: factũ ẽ miſterio ange
lico. ſꝫ qꝛ corp⁹ illd̃ ducebat i cognitionẽ
dei: id̃ d̃r de⁹ apparuiſſe. Tertio ſi videt̃
motor i mobili ſic repñtãte: diitas poſſꝫ vi
deri in oĩ creatura. qꝛ q̃libet creatura eſt
a deo mota ꝛ deũ repñtat: cũ ſit ei ſimil̃.
So. Dico duo. Primũ eſt ꝙ nõ d̃r ſp̃ mo
tor videri aut apparere eo mõ q̃ angel⁹ in
mobili ſe repñtãte. qꝛ nõ dicimur videre
p̃rem Socratis latentẽ ſi videam⁹ filiuꝫ
ei⁹ ab eo actualit̃ motũ. Sed tũc q̃ñ ad ſe
repſentandũ ẽ formatũ vt imago ꝛ nõ vt
vera res talis q̃lis videt̃: ſicut cũ aer for-
ma ad inſtar humani corpis. Nõ ſꝫ q̃li
bet creatura moueat̃ a dõ ꝛ illũ repſentet
ꝛ ad illũ repſentãdũ ſit facta: nõ tñ ẽ ſic
ad h̃ facta q̃n ſit vere illa res quã ſe eſſe p̃
tẽdit. ſicut lapis ẽ vere lapis. Scdm ẽ ꝙ
ſm Aug. i vlti. de ciui. dei. Oculi btõꝛuꝫ
poterũt videre incorpalia etiã deitatẽ: ſm

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſcꝫm Tho. j. q. xij. ar. iij. ad ſcðm. ſ. eo mõ q̊ vitam viuẽtꝫ videm⁹ viuẽdo oƿa vite. Tũc em̃ intellect⁹ erit ꝑſpicax ꝛ diuia glo ria marie refulgebit in corꝑib⁹. ideoq̃ ſta tim itellect⁹ appͤhẽdet deitatẽ viſis corꝑi⸗ bus: ſicut mõ ſtatim apprehẽdit vitã vi⸗ uentis: viſo motu eius.

Queri etiã põt circa hoc euãgeliũ vtꝝ deus poſſit facere oẽ ꝟbũ. i. oẽ a nob intel ligibile ſiue nõ iplicãs ꝯtradictionẽ. Vi⸗ de. j. q. xxv. ar. iij. po. q. j. ar. iij.

Feria. vi. poſt tertiã dñicã in Aduentu Queſtio. v.

Queritur vtrum credere deo reuelanti q̃cq̃ neceſſario ſit meritoriũ: Ad h̃ aũt dico q̧ ſm doctrinã ſancti Tho. vbiq̃: ꝓcipue. xij. q. xviij. et ij. diſt. xl. et ma. q. ij. Aliq̇s actus human⁹ ſm ſuã ſpẽm vel gen⁹ cõſiderat⁹ eſt indifferens ad bonũ ꝛ malũ morale: lꝫ habeat naturalẽ bonitatẽ inq̃ntũ eſt. Nã ſi act⁹ hũani obiectũ includit aliq̇d ratõi ꝯueniẽs: act⁹ ẽ bon⁹: vt miſereri pauꝑis: et malus ſi icludat aliq̇d ei repugnãs: vt furari. et neuter ſi nõ icludit cõueniẽs nec repugnãs: vt leuare feſtucã de terra: quia oĩs act⁹ hꝫ ſpẽm ab obiecto: ꝛ act⁹ huma nus ab obiecto relato ad ꝑncipiũ actuum humanoꝝ qð ẽ rõ. Sꝫ ſi loq̃mur de actu ſm indiuiduũ: ſic quẽlibet actũ particula rẽ hũanũ. i. deliberatũ neceſſe ẽ eſſe bonũ vel malũ moralr̃: nõ ſolũ ſm theologũ: ſed etiã ſm ph̃m moralẽ. q2 ſi act⁹ fiat qñ oportet ꝛ vbi oꝑtet ꝛ ſic̃ oportꝫ: et ſic de alijs circũſtãtijs: ẽ bon⁹. et ſi q̇d hoꝝ defi cit eſt malus. Eſt aũt neceſſariũ q̧ fiat cũ oĩb iſtꝫ: aut nõ fiat: ꝛ ꝯſeq̃nˀ q̧ ſit bonus vel malus. Et ſi q̇s hẽat grãꝫ nõ põt eſſe act⁹ hũan⁹ in eo ꝯſiderat⁹ ſm indiuiduũ q̇ nõ ſit pcc̃m vel meritũ. Nã q̇cq̇d ab eo q̇ hꝫ charitatẽ ordinaˀ in finẽ alicui⁹ ꝟtutꝫ: ordinaˀ in finẽ charitatꝫ: ꝛ ꝯſeq̃nˀ ẽ meri toriũ. q2 ſic̃ volũtas oẽs potẽtias: ita cha ritas oẽs ꝟtutes mouet ad finẽ ſuũ. Sꝫ oĩs act⁹ bonus ordinaˀ in finẽ alicui⁹ ꝟtu tũ: ꝛ ꝯſeq̃nˀ eſt meritori⁹. etſi ſit mal⁹ eſt demeritori⁹. Hñs igiˀ charitatẽ meretur comedendo ꝛ ludẽdo ad recreatiõeꝫ: ſeꝛ uato modo tẽꝑantie ꝛ eutrapolie. Hec ex ſctõ Tho. vbi ſ. Igiˀ credere: ſuppoſita grã / ẽ meritoriũ: cũ ſit act⁹ ꝟtutꝫ. Et ideo bñ dꝛ btã ꝟgo q̄ credidit dño. Sed ꝯ: Prio. q2 ſeq̇ˀ q̧ q̇s ſiˀ in vno inſtãti mere biˀ ꝛ peccabit mortalr̃: poſito q̧ Socratˀ reueleˀ a deo ſua dãnatio. Credendo em̃ merebiˀ vt dictũ ẽ: ꝛ peccabit: q2 dꝫſꝑabit. Sol. Scðꝫ ſcm̃ Tho. deus nulli reuelat ſuã dãnatõeꝫ: ſed nec reuelare ꝑt de potẽ⸗ tia ordiata. qð ſi faciat itelligẽdũ ẽ q̧ lo⸗ quaˀ cõminatorie: ñ ex ſnia. Hec ille. Etſi ponaˀ q̧ loquaˀ ex ſnia: dico q̧ ſi taˀ acce ptet dei iuſticiã ſm quã credit ſe dãnãdũ: mereˀ: nõ ãt peccat deſꝑando. q2 nõ tene⸗ mur ſꝑare niſi q̊uiſq̃ ſum⁹ dubij de ſalute Si aũt nõ acceptet eã / iã peccabit ꝛ ñ me rebiˀ. Etſi ponaˀ caſus q̧ deus reuelet ex ſnia: ꝛ cũ h̃ ſtet ꝓceptũ d ſpe. Dico q̧ caſ⁹ eſt ipoſſibilis, q2 ſeq̇ˀ q̧ de⁹ vellet iſtũ ſiˀ credere ꝯdictoria. ſ. ſe dãnandũ ꝛ ſaluãdũ cũ nõ poſſit ſꝑare ſalutẽ niſi credat ſe ſal⸗ uãdũ. Scðo q2 poſſet aliq̇s mereri credẽ do falſũ: ſicut Ezechias credẽdo ſe mori turꝝ: ꝛ niniuite ſe credẽdo ſubuertendos. Sed h̃ ẽ ꝯ Anſ. Cur de⁹ hõ. c. xvj. Si ve ra inq̇t no fuiſſꝫ fides mortꝫ chr̃i: nihil ꝓ⸗ fuiſſet. Sol. Nõ põt ſeq̇ q̧ q̇s mereaˀ cre dẽdo falſũ: q2 de⁹ ñ põt reuelare falſũ: nec illð ꝟbũ fuit falſum: moriertꝫ Ezechia. q2 ſenſus erat: mors tua ẽ futura. qð fuit ve⸗ rũ. Nã aliq̇d ẽ futuꝝ eo ip̃o q̧ ſua cã ẽ diſ⸗ poſita vt eueniat, ꝛ ita erat d ꝑma morte. q2 hẽbat cauſas naturales: vt morbũ mor talẽ. Et ſimilr̃ ſubuerſio niniue erat in ſua cã. i. i demeritꝫ niniuitaꝝ. Et iõ dꝛ. ij. q̇ ge neratiõe: q̧ futur⁹ q̇s icedere nõ incedet: q2. ſua icedẽdi cã ipediˀ aut remouebiˀ Sed cũ cã ſit duplex. ſ. ꝑma. i. di volũtas ac ꝑſcia. et ſcða. i. celuꝫ ꝛ alie cauſe create: aliq̃ñ aliq̇d ẽ futuꝝ ſm ꝑmã: nõ ſcðam: vt iudiciũ generale. Aliq̃ñ ſm ſcðam: nõ ꝑ⸗ mã: vt mortẽ ezechie ꝛ ſubuerſioneꝫ nini⸗ ue. Qð ãt ẽ futuꝝ ſm ꝑmã / ſꝑ euenit: ñ ãt qð ſm ſcðaꝫ. q2 ꝑma ipediri ñ põt ſic̃ ſcða Poſito tñ q̧ q̇s credat falſũ: vt cũ vetula credit ꝓdicatori erranti vt deo: tũc crediˀ falſũ ſub rõne veri: ꝛ ẽ meritoriũ. Nec eſt ꝯ Anſ. q2 illa ſũt ꝟba diſcipuli: cuius dici etiam poſſit q̧ illa fides nõ ꝓfuiſſet. id eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

obiectū illius fidei: qꝛ nihil fuiſſet ſi fuiſſꝫ falſum. ꝓfuiſſet tñ ipſe act⁹: qꝛ fuiſſet act⁹ ꝟtutꝫ nobiliſſime. ſ. fidei.

Querit etiā pōt An Joānes exultaue rit mot⁹ ab alio: vel ꝑ acceleratiōem vſus rōnis. Uide. iij. q. xxvij. ar. vj.

Sabbato ante q̄rtā dn̄icam in aduentu Queſtio. vi.

Queritur Vtꝝ is ſuper quē fit ꝟbū dei ꝑ aliquā inſpirationē / poſſit eē cert⁹ ꝙ a deo ſit talis reuelatio: Ad h̄ aūt dico ſic. Jlle cui fit aliq̄ reuelatio occl'toꝝ ꝑ viſionē corporalē vl' imaginariā vl' itellectualē: pt ð ei⁹ autore an ſit ſpūs bon⁹ vl' mal⁹ hr̄e ꝯiecturā ꝓbabilē. ſ. ſi termineť in leticia mentali Hoc em̄ ſignū tradūt fere oēs ſcti. ſꝫ p̄rio brūs Anto. q̄ntū ego legerim. et deinde s. Tho. iij. q. xxx. ar. iij. ad tertiū. Sed h̄ ſignū ē ꝓbabile tātū: vt ðt ſctā Catarina in dialogo edocta ꝑ chr̄m de hac re. ꝛ ē fallax. qꝛ ēt q̄ ad h̄ diabol⁹ figit ſe āgelū lucꝫ Rō ꝙ h̄ ſit ſignū naturale ē: qꝛ naturalit̄ appitio angelica ē nob̄ horrida: ꝛeā veremur: ſicut alia aialia vereně cōiter hoiem qꝛ natura iferioꝛ ad p̄ntiā ſupioꝛis timet. Sed angelus mal⁹ tanq̄ ſupb⁹: hoiez in iſto timore relinq̄t: vt ipe appeat magn⁹ vtpote q̄ timeať ab hoie. Bon⁹ aūt tanq̄ charitate plen⁹ hoiem ꝯfortat: vel latēter interi⁹ inſpirādo: vl' exteri⁹ loq̄ndo: aut ſe exhibēdo familiarē. Jncipit ꝟo bon⁹ a timore: et qꝛ rei natura h̄ exigit: et qꝛ vult hoiem eleuare ꝛ attētioꝛē reddere: ad qð tal' ꝑturbatio valet. Malus aūt icipit ab aliq̄li leticia non repugn̄te p̄dicto timori. ſic ea quā facit ꝑ ꝟba ſalutādo: ꝛ ꝑ cādoꝛē veſtiū aut lucē vl' hmōi: vt mentē ꝑ inanē gl'iam eleuet: aut alia cauſa. Rō autē ꝙ h̄ ſignū ſit ꝓbabile ē: qꝛ talē leticiā mentalē diabol⁹ abſolute ꝓcurare pt ꝑ phātaſmata leta q̄ poſſet imprimere. i. deducere ad phātaſiā ꝑ motū ſpirituū: ꝛ etiā poſſet eā ꝓcurare ſuppoſito ſuo fine peruerſo: quia ipſam ad illū pōt ordinare: vt. ſ. mediāte tali leticia ducat hoiez i erroꝛē. Pōt etiaꝫ tal' de eodē hr̄e ꝯiecturā neceſſariā et demōſtratiuā (vt ita dixerim). i. amorē ꝟtutis: vt ðt btā Catarina vbi ſ. et iudicium vl' lumē itellect⁹: vt colligiť ex ſctō Tho. Rō hoꝝ ē: qꝛ ſi q̄d eſt qð diabol⁹ abſolute poſſit: illð ex ſuppoſitōe n̄ pōt ſi repugnet fini ſuo. qꝛ null⁹ p̄t velle ea q̄ ſcit repugn̄re ſuo volito p̄ncipali: cuiuſmodi ē ſu⁹ finis. Jgiť cū diabol⁹ intēdat auertere hoiem a deo: diabol⁹ nihil p̄t facere ꝑ qð hō ſpꝑ moueať i deū. igiť hoiem ꝓuocare nō pōt ad diſplicētiā de pctis inq̄ntū ſūt offenſa dei: nec ad amorē ꝟtutꝫ Et iō bn̄ ðt s. Catarina ex doctrina chr̄i ieſu: ꝙ q̄n mēs p⁹ viſionē ſentit ſe amoꝛe ꝟtutꝫ āplioꝛi ſuccē ſam: hoc ē infallibile ſignū ꝙ aia a ſuo ſpōſo viſitata ſit. Nō pōt etiā diabol⁹ reuelare aliq̄ hoi ꝯfortādo lumē ei⁹ ex ſuppoſitōe ſui finis: lꝫ hoc poſſit abſolute: qꝛ intēdit hoies fallere ꝛ iducere in erroꝛē: cui repugnat ꝯfortare lumē intellect⁹. Vnð diabol⁹ manifeſtat aliq̄ hoi mouēdo ꝛ ordinādo phātaſmata. et vt ðt s. Tho. i. ij. di. vij. q. j. ar. ij. etiā illūinando lumie fortioꝛi ipa phātaſmata: vt. ſ. inde hō meli⁹ ſciat dubitare ꝛ iducať i aliq̄ q̄ dijudicare neſciat: nō aūt māifeſtat ꝯfortādo lumen intellect⁹: vt ipe ðt in. j. p̄te. q. iij. ar. j. Et ipe etiā ꝯcludit. ij. ij. q. clxxj. ar. iij. ꝙ ꝓphe lꝫ certi nō ſint de his q̄ inſtinctu q̄dā. i. per cordis iſpiratōez cogſcūt vtꝝ ſint a ðo vl' a ꝓprio ſuo ſpū: tñ de his q̄ ꝓphetice cogſcūt. i. ꝑ manifeſtā reuelatiōez: ſūt certiſſimi. qð hinc ðt patere: qꝛ inde Abraā mouebať ad filiū occidēdū. qð nō feciſſet niſi fuiſſet certiſſim⁹. Et h̄ iō: qꝛ vt ibi ðꝛ: maioꝛ ē certitudo q̄ ē ꝑ lumen diuinū q̄ q̄ ē ꝑ lumen naturale. Sed bn̄s ſciam: ꝓ certo ſcit ſe hr̄e. ḡ hn̄s ꝓpheciā ꝑ lumē diuinuꝫ: mlt'o magꝫ ē cert⁹ ſe hr̄e. Vn̄ ꝛ Aug⁹. ðt vj. ꝯfeſ. ꝙ m̄r ſua dicebat diſcernere ſe: neſcio q̄ ſapoꝛe: quē ꝟbis exp̄mere nō poterat q̄d intereſſet inť deū reuelātē ꝛ aiam ſuam ſomniantē. Sed ꝯ p̄dicta. Nā ſi tal' eēt cert⁹ de aliq̄ reuelato ꝙ illð eſſꝫ a deo: ſciret etiā q̄cūq̄ cogitaret ꝛ nō deo reuelāte eſſe a ſua cogitatiōe. ſic ſi cogſco certe oēm ciuē Bononiēſem: cogſco etiā certe oēm nō bononiēſem n̄ eē bononiēſeꝫ. Sꝫ h̄ eſt falſū. qꝛ Gre. ſup Ezech. ðt: ꝙ ꝓphe ſcti dn̄ aliq̄n ꝯſuluně: ex mag̃ vſu ꝓphetādi q̄dā ex ſpū ſuo ꝓferūt. ꝛ ſe h̄ ex ꝓphetic

ſpū dicere ſuſpicant. Et hu9 exēplū eſt d
Nathan: q̄ cōſulēte Dauid an fabricare
deberet tēplū dño: dixit ꝙ ſic. q2 dñs cum
eo erat: vt patet. j. Paral. ca. xvij. Sed tñ
poſt admonit9 a deo reuocauit. So. San
ctus Tho. vbi s. dt: ꝙ ꝟbū Greg. nō itel
ligit de his q̄ cog̃cunt ꝓphetice: ſʒ q̄ ꝑ in
ſtinctū q̄ ē q̄d ipfectū i genere ꝓphetie.

Queri pōt Utrꝝ baptiſm9 Joãnis ſic
eſſet baptiſm9 pnie ꝙ grãz ꝯferret. Uide
iij. q. xxxviij. art. iij.

Dñica quarta in aduentu Queſtio. vij.

Queritur Utrꝝ chriſtus
debuerit talē hr̄e ꝯuerſatiōem
extra deſertuʒ ꝛ ſine aſꝑo victu
et veſtitu: vt Joãnes videret ſanctioꝛ et
chr̄s eē: Ad hoc āt dico ſub vna cōcluſiōe
et vno rñſiuo corollario ſic. Chr̄s debuit
ꝯuerſari int̄ hoīes ſm illud Baruch. iij.
Poſt hec in terrꝫ viſus ē: ꝛ cū hoīb9 cōuer
ſat9 ē. Et taliter cōuerſari vt mediocrē vi
tā in cibo ꝛ potu ꝛ dormitiōe ꝛ veſtitu du
ceret: ſm illō pñtꝫ euãgelij Medi9 veſtꝝ
ſtetit ꝛc̄. Nã q̄cūqꝫ opat̄ vt ꝯgruit ſuo fi
ni: opat̄ vt debet. q2 vnaq̄qꝫ opatio ꝛ res
ꝯgruere d̄bet ſuo fini: cū a fine trahat̄ rō
eoꝝ q̄ ſūt ad finē. ſic a ſecare trahit̄ rō q̄re
ſerra ferrea ſit ꝛ dētata. ſed chr̄s cōuerſan
do cū hoīb9 ꝛ talit̄ vt dictū eſt ꝯuerſando
opabat̄ vt ſuo fini ꝯgruebat. Hoc aūt pa
tet Pri°: q2 venit (vt ipſemet dt Lu. iiij.)
euãgelizare regnū dei: et teſtificari ꝟitati
diuinoꝝ: vt dixit ipſe Pilato. ſed h̄ facere
nō potuiſſet ſi ſꝑ fuiſſet in deſto: niſi for
te raro ꝛ q̄d ad paucos. Sc̄do: q2 venit ta
liter q̄rere ouē ꝑditā: vt et ꝑlatꝫ ꝛ ꝑdica
torib9 vicē ei9 gerētib9 daret ſeipm formā
ſm quā q̄rere deberet. Sed h̄ cōueniēter
nō feciſſet: niſi q̄rēdo nos ſupra fontē ſe
diſſet laſſus ex itinere: ex caloꝛe: ex fame:
ex ſiti: ex anxietate nr̄e ſalutꝫ. vñ ſm Chry
ſoſt. lʒ in eodē loco manēdo poſſʒ chr̄s ho
mines ad ſe trahere vt ei9 ꝑdicatiōeʒ au
dirent: non tñ h̄ fecit: ꝓbēs nob exēplū vt
ꝑambularem9 ꝛ req̄reremꝰ ꝑeūtes: ſic pa
ſtoꝛ ouē ꝑditā. Tertio: q2 venit ñ ſolū re
trahere nos a pctō: ſed ꝑncipalr̄ vt indu
ceret nos ad amorē ꝛ amiciciā ꝛ familia
ritatē cū deo. Sed h̄ ꝯuenientiſſime fa
ctū eſt: eo familiariter cōuerſante ꝛ diſcū
bente cū pctōrib9. q2 vt dt Aug. nulla ma
ioꝛ ad amorē inuitatio q̄ꝫ ꝑuenire amãtē.
Et vt dt Amb. nihil eſt nature tã inſertū
q̄ꝫ diligentē ſe diligere. Quarto: et hec ē
rō ſc̄ti Tho. iij. q. xlix. ar. ij. Nam venit vt
eſſet dux ꝛ ꝑceptoꝛ oīm chr̄ianoꝝ: quē de
berēt audire ꝛ ſeq̄: ſm illud Eſa. Ecce te
ſtē ꝓplis dedi eū: ducē ꝛ ꝑceptoꝛē gentib9
Sed nō pōt eē oīm dux: niſi eū oēs poſ
ſent imitari. Igit̄ q̄ntū ad exterioꝛē ꝯuer
ſationē debuit maioꝛis auſteritatꝫ appe
re q̄ꝫ Joãnes. ꝛ ꝯſeq̄nter Joãnes debuit
eſſe magꝫ in opinione ꝙ eſſet chr̄s: ꝛ ma
xime accidentib9 alijs q̄ dicent. Sʒ ꝯ ꝑ
miſſa. Nã q̄cūqꝫ eſt de9: decet eū vita ſo
litaria. q2 ſm ꝑhm. j. Pol. qui ꝯuerſat̄ ſo
litarie: aut ē beſtia. ſ. ex ſeuitia: aut de9 / ſi
ex amore ꝯtēplãde ꝟitatꝫ id facit. Uñ dr
Dañ. ij. Exceptꝫ dijs q̄ꝝ non eſt cū hoīb9
cōuerſatio. Sol. Qui nō eſt de9 pur9: ſed
eſt etiā hō hñs ſuā deitatē publicare: de
bet ꝯuerſari vt dictū eſt. Sc̄do. Nã q̄cū
qꝫ habet ducere vitā ꝯtēplatiuā: habet cō
uerſari ſolitarie. q2 ad h̄ maxie ꝯfert ſoli
tudo: ſm illō Oſee. ij. Ducā eā in ſolitu
dinē ꝛ loq̄r ad coꝛ ei9. Sed chr̄s debuit
ducere vitā ꝯtēplatiuā: q2 iſta eſt ꝑfectiſ
ſima: ſm illō: Maria optimā ꝑtē elegit.
Sol. Uita ꝯtēplatiua eſt ꝑfectiſſima: nō
ſimplr̄: ſed inter vitas (vt ita dicā) ſimpli
ces ꝛ puras. ſed ꝑfectiſſima ſimplr̄ ē mi
xta ex ꝯtēplatiua ꝛ practica: q̄ q̄s ꝯtēpla
ta tradit alijs ꝑ ꝑdicationē: ducēs etiā il
los in vitā ꝯtēplatiuā. Iſte em̄ ꝑſuppoīt
ꝯtēplatiōis abundantiā. q2 tūc ꝑfectū eſt
vnūquodqꝫ qñ pōt facere ſibi ſile. Tertio
Nam q̄cūqꝫ habet initiū dare ꝯſilijs ꝛ re
ligionū formā inſtituere: ñ debet cōem vi
tam ducere: ſed pauperē. Sed chr̄s fuit
hmōi. So. Sicut dt s. Tho. in. iij. pte. q.
xl. vbi de oīb9 iſtꝫ diffuſe loquit̄. Medi
ocrē vitā in victu ꝛ veſtitu ducere pōt ha
bens ꝛ non hñs diuitias. Ideo iſta ſimul
ſtant: Chr̄m dediſſe religionuʒ formā: et
nō habuiſſe auſteritatē Joãnis.

Queri etiā pōt Utrū conueniens fue
rit Joannē baptizare Uide. iij. q. xxxviij.

ar.j. Et vtꝝ chr̄s fuerit ſm legē cōuerſa-tus. Vide.iij.q.xl.ar.iiij.

In vigilia natiuitatꝫ dn̄i noſtri ieſu chriſti Queſtio.viij

q Veritur Vtrū btā virgo ſic inuēta ſit hn̄s in vtero de ſpūſctō: ꝙ filius eiꝰ debeat dici de ſpūſctō ↄceptus: Ad hoc dico ꝙ ly de: ſicut dr̄ s. Tho. j. q. xxxix. ij. v. ꝛ. q. xlj. iij. pmū: dicit habitudinē ↄſubſtantialitatis et cauſalitatꝫ materialis. ſicut dicimꝰ cul-tellū eſſe de ferro. ꝛ efficientꝫ: ſicut dicimꝰ filiū eſſe de pr̄e. Igitᷣ ſi ly de: dicat pncipi-um ↄſubſtātiale matiale: chr̄s eſt ↄceptꝰ de puriſſimis b. Marie ſanguib. qꝛ iſta eſt cā materialis in cōceptiōe cuiuſlibet ḋ mlīere naſcētꝫ: vt patꝫ. iij. q. xxxj. ar. v. ꝛ ꝑ phm in li. de aialib. Si ꝟo dicat ꝑncipi-um ↄſubſtātiale effectiuū: pōt dici conce-ptus de ſpūſcō: ſi ↄſubſtātialitas referatᷣ ad vnū: ꝛ cauſalitas ad aliud. nō aūt ſi re-ferātᷣ ad idē. Nā cū i chr̄o ↄcepto ſint duo ſcꝫ diuinū ſuppoſitū ꝛ corpꝰ: ſpūſſctūs re-ſpectu ſuppoſiti hꝫ ↄſubſtātialitatez: cum ſint eiuſdē numero nature: et reſpectu cor-poris effectiuā cauſalitatē. ſꝫ reſpectu ſup-poſiti chr̄i nō hꝫ rōnez cauſalitatꝫ: nec re-ſpectu corpis hꝫ cōſubſtātialitatē. Unde illud corpꝰ nō dr̄ de ſpūſcō: ſed ex ſpūſctō.

Sed ↄ. Prio. Nā pncipiū actiuū de q̄ aliq̄d ↄcipitᷣ: in generatiōe ſe habet vt ſe-men. Sed ſpūſſctūs in ↄceptiōe chr̄i non ſe habuit vt ſemen. Nā dr̄ Hiero. in expo ſi. ca. fi. Nō ſicut q̄dā ſceleratiſſimi opinā-tur. ſpm̄ſctm̄ dicimꝰ fuiſſe ꝑ ſemie: ſꝫ potē-tia ꝛ ꝟtute creatōis dicimꝰ fuiſſe opatū. i. formatū corpꝰ chr̄i. Ergo nō debet dici cō-ceptꝰ de ſpūſctō. So. Hic videtᷣ eſſe diuer-ſitas iter Hiero. ꝛ q̄ſdā alios dicētes ſpi-ritūſctm̄ ibi fuiſſe ꝑ ſemine: ſic dr̄ Chryſ. ſup Mat. ꝛ Damaſce. i iij. li. Sed de fa-cili ſolutᷣ. qꝛ illi duo loquūtᷣ ſm ꝙ in ſemi-ne intelligitᷣ virtꝰ actiua. qꝛ ſic cōgant ſe-mini ſpm̄ſcm̄ vl̓ etiā filiū q̄ eſt virtꝰ altiſſi-mi. Sed Hiero. h̄ negat ſm ꝙ in ſemie i-telligitᷣ ſubā corpal̓: q̄ in ↄceptiōe trāſmu-tatᷣ ſi ſit miſtrata a mr̄e. Scd̄o. Nihil em̄ vnū formatᷣ ḋ duob niſi aliq̄ mō cōmixtꝫ

Si ergo corpꝰ chr̄i q̄d dr̄ formatū de vir-gine dicatᷣ etiā ↄceptū de ſpūſctō: videtur facta cōmixtio ſpūſſcti ꝛ Marie quā mr̄ miſtrauit: qd̄ patꝫ falſum. So. Sic dicit Augꝰ. in enchir. non eodē modo dr̄ chr̄s cōceptus aut natꝰ de ſpūſctō: ꝛ de Maria virgine. qꝛ de Maria ꝟgine materialr̄: et de ſpūſctō effectiue eſt cōceptꝰ Et iō non habuit h̄ locū cōmixtio. Oia aūt hactenꝰ dicta in hac q̄ſtiōe ſunt ſnial̓r ſcti Tho. in locis allegatis. vel in. iij. pte. q. xxxij. ar. ij. Tertio: Nā ſi dr̄ cōceptꝰ de ſpūſctō ratiōe efficientie ꝛ ↄſubſtantialitatꝫ: dr̄ etiā con-ceptꝰ de pr̄e ꝛ de ſeipo. qꝛ ſm Aug. in. j. ḋ trini. indiuiſa ſūt opa trinitatꝫ. ſ. ad extra. So. Lꝫ tota trinitas iſtā ↄceptionē opa-ta ſit: tn̄ attribuitᷣ ſpūſctō triplici ratione vt patet. iij. q. xxxij. artᷣ. j. vide ibi ſi vis. Quarto. Nō eſt ↄceptꝰ de charitate vl̓ de dono. g̃ nec de ſpūſctō. Sol̓. Negatᷣ ↄn̄a. qꝛ lꝫ ſpūſſctūs ſit charitas ꝛ donū: tn̄ iſta nō ſignificantᷣ vt pſona ſubſiſtens: cuiꝰ eſt agere ꝛ eē cām efficientē cōſubſtantialem

Queri etiā pt̄ circa h̄ euāgeliū: vtꝝ ſpūſ ſcūs poſſit dici pr̄ chr̄i. vid̄. iij. q. xxxij. ar. iij.

In nocte natiuitatꝫ chriſti Queſtio.ix.

q Veritur vtꝝ btā virgo ſm tpalē natiuitatē chr̄i poſſet dici mr̄ chr̄i: Ad hoc aūt ſic re-ſpondeo. Btā ꝟgo dici pōt mr̄ chr̄i. Tū qꝛ euāgeliū dr̄ qꝛ pepit filiū ſuū pmoge-nitū ꝛ nō aliū ꝙꝫ iſtū. Tū qꝛ q̄cūqꝫ reqrun-tur ꝛ ſufficiūt ad rōnem vere matrꝫ beata ꝟgo habuit: et q̄cūqꝫ hn̄t alie mr̄es: q̄ ſūt miſtrare materiā vn̄ ↄcipiatᷣ filij corpus: et q̄ ad hoc ↄſequuntᷣ. Pōt etiaꝫ vere dici mr̄ dei Tū qꝛ dr̄ Damaſc. i li. iij. Etheo-ceſtros. i. dei genitricē ꝟe ꝛ pncipal̓r ꝟgi-nē pdicamꝰ. Tū qꝛ h̄ aſſeritᷣ in capl̓is Ci-rilli in epheſina ſynodo cōprobatꝫ: ſic ꝙ h̄ negās anathema ſit. tū etiā qꝛ ex hoc dr̄ mlīer aliq̄ alicuiꝰ mr̄ ꝙ eū ↄcepit ꝛ genuit Sed btā ꝟgo deū ↄcepit ꝛ genuit: qd̄ s. Tho. iij. pte. q. xxxv. artᷣ. iiij. ſic pbat. Oē nomē ſignificās i ↄcreto aliq̄m naturā: pt ſupponere ꝑ q̄libet hypoſtaſi illiꝰ nature. Cū igitᷣ vnio icarnatiōis ſit facta in hypo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtaſi:ly deꝰ ſupponere pt ꝑ hypoſtaſi hñte
hũanã ⁊ diuinã naturã. Et iõ ꝗcq̃d ↄue-
nit diuĩe nature ⁊ hũane: illi ꝑſone pt at-
tribui: ſiue ſm ꝙ ꝓ ea ſuppõit nomẽ ſigni-
ficãs diuinã naturã: ſiue ſm ꝙ ꝓ ea ſuppo
nit nomẽ ſcãs naturã humanã. Concipi
ãt ⁊ naſci ꝑſone attribuiť ⁊ hypoſtaſi: ſm
illã naturã in q̃ ↄcipiť ⁊ naſciť. Cũ igiť i
ipo ꝑncipio ↄceptiõis fuerit natura hũa-
na aſſũpta a ꝑſona diuĩa: ↄñs eſt ꝙ vere
poſſit dici deũ eẽ ↄceptũ ⁊ natũ de ỽgie.
Hec ille formaliť. Sꝫ ↄtra ꝑdicta Pri
mo. Nã Damaſce. dt i. iij. li. Chriſtothe-
con. i. chr̃i mr̃em ỽginẽ nõ dicimꝰ. Sol.
Nõ negat eã Damaſ. eẽ mr̃em chr̃i, ſꝫ dt
ꝙ nõ dicimꝰ chriſtothecon. qꝛ h̃ nomẽ iuẽ
tũ erat a Neſtorio ad abolẽdũ theotecon
.i. dei mr̃em. Cũ hereticꝫ em̃ nec noĩa de-
bemꝰ hr̃e cõia: vt dt Hiero. ſup Oſee. ij.
Scdo. Miſtrare materiã ñ ſufficit ad eẽ
mr̃em ſine actõe: alioq̃n lignũ eẽt mr̃ lecti
Sꝫ btã Maria ỽgo ſolũ miſtrauit mate
riã. g̃ nõ ẽ mr̃ chr̃i. So. Btã ỽgo miſtra-
uit materiã aptã vt inde ꝓduceret viuẽs
eiuſdẽ ſpeciei ſecũ: ⁊ locũ ↄuenientẽ i vt̃o
⁊ nutrimentũ ↄueniẽs fetui. Tertio. Nã
qđ pt eẽ erroris occaſio nõ ẽ aſſerẽdũ. Sꝫ
hmõi ẽ ſi dicať mr̃ dei: qꝛ itelligiť mr̃ pa-
tris ⁊ ſpũſſcti. So. Quidã olim h̃ ↄcede-
bãt: dicẽtes ꝙ debet dici mr̃ filij: ſꝫ nõ dei
Sꝫ ly deꝰ lꝫ ſit cõe tribꝰ ꝑſonis ⁊ ꝓ q̃libꝫ
ſupponere poſſit: qꝛ ſcat i ↄcreto naturaꝫ
diuinã: tñ pt locutionẽ reddere veraꝫ ꝓ
vna ꝑſona: ſm ꝙ dr deꝰ generat. ſicut etiã
dr hõ currit: ſolo Petro currẽte. vñ ſimplr
ↄcediť ꝙ eſt mr̃ dei: ſicut ⁊ ꝙ ieſus ẽ deꝰ.
Nec obſt. ꝙ ſit ꝑdicatũ: ⁊ ꝑdicata teneãť
formalr. qꝛ ſcat naturã ſubſiſtentẽ ⁊ ↄſe-
q̃nť teneri pt ꝓ ſuppoſito tã a ꝑte ſubiecti
q̃ꝫ a ꝑte ꝑdicati: vt dt s. Tho. i. iij. diſ. iiij.
q. ij. ar. ij. ad ſcdm. Quarto. Nulla ei mu
lier eſt mr̃ alicuiꝰ niſi ſm naturã quã ab
ea accepit. Sꝫ filiꝰ nõ accepit a ỽgie na-
turã diuinã ſꝫ hũanã. g̃ ⁊c̃. Solu. Quia
vna ꝑſona ſubſiſtit i vtraq̃ꝫ natura: cõicat
ſibi nature idiomata ſua. i. ꝓprietates: vt
dt Dama. Vñ ſicut iudei dicũť crucifixiſ
ſe dñm glie: lꝫ nõ ſm dĩtatẽ: ita ⁊ ỽgo eũ-
dẽ pepit. Et ſic dicimꝰ hoiem creaſſe ce-
los: ita dicimꝰ deũ natũ de ỽgie: ⁊ ↄñr ỽ-
ginẽ mr̃em dei.

Queri etiã pt circa h̃ euãge. Utꝝ chr̃s
debuerit naſci i bethleẽ: ⁊ vtꝝ ſine dolore
mr̃is. Uide. iij. q xxxv. ar. vj. ⁊ vij.

In aurora No. x.

q Ueritur vtꝝ collatio
de q̃ dr ỽgo erat ↄferẽs i cor
de ſuo eſſet dubitatiua: Ad
qđ dico ꝙ ex ipo ỽbo euãgeli
ſte dicẽtꝫ: ↄferẽs. ⁊ ñ dicẽtꝫ: inq̃rẽs: ſumeť
huiꝰ q̃onis ſolutio. Nã aliđ ẽ cõpare aliđ
inq̃rere. qꝛ inq̃rere rõnẽ ad aliquã ↄclõnẽ
ẽ dubitãtꝫ vtꝝ ſit ỽa vl̃ ñ. ſꝫ cõpare vnũ
alti: ñ ẽ dubitare ſꝫ actualr ↄtẽplari q̃ ha
bitu ſciũť. ſic ſiq̃s ꝑ viſionẽ i ſomniſ aliq̃d
vidiſſet: puta ꝙ ſacerdos ꝑdicaret: ⁊ dein
de illũ videret expleri: ↄparet effectũ ipm
ſue viſiõi ð neutro dubitãdo. Hoc ãt põt
fieri cũ delectatõe maxia. tũ qꝛ naturale ẽ
aĩe nr̃e ↄferre. ⁊ ꝓpťea tãtũ delectamur i
picturꝫ ⁊ rep̃ntatiõibꝰ: qꝛ ↄferimꝰ iſta ad
ea q̃ꝝ ſt ſig̃: ↄferre ãt ẽ dlectabile cui ẽ na
turale. tũ qꝛ ẽ naťale dſideriũ qđ ſciť vno
mõ: puta reuelatiõe vl̃ ꝑ ſcꝓturã: ſcire per
aliũ. tũ ẽt qꝛ int̃dũ accreſcit gaudio ꝙ ipe
res ð q̃bꝰ ẽ meditatio ſũt valde delectabi
les. Et iſta oĩa ↄcurrebãt i ỽgie: ⁊ maxie
tertiũ. qꝛ illa erãt ei valde g̃ta. tũ qꝛ erant
maxime ad honorẽ dei q̃ ꝓ ſeruo filiũ de-
derat quẽ ipe ſũme amabat. tũ qꝛ erãt ad
maximã vtilitatẽ ꝓximi. i. ſalutẽ vniuer-
ſi. tũ qꝛ alia ꝑ eũ explebanť tanq̃ꝫ ꝑ electã
a deo. Eſt ãt ſciẽdũ ꝙ ſm Orige. ⁊ ſcrõs
ipa clariſſime nouerat interꝑtationẽ oĩm
figuraꝝ ⁊ ꝓphetiaꝝ. qꝛ habuit donũ ſapi
entie ⁊ ꝓphetie ⁊ oĩm gr̃aꝝ excellẽtiſſime.
Et qꝛ oĩa q̃ circa chr̃m gerebanť erãt figu
rata ⁊ ꝓphetata: i oĩbꝰ maxie letabať. Vñ
dt Beda ꝙ ↄferebat. qꝛ q̃ acta erãt vide
banť ↄformia his q̃ agẽda legerat. Lege
rat em̃ Eſa. xj. Exiet virga de radice ieſ-
ſe: ⁊ nazareꝰ de radice eiꝰ aſcendet. Et ex
oppoſito videbat ſe ex ſtirpe dauid ortã:
in Nazareth de ſpiritu ſancto concepiſſe.
Legerat Michee. v. Et tu bethleẽ ephra
ta nequaq̃ꝫ parua es in milibus iuda. Ex
te enim egredietur ⁊c̃. Ex oppoſito vide-
bat ſe in Bethleem peperiſſe. Legerat

Eſa.vij. Ecce ỽgo ꝯcipiet ⁊ ꝑiet filiū ⁊c̃. Et Abac.iij.ſm.lxx.intꝑpretes. Dñe i medio duū aialiū innoteſceris. Et ſe ỽginē nouerat: ⁊ filiū in pſepio int̃ bruta ꝯſpiciebat. Legerat multa alia q̃ dietim cōpleri videbat.

Queri etiā pōt circa h̄ euāgeliū Utrꝫ natiuitas chr̄i d̄buerit manifeſtari paſtoribꝫ ab angel' vl' ab ip̄o chr̄o: Uide.iij.q.xxxvj.ar.iiij.⁊.v.⁊ vtrꝫ p̄mo debuerit manifeſtari paſtoribꝫ. Uide ibi.ar.vj.

In miſſa maiori Queſtio.xj

Querit̃ circa hoc euangeliū de q̄ circa expoſitionem multa ſubtilia dicēda forent q̄mō hec ꝓpoſitio ſit vera de q̄ nō eſt dubiū q̧ ſit vera.ſ.ỽbū caro factuꝫ eſt: Ad qd̄ ſic dico. Si ỽbū diuinū aſſumpſiſſet angelū vel columbā vel ſolē: vl' ſapphyꝝ vel ignē: aut aliā cꝫuis naturā ſicut ⁊ aſſumere potuit ſm ſctm̄ Tho.iij.diſt.ij.ſ.de potētia abſoluta ſicut aſſūpſit hūanitatē: diceret̃ angel⁹ vl' colūba vel ſol vl' ſapphyr⁹ vel ignis: ſicut d̄r hō. qꝛ ois natura in ꝯcreto p̄dicat̃ de ſuppoſito habēte naturā: ſiue habeat illā ꝑ creationē vt ſol ſiue ꝑ generationē: vt Sortes: ſiue ꝑ aſſūptionē: vt ỽbū dei habet hūanitatē. Alit̃ tn̄ ỽo d̄r de ỽbo natura aſſūpta: ⁊ alit̃ ꝑs nature aſſūpte. qꝛ cū ꝑs nunq̄ꝫ p̄dicet̃ de toto: ſicut hō nō ē aīa: nec ē caro aīata per aīam: natura p̄dicat̃ d̄ habēte naturā gr̄a ſui. qꝛ natura ē totū: ſicut hūanitas ē aīa ⁊ corp⁹: ꝑs āt ſolū gr̄a toti⁹ ꝑ ſynecdochē. Igit̃ hec ꝓpoſitio Uerbū ē caro: ē vera ꝑ figurā.i.ꝑ ſynecdochē. ſꝫ hec Uerbū ē hō ē vera ſine figura. Si tn̄ ꝑ poſſibile vl' impoſſibile ỽbū aſſūpſiſſꝫ carnē vt ē ꝑs aīal' ỽbū eēt caro ſicut mō ē hō. Ad q̄ſtionē dico q̧ hec ꝓpoſitio Uerbū factū ē caro: ē vera i ſenſu in q̄ eſt vera illa: ỽbū ē caro.ſ.ꝑ ſynecdochē: vt ſit ſenſus Uerbū caro factū ē.i.factū eſt hō: dicēte Athana.i ep̄l'a ad Epiphā. q̧ dicē. ỽbū caro factū ē: ſil'e ē ācſi diceret̃: hō fact⁹ eſt. Nā q̄cq̄d ē aliq̄d ⁊ p̄us nō erat illd̄: eſt factū illd̄. ſicut: rex eſt fact⁹ rex. Sed de⁹ eſt hō: ⁊ aliq̄n p̄us nō erat hō. g̃ fact⁹ eſt hō ſiue caro. Sꝫ cōtra p̄dicta Primo. Nā ſi eſt vera ly fact⁹ det̃minat abſolute ſubiectū aut p̄dicatū cū ſit det̃miatio. Sed neutꝝ illoꝝ det̃minat: qꝛ nec de⁹ q̄ eſt ſubiectū eſt fact⁹: nec ille hō chr̄o demōſtrato ē fact⁹: niſi aliq̄d addat̃: qꝛ ſupponit eternū ſuppoſitū. g̃ nō ē vera. So. Neutꝝ illoꝝ abſolute det̃minat rōne dicta: ſꝫ det̃minat ſubiectū n̄ abſolute ſꝫ i ordine ad p̄dicatū: ⁊ iportat fieri rōnis circa deū nō abſolute: vt dicat̃ d̄s fact⁹: ſꝫ relatiue: vt dicat̃ fact⁹ hoc.i.hō. Pōt ēt det̃miare totā ꝓpoſitionē vt ſit ſenſus. factū ē vt hec ꝓpoſitio ſit vera Uerbū caro fctm̄ ē. Scd̄o Nā ſi ē factū caro: ē caro ſic̄ q̄ ē fact⁹ albꝫ ē albꝫ: ſꝫ nō ē caro. Si dicat̃ q̧ ē caro ꝑ ſynecdochē Cōtra: qꝛ ſi ē ita: meli⁹ euāgeliſta dixiſſet ꝓprie: ē factū hō q̄ꝫ iprop̄e ē factū caro. Sol'. Affirmo r̄nſionē. qꝛ hō d̄r aliq̄n caro. ſicut Eſa.xl. Uidebit ois caro ſalutare d̄i. Ad replicā dico q̧ ſolā carnē noīauit. Primo qꝛ caro fuit ỽbo rō apparēdi viſibilr̃. Un̄ ſubdit̃. Et vidim⁹ gl'iam ei⁹. Scd̄o vt oſtēderet ꝑ locū a maiori nihil eē i natura hoīs qd̄ ỽbū nō aſſumpſerit. Tertio ad oſ̄tendendū carnis ỽitatē ꝯtra manicheos dicētes verbū carnē phātaſticā aſſumpſiſſe. Quarto ad oſtēdendā pietatē dei. Magnū em̄ fuiſſet pietatis ſacr̃m ſi de⁹ aīam rōnalē ſibi viciniorē aſſūpſiſſet. ſꝫ multo mag̃ ſi paſſus ē corpari.i.corpi vniri: ſm illud.j.ad Tim.iij. Et manifeſte magnū eſt pietatꝫ ſacr̃m: qd̄ manifeſtatū eſt i carne. Tertio Nā adhuc eſt falſa ſumpta ibi carne ꝑ homine. qꝛ de⁹ eēꝫ fact⁹ ſimpl'r. qꝛ cū hō ſit ſuba: fieri hoīem eſt fieri ſimpl'r. So. Fieri hoīem eſt fieri ſimpl'r: q̄n ſil' fit natura humana ⁊ ip̄m ſuppoſitū in q̄ eſt. Mō n̄ ſic ē hic. qꝛ ſuppoſitū ỽbi eternū ē. Un̄ ſimile ē deū fieri hoīem: ſicut Socratē pexiſtentē paruū q̄ntitate fieri magnū ꝑ icorporationē alimēti cui aīa nouit̃ cōicat ſuum eē antiquū: lꝫ h̄ ⁊ oē aliud exēplū n̄ ſit oino ſil'e. Queri etiā pōt vtꝝ hec ſit vera Caro vl' hō fact⁹ ē de⁹. Uide.iij.q.xvj ar.vij. Et vtꝝ iſte hō d̄mōſtrato chr̄o ſeu ỽbo incarnato inceperit eſſe. Uide ibideꝫ articulo.ix.

Dñica infra octauas ntitatꝫ Queſtio.xij.

Q ueritur Vtrum beata ꝟgo ſic fuerit gladio mortꝫ aut ꝟbi chꝛi ꝑforata: vt poſſit martyr appellari: Ad qđ ſic dico ex doctrina ſcti Tho.ij.ij.q.cxxiij. Cum dicat Iſidorus in li. Etym̄. duo eſſe genera martyrij. Vnū in apta paſſiōe. Aliđ in occulta aniꝟtute. beata ꝟgo nō fuit martyr ꝑmo modo. i ꝓprie. Nam cum martyr grece/latine dicatꝛ teſtꝫ: ad ꝑfectā rōnem martyrij reqꝛitꝛ vt q̄s mortē ſuſtineat: in teſtimonium ꝟitatꝫ fidei chꝛi. q̄ oīa viſibilia ꝓpter inuiſibilia poſtponuntꝛ: ſiue ꝯtēnēda ꝓponuntꝛ qꝛ reqꝛitꝛ vt teſtificetꝛ oꝑe ita eſſe: qđ non facit plene q̄ꝫdiu vitam retinet ꝓpter quā oīa alia ſuſtinentꝛ. Sed beata ꝟgo nō ſuſtinuit mortē violentā: vt creditꝛ ⁊ ſuppōitꝛ. Fuit aūt martyr ſecūdo modo ⁊ ꝑ q̄ndā ſilitudinē: ꝓpter imenſitatē amoꝛis ad filiū quē ſūme dilexit. Tū qꝛ erat filiꝰ. Tū qꝛ ſolus. tū qꝛ benignꝰ ⁊ ꝟtuoſus. tū quia pulcer. tū qꝛ cū laboꝛe educatꝰ ꝓpt fugam egyptiacā ⁊ alia. tū qꝛ deꝰ. Nā grauiꝰ fuit tantā aīi paſſionē ſentire q̄ꝫ pati ꝑ virtute in coꝛꝑe cū animi leticia: ſicut martyres faciebāt. qꝛ dicebāt ſe in tormentꝫ q̄ſi in pratꝫ ⁊ floꝛibꝫ epulari. Vñ Aug. in q̄dā ſermone ita đr. Maria qꝛ mēte paſſa eſt/plus q̄ꝫ martyr fuit. nimirū: qꝛ eiꝰ dilectio ampliꝰ foꝛtꝫ q̄ꝫ moꝛs: q̄m mortē chꝛi ſuā fecit. Sed ꝯtra: videtꝛ ꝙ fuerit martyr recte ⁊ ꝓprie. qꝛ đt Hiero. in ſer. de aſſum. Recte dixerim: dei genitrix virgo ⁊ martyr fuit: q̄uis ī pace vitā finierit. Solu. ſm s. Tho. in. ij.ij. ⁊ in. iiij. Oēs hmōi autoꝛitates ſanctoꝝ intelligende ſunt de martyrio ſm ſilitudinē: ſicut ꝙ đt Grego. Iure plus q̄ꝫ martyr eſt: q̄ nimio amoꝛe vulnerata teſtꝫ extitit ſaluatoꝛis: et ꝑ meroꝛe in aīo cruciatū ſuſtinuit paſſionis. Et ꝙ dicit Berñ. lōge eā plus q̄ꝫ martyre ceſemꝰ: in q̄ paſſiōis ſenſum cōpaſſiōis ſuꝑauit affectꝰ. Et rurſus idem ſuꝑ illud In plenitudine ſcrōꝝ ⁊c. Merito inq̄t in plenitudīe ſcrōꝝ detētio eius erat: cui nec puritas angeloꝝ: nec fides defuit ꝑriarchaꝝ: nec ſpūs ꝓphaꝝ: nec aplōꝝ zelꝰ: nec cōſtantia martyꝝ: nec ſobrietas cōfeſſoꝝ: nec cōiugatoꝝ fecūditas. Queri etiam poteſt circa hoc euāgeliū Vtrū maioꝛes aut minoꝛes iudeoꝝ contradixerint huic ſig. i. chꝛo ex ignoꝛātia: aut certe ſciēter chꝛm cognoſcēdo. vide. iij. q. xlvij. art. v. Et vtꝝ bonitas moꝝ ꝓcipue caſtitas viduālis diſponet ad ſpūm ꝓphetie poſſidēdū. Vide. ij.ij. q. clxxj. ar. iiij.

In Circūciſione dñi

Q ueritur vtꝝ chriſtꝰ debuerit circūcidi: Et ſecūdo vtꝝ cōueniēter fuerit ei nomē impoſitū: Et de vtroq̄ꝫ vide. iij. q. xxxvij. ar. j. ⁊ ij. Et vtrum nos licite poſſumus mō circūcidi. De quo vide in. iiij. diſt. j q. ij. art. v. q̄ſtiuncula. iij.

In vigilia epiphie Qō. xiiij.

Q ueritur Vtꝝ chriſtus poſſit dici nazarenꝰ: Ad hoc dico ꝙ ſic. Et hoc ꝯueniētiſſime. Primo: qꝛ nazarenꝰ interꝑtatꝛ ſanctꝰ ſiue ſcrificatꝰ. ſed chꝛs đr ſanctꝰ ſcōꝝ Dañ. ix. et de ſeipō đt Ioā. ix. Quē pꝛ̄ ſcrificauit. Scđo: qꝛ nazarenꝰ iterꝑtatꝛ floꝛidus. Sꝫ chꝛs đr flos ſm Hiero. ſic btā ꝟgo đr virga: ſm illđ Eſa. xj. Egredietꝛ virga de radice ieſſe: ⁊ flos ⁊c. Tertio qꝛ cōceptꝰ eſt in nazareth ⁊ cōuerſatꝰ ipſe ⁊ ſui parētes vt đt glo. Lu. ij. Sed ꝯtra. Primo. nā homi cui nō cōuenit ſcrificari. i. ſctm̄ fieri: nō cōuenit eē ſctm̄: et ꝯſeq̄nter nec nazarenū: qđ ſm glo. interl. interꝑtatꝛ ſctūs. qꝛ qđ nō pōt eē: ñ pōt fieri/ſm pħm. j. phyſ. Sed chꝛo hoī non ꝯuenit ſcrificari: cū ſit ꝑncipiū totꝰ hūane ſcrificatiōis. qꝛ ꝑmū mouēs in q̄libet oꝛdie ē imobile ⁊c. Sol. Cū hō fiat ſctūs ex ſctō dupl̄r. ſ. ex minꝰ ſctō magꝫ ſctūs. et ex eq̄ ſctō eq̄ ſctūs ꝑ cōtinuatiōeꝫ eiuſdē ſctitatꝫ ꝑciſe. cū etiā hō fiat ſctūs ex nō ſcō dupl̄r. ſ. ex nō ſctō ꝑuatiue: qñ. ſ. hō eſt ⁊ ñ ē ſctūs. ⁊ negatiue: qñ ſcꝫ hō nō ē ⁊ ꝑducitꝛ ſctūs. chꝛo cōpetebat fieri ſctm̄ ex ſctō ſcđo mō ſm aliq̄s: iuxta illud Ioa. xvj. Ego ꝑ eis ſcrifico meipm

Uel etiã ꝑmo modo.i.ex min⁹ ſctõ: nõ q̃
ad ipm hitũ grẽ ſctificantꝫ:ſed q̃ ad meri
ta q̃ ſũt effect⁹ grẽ:i qbꝫ creſcebat. Et ſilr
fieri ſctm̃ ex nõ ſctõ negatiue inq̃ntum hõ
erat loq̃ndo ſp: qꝛ ante ꝑmũ inſtans in q̃
fact⁹ ẽ ⁊ ſctũs fact⁹eſt nõ erat ſctũs hõ:et
ꝯſeq̃nter fact⁹ ẽ ex nõ ſctõ ſanct⁹. Nõ aũt
ꝓuatiue.qꝛ nunq̃ꝫ fuit ſine ſctitate. Ad
argumentũ dico ꝙ mouẽs ꝑmũ ſimplicit̃
eſt imobile ſimplr.ſed ꝑmũ in aliq̃ genere
eſt imobile in illo genere:ſed nõ ſimplicit̃:
ſicut ꝑmũ alterãs.i. celuꝫ eſt imobile ſm
alterationeꝫ:ſed tñ localr mouet̃. Similr
chr̃s inq̃ntũ hõ nõ eſt ſctificãs ſimplr ꝑ/
mũ:ſed de⁹ trinitas. Eſt ṽo ꝑmũ ſctificãs
in hoc genere.i.ꝑ modũ ſatiſfacientis pro
pctõ. et q̃ntũ ad hunc motũ eſt imobilis.
qꝛ nullus ſatiſfecit ꝑ pctõ ei⁹: cũ illud nõ
fecerit nec ꝯtraxerit. Scdo Nã cui nõ cõ
uenit hr̃e cõtrariũ ſctificatõis termino.i.
grẽ:nõ ꝯuenit ſctificari.qꝛ generatiões ex
ꝯtrarijs fiũt ſm phm. Sed chr̃o nõ cõue
nit hr̃e tale ꝯtrariũ:cũ illõ ſit patꝝ. g̃ ꝛc̃.
So. Generatiões.i.ꝓductiones facte ab
agẽte naturali/fiũt ex ꝯ̃rijs.qꝛ nõ agit ni/
ſi alterãdo de q̃litate in q̃litatẽ. Sed ꝓdu
ctiões facte a deo pñt eſſe ex ꝯ̃dictorio.i.
de nõ ente:ſic̃ fecit celuꝫ nõ ex ꝯtrario:ſed
ex ꝯtradictorio. et ſilr facit aliq̃n ſctm̃ nõ
ex ipio:ſed ex nõ ſctõ:ſiue ex negatiõe ſan
ctitatꝫ.et ſic chr̃s ẽ fact⁹ſctũs. Tertio. Nã
ſi ſic debet dici/ideo ẽ:qꝛ ſic ẽ ꝓphetatum:
vt colligit̃ ex h̃ euangelio. Sed nullibi in
ſcp̃tura ſic repit̃ ꝓphetatũ. g̃ ꝛc̃. So. Lꝫ h̃
nõ fuerit ꝓphetatũ formalr.ſec⁹ ṽtualiter.
qꝛ nazaren⁹ vt dictũ eſt interp̃tat̃ ſctũs et
floridus. chr̃s aũt i ſcp̃turꝫ dr̃ ſctũs: ⁊ ſilr
flos:iuxta illõ Cañ.ij. Ego flos cãpi. ⁊ iu
xta illõ Eſa.xj. et flos ꝛc̃. Uñ forte ſignt̃
dicit euãgeliſta:ꝑ ꝓphetas.in plurali.

Queri etiã pot̃ Utrꝝ conueniẽs fuerit
Joſeph admoneri a deo ꝑ angelũ.vl̃ po/
tius debuerit admoneri a dõ immediate:
Ad qõ vide.j.pte.q.xxij.ar.iij.

In die Epiphie Qõ.xiiij

q Ueritur vtrꝝ fuerit con
ueniens magos de chriſti nati/
uitate doceri ꝑ ſtellã: Ad h̃ di/
co nõ eſſe dubiũ ꝙ ſic. quia hoc ordinauit
de⁹ q̃ nihil niſi cõuenientiſſime ⁊ ſapiẽtiſſi
me ordinat.qꝛ dei ꝑfecta ſũt opa. Deut.
xxxij. Rõ aũt ꝯueniẽtie eſt hec. Nam de⁹
oia effectiue mouet ſm ꝙ eoꝝ natura req̃
rit.ſ.naturalia ꝑ naturales inclinatões:
aialia ſentiẽtia ꝑ ſenſibiles appetit⁹: ⁊ ho
mines rõnales ꝑ appetitũ rõnalẽ cũ libe
tate q̃dã. Uñ Dioñ.dr̃:ꝙ ad ꝓuidentiaꝫ
dei ꝑtinet reꝝ naturas nõ deſtruere:ſꝫ ſal
uare Sic̃ aũt oia mouet vt ꝯgruit eis:ita
etiã ⁊ oia trahit ſm modos eis cõuenien
tiores.ſic̃ Euſtachiũ venatorẽ nobilẽ tra
xit ꝑ ceruũ. Catarinã ṽginẽ elegãtiſſimã
ꝑ viã cuiuſdã appentꝫ mr̃imonij conſueti
q̃ maxie ſolẽt delectari iuuẽcule. Auguſti
nũ ṽo phm ⁊ oratorẽ ꝑ ſapiam ⁊ facundi/
am ambroſianã. Uñ qꝛ ipe ex ſua viſcero
ſa charitate nullũ ꝯuenientẽ modũ trahẽ
di aiaꝫ ꝑtermittit:dr̃ Eſa.v.ca. Quid vl/
tra debui facere vinee mee(.i.ꝓplo meo vl̃
cuilibet aie)⁊ ñ feci: Igit̃ etiã iſtos aſtro
logos ꝯueniẽter traxit ꝑ ſtellã. Et confir
mat̃ rõ. qꝛ ſicut ois notificatio ſyllogiſti/
ca debet eẽ ꝑ notiora: ſic̃ Phs.j. Poſ.⁊.j.
phyſ.docet: ita q̃ fit ꝑ aliq̃ ſig̃ vel indicia:
dꝫ fieri ꝑ notiora: ⁊ cõſeq̃nt̃ familiariora
his qbꝫ aliq̃d notificat̃. Sed virꝫ iuſtis ⁊
ſctis familiare ẽ inſtrui intrinſec⁹ ſctiſpiri
tus inſtinctu ꝑ donũ ꝓpheticũ. reliq̃s aũt
ꝑ ſenſibilia. Judeis aũt inſtrui ꝑ angelos
viſibilr apparẽtes:ꝑ q̃s legeꝫ accepãt. vt
patet Act.vij.et rñſa freq̃nt̃. Gẽtibꝫ ṽo ⁊
aſtrologꝫ maxie familiare erat doceri per
ſenſibilia ⁊ maxie aſtra. Igit̃ anna ⁊ ſy/
meon iuſti ac ſcti acceperũt notitiã natiui
tatꝫ chr̃i ꝑ inſtinctũ ſpũſcti. Paſtores ṽo
iudei ꝑ angelos. ⁊ gẽtiles aſtrologi.i.ma
gi ꝑ ſidera. Sꝫ ꝯ̃ Primo. Nihil em̃ ab/
ducẽs hoies a deo in errorẽ ꝯueniẽter fit
a deo.qꝛ ipſe vult oẽs hoies ſaluos fieri:
et ad agnitiõeꝫ ṽitatꝫ venire. Sed appa/
ritio hui⁹ ſtelle ẽ hmõi.qꝛ fauet his q̃ di/
cũt ſidera natiuitatibꝫ hoim dñari.g̃ ꝛc̃.
Sol. Iſta apparitio nullã cãꝫ errãdi dedit
niſi his q̃ ṽitatẽ intelligere noluerũt.qꝛ ſm
Aug.ꝯ̃ Fau.nulli aſtrologi cõſtituerũt ita
naſcẽtiũ hoiꝫ fata ſb ſtellꝫ: vt aliq̃m ſtellaꝝ
hoĩe aliq̃ nato:circuitu⁹ſui ordieꝫ reliq̃ſſe ⁊
ad eũ q̃ nat⁹ẽ ꝑrexiſſe aſſeuerẽt Si ãt ꝯ̃s

vellet ſubtrahere oēm cām errādi his qui
volūt errare. q̄r. ſ. igrātia ñ ſolū ē cā pctī
ſed etiā pctm̄: ſubtraheret etiā alijs occaſi
ones addiſcēdi. ſicut ſi ſubtraxiſſʒ appitio
nē hu⁹ ſtelle: igrarem⁹ mlͭa q̄ ſcim⁹. Se
cūdo. Nā oē ſignū notificatiuū ꝯuenient
alicui⁹: ē certe ducēs i illō. Sʒ iſta ſtella
nō certe notificabat natiuitatē chˢi futu-
ri regʒ iſtis aſtrologʒ. tū q̄z eſto ꝙ p̄tēde-
ret regē futuꝝ tñ ipediri poſſet ne regñret.
q̄z ſidera ñ cogūt hoies. tū etiā q̄z ſi ñ poſ
ſet ipediri: tñ nō p̄tēdebat eū eē natū i de
termiato loco: cū potuiſſet mr̄ regʒ ſicut
bethleē ita ꝛ lōgiorem regionē petiuiſſe.
Tū ēt q̄z dato ꝙ locū detmiatū ipa p̄ten
derʒ: tñ nō p̄tēdebat detminatā ꝑſonā. q̄z
exiſtēs in aere nō p̄t vnū hoiem deſignreſi
eēt int mltos vt poſſet eē rex. Tū q̄z dato
ꝙ vnū detmiate deſignret: tñ iſti cognſcere
nō poterāt. q̄ ſtelle naturā ignrabāt: cū eā
antea nō vidiſſent. g̃ ꝛc. Sol. Fuit ſignū
certū detmiate ꝑſone q̄ntū ad officiū. i. re
gis futuri. ſʒ nō fuit ſignū certū ex ſe p̄ci-
ſe: ſicut ſidera ſignāt bella aut morbos: ſʒ
grā annexe ꝓphetie vl' inſpiratōis diuie.
Nō eīm iſti ſūt moti q̄rere chr̄m p̄ciſe ini-
tētes aſtroꝝ pitie: cū iſta ſtella d̄ illꝰ ñ fue-
rit q̄s obſuat ars aſtronomica: ſʒ initebā
tur reuelatōi diuie (vt patuit i expoſitiōe
euāgelij) ꝛ etiā inſpiratiōi diuie interiori q̄
ſm̄ Herueū ē q̄dā iclinatio anie ad vnū.
Nō poſſet āt ipediri iſte rex ne regñret: ſup
poſita diuiā ordiatōe. Et ſtella p̄tēdebat
locū natitatʒ gn̄alē. i. iudeā grā ꝓphetie vl'
iſpiratiōis afferētis ꝙ apparēte tali ſtella
ibi chˢs naſceret. q̄ inſpiratiōe ſuppoſita
mr̄ regʒ ñ ſe poſſet abſentare. Et lʒ ñ p̄tē-
deret detmiatā ꝑſonā q̄ ad ſubam: tñ ſpa
bāt i iudea ꝑ aliā viā regʒ ꝑſonā iueſtiga
Queri ēt p̄t Utrꝝ illa (re: ſic̄ ꝛ fecert
ſtella fuerit vna d̄ celeſtib. ꝛ vtꝝ magi cō
uenient ad chˢʒ adorādū venerit. vide au
tē. iij. q. xxxvj. ar. vij. ꝛ viij

Dn̄ica infra octa. Ephie Queſtio. xv.

Verit circa euāgeliū
q Utrꝝ chˢs audiēdo ſiue int-
rogādo doctores vl' alios: al
q̄d ab hoie didicerit vl' ab angel. Ad q̄d
ex doctria ſcī Tho. iij. q. xij. ar. iij. ꝛ. iiij.
ſic rn̄det. Non fuit ꝯueniēs dignitati chˢi
vt a q̄cūqʒ hoie doceret. Nā i q̄libet gene
re p̄mū mouens nō mouet: ſm̄ illā ſpēm
mot⁹: ſic̄ p̄mū alterās ñ alterat. Sʒ chˢs
eſt oim̄ hoim̄ ꝯſtitut⁹ caput: ſic vt ab eo
oēs doctrinā ꝟitatʒ accipent. Un̄ ipe dic̄
Jo. xvj. Ad h̄ veni i mōm vt teſtimoniū
ꝑhibeā ꝟitati. Nihil etiā didicit ab angel'
Nā aīa hūana ſicut media ē int ſpūalia ꝛ
corꝑalia: ita duob modis ꝑfici nata ē. ſ.
ꝑ ſciam acceptā a ſenſibilib: ꝛ ꝑ iditā im
p̄ſſionē ſpūaliū ſubaꝝ. Sʒ aīa chˢi ꝑfecta
eſt ex ſenſibilib q̄dē ꝑ expiētiā ad quā lu
mē angelicū nō req̄rit. ꝛ ex imp̄ſſiōe ſupi
ori ſupinfuſā imediate a deo. q̄z ſicut ſup̄
cōem modū creature vnita ē ꝟbo ꝑſonalr
ita etiā ſup̄ eundē repleta ē grā ꝛ ſcia: nō
mediātib angel' q̄ etiā ex ꝟbi influētia ſci
entiā accepert. Sʒ ꝯ p̄mā ꝯcluſionem
Prio. Nā introgare ꝛ rn̄dere ē addiſcētʒ.
Sʒ chˢs iſta int doctores fec. g̃ ꝛc. Sol.
ſm̄ Orige. ſup Luc. nō introgabat vt ad
diſcerʒ: ſʒ vt erudiret Ex vno q̄ppe doctri
ne fonte manat: ꝛ introgare ꝛ rn̄dere ſa-
pient. Un̄ ꝛ d̄r ꝙ ſtupebāt oēs q̄ eū audi
ebāt ſup prudētia ꝛ reſponſ ei⁹. Secūdo
Nā chˢs accipiebat ſciam expimentalē a
ſenſibilib. g̃ a fortiori ꝛ ab hoib: q̄d ē no
bili⁹: cū in aīa docētis ſpēs intelligibi-
les ſūt in actu: q̄ in ſenſibilib ſūt in potē-
tia. Sol. Addiſcēs ab hoie nō accipit ſcīē
tiā a ſpeciebꝫ intelligibilib ei⁹ imediate:
ſed mediātib vocib q̄ ſūt ꝯceptionū itel
lectualiū ſigna: ſicut ꝛ creature ꝯdite a d̄o
ſilr ſūt ſigna ſapiētie ei⁹. Un̄ ſicut digni⁹
eſt doceri a deo q̄ȝ ab hoie: ita dignius eſt
accipe ſciam ꝑ ſenſibiles creaturas q̄ȝ per
homis doctrinā. Tertio. Nam q̄libet au
diēs ſmonē ſignificatiuū alicuius q̄d ne-
ſcit: pōt illud addiſcere. ſed chˢs a p̄ncipio
ſm̄ ſcientiā expimentalē nō ſciuit omnia.
g̃ ꝛc. Solu. Chˢs in ſciētia expimentali
ſicut in etate ꝑficiebat. Sicut aūt ad ac-
cipere ſcientiā ꝑ inuentionē: ita ꝛ ad acci
pere ꝑ diſciplinā req̄rit etas ꝑfecta. Dn̄s
aūt nihil fecit ſue etati nō congruēs. Igi
tur audiendis doctrine ſermonibus non
accōmodauit auditū: niſi illo tempore q̄

poterat p viã expiẽtie talẽ ſcie gradũ atti
giſſe. Hec oĩa cũ multꝫ alijs. ſ. Tho. vbi ſ
ṗtualr̃. Sꝫ tñ cũ ḋr ꝙ chr̃s ab hoie ñ didi
cit, videꝛ itelligẽdũ ḋ reb ab hoie natura
lit ſcibilib: cuiuſmõi ẽ noticia oim natu
raliũ. nõ aũt ḋ his q̃ p ſeipm naturalr̃ ſci
re null9 põt: cuiuſmodi eſt loq̃ hac vl' illa
lingua: cũ h nõ ſit q̃d naturale, ſꝫ ex volũ
taria inſtitutiõe depẽdẽs. Scia eñ expi
mẽtali chr̃s addiſcebat ꝛ pficiebat mõ na
turali q̃ nõ poterat vt videꝛ ſcire ṗdicta.
Sꝫ tñ ſciẽdũ ẽ ꝙ hõ i docẽdo dupl'r ſe ha
bere pt. ſ. vt doctor: qñ. ſ. ex intẽtõe docẽdi
aliq̃d facit. ꝛ vt res q̃dã: qñ. ſ. ſine intẽtiõe
docẽdi aliq̃d facit aut dicit vñ ali9 addi
ſcit. Et iſto ſcḋo mõ forte chr̃s a mr̃e ſua
loq̃ didicit. q2. ſ. ex bõitate ſue phãtaſie ꝛ
memorie: cũ audiebat noiari panẽ ꝛ vide
bat afferri panẽ: ꝛ apprehẽdebat ꝙ ly pa
nis: panẽ ſ̃cabat. ſiue p cogitatiuã: vt faci
unt alij pueri ſñ vſũ rõis. ſiue p rõnẽ cui9
vſũ ſp habuit. Vñ añq̃ tp̃s adeſſet q̃ ṽgo
mr̃ eũ ṽba formare doceret: iã iſta didice
rat. Queri etiã pt Utꝝ gr̃a chr̃i fu
erit infinita. vide. iij. q. vij. ar. xj. Et vtrũ
q̃libꝫ actu ſuo chr̃s pficeret p gr̃am. i. effe
ctũ gr̃e ſeu meritũ. vide. iij. diſti. xviij. q. j.
arti. v.

In octaua Ephie Qõ. xvj.

Querit Utrũ Joãnes
vidẽs chr̃um ꝛ ei teſtimoniũ
reddẽs: ipm vt ḋr Joã. agnũ
appellauerit ↄuenienti9 q̃ aliõ
aĩal ſolitũ imolari: cuiuſmodi ẽ bos: vi
tul9: capra: turtur. colũba. Ad qḋ r̃ndeꝛ
ꝙ ſic. Prio. Nã vt ptꝫ Nũe. xxviij. agn9 e
rat ṗncipale ſacrificiũ. q2 lꝫ alia aĩalia cer
tis tp̃ib imolarenꝛ: tñ vnũ erat q̃tidianũ
ſacrificiũ q̃ imolabaꝛ vn9 agn9 mane: ali
us veſpe. Sed chr̃s ẽ ṗncipale ſacrificiuꝫ
q2 lꝫ ſcti paſſi p fide ad ſalutẽ fideliũ ↄfe
rãt: nõ tñ hñt h niſi inq̃ntũ ſup oblationẽ
agni q̃ſi oblatio adiũcta ṗncipali ſignifi
cato imolaꝛ. Igiꝛ ille agn9 chr̃m ſignabat
q̃ imolabaꝛ mane ꝛ veſpe in ſignũ ꝙ per
chr̃m habeam9 in p̃ria viſionẽ matutinã
ꝛ veſptinã. vel in ſignũ ꝙ ipe ſit alpha ꝛ o
Et ↄfirmaꝛ rõ. q2 ille agn9 inꝛ eius figu
ras erat expſſior reſpectu paſſiõis chr̃i. q2
erat ſine macula: ꝛ p illũ filij iſrl' ſũt liba
ti ab impio pharaõis: ſicut p chr̃m puriſ
ſimũ liberamur ab impio diaboli. Eſt ãt
notãdũ ꝙ h teſtioniũ ioãnes r̃ddidit chri
ſto vt videꝛ qñ ipm baptizauit. q2 vt patꝫ
Joã. j. c. ipe Joãnes nõ cog̃ſcebat chr̃m:
ſꝫ a deo accepat ſignũ ꝙ ipe eẽt ſup quez
videret deſcẽdẽtẽ colũbã: quã vidit deſcẽ
dere i baptiſmo. Jõ pbabile ẽ ꝙ tũc ſtati
gl'ificauerit chr̃m apḋ ſuos diſciplos q̃b
eũ ṗdixerat vẽtuꝝ. Scḋo ꝑpt mãſuetudi
nẽ. Eſa. xxxv. Quaſi agn9 ꝛc. Sed cõ
tra. q̃nto aĩal eſt ſimili9 chr̃o: tãto ↄueniẽ
ti9 p nomẽ ei9 noiaꝛ. Sꝫ vitul9 ẽ ſimilior
chr̃o q̃ agn9: q2 ẽ pfectior. ꝛ q̃nto aliq̃d ẽ
pfecti9: ẽ deo ſimili9. So. Aliq̃d ḋr ſile al
teri duob modis. Uno mõ i repſentãdo
vt imago. Alio mõ i eſſendo: ſicut fili9 eſt
ſiĩis p̃ri. Quãto g̃ aliq̃d ẽ pfecti9: ẽ deo ſi
mili9 i eſſendo: q2 magis appropinq̃t diui
ne nature. ſꝫ nõ i repſentãdo. q2 interdũ vi
liora hñt ꝓprietates magꝫ expſſiuas ꝓprie
tatũ dei. ſicut magis expmunꝛ p miſicor
dẽ gallinã q̃ pullos fouet ꝛ ptegit: q̃ per
equũ frementẽ: mordẽtẽ: calcitrãtẽ ꝛ bel
la cupiẽtẽ. Sꝫ ſi inſtꝛ. q2 etiã fili9 ẽ ſiĩis
p̃ri i repſentãdo. Dico ꝙ veꝝ ẽ. vñ pl9 aſ
ſimilaꝛ q̃ imago extẽſiue: ſꝫ tñ imago ali
qñ pl9 aſſimilaꝛ intẽſiue q̃ntũ ad repñtati
onẽ. q2 interdũ fili9 erit diſſimilior p̃ri in
accidẽtib: puta q̃ntitate: figura ꝛ colore:
q̃ imago. Queri etiã põt Utꝝ chr̃s de
buerit baptizari baptiſmo ioãnis. Et vtꝝ
debuerint tunc celi aperiri. vide. iij. q. xxx
ix. ar. ij. ꝛ. v.

Dñica prima poſt octa. epiph.

Queſtio. xvij.

Querit Utꝝ iſte ſpon
ſus fuerit ioãnes euãgeliſta
vel nõ. Ad h ãt dico pbabi
liꝛ ꝛ ſine piudicio ꝙ ſic. qḋ p
bo auctoritate Aug9. ſup Joã. i plo. ꝛ in
glo. ꝛ etiã Hiero. vt patebit. ꝛ Albti ma
gni ſup Joã. diceñ. ꝙ abſq3 dubio celebor
opio ẽ ꝙ iſte ſpõſ9 fuerit Joãnes: ꝛ ꝙ ſpõ
ſa fuerit vna ḋ ṽgib ḋo ↄſecrataꝫ: q̃ poſtea
cũ mr̃e ieſu pmãſerit. Hoc ãt ẽ valde ↄue
niẽſ ꝙ chr̃ſ ſtati tãtũ fauerꝫ ṽgĩtati vt ipo
facto oñderet mr̃imoniũ ñ ↄſũmatũ gr̃a

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cī⁹ poſſe diſſolui. Suadeꝛ etiā alia rōne:
q₂ nō eſt ꝟiſimile ꝙ ibi fuiſſet maꝛ dñi vt
patuit in expoſitiōe text⁹. Oppoſitū tñ te
nuit Chryſ. ꝛ Orige. ꝛ Victorin⁹. Et ar
guo ꝑ eis Primo. Nā ſi ſic eſt: idē ſpōſus
fuiſſet vocat⁹ ad ꝑrias. q₂ vocat⁹ eſt ie-
ſus ꝛ diſcipuli ei⁹: inꝛ q̊s diſcipulos erat
Joannes vt videꝛ. q₂ ipe cū fratre ſicut ꝛ
Petr⁹ cū Andrea videnꝛ vocati fuiſſe an
teq̃ȝ ſignū aliq̊d viderēt. ꝛ ↄſeq̄nꝛ añ has
nuptias in q̊b₉ fuit ꝑmū ſignū. Et q₂ inꝛ
baptiſmū poſt quē ſtatim fere cepit ↄgre
gare diſcipulos. ꝛ has nuptias ad minus
fluxit ann⁹ ſm ſctm̄ Tho. in q̊ vt idē dr
diſcipuli ↄuerſi ſunt. Solu. Poſſȝ dici ꝙ
diſcipuli fuerunt vocati: q₂ fuit vocatum
coꝝ collegiū: licȝ aliq̊s de collegio nō fu-
erit vocat⁹. i. Joānes. Scdo: q₂ nō eſt ve
riſimile ꝙ diſcipul⁹ vocat⁹ ad ſtatū ꝟgini
tatis a chr̄o: voluerit aſpicere retro ꝛ nu-
bere: ꝑcipue tā dilect⁹. So. Pōt dici ꝙ ñ
erat adhuc vocat⁹ ad ꝑfectū diſcipulatū:
ſȝ ad q̄ndā noticiā ꝛ familiaritatē. Et ꝙ
dicunꝛ vocati diſcipuli ad nuptias: itelli
giꝛ: q₂ vocati ſūt q̊ diſcipli futuri erāt q̄n
iſta ſcribebanꝛ: licȝ nō tūc q̄n fuerūt voca
ti ad nuptias. Sȝ ↄtra ſi fuerūt vocati di
ſcipuli futuri: oportet ꝙ hr̄ent colligātiā
oēs cū ſpōſo vel cū aliq̊ gr̄a cui⁹ vocaren
tur. Nō ꝑmū. q₂ erāt de diuerꝛ ciuitatib₉
vñ nō ē ꝟiſiꝉe ſpōſum tā paupem vt ei de
ficeret vinū ſic a remotis inuitaſſe. ḡ ꝛc.
Ergo erāt iā diſcipuli. Sol. Erāt aliq̄ vꝉ
oēs de collegio aploꝝ tūc iā diſcipuli im
ꝑfecti: ꝛ futuri diſcipuli ꝑfecti. Tertio ar
guiꝛ argumēto Victorini. Nā ꝟginitas
inq̄t eſt i carne corruptibili incorruptiōis
ꝑpetua meditatio. ḡ nō eſt credēdū ꝙ Io-
annes cui de ꝟginitate teſtimoniū ꝑhibeꝛ
vnq̃ȝ i nuptijs ↄſenſerit. So. Ad h̄ rñdet
Alb. mag. dicēs. Eſt icorruptio ſm men
tē ꝛ ſm corp⁹: ꝛ ſm vtrūq̃ȝ. Virginitas āt
q̄ ſm Amb. habȝ radicē in mēte ꝛ ramos
i corpe ꝑmo ꝛ ꝑncipaꝉr meditatōēȝ habȝ
i mēte. ſȝ meditatio incorruptiōis corpis
diuerſa eſt ꝑ tēpoꝝ diuerſitate. Nā tpe ñ
reuelate gr̄e q̄uis incorruptio corpis de-
ſidereꝛ tñ diuie diſpēſatiōi cōmittiꝛ: ſicut
etiā b̄ta ꝟgo fecit: eo ꝙ tūc m̄rimoniū fru
ctificabat gr̄e. q₂ cū ꝑpagatiōe ſemis fie-
bat etiā ꝑpagatio religiōis. Tpe āt gr̄e re
uelate incorruptio corpis teneꝛ i integri-
tate ꝛ ſctitate. q₂ ꝟbo caſtitatȝ fiebat etiā
ad gētes ꝑpagatio religiōis. Et q₂ matri-
moniū añ legē ꝛ caſtitas tpe gr̄e deo fru-
ctificabāt: m̄rimonio abrae nō ꝑferꝛ celi-
bat⁹ Joānis. q₂ caſtitatē quā Joānes ex
hibebat i corpe Abraā habuit i habitu ꝛ
i mēte. Et taꝉ incorruptōis meditatio eſt
ꝟgitas vbi incorruptio teneꝛ in mēte. ꝛ i-
corruptio corpis in habitu mētis: q̄uis ñ
ſit i corpe. Et ꝙ dr Victorin⁹ ꝙ nō ↄſen
ſit Joānes i corruptionē corpis: intelligē
dū eſt de illa corruptiōe q̄ violat habitū
ↄtinētie i mēte. Hec ille. Cui⁹ ꝟba aliq̄liꝛ
alteraui: q₂ exēplū videbaꝛ mihi incorre-
ctū. Intēdit āt dicere ꝙ q̄n ꝑpꝉs dei cre-
ſcebat ꝑ m̄rimoniū ſicut i lege: nō repug-
bat ꝑfecte ꝟgitati h̄re i mēte deſideriū cō
tinētie ſi deo placeret. ꝛ deinde cōmittere
ſe dō ↄſentiēdo i copulā ↄiugalē: q₂ ſic fu
it i b̄tā ꝟgie ſm ſctm̄ Tho. ꝛ vt videꝛ ſm
Alb. Nō āt ꝑpꝉs dei creſcit ꝑ baptiſmū
iō nō eſt ſimile.

Queri etiā pōt Vtꝝ chr̄s debuerit fa
cere miracula: ꝛ vtꝝ cepit iā facere i nu-
ptijs. Vide autē. iij. xliij. ar. j. ꝛ. iij.

Dñica. ij. poſt octa. Ephie Queſtio. xviij.

q Vœriꝛ Vtꝝ chriſtus
leproſum ſanauerit ꝟtute di
uia imediate vꝉ mediāte ali
qua ꝟtute creata: Ad h̄ aūt
dico ꝙ de⁹ triplici ꝟtute aliq̊d operatur.
Nā aliq̄ facit imediate ſua ꝟtute q̄ eſt ſua
eſſentia: ſicut creauit celum ꝛ alias ꝑmas
creaturas nō mediāte alia creatura: alio-
q̄n in creaturis ireꝛ in infinitū. Aliq̄ ꝟo
mediāte ꝟtute ſua ꝛ ꝟtute q̄ alicui creatu
re ē naturaꝉ: ſicut calefacit ſua ꝟtute ꝛ me
diante calore: cū de⁹ ſit cā oim effectuū ꝛ
oim opationū. Aliq̄ ꝟo mediāte ſua ꝟtu
te ꝛ mediāte ꝟtute creata nlꝉi creature na
turali: ſȝ exiſtēte itētionaꝉr i creatura etiā
corpali: eo mō q̊ mot⁹ ē in ſerra a ſecāte ſi
cut iuſtificat aiam ꝑ talē ꝟtutē exiſtētē in
ſacris ꝑ ea q̄ dr Cap. i. iiij. di. j. q. j. Igiꝛ
ꝟtus diuia ſumiꝛ duob₉ modis. Primo ꝑ

eſſentia diuina. ⁊ ſcdo ꝑ ꝟtute creata infuſa a deo creature ſupnaturalr. i. ſic ꝙ nulli creature eſt naturalis. Tūc reſpōdeo ꝑ multas ꝯcluſiōes. Prima. Quecūq; fiūt naturalr vel miraculoſe fiūt diuina ꝟtute pmo mō. i. ꝑ diuinā eſſentiā. qꝛ ipa cū ſit cauſa oim cauſaꝝ ⁊ etiā cā oim effectuum. Scda. Nō tñ oia q̄ fiūt ſola diuina ꝟtute pmo mō: ſed cū ea ꝯcurrit aliqñ ꝟtꝰ naturalr: ⁊ aliqñ ꝟtus diuina ſcdo mō. i. creata. Nā actiōes reꝝ naturaliū nō ſūt imediate a deo ſolo ſed ab ipis ꝟtutibꝰ naturalibꝰ: vt calefactio a calore: vt ꝓbat ſcūs Tho. iij. ꝯtra. ca. lxix. lxx. Actiōes etiā ſacramētoꝝ noue legꝭ: puta iuſtificatio aie ꝑ grām: ⁊ ꝯuerſio panis ⁊ vini in carnem ⁊ ſanguinem: ſimilr fiūt ꝟtute creata immediate: ſꝫ nō natali ſꝫ diuina ſcdo mō: vt ꝓbat idē. iiij. di. j. q. j. ar. iiij. q. j. Actōes ēt miraculoꝝ factoꝝ ꝑ ſctōs aliqñ ſūt imediate ꝑ aliquā talē ꝟtutē: qñ. ſ. ex ptāte ⁊ nō orādo miracula faciūt. ſicut btūs Bndictus diſſoluit ruſticū loris alligatū aſpectu ſuo tm̄mō: vt ēt idē dr po. q. vj. ar. iiij Deꝰ tñ nō vtr talibꝰ ꝟtutibꝰ q̄ſi ſine eis oia effectiue facere nō poſſit q̄cūq; ꝑ illa efficit: ſꝫ vt creaturas ſibi magꝭ aſſimilet: ⁊ magꝭ eiſdē ſuā cōicet bonitatē: qꝛ meliꝰ ē aſſimilari deo i duobꝰ. ſ. i eſſe ⁊ ineſſe cām alicuiꝰ q̄ȝ i vno tm̄. ſ. in eſſe. Tertia. Aliq̄ tñ fiūt ſola diuina ꝟtute pmo mō. i. ſola diuina eēntia: nulla inſtrali ꝟtute ꝯcurrēte. Hoc em̄ ptꝫ de pmis creatis. Et ſicut dr ſctūs Tho. de ipa reſurrectiōe nr̄a futura ad quā nihil āgeli coopabunt. ſꝫ aliq̄ pcedētia ſint facturi: puta cineꝝ collectionē vt idē dr. Quarta. Chrs oia ſua miracula fecit diuina ꝟtute: vt ꝓbat ſcūs Tho. iij. q. xliij. ar. ij. qꝛ inqt ſolꝰ deꝰ mutare pt ordinē nature: qd ptinet ad miracli rōnē. Vñ dr Leo ad Flauianū. Cū i chro ſint due nature Vna eaꝝ eſt. ſ. diuina q̄ fulget miraculꝭ. Alta. ſ. hūana q̄ ſuccūbit iiurijs Quita. Quedā tñ miracla fecit chrus vt videtr q̄buſdā ſola diuina ꝟtute pmo mō. ſicut Lazari ſuſcitationē. Quedā ꝟo ēt diuina ꝟtute ſcdo mō. ſicē leproſi huiꝰ mūdationē: ſic ꝙ a diuitate deriuabatr ad illam btām hūanitatē ꝟtꝰ effectiua miracloꝝ q̄ ei nō erat naturalr. Iſta em̄ ꝯclo ē d mēte ſcti Tho. iij. q. xiij. art. ij. vbi dr aiam chri hūiſſe ꝟtutē ad faciēda q̄dā miracla circa corpꝰ ſuū. ⁊ i. iij. q. lxv. ar. iij. ad ſcdm: vbi ſic dr. Chrs venerat ſaluare mdm n̄ ſolū ꝟtute diuina: ſꝫ ꝑ myſteriū icarnatōis ipꝰ Et iō freqnr i ſanatōe ifirmoꝝ n̄ ſola diuina ptāte vtebatr curādo ꝑ modū iperij: ſꝫ etiā aliqd ad hūanitatē eiꝰ ꝑtinēs apponēdo. Vñ ſuꝑ illd Luc. iiij. Singulꝭ manus iponēs curabat oēs: dr Cirillꝰ. Quāuis vt deꝰ potuiſſet oēs ꝟbo pellere morbos: tāgit tñ eos oñdēs ꝓpriā carnē efficacē ad pſtanda remedia. Hec ſctūs Tho. Poſſet tñ q̄s ſine pctō tenere ꝙ i oibꝰ miraculꝭ chrs vtraq; diuina ꝟtute vtebatr: ita ꝙ ab eiꝰ deitate nō ſolū ad hūanitatē ſed etiā ad veſtes ⁊ ad alia corpa ei ꝯiūcta deriuabatr ſupnaturalꝭ ꝟtꝰ vſq; ad rē i q̄ fiebat miraculū: puta vſq; ad ifernū in ſuſcitatōe Lazari: ⁊ h̄ repēte ⁊ ſubito ſicā ſole in inſtāti diffūditr poſſibilr vl de facto lumē a celo vſq; ad terrā: ⁊ ab oriēte vſq; ad occidētē. Sed ꝯ pdicta Primo. Nā ſi chrs fecit miracla ꝟtute diuina i faciendo fuiſſet oipotēs: ſicut ⁊ illa ꝟtꝰ oipotēs ē. ſed h̄ eſt falſum. qꝛ dr Mat. vj. ꝙ nō poterat ibi. ſ. i pria ſua vllā ꝟtutē facere. So. Illd nō intelligitr de potētia eiꝰ abſoluta ſꝫ qꝛ nō erat ꝯgruū opari miracula inter incredulos: vt dr ſ. Tho. iij. q. xliij. arti. j. ad pmū. Vñ ſubditr ibidē. ⁊ mirabatr ꝓpt incredulitatē eoꝝ. Et ſm hūc modū dr Geneſ. viij. Nū celare poto abraā q̄ geſturꝰ ſū. Et Geñ. xix. Nō poto facere q̄cq; donec igrediarꝭ illuc. Scdo. Nā ſi feciſſꝫ miracla diuina ꝟtute aut ptāte nō oraſſet: qꝛ etiā nec ſcti orāt qñ miracla ex ptāte faciunt ſm Greg. Sꝫ h̄ ē falſum. qꝛ orauit in ſuſcitatōe Lazari Jo. xj. ⁊ panū mltiplicatiōe Matt. xiiij. So Ad h̄ dr s. Tho. vbi ſ. ad ſcdm pꝰ Chry. ꝙ qꝛ de chro opitebat credi ꝙ a pre ſit: ⁊ ꝙ ei eq̄lis ſit chriſtus vtrūq; oñdebat: nūc orādo: ⁊ nūc ex ptāte miracla faciēdo. In minoribꝰ q̄dē vt i panū augmēto: reſpiciēdo celū. Et i maioribꝰ: puta relaxatiōe pctoꝝ: ⁊ mortuorū ſuſcitatiōe: cū ptāte opando. Qd āt Jo. xj. dr Lazaꝝ ſuſcitaturꝰ oclos i celū leuaſſe nō ꝓpt ſuffragij neceſſitatē ſed ꝓpt exēplū h̄ fecit. Vbi ibi dr ꝓpt ꝓplm q. cir-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cũſtat dixi: vt credãt qꝛ tu me miſiſti. Ter
tio. Si leproſũ mũdauit diuia vtute: cre/
ata tm̃: ſequitꝰ ꝙ vtus ſpũal' eſſet in corꝑe
Nã illa virtꝰ agebat in ſpm̃: puta in aias
eas iuſtificãdo. qꝛ cũ chꝛs veniſſet ꝓpter
aiam pncipal'r ſm ſctm̃ Tho. nõ priꝰ cura
bat corꝑa ꝙ aias: ⁊ ꝯſeqnꝰ erat ſpũalis.
qꝛ vt dꝛ in li. ſex pncipioꝝ. impoſſibile eſt
nõ corpꝰ puta ſpm̃/ corꝑe. i. corꝑali vtute
moueri. Sol'. Nõ incõuenit ſpũalẽ vtutẽ
eſſe in corꝑe ꝑ modũ intentiõis vl' trãſeũ/
tis. ſicut ꝯceptꝰ ſcꝑtoris eſt in calamo ali
ꝙ modo. Uide de h̃ Capo. iiij. di. j. q. j. cõ
cluſiõe. iiij. ⁊ i ſolutõe argumẽtoꝝ ꝯ ipaꝫ
Queri etiã põt verũ chꝛs potuerit ſm
aliquã ſciam ſuã aliq̃ ignorare ⁊ cõſeqnꝰ
mirari: Uide. iij. q. x. ar. ij. q. xj. ar. j. q. xij.
ar. j. Et vtꝝ in iferno erit fletꝰ Uide q̃dl'.
vij. q. v. ar. iij.

Dñica. iij. poſt octa. Epiphĩe Queſtio xix.

Queritur, vtꝝ vniuerſa/
lis eccl'ia deſignata ꝑ naniculaꝫ
ſm glo. qñꝙ ſit ſic ꝑcell' ꝯq̃ſſan
da vt patiaꝰ naufragiũ. Ad qđ dico ꝙ nõ
Hoc aũt patet Pˀio ꝑ dictũ Aug in li. đ
catholica fide dicentis. Nauicula. i. eccl'ia
chꝛi in medio mari vicꝫ mũdi diu iactata
eſt fluctibꝫ: ſed vexata nõ diſſoluta aut ſũ/
merſa. qꝛ ille impauit vẽto ⁊ mari q̃ eideꝫ
eccie ꝓmiſit ſe vſꝙ ad finẽ affuturꝝ. Scđo
ꝑ dictũ Amb. in q̃dã ſer. dicentꝫ. Nauim
eccl'iam debemꝰ accipe in ſalo huiꝰ mũdi
ꝯſtitutã: q̃ etſi vndaꝝ fluctibꝫ aut ꝓcellis
ſepe vexetꝰ: tñ nunꝙ põt ſuſtinere naufra/
giũ. Patet tertio ꝑ illud Matt. xvj. ſ. por
te inferni nõ ꝓualebũt aduerſus eã. Hoc
eñ nõ eſſet verũ ſi aliqñ vexatiõibꝫ conq̃ſ/
ſata naufragij diſpẽdia patereꝰ. Patet q̃r
to ex rõne ſcti Tho. j. ij. q. cvj. ar. vlt. Dic
eñ ꝙ cũ ſtatꝰ mũdi poſſit variari dupliciꝰ
ſcꝫ ſm ꝙ ſtante vna ⁊ eadẽ lege homies ſe
habent diuerſimode ad illã obſeruandũ.
et ſm diuerſam legẽ. Primo mõ ſic ſtatꝰ
legꝫ veteris diuerſimode fuit mutatꝰ: ita
etiã ſtatꝰ noue mutabiꝰ ſm diuerſitatem
locoꝝ ac tẽpoꝝ. Nõ tñ expectãdus eſt ſta
tus in quo ꝑfectiꝰ habeaꝰ gratia ſpũſſan/
cti ꝙ̃ habita ſit hactenꝰ: maxime ab apl'is
qui pmitias ſpũs acceperunt ⁊ tꝑe priꝰ ⁊
ceteris abundantiꝰ: ſm glo. Roma. viij.
Sed ſecũdo modo dicit ꝙ huic ſtatui nõ
ſuccedet alius. Nam ſtatui inq̃t veterꝫ le/
gis ſucceſſit ſtatus noue: ſicut ꝑfectioꝛ im
ꝑfectiori. Sed nullus ſtatus preſentis vi
te eſſe ꝑfectioꝛ poteſt ꝙ̃ ſtatus noue legꝫ.
quia nihil põt eſſe vltimo fini ꝓpinquius
ꝙ̃ qđ ad illũ immediate introducit: qđ fa
cit noua lex. Tãto eſt aũt vnũquodꝙ ꝑfe
ctius quanto vltimo fini ꝓpinquius. Hec
ille. Patet etiã vltimo teſtimonio ꝓpheti/
co. Nam Daniel'. ij. ca. Daniel declara/
uit Nabuchodonoſoꝛ exponẽdo ſignifica/
tũ ſtatue quam viderat rex: ⁊ dixit futura
eſſe q̃ttuoꝛ regna ſeu q̃ttuoꝛ monarchias
ſcꝫ regnũ Chaldeoꝝ: regnũ Medoꝝ et
Perſaꝝ: regnũ Grecoꝝ: ⁊ regnũ Roma/
noꝝ. Et deinde ſubiũgit di. In diebꝫ re/
gnoꝝ illoꝝ ſuſcitabit deꝰ regnũ celi. i. chꝛi
ſtianitatẽ vel eccl'iam: qđ in eternũ nõ diſ
ſipabiꝰ. et regnũ eiꝰ. i. chꝛi (quẽ iã noiaue/
rat in ſuo ſigno. i. lapide ꝑciſo ſine maibꝫ)
ꝓplo alteri ñ tradeꝰ. Cõminuet aũt ⁊ cõ/
ſumet vniuerſa regna hec: ⁊ ipm ſtabit in
eternũ ſm ꝙ vidiſti ꝙ de monte abſciſus
eſt lapis ſine manibꝫ. i. chꝛs miſſus de ce/
lo ſine virili ſemie. et cõminuit teſtã ⁊ fer/
rum ⁊ es: ⁊ argentũ ⁊ auꝝ. Simil'r etiaꝫ
ca. vij. iteꝝ deſcribit dictas q̃ttuoꝛ monar
chias ſub figura q̃ttuoꝛ beſtiaꝝ. Deinde
dicit filium hois. i. chꝛiſtum accipe a deo
regnum. i. poteſtatem ſuꝑ chꝛiſtianitateꝫ.
et de illo regno ſubiũgit. Poteſtas eiꝰ po
teſtas eterna q̃ nõ aufereꝰ: ⁊ regnũ eiꝰ qđ
nõ corrumpeꝰ. ſ. durante iſta vita. ſed i fi/
ne eiꝰ ex duabꝫ ꝓuincijs. i. eccl'ia militãte ⁊
triũphante fiet vna. i. triũphans q̊ ad bo
nos. Intelligo aũt eccl'iam ſemꝑ duratu/
rã: quia ſemꝑ in aliqua ꝑte orbis domia/
buntꝰ chꝛiani: et in aliqua erit ſedes beati
Petri. ſicut ecõuerſo dicitꝰ iudeoꝝ regnuꝫ
et ſynagoga defeciſſe. quia non hñt domi
niũ: ſed vbiꝙ addicti ſunt ſeruituti. Sꝫ
ꝯtra pmiſſa Primo. Nã cum defecerit fi/
des: hoſtia ⁊ ſacrificiũ: deficiet eccl'ia: q̃a
ſm Auguſtinũ: vbi fides: ibi eccleſia. Sꝫ
predicta deficient. quia dicitur Danielis
ix. Deficiet hoſtia ⁊ ſacrificiũ: ⁊ erit in tẽ

plo abominatio deſolatiõis ꝛ vſqꝫ ad con
ſūmationē ꝛ finē ꝛc. Sol. Dictū Daniel
nõ videt intelligi de ꝯſūmatiõne mõi: ſed
hierlm. Dato aūt ꝙ loquat de fine mūdi
et abomiatio ſit antichꝛs: tñ nõ deficiet fi
des totalr. Etſi deficiat ſacrificiū altaris
in aliqb terrꝫ qs iuadet. qꝛ chꝛs Lu. xxij
pollicit' eſt paſtori eccl'ie ſue. Ego roga-
ui pro te Petre vt non deficiat fides tua: et
chꝛs exaudit' ē p ſua reuerentia Heb. v.
ca. Et h in oi orõne: qꝛ ſp pr̄ euꝫ audit: vt
dꝛ Joã. xj. Quia ꝓo daniel dt regnū chꝛi
ppetuū: et qꝛ deſtructa ſede regali: regnū
videt deſtructū. ſic capta hierlm deſtru-
ctū eſt regnū iudeoꝝ: exiſtimo ꝙ vſqꝫ ad
finē mõi durabit ſedes aplica: etiā tpe ſer
uide pſecutiõis antichꝛi: lꝫ tūc mlta chꝛi-
anoꝝ regna occupabit. ſicut ꝛ mahumeth
fecit quē qdā dicūt fuiſſe antichꝛm: quorum
ſniam lꝫ approbare nõ velim: nolo tñ etiā
reprobare. qꝛ mltū eſt mihi apparēs ſcdo
Nam Lu. xviij. dꝛ. Veruntñ fili' homis
veniēs putas fidē inueniet in terra: qi di.
non. ergo ꝛc. Sol. Illud non dꝛ qa fides ſit
oino defectura. ſed ꝓpter paucitatē fideli-
um q erūt tpe antichꝛi. Vel h dꝛ nõ ꝓpter
fideliū paucitatē: ſed ꝓpter fidei remiſſio-
nē. qꝛ erit qdē fides in mltꝫ: ſed exigua ꝛ
Queri etiā põt vtꝝ chꝛs ꝯue- (tenuis.
nient pmittat ſuos in vtꝫ tētationū ipſo
dormiēte. i. ſic ſe hñte aci ignoraret ſuos
tētari. Vide. ij. ij q. clxv. ar. j. Et vtꝝ ali-
qs timor poſſit eſſe naturalis. Vide. j. ij.
q. iiij. ar. iij.

Dñica. iiij. poſt octa. epiphie
Queſtio. xx.

Queritur vtꝝ inimicus
hõ. i. diabolus dict' hõ ꝓpt con-
uenietiaꝫ in itelligēdo/poſſit in
agro dei. i. in aia hūana ſupſemiare ziza-
nia hereſum: vl nõ: Rñdeo. Ad hereſim
q in intellectu cõſiſtit eſſentialr mlta req-
runt. Primo ſenſibile aliqd mouens ſen-
ſum noſtꝝ: qꝛ ois nr̄a cogitatio ortū ha-
bet a ſenſitiua: vt patet. j. Poſter. et ſenſi-
tiua a ſenſib: vt patet ad ſenſum. Et ſe-
cūdo phātaſia q eſt mot' fact' a ſenſu. qa
neceſſe eſt intelligentē phātaſmata ſpecu-
lari. i. formare phātaſmata ex qb ꝛ in qui-
bus videat rē Et tertio lumē intellectus
faciēs phātaſmata habilia ad impmēdū
ſpeciē in intellectu poſſibilē. Quarto ſpe-
cies intelligibilis faciēs intellectū in actu
inqntū eſt intellect': lꝫ pus eſſꝫ in actu in-
qntū res qdā. qꝛ ipe de ſe ē ſicut tabula in
qua nihil eſt ſcptū: et eſt pura potentia in
genere intelligibiliū: ꝛ ꝯſeqnter non põt
intelligibilr agere. i. intelligere: cum potē
tia nõ ſit pncipiū agendi: ſed act' ſeu for-
ma. Quinto reqrit vbuꝫ formatū ab in-
tellectu actuato p ſpeciē intelligibileꝫ. qa
etiam de' nõ põt intelligere ſe vel alia ſi-
ne vbo: et multo min' angelus etiam intel
ligēdo eſſentiā ſuā: et mlto min' etiā hõ.
Sexto reqrit iudiciū q verbū ſimplex de
verbo ſimplici affirmet aut neget. qꝛ here
ſis eſt credulitas falſi. falſum aūt eſt ſolū
in compoſitiõe ꝛ diuiſione exiſtens ꝓprie.
Septimo reqrit obſtinatio ex pte volun-
tatis: qꝛ ſm Aug. ꝛ ſctm Tho. ij. ij. q. xj.
ar. ij. ſi aliq opinio ſit heretica: et tenēs eā
non ſit obſtinatus: ipſe nõ eſt hereticus:
et conſeqnter opinio heretica nõ eſt here-
ſis: ſed tñ efficit hereſis ſequeniēte obſti
natione. Diabolus igit põt ſemiare here
ſim qm ad primuꝫ. qꝛ vt patet ex dictꝫ feria
iiij. poſt tertiā dñicā aduent': põt aliqd ꝛ
quodcūqꝫ ſenſibile ſupponere oculis ꝛ ſen
ſibus noſtrꝫ. Et ſimilr qm ad ſecūdū: vt ibi
patet. Nõ aūt qm ad tertiū. i. lumē. qꝛ lꝫ ab-
ſolute poſſit illd intēdere: nõ tñ ex ſuppo-
ſitiõe ſui finis: vt ibi patet. Et pbat ſctūs
Tho. j. q. iij. ar. j. Nec qm ad qrtū. i. ſpeciē.
Nã vt colligit ex ſan. Thoma. q. xvj. art.
xij. ꝛ ij. di. xix. ar. v. nec angelus mal' nec
bonus põt influere ſpēs in intellectū hūa
nū: lꝫ poſſit vterqꝫ aliqua ſigna exteriora
adhibere qb hõ excitat ad intelligenduꝫ
et poſſit illuſtrare ꝛ illūinare ſpecies ima
ginarias. Nec qm ad qntum: qa in liberta-
te noſtre voluntatꝫ eſt vt hac ſpecie vl il-
la vtamur. et conſequenter vt iudicemus
ſm illas: vl nõ iudicem'. Nec qm ad ſextū:
vt patebit in alia queſtione. qꝛ de volun-
tate nõ ſe põt impedire niſi ſuadēdo. Eſt
ergo cauſa hereſis lꝫ inſufficiens. Et hoc po
tiſſime duob modis. Primo. ſ. illuſtran-
do ꝛ ordinando phātaſmata vt homo ſci

at bene dubitare ꝛ cogitare falſa: q̃ tñ di
iudicare nõ poſſit. Vñ ꝛ hac rõne nõ intẽ
dit lumẽ intellecꝰ ſicut poſſet: ne. ſ. hõ ſci
at diſſoluere nodos in q̃s inducit. Et ſe/
cũdo pſuadẽdo firmitatẽ in falſo iudicio
eo mõ q̃ ꝛ alia vicia volũtati ſuadet. Sed
ↄtra pmiſſa Primo. Nullũ eñ pcedẽs ex
liberoarbitrio ſemiari põt a diabolo. Sꝫ
hmõi ſunt hereſes. qꝛ ſm Hiero. ꝛ habet̃
xxiiij. q. iij. in c. hereſis. Hereſis grece ab
electiõe dicit̃. qꝛ. ſ. eam ſibi vnuſq̃ſqꝫ eligat
diſciplinã quã putat eẽ meliorẽ. g̃ ꝛc. Sõ
lu. Negat̃ minor. qꝛ licꝫ diabolꝰ nõ poſſit
ſup liberũarbitrium mouẽdo illud ſecus
ſꝫadẽdo. Vñ dt Augꝰ. iiij. de trini. Dia/
bolꝰ ſua ſubtilitate malignos affecꝰ iſpi
rat: ꝛ ſic ſupſeminat hereſes

Queri etiã põt vtꝝ heretici ſint extir/
pãdi p mortẽ. Vide. ij. ij. q. xj. ar. iij. ꝛ vtꝝ
diabolꝰ poſſit i volũtate ſemiare zizania
odij ꝛ viciõꝝ mouẽdo illã effectiue. Vi/
de pma. q. iij. ar. ij. ꝛ. j. ij. q. ix. ar. vj. iij. con
tra gẽ. c. lxxxviij.

Dñica in Septuageſima Queſtio xxj.

Q Verit̃ Vtrũ denariꝰ
diurnꝰ. i. qui p labore diurno
ſeu diei vnꝰ reddi ↄſueuit. i.
deus vel btã viſio oĩbꝫ labo/
rantibꝫ in vinea dñi ſit eiuſdem põderis
ac valoris. Reſpõdeo ex ſctõ Tho. j. ij. q.
v. arti. ij. ꝛ. iiij. diſt. xlix. q. j. ar. iiij. q̃ſtiũcu
la. ij. colligit̃ ſeq̃ns doctrina. Gradus bea
titudinis eſt attẽdendꝰ ſm gradũ pfectio
nis in operãdo: qꝛ btitudo in opatiõe ↄſi
ſtit. Penſat̃ aũt pfectio opatõis in q̃ felici
tas ↄſiſtit ex duobꝫ. ex pte. ſ. opantis: ꝛ ex
pte obiecti. Vñ phs dt in. x. Eth. qꝛ pfe/
ctiſſima opatio ẽ altiſſime potẽtie pfecte
habitu nobiliſſimo: qđ eſt ex pte operãtis
ꝛ reſpectu nobiliſſimi obiecti. Igit̃ cũ in
rõne btitudinis includant̃ duo. ſ. finis vl
timꝰ q̃ eſt ſummũ bonũ: ꝛ eiꝰ adeptio vl
fruitio. Vna btitudo non põt eſſe maior
alia: nec poſſunt in ea eſſe gradꝰ ex parte
obiecti opatiõis ſeu q̃ntum ad ipm bonũ
quod eſt btitudinis obiectũ ꝛ cauſa: quia
illud nõ eſt niſi vnũ omnino idem. i. deus
vel eſſentia dei. Poteſt tñ vnꝰ eſſe beatior
ex parte operantiũ: ſeu q̃ntũ ad ipam ade
ptionẽ vel fruitiõem huiuſmodi boni. q̃a
ſm qꝛ habitꝰ pficiẽs ad ipam opatiõem
id eſt lumẽ glie erit pfectior in vno q̃ꝫ in
alio: erit pfectior opatio ꝛ delectatio ma/
ior. Sꝫ cõtra. videt̃ qꝛ vnꝰ nõ poſſit alio
eſſe beatior. Primo. Nã hic dicit̃ qꝛ acce/
perũt ſingulos denarios: qꝛ. ſ. vt dt Greg.
equalẽ eterne vite retributiõem ſortiti ſt̃.
Solu. Vnitas denarij ſignificat vnitatẽ
beatitudinis ex pte obiecti: ſed diuerſitas
mãſionũ diuerſitatem eiuſdẽ ſm diuerſũ
gradũ fruitiõis. Scdo. Nam ſummo nõ
põt eſſe maius. ſed beatitudo eſt ſummuꝫ
bonũ. g̃ beatitudo vnius nõ eſt maior q̃ꝫ
alterius. Solu. eſt ſummũ bonũ inq̃ntuꝫ
eſt poſſeſſio ſiue fruitio ſummi boni. Ter
tio. Nam vel homo nõ eſt bearꝰ: vel bea/
titudo nõ poteſt eſſe maior. qꝛ ſi deeſt ali/
q̃d bonũ qđ ſuppleri poſſit: dſideriũ hoĩs
nõ quietat̃. ſi autẽ nihil deeſt: non poterit
eſſe maius bonũ. Solu. Nulli beato de/
eſt aliquod bonũ deſiderandũ: qꝛ habent
bonũ oĩs boni. ſed dicit̃ q̃s alio beatior ex
diuerſa eiuſdẽ boni participatiõe. Beati/
tudo autẽ nõ ↄſiſtit in gradu habendi de
um: quia cũ q̃cunqꝫ habito: haberi poſſit
alius: nullus eſſet beatus. ſed ↄſiſtit i ha/
bendo ſeu videndo deum. Additio autẽ
aliõꝝ bonõꝝ nõ auget beatitudinẽ. Vn/
de dt Aug. v. ↄfeſſio. Qui te ꝛ alia nouit
nõ ꝓpter illa beatior ſed ꝓpter te ſolum be
atus. Hec oĩa ex ſctõ Tho. Ex q̃bꝫ patet
qꝛ ille denariꝰ. i. deꝰ viſus eſt eiuſdẽ valo
ris in ſe ſed nõ capiẽtibꝫ illũ. qꝛ nõ oẽs ca
piũt eũ ſm totũ eiꝰ valorẽ: ſꝫ ſm plꝰ ꝛ mi
nus. Sed denariꝰ. i. viſio dei illa i ſe nõ ẽ
vna oĩm: nec eiuſdẽ valoris: ſꝫ eſt vna ex
trinſece: qꝛ ẽ de vno obiecto

Queri etiã pt Vtꝝ valor iſtiꝰ denarij
ſit futurꝰ maior pꝰ iudiciũ. Vide. iiij. di/
ſti. xlix. q. j. ar. iiij. q̃ſtiũcula pma. ꝛ vtrũ
laborãtes in vinea recipiũt diuerſum va/
lorem illiꝰ denarij ſm diuerſitatẽ laboris
exerciti: vel ſm diuerſitatẽ charitatis ꝛ af
fecꝰ q̃ laborãt. Vide. iiij. diſt. xlix. q. j. ar.
iiij. q̃ſtiũcula vltima

Queſtio.xxij.

Q Veritur Vtrū chriſtꝰ ꝙ docēdo parabolis ⁊ ſilitudinibꝫ vtebat̄.debuerit ſignificare diuina ꝑ corpa vilia:puta ꝑ ſemē ⁊ ſeminatorē ⁊ terras ac ſpinas vel per nobilia:puta: ſolem:lunē:aſtra:⁊ ſupiores ſubas: Rñ. De h̄ ſctūs Thom. j.diſt.xxxiiij.q.ij.ar.ij.ſic docet. Diony.ij.ca.cele.hierar.oſtēdit ꝯuenientiꝰ ſignificari diuina ꝑ creaturas viliores ꝙ̄ ꝑ nobiliores. Primo:qꝛ ꝑ iſta magis occultāt̄ diuia his q̄bꝫ occultāda ſūt.i.idignis Scd̄o:qꝛ modꝰ ꝯuenientiſſimꝰ ſignificādi diuia eſt ꝑ negationē.Sed viliora magis negant̄ ⁊ diſtāt a deo ꝙ̄ alia. Tertio qꝛ nob dat̄ minor erroris occaſio i talibꝫ. Si eñ de deo dicerent̄ corpora nobiliora ꝑ ſimilitudinē:de facili ſimplices aliq̄ vix ꝓter ſenſibilia aliq̄d cogitare valētes poſſent credere illa ō eo dici ſm ꝓprietatē:qđ nō ꝯtigit ſi ds̄ dicat̄ vile aial. Inuenit̄ tñ deus in ſcriptura etiā nobilioribꝫ creaturis deſignari:ſicut ſole ⁊ ſtella ⁊ hmōi.ſꝫ nō freq̄nt̄. Sed ꝯtra Primo. Nā ois trāſſumptio nois fit ꝑ modū ſilitudinis.Sꝫ i rebꝫ vilibꝫ nō ſūt nobiles ꝯditiōes ex q̄bus ſilitudo ad deū poſſit attēdi.ḡ ex talibꝫ nō debēt trāſſumi noia ad diuia. Solu. Nihil oino caret ꝑticipatiōe diuie bonitatꝭ:iōq̄ꝫ ex rebꝫ q̄ntūcūq̄ꝫ vilibꝫ poſſūt aſſumi aliq̄ ꝯditiōes ꝯueniētes ad diuina. Quedā tñ noia creaturaꝝ n̄ tm̄ nomināt id qđ creatū ē:ſꝫ etiā defectū culpe annexū ſicut ly diabolꝰ noiat naturā deformat̄ pctō.⁊ iō tl̄ibꝫ noibꝫ vti n̄ poſſumꝰ trāſſūptiue ad ſignificāda diuina. Scd̄o Nā q̄nto i aliq̄bꝫ rebꝫ īuenit̄ exꝑſſior dei ſilitudo tāto magꝭ ide noia trāſſumi ōbēt ad ſignificāda diuia. Sꝫ i angel̄ incorporeis exꝑſſior eſt ſilitudo dei ꝙ̄ i corporibꝫ ḡ ⁊c̄. Sol.cū in angel̄ poſſimꝰ ꝯſiderare ipas eoꝝ ꝑfectiōes ⁊ modū habēdi eas q̄ ꝯuenit nature vel ordini eoꝝ:ꝑfectionū noia dicunt̄ de deo ꝓprie ⁊ nō ſymbolice: ſicut dr̄ ſapiēs ⁊ iuſtꝰ:ſed noia exꝑmentia illū modū nō pñt dici de deo ꝓprie nec ēt metaphorice. qꝛ metaphora ſumēda ē ex manifeſtis ſenſui. Et iō nunq̄ꝫ iuenimꝰ i ſcptura deū noiatū cherubin vl̄ ſeraphin vel hmōi. Sciēdū ē tñ ꝙ cū in vna re ſint diuerſe ꝓprietates nō ꝯuenit ſi ex eadē re fiat trāſſūptō ad ꝯtria:vt deꝰ dicat̄ leo rōe fortitudinis.⁊ diabolꝰ ſil̄r dicat̄ leo rōne crudelitatis.

Queri etiā pōt Vtꝝ chr̄s debuerit diuina ſꝑhoꝝ obſcuritate velare. Vid̄ Thomā.iij.q.ij.ar.iiij. Et vtꝝ ꝯueniēs fuerit chr̄m tm̄ freq̄ntare ꝑabolas. Vide.j.q.j. ar.ix.⁊ p̄mo in ꝓlo.

Dñica in Quinquageſima Queſtio.xxiij.

Q Verit̄ Vtrū chriſtus fuerit occiſus a iudeis ⁊ gētibꝫ vt videt̄ dici i h̄ euāgel. vel certe ip̄e ſeip̄m occiderit ſpōte ponēdo aiam ſuā:vt videt̄ ip̄e dicere Joā.x.c. Nemo tollit a me aiam meā ⁊c̄. Reſpōdeo. Ad h̄ rñderi pōt ex doctrina ſcti Tho.p̄mo q̄dl̄.q.ij.ar.ij.dicētꝭ ſic Ad vidēdā cām mortis chr̄i q̄ ſine dubio in cruce mortuꝰ fuit:ꝯſiderandū eſt ꝙ poteſtati eiꝰ ſuberat q̄cq̄d ꝑtinet ad humanā naturā i chr̄o:qđ i alijs nō ꝯtingit.vt ſcꝫ volūtati eoꝝ ſubiaceat q̄ ſūt naturalia.qꝛ ip̄e fuit verꝰ deꝰ ⁊ verꝰ hō. Vñ hec aſſignatur cā q̄re aia eiꝰ ſiml̄ fruebat̄ ⁊ patiebat̄ qꝛ.ſ.eo nolēte h̄ factuꝫ eſt:vt.ſ.a ſupioribꝫ viribꝫ ad inferiores redundātia nō fieret nec inferiores ꝓpter ſuā paſſionē retardarent ſupiores ab actu ſuo:qđ in alijs non ꝯtingit ꝓpter naturalē potētiaꝝ ad inuicē ꝯiūctionē. Sil̄r āt i ꝓpoſito ſuberat eiꝰ volūtati q̄ñ natura reſiſteret nocumēto illato ⁊ ꝯſeq̄nt̄ mors retardaret̄:⁊ q̄ñ cederet:ex q̄ ceſſiōe ſequit̄ mors violēta. Vñ eo volēte natura reſtitit nocumēto illato vſq̄ꝫ ad finē plꝰ ꝙ̄ i alijs poſſit:ita ꝙ in fine pꝰ mltū ſaguis effuſionē q̄ſi iteger viribus clamauit voce mag̃.⁊ ſtati eo volēte natura ceſſit:⁊ tradidit ſp̄m:vt ſe oñderet dñm nature ac vite et mortꝭ. Vñ h̄ admirās cēturio dixit Vere h̄ hō filꝰ dei erat Igit̄ iudei ip̄m occiderūt:qꝛ itulerūt nocumētū mortiferꝝ:⁊ tñ ip̄e aiaꝫ ſuā poſuit ⁊ tradidit ſp̄m:qꝛ q̄ñ voluit natural̄r ceſſit. Sꝫ ꝯ. Nā ſm h̄ ip̄e fuiſſꝫ homicida. So/

lu. Nō eſt culpād⁹ ꝓpt̄ h̄ q̄ſi ſui homicida:
qꝛ cū corp⁹ ſit ꝓpt̄ aiam/nō ecōuerſo: iniu/
ria q̄dē fit anie cū ꝑ nocumentū expellit̄ ō
corꝑe ꝯ naturalē ſuū appetitū. Si tn̄ ania
in ſui ptāte h̄ret qn̄ vellet a corꝑe recede/
re: ꝛ iteꝝ qn̄ vellet aduenire: nō eſſet ma/
ioris culpe ſi deſereret corp⁹ q̄ꝫ ꝙ habita/
tor deſerat domū: lꝫ culpe ſit ꝙ inde expel
lat̄ inuit⁹. Hec ſctus Tho. Sed ꝯ iſtā
ſolutionē. Nā ꝑ hoc ꝙ aia chr̄i hēbat i ſui
ptāte reintrare corp⁹: nō tollit̄ q̄n fuerit a
corꝑe ſeꝑata in vita: qꝛ ſeꝑauit ſe q̄dem ꝑ
voluntatē: ſed tn̄ ꝯ ei⁹ naturalē inclinatio
nē ꝛ ꝯ ſenſualitatē. So. Dico dupl̄r. Pri
mo ꝙ nō fit iniuria aie ſi ꝑs ei⁹ nobilioꝛ. i.
ratio iudicet bonū egredi corp⁹ ꝯ inclina
tionē inferioꝛis partꝫ. qꝛ q̄ō anie eſt bonū
ſ̄m partē nobilioꝛē: eſt ei bonū ſimpliciter
Unde nō eſt pctm̄ h̄itatori ſi ipemet deſe
rat domū ꝯtra aliquā ſuā inferioꝛē iclina
tionē: lꝫ eſſꝫ pctm̄ ſi ali⁹ eū expelleret. Se
cundo ꝙ lꝫ ania chr̄i potuiſſet deſerere foꝛ
te corp⁹ ſuū ſine cuiuſcūqꝫ vulnerꝫ illatōe:
tn̄ hoc nō fecit: ſed egreſſa ē p̄ualente vul
nere ꝑ chr̄i voluntatē. Chr̄m g̃ aiam po/
ſuiſſe q̄ntū ꝑtinet ad hūc paſſum: ē ipam
nō voluiſſe ꝯſeruare naturā niſi vſqꝫ ad il
lud inſtās. Ideo nō eſt ꝓpter h̄ homicida
ſi miraculū (vt ita dicā) q̄ō aliq̄ tꝑe rōna/
biliter fecit ip̄ facere nō voluit. Sicut nec
eſſet homicida pur⁹ hō q̄ eſt infirm⁹ aut
vulnerat⁹ ſi nō rogat deū vt ſanet̄: dūmō
nō omittat q̄ naturalr̄ fieri p̄nt.

Queri etiā pōt vtꝝ ꝯueniēs ꝛ neceſſa/
riū fuerit chr̄m pati ꝑ generꝫ hūani ſalute
Uide. iij. q. xlvj. ar. j. Et vtꝝ ꝯuenienter
elegerit hieroſolymā paſſioni. Uide. iij. q.
xlvj. ar. x.

Feria aūt. iiij. in capite ieiunij q̄rit̄

Utꝝ ieiunare ſit ō iure nature. ij. ij. q. cxl/
vij. ar. iij.

Utꝝ q̄s ꝑ ieiuniū mereat̄ ꝯdigne vitam
eternā. j. ij. q. cxiiij. ar. iij. et. ij. di. xxvij.

Feria. v. querit̄ ſicut dn̄ica ſcd̄a poſt
octa. Epiphanie.

Feria ſexta querit̄

Utꝝ ſit deo grati⁹ amicū q̄ꝫ inimicū di/
ligere. ij. ij. q. xxvij. ar. vij.

Utrum oꝛatio debeat eſſe vocalis. ij. ij. q.
lxxxiij. ar. xij.

Sabbato querit̄

Utꝝ corpus chr̄i ambulādo ſuꝑ aq̄s ha
buerit dotē agilitatꝫ. iij. q. xlv. ar. ij.

Utꝝ vēt⁹ ꝯrius tribulationū ꝛ tentatio/
num ſit appetēdus. ij. di. xxj. q. j. ar. iij.
iij. q. xlj. ar. ij. ſecundū.

Dn̄ica prima in q̄dragesima Queſtio. xxiiij.

q Veritur Utrū quilibet
chr̄ian⁹ teneat̄ eē ꝯtēt⁹ ꝙ ieiuniū
q̄dragesimale ſit inſtitutuꝫ ſub
p̄cepto a deo vel ab eccl̄ia: et alacri⁹ ſuſci/
pere tp̄s q̄dragesimale q̄ꝫ tp̄s nuptiaꝝ re/
gis: Rn̄. Sic patꝫ ꝑ Archi. i. ij. ꝑte chro/
nice. ti. xij. c. iij. §. xiiij. Quadragesimā (vt
dꝛ) b. Petr⁹ iſtituit a. ij. feria p⁹ p̄mā eius
dn̄icā. et Gre. a. iiij. feria cineꝝ: vt ꝯfoꝛme
mur chr̄o i ieiunio. xl. dieꝝ. q̄ ꝛ declarauit
nō ſolū a carnib⁹: ſed etiā ab ouis ꝛ caſeo
abſtinēdū. vt patet di. iiij. c. deniqꝫ. Dico
igit̄ p̄mo ꝙ q̄libet q̄ p̄t ieiunare tenet̄ ala
crit̄: alacritate rōnis h̄ tp̄s ieiunij cōple/
ti q̄ntū ad abſtinētiā ꝑtinet. Quilibet ei
cui fit aliq̄ō p̄ceptū a deo vl̄ hoie: aucte di
tenet̄ illō iplere ſpōte ꝛ ꝯn̄t alacrit̄ ſ̄m ra/
tionē d̄libatā. qꝛ Ber. ō diſpē. ꝛ p̄ce. ſic dꝛ
Siue de⁹: ſiue hō vicari⁹ dei mādatū q̄d/
cūqꝫ tradiderit/pari obſeq̄ndū ē cura: pa
ri reuerētia deferēdū. Sed ō ieiunio. xl. ē
factū p̄ceptū cuilibꝫ potēti ieiūare p⁹. xxj
annū: vt patebit ifra i q̄ſtiōib⁹ moꝛalib⁹.
Dico ſcd̄o ꝙ lꝫ q̄libet ſtāte p̄cepto teneat̄
alacrit̄ illō iplere ꝛ velle iplere: vt dictuꝫ
ē: null⁹ tn̄ tenet̄ eē ꝯtēt⁹ ꝙ h̄ p̄ceptū ſit ab
eccl̄ia ꝓmulgatū. Nā iſta ē dr̄ntia int̄ p̄ce
pta dei ꝛ eccl̄ie: ꝙ p̄cepta di quilibet tenet̄
velle eē facta: dicēte heruco: ꝙ q̄ de⁹ fec̄ te
nemur velle eē fcā. qꝛ p̄cepta di ſt̄ ō actib⁹
ꝓtutū: q̄ oib⁹ placere debēt. Un̄ dꝛ Aug⁹
ſuꝑ p̄ſ. lxvj. Nō ē amic⁹ recti: q̄ ſi fieri poſ/
ſet mallet q̄ō rectū eſt nō iuberi. Sec⁹ aūt
de p̄ceptꝫ eccl̄ie niſi q̄tin⁹ illa ſt̄ ō aliq̄ de q̄
ē etiā p̄ceptū iurꝫ naturalꝫ. qꝛ cū eccl̄ia ō i/
terioꝛib⁹ ſe n̄ itromittat: niſi q̄tin⁹ h̄nt ne/
ceſſariā colligatiōem cū extioꝛib⁹: teneoꝛ
q̄dē velle facere q̄ō iubet me facere. ſed n̄
teneoꝛ velle quod ille vult me velle. Unde
p̄cipe nō pōt ꝙ ieiunē hac vel illa intētio/
ne: licꝫ precipere poſſit ꝙ ieiunem ꝛ con/

ſeq̄nter q̄ſi ꝑ accidēs rōne colligatiōis ꝙ
velim ieiunare. Dico tertio ꝙ q̄libet nihi
lominꝰ debet gaudere de tali vel cōſili p̄/
cepto: q₂ eſt valde rōnabile vt.ſ. tꝑe veris
peniteamꝰ Iſto em̄ tꝑe peccauit Adam.
cū etiā mundus ſit factꝰ ſm rabbi Moy
ſen.ſ. in martio. q₂ dr Geñ.j. Germiet ter/
ra herbā virentē. Vñ Exo.xij. martiꝰ dr
p̄mus menſis. ⁊ oēs aſtrologi ſuas calcu
latiōes incipiūt ab arieti₃ ſig̊: qḋ circa me/
diū martij ingredit̃ ſol. Rabbi aūt Heli/
ezer tenet ꝙ in ſeptēbri. q₂ dr: ⁊ faciētē ſe/
men. Deꝰ em̄ facit oꝑa ꝑfecta. Sed eccl'ia
tenet p̄mā opinionē vt dr: et ē rōnabilior.
q₂ nō incōuenit deū aliq̄d feciſſe in ſui p̄n/
cipio iꝑfectū qḋ poſtmodū ipe perfecerit.
Et tenēt aliq̄ ꝙ ſit factꝰ. viij. kal'. aplis.i.
xxv. martij in eq̄noctio. q₂ diuiſit deꝰ lucē
a tenebris. Sed forte meliꝰ dicūt alij: ꝙ
xiij. kal'. aplis.i. die. xx. martij. Circa ide₃
etiā tp̄s chr̄s ꝓ nob̄ eſt hūanatꝰ ⁊ paſſus.
Et etiā in eodē climate i q̄ Adā peccauit
vt rōnabil'r appet. q₂ illḋ q̄rtū clima in q̄
eſt hierl'm: ſm Alb. de natura locoꝝ: ē tē/
patiſſimū: et ꝯſeq̄nter in eo ē ꝑadiſus ter/
reſtri₃. Quid g̊ ē rōnabiliꝰ q̄₃ vt eodē tꝑe
peniteas. Et. xl. dieb₃ ſm inſtitutōe₃ Gre.
vt cōformes te capiti. Vel. xxxvj. ſm in/
ſtitutionē bt̄i Petri: vt tp̄is totiꝰ anni de
cimā ſoluas. Sed ꝯ. Nā in p̄mo die qua/
dragesime eccl'ia ꝓponit ep̄lam Joel'. ca.ij
in q̄ hortamur ad ieiuniū cū fletu. g̊ ñ eſt
alacriter ſuſcipiēdū. Sol'. In hoc ieiunio
ſi ꝯſideret̃ ſola rō p̄cepti ⁊ fructus ieiunij
nulla ē cā triſticie: ſed alacriter eſt explen
dū. ſed ſi ꝯſideret̃ in ordine ad pctā q̄ per
illḋ mortificamꝰ ⁊ dolemꝰ: debet eē cum
fletu. Vñ ſi q̄s eſſet carēs oīno pctō: ꝯieiu
nare deberet ſine dolore ratiōis: niſi forte
doleret ꝓ pctis alienis. Queri etiā pōt
vtꝝ fuerit ꝯueniēs chr̄m tentari. vide. iij.
q.xlj.ar.j. Et vtꝝ diabolus tētās ſuꝑatꝰ
ab hoīe de cetero p̄ſumat illū tētare. vide
ij. di. vj. q.j. ar. v. j. q. xliij. ar. v.

Feria ſecunda queritur
Vtꝝ cum ſolo originali decedētes cōpa/
rebunt in iudicio. iiij. di. xlvij. ar. iiij.
Vtꝝ filio mag₃ cōueniat iudicare q̄₃ pa/
tri. iij. q. lix. ar. j.

Feria tertia querit̃
Vtꝝ chr̄s fuerit ꝓpha. iij. q. vij. ar. viij
Vtꝝ deꝰ ſpecial'r inhabitat ſpūale tēplū.
id eſt aīam iuſti. j. q. xliij. ar. iij.

Feria quarta q̄rit̃
Vtꝝ q̄cunq₃ p̄dicit deꝰ ſꝑ eueniant. j. q.
ix. ar. vj. j. di. xlvj. ⁊. xlvij.
Vtꝝ p̄ctā dimiſſa redeant ꝑ recidiuū. iiij
di. xxij. q. j. ar. iij. q. lxxxviij. ar. j.

Feria quinta q̄ritur
Vtꝝ veri diſcipuli chr̄i ꝑ grām eiꝰ libe/
rent̃ a ſeruitute pcti. xij. q. cix. ar. vij.
Vtꝝ pctm̄ mortale ſꝑ hoīem p̄uet diuina
filiatiōe. iij. q. lxxxiij. ar. iij.

Feria ſexta querit̃
Vtrū angelus poſſit moueri local'r. j. q.
xliij. ar. j.
Vtꝝ motus angeli in aſſūpto corꝑe ſit vi
vita. j. q. liij. ar. iij. ij. di. viij. ar. iiij.

Sabbato querit̃
Vtꝝ corpus glioſū videri poſſit ab ocu
lo nō glioſo. iiij. di. xl. q. vj.
Vtꝝ lux trāſfiguratiōis chr̄i eſſet a cor/
pore vel ab aīa. iij. q. xlv. ar. ij.

Dñica ſecūda in q̄dragesima Queſtio. xxv.

q Veritur Vtrum diabolus obſidēs hoīem ſemꝑ eq̄liter eū affligat: vl' mag₃ vno tꝑe q̄₃ alio: Rñdeo: dico p̄rio ꝙ diabolus q̄ ad vires rōnales.i. intellectū ⁊ volūtatē: non pōt aliq̄ tꝑe vexare mag₃ vel minꝰ vl' tan tū: niſi exteriꝰ ꝓponēdo. q₂ in has vires nō pōt imp̄mere: cū nō poſſit formā imp̄me re niſi ꝑ corpꝰ naturale: quod in ſpm̄ age re ñ poteſt. Poſſet tñ abſolute augere im p̄ſſam.i. lumē naturale intellectꝰ: qḋ poſ ſet ſuo lumie ꝯfortare. ſed hoc non poteſt ſine ſuppoſito a ſe intento: q̄ eſt hoīs dece ptio. q₂ nullus pōt oꝑari ſciēter qḋ ſue in tentiōi repugnat. Dico ſcḋo ꝙ diabolus pōt hoīe₃ q̄ ad corpꝰ ⁊ vires naturales ac ſenſitiuas aīe affligere magis vno tꝑe q̄₃ in alio. Nā q̄cūq₃ agit ꝑ corpus naturale tanq̄₃ ꝑ inſtrumentū: pōt aliq̄n mag₃: ali q̄n minꝰ efficaciter oꝑari: ſm ꝙ paſſū ma gis vel minꝰ diſponit̃: q₂ oē tale corpꝰ p̄ō

ſupponit diſpoſitionẽ in paſſuro. Sed dia
bolus eſt hmõi. q2 nõ põt aliquã formam
imp̃mere niſi p motũ localẽ: vt dr s. Tho
mas. j. q. xcj. ar. ij. q. cxiiij. ar. iiij. ad ſecun-
dũ. q̇ mot⁹ nõ eſt niſi corꝑis naturalꝰ. Di-
co tertio ꝙ hoc facit q̃nꝗ de facto. quod
patet Primo: q2 dr Mat. xiij. ꝙ demõ ad p̃
ceptũ chr̃i exclamãſ: ꝛ multũ. ſ. vlt̃a ſoli-
tũ diſcerpẽs hoiem: exijt ab hoie: ꝛ fact⁹ ẽ
ſicut mortuus. Ex ſcd̃o: q2 s. Tho. dr. j.
q. cxv. ar. v. ad p̃mũ ſic. Demones magꝫ
vexant lunaticos in augmento lune ꝓpter
duo. Primo q̇dẽ ſm Hiero. ꝛ Chryſ. vt
infamẽt dei creaturã. ſ. lunã. Scd̃o: quia
cũ nõ poſſint opari niſi mediãtibꝫ natura
libꝫ ꝟtutibꝫ: vt s. dictũ eſt: in ſuis opibus
cõſiderant corpoꝝ aptitudines ad effect⁹
intentos. Manifeſtũ eſt aũt ꝙ cerebꝝ eſt
hũidiſſimũ oim partiũ corꝑis: vt dr Ari-
ſto. Et ideo magꝫ ſubijcit opatiõi lune q̃
ex ſua ꝓprietate hꝫ mouere hũorẽ. Et q̇a
in cerebro ꝑficiunt vires aĩales: ſm cer-
ta augmẽta lune ꝑturbãt hoĩs phãtaſiã:
q̃n ad hoc ↄſiderant cerebꝝ eſſe diſpoſitũ.
Hec ille. Dico q̃rto ꝙ de⁹ hoc rõnabilr ac
miſericorditer ꝑmittit. qd̓ patꝫ p dictũ s.
Tho. iij. q. xliij. ar. j. ad q̃rtũ: dicẽtꝫ. Chri
ſtus docere ꝛ miracula facere venerat ꝓpt
hoim vtilitatẽ: p̃ncipalr q̃ntũ ad aĩe ſalu-
tẽ. Et ideo demones q̇s eijciebat ab ho-
minibꝫ ꝑmiſit vl in corꝑe vl in rebꝫ iferre
nocumẽtũ: ꝓpt ſalutẽ aĩe: ad hoim. ſ. iſtru
ctionẽ. ſicut Mat. viij. ꝑmiſit intrare por
cos. qd̓ ſm Chryſ. ſup Mat. fecit nõ q̃ſi
a demonibꝫ ꝑſuaſus. ſed Primo vt doce-
ret magnitudinẽ nocumẽti demonũ q̇ ho
minibꝫ inſidiant. et Scd̃o vt oẽs intelli-
gant ꝙ nec aduerſus porcos auderẽt ali-
q̇d facere niſi ip̃e cõſenſiſſet. et Tertio vt
oſtẽderet ꝙ grauiora in hoies illos exer-
cuiſſent: niſi miſcd̓ia diuia fuiſſent adiuti
Et ꝓpt eaſdẽ cãs ꝑmiſit eũ q̇ a demonibꝫ
liberabat/ad horã grau⁹ affligi: a q̃ tñ af
flictione eũ ↄtinuo liberauit. Hec ille.

Sed ↄ. Nã ſi pñt magꝫ nocere vno tp̃e
q̃ꝫ alio: eſt vl ex ꝑte ſua: vl ex ꝑte patiẽtiũ
Nõ p̃mũ. q2 ſp ipi hñt volũtatẽ nocẽdi ꝛ
ptãtem eq̃ intenſam: alioq̇n ſi intendi vl
remitti poſſet: eorũ velle aut poſſe etiam
poſſet corrũpi: quod eſt falſum: cũ nõ poſ-
ſit potentiã ꝑdere: nec mutare volũtatem.
Nec ſecundũ: q2 cũ inferiora corꝑa ſubij-
ciant eoꝝ volũtati ad nutũ: ſp pñt actiua
applicare paſſiuis. Nec valet dicere ꝙ paſ
ſiua nõ ſũt ſp eq̃ diſpoſita. q2 pñt applica-
re ad nutũ ea q̃ diſponũt. Sol. Dico h̓ eẽ
ex ꝑte patientiũ Et lꝫ q̇ ad motũ localem
obediant eis inferiora corꝑa ad nutũ: tñ
hoc intelligit niſi impediant ab alio ſpiri-
tu: puta a ſupiore angelo q̇ inferiorem non
ſolũ põt impedire ne moueat: ſed etiã eũ
põt ligare. vel etiã ab ipſa aĩa forte. q2 lꝫ
ipſa ordine nature ſit inferior demone: tñ
ex q̇ humanũ corp⁹ ẽ eidẽ aĩe ꝓportiona-
tũ: forte ꝙ ip̃a aĩa q̃n bñ corꝑi dñat: aliq̇-
liter impedit motũ demonis. Quicq̇d at
ſit de h̓: certũ eſt ꝙ ipſa paſſiua nõ ſũt eq̃-
liter diſpoſita. Et lꝫ poſſint ad libitũ ap-
plicare corꝑa q̃ diſponunt paſſiua: tñ cor-
pora ip̃a diſpoſitiua nõ pñt ad libitũ de-
monũ etiã applicata diſponere. q2 eis re-
ſiſtit naturalis virt⁹ q̃n aĩa corꝑi bñ do-
minat. Et forte iſta eſt cauſa ꝙ abhorret
diabolus rutã in ore obſeſſi: q2. ſ. ip̃a diſpo
nit ad ↄtrariũ q̃ꝫ faciũt diſpoſitiua natu-
ralia q̇bꝫ vt inſtrumẽtꝫ vtit demon.

Queri etiam poteſt: vtꝝ hoiem peccan
tẽ mortalr demõ inhabitet p effectũ ma-
licie ſm eſſentiam. Vide. iiij. cõtra Cap.
xviij. et. iiij. q̇dl. q. iij. ar. iij. Et vtꝝ demo-
nes vexent filiam chananee. ſ. aiam geni-
tã ab eccl̓ia in purgatorio. Vide. iiij. diſt.
xxj. q. j. ar. j. q̃ſtiuncula. v.

Feria ſecunda q̃rit

Vtꝝ p̃ncipiũ reꝝ ſit vnum vel plura. j. q.
lxiij. ar. j. ij. di. j.

Vtꝝ iudei tenerent credere chr̃o viſibi-
lia miracula nõ faciẽti. q̇dl. ij. ar. vj.

Feria tertia q̃rit

Vtꝝ magr̃ in theologia tractãs q̃ſtiões
curioſas peccet mortalr. Henric⁹ q̇dl.
ij. q. xvj.

Vtꝝ mgr̃ docẽs in mortali peccet mor-
taliter. s. Tho. iij. q̇dl. ar. ix.

Feria quarta querit

Quid ſit ſedere ad dexterã dei. iij. q. lviij.
ar. j. iij. di. xxij. q. iij.

Vtꝝ chr̃s a gentibꝫ debuerit pati. iij. q.
xlvj. ar. iiij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Feria.v.q̄rit̃ ſicut dñica pri-
ma poſt feſtū Trini.
Feria ſexta q̄ritur
Utr̃ angeli ſepiant hoīes ꝑ cuſtodiam.j
q.cxiij.ij.di.xj.
Utrū mali quos de⁹ dicit male ꝑituros:
ſemꝑ male ꝑeant ij.ij.q.clxxj.ar.vj.
Sabbato q̄rit̃
Utrū deus oculo miſc̄dīe videat pctōrez
ſtatim poſt ꝯtritionē anteq̄ꝫ confiteat̃.
iiij.di.xvij.ar.x.
Utr̃ pctōr ſp̄ reſurgat i gr̃a eq̄li vł maio
ri.ij.q.lxxxviij.z.iiij.di.lxxxj.q.j.ar.iiij

Dñica.iij.in q̄dragesima
Queſtio xxvi.

Q**ueritur** vtr̃ ſit vera cō
ſequentia vel condicionalis ſeu
argumentū q̄ vtit̃ chr̃s dicens:
Si i digito dei eijcio demonia:pfecto ve-
nit in vos regnū dei i.regnum meſſie vel
chr̃i in lege ꝑmiſſi. R̄ndeo ꝓculdubio ꝙ
ſic.Et eſt argumentuz efficaciſſimū:cū eo
ſūma veritas z ſumma ſapia vtat̃. Ratio
aūt ṽitatꝫ ei⁹ eſt duplex. Pro q̄r̃ p̄ma ſci
endū eſt Primo:ꝙ chr̃s demones expel-
lebat nō ſolū a corꝑe: ſed etiā ab aīa:qđ
ꝓbabat ſctā cōuerſatio eoꝝ q̄s liberabat.
Sciēdū eſt ſcđo ꝙ oportet quēlibet ho-
minē eſſe ſub regno dei vel diaboli: et non
pōt ſub vtroq̄ ſil̃ eē. Eſt āt regnū vtrū-
q̄ꝫ p̄ncipalr̃ ſuꝑ aīam:itaq̄ ad regnū dei
ꝑtinet q̄ eſt in gr̃a/etiāſi ſm corp⁹ ſit ob-
ſeſſus a demone. et ad regnū diaboli ꝑti-
net q̄ eſt in pctō:q̄ntūcūq̄ꝫ ſit corꝑe mūd⁹
ac ꝑur⁹.Lz aūt diabolus ſuꝑior poſſꝫ de-
monē a corꝑe hūano depellere:nō tamen
a voluntate. q: ſolus de⁹ i ea oꝑat̃:ſm s.
Tho. Itē q: q̄libet diabol⁹ intēdit auer
ſionē hūane volūtatꝫ a deo. Nullus ḡ pōt
liberare hoiem a regno diaboli:niſi deus
Tunc ꝓbo cōdicionalē chr̃i Primo ratōe
logicali. Nā ex oppoſito cōſeq̄ntis infert̃
oppoſitū an̄cedentꝫ ſic. Nō ꝑuenit in vos
regnū dei.i.ego nō ſum meſſias.ḡ nō eij-
cio demones i digito dei.i.ṽtute ip̄ūſſan-
ti a corꝑe z aīa:a q̄ nullus pōt eijcere niſi
d⁹:et conſequēter nullus hō niſi meſſias
q̄ eſt deus. Preterea oppoſitū conſeq̄ntis
repugnat an̄cedenti. Non em̄ ſtant ſimul:
non venit regnū dei:z ego eijcio demōes
eo modo.ſ.quo eijcio.i.a corꝑe z aīa. q̄a
iſto modo nullus eijcit niſi deus: et null⁹
deus eſt hō niſi meſſias. Et ſecūdo ratōe
theologicali. Nam q̄ncūq̄ꝫ verꝫ ſignū ali-
q̄d ſignificat adeſſe:ip̄m ſignificatū adeſt
Sed ſi chr̃s in digito dei eijciebat demo
nes modo p̄dicto: ſignū Meſſie ſignifica
bat illū adeſſe.quod patet. Nam diminu-
tio p̄dicta poteſtatꝫ diabolice ab hominū
aīab⁹ ſignū erat aduentus regni dei ſiue
meſſie:ſm illđ Nūeri.xliij. Orit̃ ſtella:q̄
ſcꝫ magos ad chr̃m ꝑduxit z chr̃m ſignifi
cabat lucē mūdi: ex iacob.nō q̄ſi ip̄a ſtella
deſcēderit a iacob vel ſurrexerit ab occidē
te vbi iacebat regio iacob.i.iudea. ſed q̄a
ex iacob ortū eſt ſignificatū ꝑ ſtellā.i.chri
ſtus. vel q̄a ip̄a ſtella apparuit orientalib⁹ a
ꝑte iudee:lꝫ verſus iudeam moueret̃. Et
ſurget virga de iſrael.i.chriſtus:q̄ dicit⁹ ē
virga que eſt inſtrumentū ꝑcuſſiōis z ſuf
fragium ſuſtētationis.quia deus ꝑ chri-
ſtum attriuit diaboluz z ſuſtentauit fide-
les. Et ꝑcutiet duces moab.i.demōes p̄n
cipes idolatraꝝ. Igit̃ tūc aderat ſigna-
tū. Sed tn̄ ſciendū eſt ꝙ cum duplex eſſꝫ
diaboli ſuꝑ hoīes poteſtas Detinendi.ſ.
in inferno.et Impugnādi. Prima ꝑ chri
ſtum eſt ſublata totaliter quo ad ſufficiē-
tiam z efficaciam: niſi q̄ ad morientes in
mortali:reſpectu q̄r̃ eſt ſublata ſolū ſuffi-
ciēter:non efficaciter. Sed ſcđa eſt ſolum
debilitata:dum chr̃s illū vicit z hoīb⁹ cō-
tulit auxilia vincendi multa vt ſacramen-
ta:z gr̃am abundantiorē:z hmōi. Sed
contra p̄miſſa. Nā filij iudeoꝝ q̄cunq̄ꝫ ſine
illi ṽtute dei eijciebant demones:et tamē
ex illorum eiectione non ſequit̃ adeſſe re-
gnum chr̃i.ſimiliter nec ex eiectiōe exorci
ſtaꝝ Salomōis. Ergo nec hoc ſequit̃ ex
chr̃i eiectiōe. So. Nō eſt ſimile de exorci
ſtis ſalomonis:ꝓpt̃ duo. Primo:q: expel
lebant demones ſolū a corꝑib⁹. Secundo
q: nō expellebāt eos ꝓpria ṽtute. Et ſic d
alijs q̄buſcunq̄ꝫ:vel vtraq̄ꝫ: vel altera ra-
tione p̄dicta. Secūdo. Nam chriſt⁹ ma-
iora fecit q̄ꝫ expellere demones: et tamen
ex illis nō intulit adueniſſe regnū dei. er-
go nec ex iſtis hoc debet inferre. So. Pi

mo q̄dem ex alijs miraculis ꝟtualr̃ intu
lit idem. ſicut cũ ad diſcipulos Joãnis in
terrogantes: Tu es qui venturus es: per
miracula virtualiter reſpondit ꝙ ſic. Se
cũdo. Dato ꝙ nõ intulerit: tñ illud potu
it inferre. qꝛ q̄dam eius miracula hec in/
ferebãt: vt s̄ dictũ eſt.

Queri etiã pt an in demonibꝫ ſit ꝑnci
pat9 ⁊ ordo. Uide. j. q. xcix. ar. j. ⁊. ij. Et
vtꝝ Beelzebub an ali9 demõ ſupioꝛ liga
re ⁊ ſoluere ac expellere poſſint inferiorẽ
Uide. j. vbi s̄.

Feria ſc̄da q̄ritur

Utꝝ apertio celi ſit cauſa terrenaſcentiũ
j. q. lxxxj. ar. ij. ⁊. q. ciiij. arti. j. ⁊. ij. ⁊ de
po. q. v. ar. ix.

Utrũ deus poſſit hoiem liberare a lepra
peccati. veri. q. xxviij. ar. ij. j. ij. q. cix. ar.
ſeptimo.

Feria tertia querit̃

Utꝝ iudex teneat̃ iudicare ſm̃ ꝓbata ⁊ al
legata. ij. ij. q. lxvij. ar. ij.

Utꝝ de9 ſi remittat oẽ pctm̃. iij. q. lxvj.
ar. iij. j. ij. q. cxiij.

Feria quarta querit̃

Utꝝ fili9 teneat̃ in omnibꝫ obedire. ij. ij.
q. ciiij. ar. v.

Utꝝ ꝯſuetudo poſſit irritare mãdatũ dĩ
j. ij. q. xcvij. ar. iij.

Feria q̄nta querit̃

Utꝝ demones cognouerint chr̄m eẽ deũ
iij. q. xxix. ar. j.

Utrũ chriſtus cõuenienter miracula fe/
cerit circa hominũ ſanitates. iij. q. xliiij
arti. iij.

Feria ſexta querit̃

Utrũ aqua dĩ. i. felicitas extinguat ſitim
naturalis deſiderij. iij. cõtra. c. lxiij. ⁊. j.
q. xxvij. ar. iiij.

Utrũ Meſſias aduenerit. vide dñica. x.
poſt feſtũ trini.

Sabbato querit̃

Utꝝ chr̄o viuente iudei tenerent̃ ſeruare
legalia adulterã lapidãdo. j. ij. q. ciij. ar
ti. iij. ⁊. iiij.

Utrum exiſtẽs in pctõ poſſit alium cor/
ripe. ij. ij. q. xxxiij. ar. v.

Dñica q̄rta in quadrageſima.

Queſtio. xxvij.

q Verit̃ Utrum fuerit conueniens magis panes de quibꝫ agit̃ in euangelio fuiſ/ ſe hordeaceos: an triticeos:

Reſpondeo: nõ eſſe dubium conuenienti
us eos fuiſſe hordeaceos. quia ſumma ſa
pientia nihil niſi conuenientiſſime fecit.
Sed ratio conuenientie multiplex poteſt
aſſignari. Prima. ſ. litteralis: vt doceret
collegium apoſtolicum ⁊ chr̄i diſcipulos
rudioribus cibis debere eſſe contentos. ⁊
Secunda ſimiliter litteralis: vt miraculũ
eſſet euidentius. Jlli em̃ panes debuerũt
eẽ ſapidiſſimi vt dicet̃: vel ſimpliciter: vel
in genere ſuo. id eſt panis hordeacei. Ui/
detur autẽ magis diſcerni ſapor elect9 in
re inſipida q̄ꝫ in ſapida. Et tertia allegori
ca. quia illi panes ſignificabant moyſaicã
legem frangendam ⁊ multiplicandam:
que conuenientius ſignificatur pane hor
deaceo q̄ꝫ triticeo: ꝓpter anteriora leg̃ edi
cta ⁊ tegumẽta littere groſſiora. ⁊ Quar
ta anagogica. Nam hi panes qui nullo
modo chriſto abſente tantum populũ ſa/
tiare potuiſſent quem ſatiauerunt chriſto
preſente ⁊ benedicente. ſignificant ſenſus
quinqꝫ noſtros: qui dum in via peregri/
namur a chriſto: turbam deſideriorũ no/
ſtrorum ſatiare nõ poſſunt. quod tamen
facient ꝑſente ⁊ benedicente chriſto in glo
ria. Sunt autẽ ſenſus noſtri rudes in ge/
nere potentiaꝝ cognoſcitiuarum: ſicut pa
nes hordeacei in genere ciboꝝ. ſed ipe in/
tellectus eſt veluti panis triticeus ⁊ ele/
ctus. Sed cõtra Primo. Nam chriſt9
in miraculo vini fecit optimũ vinũ. ergo
in miraculo panuꝫ debuit facere optimũ
panem. quia panis debet correſpondere
vino. Ergo triticeum ex hordeaceo. So.
Non eſt ſimile. quia miraculũ vini deſer/
uiebat (vt dicit Albertus magn9) iocun/
ditati nubentium: iſtud autẽ neceſſitati
turbarum. ⁊ ideo conueniebat aquã mu/
tari in liquorem letificantem. Nõ autem
debuit mutare formam neceſſitati deſer/
uientem: conuertendo hordeaceum in tri
ticeũ: maxime vt dicit Chryſoſtom9: ne
videret̃ gule deſeruire. Preterea illud m

raculū nō erat ꝯuerſiuū naturaꝝ: vt illud ſed augmētatiuū. In augmēto aūt debet eſſe eadē natura ſm ſpeciē. Fuerūt tñ iſti panes optimi i genere hordeaceoꝝ: ita ꝙ nunꝙ̄ fuerūt meliores: ⁊ forte etiā optimi ſimplr̄.i. meliores etiam triticeis ꝓductis ab arte humana. ⁊ ſi nō triticeis ꝓductis a deo. Scd̄o. Nā iſtō miraculū ſcabat euchariſtiā q̄ in tritico conficit. Ergo idē. Solu. Negat ꝯſeq̄ntia ſm Alb. magnū: q2 h miraculū eſt q̄dē ſignū euchariſtie ſed remotū. ⁊ iō nō habuit exp̄ſſam ſimilitudinē i materia

Queri etiā pōt Vtꝝ repugnet ꝑfectioni religiōis hr̄e pecunias in cōi vñ poſſint emi panes ⁊ neceſſaria ꝓ religioſ de collegio vl̄ aliīs indigētib⁹ ſicut habuerūt apli: vt ex multis colligit. Vide.ij.ij.q.c.lxxxviij.ar.vij. Et vtꝝ chr̄o ꝯueniret orare ſicut legit aliqñ i bñdictiōe panū feciſſe. Vide.iij.q.xxj.ar.j.iij.di.xvij.ar.iij.q̄ſtiūcula ꝑma. Eſt āt notandū ꝓ hac q̄ſtiuncula ⁊ ꝑaliīs ꝙ lz qñꝙ̄ i eis ſit doctria ſcti Tho. eā tñ nō allegaui: q2 v̄ba altera ui aut aliq̄ ſupaddidi. Licz aūt multe earū ſint Joānis de turrecremata: tñ eū ſimilit nō allegaui. q2 nihil fere dixi eo mō q̄ ille dixit.

Feria.ij. q̄rit de ſimonia ad libitū ij.ij.q.c.⁊.iiij.diſt.xxv.

Feria.iij. querit

Vtꝝ chr̄s aliq̄d ab hoīe didicerit. Vide dñica in octa. Ephie

Que ſit rō ⁊ figura oīm feſtoꝝ veteris teſtamēti.j.ij.q.cij.ar.iiij.x.

Feria.iiij. querit

Vtꝝ hō poſſit oꝑari oꝑa bona i nocte.i. p⁹ morte.iij.q.viij.ar.j.iij.di.xviij.ar.ij.

Vtꝝ deū adorare corde vel corꝑe ſit res deo valde ḡta.iij.di.ix.ar.x.

Feria.v. q̄rit

Vtꝝ de⁹ poſſit rem corruptā eādē numero repare.iiij.diſt.xliiij.ar.j.

Vtꝝ idē numero ſurrexerit iſte adoleſcēs ⁊ nos reſurgem⁹.iiij.di.xliiij.ar.j.

Feria.vj. querit

Vtꝝ paſſionū turbatio fuerit i chr̄o.iij.diſt.xv.⁊.iij.di.xlvj.ar.vj.

Vtꝝ oīs chr̄i orō ſit exaudita.iij.di.xvij.iij.di.xxj.ar.iiij.

Sabbato querit

Vtꝝ pr̄ mittat filiū inq̄ntuz ē eq̄lis pr̄i.i. de⁹.j.q.xliij.ar.j.ꝑmo.diſ.v.

Vtꝝ hō naturalr̄ ſciri poſſit vñ ſit chr̄s.i. generationē ei⁹.j.q.xxxij.ar.j.

Dominica de paſſione. Queſtio.xxviij.

Querit Vtꝝ chriſtus meli⁹ dixerit: anteꝙ̄ abraaz fieret ego ſum: q̄ ſi dixiſſet: ego fui vel fueram. Ad qd̄ ex ſctō Tho.j.diſt.viij.q.ij.ar.iij. ſic reſpōdetur. Rō noſtra nō pōt formare enūciationes niſi per v̄ba tēporalia. Nā de aliq̄ nō pōt fieri enūciatio niſi ſm ꝙ cadit in cognitiōe. Sz cū oē cognoſcēs ſm Boe. cognoſcat ꝑ modū ſuū: rōni noſtre i ſtatu vie eſt generale accipe cū tempe: q2 ei⁹ cognitio cauſat a ſenſibilib⁹ q̄ in tpe ſūt. Unde etiā enūciās de deo licz intelligat ipm eē ſup oē tps: cogit tñ v̄bis tempalib⁹ vti. Nec tñ falſe enūciat: q2 eſſe diuinū habet in ſe oīe eſſe: q̄ntū ad id qd̄ ꝑfectiōis eſt in oib⁹. Et ideo enunciam⁹ de eo omniuz temporꝝ verba ꝓpter id quod nulli tempori deeſt. ⁊ quicquid perfectionis eſt in oibus temporib⁹ ipe habet. Sed inter alia p̄ſens per ꝑus deo conuenit inq̄ntum nō implicat ſucceſſionem: nec aliquid habet de non eſſe incluſum. Dicunt tamē de eo ⁊ alia ſm id quod ꝑfectōis eſt in eis ⁊ nō ratione ſucceſſiōis vel alterius defectus.

Sed ꝯtra videt ꝙ maxime de eo dicat p̄teritū. Nā diuinū eſſe eſt ꝑfectū. Sed p̄teritū inter alia maxime ſonat ꝑfectionez. Sol. Dicit de deo p̄teritum rōne ꝑfectionis: ⁊ q2 nō eſt nouū ſm ꝙ ipe de⁹ p̄teritis nō defuit. Aliquādo tamen ꝑfectio ꝑ p̄ſens magis q̄ ꝑ p̄teritum deſignatur.ſ. perfectio eorum quoꝝ eſſe conſiſtit in permanendo: quia in hoc ꝙ ſunt habent perfectionem ⁊ preteritum dicitur ſm receſſum ab eſſe. Aliquando autē magis per p̄teritum q̄ per p̄ſens.ſ. perfectio eorum quoꝝ eſſe eſt in fieri: quorum ſcilicz perfectio non eſt niſi quando venitur ad terminū: vt ſunt mot⁹ ⁊ huiuſmodi ſucceſſiua. Unde in diuinis que dicunt per modum

ꝑmanentꝫ: veriꝰ ſignificant̄ ꝑ pn̄s: vt deꝰ
eſt bonꝰ. ſed ꝑ p̄teritū ea q̄ ſignificant̄ per
modū actꝰ. ſic d̄r Greg. ꝙ magꝫ ꝓprie d̄r
filiꝰ natꝰ q̄ꝫ naſci. Sc̄do videt̄ etiā ꝙ p̄te
ritū imꝑfectū. q̄ꝛ Joānes in principio ſui
euāgelij altiſſime de deo locutꝰ vtit̄ eo ad
ſignificādā diuinā eternitatē: dicens. In
p̄ncipio erat v̄bū. So. Magꝫ ꝓprie de eo
d̄r q̄ntū ad aliq̄d q̄ꝫ p̄teritū ꝑfectū. q̄ꝛ ter-
minationē nō includit ſicut p̄teritū ꝑfc̄m.
Nā lꝫ in his q̄ dicunt̄ ꝑ modū actꝰ verius
dicat̄ p̄teritū ꝑfectū. q̄ꝛ. ſ. hoꝝ ꝑfectio ſi-
gnificari nō pōt niſi ex termio: tn̄ q̄ ſigni-
ficant̄ nō ꝑ modū opatiōis: veriꝰ ſignifi-
cant̄ ꝑ imꝑfectū. q̄ꝛ hoꝝ ꝑfectio nō depē-
det a termio. Tertio videt̄ ꝙ futurū. Nā
diuina eſſentia maxie diſtat a d̄fectu. Sꝫ
futuꝝ int̄ alia eſt remotū a deficiēdo. So-
lu. Maxie remouet̄ a diuia p̄dicatiōe fu-
tuꝝ: q̄ꝛ nōdū eſt niſi in potētia: tn̄ abiecta
imꝑfectiōe: d̄r ſm id qd̄ ꝑfectōis eſt i ipo
id eſt ſm ꝙ lōge diſtat a deficiendo. Hec
oia ſctūs Tho. Ex q̄b9 patet ꝙ chr̄s bn̄
dicere potuiſſet: ego ero. ⁊ meliꝰ: ego fui.
et adhuc meliꝰ: ego erā. ⁊ optime: ego ſū.
Queri etiā poteſt Utꝝ in chr̄m cade-
re potuerit pct̄m. Uide. iij. q. xv. ar. j. ⁊. ij
Et vtꝝ aliq̄s poſſit ſcire ſe audire v̄ba di
ſiue eſſe a deo ꝑ grām. vide. j. ij. q. cxij. ar.
vl. veri. q. x. ar. x.

Feria ſecunda querit̄
Utꝝ homo naturaliter ire poſſit vbi eſt
chriſtus. i. ad viſionem deitatis. j. q. xij
ar. iiij.
Utꝝ oīs faciens quod in ſe eſt credendo
in chr̄m adq̄rat grāꝫ. ſctūs Tho. ij. di.
xxviij. ar. iiij.
Feria tertia q̄ritur
Utꝝ exēplo chr̄i liceat chr̄ianis declina-
re ꝑſecutiōes. ij. ij. q. clxxxv. ar. v.
Utꝝ peccet q̄ timore ductꝰ ſuam fidē nō
ꝯfitet̄. ij. ij. q. iiij. ar. ij.
Feria quarta querit̄
Utrū miracula chr̄i oſtenderint eum eſſe
deū. vide dn̄ica. iij. in aduentu.
Utꝝ vna diuina ꝑſona ſit in alia. j. q. xlij
arti. v.
Feria quinta querit̄
Utꝝ amoꝛ ſit cauſa remiſſiōis peccatoꝝ.
j. ij. q. cix. ar. vij.
Utꝝ chr̄s potuerit peccata remittere in-
quantū homo ſine ſacramentis. iij. di.
x. q. j. ar. j.
Feria ſexta querit̄
Utꝝ expediēs fuerit filiū d̄i mori. iij. di.
xx. q. j. ar. iij. tertia. q. xlvj. ar. iij.
Utꝝ mali poſſint eē ꝓphete. ij. ij. q. clxxij.
ar. iiij.
Sabbato querit̄
Utꝝ chr̄s habeat poteſtatē ſuꝑ oēs ho-
mines. iij. q. viij. ar. j. ij. ⁊. iij.
Utꝝ vera felicitas ſit ſolum in cognitōe
diuina. j. ij. q. ij. quarto. di. xlviij

Dn̄ica in Ramis
Queſtio xxix

Queritur Utrum cōue-
nienter chr̄s hierl'm cū tāta glo
ria intrauerit moriturꝰ: Reſpō
deo. Hoc euāgeliū ſicut legit̄ in aduentu
ſm q̄ndam ſilitudinē ⁊ adaptationē: ita le
git̄ hodie ad lrām. q̄a tali die cōtigit hi-
ſtoria q̄ in eo narratur. Et cōuenientiſſime
chr̄s vadens ad mortē ꝑ quā adq̄reret ſi-
bi p̄ncipatū ⁊ regnū: portata cruce ſuper
hūeꝝ ſuū: taliter regalē ciuitatē intrauit:
qualiter in ſancto hoc euāgelio narratur:
quod patet diſcurrēdo ꝑ ſingulas circū-
ſtantias huiꝰ ingreſſus. Primo. ſ. q̄ntum
ad hoc ꝙ voluit ipe ire in hierl'm tali die.
Conueniēs em̄ erat paſſuꝝ ꝓpinquare lo
co paſſionis: vt oſtenderet ſe ſponte pati.
et tali die appropinq̄re. i. an̄ q̄nq3 dies pa
ſce: ſm Bedā: vt ſe oſtenderet eſſe quem
figurabat agnꝰ imaculatus: quo dei popu
lus liberatꝰ eſt ab impio pharaonis: q̄ an̄
q̄nq3 dies paſce. i. decimo die menſis pri-
mi: ſegregabat̄ a grege ⁊ inferebatur ciui-
tati in qua erat imolandus. Secūdo q̄n-
tum ad hoc ꝙ rex voluit appellari. Per h̄
em̄ voluit vt quiſq3 eruditꝰ hunc eſſe intel
ligeret quem olim Zacha. ix. ca. ſic hiero-
ſolymā ventuꝝ ꝓphetauerat dicēs. Dici-
te filie ſion. i. hierl'm Ecce rex tuus ⁊c̄. vbi
dicit Albertꝰ magnꝰ: ꝙ chr̄s deſcribit̄ a
ab octo. Primo ab euidētia veniētꝫ. quia
dicit̄ Ecce. Eſa. xl. Uidebit oīs caro ſalu
tare dei noſtri. Scd̄o a dignitate p̄ſtātis:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſbi:rex. Eſaie.ix. Dñs legiſer nr̃: dñs rex
nr̃. Tertio a cõnaturalitate hoïs:q͛ tu⁹.
Eſa.ix. Paruulus nat⁹ eſt nob. Quarto
a ꝓinq̇tate amoꝛ;:q͛ venit. Prouer.viij.
Delitie mee eẽ cũ filijs hoim. Quinto ab
vtilitate opis:q͛ tibi.i.ad vtilitatẽ tuam
Sexto a bono habitu coꝛdis:q͛ manſue⸗
tus. Mat.xj. Diſcite a me ⁊c. Septio a
q̇ete regimis:q͛ ſedẽs. Eſa.xvj. Pꝛepabi
tur in miſcdia ſoliu; ei⁹. Vel ab hũilitate
et ſimplicitate cõuerſatiõis:q̇a ſedẽs ſu⸗
ꝑ aſinã:ecce hũilitatẽ. et pullũ filiũ ſubiu⸗
galis:ecce ſimplicitatẽ. Tertio inq̄ntum
voluit ſibi exhiberi ſigna leticie:ꝑ veſtes
ſtratas ⁊ ramos ceſos ⁊ voces exaltabũ⸗
das. q͛ ⁊ Zacharias ꝑdixerat ꝙ in ei⁹ ad⸗
uẽtu ciuitas hierlm̃ exultare ac letari de⸗
bebat. Sz ↄ̃. Pꝛio:q͛ mł̃toties al'as ve
nerat hierlm̃:⁊ nunq̃ ſic itrauit. ḡ nec mõ
debebat ſic intrare vt videt̃. Sol. Nunq̃
añ intrauit q̇ſi acceptur⁹ regiũ ſceptrũ:et
regiã coꝛonam: niſi mõ qñ venerat tenere
ſceptꝝ arundineũ ⁊ ſpineã coꝛonã:et inire
bellũ aduerſus inimicũ:quẽ ſua ꝓꝑia moꝛ
te ⁊ ſuo cruoꝛe ꝓſtrauit. Et ideo nũc ſolũ
intrauit vt rex. Scd̃o. Nã q̇ olim regalẽ
honoꝛẽ refutauit:vt patz Joã.vj. nũc nõ
dz illũ acceptare. q͛ videt̃ inſtabilis: ⁊ vł̃
tũc male refutaſſe:vel nũc male acceptare
Nã ſi bonũ erat eũ eẽ regẽ:male r̃futauit.
ſi ñ erat bonũ:male acceptauit. So. Chꝛi
ſtus q͛ erat oꝛdiat⁹ rex a d̃o pr̃e ſm̃ ſpũa⸗
le regnũ:ñ debuit acceptare regnũ terre⸗
nũ ab hoib;. id̃o bñ illd̃ refutauit. Debuit
ēñ a deo acceptare ſpũale:⁊ ↄ̃ñt ab hoib;
acceptare/nõ q̇dẽ regnũ tale:q͛ illd̃ dare
nõ poterant:ſed regias laudes ad noſtrã
vtilitatẽ ⁊ ſuã gl̃iam:quã tñ gl̃iã etiam
in nr̃am vtilitatẽ referebat. Neq; eñ de⁹
vult laudari a nob niſi q͛ h̃ eſt nob bonũ:
ſm̃ illd̃ Eſa.ca.xlviij. Laude mea ifrena⸗
 Queri etiã po⸗ (bo te:ne intereas.
teſt ſicut q̇ſitũ eſt dñica ꝑma in aduentu,

In die ſcõ paſce de integrita⸗ te reſurrectõis chꝛi Ꝺo.xxx

C Irca integritatẽ reſur⸗
rectionis chꝛi de q̇ in lectõe pa⸗
ſcalis euãgelij ẽ ꝯtractatũ; mul⸗
ta reſtant diſcutienda quo ad ꝑcioſum et
electũ Jeſu chꝛi ſanguinẽ magnũ nr̃e ſa⸗
lut; ꝑciũ. Pꝛio eñ q̇rit̃ Vtꝝ ille ſanguis
quẽ chꝛs in reſurrectiõe reaſſũpſit ⁊ i paſ⸗
ſione fuderat:fuerit in triduo moꝛt; ei⁹ a
deitate ſepat⁹: Et poſito ꝙ ñ: Querit̃ ſe
cũdo:vtꝝ repugnet fidei aliq̇d de vero ⁊
naturali ſanguie chꝛi repiri in terra d̃ fa⸗
cto. Et poſito ꝙ nõ Querit̃ tertio:vtꝝ il
ludmet repugnet doctrine ſcti Tho. Et
poſito ꝙ ñ: Querit̃ q̇rto:vtꝝ ſuſtineri poſ
ſit ꝙ in terra ſit d̃ ſanguie ⁊ aq̃ later; chꝛi
Et poſito ꝙ ſic:Querit̃ q̇nto: qua ado⸗
ratiõe talis ſanguis ſit venerãdus:vtꝝ.ſ.
latria:aut nõ: Quantũ igit̃ ad ꝑmam
q̇ſtionẽ (q͛ ipſa fuit olim corã Pio ſecun⸗
do:põtifice mario agitata) Pꝛio volo ca
q vere ⁊ catholice circa hoc ſunt ſcpta re⸗
citare. et deinde ad declarationẽ coꝝ ſu⸗
ꝑaddere q̇dã pauca. Tres itaq; ſacre pa⸗
gine ꝓfeſſoꝛes in tota religiõe ꝑdicatoꝝ
vita ⁊ doctrina celeberrimi:q̇ d̃ hac rex
obediẽtia ſui oꝛdis corã dicto põtifice diſ
putauerũt:mãdãte eodẽ/q̇ in diſputatõe
dixerãt/ſcpture mãdarũt i hũc modum.
Ex mãdato ſetitat; vr̃e btiſſime pꝛ:nos
tres frẽs: frater Jacob; de bꝛixia:frater
Gabꝛiel de barchinona: et frater Vercel
lin⁹ de vercellis:oẽs minimi theol' ꝓfeſ⸗
ſoꝛes ⁊ oꝛdis ꝑdicatoꝝ miſſi ꝑ generalẽ
oꝛdinis nr̃i ad s. veſtrã ꝓ cã bñdicti ſan⸗
guinis ſaluatoꝛ; nr̃i Jeſu chꝛi effuſi in die
Paraſceues:redegim⁹ i ſcpt; autoꝛitates
oẽs ⁊ rõnes q̇s in p̃ñtia s. v. ſupioꝛib; di
eb; v̄bo ꝓtulim⁹. Pꝛoteſtamur aũt Pꝛio
ꝙ oia noſtra dicta ſubijcim⁹ correctiõi s.
v. cui ſp̃ intẽdim⁹ adherere. Et ſcd̃o ꝙ nõ
intẽdim⁹ loq̇ de totalitate ſanguis effuſi i
die paraſceues:vtꝝ.ſ. totũ chꝛs in reſurre
ctiõe aſſumpſerit:vel non totũ. nec de ſan⸗
guine circũciſiõis vel aqua lateris chꝛiſti:
aut ſilib;. ſed de ſanguie effuſo in die paſſi
onis:⁊ reaſſumpto in die reſurrectionis:
Vtꝝ.ſ. tali in triduo moꝛtis chꝛi diuitas
v̄bi fuerit vnita ꝑſonal̃r. Accipim⁹ aũt ꝑ
fundamẽto hanc regulã:ꝙ in ſolutiõe hu
ius dubitatiõis ⁊ ſilium ꝑtinẽtiũ ad fidẽ
ñ debem⁹ vti niſi textib; ſacraꝝ l̃raꝝ: aut
ſctõꝝ autoꝛitatib;: aut rõnib; ex ſacri; l̃ris
ſumpt;:q̇ regula hr̃ ex Dioñ.ij.ca. de di⸗

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

uinis no. Accipiẽtes tanq̃ʒ regulã famo/
ſiſſimã: ỽitatis in eloquijs poſita cuſtodi
re nõ multiplicata. i. nihil addẽtes vt ex/
ponit Linconieſis ⁊ s. Tho. nõ minorata
. i. ſm eoſdẽ nihil delẽtes: ⁊ incõuerſibilia
. i. ñ ꝑuerſe exponẽtes. Uñ ſup illõ Leui.
vlt. Ois eſtimatio ſiclo ſanctuarij põde/
rabit: õr glo. Ois diffinitio ſctis fiat põ/
deribꝫ: de ſacra ſcṗtura veniẽtibꝫ. In q̃ſti
one igit hac tria faciem⁹. Primo em̃ no/
ſtrã poſitiõem ꝓbabim⁹: ⁊ Scḋo impro/
babim⁹ alienã. ⁊ Tertio refellem⁹ rñſio/
nes alteri⁹ partis ad rões ⁊ auctoritates
nr̃e poſitiõis Quãtũ igit ad ṗmũ ꝓba
bim⁹ duas ↄclões. q̃ꝝ Prima eſt q̃ pre
dicto ſanguini de q̃ loq̃mur anteq̃ʒ effun
deret dũ adhuc eẽt in corꝑe chr̃i diuitas
erat ꝑſonaliter vnita. Quã q꞉ ꝑs aduer/
ſa ↄcedit: breuiter expediem⁹ au[redacted]
Dam̃. li. iij. c. ij. dicẽtis. Omi humane na
ture vnitã dicim⁹ oẽm diuitatis ſubam.
In nullo em̃ coꝝ q̃ plãtauit i nr̃a natura
de⁹ ỽbũ ab initio plaſmãs nos defecit: ſʒ
aſſumpſit corp⁹ ⁊ aiam rõnalẽ ⁊ intelle/
ctualẽ ⁊ coꝝ idiomata. Totũ em̃ me tot⁹
aſſumpſit: ⁊ tot⁹ toti vnit⁹ eſt vt toti mi
hi ſalutẽ gratificet. Qḋ em̃ inaſſumptuʒ
nõ curabile. In h̃ autẽʒ q̃ õr: totũ em̃ ⁊c.
ſignificãs q̃ fili⁹ dei oibꝫ vnit⁹ ẽ q̃ aſſum
pſit: excludit cauillatio q̃ q̃s poſſet dicere
ſanguinẽ q̃dẽ ab eo eſſe aſſumptũ i natu/
ra humana: iuxta illud Heb. ij. Pueri. i.
apl̃i ⁊ fideles: cõicauerũt carni ⁊ ſangui/
ni. ⁊ ipe ſilr̃ participauit eiſdem. ſʒ tñ non
fuit ỽbo vnit⁹ q̃ſi nõ ſit neceſſe oia ab eo
aſſumpta ei eſſe ꝑſonalr̃ vnita. In h̃ etiã
q̃ õr oia aſſumpta q̃ ſunt plantata in nr̃a
natura: nõ ſpecificãs niſi de aia ⁊ corpore
manifeſte: implicite includit ſanguinẽ. q꞉
ꝑtcat oia ꝑtinẽtia ad corp⁹. Dicit ãt ipe. ij.
li. c. xvj. Corpa aialiũ ↄſtãt ex q̃ttuor hu
moribꝫ. Probat etiã auc̃te Leonis pape
i ſer. viij. de nati. q̃ incipit Cũ ſp. dicẽtis:
Utriq̃ʒ nature i ſuis ꝓprietatibꝫ ꝑmanẽti
tãta ẽ vnitatis facta cõio vt q̃cq̃d ibi eſt
deitatʒ nõ ſit ab hũanitate diſiũctũ. q̃cq̃d
ãt ẽ hois nõ ſit a deitate diuiſũ. Secũ/
da ãt ↄclõ ẽ: q̃ ṗdicto ſanguini i triduo q̃
fuit effuſus: diuitas fuit vnita ꝑſonalit.
Quã q꞉ nõ p̃t naturali rõne ꝓbari eo q̃
ex mera dei volũtate depẽdeat: nõ inten/
dim⁹ ꝓbare niſi ꝑ canonẽ vel expoſitiões
ſctõꝝ de canone: vl̃ rões ex canone ſum
ptas Alit em̃ ꝑiculoſum eſt i hac matia
aliq̃d aſſerere vl̃ negare. Lʒ ãt ipa i cano
ne teſtamẽti noui explicite nõ habeat: tñ
q̃dã ſũt q̃ iudicio nr̃o ñ p̃nt bñ itelligi ni/
ſi i h̃ ꝑcato. Idẽ ãt ẽ de ꝓceſſiõe ſpũſſcti ⁊
vniõe deitatʒ ad corp⁹ ⁊ aiam chr̃i in tri
duo: q̃ habent q̃dẽ i ſcṗtura: ſʒ tñ ñ expli
cite. Probat igit Prio ex canõe ſic. Emũ
dare ↄſcias vl̃ emũdare a pctõ attribuit
ſanguini chr̃i: iuxta illõ. j. Io. j. Sãguis
ieſu chr̃i filij ei⁹ emũdabit nos ab oi pctõ
Et Heb. ix. Si em̃ ſanguis hircoꝝ ⁊c. ⁊
itelligit õ ſanguie effuſo. qḋ p̃tʒ ꝑ ſilitudi
nẽ de ſanguie hircoꝝ q̃ erat effuſus. Hoc
ãt nõ p̃t eẽ niſi rõne deitatis vnite. q꞉ tal
[redacted]patio ẽ ſoli deitati debita. Uñ Nico. de
Ly. ibi. ſ. Heb. ix. õr q̃ ſãguis chr̃i ex vni
one ad ſuppoſitũ diuinũ hʒ ỽtutẽ ad emũ
dationẽ aie. Itẽ. j. Pet. j. õr. Nõ corrupti
bilibꝫ auro ⁊c. ⁊ itelligit exp̃ſſe de ſãguie
effuſo q̃ ſum⁹ redẽpti. Ubi notam⁹ Pri/
mo q̃ ꝑcat ſanguis chr̃i eẽ incorruptibil
q̃ icorruptibilitas ↄſtat ei ex vniõe ad dei
tatẽ: vt p̃tʒ ex Henr. de gañ. q̃dl. xij. q. xv
dicẽte q̃ ſi chr̃s reſurrectionẽ ſuã vſq̃ʒ ad
iudiciũ diſtuliſſet: pie credẽdũ eſt q̃ illud
corp⁹ nõ fuiſſʒ corruptũ rõne vniõis. Et
adducit expoſitionẽ Aug. ſup illõ Nõ da
bis ſctm̃ tuũ videre corruptionẽ: dicẽtʒ. i.
corp⁹ meũ a te ſctificatũ. Et idẽ de ſãgui
ne dicẽdũ ẽ. Erat igit vnit⁹. Notam⁹
ſcḋo q̃ õr p̃cioſior. i. pcio pleno. ſ. p̃cio ſuffi
ciẽti ad redẽptionẽ nr̃am de q̃ loquit. Nõ
fuiſſet ãt p̃ciũ ſufficiẽs: niſi fuiſſʒ p̃ciũ ifi
nitũ: ⁊ ↄñr deitati vnitũ. Notam⁹ tertio
q̃ õr: Qſi agni imaculati: vt ꝑ ly q̃ſi videat
fieri relatio ad figurã. i. agnũ cui⁹ ſãguis
fuſus ⁊ linit⁹ i. poſtibꝫ libauit filios iſrl
ab exterminatore: vt. ſ. eodẽ mõ ſãguis chr̃i
ꝑ illũ agnũ figurati effuſus libauerit nos
Quod nõ potuit facere niſi fuerit vnit⁹.
Scḋo ꝓbat auctoritatibꝫ ſctõꝝ doctoꝝ.
Nã Dam̃. iij. li. c. iij. õr ſic. Inuertibiliter
incõfuſibilr̃: indiuiſibilr̃ ⁊ ineuulſibilr̃ in
duabꝫ naturis ꝑfecte ſe habẽtibꝫ vnã hy/
poſtaſim ↄfitemur ỽbi dei. Ubi notatur
ieuulſibiliter: q̃ſi velit dicere q̃ diuinitas

ab humana natura euelli nō potuit qđ ꝺ
ipſa humanitate nō pōt intelligi. qꝛ in tri
duo deſijt eſſe humanitas. ꝗ intelligit̃ de
ptib' ei' int̃ q̄s ē ſanguis. Un̄ idē ꝺt in c.
xxxj. Nullā partiū nature ꝺpoſuit: nō cor
pus: nō aīam: ſed corp' ꝛ aīam poſſedit:
ꝛ ita redijt ad celū. Si āt ꝑ corp' itelligit
corp' ſine ſāguīe: ꝓdiſſꝫ ad celos ſine ſāgui
ne. Si ꝟo ꝑ corpus intelligit oēs ptes cor
poris etiā cum ſanguīe: habet̃ itentū. Itē
idē li. iiij. c. xvj. Una chri pſona eſt ſm nl
lum modū diuiſa ea q̄ ſm hypoſtaſim eſt
vniōne. Si em̄ ſm nullū modū eſt diuiſa
ergo ſm ſanguinē nō eſt facta diuiſio vni
onis. Item Leo ſmōe. x. natiui. q̄ incipit
Sepe. loq̄ns de forma di ꝛ ſui: ait. Que
in vnitatē ꝯuenerūt nec ſeparatiōem habe
re poſſent: nec finem hec credēres dilectiſ
ſimi: chriani ſum'. Cū igit̃ ſanguis fuerit
vnit': ſequit̃ ꝙ nō potuit ſeparī. Itē idē
ſmōe. xvij. de paſſiōe: q̄ incipit. Sermo ꝑ
xim'. In tāta inq̄t vnitate dei ꝛ hoīs na
tura ꝯueniūt ꝙ nec ſupplicio potuerit mi
nui: nec morte diſiūgi. In morte āt ſepat̃
a corpe aīa: i ſupplicio ꝟo ſanguis. ꝛ tn̄ ibi
nō ē diſiūcta vnitas: nec ħ diminuta. Itē
idē ſer. ix. natiuitatis q̄ incipit. Excedit. In
deſinent̃ inq̄t illā ꝟbi ꝛ carnis idiſſolubi
lē copulā nō min' ſuſcipim' i pſepio iacē
tē ꝙ in reſurrectiōe patꝫ ne altitudis ꝯſcē
dentē. Per carnē āt ad quā ꝺt indiſſolubi
lē copulā intelligit totū hoīem: vt ipſe ex
pſſe ꝺt ſmōe. vij. de natiuitate vbi habet.
Caro eſt ſuſcepta in cui' noīe hō tot' ac
cipit̃. In toto āt hoīe ꝯtinet̃ etiā ſanguis
Itē idē ſmone. xix. de paſſiōe: qui incipit
Sacramēta. Niſi inq̄t ꝟbū caro fieret et
tāſolida ꝯſiſteret vnitas in vtraqꝫ natura
vt a ſuſcipiēte ſuſceptū nec ipꝫ breue mor
tis tp̄s abiūgeret: nunq̄ꝫ valeret ad etnita
tē ꝓdire mortalitas. Cū igr̃ illa ſolida vni
tas nō potuerit abiūgi: nō potuerit abiū
gi diuinitas a ſanguīe. Itē Beda ſup illo
ꝟbo Act. ij. Eccliam dei quā adq̄ſiuit ſā
guine ſuo. Nō dubitauit inq̄t ſcrūe Pau
lus cui'. ſ. ſunt illa ꝟba ſanguinē dei dice
re ꝑpter vnionē pſone in duab' naturis ie
ſu chri. Itē Bern̄. de ꝯſiđ. ad Euge. poſt
ꝙ̄ dixerat vnionē ꝟbi ad humanitatē pri
mū locū tenere poſt vnitatē trinitatꝫ: ſub
iūgit. Neqꝫ em̄ q̄ expte ꝯtigit ſeparatio po
tuit vnitati pſcribere pmanēti. Et licꝫ ex
plicite de carne ꝛ aīa loq̄tur: tn̄ ex ꝟbis
eius idē pōt de ſanguine intelligi: vt patꝫ
pceſſum ei' intuēti. Probat̃ etiā auctori
tas modernoꝝ doctoꝝ. Nā hāc tenet ſan
ct' Tho. v. q̄dl̃. ar. v. ꝛ Alb. mag. i tracta
tu de miſſa p' mediū. vbi ꝺt ꝙ ſanguis la
uat rōne ꝯiūcte deitatꝫ. ꝛ ꝙ i eo de' poſu
it deitatis acumē vt lauaret ſordes electo
rū. Et ponit exēplū ꝺ lixiuio ad lauādas
ſordes ꝑfundatas. Itē Nico. de Lyr. ſup
ix. cap. ad Heb. de hac materia ꝺt amplā
q̄ſtionē. ꝛ idē expſſe determīat. Tertio ꝓ
bat̃ rōnib' ex canōe ſumptis. Arguit̃ igit̃
Primo ſic. Nullū bn̄ficiū diuinū reuoca
tur niſi ex culpa recipiētis. qꝛ ſine peniten
tia ſūt dona ꝛ vocatio dei. Rom. xj. ꝛ de
[illegible]am a pncipe bn̄ficiū eſſe māſurꝫ:
ſm iuriſtas. Sed vnio ꝟbi ad ſanguinē
fuit maximū bn̄ficiū: ꝛ in ſanguine nulla
culpa fuit. Ergo ꝛc̄. Scđo. Nā ſi ſic fuit:
id eſt ſi fuit ſepat' chrs vel ei' ſanguis ꝑ
didiſſet dignitatē ex ħ ꝙ patri obediebat
qꝛ ex ei' mādato poſuit aīam: vt patꝫ Io
an. x. Tertio. Nā iſta ſeparatio a ſanguīe n̄
ptinebat aliq̄ mō ad finē ꝑpter quē chrus
illū effundebat: cū ille eſſet ſalus hominū
iuxta illud Eſa. xlix. Ut ſit ſal' mea vſqꝫ
ad extremū terre: ad quā ſalutē iſta ſepa
ratio nō ptinet effectiue: vel exēplarit̃ vel
alio mō. Ergo nō ē ponēda. Quarto. Nā
beatifica vnio nunq̄ꝫ reuocat̃. Apoca iij.
Foras nō egredient̃ ampli'. ꝗ nec pſonal̃
qꝛ eſt maior ſm Bern̄. vbi ſ. Quīto. Nā
ſm doctores nlla natura pter humanā fu
it aſſumptibilis ꝯgruent̃. Un̄ nec corpus
nec partes corpis erāt aſſumptibilia niſi
ꝑpter ordinē ad totā naturā humanā. Et
iterū. qꝛ in corpe exanimi remāſit ordo re
vnitiōis: remāſit deitati vnitū ꝑpter illū:
ſic ꝙ ſi nō habuiſſet ad aīam rōnalē ordi
nē q̄ſi iterū ei eſſet reuniendū: nō habuiſſꝫ
vnionē pſonalē ad ꝟbuꝫ: vt clare colligit̃
a ſcđo Tho. iij. di. ij. q. ij. art. j. q. iij. Tunc
ſic. In ſanguine de q̄ loq̄mur manebat or
do ad naturā humanā: qꝛ iterū erat aſſu
mend', ergo manebat vnio ad deitatem
ſicut ꝛ in corpore. Sexto. Nāꝫ omnibus
ptib' q̄ ſūt de ꝟitate humane nature etiā

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſepatis manet vnita deitas ſm doc. nr̃os ⁊ p̃tis aduerſe. Sed talis ps eſt ſanguis. qđ patz. Primo extra de cele. miſ. in q̃dã. vbi Inno cẽti⁹ terti⁹ pbat veritatẽ corpoꝝ chr̃i ex veritate ſanguinis q̃ exiuit de latere ei⁹. Scđo qꝛ pficit ab aĩa rõnali ſm ſã. Tho. iiij. diſt. xlvij. Septimo. Nã idẽ eſt de partibꝰ q̃ ſũt de integritate nature hũane ⁊ de eis eodẽ mõ formatur rõ. Tal' ãt eſt ſanguis vt ptz p medicos: maxime Auerroim i ſuo collig. li. j c. x. ⁊ lib. ij. c. ij. q̃ ponit ſanguinẽ int membra ſimplicia hoĩs. Octauo. Nã ſi nõ fuit vnit⁹ igit fecit ſuã hypoſtaſim de p ſe: ⁊ ɔ̃ñr fuiſſet vna hypoſtaſis ſanguis: ⁊ vna alia vbi ac corpis ⁊ aĩe ɔ̃ Damaſ. li. iij. c. xxviij. dicentẽ. Una eſt ſp vbi hypoſtaſis ⁊ nõ due. qꝛ vna ſp hypoſtaſis chr̃i. Hypoſtaſis aũt vbi indubitant ſp vna eſt: qꝛ fili⁹ in deitate nõ habet niſi vnã pſonã. ſꝫ hypoſtaſis chr̃i ſignificat hypoſtaſim in humanitate. quã qꝛ Damaſ. dt ſemp vnã nõ põt ſanguis ad humanitatẽ ptinẽs hypoſtaſim d p ſe feciſſe. qꝛ iã eẽnt due hypoſtaſes chr̃i. Nono. Nã verſimile ẽ aliquã pticulã ſanguis in chr̃i corpe remãſiſſe: qꝛ oĩa vulnera fuerũt i extremitatibꝰ excepto vulnere laterꝭ: qđ illatũ eſt poſt expirationẽ. Huic aũt ſm ptẽ aduerſam fuit vnita diuitas. Ergo etiã fuit vnita effuſo. qꝛ inter hũc ⁊ illũ nõ erat differẽtia niſi p eẽ in corpe ⁊ extra. maxie etiã qꝛ nulla culpa fuit i ſanguie exeũte. Decimo. Null⁹ em̃ ſapiẽs inſtituit vt ppetuo repñtetur res inutil'. De⁹ ãt ſapiẽs inſtituit vt i miſſa repñtetur ſanguis effuſus dũ ɔ̃ſecratur ſub ɔ̃prijs ſpeciebꝰ. g̃ ille ñ eſt inutil': qđ eẽt ſi eſſet a deitate ſepatus. Ex poſitiõe aũt aduerſa ſequunt inɔ̃ueniẽtia. Primũ. ſ. q i illo triduo ſanguis ñ erat adorand⁹ latria. Et qꝛ h̃ ɔcedit arguitur ſic Sãguis em̃ ſacri eſt ſignũ ſiue cõmemoratio ſanguis effuſi: vt ptz ex Auguſti. de fide ad Petr̃. Sꝫ ſanguis ſacr̃i adoratur latria. g̃ ⁊ ſanguis effuſus ſic eſſet adorãd⁹. qꝛ nunq̃ ſignũ debet eſſe in maiori reuerẽtia q̃ ſignatũ. Et ſcđm q. ſ. ſi i illo triduo fuiſſet facta ɔſecratio: ſacr̃m illud ſanguinis nõ fuiſſet excellẽs rõne cõtẽti. qꝛ ɔtinuiſſet ſanguinẽ pciſe ſine deitate. Et tertiũ: qꝛ ſequit q varietur forma ſacramẽti q̃ntũ ad illã habitudinẽ vel ſignificationẽ quã dicit ly me⁹. Nã cũ dt chriſtus Hic eſt ſanguis me⁹: itelligit vl' mihi vnit⁹: vel q̃ eſt actu meus. Si aũt h̃ factũ fuiſſet in triduo oportuiſſet expõere q̃ fuit me⁹: Et q̃rtum. qꝛ ſequit q in illo triduo ille ſanguis nõ fuiſſꝫ viuificatiu⁹ ſaltem eo mõ q̃ caro. ɔtra illud Io. vj. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ ſanguinẽ habꝫ vitã eternã. ⁊ Caro mea vere eſt cibꝰ ⁊c. Ubi Theo. ⁊ alij volũt carnẽ eſſe viuificatiuã rõne deitatis vnite. Et Damaſce. iiij. li. de cõione dt: q de⁹ his duobus. ſ. carni ⁊ ſanguini ɔiunxit deitatẽ ⁊ rõne deitatis habẽt aĩare ⁊ viuificare. Et ponit exẽpluꝫ de ferro ignito qđ calefacit rõne ignis ⁊ nõ rõne ferri. Nũc in ſecũda pte beatiſſime pater refellẽda ſunt aduerſe poſitiõis fundamenta: q̃ eſt in pdicto triduo: pdicto ſanguini nõ fuit coniũcta diuinitas: nec tũc fuit adorandus latria. nec ei conſecrato tunc fuiſſet adiũcta diuinitas. Fundamẽta aũt ei⁹ q̃ntũ recordari poſſum⁹ tria ſunt. Auctoritas. ſ. Ratio ⁊ Exemplũ. Auctoritas pma eſt Damaſceni. iij. lib. ca. xxviij. dicẽtis q i morte chriſti non fuit deitas a corpore ⁊ aĩa eius ſeparata. ergo fuit ſeparata a ſanguine: quia de eo nullã facit mentionẽ. So. Dicit pmo q arguit a particulari auctoritate negatiue: qđ nõ valet. Dicit ſecũdo meli⁹ q Damaſ. nullibi explicite dixit deitatẽ vnitã ſanguini duꝫ eſſet cũ corpe: ſed implicite tm̃: vt ptz ex dictis. Uñ nõ fuit ɔueniẽs q explicite diceret eam fuiſſe cõiunctã ſanguini effuſo: ſed implicite tm̃: dum per corpus intelligit corp⁹ ⁊ ſanguinem. Eſſet aũt ratio aliqualis apparẽtie ſi pus expſſe dixiſſet deitatẽ vnitam ſanguini i corpore. ⁊ deinde loq̃ns de ſepatione in triduo feciſſet mẽtionẽ de corpore ⁊ aĩa: ſed nõ de ſanguie. Secũda auctoritas ẽ: qꝛ cũ ſint q̃ttuor cõpilatiões generales ɔtinẽtes plene ea q̃ ſũt fidei. ſ. decretũ: magiſter ſniaꝝ. liber originaliũ doctorũ: ⁊ catena aurea ſcti Tho. in nulla eaꝝ nec etiã i ſymbolo fidei ɔtinet: q tũc illi ſãguini fuerit diuitas vnita. g̃ ⁊c. So. Argumẽtũ deficit pmo qꝛ ẽ a pticlari auctẽ negatiẽ Et ſcđo: qꝛ lꝫ nr̃a poſitõ ñ ɔticat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in p̄dictis explicite: ꝯtinet̄ tn̄ iplicite ibi vl' alibi: vt oñſum ē. Tertio qꝛ nō opꝫ q̄ fidei ſūt ad p̄dicta q̄ttuor reſtrigere. Prima aūt rō hec eſt. Vbi ē vnio deitatis eſt cōicatio idiomatū. qꝛ ſm Aug. ⁊ Damaſce. tal' vnio ē cā tal' cōicatiōis. Sed iſta cōicatio nō potuit eſſe ibi: vt. ſ. diceretur: Chr̄s ē effuſus: vl' chr̄s ē in cruce ꝓpt' ſanguinē ibi exiſtentē. ⁊ ſic de alijs. So. Dicit̄ p̄mo ꝙ falſum eſt fundamentū, qꝛ poſſem⁹ dicere chr̄m effuſuꝫ ſup terrā: iuxta illō ps. ex ꝑſona chr̄i Sicut aq̄ effuſus ſū. Vbi glo. Aug. dr̄. Aqua qn̄ effundit̄ aut abluit aut rigat. Effuſus eſt chr̄s: abluti ſūt ſordētes: rigati ſūt ſitiētes. Et qꝛ dicebat̄ ꝙ debebat fieri cōicatio ꝑ ly eſt: qd̄ ſignificat ꝑſentialitatē vt diceret̄: fili⁹ dei eſt i cruce. fili⁹ dei eſt i terra: qd̄ tn̄ nō dicim⁹. Rn̄r ꝙ p̄t dici ꝙ fili⁹ dei i illo triduo fuit ⁊ erat i oī loco in q̄ erat aliq̄ gutta ſāguinis p̄dicti rōne ſanguis ſibi ꝑſonaliter vniti. Nec tn̄ potuiſſem⁹ dicere vt arguēs dicebat: ꝙ fili⁹ dei trib⁹ dieb⁹ pēdebat i cruce: vl' ꝙ trib⁹ dieb⁹ fuit i cruce clauat⁹. qꝛ ille ſanguis nec pēdebat nec erat clauat⁹. Nec incōuēit ꝙ ſicut deū ſine diminutiōe ſue maieſtatis dicim⁹ eē i oī creatura viliſſima ⁊ turpiſſima trib⁹ modis q̄s ſcti ponūt. ſic etiā dicam⁹ filiū eē vbi ē ſanguis ei ꝑſonalit' vnit⁹. ꝑſerti cū eſſent maiorꝫ vilitatꝫ illa q̄ i paſſiōe occurrebāt q̄ꝫ h̄ qd̄ ē filiū dei eē vbi erat ſanguis ille. Nō āt dicim⁹ ꝙ chr̄s q̄ dr̄ ſuppoſitū i duabus naturꝫ i illo triduo fuerit i cruce: qa ſāguis nō ē ps p̄ncipal' hoīs a q̄ fit dnoīatio. Et qꝛ neceſſitas diſputatiōis nos ad h̄ nō coegit. Dr̄ ſcd̄o iuxta btm̄ Tho. iij. di. xxij. ar. j. ⁊. iij. q. xvj. arti. iiij. ad vltimū. ꝙ cōicatio idiomatū ſeu ꝓprietatū nō itelligit̄ de oīb⁹ abſolute ⁊ ſpecial'r de his q̄ dicunt̄ de ꝑtib⁹ vt ꝑtes ſūt. qꝛ nō dicim⁹ filiū dei eē formā: lꝫ aīa ſit forma. ſꝫ itelligit̄ de his q̄ dicunt̄ de ſubſiſtēte: vt ſic. vt ꝙ hō ille ē etern⁹ ⁊ imortal' ⁊ de⁹ tēpal' ⁊ mortal'. Sāguini āt illi cōpetebat effuſio vt ps ē: ⁊ ꝯn̄r nō ē neceſſe ꝙ effuſio dicat̄ de filio. Tertio dr̄ ꝙ ſāguis nō ē ps nata denoīare totū vt criſpitudo. qꝛ n̄ dr̄ rubēs q̄ hꝫ rubeū ſāguinē: ſic dr̄ criſp⁹ hn̄s capillos criſpos. Vn̄ nō ē nec̄e filiū dei eē effuſum ex h̄ ꝙ ſāguis ē effuſus. Et ꝯfirmat̄. qꝛ nll'a ꝓꝑetas ꝑtꝫ hūane nature dꝫ p̄dicari d̄ filio dī niſi poſſit p̄dicari d̄ filio hoīs cuiuſmōi n̄ ē effuſio. qꝛ n̄ dr̄ hō effūdi ſuo ſāguie effuſo: q̄uis vt dictū ē videat̄ poſſe dici ꝙ chr̄s vl' fili⁹ dei ē effuſ⁹ ſup terrā: n̄ ꝓpt' cōicationē idiomatū ſꝫ ꝓpt' vnionē ſuppoſitalē. Oꝫ ſi dicerem⁹ hāc p̄dicationē fieri ꝓpt' cōicatōeꝫ opterꝫ ecōtrario de ſanguie dici idiomata dī: vt dicere Ille ſāguis ē etern⁹ qd̄ icōuenit. Quarto dr̄ ex ſnia ſcti Tho. ꝙ fit cōicatio idiomatū: ſꝫ i obliq̄ ⁊ nō i recto: vt dicat̄ Fili⁹ dī hꝫ ſanguinē fuſum: ſicut dicerem⁹: fili⁹ v̄gis hꝫ ſanguinē fuſū. Scd̄a rō ē hec. Nā gutte illi⁹ ſanguis fuerūt plīme: ⁊ ꝯn̄r nō eſt v̄iſile ꝙ oīb⁹ remāſerit deitas vnita. Solu. Nō ē difficile v̄bo dei qd̄ infinitū ē eē multiꝫ guttis vnitū. Tertia rō hec. Nam ꝑtib⁹ q̄ nō ſūt de v̄itate hūane nature ſeꝑatis: diuia natura n̄ māſit vnita. Hmōi āt ē ſanguis. Sol'. Imo ſanguis ē de v̄itate hūane nature ⁊ ab aīa ꝑficit̄. Vn̄ negat̄ minor. Sꝫ ꝓbat̄ inquūt p̄mo ꝑ ſctm̄ Tho. j. q. vl. ar. j. ad tertiū. Sol'. Ibi ſcūs Tho. nō ſenſit ſanguinē de q̄ loq̄mur nō eē de v̄itate hūane nature cū dicat oppoſitum. iij. q. liij. ar. iij. Sed loquit̄ ibi. i. in p̄ma ꝑte expſſe d̄ hūido nutrimētali. Vn̄ cū dr̄ ibi ꝙ ſāguiſ nō ſuſcipit ꝑfecte naturā ſpeciei itellige ſic̄ ſuſcipit hūidū radicale in q̄ fundat̄ v̄t⁹ ſpeciei cū q̄ tn̄ ſtat ꝙ ſāguis iformat̄ aīa vt alibi dr̄. Poſito āt ꝙ ſanguis nō ſit de v̄itate hūane nature nec ꝑficiat̄ aīa hūana: tn̄ eſt de itegritate eiuſdē nature cū ꝑtineat etiā ad reſurrectiōeꝫ nr̄am: qd̄ ſufficit ad eē vnitū v̄bo qd̄ vnitur oīb⁹ q̄ ſūt de itegritate p̄dicte nature. Preterea ſanguinē informari aīa vl' nō: ē ꝓblema neutꝝ in ph̄ia apdaliq̄s: ⁊ ꝯſeq̄nter nō ē tutū ex h̄ ꝯcludere ex neceſſitate i theologia materiā tā ꝑiculoſuꝫ vt ē ſeꝑatio v̄bi a ſāguie. Oꝫ ꝓ nos hmōi rōnē aſſūpſerim⁹, ꝑ ꝑte nr̄a fecim⁹ ſeq̄ntes doctorē nr̄m q̄ expſſe i. iiij. dr̄ ſāguinē ꝑfici aīa humana: ⁊ ꝯſeq̄nt̄ ē de v̄itate hūane nature. Et p̄terea alia multa fundamēta induximus. Scd̄o: qꝛ ſanguis nō ē ſubiectū ſanitatis vel egritudinis. ergo nō eſt pars vl' membrū corporis. Et tertio qꝛ medici ponūt ſeq

brē ethicā in mēbꝛꝫ ⁊ ſinochā i ſanguie. ğ
ſi ſanguis eēt ps vl' mēbꝝ corpis: febꝫ ſi/
nocha ñ diſtingueret ab ethica. Sol. He
due rões iplicāt expſſam ꝯdictionē. Si
em̄ febris ſinocha eſt in ſanguie: eſt ſubie
ctū egritudis. etſi nō ē ſubiectū egritudi/
nis/nō eſt in eo febꝫ ſinocha. Quarto: qa
Alb. magn⁹ de ptib⁹ corpis mat'alib⁹ et
formalib⁹ ⁊ medijs fecit lōgā diſtinctōēꝫ
⁊ ſanguinē nō noiauit. ğ de mente ei⁹ ē ꝙ
nō ſit ps: ⁊ ꝯñter ſepat⁹ nō eſt vnit⁹ deita
ti. So. Sāguis nō eſt de mēbꝛꝫ de qb⁹ il
le agebat: ſed ſm̄ Auerroim eſt d̄ mēbris
ſimplicib⁹. Quito qꝛ idē Alb. iij. d̄ aialib⁹
d̄r ꝙ ſanguis ñ ē actu ps aial'ꝫ i potētia.
Sol. Sic mēbꝝ ita ⁊ ps corpis aiati eſt
duplex. ſ. pfecta ſiue pncipal': ⁊ min⁹ pfe/
cta ſeu min⁹ pncipal. et talis ē ſanguis: ſi/
cut qttuoꝛ elemēta ſunt ptes vniuerſi mi/
nus pncipales: ⁊ tñ ſunt de ei⁹ pfectiōe et
hñt formas ſuas i illo. Partes āt pncipa
les hois q̄ ē paru⁹ mūd⁹ ſunt coꝛ ⁊ epar ⁊
hmōi. Min⁹ pncipales vo ſc̄ qttuoꝛ hūo/
res q̄ pficiunt ab aia: ſꝫ non vſqꝫ adeo vt
ſentiāt ſic̄ nec oſſa ſentiūt. Exēplū aūt po
nūt Prio de colūba: quā vt dicūt aſſum/
pſit ſpūſſctūs: ⁊ tñ ei ñ fuit vnita pſonal'r
Sol. Impropē d̄r aſſūpta: nec fuit vnqꝫ
vnita ſpūiſctō pſonal'r: ⁊ ꝯñter nec pt̄ dici
derelicta vl' ſepata a deitate. Vñ nō ē ſile
Et ſcd̄o qꝛ eccl'ia in die paſceues nō cōſe/
crat ſanguinē: in ſignū ꝙ tūc ei diuitas nō
fuit vnita. So. Si ſic ē: ğ nec tūc fuit dei/
tas vnita corpi. qꝛ etiam corp⁹ nō ꝯſecrat
Si dicat ꝙ nō loquunt de ꝯſecratōe: ſꝫ
de ſumptiōe: qꝛ. ſ. eccl'ia illa die ſumit cor/
pus ſꝫ nō ſanguinē Cōtra: qꝛ cū eccl'ia in
ſabbato qd̄ eſt ps illi⁹ tridui ꝯſecrat ⁊ ſu/
mit ſub vtraqꝫ ſpecie/ſignificabitur vnio
ad vtrūqꝫ. Nō ğ illa ē rō nō ꝯſecrādi vl' ñ
ſumēdi: ſꝫ quā doctores ponūt. qꝛ. ſ. adue
niēte ꝟitate ceſſat figura. Hoc aūt ſacr'm
eſt exēplū ⁊ figura paſſiōis chꝛi. Vnde ea
die q̄ ipa recolit put realiter geſta ē nō cele
brat hmōi ſacramēti ꝯſecratio. Ne tñ ec/
cleſia illa die ſit ſine fructu paſſiōis nobis
exhibito p h̄ ſacramentū: corp⁹ chꝛi cōſe/
cratū die pori reſeruat illa die ſumendum
His fūdamētꝫ breuiſſime p̄z (qꝛ iudicio no/
ſtro valde debilia ſunt) facile fuit rñdere:
et ea paucꝫ abſoluim⁹. quia nec i ſacro ca/
none: nec in aliquo ſacro doctoꝛe fundant
Expedita aūt pma ⁊ ſecūda pte aggredi/
mur tertiā. Dicebāt ğ pmo ad autorita/
tes canonis ſonantes: ꝙ ille ſanguis emū
dauit ⁊ redemit ꝙ redēptio noſtra ē facta
in morte chꝛi inqntū ipſe dedit vitā ſuam
corpalem p nobis. Et qꝛ illa ꝯſiſtit in ſan
guine: hinc eſt ꝙ ſanguie dicimur redem
pti. Dicūt vlteri⁹ meritū chꝛi fuiſſe ex eo
ꝙ volūtarie acceptauit paſſionem. Et ita
exponunt oēs autoritates canonis. Sed
hec rñſio nō euacuat argumētū. Nā vt col
ligit a ſcō Tho. iij. q. l. ar. vj. Chꝛs ē ope
rat⁹ ſalutē nr̄az p modū meriti ⁊ p modū
efficiētie. Et qꝛ p q̄ndā fuit recapitulatū
ꝙ ſctūs Tho. in hac opiniōe fuit ſingula/
ris: Jō d̄r ꝙ hec diſtinctio colligit etiā ex
glo. Aug. Heb. ix. vbi d̄r. Sic Moyſes
ſanguinē pdictoꝝ anialiuꝫ accepit vt eos
aſpgeret ⁊ mūdaret: ſic nr̄ moyſes. i. chꝛs
ſanguinē egreſſum cum aqua de ſuo late/
re ad hoc op⁹ accepit. ſ. p aquā baptiſmuꝫ
ſctificans: pcio ſanguis nos redimens.
Ex q̄ patꝫ ſanguinē chꝛi p⁹ ei⁹ mortē effu
ſum aliqd opari ad nr̄az ſalutē: ⁊ h̄ p mo
dū efficiētie. qꝛ ñ p modū meriti. Cū igit
dicūt doctores vl' glo. redēptiōeꝫ nr̄am fi
eri p mortē chꝛi ex eo ꝙ dedit vitā corpa/
lē vl' acceptauit paſſiōem: intelligit p mo
dū meriti. Auctes āt adducte itelligūt p
modū efficiētie. Et h̄ eē necariū pbat pri
mo: qꝛ ſi ſāguis hircoꝝ mūdat: nō āt chꝛi
ſanguis: ſꝫ tm̄ paſſio chꝛi d̄ ꝟtute hmōis:
erit falſa lr̄a apl'i quā ñ licet minuere niſi
cogēte alia auctē ſcpture. Scd̄o: qꝛ alit vi
det eē ꝯ itētōeꝫ ei⁹. Cōpat ei ſāguinē hir
coꝝ ad ſanguinē chꝛi. Tertio: qꝛ tollerēt
fere oēs figure vetis teſtamti vt agni pa
ſcalis: cui⁹ ſanguie libati ſūt filij iſrl'. et ſic
de alijs. Quarto: qꝛ videt iſta rñſio eſſe ꝯ
Leonē in ſermōe chꝛi de paſſiōe dicentē.
Fudit ſanguinē iuſtū q̄ mūdo recōciliādo
pciū eēt ⁊ poculū. Manifeſtū ē āt ꝙ ſan/
guis effuſus ē poculū. Et cū idē ſit pciuꝫ:
ſanguis effuſus eſt pciū. Quinto. Nā ſcri
ptura quā nō licet minorare vl' augere vl'
pruerſe intelligere: opatōes q̄ a deo fiūt at
tribuit illi ſanguini ſine aliq determiatōe:
vt mundare: ſanctificare ⁊c̄. Ergo opoꝛtꝫ

illū eſſe deū vel inſtr̄m deitati ꝯiunctū. qꝛ
actiōes ſolēt attribui vel p̄ncipali agenti
vl' inſtrumēto ꝯiūcto. Cū ḡ nō ſit p̄ncipa
le agēs ſ; eſt iſtr̄m. Rn̄debāt ſcđo ad auto/
ritatē btī Petri: dicētes illū ſanguinē nō
eſſe corruptibilē vt auꝝ ꝛ argētū q̄ corrū/
punt mētes hoīm. Sed ꝯ Prio: qꝛ beato
Petro dicēdū fuerat i voce actiua nō cor/
rūpētib; aut corruptiuis auro ꝛ argēto: ꝛ
non in voce paſſiua corruptibilib;. Scđo
qꝛ corp⁹ chr̄i fuit icorruptibile ſm̄ cōem
opinionem doctorū. iuxta illō Nō dabis
ſcm̄ tuū videre corruptionē;. ḡ ſil'r ꝛ ſan/
guis. qꝛ idē iudiciū eſt de toto ꝛ pte. Qū
aūt dicebat: eſt p̄cioſus. ḡ deitati vnitus:
dicebāt eſſe fallaciā ꝯſeqn̄tꝫ. ſed argumē/
tū nō capiebat. qꝛ dicēdo: p̄cioſus. loquit
de p̄cio q̄ ſum⁹ redēpti. iuxta illō Eph. j.
In q̄ hēm⁹ redēptionē p ſanguinē. glo. q̄
nr̄e redēptōis ē p̄ciū. Eſſe aūt tali p̄cio p̄/
cioſum: eſt eē deitati vnitū. Ad autorita/
tē aūt ſctōꝝ doctoꝝ q̄ꝝ ſnīa ē hec. Qđ ſe/
mel v̄bū aſſūpſit nunq̄ depoſuit: dicūt q̄
intelligunt ſolū de partib; p̄ncipalib;: cu/
iuſmodi nō eſt ſanguis. Et adducūt mul
tas inſtātias: qꝛ depoſuit hūanitatē: ſan/
guinē nutrim̄talē: vngues: capillos: ſup/
fluos ſudores cū alijs ſupfluitatib;: ꝛ mul
ta reſoluta p calorē naturalē;. Sed p his
notādū eſt p̄mo q̄ in his q̄ depēdēt ex vo
lūtate dei nihil ē dicēdū aſſertiue aut ne/
gatiue niſi qđ hꝫ ex ſcp̄tura vel ſacris do/
ctorib; p eccl'iam approbatꝫ: vt colligitur
a Diony. ca. j. de di. noib;. Scđo notan/
dū eſt q̄ cū in aliq̄ facultate ponit regula
vniuerſalis/accipiēda ē vniuerſal'r: niſi in
eadē facultate fiat exceptio ſaltē implici/
te: vt patet diſcurrēti p oēs facultates. Et
ſingularit' hꝫ ē veꝝ i theologia q̄ initit' di
uine reuelatiōi. Nā temerariū eēt limita/
re qđ ſcp̄tura d̄t: niſi illa limitatio ſaltem
iplicite cōtineat i ſcp̄tura: vt colligit ex. ij.
de diui. noib;. Et idē obſeruādū eſt in ſa
crꝫ doctorib;. Tertio notādū ē Vtꝝ ſan
guis chr̄i q̄ ſm̄ oēs fuit vnit⁹ deitati a p̄n
cipio ntitatꝫ ei⁹ vſq; ad mortē: ꝛ a puncto
reſurrectōis vſq; i et'nū fuerit đ facto vni
tus in triduo mortꝫ ei⁹ vl' nō: ex ſola dei
volūtate depēdet q̄ nob̄ i ſacro canone vl'
ſacrꝫ doctorib; reuelat. His p̄miſſis cor/
roboram⁹ poſitionem nr̄am. Primo ſic.
In ſcp̄tura legim⁹ ſanguinē vnitū diuini/
tati: iuxta illō Joā. j. Verbū caro factū ē
Ubi p carnē tot⁹ hō accipit: etiā ſm̄ ad/
uerſarios. Et nunq̄ poſt legim⁹ fuiſſe ſe/
patū. Ergo dicēdū eſt ipm ſp fuiſſe vnitū
nunq̄ v̄o fuiſſe ſepatū niſi nr̄o ſenſu excipi
am⁹ illꝫ triduū nulla auctē vl' rōne cogē/
te. Scđo ſic. In ſacrꝫ doctorib; inueniunt
multe autoꝛ. allegate ꝛ allegabiles hmōi
ſnīe q̄ dei v̄bū nunq̄ dimiſit qđ ſemel aſ/
ſūpſitꝛ et q̄ ea q̄ in vnitate ꝯuenerūt n̄ p̄nt
hr̄e ſepationē. et nunq̄ in eiſdē doctorib;
explicite vl' iplicite excipit ſanguis. ḡ idē
qđ pri⁹. Et lꝫ p ſe ſup̄ allegauerit Dama
ſce. tn̄ poti⁹ ē ꝯ eos: vt patet ex dictꝫ. De/
inde oñdim⁹ oīa illa de q̄b; dat inſtantia
excipi in ſcp̄turꝫ. Prio em̄ excipit hūani/
tas cum d̄r chr̄s mortu⁹. ex q̄ ſequit di/
miſſa eē oīa q̄ p mortē tollunt neceſſario:
vt hūanitas: opatiōes vitales ſenſitiue ꝛ
intellectiue inq̄ntū depēdēt a phātaſmate
Et ſcđo ſanguis nutrimētal' cum d̄r chr̄s
reſurrexiſſe ex mortuis. qꝛ ex ꝯn̄ti ei at/
tribuunt oīa q̄ ſtatui reſurgētiū ꝯueniūt:
cuiuſmodi ē nō hr̄e humidū nutrimētale.
Tertio excipiunt oīa reliq̄: cū ſcp̄tura d̄t
chr̄m fuiſſe hoīem veꝝ: itegꝝ: ꝛ mortalē
Ex ꝯſeq̄nti ei attribuūt ei q̄ cū alijs hoi/
bus natural'r ſm̄ p̄n̄tē ſtatū ꝯueniunt vt
p̄dicta. Cū ḡ ſanguis n̄ excipiat etiā ipli
cite: ſequit q̄ ſp fuit vnit⁹. Deinde oñdit
q̄ illa expoſitio đ ptib; p̄ncipalib; n̄ē bōa
Prio: qꝛ n̄ colligit ex ſcp̄tura vt dꝫ colligi
oīs expoſitio theologica. Scđo qꝛ ſequit
q̄ ptes min⁹ p̄ncipales q̄; ſanguis vt cete
ri hūores ꝛ pinguedo in illo triduo nō fu/
iſſent vnite. Tertio: qꝛ eſt ꝯ Damaſce. di
centē q̄ nunq̄ eſt generata alia hypoſtaſ
p̄ter hypoſtaſim v̄bi: qđ eſſet falſuꝫ ſi q̄ ps
minus p̄ncipalis fuiſſet diuiſa. Quarto:
qꝛ cū q̄re ps ſepata maneat vnita ē: qꝛ aſ/
ſumptibilis ē q̄ cū fuit i ſanguie cū de fa/
cto p⁹ fuerit aſſūpt⁹. Ad Albtū āt rn̄de/
bat reſtrigēdo textū ei⁹ ad effuſiōeꝫ ꝛ mor
tē. Sꝫ hꝫ ē ꝯ ei⁹ textū: cū i eodē li. exponē/
do illō Job. xvj. Terra ne opias ſāguinē
meū: ſic dicat. Vult em̄ q̄ ſanguis i terra
fuſus vacu⁹ a fructu n̄ lateat. Ad Nico. đ
Lyr. dicebāt q̄ inſufficient' allegabat: cū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

velit chr̃m nos redemiſſe dãdo vitã corporalẽ: vtʒ ex ꝓceſſu libri. Sed ad h̃ dicimus ꝙ aſpiciẽtibꝫ librum patʒ nos ſufficiẽter allegaſſe, ꝙ ãt poſt d̃r chr̃m nos redemiſſe dãdo vitã corꝑalẽ: verꝫ ẽ ꝑ modũ meriti. Ad p̃mã ãt rõnẽ dicebãt donũ vniõis ẽ datũ ſãguini vſqꝫ ad tp̃s effuſiõis q̃ deſijt corꝑali vite chr̃i deſuire. Sʒ ꝯ: qꝛ h̃ ex ſcp̃tura nõ colligit̃: ſʒ ſupponit̃ cũ eẽt ꝓbãdũ. Qḋ v̾o addit̃ ꝯ ſuitio ſi valet infert ꝙ etiã alie ꝑtes minꝰ p̃ncipales fuerũt a deitate relicte. Ad ſcḋm ãt dicebãt ꝙ ſãguis nõ obediebat ſʒ chr̃s q̃ ſuã dignitatẽ nõ ꝑdidit: ſʒ ſanguis ad modicũ ꝑdidit ſicut ⁊ hũanitas. Sed ꝯ: qꝛ ꝑditio dignitatꝫ i ꝑte .i. ſanguie redũdat i totũ .i. chr̃m. Et ita iſti ſ̃m aliquã ꝑtẽ ſcʒ ſ̃m ſãguinẽ ſoluũt chr̃m ꝯtra Leonẽ dicentẽ in ep̃la ad Flauia. Oĩs ſp̃us q̃ ſoluit chr̃um ex deo nõ ẽ: h̃ eſt antichr̃s. Quid ẽ ãt ſoluere ieſum chr̃m niſi ab eo ſeꝑare naturã hũanã: Sed ſtatim r̃ndebit̃ ꝙ ꝑ humanã naturã itelligunt̃ ꝑtes p̃ncipales. Sʒ ip̃e in eadẽ ep̃la ꝑ eccl'iam approbata declarat ꝙ ꝑ hũanã naturã intelligunt̃ oĩa q̃ i nob ſaluator ꝯdidit ⁊ reꝑanda ſuſcepit: cuiuſmodi ẽ ſanguis dicẽs. In integ̃ veri hoĩs ꝑfectaqꝫ natura nexꝰ natꝰ ẽ deꝰ: totꝰ i ſuis: totꝰ i nr̃is. Nr̃a ãt dicimꝰ q̃ in nob ab initio creator ꝯdidit ⁊ q̃ reꝑãda ſuſcepit. Qḋ ãt d̃r de hũanitate nõ ẽ ſil'e: qꝛ neceſſe fuit chr̃m ꝓ nr̃a ſalute mori: ⁊ ꝯſeq̃nter hũanitatẽ depõere. Nõ ãt ẽ ſil'e de ſãguie: qꝛ ide nulla fuiſſʒ ſecuta vtilitas. Poſtremo r̃ndebãt ad rõnẽ ꝯ ordie dicẽtes: ꝙ ſãguis nõ remãſit vnitꝰ: qꝛ nõ habuit ordinẽ imediatũ ſʒ mediatũ. Sʒ ꝯ Primo: qꝛ nos ponimꝰ illũ ordinẽ fuiſſe imediatuʒ. qꝛ imediate ſanguis iformat̃ ab aĩa. Secũdo: qꝛ ẽſi ſit mediatꝰ tñ tal' ſufficerʒ ad ſanguinẽ vniri deitati dũ erat extra corpꝰ qꝛ ſufficiebat idẽ ordo ad h̃ dũ adhuc eẽt i corꝑe. Multa ãt dici ⁊ ſcribi ad h̃ ꝓpoſitũ potuiſſent breuiſſime pz. ſʒ ſtuduimꝰ breuitati. maxie qꝛ hec erãt v̾e ſcitati p̃ñtãda: q̃ ſapiẽtiſſima ⁊ prudẽtiſſima m̃ra ex paucꝫ colligere nouit. Cuiꝰ correctõi ⁊ determinatiõi oĩa ſubijcimꝰ ⁊ romane eccl'ie: ꝑati r̃ndere ad alias rõnes ⁊ r̃nſiões ſi q̃ſ fecerit. Et ſic finit opuſculũ p̃dictoꝝ patrũ: qḋ h̃ recitaui q̃buſdã ſublatꝫ ꝓp̃t ꝓlixitatẽ: ſʒ tñ nullũ v̾bũ addidi vl' mutaui exceptꝫ his q̃ ad partiũ orõnis ꝯnexionem ſpectãt: ſed tñ ꝓ dictis eoꝝ aliq̃ ſunt rurſus annotãda.

a D pleniorẽ igit̃ p̃dictoꝝ noticiã duo faciã. Prio ponã aliq̃s declaratiões. ⁊ ſcḋo iterꝝ obijciã ꝓ aduerſa ꝑte. Quãtũ ad p̃mũ igit̃ ſciẽdũ ẽ ꝙ vtrꝝ ſanguis ſit aĩatꝰ ſeu informatꝰ aĩa vl' nõ: etiã int̃ eos q̃ doctrinã ſci Tho. ꝓfitent̃ ẽ diuerſa opĩo: q̃uis ſ̃m q̃ſlibꝫ ñ fuerit ſeꝑatꝰ. Qꝫ em̃ ñ ſit aĩatꝰ arguit̃ ex dictꝫ eiꝰ. Prio: qꝛ ſ̃m eũ nõ ẽ ꝑs i actu: vtʒ .iiij. di: ij. i l'ra. Eſſet ãt actu ꝑs ſi eẽt aĩatꝰ. Scḋo: qꝛ ſʒ eũ vt videt̃ ſemẽ qḋ ẽ ſãguis digeſtiſſimꝰ ñ ẽ aĩatũ. Vñ ex dictis eiꝰ .j. q. vl. ar. ij. ſic arguit̃. Si ſemẽ hʒ aĩam: aut cũ reſoluit̃ ad generãdũ eã retinet aut nõ. Si nõ: igit̃ ẽ in via corruptionis ⁊ receſſus a forma generãtꝫ: ⁊ ꝯñr nõ p̃t generare ei ſil'e qḋ icõuenit. Si ãt eã retiet adhuc hʒ formã det̃miate ꝑtis aĩal' generãtꝫ: ⁊ ꝯñr i generato nõ potit niſi ad illã ꝑtẽ cuiꝰ hʒ formã: ⁊ ꝯñr ex eo nõ g̃nabit̃ niſi ſemẽ: qḋ icõuenit. Patʒ ãt totꝰ iſte ꝓceſſꝰ vbi ſ. Tertio. Nã ſi hʒ aĩam: i morte chr̃i ſanguis fuit corruptꝰ: qꝛ ꝑdidit ſuam formã ſubalẽ: cũ aĩa rõnal' ſit idiuiſibil'. ḡ ab ea fuit ſeꝑata diuitaſ ſic ⁊ ab hũanitate: qḋ ẽ ꝯtra eũ. Qꝫ v̾o ſit aĩatꝰ arguitur Primo: qꝛ i .iij. ſniaꝝ d̃r ꝙ ꝑficit̃ aĩa. Scḋo: qꝛ i .v. q̃dl'. q. iij. ar. j. i corꝑe. in p̃ma rõne inuit ꝙ ſit de v̾itate hũane nature. In .iij. ꝑte ãt. q. liiij. h̃ expſſe d̃r: ⁊ ꝯſeq̃nt̃ oportet ꝙ ꝑticipet formã hũanã. Tertio qꝛ nutrit̃ ⁊ auget̃ ſicut ⁊ capilli ⁊ vngues: ꝯ q̃bꝫ ſ̃m eũ ꝯſtat ꝙ ſit aĩata. Quarto: qꝛ alit̃ v̾bũ duas naturas aſſũpſiſſet. ſ. hoĩs ⁊ ſanguis: ⁊ ꝯſeq̃nt̃ deꝰ eẽt ſanguis. Qui v̾o int̃ thomiſtas ſẽtit ꝙ ſit aĩatꝰ dicat ad p̃mũ i oppoſitũ: ꝙ nõ ẽ actu ꝑs aĩal' p̃ncipal'. i. cuiꝰ m̃aĩa i eodẽ idiuiduo nõ p̃t trãſferri ad aliã q̃litatẽ vt caro ⁊ nerui ⁊ oſſa ⁊ capilli ⁊ hmõi: ſʒ tñ ẽ actu ꝑs nõ p̃ncipal'. i. cuiꝰ m̃aĩa nõ eſt tota ſtabilita ſub q̃litate quã habʒ: ſʒ ad aliã mutari p̃t. Ad ſcḋm v̾o dicat ꝙ ſemẽ deciſum nõ eſt i via corruptiõis ⁊ receſſus a forma generãtis ſtabilita ſ̃m ſuã totalem materiã de

fic:ſed eſt ab ea vt eſt in aliq̄ parte in q̄ nō
erat ſtabilita i q̄litatib9. Et h̄ nō r̄pugnat
q̇n poſſit agere ad alias ꝑtes ꝑ ſe.q2 etiā i
generāte aliq̄n fuit i potētia ad alias ꝑtes
a ſe. Et ſi inſtet̄ q2 i generāte ſemē nō erat
in potētia ad ſanguinē cū iā r̄cederet a for
ma ſanguis:dicat̄ ꝙ ſemē ⁊ ſanguis ſunt
eiuſdē forme ſubſtātial' cū vtrūq3 vna aīa
aīet̄.⁊ ꝑ ſe accidētal':cū vtrūq3 ſit ſāguis
l3 vn9 alio digeſtior ⁊ ob h̄ aliū h̄ns colo⸗
rē q̄ nō ē ꝑ ſe q̄litas ſanguis. Vel dicat̄ ꝙ
forma ſāguis eſt i ſemīe in ꝟtute cū ſit ꝑ⸗
fecti9. forme ꝟo aliaꝝ ꝑtiū aīal' ſūt i eo in
potētia. Ad tertiū āt dicat ꝙ ſāguis n̄ no
mīat totū ꝯpoſitū ex aīa ⁊ mat̄ia ei9 ſicut
hūanitas.ſ3 noīat partē mat̄ie ſicut corp9
aliā ꝑtē eiuſdē mat̄ie. Vn̄ ſicut corp9 n̄ ē
in morte corruptū eo mō q̄ hūanitas q̄ de
ſijt:ſ3 eo mō q̄ materia q̄n ꝑdit ſuā formā
q̄ nō d̄ſinit.ita ⁊ ſāguis. Vn̄ remāſit vni
tus ſicut ⁊ corp9. Qui ꝟo ſentit alit̄ dicat
ad p̄mū in oppoſitu3 ꝙ ſanguis nō ꝑficit̄
aīa formalit̄ ſ3 effectiue.q2.ſ.nō efficit̄ vel
generat̄ imediate niſi ꝑ ꝟtutē nutritiuam
aīe ⁊ ꝯſeruatiue:q2.ſ.cū aīa tanq̄ ſibi ne
ceſſariū ꝯſeruat effectiue.ſic ab eodē ipa i
corꝑe ꝯſeruat̄ mat̄ial'r ⁊ diſpoſitiue. Vn̄
ſeꝑat9 ab aīa natural'r tēdit nō in eſſe:q̇a
ꝑdit q̄litates q̇b9 ſua forma i tali materia
ꝯſuabat̄. Ad ſcōm āt dicat ꝙ vt colligit̄
ex Ioā.dn̄ici ⁊ Petro d̓ pal.i.iiij.aliq̇d ē
de ꝟitate hūane nature dupl'r. Primo q2
formal'r ꝑficit̄ anīa rōnali ſiue i eo ꝑ ſe ⁊
p̄ncipal'r ꝯſiſtat rō hoīs:vt cor caput ⁊ hu
iuſmōi:ſiue ſit ad ꝯſuationē ⁊ ornatū ta
liū vt capilli ⁊ hmōi Et ſcd̄o:q2 ē neceſſa
riū hoī ſiue ſit neceſſariū ſine q̄ nō:vt tot9
aliq̇s ſāguis.ſiue ſine q̄ nō bn̄:vt aliq̇s ſā⸗
guis p̄dicto addit9 ⁊ ei ꝯtinu9. Ad tertiū
aūt dicat ꝙ nutrit̄ ⁊ auget̄ eo mō q̄ inaīa
ta in q̇b9 nō ē ꝟt9 ad generādū ſibi ſil'e ſm
indiuiduū vt faciūt viuētia ꝑ nutritiua3:
ſed ſolū ſm ſpēm. Ad q̄rtū ꝟo dicat ꝙ eti
amſi ſanguis nō ſit aīat9 nō h3 ꝓprie na⸗
turā nec ꝓprie ē in ſpecie:q2 ꝑducit̄ a natu
ra vt via i aliō ſm totū vl' ꝑtē ſicut ⁊ em
bryo. Et ꝯſeq̄nt̄ nec de9 debet dici ſāguis
ſicut nec hō d̓r man9.q2 ſāguis ē aliq̄ mō
ꝑs hoīs:⁊ ꝑs nō d̓r in recto de ſuppoſito i
q̄ ſubſiſtit. Ex his pat3 quō diuerſimode

intelligi pōt ſanguinē chr̄i nō fuiſſe corru
ptū.q2 ſi nō fuit aīat9 nō fuit corp9 p̄mo
mō ꝑ receſſu3 forme q̄ informabat̄ eo mō
q̄ corp9 abeūte anīa.nec ſcd̄o mō vt totū
ꝑ ſeꝑationē ſue forme ſubal'is a ſua mate⸗
ria eo mō q̄ humanitas.nec tertio ꝑ tota
lē deſitionē q̄ ad materiā ⁊ formā ſimł':vt
ſuba panis in euchariſtia.nec q̄rto ꝑdēdo
ſuū ꝓpꝛiū eē q̄ ſubſiſtebat in corꝑe chr̄i:q2
illud erat diuinū qd̓ ſemꝑ habuit. Si aūt
fuit aīat9 fuit corrupt9 p̄mo mō.ſ.vt ma
teria abeūte forma:ſ3 nō alijs mōis:ſicut
nec corp9. Sciendū ē ſcd̄o ꝙ cū dicūt p̄
dicti p̄res vl' ſcti diuitatē nō potuiſſe di⸗
uelli a ſanguīe nō intelligit̄ de potētia dei
abſoluta ſ3 d̓ ordiaria. Vl' itelligit̄ eo mō
q̄ dicim9 nō potuiſſe fieri qd̓ nō eſt factū
aliq̄ tn̄ ipellēte vt fieret. Mors eīn chr̄i ſi
ue iferēs mortē mouebat n̄ ſolū ad ſeꝑati
onē aīe a corꝑe:q̄ reſpectu corꝑis ē corru
ptio q̄ſi mat̄ie:ſ3 alti9 q̄ntū erat d̓ ſe mo⸗
uebat ad corruptionē ipi9 cadauer3 ꝑ ia⸗
nerationē q̄ ē corruptio q̄ſi toti9. Et ſil'r d̓
ſāguīe dicēdū ē. Sciēdu3 ē tertio ꝙ fili9
aut chr̄s l3 dicat̄ effuſus nō tn̄ ꝓprie cū h̄
ſit fluidoꝝ:ſ3 metaphorice ⁊ ꝑ ſilitudine3
q̄ndā.q2.ſ.liq̄r dū effluit diſſipat̄ ⁊ perit.
⁊ ſic illa bn̄dicta hūanitas chr̄o moriēte ē
diſſipata. Et id̓ ipa mors effuſio d̓r. Iſti
igit̄ p̄res ꝯcedūt chr̄m effuſu3 eē nō rōne
effuſi ſanguis q̄ ꝓprie ē effuſus:q2 nō ē ꝑs
denoīatiua toti9 ſ3 rōne ſil' effuſi ſāguis ⁊
effuſe hūanitat3. Vn̄ ps.cū dixiſſet ex ei9
ꝑſona Sicut aq̄ effuſus ſu3:ſubiūxit mo⸗
dū effuſiōis di. Diſꝑſa ſūt oīa oſſa mea.
Effuſa āt hūanitate ⁊ oīb9 ꝑtib9 corꝑis i⸗
prope etiā d̓r fili9 dī effuſus:⁊ ſil'r chr̄us
rōne ſuppoſital' vniōis.q2.ſ.illō ſuppoſitū
denoīat̄ effuſu3 a ſua natura.ſ.humāitate
Nō āt rōne cōicatōis idiomatū:mat̄ie cū
ſanguīe:q2 diceret̄ effuſus ꝓprie ſicut ⁊ ſā
guis. Et iſta videt̄ mihi mēs iſtoꝝ patꝝ
q̄ niſi lib̄ vn̄ hec ſūpſi fuerit incorrect9 ꝯce
dūt chr̄m effuſū rōne vniōis:⁊ negāt chri
ſtū triduo fuiſſe i cruce in q̄ tn̄ erat aliq̇d
ad qd̓ ſtabat vnio:ſ3 illō n̄ erat ſufficiēs ꝑ
ſe ſolū denoīare totū.ſ.ſāguis. Sciēdu3
ē q̄rto ꝙ ſāguis d̓r de itegritate hūane na
ture:nō q2 ſit ꝑs p̄ncipal' i actu:ſed q2 eſt
ꝑs ſecūdaria.⁊ q2 ſine eo material'r ⁊ diſ⸗

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poſitiue ↄcurrēte nō pt eē hō integer. ꝛ h̄ ſi ñ ſit aīat⁹. Sciēdū ē etiā ꝑ pͥma rōne aduerſarioꝝ ꝙ illō q̄d cedit i dedec⁹ dei/ tatꝫ nullo mō dꝫ p hoiem attētari. Sꝫ ſi attētatū ſit/ōbet i ſignū imēſi amorꝫ dī h̄ p hoib⁹ ſuſtinētꝫ feruēter p̄dicari. Et p h̄ patet ad illō icouenies qō ipſi itēdūt.ſ.ꝙ deitas fuiſſet ↄculcata cū ſanguie ꝛ cōmi/ xta terra ꝛ hmōi. Et certe nō ē miꝝ ſi is q̄ patiēter tulit mortē/tulit etiā ↄculcatōeꝫ

Sciēdū etiā vltimo ꝑ ſcd̄a rōne eoꝝ ꝙ ſoluit̄ qꝛ ſanguis ē mēbꝝ ſimplr̄. Eſt autē ſubiectū ſanitatꝫ remotū ſm̄ aliq̄s. Mul ta alia faciunt ad declarationē p̄dictoꝝ q̄ habent̄ in ſeq̄ntib⁹.

Quantū ad ſecundū arguit̄ Primo ſic Nā oē ↄiūctū deitati deſinēs eſſe qō erat: deſinit eē ↄiūctū: vt patꝫ ō hūanitate i tri duo: qꝛ ñ ē qō ñ ē ↄiūctū. ſed hmōi fuit il le ſanguis i triduo. qō patꝫ. qꝛ fuit coagu lat⁹ ꝛ deſiccat⁹ ꝛ cōmixt⁹ terre: ꝛ cōſeq̄nt̄ trāſiuit i lutū. Sꝫ coagulatio ſeu cōgela/ tio ſoluit ſpēꝫ: vt ptꝫ i aq̄ q̄ ↄgelatiōe ꝟtit̄ in cryſtallū. ꝛ lac p coagulatiōeꝫ in caſeū. Deſiccatio q̄ꝫ ſilr̄ ſoluit̄ in hūido: qꝛ hūi/ ditas ꝛ ſiccitas ſīt q̄litates oppoſite ꝛ p ſe paſſiōes hūidi ꝛ ſicci. Silr̄ etiā ꝛ mixtio: qꝛ mixta trāſeūt i terti⁹: vt patꝫ ex li. ō ge neratōe. Sol. Ad h̄ duplr̄ ſolui pt. Prio: ꝙ ille ſanguis fuit corrupt⁹ eo mō q̄ ꝛ cor pus. ſ. p abſceſſū ſue forme ſubal̄: lꝫ ñ p ici nerationē aut putrefactiōeꝫ. Quo poſito diceret̄ ꝙ ille ſāguis dꝛ māſiſſe vnit⁹ gr̄a ſue materie: ſic oportet dicere de eo ſi ſit aniat⁹: nō aūt gr̄a forme vl̄ toti⁹: vt ꝓbat argumētū. Scd̄o āt ſoluit̄ ꝛ forte melius dicēdo ſic. Cōgelatio ñ ſoluit ſpēm ſꝑ ſal tē īt̄ueniēte ꝟtute dei: vt patꝫ in oleo. ꝛ ſi aliq̄ñ q̄ñ ē diuturna. Silr̄ nec coagulatio vt patꝫ in cera: ſi tñ ꝓ̄rie coagulat̄: marie deo ↄſeruāte. Siccitas etiā ñ ſoluit ſpēm hūidi niſi ſit itēſiſſima. Potuit igit̄ deus ↄſuare ſanguinē ꝑbi cū p̄dictꝫ accñtib⁹ et cū hūiditate remiſſa: ſic forte ē ō ſanguie ſcti Januarij q̄ ē Neapoli: q̄ aliq̄ tpe etiā calidiſſimo dureſcit: qō nō eſt hūtiū intē/ ſam hūiditatē: ꝛ aliq̄ tpe. ſ. ſꝑ vel freq̄nter q̄ñ appropinḡt capiti eiuſdē ſcti ebullit itē ſa vt videt̄ diuinit⁹ ei⁹ hūiditate. Et ideꝫ videt̄ de ſanguie a magdalēa ſub cruce cū terra collecto: q̄ ſingul̄ annis in paſceues plecta paſſiōe ebullit: vt oēs aſſerūt i ſctō Maximino: cū reliq̄ tpe videat̄ i t̄ra de/ ſiccat⁹. Ad lutū āt pt dici p idē: ꝙ ñ oꝑtꝫ intelligere ꝙ ois humor cōmixt⁹ pulueri trāſeat i lutū tanq̄ꝫ tertiū: imutata. ſ. ſub/ ſtātiali forma: cū nō ſit ibi neceſſario mi/ xtio p alteratiōeꝫ corruptiuā. ſed ibi pt eē cōmixtio p iuxtapoſitōeꝫ ptiū: marie ope rāte deo vt lutū ſubalr̄ nihil aliō ſit q̄ꝫ ter ra ꝛ aq̄ vl̄ terra ꝛ ſanguis. Et poſſibile ē diuinit⁹ nullā hūorꝫ ptē reſolui: ſꝫ fieri pt lutū hūiditate imp̄ſſa pulueri ꝛ remiſſa in hūore. Nec ē miꝝ ſi remittat̄ hūiditas in ſanguie. qꝛ etiā pōt aliq̄lit̄ remitti calidi/ tas i igne. Qō patꝫ pͥmo: qꝛ dr̄ s. Tho. i iiij. ꝙ ignis iferni ē eiuſdē ſpēi cū iſto: ꝛ tñ ē calidior rōne. ſ. frigiditatꝫ terre: ꝛ ↄñter iſte min⁹ intēſe caliditatꝫ. Et ſcd̄o: qꝛ alit̄ nō poſſꝫ alterari ad formā aerꝫ. Scd̄o ar guit̄: ↄfirmādo p̄orē rōnem. Nā aliq̄ ps pͥncipal̄ corpis chr̄i corrupta ē in morte: ꝛ ↄñte: deſinit eſſe vnita. ſ. illa ex q̄ genera/ ta ē aq̄ laterꝫ p reſolutioneꝫ. ḡ a fortiori h̄ veꝝ ē de aliq̄ pte ſanguis q̄ ē ps min⁹ pͥn cipalis. Sol. Jlla aq̄ vndecūq̄ꝫ ſit cauſa/ ta fuit vera aq̄ ſm̄ decretalē ſup̄ allegataꝫ q̄ etiā ponit ſub diſtinctōe vt videt̄ ꝙ ſi ñ fuit naturalis/ſit miraculoſe facta: vl̄ no/ uiter creata: vl̄ ex ptib⁹ corpis chr̄i p mi/ raculoſam reſolutionē exp̄ſſa. Etſi fuit ſe/ cūdo mō vt magꝫ videt̄ velle: materia ei⁹ fuit ō veritate corpis chr̄i pl⁹ q̄ꝫ ſanguis materia: ꝛ ꝟitatē corpis chr̄i arguebat: qꝛ vt dr̄ decretal̄: naturale ē compoſitū ꝛ ele mentatū reſolui in cōponētia ꝛ elementa. Et illa q̄dē ps vnō generata ē deſinit eſſe vnita in triduo: qꝛ deſijt eſſe. ſꝫ mat̄ia ei⁹ ſub forma aq̄ ſꝑ fuit vnita ſic fuit de hūi/ ditate corrupta. ꝛ fuiſſet de corpe ſi iterū fuiſſꝫ corrupt⁹: ꝛ ſilr̄ fuiſſꝫ de ſanguie idē Cōpleto aūt effectu gr̄a cui⁹ fuit reſoluta miraculoſe in eandē ptem eſt conuerſa ne q̄d deeſſet gl̄ioſo corpi chr̄i reſurgentis. Si ꝟo dicat̄ fuiſſe vera aq̄ nouiter crea ta: nihilomin⁹ oñdebat veꝝ chr̄i corp⁹: qꝛ de⁹ nō atteſtat̄ falſitati: et cōpleto miſte/ rio ſuo māſit aq̄ pura nō vnita ꝟbo tanq̄ꝫ ſup̄flua. Ad argumentū negat̄ ↄſeq̄ntia etiā ſi fuit generata ex corpe chr̄i: qꝛ eſt al/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſignare vtilitatē q̄re aliq̄ ei⁹ ps ſit corru-
pta.ſ.vt ḋr decretalis ad figurādū myſte
riū regeneratōis:ꝫ etiā ad ꝯfirmādā fidē
hūanitatꝭ. Nō eſt aūt ſile ḋ ſanguie. Ter
tio. Nā Amb.ſup Lu.exponēs illud: vt
q̇d dereliq̄ſti me:ſic ḋr. Clamauit hō di-
uinitatꝭ ſeꝑatiōe moritur⁹. Nā cū diuini-
tas libera ſit a morte:vtiq̧ mors eſſe non
poterat niſi diuitas diſcederet:q̄ꝛ vita di-
uinitas eſt. So. Hoc argumētum ꝑq̄ vel
magꝭ ꝯcludeꝛ ſiq̇d valeret ſeꝑatiōeꝫ dei-
tatꝭ a corꝑe ꝫ aīa q̄ꝫ a ſanguie. Dico ḡ
Prio q̧ ſc̄m aliq̄s loquiꝛ Amb. ḋ ſeꝑatōe
deitatꝭ q̄ eſt ꝑ ſubtractionē exterioꝝ au-
xilij:ſc̄m illḋ. vt q̇d dereliq̄ſti me. n̄ aūt de
ea q̄ eſt ꝑ ſolutiōem vniōis. Dico ſcḋo q̧
nihil viuēs cui diuinitas ꝯiūcta eſt p̄t mo
ri niſi ſeꝑeꝛ a deitate ꝑ quā eſt.ſic nihil p̄t
mori niſi ꝑdat ſuū eſſe. Vn̄ ſi deitas ſꝑ fu
iſſet vnita illi hūanitati: nūq̧ illa ſuū eſſe
ꝑdidiſſet:ꝫ ꝯſ̄r nunq̧ interiſſet. Illa ḡ
ſeꝑatio de q̄ loquiꝛ Amb.facta ē ab hūa-
nitate:nō a ꝑtibꝰ ei⁹ iter q̄s ē ſanguis. Nō
fiat tn̄ difficultas in v̄bis:eo q̧ ſeꝑatio ſit
ꝓprie eoꝝ q̄ ſeꝑata manēt. ceſſatio āt vni-
onis eſt etiā in his q̄ꝝ alteꝝ vl̄ vtrūq̧ i-
terit. Vn̄ inꝛ aīas ſola rōnalꝭ ḋr ꝓprie ſe-
ꝑari a corꝑe.cetere aūt deſinūt ei eē vnite:
ſꝫ nō ſeꝑanꝛ ꝓprie. Et ſic nec hūanitas eſt
a deitate ſeꝑata:q̄uis deſierit eē vnita.

Queſtio xxxi.

Quantū aūt ad ſecundā
q̄ſtionem: vtꝝ.ſ.repugnet fidei
aliq̇d de vero ꝫ naturali ſangui
ne chr̄i reꝑiri in terra:viſis ꝫ p̄ſuppoſitis
his q̄ ſ. Tho. docet.j.q.vl.ar.j. et.ij.di.
xxx.ꝫ.iiij.di.xliiij.et.viij. q̄dl̄.q.iij.ar.vni
co.ſic dico Quattuoꝛ elementa ſic ſunt in
mōdo q̧ hn̄t ꝓprias formas ſtabilitas ali-
q̄ mō.ſ.q̄ ad totalē ſuā materiā.et aliquo
mō nō ſtabilitas.ſ.q̄ ad ꝑtē.q̄ꝛ forme ele-
mētoꝝ nō ſūt forme mixtoꝝ.et ſic ſūt eis
ꝓprie.et ſc̄m eas vl̄ ab eis aut ad eas non
mutaꝛ tota eaꝝ materia:ſic ſunt ſtabilita-
te q̄ ad totalē materiā:et ſc̄m ꝑtē generan
tur ex mixtꝭ:ꝫ ex eis generanꝛ mixta.ꝫ ſic
ſue forme nō ſunt penit⁹ ſtabilitate. Eo āt
modo q̄ ſꝛ elemēta i mōdo ſūt q̄ttuoꝛ hūo-
res i corꝑe hūano:ſc̄m s. Tho.vbi ſ̄. Vn̄
ſanguis q̄ ad ſuā totalitatē habet formaꝫ
ſtabilitā:ita q̧ tot⁹ n̄ pōt generari vl̄ cor
rūpi niſi genereꝛ vl̄ corrūpaꝛ anial:dicēte
dn̄o Deuꝛ.xij.aīa in ſanguie ē.ſ.ſic in eo
ſine q̄ nō eſt vita.et Ariſto.iij. ḋ aialibꝰ:q̧
ſine eo n̄ viuit aial. Sꝫ tn̄ ꝯtinue generaꝛ
ex cibis:ꝫ ꝯtinue ex eo generanꝛ ꝑtes p̄n
cipales aial:puta caro ꝫ oſſa ꝫ hmōi. Vn̄
ḋr Dam.in.ij.li.ca.xvij. Fruct⁹ ꝑ q̄s.ſ.i-
telligit oēs cibos/ex elemētꝭ ꝯſiſtūt: hūo
res v̄o ex fructibꝰ:aialiū v̄o corꝑa ex hūo
ribꝰ. De ſanguine igiꝛ poſſum⁹ loq̇ tripl̄r.
Primo loq̄ndo de ip̄o totali ſanguie ſ̄a
ꝑtiū ſuaꝝ q̄ n̄ ſūt i via ad ꝑfecti⁹ hn̄dā na-
turā ſanguis:nec in via recedēdi a forma
ſanguis ꝫ tēdēdi ad formā p̄ncipaliū mē-
broꝝ.ſed ſꝛ ſtabilitate ſub forma ſanguis
nullā penit⁹ hn̄tes alteratiōem intētā ab
aīa ꝓmouēte ad ꝑfectiorē formā. qḋ dico
ꝓpt eā q̄ ē a naturali calore. Iſto mō ſan-
guis ḋr ſanguis ſine aliq̄ additōe ſiue ſim
pliciꝛ.et ſic loq̄ꝛ de ſanguie s. Tho.in.iij
ꝑte.q.liij.ar.iij.q̄n̄ ḋr: q̧ carnes ꝫ oſſa et
ſanguis i corꝑe chr̄i reſurgētꝭ fueꝛt integra
liter ſine diminutione. Et ſcḋo loq̄ndo de
ip̄o q̄ ad ꝑtes q̄ ſūt in generari ex cibis:ita
q̧ nōdū attigerūt ad ꝑfecte hn̄dā formaꝫ
ſanguis. Et ſic ḋr ſanguis nutrimētalꝭ vel
hūidū nutrimētale. Et tertio loq̄ndo ḋ eo
q̄ ad ꝑtes q̄ ſꝛ i motu a forma ſanguis ad
formā p̄ncipaliū ꝑtiū ꝫ mēbroꝝ. Et ſic ḋr
ros vt ē in p̄ncipio trāſmutatōis.ꝫ cābiū
vt ē i medio iā incipiēs dealbari.ꝫ gluten
vt ē in fine iā incorꝑat⁹ mēbris. Prio igiꝛ
mō ꝑtinet ad hūidū radicale tm̄ i genere
ſanguis. Scḋo aūt ad nutrimentale tm̄.
Tertio v̄o ad vtrūq̧ diuerſimode vt mi-
hi videꝛ. Sic em̄ patet vbi ſ̄. hūidū radi-
cale ſꝫ ſc̄m vnā opiniōeꝫ ſit illa mat̄ia q̄ hē
a generāte in vt̄o m̄ris i ip̄a ꝯceptōe. nu-
trimētale v̄o oē qḋ ex cibis generatur: tn̄
ſc̄m ꝓbabiliorē opinionē illa duo n̄ diſtin-
guunꝛ ſc̄m p̄ncipiū: vt.ſ.vnū ſit ꝑ v̄tutē ge
neratiuā:aliḋ v̄o ꝑ nutritiuā.ſed ſc̄m finē:
vt.ſ.illḋ dicaꝛ hūidū radicale qḋ iā ꝑuēit
ad terminū generatōis.i.ad ꝑfecte hn̄dū
naturā ſpēi:ſiue ad illū ꝑuenerit ꝑ actū nu
tritiue:ſiue ꝑ actū generatiue. nutrimētale
v̄o ē qḋ adhuc ad illū terminū nō ꝑuēit:
ſed adhuc ē in via ad illū ꝫ i via nutriēdi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hec ex illo. Qui lz ī p̄ma pte dicat ſāgui-
nē ſe tenere ex pte nutrimītal: tñ loquit̄ ꝺ
ſanguie vt nōdū puenit ad naturā ſpēi: ſz
eſt in generari ex cibis. Vl' loqt̄ ꝺ ſangui
ne vt ē in trāſmutari ad mēbra actu vel ēt
aptitudie aliq̄ mō. Cū igit̄ natural' caloꝛ
agat ī ipm totalē ſanguinē etiā q̄ntū ad il
las ptes q̄ ſūt ſtabilite forme: ꝛ ſicꝫ ī alia
mēbra p̄ncipalia ipe ſanguis reſtaurat̄ p
alimētū: et p̄ncipalia mēbra p partes ſan
guinis. Partes igit̄ ſāguis q̄ pmouēt̄ ad
reſtauratōez mēbroꝝ ī p̄ncipio ſaltē perti-
nēt ad hūiduz radicale in genere ſanguis
inq̄ntū pfecte ptīcipāt naturā ſpēi in gene
re ſuo. ſ. ſanguis: ꝛ ad nutrimētale ñ ī ge-
nere ſanguis inq̄ntū ſt̄ in via ad p̄ncipalia
mēbra In eo igit̄ ſtatu in q̄ natural' caloꝛ
reſoluit̄ neceſſari⁹ ē hoī triplex ſanguis. ſ.
ſanguis ſtabilitate forme: ſiue ſit arterial'
ſiue ali⁹: ne. ſ. aia ſtatim diſcedat a corpe.
et nutrimētal': ne arterial' total'r ꝯſumat̄.
et ros ac cābiū: ne p̄ncipalia mēbra total'r
reſoluant̄. Qñ ꝟo ceſſat actio caloꝛꝫ predi
cti/iā ē neceſſari⁹ p̄m⁹ tm̄. q2 aliꝗ duo ſunt
necarꝗ ſolū ad reſtaurāduz: ꝛ remota cā
remouet̄ effect⁹. Vñ ī reſurgētib⁹ nō erit
ros vl' cābiū: vt d̄r s. Tho. in. iiij. nec ſan
guis nutrimētal': vt idē d̄r in. v. q̄dl'. vbi s̄
Ex his āt patz q̄ chr̄o vſq3 ad mortē erat
neceſſari⁹ aliq̄s ſanguis. ſ. nutrimētalis ꝛ
ros ac cābiū: q̄ ē ſanguis ver⁹ ꝛ natural':
lz p̄m⁹ ſit ipfect⁹ ꝛ ſecūdus ſit ī recedere a
forma ſanguis: ꝛ tñ null⁹ tal' ē ei neceſſari
us ī ſtatu reſurrectōis. Nec curo vtꝝ ros
ꝛ cābiū dicant̄ de aliꝗs hūorib⁹ vl' nō. Di
co igit̄ q̄ ñ repugt̄ fidei aliq̄d de vero ſan
guine chr̄i eē in t̄ra/loq̄ndo ꝺ nutrimēta-
li ꝛ de roꝛe ac cābio. Hoc aūt patet Prio
ex dictꝫ. q2 vtrūq3 ſupfluit corpi gl'ioſo. et
Scd̄o auc̄te ſ. Tho. q2 ꝺ roꝛe ac cā bio d̄r
in. iiij. q̄ ñ reſurgēt: q2 p⁹ reſurrectōez oēs
ptes corpis ſtabilient̄ ī ſuis formis. ꝛ de
ſanguie nutrimētali in. v. q̄dl'. vbi s̄. ſic d̄r.
Quāuis circa ea q̄ ſūt ꝺ ꝟitate hūane na-
ture ſit diuerſa diuerſoꝝ opinio ſm quā-
libet nō tot⁹ ſanguis nutrimētal'. i. q̄ ex ci-
bis generat̄/ptinet ad ꝟitatē hūane natu
re. Cū ḡ chr̄s añ paſſionē comederit ꝛ bi-
berit: nihil phibet in eo fuiſſe aliquez ſan-
guinē nutrimētalē q̄ ad ꝟitatē hūane na-
ture nō ptineret: et quē nō opteret ad coꝛ
pus ei⁹ ī reſurrectiōe redire. Hec ille. Et
tertio patz auto. dñi Bona. iiij. di. xij. di-
cētꝫ. In chr̄o reſurrexit totū qd̄ fuit ꝺ ve
ritate hūane nature: ꝛ qd̄ ſpectat ad decē
tiā, et iō d̄r tot⁹ eē ī celo. Qd̄ ḡ obiꝗcit̄ de
ppucio Dicēdū q̄ vl' nō fuit de carne ſm
ſpēz: ſed diuina diſpēſatiōe paꝝ de carne ſm
materiā ibi fuit: vt daret̄ nobis deuotionē
ſic relicte. Et ſic dicēdū eſt de ſanguie. Vl'
aliq̄d fuit ꝺ ꝟitate hūane nature: ꝛ illd̄ ſur
rexit cū chr̄o ꝛ ē in celo: ꝛ reſiduū manſit.
Hec ille. Qui ex ſuo mō loq̄ndi manifeſte
innuit ñ eſſe incōueniēs in carne vl' ſanguie
chr̄i eē ptē neceſſariā ꝛ ptē ſupfluā. Si āt
aliq̄s dicat p̄dicta eſſe ꝟa de ſanguie ante
paſſiōem: ſz ñ tpe paſſiōis vl' ī die paſſiōis
effuſo. Dico q̄ nulla phibitio repit̄ artās
nos q̄n licite credam⁹ fuiſſe ī chr̄o ī die ve
nerꝫ qd̄ licite credim⁹ ī eo fuiſſe die p̄cedē
ti vl' añ p mēſem. imo ñ ſolū ñ phibemur
h̄ credere: ſed rōnabile ē ſic de facto fuiſſe
ꝛ forte necāriō: vt ſic caloꝛ natural' ꝯtinue
vſq3 ad mortē agebat ī ei⁹ hūidū radica-
le: ita etiā fieret ꝯtinua generatio ſangui-
nis ad reſtaurādū deꝑditū. Vñ rurſus p-
bat̄ ſpāl'r idē de ſanguie effuſo in paſſione
dupl'r. Prio auto. ſūmi pōtificꝫ ſic dicētꝫ.
Pi⁹ ep̄s ſu⁹ ſuoꝝ dei dilectꝫ filiꝗs abbati
monaſterꝗ ſctē marie Xātoneñ. dioceſ: ꝛ
cātoꝛi ecc'lie Xātoneñ. ac p̄ori p̄orat⁹ ſcti
Eutropꝗ extra muros Xātone. s. ꝛ ap'lic.
bñ. Et infra. Petitio exhibita cōtinebat q̄
lz tāto tpe cui⁹ mēoꝛia ñ extitit ī ecc'ia di-
cte dom⁹ vt pie credit̄ q̄dā portiūc'la p̄ci-
oſiſſimi ſanguis dñi nr̄i ieſu chr̄i ī ligni cru
cis p redēptiōe hūani generꝫ ſalubrit̄ ef-
fuſi &c. Et infra. Nos igit̄ q̄ ꝺ p̄dictꝫ certā
noticiā hēm⁹ attēdētes q̄ ꝟitati fidei nul
laten⁹ repugt̄ affirmare redēptoꝛē nr̄m ꝺ
ſanguie p̄fato ob ipſi⁹ paſſiōis memoꝛiaz
aliquā ptē in terrꝫ reliq̄ſſe: ac ꝓptea deuo-
tionē ipoꝝ fideliū plīmū ꝯſuari ꝛ ſcādal'
ꝛc. Et infra. Datū Rome apd̄ s. Pe. āno
incar. dñice M. cccclxj. Ex q̄ patz ꝓpoſitū
Sed reſtat dubiū: q2 videt̄ pōtifex idez
affirmare de ſanguie ſalubri q̄ fuit diuinita-
ti vnit⁹: ꝛ de ꝟitate hūane nature: qd̄ re-
pugt̄ p̄dictꝫ. Sol'. Spūſſcūs locut⁹ eſt p
os ei⁹. Nō eīn d̄r: p redēptiōe hūani ge-

nerꝫ ſalubꝛꝫ effuſi:ſꝫ ſalubꝛiter effuſi. Ois
em̄ ſanguis fuſus a chr̄o fuit ſalubꝛit̄ fu/
ſus:qꝛ ad ſalutē ꝯtulit ex pte fundentis ꝑ
modū meriti: cui⁹ actionē deťmiat ly ſalu
bꝛiter aduerbiū. nō tñ oīs fuit ſalubꝛis p⁹
effuſionē ꝑ modū efficiētie:ſed ſol⁹ ille cui
deitas fuit vnita. Vñ ſanguis effuſus in
circūciſiōe ſuppoſito ꝙ fuerit nutrimental̄
fuit ſalubꝛit̄ effuſus: nō tñ fuit ſalubꝛꝫ q̄/
ſi p̄ciū nr̄m:ſic nec alia ſupflua. Repit̄ ḡ i
terra de ſanguie ſalubꝛiter effuſo cū ſalu/
bꝛi:ſed nō de ip̄o ſalubꝛi. Q, aūt ſic debe
ant intelligi v̄ba pōtificꝫ:pbo ꝑ ea q̄ ꝯti/
gerūt. Nā anno dñi M.ccclj. Barchino/
ne q̇dā p̄dicauit ꝙ ſanguis chr̄i i paſſione
fuit a deitate ſepat⁹. Sed ꝯ eū inſurrexit
inq̇ſitoꝛ frater Nicola⁹ roſelli oꝛdis p̄di/
catoꝝ:ꝛ pceſſū foꝛmauit de mādato Cle
mētꝫ ſexti: vt patꝫ ꝑ copiā lr̄aꝝ dñi Joan.
cardinal̄ Sabineñ. quā vidi: ꝛ ē Brixie i
arciuis inq̇ſitōis. patet etiā ꝑ Joan. dñi/
ci ꝛ directoꝛiū inq̇ſi. Vñ q̇ h̄ p̄dicauerat il
lud reuocauit ſolēnit̄: vt copia reuocatio/
nis ē vbi s̄. Deinde pceſſus d̄lat⁹ ē ad cu
riā:ꝛ ei⁹ diſcuſſio cōmiſſa ē dño Bernar
do cardinali cū plena autoꝛitate ꝑ Piū ſe/
cundū: q̇ dñs Bernard⁹ autoꝛitate ſūmi
pōtificꝫ dictū pceſſuꝫ approbauit. et copia
approbatōis ē vbi s̄. Et ſilr̄ ipſe pceſſus
ibidē eſt autēticat⁹. Predicatiōeꝫ āt dicti
articuli ꝛ ei⁹ cōdēnationē directoꝛiū inq̇ſi
tionis:ꝛ etiā dñs Joānes dñici cardinal̄
teſtat̄ in ſuis q̄ſtionib⁹ euāgelicꝫ in die pa
ſce ſic dicēs. Cōfirmat totū id qđ dictum
eſt/id qđ legit̄ in directoꝛio inq̇ſitionis ꝙ
Clemēs ſext⁹ infoꝛmat⁹ ꝑ fratrē Nicolaū
roſelli oꝛdis p̄dicatoꝝ ꝙ in Catalonia in
ciuitate Barchinoñ. publice p̄dicabat̄: ꝙ
in ſanguie chr̄i aſp̄ſo in paſceue nō remā/
ſit diuinitas:nec ſāguis ille erat deificat⁹.
habito ſolēni ꝯcilio magr̄oꝝ ꝛ alioꝝ:mā/
dauit ꝑ ſuas patētes lr̄as dicto inq̇ſitoꝛi
q̄tin⁹ dictū articulū vt hereticalē ꝛ erro/
neū faceret publice reuocari:atꝙ ſolennit̄
condēnari. qđ ꝛ fecit in ecclia cathedrali.
Hec i directoꝛio inq̇ſitōis. Hec ille. Pa/
tet igit̄ ꝙ Pi⁹ in ſupꝛadicto breui nō loq̇t̄
de ſanguie ſalubꝛi.i. deificato qꝛ talis cū
ñr de v̄itate hūane nature ſm oēs fuit re/
aſſūpt⁹ Vñ d̄r btūs Tho. in. iij. ꝙ diuini
tas nō māſit vnita niſi reuniēdis vl̄ reaſſu
mēdis:ſed ò ſalubꝛiter.i. meritoꝛie ꝛ vti/
liter effuſo. Patet inquā Pꝛimo ex cōmiſ/
ſione Clemētꝫ:qꝛ ſupponit̄ ꝙ vterꝙ pōti/
fex circa ea q̄ ſunt fidei idē ſenſerūt: maxi
me qñ inq̄tū pōtifices loquunt̄: qđ tunc
ſꝑ accidit qñ q̇s eos ꝯſulit in talib⁹ nō vt
doctēs:ſed vt paſtoꝛes: ꝛ ipſi ad talit̄ q̄/
ſita rñdēt. Sēſit aūt Clemēs ꝙ aliq̇s ſan
guis in die paſſiōis effuſus deificatū eſſet
in triduo: ꝛ ꝯñter ille fuit reunit⁹ ſm ſcm̄
Tho. qꝛ q̇ ñ meruit reaſſumi: non meruit
eē etiā vnit⁹. et ꝯſeq̄nt̄ de iſto ñ loquit̄ Pi
us. Patꝫ ſcđo ex cōmiſſiōe etiā ipi⁹ Pij ꝛ
approbatōe ei⁹ circa dictū pceſſū. Eſt aūt
h̄ notādū ꝙ q̇dā dicūt Piū mādaſſe ſub
excōicatōis pena: ne in p̄dicto articl̄o alte
ra ps alterā ꝯdēnet. ſed null⁹ eoꝝ q̇ enūe/
rant excōicatiōes latas p⁹ ſextū ꝛ Cle. fa/
cit mentionē de iſta. Vñ credo rē ita actā
eſſe. Nā Pi⁹ p̄mo mandauit nihil circa h̄
debere inouari/donec ꝑ ip̄m aut ſedē apo
ſtolicā de h̄ decerneret̄: vt patet i breui q̇/
dā ad mgr̄m Jacobū de petrꝫ: cui⁹ copia
eſt Brixie. Sed interim rē cōmiſit dicto
cardinali: vt dictū eſt. Q ille pceſſū appꝛo
bauit: maxime recognito ꝙ p̄deceſſoꝛ Pij
Clemens ſextus ip̄m articulū execrabat̄.
Scđo pbat̄ idē ſpecial̄r de ſanguie effuſo
in paſſiōe ꝑ ſignū. Et vt omittam⁹ inſtru
mēta paſſiōis q̄ dicunt̄ adhuc bꝛi cruēta/
ta: vt coꝛona ſpinea i capella regꝫ Frācie:
et vna ſpina Rechanati in cōuētu eremi/
taꝝ: ꝛ Nurinberge ferrū lancee. ꝛ ſilr̄ ſan/
guinē q̇ d̄r eē Mātue in abbatia ſcti Bñ
dicti i ecclia s. Andree: quē vt d̄r Lōgin⁹
ibi req̇eſcēs attulit. Aſſumo ꝑ ſiḡ trā quā
magdalena collegit ſub cruce. Null⁹ ei ſa
ne mētꝫ ꝛ ſane fidei videt̄ mihi poſſe am/
bigere q̇n vere magdalena ſic fecerit: ſi vi
deat ea q̄ īfra feria. v. p⁹ paſca narrāt̄. Eſt
fect⁹ em̄ q̇ adhuc appent ꝛ chꝛonice ſil̄r eui
dēter oñdūt ꝙ vera fuit hiſtoꝛia Karoli ꝛ
reuelatio magdalene. Ogtꝫ igit̄ dicere ꝙ
in illa trā ſit ſuba alicui⁹ ſanguis ſupflui:
vl̄ ꝙ vltra alia miracl̄a q̄ circa illā fiūt ibi
miraculoſe ꝯſeruet̄ coloꝛ ſanguis: ſine du
bio ali⁹ ab eo q̇ fuit i ſanguie chr̄i. qꝛ acci/
dētia ñ migrāt de ſubiecto i ſubiectū. Nō
aūt ē ad miracl̄a recurrēdū ꝯcurrētib⁹ du

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

obus. ſ. Prio q vera naturalꝭ cā poſſit de aliq̄ aſſigri. ⁊ Scđo q nō ſit maior rō q aliq̄d fiat miraculoſe q̄ʒ naturalr: vt i ꝓpoſito. Et h: q2 de⁹ nō opaꝫ miraculoſa ſine cā ⁊ neceſſitate. Forte tñ diceꝫ aliq̄s q ſic agēte igne i aliq̄ ꝑticipaꝫ caliditas ignis in q̄ nō eſt ſuba ignis: ita etiā ſanguis ille fecit i ꝑdictꝫ impſſionē ſui coloris q̄ remāſit. Sꝫ h nō ē ꝓbabile ꝓpt duo. Prio q2 n̄ videꝫ color ita eē actiu⁹ vt ſuā ſilitudinē realr imꝓmat niſi ꝑ cōmixtionē ſui ſubiecti cū alio. Scđo: q2 Pi⁹ pōtifex in breui ſuꝑ recitato nō loquiꝫ de colore ſanguis: ſed de ſāguie. Et ꝯcedit q ꝑdict⁹ ſanguis q̄ eſt Mantone (vt dr) poſſit adorari. qđ nō feciſſet vt videꝫ ſi ibi non eēt ſuba alicui⁹ ſanguis naturalꝭ vel miraculoſi: ſꝫ ſolum aliq̄s effect⁹ ſanguis chr̄i. i. color ſanguine⁹. Quicq̄d āt ſit de h: nob ſuf[illegible] dei nō repugnet ſic eē vt dixim⁹: ⁊ q ꝓbabiliꝫ ita ſit d̄ facto. Sed ꝯtra ꝑdicta arguiꝫ Primo ſic. Nā ſi aliq̄s ſanguis ſuꝑflu⁹ in die paſſiōis fuit i chr̄o: ille erat cōtinu⁹ cū alio in corꝑe chr̄i exiſtēs: vt pꝫ. Et ſilr etiā poſt effuſionē ſaltē ꝓbabiliter vl ad min⁹ poſſibiliꝫ. qđ dico ne cauillando ſine rōne dicaꝫ q i ipa effuſiōe fuit ab alio ꝑ guttulas ſepat⁹. vtriuſqꝫ igiꝫ ſanguis. ſ. neceſſarij ⁊ ſuꝑflui erat vnū eſſe ⁊ vnū ſuppoſitū: q2 ꝑtes ꝯtinui nō hñt ꝓpꝛium ſuppoſitū vl eē: ſꝫ vnū eſt toti⁹ ⁊ oim ꝑtiū diuerſimode. Aut igiꝫ illđ ſuppoſitū vl eſſe erat diuinū: ⁊ ſic ſanguis ſuꝑfluus poſt effuſionē erat vnit⁹ deo ſuppoſitaliꝫ: qđ incōuenit. Aut erat aliđ a diuio. ⁊ ſic ſanguis neceſſari⁹ nō erat vnit⁹ ꝯ ꝑdicta So. Duplr ad h ſolui pōt. Nā h ſine dubio tenendū eſt ex ſcrō Tho. ⁊ ſcrō Bonauē. q ꝑtes q̄ nō fuerūt de ꝟitate humane nature aliq̄n deſierūt eē deitati vnite. q̄a ꝑs ſanguis q̄ nō meruit i reſurrectioneꝫ reaſſumi: multo minus meruit remanere vnita deitati. Vñ s. Tho. iij. di. ij. ſic dr. In oib q̄ ſūt de ꝟitate hūane nature etiā ſeparꝫ manet ordo ad totā naturā: ⁊ ideo manet in eis aſſūptibilitas: ⁊ ꝯñr vnio: ſicut i corꝑe chr̄i ꝑmāſit q̄ñ a ſepata. Vñ ⁊ eis latria debeꝫ. Si āt ſepenꝫ aliq̄ partes q̄ nō ſint de ꝟitate hūane nature: nō ꝑmanet in eis ordo ad naturā hūanā cui ꝑ nei paliꝫ aſſumptio debeꝫ. ⁊ iđ nō remaneret vnio nec debitū latrie. Hec ille. Ex quib pꝫ q ꝑtes ſuꝑflue ſanguis aliq̄n ſūt a deitate ſepate. Qñ āt ſint ſepate pt dici Primo q tūc qñ ſūt ſepate a ꝑtib neceſſarijs id eſt in pūcto reſurrectiōis ſic q toto triduo fuerūt vnite: niſi ante aliq̄ fuerint ſepate a neceſſarijs. ſicut etiā in reſurrectiōe nr̄a: aſſumptis neceſſarijs: ſuꝑflua q̄ ꝑus eis erāt ꝯiūcta incipiēt hr̄e nouū ſuppoſitū. Pōt etiā dici ſcđo q tūc qñ ꝑmo ſunt ſepata a corꝑe chr̄i ſicut accidebat de capillis ab eo d̄fluētib ita q in toto triduo fuerūt ſaltē poſſibilr in eodē ꝯtinuo cum neceſſarijs: ſed nō in eodē ſuppoſito: deo ibi opante. ſicut accidit cū calici ꝯſecrato miſceꝫ gutta vini. Tūc em̄ eiuſdē ꝯtinui aliq̄ q̄ntitas ſubſiſtit i ſe: ⁊ aliq̄ inheret vino. Et ſic pꝫ etiā ad argumētū dupliciꝫ. Sed ſi ꝯtra ꝑmū modū inſteꝫ: q2 ſāguis q̄ ſtetit vnit⁹ in triduo eſt reaſſumpt⁹ ꝟm s. Tho. in. v q̄dl. Dico q verꝫ eſt: ſi erat vnit⁹ ꝑ ſe ſiue ſcđm ſui q̄ſi habēs ꝑ ſe ordinē ad naturā vt ſanguis neceſſari⁹. ſecus aūt ſi ꝑ accidēs. i. ſcđm alteri⁹ cui erat cōtinuus vt ſuꝑflu⁹. Secūdo. Nā ſanguis q̄ eſt in ſacramēto eſt idē cū effuſo in paraſceue: dicēte dño: Hic eſt ſanguis me⁹ q̄ ꝓ vob effundeꝫ. Sed in ſāguine ſacri nō eſt ꝑs ſuꝑflua: q2 nihil nob eēt ꝓficua ⁊c. Sol. Eſt idē cū effuſo neceſſario quē demōſtrat ly hic. q2 btūs Joā. dñici habꝫ ꝓ incōuenieti q chr̄s dederit i ꝑciū nr̄m id qđ nō erat de ꝟitate humane nature. Et lꝫ vn⁹ eēt ꝯtinu⁹ alteri ⁊ ly hic demōſtret totū: tñ demōſtrat totū ſcđm partꝫ maiorꝫ vel nobiliorꝫ. ſicut cū dico Iſte piſcꝫ ē bon⁹ ad veſcēdū: nō dmōſtro illum ſcđm oim ꝑtiū [illegible]⁹. Tertio. Nā ſuꝑfluitas ſāguis i chr̄o nō potuit eē a deo vl natura: q2 non abūdāt in ſuꝑfluis: nec a rōne: q2 nō ē rō boni ꝯſilij q̄ parat ſuꝑflua. Ergo eſſet ab aliq̄ malo regimie vite: puta q2 imoderate veſcebaꝫ. qđ eſt ꝓphanū. Sol. Fuit poſſibilr a deo ⁊ natura. q2 lꝫ natura ꝑ ſe nō ꝓducat ſuꝑflua i ſtatu naturali. tñ ꝓducit q̄dam in eo neceſſaria ⁊ ſuꝑflua in ſtatu corruptiōis.

Queſtio xxxij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ad tertiā queſtionem
a reſpōdeo pmo q̄ eſto q̄ p̄di
cta repugnēt doctrie ſ. Tho.
qd̄ tñ nego. Adhuc diſcipul⁹
ſcti Tho. ⁊ pfeſſor doctrie ei⁹ ſine rephē-
ſiōe pt ꝯcedere aliq̄d de chr̄i ſanguie ve-
ro. i. nō miraculoſo eē i terra: qꝛ in hac re
loq̄r dubitatiue: vt pꝫ i. iij. q̄dl. i pma rō-
ne ei⁹ vbi d̄r: videt̄ magis dicendū. ⁊ i re
ſpōſiōe ad vltimū loqns de ſanguie mira
culoſo q̄ i q̄buſdā eccleſijs oñdit̄: n̄ ē. q̄ d̄r
fluxiſſe ⁊c. Pōt igit̄ diſcipul⁹ ei⁹ ſoluere
rōnē quā ipe ſciuit eſſe ſolubilē potiſſime
accedēte nouo motiuo cuiuſmodi ē determi
natio pōtificis. ⁊ ſāguis magdalene p̄di-
ct⁹ de q̄ ſctūs Tho. nō fecit mētionē: qd̄
pꝫ: qꝛ ille de q̄ ipe loq̄t̄ d̄r fluxiſſe de ima
gie crucifixi. iſte aūt d̄r ⁊ legit̄ fluxiſſe d̄ ve
ro corpe chr̄i. Dico ſcd̄o q̄ nunq̄ s. Tho.
ſenſit q̄n d̄ chr̄i vero ſanguie ſit i t̄ra poſſi
bilit̄. qd̄ pbo ex q̄nto q̄dl. vbi s̄. clare ⁊ pa
tent̄ ſicut ar. p̄cedēti recitatū ē. Et h̄ etiā
ſi ſit fuſus i paſſiōe qd̄ ſic ſuadeo. Primo
Nā ex v̄bis ei⁹ ñ pt neceſſario ꝯcludi op
poſitū hui⁹: vt patebit ſoluēdo ad obiecti
ones. g̃ nō ē dicēdū q̄ ſcūs Tho. oppoſitū
hui⁹ ſenſerit. Scd̄o qꝛ ex v̄bis ſcti Tho.
ſeq̄t̄ pbabilr̄ ⁊ forte neceſſario id qd̄ dico
Nā cā ppt quā ꝯcedit poſſe eē i terra ali-
quē ſanguinē nutrimētalē ē: qꝛ tal' gene-
rat̄ ex alimēto ⁊ chr̄s comedit ⁊ bibit. Sꝫ
iſta met cā fuit tēpe paſſiōis. qꝛ a ieiunio
xl. dieꝝ vſq̄ ad paſſionē duxit vitā cōem
cū alijs comedēdo ⁊ bibēdo etiā vinū: vt
pꝫ ex decurſu euāgelij. ⁊ in cena comedit
carnes. i. agnū. ⁊ bibit d̄ genimie vitꝭ. Et
poſt cenā añ cōpleraꝫ digeſtionē vl' circa
ſtati cepit ſāguinē fūdere i flagell'. Quō
g̃ ē v̄iſile q̄ i eo tūc nō fuerit ſanguie nu-
trimētal' generat⁹ ex illo cibo vl' alijs po-
rib⁹ q̄ adhuc nō eēt i ſūma pfectiōe ſāgui
nis quē nutrimētalē dicim⁹. Si d̄r q̄ h̄ fu
it ppt pfectā etatē chr̄i: dico q̄ de⁹ nō pōt
alterationē facere ſubito. ⁊ mlt̄o min⁹ vir
tus ſtomachal' chr̄i potat alimēta repēte
ꝯuertere i ſāguinē. maxie qꝛ ſm Damaſ.
chr̄s i paſſiōe pmiſit oīb⁹ viribꝫ ſua officia
pagere. Niſi forte aliq̄s dicat chr̄ꝫ q̄ nobi
liſſime cōplexiōis fuit i flore iuuētutꝭ q̄
ñ ita arte cibo vſus ē q̄n eū oēs poſſēt imi
tari ita debilē habuit v̄tutē digeſtiuā q̄
oporteret diuinit⁹ cibū ab eo ſumptū di-
geri q̄ ſunt inſana. Refert tñ btūs Joan-
nes dñici q̄ Joānes de poliaco i ſuo q̄rto
q̄dl. pbarit in hora paſſiōis chr̄m nulluꝫ
habuiſſe ſupfluū ſanguinē cui⁹ rōnib⁹ re
ſpōdere nō valeo: qꝛ eas nō adduxit. lꝫ tñ
q̄ rōne pbari pōt q̄ ex q̄ vſq̄ ad illā horaꝫ
chr̄s vniformit̄ vixit nō generaret̄ ꝯtinue
in eo ſanguis ad reſtaurandā ꝯtinuā dep
ditionē. Jmo ego dico q̄ potuit i ſangui
ne lateris etiā naturalr̄ eſſe aliq̄d de ſan-
guine nutrimētali vel rorido. ſed maxime
deo volēte vt eēt nobis in reliquiā Sed
ꝯtra iſta arguit̄ ex v̄bis ſci Tho. q̄ lꝫ ſm
eū nō repugnet fidei aliq̄d de ſanguie in
paſſiōe effuſo eſſe in terra vt ſup̄ deductū
eſt: tñ repugnet v̄itati: ſic q̄ de facto exi-
ſtimauit nihil ei⁹ eſſe in terra. Primo ſic.
Nā exp̄ſſe d̄r q̄ tot⁹ ſāguis effuſus i paſ
ſiōe ſit reaſſumpt⁹: vt pꝫ in. v. q̄dl. So.
Jmo ibi h̄ nō d̄r: ſed d̄r ſic. Sed qꝛ ſpecia
liter fit q̄ſtio de ſanguie effuſo in paſſiōe
p redēptiōe humani generis de h̄ magis
dicendū videt̄ q̄ tot⁹ in reſurrectione ad
corpus chr̄i redierit. Hec ille. Multum
eñ diſtat int̄ ſanguinē effuſum ⁊ effuſum
p redēptiōe: qꝛ iſte pculdubio nō eſt ſup-
flu⁹. qꝛ chr̄s ſupfluū aliq̄d p nob i p̄cium
nō dedit pl⁹ q̄ capillos fluētes. Cōtulit
tñ ad redēptionē nr̄am ſāguis ſupflu⁹ ex
pte chr̄i p modū meriti inq̄ntū patient̄ ⁊
volūtarie tolerabat flagella ⁊ vulnera q̄-
bus fundebat̄: ſed nō p modū efficiētie eo
mō q̄ ſanguis ver⁹ ⁊ deificat⁹. Sꝫ cō-
tra iſtā rñſionē inſtat̄. qꝛ ipe. iij. q. liiij. ar.
iij. ad tertiū clare ſic d̄r. Tot⁹ ſanguis q̄ d̄
corpe chr̄i fluxit cū ad v̄itatē humane na
ture ptineat in corpe chr̄i reſurrexit. Hec
ille. Solu. Sctūs Tho. ibi nō loquit̄ de
ſanguie effuſo in paſſiōe p̄ciſe ſed vniuer-
ſaliter de effuſo. Vñ ad mentē arguētiuꝫ
ſic ſequeret̄ q̄ ſcūs Tho. ſentiret oēm ſan
guinē etiā nutrimētalē q̄ncūq̄ fuſuꝫ iteꝝ
fuiſſe reaſſumptū. Qd̄ etiā ſi de illo loq̄t̄
vt videt̄ nō loquit̄ de ſanguie nutrimēta
li ſed de ſanguie ſimplr̄ dicto: q. ſ. puenit
pfecte ad naturā ſanguis: ⁊ adhuc ſub ea
eſt. Et h̄ probo euidēter. Primo teſtimo-
nio triū ſupradictoꝝ patrū. Scd̄o qꝛ ſan-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tho. vbicꝫ dixit vex̄ i hac matia vt ſup-
ponit: et ꝯſeq̄nt dictū in tertia pte intelli
git iuxta limitationem quā dat in q̄dl. vt
ſcꝫ itelligat tot⁹. i. tot⁹ effuſus ꝓ redēpti-
one: q̄ ⁊ ſimplr̄ dr̄ ſanguis. Tertio: q̄a s.
Tho. ibi i tertia pte itelligit loq̄ d̄ ſangui-
ne eodē modo accipiēdo ſanguinē i corpe
articuli. et in rñſiōe ad tertiū. qꝛ ip̄e nō eq̄
uocat vt ſuppono. Et tñ in corpe cū dicit
ſanguinē in corpe chr̄i reſurgētꝫ fuiſſe ite-
graliter ſine diminutiōe: clarꝫ eſt ꝙ nō po
teſt intelligi niſi d̄ ſanguie alteriali ſeu ſta
bilito. qꝛ ſm̄ ei⁹ doctrinā vbicꝫ nō reſur-
git ſanguis nutrimētal' nec ros vl' cābiū:
imo etiā ex v̄bis ei⁹ ibi ad tertiuꝫ patet ꝙ
loquit de ſanguie q̄ eſt de v̄itate humane
nature: cuiuſmodi nō eſt nutrimētal'. Sꝫ
q̄re ibi in tertia pte nō ponit s. Tho. iſtā
limitatione? Sol'. Hoc ē/ qꝛ ſubintelligit
ꝓpter duo. Primo: qꝛ ille ſanguis queꝫ ꝓ
ſalute nr̄a fudit: eſt ſanguis ſimplr̄. i. ſine
additiōe alicui⁹: cū ſit pfectiſſim⁹ in gene
re ſanguis. Scd̄o: qꝛ cū paſſio chr̄i ex ei⁹
intentiōe ad redemptiōeꝫ eſſet ordinata:
ꝓprie ⁊ p ſe illum ſanguinē dicit fudiſſe in
paſſiōe quē ꝓ redēptiōe fudit. Reliq̄ autē
accidit fundi tūc p accidēs q̄ntum fuit ex
intentiōe chr̄i intendētꝫ redēptionē. Et h̄
niſi rōne annexi opis opantis ex pte chr̄i:
vt ſepe dictū eſt. Scd̄o. Nam in p̄dicto
q̄dl. ſic dicit. Cū chr̄s an̄ paſſioneꝫ come-
derit ⁊ biberit/ nihil ꝓhibet i eo fuiſſe ali
quē ſanguinē nutrimētalē. i. q̄ ex cibis ge-
neratꝫ: q̄ ad veritatē hūane nature nō pti-
neret: ⁊ quē nō oporteret ad corpus ei⁹ in
reſurrectiōe redire. Hec ille. Ex q̄b⁹ v̄bis
patet ꝙ diſtinguit inter ſanguinē effuſum
an̄ paſſionē et aliū in ordine ad neceſſariū
vel ſupfluū. Cū ḡ fuſus an̄ paſſionē ſit ſu
pfluus: reliqu⁹ ē neceſſari⁹. So. Imo nō
ſic diſtinguit. ſed aſſignat cām q̄re i chr̄o
nihil ꝓhibet tpe paſſiōis fuiſſe ſanguineꝫ
ſupfluū. qꝛ. ſ. an̄ paſſionē comedit ⁊ bibit.
nō aūt dicit: an̄ ſanguinem fudit. Tertio.
Nam ibi in p̄ma rōne ſua ad ꝓbanduꝫ ꝙ
tot⁹ ſanguis effuſus i paſſiōe ꝓ redēptōe
⁊c. vult ꝙ q̄cq̄d fuit in eo vel alio in pfe-
cta etate ptineret ad v̄itatē hūane nature
dicens. Prima rō accipi pōt ex etate chr̄i
patiētꝫ. Paſſus eſt eñ in pfectiſſima eta-
te: in q̄ maxime ea q̄ in homie inueniūtur
ad v̄itatē hūane nature ptinere videntur.
Hec ille. Solu. Qui capit iſtū ſenſum in
s. Tho. ꝙ ea etate q̄cūcꝫ ſūt in hoie ſunt
de v̄itate ⁊c. videt mihi ſatꝫ hebes: qꝛ ſeq̄
ret tūc nō eſſe in homie ſemē vl' ſanguinē
nutrimentalē aut hūiditatē roridā vl' cā-
biū: q̄ lꝫ pri⁹ fuerit d̄ veritate ſuo modo. i.
in rōne ſanguinis vel alteri⁹ humoris: tñ
iam tūc ſunt in receſſu a tali forma: et ad-
huc nō attigerūt ad aliā: et ꝯſeq̄nter non
ſunt de veritate ſaltē in corpe reſurgente.
Et ſimilr̄ ſequit nullū capillū ab eo deflu
ere ſua ſponte: ⁊ ꝙ nō poſſet vngues p̄ci-
dere ſine diminutiōe ſue integritatꝫ. In-
tēdit ḡ ibi ſctūs Tho. ꝙ tunc ea q̄ ſunt in
hoie/ ſunt maxime de v̄itate: ſuppoſito ꝙ
ſint de v̄itate hūane nature. Quarto. Nā
in q̄dl. v. vbi s̄. ſic dr̄. Sāguis in paſſiōe
effuſus q̄ maxie fuit ſalubris: fuit diuini
tati vnit⁹ Et iō oportuit ꝙ in reſurrectōe
iūgeret aliꝭ hūanitatꝫ partib⁹. Hec ille.
Tunc ſic. Tot⁹ ſanguis tunc effuſus: fuit
vnit⁹ deitati in toto triduo. qꝛ totus fuit
vnitus p ſe vel cōtinu⁹ cū vnito: et conſe-
quent vnit⁹. ḡ tot⁹ fuit reaſſumpt⁹. Sol'.
Dico duplr̄ iuxta dicta arti. p̄cedentꝫ ad
p̄mū. Primo: negādo an̄s. et ad ꝓbatōeꝫ
eius patet. qꝛ diuinit⁹ potuit in eodē con
tinuo eſſe vnit⁹ ⁊ nō vnitus. Dicit tñ ſan
ct⁹ Tho. ſanguinē tūc effuſū fuiſſe vnitū
nulla facta diſtinctiōe. qꝛ ꝓprie ille dr̄ effu
ſus q̄ ex chr̄i intentiōe effluxit ad redimē
dū effectiue. Vel qꝛ iam diſtinxerat vir-
tualiter dicēdo q̄ſtionē eſſe ſpecialr̄ de ef-
fuſo ꝓ redēptiōe hūani generꝫ. Scd̄o: ne-
gando ꝯñam. qꝛ dato an̄cedēte dico ꝙ il-
le ſolus fuit reaſſūptus q̄ fuit vnit⁹ per ſe.
Quinto. Nā ibi in fine articuli ſic dr̄ ſol-
uēdo argumētū de ſanguie q̄ alicubi oſtē
dit. Sāguis chr̄i q̄ in q̄buſdam eccleſiꝭ
oſtendit dicit ex q̄dā imagine chr̄i pcuſ-
ſa miraculoſe fluxiſſe: vel etiā al's ex cor-
pore chr̄i. Hec ille. Ex q̄b⁹ verbis arguit
duplr̄. Prio ſic. Si ſctūs Tho. crediſſꝫ
ꝓbabilr̄ eſſe aliq̄d d̄ chr̄i ſanguie in terra:
nō habuiſſꝫ cauſam ſoluēdi argumentuꝫ
quod ꝓbat hoc eſſe verū: et ꝯſeq̄nter non
ſoluiſſet illud. Cum igit illud ſoluerit: ſe-
quit ꝙ p̄dicta non credidit: ⁊ ꝯſequenter

videt credidiſſe oppoſitū: cum hāc materiā cōſiderauerit ⁊ nō remāſerit pplexus vt ſuppono. So. Etiāſi crediderit ſic eſſe vt ↄcludit argumentū: adhuc habuit ad illud aliqd dicere. Tū ne ſanguis miraculoſus crederet natural'. Tū ne natural' ſuperfluus crederet deificatus. Et iſta duo in rñſione ſua tāgit. Scđo: qꝛ in ſua rñſione affirmat virtualr' iſtā ↄcluſionē. ſ. Si ſanguis q̄ oſtendit in qbuſdā eccleſijs nō fuit miraculoſus. i. p miraculū ab imagine crucifixi reſolut⁹: fluxit de corpe chr̄i al's id ē alio tpe q̄ȝ de tpe paſſiōis. So. Negat aſſumptū. qꝛ ly al's non ſignificat ibi vt exponit: ſed ly al's ſtat p ly aliter: vt ſit ſenſus: ꝙ ſi ille ſanguis nō eſt miracloſus: fluxit de corpe chr̄i al's. i. alit q̄ȝ modo dicto. ſeu aliter q̄ȝ ille q̄ fluxit vt p̄ciū redemptionis nr̄e. vel ſi ly al's ſtet p alio tpe: ly alio nō refert tp̄s paſſiōis: ſed refert tp̄s illi⁹ effluxi⁹ miraculoſi ab imagine chr̄i pcuſſa: de q̄ ibi loquit. Sexto Nā Thomiſte cōiter iponūt ſctō Thome ꝙ ſic ſenſerit: vt Joā. dñici: ⁊ q̄dā alij. So. Timuerunt olim thomiſte: ne ſi ↄcederēt vnam p̄tē ſanguis tūc fuſi fuiſſe ſupfluū: et ↄſeqnter a deitate ſepatū: cogerent idē ↄcedere de toto. vl' ſaltē ne ex h̄ fuiſſ; q̄ ad h̄ debilitata fides vniōis ad ſanguinē. Vñ conati ſunt interp̄tari s. Tho. ad ꝓpoſitū ſuū. Predicti aūt tres magiſtri tanq̄ȝ viri doctiſſimi noluerūt ſe de h̄ articulo intromitte (vtiq̄ȝ vt reor) exiſtimātes ꝙ circa h̄ veritas non erat in fauorem apud rudiores illi veritati quam defenſare conabantur. Vñ p̄teſtati ſūt ſe de hoc nō velle loqui: vt patet ex dictis.

Queſtio. xxxiij.

Quantū autē ad quartā qſtionē duo faciā. Prio eñ adducā fundamēta vñ elicit rñſio ad q̄ſtionē. et Scđo rñdebo. Quantū ad p̄mū: fundamentū p̄mū eſt dictū Innocētij extra de cele. miſ. in decretali q̄ incipit In q̄dam. poſtq̄ȝ pbauerat ꝙ illa ſit vera aq̄: dicēs. Reſtat igit vt q̄liſcūq̄ȝ fuit illa aq̄: ſiue naturalis: ſiue miraculoſa: ſiue de nouo diuina ꝟtute creata: ſiue de cōponentib⁹ ex p̄te aliq̄ reſoluta: pculdubio vera fuit. Hec ille. Ex q̄b⁹ patet ꝙ ſalua fide pt credi Primo ꝙ illa fuit natural'. i. a natura pducta: ⁊ lateri chr̄i angelica vl' diuia ꝟtute vel q̄litercunq̄ȝ applicata. Et ſcđo ꝙ fuit miracloſa. i. facta de q̄cūq̄ȝ corpore alio a corpe chr̄i, forte tñ hoc mēbrū nō ponit i nūero cū duob⁹ ſeqntib⁹. Et tertio ꝙ fuit nouiter creata. Et q̄rto ꝙ fuit d aliq̄ p̄te corpis chr̄i p reſolutionē generata. Secundū aūt eſt dictū dñi Bona. ſupra recitatū. ſ. In chr̄o reſurrexit totū qđ fuit d veritate hūane nature: ⁊ qđ ſpectat ad decentiā. et ideo tot⁹ eſſe in celo. Qđ ꝰ obijcit de ꝓputio Dicendū ꝙ vel nō fuit de carne ſm ſpēm: ſed diuina diſpenſatiōe parū de carne ſm materiā ibi fuit: vt daretur nobis in deuotionē ſicut reliq̄e. Et ſic dicendū eſt de ſanguine. Vel aliqd fuit ibi de veritate hūane nature: ⁊ illđ ſurrexit cum chr̄o: et eſt in celo. et reſiduū mā ſit Hec ille. Et qꝛ caro mag; eſt de ꝟitate nature q̄ȝ ſanguis: quod ipſe dr̄ de carne: poteſt dici de ſanguine a fortiori q̄ntūcūq̄ȝ fuerit ſtabilite forme ⁊ pfect⁹. Tertiū eſt dictū Scoti in. iiij. di. xliij. q̄ quaſi exponēdo dictū ſcti Bonauē. ſic dr̄. Forma dat eſſe ⁊ agere. Ergo ps ſm formam pōt dici q̄ȝdiu habet eſſe ſm formā: vl' q̄ȝdiu habet agere ſm formā. Et ſecūdū infert p̄mū: lȝ non ecōtrario. Citi⁹ eñ deficit alicui actio ꝓpter impfectionē q̄ȝ eſſe. Et ſiue ſic: ſiue ſic: pars ſm formā non eſt tm̄ pars forme: ſed includit materiam et formā. Primo aūt modo q̄cūq̄ȝ ps dū manet in toto dr̄ pars ſm formā: a p̄ncipio. ſ. piodi ſui vſq̄ȝ ad finē: q̄a. ſ. tandiu hȝ eſſe. Sed ſecundo modo nō dicit p oi p̄te piodi pars ſm formā: ſed p illa qua habet veritatē ita efficacē ꝙ pōt ſibi cōpetere actio ſm formā. Et ifra. Primo mō parti ſm ſpēȝ non opponit ꝓprie pars ſm materiā: niſi ſicut homi viuo opponit hō mortu⁹. Et ſic eadem pars dicit ſm ſpeciem dū manet in toto: et pars ſm materiā quando fluit. Sed ſcđo modo alia eſt ps ſm ſpēm ⁊ alia ſm materiā: etiā partib⁹ manentib⁹ in toto. q̄a aliqua modica ps cui nō poteſt cōpetere ꝓpria actio etiāſi ſit in p̄ncipio piodi ſui: eſt pars ſm materiam.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Pars aũt quãtitatis ⁊ ꝟtutis ſufficientis
ad agendũ eſt pars ſm ſpẽm. Quartũ fũ
damẽtũ eſt opinio aliq̃ꝝ q̃ dicũt ꝙ nõ to-
tus ſanguis qui ẽ ſtabilite forme ⁊ neceſ-
ſarius i corpe mortali eſt de ꝟitate huma
ne nature in eodẽ corpe reſurgẽte: aut ei
neceſſari⁹. quia pluri indiget idem corp⁹
mortale ꝙ̃ immortale. Quã opinionem
poſſem⁹ ſic declarare ⁊ ꝯfirmare. Nã ſm
medicos natura eſt ſagax: ⁊ in aĩalib⁹ d̃
ea materia qua ſubuenit membris reſtau
randis plus ſemꝑ ſibi retinet nõ ſolum ꝙ̃
ſit neceſſe ad viuere: ſed etiã ꝙ̃ ſit neceſſe
ad ꝯſuetã reſtaurationẽ tenuẽ: vt ſi nõ mi
niſtrent̃ ſibi alimẽta hoĩs ꝯſuetis poſſit
mẽbra vtcunq̃ reſtaurare. Hinc eſt ꝙ ho
mo laſſus ſumpto cibo ſtatim r̃cuꝑat mẽ
broꝝ vires: nõ qꝛ iã cib⁹ tranſierit ad mẽ-
bra: ſed quia natura id quod ꝑ munitione
reſ̃uabat ſtatim exhibet poſtq̃ eſt ſibi ali
mentũ exhibitũ vnde poſſit aliũ humorẽ
generare. Iſtud ergo plus q̃ ad ſanguinẽ
ſpectat: eſt quidem neceſſariũ in corpore
mortali ⁊ eſt verus ⁊ ꝑfectiſſim⁹ ſanguis
ſed nõ eſt neceſſari⁹ in corpe gl̃ioſo: nec in
eo totum reſurgit vt dicũt. Quantũ autẽ
ad ſcdm̃ de aqua dico: ꝙ ſana fide põt af
firmari eſſe in terra. quia ſi fuit ibi primo
vel ſcdo vel tertio mõ ſupra dicto: clarũ
eſt ꝙ nõ fuit de ꝟitate humanitatis chr̃i:
⁊ ꝯſequent̃ põt credi a deo ꝯſeruata eſſe i
terris. Si autẽ fuit ibi quarto modo. i. ꝑ
reſolutiõem factam de corpore chriſti: eti
am idem credi poteſt eo modo quo domi
nus Bonauẽtu. dicit de ꝑputio: vt. ſ. ſit i
t̃ra q̃ ad aliq̃s partes ſʒ materiã q̃ fuerũt
i corpe chr̃i: vnde reſoluta eſt ex diuia diſ
penſatõe. vel quia id vnde reſoluta eſt nõ
erat totũ de veritate humane nature. q̃a
ſcʒ in ea parte erant aliqui humores qui
erant in via tranſmutatiõis de forma in
formã. vel quia ibi erat aliqua pars car-
nis mox ꝑ calorẽ naturalẽ reſoluẽda tan-
ꝙ̃ carẽs oꝑatiõe ſpeciei iuxta modũ loq̃n
di Scoti q̃ nõ erat reaſſumẽda poſſibilit̃
ſm aliq̃s. Igit̃ trib⁹ modis põt affirmari
ꝙ illa aqua tota ſit i terra. ⁊ quarto ꝙ ſit
ſm partẽ. Primo dicendo ꝙ fuit vera aq̃
naturalis. i. a natura ꝓducta. Et ſecundo
dicendo ꝙ fuit generata de aliquo corpo
re alio a corpore chriſti. Et tertio dicendo
ꝙ fuit nouiter creata. Et quarto dicendo
ꝙ fuit de carne chr̃i reſoluta i qua erat ali
quid nõ de veritate nature: qd̃ in aquam
cũ carne ꝯuerſum eſt. vel in qua ſm aliq̃s
erat ſaltẽ diuinitus pars ſm materiã nõ
reaſſumẽda. Quãtũ autẽ ad ſanguinem
illum videt̃ mihi ꝙ nõ poſſit dici totus eſ
ſe in terra aliquo modo: quia pars ei⁹ fu-
it deificata (vt videt̃) cũ dicant doctores
ſacramẽta a tali ſanguine habere ꝟtutem
Poteſt aũt dici in terra eſſe ſm partẽ: q̃a
poteſt credi i illo ſanguie multũ fuiſſe de
nutrimentali: quia iſte maxime viget in
epate: quod fuit vulneri lateris vicinum
Nec eſt verũ quod d̃t Guilhel. in rationa
li chr̃m fuiſſe lãceatũ in latere ſiniſtro. tũ
qꝛ d̃t magiſter hiſtoriaꝝ ꝙ i latere dextro.
tum qꝛ hoc idẽ oſtẽdit ꝯſuetudo pictoꝝ: ex
qua idem magiſter arguit in ortu domi-
ni fuiſſe bouẽ ⁊ aſinũ. tũ qꝛ ad hũc ſenſuʒ
eccl'ia videt̃ cantare illuʒ ꝟſiculum Vidi
aquã egredientẽ de templo a latere dextro
Igitur trib⁹ modis poteſt dici pars illi-
us ſanguinis eſſe in terra. Primo dicẽdo
ꝙ ibi erat ſanguis nutrimentalis a q̃ de-
us ſeꝑauit deificũ in hora reſurrectionis
Scdo dicẽdo ſicut ſctũs Bona. de ꝑpu-
tio ꝙ ibi eſt diſpẽſatione dei: vel aliter fu-
it pars ſanguinis ſm materiã ſiue q̃ mox
erat ꝑ calorẽ naturalẽ reſoluẽda: cui alia
ꝑfectior a natura erat ſubſtituta: q̃ iã for
mã ſanguinis attigerat. Tertio dicẽdo ꝙ
nõ erat chriſto neceſſari⁹ totus eius ſan-
guis poſt reſurrectiõem ſicut ante ſm ali
quos.

Queſtio xxxiiij.

a

Ad quintã queſtionẽ
vtꝝ. ſ. talis ſanguis ſuꝑfluus
ſiq̃s ſit poſſit adorari latria:
Sctũs Tho. in. iiij. ſniaꝝ d̃t
ꝙ non: vt patuit articulo precedenti. Et
idẽ tenuerũt tres viri ꝑdicti. Sed Ioan-
nes dominici allegat ⁊ nõ reprobat Ioã-
nẽ de poli. q̃ ſenſit ꝙ põt ⁊ debet adorari
latria vt reliquie chr̃i ſi fluxit de corpore
chriſti: ⁊ ſimiliter etiam ſi fluxit de imagi
ne chriſti vel hoſtia conſecrata: quia repre

ſentat chřm paſſum: ⁊ gřa eiꝰ adoraṫ. Cõ
cluſia aũt fit ſic. Nã multipľr aliq̇d ado/
raṫ latria q̄ debeṫ deo. Primo q: eſt deus
vt paťr filiꝰ ⁊ ſpũſſctus. Et ſcd̓o: q: eſt i
ſuppoſito diuio vt humanitas chři ⁊ ſan
guis vnitꝰ. Tertio: q: eſt imago p̄dictoꝝ
vt crux. Quarto q: tetigit chřm tanq̄ȝ ali
q̇d eius: vt veſtes ⁊ claui ⁊ hmõi. Notan
ter diciṫ: tanq̄ȝ aliq̇d eius. q: etiã manus
crucifigentiũ tetigerũt eũ. Dico aũt eius
fuiſſe qd̓ poſſedit: ⁊ quo vſus eſt ip̄e vel
aliȷ̇ circa ip̄m: niſi ſint partes rõnalis cre/
aturẽ. Et iſto quarto mõ rõne ↄtactꝰ ſan
guis mõ nõ vnitꝰ debet adorari latria: ⁊
capilli defluẽtes ⁊ hmõi. Si em̄ crux que
chřm tetigit ⁊ vt ꝑfuſa ſanguine eius de
bet latria adorari vt imago: ⁊ rõe ↄtactꝰ
a fortiori ip̄e ſanguis q̇ fuit pars corpis ⁊
vnitꝰ deitati ſic debet adorari. Et ſimiľr
illa aq̄ inq̄ntũ tetigit chřm: vľ repñtat eũ
lãceatũ. Ex p̄dictis pꝫ q̓ ordo p̄dicatoꝝ
nunq̄ȝ ſuſcepit in cõmuni ad ſuſtinẽdũ ni
hil de ſanguine chři eſſe i terra: lꝫ forte ali
quis frater in particulari hoc fecerit. Pa/
tet etiã q̓ ſcũs Tho. nunq̄ȝ ſenſit in oppoſi
tũ: ⁊ q̇ h̓ ei imponũt: nõ bñ illũ capiũt. Et
hec ſufficiãt d̓ tota iſta materia: in q̄ labo/
raui, p inueniẽda ꝟitate. Et vbi inueni ad
uerſarioꝝ male dicta conatꝰ ſum vincere
in bono malũ: ⁊ benedicere maledicẽtibꝫ
niſi q̄tũs materia me coegit. Chřs aũt ie
ſus eternus amor qui iuxta Eſa. vaticini
um i charitate ꝑpetua dilexit nos ⁊ attra
xit nos miſerans: vtiq̄ȝ ſanguine ſuo: oibꝫ
cordibꝫ illũ infundat charitatis ardorem
q̄ꝫ omnibꝫ ⁊ ſingulis nobis ſanguinẽ ⁊
vitam miſericorditer dedit: vt eũ ſimul ⁊
ꝟitatẽ q̄rẽdo: inuidiã ⁊ odia oẽs oblíuioi
ꝑpetue tradãt Amen.

Feria. ij. Paſce Queſtio. xxxv.

q Uerit Vtrũ chriſtus
reſurrectione ſuã manifeſta
uerit ſufficiẽtibꝫ argumẽtis
Reſp̄odeo. Sctũs Thom.
3 p̃ ꝗ. q. lv. ar. vj. ſic rñdet. Cũ chřs ſuaȝ
reſurrectionẽ dupľr manifeſtauerit, ſ. teſti
monio ⁊ argumẽto ſeu ſigno: vtraq̄ȝ ma/
nifeſtatio in genere ſuo ſufficiẽs fuit. Pri
ma q̇dẽ: q: vſus eſt teſtimonio duplici: q̄
rũ neutrũ refelli potuit: Angeloꝝ. ſ. q̇ mu
lieribꝫ apparuerũt: ⁊ Sc̄ptuꝝ q̄s ip̄e p̱/
poſuit: vt d̓r Lu. vl. Et ſiľr ſecũda. Nam
oſtẽdit ſuã reſurrectionẽ fuiſſe verã ex p̄te
corpis: d̓ q̄ oñdit p̄mo q̓ erat veꝝ: q: pal
pabile p̄buit. Scd̓o q̓ erat hũanũ oſten/
dendo effigiẽ veram: quã oculis intuerẽt
⁊ Tertio q̓ eſſꝫ idẽ numero qd̓ habuerat
p̄us: oſtẽdendo vulneꝝ cicatrices. Et ſiľr
ex p̄te aĩe oſtendit idẽ p opa triplicis vi
te. Primo nutritiue: in h̓ q̓ cũ diſcipulis
mãducauit ⁊ bibit. ⁊ Scd̓o ſenſitiue: in h̓
q̓ ad interrogata rñdebat ⁊ diſcipulos p̄n/
tes ſalutauit. ⁊ Tertio itellectiue: in h̓ q̓
loquebaṫ ⁊ diſſerebat de ſc̄pturis. Et ne
q̇d deeſſet ad ꝑfectionẽ manifeſtatõis oñ
dit etiã ſe diuinã hře naturã p miraculꝫ
qd̓ fecit in piſcibꝫ capiẽdis: ⁊ vlteriꝰ p h̓
q̓ eis vidẽtibꝫ aſcendit i celũ. q: vt d̓r Jo
an. iij. Nemo aſcẽdit i celũ niſi q̇ deſcẽdit
de celo filiꝰ hois q̇ eſt in celo. Oñdit etiã
reſurrectiõis glĩam p h̓ q̓ clauſis ianuis
introiuit ad diſcipulos. ⁊ p h̓ q̓ ab oculis
eoꝝ ſtatim euanuit: vt d̓r Luc. vl. q: p h̓
oſtẽdebat in ſua eſſe p̄tãte videri ⁊ nõ vi/
deri: q̄ eſt ↄditio corpis glĩoſi. Hec ille.

Sed ↄtra. Nihil em̄ poſt reſurrectionẽ
chřs diſcipulis oſtẽdit: quod angeli i cor/
poribꝫ apparentes oſtendere non poſſint:
quia ſe in effigie humana oſtenderũt ⁊ co
mederũt: loquendo: vt paꝫ Gen. xviij. ⁊
tñ nõ habuerũt vera corpa. Ergo argum
ta p̄dicta nõ fuerũt ſufficiẽtia. Sol. Licꝫ
ſingula argumẽta nõ ſufficerẽt: oĩa ta/
men ſimul perfecte reſurrectiõem chriſti
manifeſtabãt: maxime ꝓpter ſcripture te
ſtimoniũ: ⁊ angeloꝝ dicta: ⁊ aſſertionem
chriſti confirmatã miraculis. Angeli au
tem apparentes nõ ſe aſſerebant homines
eſſe vt chriſtus. Aliter tamen chřus atq̄ȝ
aliter angelus manducauit. quia cum an
gelus nõ habeat corpus naturaliter vni/
tum ⁊ viuificatũ: ſua comeſtio nõ eſt ve
ra vt etiã dixit angelꝰ Tob. x. Uidebar q̇
dẽ inq̄t mãducare ⁊c. Hec idẽ. Sꝫ intelli
gendũ eſt q̓ argumentũ duobꝫ modis ali
quid probat: Euidenter. ſ. ſic q̓ non poſſi
ſit mente non credi id quod probatur. Et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iſto mō nullū ē argumētū reſpectu hoīs ī ſtatu vie ad ea q̄ ſūt fidei: vt p̄tȝ diſcurrēti ꝑ ſingl'a. Et lȝ miraculū factū ī teſtimoniū fidei: ꝯuincat demōes q̄b' ꝯſtat illō a deo fieri: nō tñ ꝯuincit hoīem. q2 ſi videro (v̄bi gr̄a) mortuū reſurgere: lȝ credā ꝙ ſolus de' r̄ſuſcitat: neſcio tñ an iſte vere aut phātaſtice reſurrexit. Alio mō ꝓbabilit: ita ꝙ q̄libȝ bñ diſpoſit' ad bonū ꝛ mund' a paſſiōib' ſic crederet. Et iſto mō ſigna ſimł' ſufficiētia fuerūt: maxie q2 ꝑ q̄dragita dies durauerūt: in q̄b' ꝓpēdiſſent de dolo ſi reſurrectio phātaſtica fuiſſet: ꝛ tāto magis q̄nto ſpūs angelic' nō p̄t oꝑa vite ita bñ fingere: ſicut aīa ea p̄t vere exercere

Queri etiā p̄t Utrū chr̄s diſcipul' ī effigie aliena debuerit apꝑere. Uide. iij. q. lv. ar. iiij. Et vtrū d̄buerit euaneſcere ab ocul' diſcipulorū vł cū eis ꝯtinue ꝯuerſari. Uide ibidē ar. iij.

Feria. iij. Paſce
Queſtio. xxxvj.

Q ueritur vtrū diſcipuli ſicut poſt reſurrectionē ita ꝛ in puncto reſurrectiōis debuerint chr̄m videre reſurgētem: Reſpōdeo ex doctrina ſcti Tho. iij. parte. q. lv. ar. ij. ſic. Reſurrectio chr̄i non debuit videri imediate ab homib': ſed eis debuit nūciari ab angelis. Nam q̄ ſunt ſupra homies ſunt eis ꝑ angelos manifeſtāda. q2 talē ordinē de' in reb' inſtituit: vtȝ iiij. c. cele. hierar. ꝛ q̄ a deo ſūt: ordiata ſūt Rom. xiij. ſed chr̄s reſurgēs nō reſurrexit ad vitā cōiter oib' notā: ſȝ ad imortalē ꝛ ꝯformē deo: ſm illō Rom. vj. Qd̄ eñ viuit: viuit deo. Uñ d̄r Hila. ſup Matt. ꝙ iō angel' p̄m' reſurrectōis eſt index vt q̄dā famulatu pat̄ne volūtatis reſurrectio nūciaret. Sed ꝯ p̄mo. Nā q̄ debet teſtimoniū ferre de aliq̄: hūc ꝯueniēs eſt videre illō. q2 teſtimoniū d̄ viſu eſt certiſſimū Sed apl̄i habebāt de reſurrectiōe teſtificari: ſm illō Act. iiij. Uirtute magna ꝛc. So. Poterāt teſtificari de viſu: q2 chr̄m viuentē oculata fide viderūt: quē ſciuerāt mortuū: ſed ſicut ad viſionē btām ꝑueniſ ꝑ auditū fidei: ita ad viſionē chr̄i reſurgētis ꝑuenert hoies ꝑ audita ab angel'. Secūdo. Nā ſicut de aſcēſiōe ita ꝛ de reſurrectiōe oꝑtebat hēe certā fidē. Sȝ ad habēdā certā fidē d̄ aſcēſiōe illā viderūt: vt p̄tȝ Act. j. ḡ. debuerūt etiā videre reſurrectionē. Sol'. Nō eſt ſile. q2 aſcēſio cōem hoīm noticiā traſcēdebat ſolū q̄ntū ad terminū ad quē: nō a q̄. iō videri potuit q̄ntum ad terminū a q̄. i. ſm ꝙ eleuabat a terra: nō aūt ad quē: q2 nō viderūt quō reciperet ī celo. Sed reſurrectio eā traſcendebat q̄ntū ad terminū a q̄: ſm ꝙ aīa rediit ab inferis ꝛ corp' exiuit de clauſo ſepulcro: ꝛ ad quē ſm ꝙ eſt adept' chr̄s vitam gl'ioſam Tertio. Nam viderūt reſurrectionē Lazari q̄ fuit inditium reſurrectiōis chr̄i ꝛc. So. Nō eſt ſile: q2 Lazar' eſt reſuſcitat' ad vitā talē q̄lem ꝑus habuerat: q̄ cōem hoīm noticiā nō traſcendit. Hec oīa ſcūs Tho. ꝓ̄ualit Queri etiā p̄ōt: vtrū chr̄i reſurrectio d̄buerit oib' aut certe ſolū apoſtolis manifeſtari. Uide. iij. q. lv. ar. j. Et vtrū oia naturali deſiderio appetāt ꝑ acē quā q̄dā appetitu deliberato odiūt. Uid ij. ij. q. xxix. ar. ij.

Dñica in octa. Paſce
Queſtio xxxvij.

Q ueri' Utrum Thomas chr̄i cicatrices tetigerit: aut viderit tm̄: Rn̄deo. Quidā dicūt chr̄m exhibuiſſe q̄dē palpādū lat' ac man': ſȝ Thomā ſolo viſu crediſſe. nec auſum fuiſſe ꝓpt̄ reuerētiā tangere. Qd̄ Aug. videt dubitādo dicere: vt d̄t Alber. magn' ſup Joan. ſȝ alij ſcȝ ipe Albert' ꝛ ſu' diſcipul' ſcā. Tho. ꝛ Alexāder ꝛ mlt̄i alij dicūt meli' ꝙ vidit ꝛ tetigit ꝓpter nos vt crederem'. Uidentr aūt iſti moueri ꝓpt̄ dictū Leonis pape dicentis. Suffecerat ad fidē ꝓpriā qd̄ viderat: ſed nobis opat' eſt vt tangeret qd̄ videbat. Poſſet autē adduci argumentū ꝓbabile. Licȝ eñ ꝯſueuerit dici ꝙ ſcūs Georgi' ibi lācea ꝑcuſſit draconē vbi pictorib' placȝ: tñ q̄ñ ſꝑ ꝛ apō oēs aliq̄d pigit ex pictura argumentū ꝓbabile ſumit: ita ꝟiſimile eſt tale q̄ñ ſꝑ in catholicis ſucceſ-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſiue deriuatū a p̄mis q̄ viderūt. Vn̄ h̄ ar
gumēto vtit̄ mgr̄ hiſto. ad aſtruēdū q̄ in
chr̄i natiuitate bos ꝛ aſin⁹ affuerūt. Vn̄
ꝛ picture dicunt̄ libri laicoꝝ. Sed Tho.
q̄ntū ſcit̄:ſꝫ ꝛ vl̄r pigit̄ velut chr̄i lat⁹ te
tigerit ꝛc̄. Sed ꝯ. Null⁹ em̄ nō credēs re
ſurrectionē chr̄i tetigit chr̄m. qꝛ d̄r Hie
ro. ad marcellā: q̄ nō meret̄ tāgere chr̄m
q̄ reſurrectionē ei⁹ nō credit. Vn̄ dr̄ē ma
rie mag. dictū fuit: Noli me tāgere. Joā.
xx. Sꝫ thomas reſurrectionē n̄ credebat.
So. Sicut d̄r ſ. Tho. i. iij. ſtati q̄n vidit
vulnera: credidit. Vn̄ d̄r chr̄s qꝛ vidiſti:
ꝛ nō qꝛ tetigiſti me thoma ꝛc̄. Et ꝯn̄r me
ruit tāgere ꝛ tetigit: n̄ vt ip̄e crederet q̄ iā
credebat: ſꝫ vt nos crederem⁹. Glioſa aūt
magdalena nō eligebat̄ vt d̄r s. Tho. ve
lut teſtꝫ reſurrectōis i ꝑplis: qꝛ mulierē in
eccl̄ia docere nō decet: vt ptꝫ. j. Coꝝ. xiiij
Et iō tāgere nō ē ꝑmiſſa: lꝫ etiā ꝛ huius
aſſignent̄ alie cauſe. Queri etiā p̄t vtꝝ
duo corpa poſſint diuina ꝟtute ſim̄l' eſſe
in eodē loco. Vide. iiij. diſ. xliiij. ar. ij. q̄ſti
uncula. iij. ꝛ Cap. etiā in. iiij. eadē di. q. iij
ꝯcl'one. iij. Et vtꝝ rō faciēs rē videri mi
nuat vel totalit̄ auferat meritū fidei. Vi
de. ij. ij. q. ij. ar. x.

Dn̄ica prima poſt octa. paſce Queſtio. xxxviij

Querit̄ Vtrū ſit licitū
paſtori ꝑſecutionū tp̄e aufu
gere a grege deſerto: ſm̄ illō
ſaluatoris: Si vos ꝑſecuti
fuerint i vna ciuitate ꝛc̄. Reſpōdeo Tri
pliciter ſm̄ ſcp̄turas ꝛ ſctōs d̄r lup⁹. ſ. dia
bolus tentās: heretic⁹ decipiens ꝛ tyran
nus violent̄ erumpēs. Jgit̄ tp̄e ꝑſecutōis
p̄mi ꝛ ſecūdi lupi. i. diaboli ꝛ heretici non
licet paſtori relinq̄re gregē ſuū ꝓp̄t cōmo
dū tēporale aut ꝑiculū ꝑſonale ſi adeo ſit
ḡuis ꝑſecutio vt ꝯſiderata ꝯditōe ꝑſonaꝝ
ac reꝝ: ꝓbabil'r timeat̄ ꝑditio oīm ouium
aut pluriū vl' ēt vni⁹. Nā q̄libꝫ tenet̄ vbi
ꝑ ſuū icōmodū vl' ꝑiculū ꝑſonale crederꝫ
ſe alteri⁹ ſalutē ꝓcurare: hoc ip̄m facere: qꝛ
hꝫ exigit ordo charitatꝫ vt pl⁹ vitā corꝑalē
ꝓximi q̄ꝫ res noſtras tꝑales: ꝛ pl⁹ ei⁹ vi
tā ſpūalē q̄ꝫ nr̄am corꝑalem diligam⁹: vt
ptꝫ ꝑ ſctm̄ Tho. ij. ij. q. xxvj. ar. v. Res āt
tꝑales dicūt ali q̄ ſupflua neceſſitati ꝛ de
cētie: nō aūt neceſſaria alteri coꝝ: alioq̄n
nō iā pl⁹ corꝑalē vitā ꝓximi q̄ꝫ tꝑalia: ſꝫ
q̄ꝫ vitā vl' decentiā nr̄am: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ q̄ꝫ vir
tutē affabilitatis diligerem⁹. ſed de h̄ pa
tebit in q̄ſtiōibꝫ moralibꝫ. Precipue ꝟo ꝛ
ſpeciali rōne ad h̄ tenet̄ paſtor. Nā q̄cūqꝫ
eſt obligat⁹ ad aliq̄d faciendū: maxime ē
obligat⁹ vbi facere vel nō facere illud eſt
cauſa q̄ finis obligatiōis ſit vel nō ſit: ſi
cut qui eſt ſtipendiat⁹ vt ducē defendat a
gladio: maxime ad h̄ tenetur vbi dux gla
dijs impetit̄. qꝛ ſi euꝫ defendit: ſtat finis.
ſi nō defendit: nō ſtat. Sed paſtores obli
garūt ſe ad exeq̄nduꝫ officiū paſtorale ad
hūc finem qui eſt ſalus eterna ſubditoꝝ:
ꝛ ad exhibendū aīam ꝓ ſalute ouiū: quia
hoc ab eis exp̄ſſe exigit̄ in ꝯſecratione: cū
dicit̄ Vis ponere aīam tuā ꝓ ouibꝫ tibi
cōmiſſis: ꝛ reſpōdet: volo. Ergo vbi ſal⁹
pecoꝝ p̄ſentiam exigit paſtoris: illicitum
eſt ſuam abſentare ꝑſonaꝫ: ſed tenet̄ oues
ꝓtegere orōnibꝫ: doctria ꝛ exemplis. Vn̄
Zach. x. fugiēs paſtor dicit̄ idolum. i. vm
bra ꝛ ſimilitudo veri paſtoris. O paſtor
inq̄t ꝛ idolū derelinq̄ns gregē. Si ꝟo de
tertio lupo. i. tyranno loq̄mur: diſtinguē
dum eſt. quia aut ꝑſecutio eſt ꝑſonalis. i.
ꝯtra ꝑſonā paſtoris ſolū: aut cōis. Si p̄i
mū. ſic ꝯcluſio eſt. q̄ q̄n in ei⁹ abſentia ꝑ
aliū ꝓuiderī p̄t ſubditoꝝ ſaluti: licꝫ ei ꝓp̄t
eccl̄ie cōmodū vel ꝑiculū ſue ꝑſone corpo
raliter relinq̄re gregē. Que ꝯcluſio ꝓbat̄
auctoritate bt̄i Aug. in ep̄la ad Honora
tum. Fugiāt inq̄t de ciuitate in ciuitateꝫ
ſui chr̄i: q̄n eoꝝ quiſqꝫ ſpecialit̄ a ꝑſecuto
ribꝫ querit̄ vt ab alijs q̄ nō ita q̄runt̄ non
deſerat̄ eccl̄ia. Et exemplo Pauli Act.
ix. fugiētis e damaſco: ꝛ Thome cātuari.
ꝛ multoꝝ ſimiliū. Et rōne. Nā paſtor re
linq̄ns gregē tp̄e lupoꝝ: nō peccat niſi ſit
ꝑſecutio ꝯtra gregē: qꝛ rō ꝛ cauſa peccādi
in ſil'ibꝫ eſt. qꝛ nō ꝓtegit̄ grex vbi eſt neceſ
ſe. qꝛ neceſſitas nulla ē vbi nō impugnat̄
Sed cū querit̄ ꝑſona paſtoris ſolū: nō eſt
pugna vl' ꝑſecutio ꝯtra gregē. Si ꝟo ꝑſe
cutio ſit in ꝑſonā ei⁹ ꝛ gregē: iteꝝ diſtin
guendum eſt. Si em̄ vnus tm̄ ſit paſtor

eſt ꝯcluſio: ꝙ non licet illi gregē deſerere: alioquin eſſet mercenariꝰ. Si em̄ piculoſuꝫ eſt nautā nauim in tranqllitate deſerere: q̄nto magꝭ in fluctibꝫ: vt dicit Nicolaꝰ papa: ⁊ hr̄ in decretis. Si aūt ſunt mlti paſtores q̄bꝫ alibi indigeat eccl'ia: ꝯcluſio ē: ꝙ aliq̄ eoꝝ fugere pn̄t: vt dr̄ Aug. vbi ſ̄. et aliq̄ remanere: qꝛ ſic nec talis eccl'ia deſerit: nec paſtoꝛ neceſſariꝰ interibit. Etſi cō muni cōcoꝛdia aut alia cōuenienti via: qui remaneāt ⁊ q̄ vadant determinari nō poſſit: pn̄t inuocata gr̄a ſpūſſcti mitti ſoꝛtes: ſm̄ eundē ibidē. Sed ꝯtra. Videt̄ ꝙ nullo modo liceat fugere. Nā fugiētē ſaluatoꝛ dicit mercēnariū: ⁊ nō paſtoꝛē: ſed contra paſtoꝛē illū diuidit. So. Mercēnariꝰ eſt q̄ plus de mercede q̄ꝫ d̄ ouiū ſalute curat. Secꝰ ſiq̄s ſecurꝰ de ſalute ouiū: pro q̄ moꝛi eſt parꝰ ſi opoꝛteret: vult etiā ſaluare ſeipm̄ coꝛpal'r: qꝛ ſic dn̄s cōſuluit.

Queri etiā pōt vtꝝ paſtoꝛ nr̄ chr̄s animā. i. vitā ſuā dederit pciū p ouibꝫ. i. fidelibꝫ ſuis: Vide. iij. q. xlviij. art. ij. Et ſcdō Vtꝝ chr̄s oues ſuas ſic certitudinaliter cognoſcat vt ſciat q̄t ſaluabunt̄ ⁊ que: ita ꝙ ſaluari nequeant nec plures nec paucioꝛes: nec alie ab illis q̄s ſcit. Vide. j. q. xxiij ar. vij. verita. q. vj. ar. iiij.

Dn̄ica. ij. poſt octa. Paſce Queſtio. xxxix.

Queritur vtꝝ apl'i dolētes de moꝛte dn̄i in hocipo diuine voluntati ꝯfoꝛmarent̄: Reſpondeo. Apl'i de moꝛte dn̄i ſūme triſtabant̄ ⁊ gaudebāt qn̄ erāt in vera fide et dilectiōe Nā ſi paſſio chr̄i p ſe ⁊ ſm̄ ſe cōſideret̄: de ea dolebant. qꝛ q̄cūq; habet charitatē dolet de iniq̄ moꝛte innocentis: ⁊ tanto magis q̄nto magis eſt ſibi dilectꝰ. Sꝫ ſi ꝯſiderent̄ in oꝛdine ad fructū inde ſeq̄ntem q̄ eſt liberatio mundi: ſic letabant̄: q̄a ratione fidei hoc credebant: et rōne charitatis hoc volebant. Vtroq; aūt modo. ſ. volēdo ⁊ nolēdo diuie volūtati cōfoꝛmabant̄. Nolēdo q̄dē: qꝛ etiā deꝰ nolebat illā paſſionē ſm̄ ſe: imo nullum malū pene vult niſi ſub rōne alicuiꝰ boni. Et ſil'r volēdo: vt patet. Et h̄ eſt qd̄ ſub aliis v̄bis dicimꝰ: et dr̄ s. Tho. j. di. xl. ar. vl. ad tertiū: ꝙ btā virgo rōne deliberata volebat chr̄i moꝛtē: quā volūtate naturali abhoꝛret q̄libet ſctūs. Sed ꝯ. Nā q̄ ſatꝭ habet exultare n̄ ꝯfoꝛmat̄ diuie volūtati ſi multū triſtet̄. qꝛ exultare eſt extra ſalire p̄ leticia: qn̄. ſ. tanta eſt vt letꝰ ꝯtineri nō poſſit. Sed dr̄ Zach. ix. Exulta ſatꝭ ⁊c̄. Solu. Qui multū hꝫ exultare nō cōfoꝛmat̄ ſi triſtet̄ ea rōne q̄ habet exultare. ſecus ſi alia. Zacharias aūt dicebat exultandū eſſe de aduentu ſaluatoꝛis: inq̄ntū erat ſalꝰ ac redēptio mūdi: nō aūt inq̄ntū erat ad iniq̄ſſimā innocētꝭ afflictiōem. ſed ſic de durꝭ cōq̄rit̄ Dauid i pſona chr̄i i pſ. dicēs. Queſiui (. i. deſideraui naturali deſiderio: maxime tp̄e paſſiōis) q̄ ſimł ꝯtriſtaret̄. ſ. cōdolēdo mihi (fuiſſet em̄ magnū ſolatiū chriſto afflicto inq̄ntū hō) et non fuit. qꝛ. ſ. q̄ſi nullus fuit. Fuerūt em̄ pauce mlieres nobiles ⁊ deuote ⁊ pauci diſcipuli.

Queri etiā poteſt vtꝝ q̄libet in moꝛte parentū vel amicoꝝ flēdo ⁊ ploꝛādo diuine volūtati ꝯfoꝛmet̄: Vide. j. di. xl. ar. iij. Et vtꝝ gaudium btificū ſemel habitū de chr̄o viſo poſſit a beato vl' auferri vl' pdi: Vide. j. ij. q. v. ar. iiij

Dn̄ica. iij. poſt octa. Paſce Queſtio. xl.

Queritur vtrum expediret apl'is coꝛpalem chr̄i pn̄tiam pdere: Rn̄deo ꝙ ſic. pp̄ter duo. Primo: quia quādo minꝰ bonū p̄iudicat bono maioꝛi: expedit illud pdere: ſicut pditur ⁊ abſcindit̄ pes ne totū coꝛpꝰ peat. Sed bonum ptis ſenſitiue eſt minꝰ q̄ꝫ intellectiue: cum illa ps ſit inferioꝛ. Igitur vbi p̄iudicat bono ratōnis: etiam expedit nos illo p̄uari. Et ita erat in apl'is. qꝛ coꝛpoꝛalis delectatio diſcipl'oꝝ in viſu pſone et actuū chr̄i: et i auditu v̄boꝝ ita eos detinebat: ꝙ eleuatio mētꭍ eoꝝ ad ſecreta diuinitatꭍ eiꝰ p̄pediebat̄. Beō. i home. Expedit vob̄ vt foꝛma ſerui v̄ris ſubtrahat̄ aſpectibꝫ: q̄tinꝰ amoꝛ diuinitatis aptiꝰ v̄ris infigat̄ mētibꝫ. Scdō. Nā illud ad qd̄ vl' poſt qd̄ ſequit̄ ſūma rei pfectio: expedit ea li rei fieri ſicut ei expedit ſua pfectio: quia

Illud eſt cauſa ꝑfectiõis ſaltē ſine qua non
Sed hmõi eſt aſcenſio chꝛi: qꝛ plenitudo
ſpūſcti dãda nõ erat niſi poſt eã: vt ĩ alia
q̃ſtiõe patebit. Sꝫ ꝯ. Nã ſi h̄ expediebat:
iõ erat q̄ꝛ illa pn̄tia erat impeditiua ꝯſola
tionis ſpūſcti. Sed hoc eſt falſum: quia
ipa erat bona ⁊ ſalutaris. bonū aūt non re-
pugnat bono. So. Lꝫ illa pn̄tia eſſet ſalu
taris. i. ꝯferēs ad ſalutē: ⁊ nõ ꝯ̄ria aduētui
ſpūſcti directe ⁊ ꝑ ſe/ necꝫ ꝯſolatiõi eius:
tn̄ indirecte ⁊ ꝑ accidēs aliq̄liter illū im-
pediebat ꝓpt̄ ꝯditiões naturales aīe nr̄e:
cuiꝰ intentio ſi diuidat̄ ad plura: minuit̄.
et q̄nto circa vnū intēdit̄: tãto minuitur
circa aliđ. Igit̄ ſtãte delectatõe ⁊ attētõe
aploꝝ ad chꝛi hūanitatē: nõ poterat ĩ eis
eſſe ſūma intēſio amoꝛis diuitatis. Sed ꝯ̄
hoc Pꝛio: qꝛ qn̄ potētie aīe ſunt ſuboꝛdi-
nate: ſi vna in ſuo actu intendat̄: intentio
ſecūde ꝓpt̄ hoc nõ remittit̄. Sed itellectꝰ
cooꝛdinat̄ ſenſui. g̃ ⁊c̄. Sol. Iſtud ꝓcedit
qn̄ ille potētie ſunt circa idē. ſic dū rē ali-
quã videmꝰ: nõ minꝰ imaginamur vl̄ itel
ligimꝰ. ſed non eſt ſic in ꝓpoſito. qꝛ ſenſus
aploꝝ erat circa hūanitatē: ⁊ intellectꝰ cir
ca deitatē q̄ ſūt diuerſa. Scđo: qꝛ pari ra
tiõe in pr̄ia: vbi cū ſūmo gaudio videt̄ hu
manitas: nõ eſſet ſūmꝰ amoꝛ in deū. So.
Nõ eſt ſile. Nã qn̄ aliq̄ꝝ duoꝝ vnū eſt rõ
volēdi aliđ: intēſio amoꝛis circa vnū non
eſt cã remiſſiõis circa aliđ: ſed ē cã vl̄ effe-
ctus intēſiõis circa aliđ. ſicut intēſe velle
ſanitatē eſt cauſa intēſe volēdi medicinã:
et intēſa volitio medicine eſt effectꝰ itenſe
volitiõis ſanitatis. Sed in patria deꝰ ē rõ
intelligēdi ⁊ volēdi oīa. Vn̄ plꝰ ibi gau-
det de diuinitate chꝛi q̄ plꝰ gaudet đ hūa
nitate: et ecõuerſo. Non ſic aūt eſt in via:
vbi deitatē nec ſꝑ amamꝰ nec ſꝑ videmꝰ
actual̄r. Scđo. Nam ſpūſctūs eq̄ potuit
eis dari: chꝛo pn̄te ſicut chꝛo abſente. q̄a
eq̄ chꝛs potuit eū dare: cū eq̄lis eſſet po-
teſtatis. g̃ datiõi eiꝰ n̄ erat neceſſariū chꝛm
abire. So. Negat̄ ꝯn̄a. qꝛ lꝫ eēt poſſibile
hoc chꝛo: nõ tn̄ erat conueniēs ꝙdiu erat
cum eis ſm s. Tho. ſuꝑ Ioan. multiplici
rõne. Pꝛio ꝓpter eoꝝ diſpoſitiõem: qꝛ ſpi
rituſſcti cū ſit amoꝛ ſpūal̄: ꝯ̄riat̄ aliq̄ mo-
do amoꝛi carnal̄: cuiuſmodi erat q̄dãmõ
amoꝛ aploꝝ ad chꝛm. Scđo ꝓpter auxilij
diuini ꝯditionē: qđ marie ꝯſueuit adeſſe
qn̄ q̄s alijs remedijs ⁊ adiutoꝛijs ꝑuat̄:
ſic ſunt ꝑuati apl̄i chꝛo recedēte. Vn̄ ſtati
affuit aliꝰ adiutoꝛ ⁊ ꝯſolatoꝛ. Iõ đr chꝛs
Aliū paclitū dabit vob. Tertiõ ꝓpt̄ digni
tatis chꝛi ꝯſideratiõem: ne. ſ. hõ in q̄ntum
hõ crederet̄ eſſe q̄ dat ſpūſctm̄: q̄ ex̄ns cū
aplis videbat̄ eē q̄ſi vnꝰ ex illis. Vn̄ Io.
ix. Nõdū erat ſpūs datꝰ: qꝛ ieſus nõdum
erat gl̄ificatꝰ. Quarto ꝓpter vnitatē eccle
ſie cõſeruandã: ſic Ioãnes nullū ſignū fe-
cit: vt đr Ioã. iiij. ne. ſ. ꝓplus diuideret̄ a
chꝛo: ſed appareret chꝛi ſuꝑ ioãnē eminētia.
Diſcipuli em̄ chꝛi ita erãt replēdi gr̃a ſpi-
rituſſcti: vt maioꝛa facerēt ꝙ̄ ipe feciſſet:
vt patꝫ Io. xiiij. Et iõ ſi an̄ paſſionē fuiſſꝫ
aplis datꝰ: apđ mltos fuiſſet ĩ dubiū ver
ſum q̄ſnã eoꝝ chꝛs eſſet. Tertio. Nã qđ
adducit ad deitatis amoꝛē: ab illo n̄ abdu-
cit. ſed hmõi fuit pn̄tia chꝛi ⁊c̄. So. Alb.
mag. ſic đr: Qn̄ chꝛs ſuã pn̄tiã coꝛꝑalem
exhibuit: ſtatim ad amoꝛē diuinitatis erexit.
Et iõ exhibuit ſuã coꝛꝑalem ſocietatē vt
viã: ſꝫ diuinã ꝓmiſit vt terminū vie. Qui
aūt ꝑmanet in hoc qđ eſt vie: ĩpedit̄ a ter
mino: ⁊ eo fruit̄ quo deberet vti. Et h̄ eſt
qđ dicunt ſcti coꝛꝑalem delectationem in
chꝛo ſm carnē impediuiſſe ꝯſolatiõez ſpi
rituſſcti. Hec ex illo.

Queri etiã pōt: vtꝝ plenitudo ſpūſcti
dari debuerit ĩ vet̄i lege viſibil̄r. Vide. j.
diſt. xvj. Et vtꝝ ſpūſctūs accipiat de eo
qđ eſt filij: q̄ſi ab eo procedēs Vide. j. q.
xxxvj. ar. ij. potētia. q. x. ar. iiij.

Dn̄ica quarta poſt octa. paſce
Queſtio. xli.

q ueritur Vtꝝ chꝛiſtus
in patria annunciet nob de pr̄e
palam: Ad quod ſic r̄ndeo. Ali
q̄d annunciat de aliquo multiplicit̄. Pꝛi-
mo effectiue: ſicut cauſa effectiua cogni-
tiõis. Et hoc tripl̄r. Pꝛio vt cauſa remo-
ta. et Secundo vt pꝛima que eſt potētia
ſicut intellectus. Tertio vt ſpecies intelli
gibilis: et oīs habitꝰ intellectus faciēs ad
eliciendū intellectionem. et ſcđo foꝛmali-
ter. Et hoc dupliciter. Pꝛimo ſicut intel-

lectio manifeſtat: q̄.ſ. eſt ipa manifeſtatio ꝛ ſc̄do ſicut ꝟbū eſt manifeſtatiuū tanq̄ termin⁹ manifeſtatiōis prim⁹. Tunc rn̄deo p̲ aliq̄s ꝯclōnes. Prima: tā i via q̄ȝ in pr̄ia de⁹.i. pat̄ ꝟbū ꝛ ſpūſſctūs annūciant nobis oia effectiue p̄mo mō. q2 ipe eſt cā p̄ma oim: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ cauſa remota oim habentiū ſc̄das cauſas primas: cuiuſmodi ē noſtra manifeſtatio. Secūda. Effectiue ſc̄do mō de patre eterno (ſiue ſumat̄ pater eſſentialiter p̄ deo patre: filio ꝛ ſpūſancto ſiue p̲ſonaliter p̄ p̲ſona p̄ma in trinitate) annūciat nobis intellect⁹ noſter poſſibil̄. q2 ipe ſol⁹ eſt potētia: q̄ apprehendimus ꝛ intelligim⁹ imaterialia: vt p̲tȝ.iij. de aīa. ꝛ.ij. poſter̄. Tertia. Effectiue tertio mō d̄ patre eterno annūciat nobis p̲ ſpeculū in enigmate ſpecies intelligibil̄ creature ſenſibilis: quia inuiſibilia dei p̲ ea que facta ſūt intellectu ꝯſpiciunt̄. Rom.j. Sed palā.i. facie ad faciem: annūciat nobis ſolū eſſentia diuina: cōiuncta nobis vt ſpecies intelligibilis: ꝛ lumē gl̄ie ad ipam requiſitū. q2 de⁹ nō pōt facialiter: vt ita dicam ſeu eſſentialit̄ vel p̲ eſſentiā videri p̲ q̄ſcunq̄ ſimilitudinē creatā ſed ſolū p̲ ipam diuinā eſſentiā: vt p̲bat doctor angelic⁹.j q.xij. arti.ij. Quarta. Formalit̄ aūt p̄mo mō annūciat nob̄ palā de patre ſola viſio btifica.i. elicita p̲ lumē gl̄ie ꝛ eſſentiā diuinā tenentē locū ſpeciei intelligibilis: q2 ois alia intellectio nr̄a eſt enigmatica: vt p̲tȝ ex locis allegatis. Quinta. Formalit̄ aūt ſc̄do mō ſolū ꝟbū eternū annūciat nobis palā de p̄re. Nā oē ꝟbum annūcians nob̄ de et̄no p̄re palā: eſt btificū. Sed ſolū ꝟbū eternū ē btificū: q2 nullū aliō verbū termiat btām viſiōem: vt p̲tȝ p̲ Cap. i.iiij. diſt.xlix. q.v. ꝯclu.ij. q̄ ibi hȝ q̄ bti p̲ intellectionē btificā nō p̄ducūt ꝟbū: ſȝ ipa ad ꝟbū increatū terminat̄. ꝛ p̲ ſcm̄ Tho.j di.ij. ar.iij. vbi habet: q̄ bti noiant deū p̲ ꝟbū ſeu ꝯceptū increatū: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ deū p̲ illō ꝟbū intelligūt. Et h̄ eſt qō d̄r Zach. c.xiiij. In die illa.ſ. q̄n deū videbim⁹ ſicuti eſt: erit dn̄s vn⁹.ſ. vere ꝛ opatiue: ꝛ nomen ei⁹ vnū.i. ſumptū ab vno verbo icreato. Sed ꝯtra p̄miſſa arguit̄ Primo. Nā ſi fili⁹ dei annūciat in pr̄ia de p̄re.i. manifeſtat patrē ꝛ ꝟbū: iō eſt. q2 intellectus ad intelligendū indiget ꝟbo Sed h̄ eſt falſū q2 ſenſus ē imp̲fectior i cognoſcēdo q̄ȝ intellect⁹: ꝛ tn̄ cognoſcit p̲ ſolā opationē ſine alio in ſe p̄ducto: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ a fortiori ꝛ intellect⁹. So. Sciēdū ē q̄ ſentire ꝛ intelligere ſūt opatiōes imanētes: ꝯuenientes in h̄ q̄ p̲ neutrā aliq̄d p̄ducit̄ extra ſentiētē ꝛ itelligentē: imo nec extra potētiā ſenſitiuā ꝛ intellectiuā. ſȝ in h̄ differt: q̄ p̲ ſentire nihil p̄ducit̄ i potētia ſenſitiua: ſȝ p̲ intelligere i potētia intellectiua p̄ducit̄ aliō qd̄ ē termin⁹ itellectiōis: ꝛ p̄mū ſeu imediatū intellectū. ꝛ d̄r ꝟbū.i. forma ſpecularis ad quā aſpiciēs itellect⁹ itelligit rē exiſtentē extra aīam: q̄ forma ſpecularis realit̄ idē eſt cū ipa intellectiōe: vt al̄s dictū eſt. Rō aūt differētie eſt duplex. Prima ē cōditio ſenſatiōis. q2 p̄pt̄ ſuā imp̲fectionē et materialitatē: nō pōt hr̄e terminū itrinſecū i ſuo p̄ncipio elicitiuo. Et ſc̄da: q2 etiā h̄ nō optet: p̄ptea q̄ obiectū ſenſatiōis ſit actu ſenſibile in rex natura: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ nō optet aliq̄d p̄duci in q̄ res ſenſibil̄ ſentiat̄ Sȝ intellectio p̄pt̄ ſui p̲fectionē hȝ intrinſecū terminū: ꝛ rurſus obiectū intellect⁹ nr̄i nō eſt actu intelligibile: ſȝ optet p̄duci aliq̄d i q̄ ꝛ p̲ qd̄ videat̄.i. ꝟbū. Vn̄ ſm̄ aliq̄s: q̄n intellect⁹ eſt cogitatio nō p̲tingēs ad rei q̄ditatē: p̲ eā nō p̄ducit̄ ꝟbū: qd̄ q̄liter ſit vex: al̄s forte declarabit̄. Secundo Nam ſi intellect⁹ ad intelligendū indigeret ꝟbo: vt ſic fili⁹ annūciet de p̄re vt verbū: angel⁹ intelligēdo eſſentiā ſuā p̄duceret ꝟbū. Sed h̄ eſt falſum. q2 q̄n potentia cognoſcitia habȝ obiectū actu cognoſcibile: nō p̄ducit aliq̄d in q̄ illō cognoſcat̄: vt p̲tȝ de ſenſu. Sol̄. Per q̄dlibet intelligere p̄ducit̄ ꝟbū ab aliq̄ intelligēte ꝛ ſi nō a q̄libet: vt p̲tȝ p̲ ſcm̄ Tho.j. q.xxvij. ar.j. Angel⁹ igit̄ intelligendo ſe neceſſario p̄ducit ꝟbū nō obſtante q̄ ſua eſſentia ſit actu intelligibil̄. q2 cū due ſint cauſe nō p̄ducēdi terminū intrinſecū opatiōi immanēti cognoſcitiue: imp̲fectio.ſ. ei⁹ ꝛ actualitas obiecti: ſi i angelo eſſet p̄ma: eēt etiā in nob̄ cū intelligim⁹ q̄ditatē aliquā. ꝛ ſi ſc̄da ipa etiā eſſet in deo: igit̄ ſi nec hō nec de⁹ pōt ſic intelligere niſi p̄ducēdo ꝟbū: multo minus angel⁹ cui⁹ eſſentia eſt min⁹ intelligibilis q̄ȝ diuia: ꝛ cui⁹ itellectō ē p̲fectior q̄ȝ

humana. Pro his ſciēdū eſt: ꝙ ꝗnto actꝰ eſt altior: tāto pl'a ſibi eminent idētificat [illegible] cōis idētificat ſibi eminent oēs ꝓprios inḡntū vna vis q̄ ē ipe ꝑt oia que pñt illi. Cū igit̄ ratio opatiōis: ⁊ rō ſilitudinis ſeu repſentatiui ſit alia ⁊ alia: iſtas duas aliq̄ cognitio ꝓpt̄ ſuā eminētiā ſibi idētificat: vt eadē ſit opatio ⁊ ſpēs repſentatiua alteriꝰ. ſicut etiā deꝰ q̄ eſt eminētiſſimꝰ: idētificat ſibi etiā gn̄e diuerſa: puta abſolutū ⁊ relatiuū. Queri etiā ꝑt vtꝝ ois petēs i noie chr̄i exaudiat̄. Uide. ij. ij. q. lxxxiij. ar. vij. ſcdm. ⁊ ar. xvj. ⁊ iiij. diſt. xv. q. iiij. ar. vij. q̄ſtiūcula. iij. Et vtꝝ gaudiū ſpūale qd̄ ꝑitatis ɔtēplationē ſequit̄: poſſit vnq̄ꝫ termiari citra clarā cognitōez entis infiniti. j. ij. q. iiij. ar. iij.

In die aſcenſiōis Queſtio. xlij.

q Verit̄ Utꝝ congruum fuerit chr̄z aſcēdere. Et poſito ꝙ ſic: vtꝝ aſcēderit ſuper omes celos viſibiles tm̄: aut viſibiles ⁊ itelligibiles tm̄: aut viſibiles itelligibiles ⁊ credibiles. Et poſito ꝙ ſup oēs etiā credibiles: vtꝝ ſic aſcēderit ſuper vltimū oim: vt ſit īfra vltimi. i. empyrei ſupficiē ɔuexam: vel extra ſm̄ ꝑitatē. Et poſito ꝙ ſit infra verē: vtꝝ s. Tho. ſic ſenſerit. Rn̄deo Ad pmū q̄ſitū ſ. Tho. iij di. xxij. q. iij. ar. j. ⁊. iij. q. lvij. ar. j. rn̄det: ꝙ chr̄m aſcēdere i celū fuit ɔueniēs ſibi. Nā locꝰ debꝫ eē ꝓportionatꝰ locato. Sꝫ chr̄s ad vitā incorruptibilē reſurrexerat: ⁊ locꝰ celeſtis eſt locꝰ incorruptibilis. Sed ɔ̄ hoc Nā motꝰ cū ſit actꝰ exiſtētis in potētia: ē actꝰ impfecti: ⁊ ꝓpt̄ aliquā indigentiā: ⁊ ꝓpter aliq̄d meliꝰ. Sed chr̄s poſt gl'ioſaꝫ reſurrectionē nō fuit ipfectꝰ: nec indigēs nec fuit ei meliꝰ i celo q̄ꝫ in terra. ḡ nō aſcēdit. Solu. Per motū localē non ponit̄ in mobili aliq̄ pfectio: quaſi deſit ei aliq̄d eorū q̄ debēt ineſſe: ſed ponit̄ impfectio ſm̄ q̄d: p h̄ ꝙ dū eſt in iſto loco nō ē in alio. qꝛ tal' motꝰ nō ponit exitū d̄ potētia ad actū itrinſecū: ſed ad extriſecū. qꝛ ſm̄ phm̄. viij phyſ. nō mutat aliq̄d itraneū rei: ſꝫ id qd̄ ē extra. Nō fuit etiā motꝰ chr̄i ꝓpt̄ aliquā indigētiā: qꝛ indigeret ipe ex pte ſua in ſeipo habere: ſꝫ ꝓpt̄ nr̄am: vt eēt i loco ɔuenīēti ſibi i. q̄ nōdū erat. Nihil etiā ei accreuit q̄ntū ad eētialia gl'ie ſm̄ corpꝰ vl' anima. ſꝫ accreuit ei aliq̄d q̄ntū ad loci decētiā: qd̄ ē de bn̄ eē. Et de hac decētia gaudiū hūit: nō qꝛ nūc gaudere icipet cū celuꝫ aſcēdit: ſꝫ qꝛ nouo mō de h̄ gauiſus ē ſic d̄ re iplera. Fuit etiā ɔueniēs nob. Primo vt nos q̄ſi i poſſeſſionē corpalē iduceret celi: quaꝫ nob ſanguis ſui pcio emerat. Scdo vt ſperemꝰ nos illuc poſſe ɔſcēdere: vbi ē nr̄a natura. Tertio vt illū iā nō agnoſcentes ſm̄ carnē ſpūalit̄ tm̄ ɔiūgamur illi ⁊ ɔſeq̄nt̄ efficiamur idonei ad dona ſpūſſcti ſm̄ ꝙ dictū eſt. Aſcēdit i altū dedit dona hoib;. Sed ɔ̄ h̄. qꝛ ſua pn̄tia corpalis magis fuiſſet ad nr̄am ſalutē q̄ꝫ aſcēſio. So. Illa pn̄tia i duob; potāt eē nociua. Primo q̄ntū ad fidē. qꝛ ſm̄ glo. Jo. ij. vidētes eū in forma q̄ erat patre minor: nō crederēt de facili pr̄i eq̄lē. Scdo q̄ntū ad dilectionē. qꝛ illum nō ſolū ſpūaliter: ſed etiā carnalit̄ diligeremꝰ: cū ipo corpalit̄ ɔuerſantes: qd̄ eſt de ipfectiōe dilectōis. Hec oia ſctūs Tho. Ad ſcdm aūt q̄ſitū idē. iij. pte vbi ſ. ar. iiij. ⁊. iij. diſ. xxij. q. iij. ar. iij. q. v. ſic d̄r. Quāto aliq̄ corpa pfectiꝰ de diuia bonitate pticipāt: tāto ordine corpali: q̄ ē localis: ſūt ſupiora. Un̄ corpa formaliora ſūt ſupiora. vt ptꝫ. iiij. phyſ. ⁊. ij. celi. qꝛ p formā oē corpꝰ pticipat diuinū eē: vt ptꝫ j. phyſ. Sed de diuia bōitate plꝰ participat corpus p gl'iam: maxie corpꝰ chr̄i: qd̄ int̄ cetā corpa gl'ioſa maxie refulget gl'ia q̄ꝫ oē corpꝰ naturale p formā ſue nature. Un̄ ɔueniētiſſimū eſt ſibi ꝙ ſit ſupra oia corpa ɔſtitutū in alto. Et ideo ſup illud Eph. iiij. Aſcendēs in altū: dicit gloſ. loco ⁊ dignitate. Sed ɔtra h̄. Nā d̄r in pſ. Dn̄s in tēplo ſctō ſuo: dn̄s i celo ſedes eiꝰ Sed qd̄ eſt in celo: nō eſt ſupra celū. Ergo chr̄s nō aſcēdit ſup oēs celos. So. Sedes dei dicit̄ eſſe in celo nō ſicut in cōtinēte: ſed ſicut in ɔtento. Un̄ nō oporret aliquā partē celi eſſe eo ſupiorē: ſed ipm eſſe ſup oms celos ſicut in pſ. d̄r. Eleuata eſt magnificētia tua ſup celos deꝰ. Secūdo Nā corpꝰ chr̄i neceſſario eſt in loco. Sed extra celū nō eſt locꝰ ſm̄ phm̄. j. celi. So.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nō ð aſcēdiſſe ſup̱ celos: q2 ſit extra celū empyreū: ſed q2 in altiſſimā p̱tē ei⁹ aſcēdit Hec ola s. Tho. Ad tertiū aūt q̄ſitū dico: q̄ q̄dā celi ſūt viſibiles grā alicui⁹ ſui. ſcȝ celi. vij. planetaꝝ ⁊ ſtellaꝝ fixaꝝ. q2 hoꝝ q̄libet hȝ ſaltē vnā ſtellā viſu dep̄henſam. Et iſti cogſcunt̄ eſſe diſtincti ex motu ſuaꝝ ſtellaꝝ: q̄ nō ſunt ſp̱ in eadē diſtātia ad inuicē. Quidā aūt nō ſūt viſibiles: q2 carent ſtellis. ſed ſunt intelligibiles: q̄a dep̄hēdunt̄ in motib9 inferioꝝ. Et iſti ſm aliq̄s ſūt duo ſupra octauā ſpherā. ſm alios ꝓo vn⁹ tm̄. Cū em̄ p̄mū mobile tanq̄ ꝓpinq̄ſſimū ſubſtantijs imobilib9. i. angelis: minimū debeat hr̄e d̄ variatōe mot⁹: ſm oēs phos dȝ hr̄e vnū motū tm̄: et ɔ̄ſeq̄nter octaua ſphera nō eſt p̄mū mobile: q2 ipa dep̄hēdit̄ moueri trib9 motibus diſtinctꝭ. de q̄b9 al's. Intelligit̄ igit̄ q̄ ſupra ipam eſt ad min⁹ vnū celū. Forte aūt nō oportȝ ponere p̱les ſupra eā ꝓpter dictā rōnem: q2 ipa pōt duplici motu moueri ab vno angelo vel duob9: ⁊ vno a ſup̱iori corp̱e. Sed tn̄ ꝓbabili⁹ eſt q̄ ſup̱ eam ſint iterum duo celi moti: vt dicūt q̄dam aſtrologoꝝ: q̄ꝝ opinionē videt̄ ſeq̄ ſctūs Tho. i. q̄. di. xiiij. ar. j. et Alb. mag. ij. celi Quoddā aūt celū nō eſt viſibile nec itelligibile p̱ naturalē rōnem. ſed eſt credibile: vt empyreū: q̄d tenet̄ autoritate Strabi ⁊ Bede ⁊ Raba. Lȝ igit̄ poſſȝ dici q̄ chriſtus aſcēdit ſup̱ oēs celos viſibiles: vel ēt itelligibiles: ⁊ ſic itelligi dictū apl̄i Eph. iiij. ſupra allegatuȝ. q2 antiq̄ doctores: vt Aug. ⁊ Hiero. ⁊ hmōi: nihil de empyreo dicūt: tn̄ tenēdū ē q̄ aſcēdit etiā ſup̱ celuȝ credibile: q2 corp̱i nobiliſſimo debet̄ loc⁹ nobiliſſim⁹. Ad q̄rtū q̄ſitū dico: q̄ aſcendit ſup̱ oēs celos etiā ſup̱ vltimū: eo mō q̄ q̄s morē ð aſcendiſſe: q2 maiorē p̱tē eius aſcēdit: cui⁹ extremū cacumē pedib9 nō ſup̱auerit: nō aūt ſic q̄ſi ſit oīno extra celū Nā ſi eſſet extra oīno: neq̄ ipe ſctōs neq̄ ſcti ipm videre poſſent: q2 ſpēs viſibiles deferri n̄ poſſent a viſibili: cum nihil eſſet mediū niſi forte miracl'oſe: ⁊ eo mō q̄ nūc p̱ phātaſiā ſilitudinē habem⁹ rei abſentis Nō poſſent etiā ſe inuicē audire loq̄ntes ⁊ laudātes deū. q2 nō eſſet mediū p̱ q̄d vox deferret̄ ad aures. Loc⁹ etiā chr̄i nō hr̄et glīam corp̱alem: cū illa nō poſſit eē in nihilo: aut i relatōe ſituali. Et pon[illegible] chr̄i nō eſſe in loco: q2 de rōne loci ſt̄ duo. ſcȝ ſup̱ficies cōtinens: ⁊ imobilitas. Non tn̄ nego q̄n poſſit eſſe q̄dcūq̄ corp⁹ glioſum in conuexo celi vltimi ſiue oīno extra illud: q2 h̄ ꝓbat ſcūs Tho. vj. q̄dl'. q. ij. ar. ij. vbi q̄rit: vtꝝ corp⁹ glīoſum vl' angelus poſſit eſſe in cōuexo celi empyrei. Ad q̄ntum q̄ſitū dico: q̄ s. Tho. ſenſit vt ſup̱ dictū eſt: non aūt q̄ corp⁹ chr̄i ſit oīno extra vniuerſum. Q̄d ſuadeo p̄mo. Nā ſm ipm corp⁹ chr̄i eſt i loco. ſed ſi eſſet extra celū: nō eſſet in loco ſm ꝟitatē: vt ꝓbatum eſt: nec etiā ſm ſctm̄ Tho. q̄d patet. q2 i dicto q̄dl'. volēs ꝓbare q̄ corp⁹ glīoſum vel angelus pōt eē extra celū: vtit̄ h̄ medio. ſ. q̄d neceſſe eſt eſſe in loco / depēdet a p̄mo cōtinente. ſed p̄dicta nō: depēdent a p̄mo continente. ḡ non eſt neceſſe q̄ ab aliq̄ localit̄ ambiant̄: ⁊ ɔſeq̄nter p̄nt ibi eſſe. Secundo: q2 ſi exiſtimaſſet corpus chr̄i eſſe i cōuexo celi: et ſic itelligi dictū apl̄i allegatū: nō eſt ꝟiſile q̄ h̄ mediū omiſiſſet ad ꝓbandū corp⁹ glīoſum vel angelū potuiſſe eſſe in cōuexo celi: imo ſup̱flue q̄ſiuiſſet illud. q2 res eſſȝ ap̱ta. Tertio: q2 h̄ exp̄ſſe tenet in tertio: vt patet h̄ ad ſcōm argumentū. Quarto: q2 in. iij. p̱te vbi ſ. ðt locū debere ꝓportionari locato: vt. ſ. ſit icorruptibil' loc⁹ incorruptibilis rei. Aut igit̄ h̄ intelligit̄ de loco q̄ntū ad ſuū mat̄iale. i. ſup̱ficiē locantꝭ. aut q̄ntū ad formale. i. relationeȝ ſitualē q̄ cōuenit ei imobilitas. aut q̄ntuȝ ad vtrūq̄. Si p̄mū: habeo itērū. q2 extra celū nō eſt ſup̱ficies tal'. Silr̄ ſi tertium. Si aūt ſcōm: Cōtra. q2 oīs loc⁹ ē icorruptibilis illo mō cū ſit imobil': et ſic corruptibilia eq̄ vt incorruptibilia hr̄ent locuȝ incorruptibilē: q̄d ipſe idē negat. Sȝ ɔ̄ h̄ arguit̄ q̄ ſenſerit ipm eē extra. Primo q2 ſua rō ſup̱ inducta ad ꝓbandū q̄ aſcendit ſup̱ oēs celos h̄ ɔcludit. Solu. Illa rō vt patȝ intuēti ꝓbat nō ſolū de chr̄o: ſed etiā de oīb9 ſctis. Si igit̄ voluit ſcūs Tho. h̄ inferre de chr̄o: etiā alij ſcti eſſent extra celū: q̄d ipe vbiq̄ negat. Intēdit ḡ ſanctus Tho. ꝓbare q̄ oē corp⁹ glīoſum dignitate tranſcendit omne naturale: et conſequēter debet habere ſup̱mū locū inter corpa:

vt dr̄ in tertio: ita ꝙ ſi ſupra celū empyre-
um eſſet loc⁹/ deberet eſſe in eo: nō aūt dz
eē extra locū. Scd̄o. Nā in. iij. pte. vbi ſ̄
ad pͥmū dr̄ ꝙ nō oportet aliquā ptē celi eē
eo ſupiorē. Sed ſi eēꝫ infra celū: haberet
ptem ſupiorē. So. Negat̄ minor: qꝛ ipſe i
iij. vbi clare negat ipꝫ eē extra celū empy
reū dr̄ ꝙ aſcēdit in altiſſimā ei⁹ ptē: ꝛ ꝯſe
ꝙnter nullā hꝫ ſup̄ ſe ſi ipſe eſt in altiſſima.
Sed h̄ tripl'r pōt intelligi. Uno mō. ſ. de
pte pͥncipali: q̄ eſt tertia ps celi empyrei:
eo mō q̄ diuiditur aer in tria interſtitia: ꝛ
hierarchia in tres ordies. ꝛ ſic plana ſunt
oīa. Alio mō de pte nō q̄dē tertia: nec q̄-
cūqꝫ ſimpl'r: ſed de pte notabili: puta vni⁹
pedis aut palmi Et ſic pōt eſſe veꝝ: ſi ſuū
caput ē ꝓpinquiſſimū ſupficiei cōuexe: lꝫ eā
nō attingat. Alio mō de pte q̄cunqꝫ. et ſic
etiā pōt dici eſſe in celo ꝛ nullā hr̄e ſup̄ ſe:
ſi ſupficies vltima ſui capitꝫ in aliq̄ pūcto
attingat ſupficiē ꝯuexā celi.

Queri etiā pōt vtrū aſcenſio cōuenerit
chr̄o ſm naturā diuinā vel hūanā: Uide
iij. q. lvij. ar. ij. Et vtꝝ aſcēderit ſup̄ oēm
creaturā ſpūalē. vide ibi ar. v.

Dn̄ica infra octa. Aſcēſionis Queſtio. xlij.

Queritur Utrū ſpūſſanctus ſufficiēter ꝑhibuerit teſti-
moniū chr̄o: Rn̄deo. Chr̄o te-
ſtimoniū mlt̄a ꝑhibuerūt. Primo moyſes
in lege. Joā. vj. De me ille ſcripſit. Scd̄o
ꝓphete toti⁹ veterꝫ teſtamēti. Apoca. xix.
Teſtimoniū Jeſu ē ſpūs ꝓphetie. Tertio
Joānes baptiſta. Joā. j. Ecce agnus dei
Quarto pr̄ in baptiſmo ꝛ trāſfiguratiōe:
dicens. Hic ē fili⁹ meus dilect⁹. Quinto
ſpūſſctūs eo mō q̄ dr̄. Sexto opa miracu
loꝝ: q̄ nullus ali⁹ fecit. Joā. vj. Opa que
ego facio in noīe patrꝫ mei: illa teſtimoni
um ꝑhibēt de me. Septimo turba clamā
tiū in die palmaꝝ. Bn̄dict⁹ q̄ venit i noīe
dn̄i. Octauo apl̄i Act. iiij. Uirtute maḡ
reddebāt apl̄i teſtimoniū ꝛc̄. Spūſſctūs
aūt teſtimoniū reddidit ei tripl'r. Primo
armādo diſcipulos ſcia ꝛ ꝯſtātia ad teſti
ficādū. Mat. x. Nō em̄ vos eſtꝫ q̄ loq̄mini.
Scd̄o cōicādo ſua dona credētib⁹ in chr̄i-
ſtū. Heb. ij. Cōteſtāte deo ſignis ꝛ pdi-
gijs ꝛ varijs ſpūſſcti diſtributiōib⁹. Ter-
tio emolliēdo audiētiū corda. ps̄. Emit-
te ſpm̄ tuū ꝛ creabunt̄ ꝛc̄. Sufficiēter aūt
teſtificat⁹ eſt de⁹ vel ſpūſſctūs q̄ntū req̄-
rebat̄ ad ꝯuertēdos diſpoſitos ad viā ſue
ſalutꝫ. Nunqꝫ em̄ de⁹ vult aliquē effectuꝫ
ꝑ aliqđ mediū ꝓducere: q̄n illđ mediū fa-
ciat oportunū ꝛ ſufficiēter diſpoſitum. qꝛ
de⁹ ꝛ natura nō deficiūt i neceſſarijs. Sꝫ
ꝑdictū teſtimonium de⁹ ordinabat ad effe
ctū: q̄ eſt ꝯuerſio mūdi. Un̄ cuilibet facien
ti qđ in ſe erat/ iſtud teſtimoniū erat ſuffi
ciens. Sed ꝯ. Nā poſt ſufficiēs teſtimo-
niū dei non remanet error nec dubitatio:
qꝛ teſtimoniū dn̄i fidele ſapiētiā pſtās ꝛc̄.
vt dr̄ in ps̄. Sed p⁹ dictū teſtioniū rema-
net error ꝛ dubitatio. Sol. Q̄ꝫ iſta remā
ſerint/ nō fuit ex inſufficiētia teſtionij: ſed
ex hoīm diſpoſitiōe ac malicia nolētiū do
ctrinā ꝟitatꝫ accipe. Un̄ dn̄ ibi dr̄: paruu-
lis. i. hūilib⁹ ꝛ nō ſupbis. Sed ꝯ. qꝛ dato
ꝙ illud teſtimoniū tūc fuerit ſufficiēs: nō
tn̄ eſt mō. qꝛ talia ſigna ꝛ effect⁹ nō vide-
mus. Sol. Sic dr̄ ſctūs Tho. in pͥncipio
j. ꝯ gen. q̄libet pōt pdicta videre i ſuis ef-
fectib⁹. qꝛ videm⁹, ꝛ legim⁹ mundū cōuer
ſum ad credēdū ꝛ ſperandū tā ardua. Q̄ꝫ
ſi h̄ ꝑ miracula factū eſt: etiā nūc ea vide-
mus in gētiū ꝯuerſiōe. Si ꝟo ſine mira-
culo: etiā h̄ fuit maximū miraculū ꝙ idio-
te hoc potuerint ſine ſignis ꝛ ſine gladio.
Sed ꝯ. qꝛ eodē mō poſſet rn̄dere mahu-
metiſta. Sol. Nō eſt veꝝ. qꝛ mahumeth
nihil arduū ꝓponit credendū vl' ſperāduꝫ
ſed ſolū corporea Et a pͥncipio ſubiecit ſi-
bi agreſtes: deinde vi armorū alios. Un̄
ipſe dr̄ ſe miſſum in ꝓbatiōe gladij: q̄. ſ. le
nonib⁹ ꝛ pdonib⁹ nō deeſt: nō aūt miracu
loꝝ. Uide de his ſi vis ſctm̄ Tho. vbi ſ̄.

Queri etiā ꝯoſ (pulcre differentē.
teſt vtꝝ aliq̄ diuina pſona etiā mō mittat̄
inuiſibil'r: Uide ſcm̄ Tho. j. q. xliij. ar. vj.
Itē. j. di. xv. q. v. ar. j. Et vtꝝ cōſcia erro-
nea obliget vel excuſet. Uide ſctm̄ Tho.
q̄dl'. xiij. ar. xxvij. et. j. ij. q. xix.

In die ſancto Pentecoſtꝫ Queſtio. xliij

q Veritur Vtꝝ ſpūſſanctꝰ debuerit viſibilr̄ mitti: Ad qḋ ſctūs Tho. j. q. xliij. art. vij. ſic rn̄det. Spūiſctō ꝯueniebat viſibiliter mitti: qꝛ deꝰ oībꝫ ꝓuidet ſm ꝓpriū eorum modū: q̇ q̄ ad hoīes ē vt ꝑ viſibilia ad inuiſibilia ducant̄. Igit̄ ſicut deꝰ ⁊ ꝓceſſiōes eterne diuinaꝝ ꝑſonaꝝ: ita ⁊ eaꝝ inuiſibiles miſſiōes fuerūt ꝑ aliq̄ ſenſibilia ſigna demōſtrāda. Nec tn̄ rōne huius miſſiōis ſpūſſcūs dici pōt minor pr̄e: ſicut dr̄ filiꝰ. qꝛ creaturā inuiſibilē in q̄ appuit ſpūſſanctus: puta colūba: ipe nō aſſumpſit i vnitatē ꝑſone: ſicut filiꝰ hūanitatē: vt ḋ eo dicant̄ q̄ dicunt̄ de illa creatura: puta colūba. Sed ꝯ. Primo. Nā ſi mitteret̄ viſibiliter ſpūſſctūs: eſſet h̄ ſm nobiliſſimam creaturā. i. ſm rōnalē: ſicͣ ⁊ filiꝰ ſm eā miſſus eſt. So. Miſſio filij debuit eē ſm rōnalē creaturā cuiꝰ ē agere ⁊ cui cōpetit ſanctificari: qꝛ filiū oportuit declarari vt ſanctificatiōis autorē. Scrificatiōis aūt idiciū eſſe potuit oīs alia creatura: nec oportuit eā q̄ ad indicandū tm̄ formabat̄ aſſumi a ſpūſctō in vnitatē ꝑſone. qꝛ nō aſſumebat̄ ad agēdū aliq̇d: ſed ad indicandū tm̄. Scḋo Nā miſſio viſibil̄ attēdit̄ ſm aliquā creaturā viſibilē aſſumptā: ſicͣ miſſio filij ſm carnē. Sed ſpūſſcūs nullā creaturā aſſumpſit: ⁊ ꝯn̄ter non pōt dici ꝙ in aliq̄ tali ſit niſi forte vt in ſigno: ſicͣ etiā in ſacramentꝫ ⁊ figurꝫ legalibꝫ. Igit̄ vl̄ non mittit̄ viſibilr̄: vl̄ ſm oīa hec miſſio viſibilis attēdit̄. So. Miſſio viſibilis ſpūſſcti nō attēdit̄ ſm viſionē imaginariā: q̄ ē viſio ꝓphetica. qꝛ ſm Aug. ij. de tri. iſta viſio ē in ſpū ꝑ ſpūales imagīes corpoꝝ. columbā aūt illā ⁊ ignē ocul̄ videꝛt q̇cūqꝫ viderunt. Nec iteꝝ ad has ſpēs columbe ⁊ ignis ſe habuit ſpūſſctūs / vt filiꝰ ad petrā q̄ erat chr̄s: qꝛ illa iā erat: ⁊ ꝑ actōis modū nūcupata ē noīe chr̄i. Colūba autē et ignis ille ad h̄ tm̄ ſignificādū repēte extiterūt. Sed vident̄ hec ſilia flāme q̄ moyſi appuit in rubo: ⁊ colūne quā in deſto populꝰ ſeq̄bat̄: et fulgoribꝫ ac tonitruis q̄ fiebāt cū lex daret̄ in mōte. qꝛ ad hoc reꝝ illaꝝ corpal̄ extitit ſpēs vt aliq̇d ſignificaret. Nō attēdit̄ etiā ſm ſigna ſacramtalia: q̄ ſunt q̄dā res ꝑexiſtētes ad aliq̇d ſignificādū aſſumpte. Dicit̄ em̄ viſibilr̄ miſſus ſpūſſctūs inq̄ntū appuit in q̇buſdā creaturis vt in ſignis ad h̄ ſpecialr̄ factis. Hec oīa ille. Sed nota ſm ſctm̄ Tho. ꝙ filius viſibilr̄ mittit̄ ſolū in natura aſſūpta. ſpiritusſctūs aūt mittit̄ in mltiplici ſpecie: qꝛ ille ſpēm ſenſibilē in q̄ appuit. i. hūanitatē nunq̄ depoſuit: ſed ſpūſſctūs nullā illaꝝ ſpēꝝ aſſūpſit. ideo poſt vnā appuit i aliā: vt dt̄ s. Tho. Queri etiā pōt circa hoc euāgeliū ⁊ duo ſeq̄ntia imediate: vtꝝ miſſio viſibilis fieri debuerit ad pr̄es veteris teſtamēti. Et vtꝝ ſpēs in q̇bꝫ ſit viſibilis miſſio fiant miſterio angeloꝝ: Et vtrum miſſio inuiſibilis filij ⁊ ſpūſſcti diſtiguantur: Et vtꝝ miſſio inuiſibil̄ fuerit poſt incarnationē plenior q̄ an̄: Et vtrū fiat ſm omne augmentū gr̄e: De q̇bꝫ oībꝫ vide. j di. xv. vel. j. q. xliij.

In feſto ſancte Trinitatꝫ Queſtio. xlv.

q Veritur ſuꝑ illo verbo: Spūs vbi vult ſpirat: Utrum ſpūſſctūs vel deꝰ ſit nūc liber libertate ꝯtradictiōis ad p̄deſtinandū me vel nō p̄deſtinandū: ita ꝙ poſſit me etiam mō p̄deſtinare ⁊ non p̄deſtinare: Rn̄deo. Sctūs Tho. in. j. di. xxxix. q. j. ar. j. in corpore: vbi tenet ꝙ deꝰ pōt non ſcire qḋ ſcit: ſic dt̄. Hec ē rō volūtatꝫ vt libere actū ſuum ꝓducat. Qḋ em̄ fit volūtate nō fit neceſſitate: vt dt̄ ſctūs Augꝰ. Unde pt̄ velle ⁊ nō velle. Sed h̄ intelligendū eſt dum eſt actꝰ in egrediendo a volūtate: qꝛ poſtq̄ trāſijt / nō ſubiacet facultati eiꝰ. Nō ei pōt nō voluiſſe qḋ voluit. Similr̄ n̄ ſubiacet facultati eiꝰ vt vtrūqꝫ ſimul ꝓducat. Nō em̄ pōt ſimul velle ⁊ nō velle. Et hoc nō tm̄ intelligēdū eſt de actu ipſiꝰ volūtatis imediato: ſed de oībꝫ actibꝫ iꝑatꝫ a voluntate: ſicut cogitare: loq̇: ⁊ hmōi. Cum igit̄ actꝰ diuine volūtatꝫ ſꝑ ſit in actu: ⁊ n̄ ptrāſiens in futuꝝ: ſꝑ eſt q̄ſi in egrediēdo a volūtate. Et ideo manet libertas diuine volūtatꝫ reſpectu ipſiꝰ. Un̄ pōt dici ꝙ deꝰ pōt velle ⁊ nō velle hoc: nō tn̄ pt̄ eē vt ſit

velit ꝛ nō velit: vel vt nūc velit ꝛ poſtmo
dū nō velit: qꝛ mutabil' eſſe nō pōt. Hec il
la Scot⁹ aūt in. xl. diſt. pmꝭ: q̄ſi amplias
pdicta ꝟba ſcti Tho. dr̄. Si ꝑ impoſſibi/
le itelligerem⁹ deū adhuc nō determiaſſe
volūtatē ſuā ad alterā ptē: ſed q̄ſi delibe/
raret vtꝝ vellet iſtū p̄deſtinare: aut non:
bn̄ poſſet intellect⁹ nr̄ capere ꝙ ꝯtingēter
ipm p̄deſtiaret vl' nō p̄deſtinaret: ſic patet
in actu volūtatꝫ nr̄e. Sꝫ qꝛ ſp recurrim⁹
ad actū volūtatꝫ diuie: q̄ſi pterit̄: ideo q̄ſi
nō ꝯcipim⁹ libertatē in voluntate illa ad
actū: q̄ſi iā ſit poſit⁹ abſolute a voluntate
Sed iſta imaginatio falſa ē. Illō em̄ nūc
eternitatis in q̄ eſt iſte act⁹ ſp pn̄s ē. et ita
intelligēdū eſt de volūtate dina ſiue voli/
tione ei⁹: vt ē hui⁹ obiecti. ſic ſi ꝑ ipoſſibi
le nūc inciperet de⁹ hr̄e velle in iſto nunc: et
ita libere pōt de⁹ in nūc et̄nitatꝫ velle qō
vult: ſicut ſi ad nihil eſſet ſua volūtas de/
terminata. Hec ille valde bn̄. Sꝫ vt me/
lius intelligant̄ dicta eoꝝ: tria faciā. Pri/
mo em̄ ponā q̄dā fundamēta. et ſcdo q̄dā
notabilia. et tertio q̄ſdā ꝯcluſiōes. Quā/
tū ad pmū: fundamētū pmū eſt ꝙ de⁹ ad
extra. i. in creatura nihil vult neceſſario:
ſm fidē catholicā ꝛ verā phiam. Quicq̄d
em̄ volens vult neceſſario: eſt vltim⁹ finis
ei⁹ vel ad vltimū finē ei⁹ neceſſariū ſine q̄
nō: vt patꝫ in nob ꝑ expientiā: q̄ nihil ne/
ceſſario volum⁹ niſi ſit btitudo: aut aliq̄d
appheſum vt neceſſariū ad illā. Sed nul
la creatura eſt vltim⁹ finis dei: qꝛ eſſet eo
nobilior: neqꝫ ē nec̄aria ſine q̄ non ad vlti
mū finē ei⁹: q̄. ſ. eſt ſua bonitas. qꝛ alioq̄n
de⁹ nō poſſet ſine illa eē btūs ꝛ pfectus: et
ꝯn̄ter pfectio dei dependeret a creatura.
Secūdū eſt ꝙ et̄nitas lꝫ in valore equa/
leat ifinito tpi pterito ꝛ futuro: tn̄ forma/
liter ē aliq̄d idiuiſibile n̄ hn̄s pus vl' poſte
ri⁹: ſed totū ſil' exn̄s. qꝛ ſic a Boetio diffi
nit̄: Eternitas eſt itermiabil' vite tota ſil'
ꝛ pfecta poſſeſſio. Ex h̄ ſequit̄ ꝙ ipſa q̄n/
tū eſt de ſe ad oia cōpat̄ vt pn̄s. qꝛ i ſe exq̄
eſt tota ſil': eſt ſolū pn̄s nō hn̄s ptē pterita
vl' futurā vt tps. Ex q̄ vlteri⁹ ſequit̄ ꝙ fu
tura nō ſunt futura reſpectu et̄nitatis. ſed
reſpectu eoꝝ q̄ ſunt in tpe. Tū qꝛ nō ſunt
futura niſi reſpectu pteritoꝝ ꝛ pn̄tiū q̄ ſta
tim fiunt pterita. Tū etiā qꝛ q̄ ſūt in tpe
vt futura: ꝛ extra tps vt eternitas: nō pn̄t
cōpari ſm pri⁹ ꝛ poſteri⁹: ſed ſolū ſm pn̄s
in q̄ aliq̄ mō ꝯueniūt. Hui⁹ aūt exēplum
ſctūs Tho. ponit in. j. ꝯ gen. dicēs eterni/
tatē ita cōpari ad ea q̄ ſunt in tpe: ſic cētꝝ
circuli cōpat̄ ad pūcta ſignata in circūferē
tia: ad q̄ oia cōpat̄ vt pn̄s vel coexiſtens:
lꝫ illa ad inuicē cōparent̄ ſm pri⁹ ꝛ poſte/
rius in ſitu. Sed tn̄ adde tu ꝙ in h̄ eſt diſ
ſilitudo: qꝛ cū oia pūcta illa ſint ſil' i actu:
ſil' ꝛ ſemel cētꝝ ad oia illa cōpat̄ vt coexi/
ſtēs. ſed qꝛ ea q̄ tpis decurſu pducunt̄ nō
ſunt ſil' ſed ſucceſſiue fiūt: ideo et̄nitas ad
oia cōpat̄ q̄dē vt pn̄s q̄n ipa ſunt: ſed non
cōpat̄ vt pn̄s ad oia ſil': ſed ſucceſſiue. Si
tn̄ ꝑ ipoſſibile ipa ꝛ oēs tpis ptes ſil' eēnt
ipſa oib illis cōparet̄ vt pn̄s: qꝛ vt dictū
eſt in ea nō eſt niſi pn̄s. et q̄ntū eſt de ſe/p̄
ſens eſt etiā futurꝫ: q̄b iō nō eſt pn̄s: q̄a il
la nō ſunt. Tertiū eſt ꝙ de⁹ ſm ſuū eſſect
ſuā opationē: vt dr̄ in li. de cauſ: eſt in et̄/
nitate: lꝫ ſu⁹ effect⁹ ſequat̄ nouiter ab et̄/
na ei⁹ volitiōe. Nā ſi eſſe di vel ei⁹ opatio
mēſuraret̄ tpe: haberet prius ꝛ poſteri⁹:
et ꝯſeq̄nter de⁹ mutaret̄. Si aūt mēſura/
ret̄ euo ſicut eſſe celi ꝛ angeli: nō eēt q̄dꝫ
prius ꝛ poſteri⁹ in illō vel in illa opatiōe.
q̄a ſicut eternitas: ita et euū eſt totū ſiml'.
ſed tn̄ illi eſſe vel opationi poſſet prius et
poſteri⁹ ꝯiungi: ſicut ipſi eſſe celi ꝯiungit̄
pri⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm motū localē. eſſe ꝟo an
geli ſm ſucceſſionē affectionū ꝛ itellectio/
nū. Quartū eſt ꝙ diuina puidētia nō ex/
cludit cauſas ſecūdas cōtingētes vt expi/
mur: imo cauſas includit: vt pbat ſanctus
Tho. j. q. xxij. ar. vij. Quantū ad ſecūdū
notandū eſt Primo: ꝙ q̄n in ſubiecto ali/
cui⁹ ꝓpoſitōis eſt termin⁹ ꝯtract⁹: q̄. ſ. ſi/
gnificat ſubam ꝛ q̄litatē inherētē: vt lyal
bū qō ſcat aliq̄ modo tr̄e albā ꝛ ipaꝫ albe
dine: poteſt intelligi ꝙ p̄dicatū dicte ꝓpo
ſitiōis dupl'r attribuat̄ ſubiecto. ſ. gratia
ſubſtātie pciſe: ꝛ grā ſubſtātie ꝛ accidentꝫ
ſiml'. Iuxta qō diſtinguit̄ tal' ꝓpoſitio: di/
cendo ꝙ poteſt eſſe diuiſa ꝛ cōpoſita. Exē
pli grā: dicendo. album poteſt eſſe nigrū:
ſi poſſe eſſe nigrū attribuat̄ ſubiecto grā
ſubſtantie: eſt ꝓpoſitio diuiſa ꝛ vera: quia
ſubſtantia que eſt alba/ poteſt eſſe nigra:
ſed ſi attribuatur etiam gratia accidentꝫ

ſed eſt albedinis:eſt cōpoſita ⁊ falſa.qꝛ hu
ic toto qḋ ē ſuba ⁊ albedo nō pt ꝯuenire ni
gredo. Notanduꝫ eſt ſcḋo ꝙ vt patꝫ.v.
Metaph.dupliciter dicit̄ poſſibile.ſ.ſm
ſe ⁊ in ordine ad aliquā potentiā:ſiue ſub
alijs ꝟbis logice ⁊ naturaliter. Poſſibile
ſm ſe.i.logice:ē illud qḋ in terminis non
habet repugnātiā:vt Socrates cec⁹ videt
Et ſilr impoſſibile ḋr qḋ ex terminis re-
pugnat:vt hō eſt ſine rōne. Poſſibile na-
turalit̄ eſt qḋ alicui eſt poſſibile ꝑ aliquā
potentiā:⁊ impoſſibile qḋ ſm aliquā po-
tentiā nō eſt ei poſſibile:ſicut habēti ocu-
los poſſibile ē videre:ceco aūt ē īpoſſibile:
lꝫ nō ſit repugnātia terminoꝝ.qꝛ cec⁹ nō
habet potentiā vt videat. Quicqḋ aūt eſt
poſſibile naturalr:ē etiā poſſibile logice.
⁊ q̄cqḋ ē poſſibile logice:eſt etiā poſſibile
naturalr vel fuit. Qḋ iḋ dico:qꝛ de⁹ habꝫ
naturalē potētiā reſpectu oīs poſſibil' lo-
gici:cū illḋ nō includat ꝯtradictionē: ſed
tn̄ illud poſſibile aliqn̄ ꝑdit rōnē poſſibil'
⁊ tranſit in neceſſariū.⁊ ꝯſeq̄nt̄ deſinit eē
obiectū diuine potētie:q̄ ꝑus ſe extende-
bat i illḋ:ſicut Adā nō fuiſſe aliqn̄ de⁹ fa
cere potāt/ſꝫ nō mō. Notandū eſt ter-
tio ꝙ vt ſequit̄ ex ſcḋo notabili:aliḋ ē ſo-
cratē poſſe velle aliqḋ.aliḋ poſſibile eſt ꝙ
ſocrates velit aliqḋ.qꝛ in ꝑmo importat̄
poſſibile naturale:in ſcḋo ꝟo logicū. Cuꝫ
igit̄ ſocrates i inſtāti a.vult aliqḋ:puta b.
i eodē inſtāti poſſibile ē logice ſocratē nō
velle b.ſed vtꝝ ſocrates poſſit nō velle b.
ſiue vtꝝ ſit poſſibile naturale/eſt dubiuꝫ.
Quibuſdā aūt videt̄ ꝙ ſic:qḋ ſi verꝝ eſſet/
multo magis eēnt vere ꝯclōnes ponēde.
Sed ego credo ꝙ tūc.i.in inſtanti a.ſocra
tē nō velle b.ſit poſſibile logicū ⁊ nō natu
rale.qꝛ iā nec potētia ſocratis nec di ſe pt
ad illud extēdere:qꝛ cū dei potētia facere
nō poſſet vt in inſtanti in q̊ eſt volitio b.
ipa nō ſit:qꝛ ſimul eſſet ⁊ nō eſſet.nō pōt
etiā facere ꝙ in eodem ſit nolitio aut non
volitio:qui ſimul eſſent ꝯtradictoria vel
ꝯtraria:⁊ ꝯſeq̄nt̄ etiā cōtradictoria. Hoc
etiā videt̄ ſentire Scot⁹.xxxviij.ꝑmi.ſ.ꝙ
illud poſſibile ſit logicū:nō aūt naturale.
Etſi dicat̄ ꝙ ſctūs Tho in ꝟbis ſ̄.allega
tis ḋr ꝙ volūtas libere ꝑducit actū ſuum
quādo ipe act⁹ eſt ingrediēdo.i.i inſtanti
in q̊ ingredit̄. Dico ꝙ iſta glo.nō eſt bōa:
ſed intelligit̄ in egrediendo.i.qn̄ immi...
vt egrediat̄:ita ꝙ adhuc nec trāſiuit i p̄te
ritū.nec incipit tranſire:ſed incipit eē p̄-
ſens.quia ſcꝫ tūc nō eſt:⁊ fere ſtatim erit.
Hoc aūt patꝫ eſſe de mēte eius ex duobꝰ.
Primo ex ꝟbis ſupra allegatis:cuꝫ dixit.
Cuꝫ igit̄ actus diuine volūtatis ſemper
ſit in actu:⁊ nō ꝑtranſiēs in futuꝝ:ſemꝑ
eſt q̄ſi in egrediēdo a volūtate. Ubi nota
in futuꝝ.i.reſpectu futuroꝝ:nō aūt p̄teri-
toꝝ vel p̄ſentiū. Sed qꝛ poſſet aliqs dicere
ꝙ liber eſt incorrect⁹:⁊ ꝑ ly futurū debet
habere ly in p̄teritū:ꝙꝫ oēs libri q̊s vi-
di habeāt in futuꝝ:niſi ſint abraſi ⁊ reſcri
pti. Ideo dico ꝙ h̄ patꝫ ſcḋo:qꝛ ipe in.xl-
iiij.diſt.ꝑmi.q.j.art.iiij.in corꝑe:ſic dicit.
Potētia actiua eſt reſpectu alicui⁹ operā-
di. Un̄ qn̄ aliqḋ eſt iam det̄minatū vt ſit
p̄ſens in actu vel in p̄teritū tranſijt/poſſi-
bilis rōnem amittit. Et ideo ḋr ꝙ de⁹ illḋ
facere nō pōt. Hec ille. Si aūt aliquid fa
ctum p̄ſens amittit rōnē poſſibilis:⁊ ꝯſe
q̄nt̄ induit rōnē neceſſarij:oportet oppo-
ſitū ei⁹ īduere rōnē impoſſibilis naturalr
⁊ ſi nō logici. Notandū eſt q̄rto ꝙ ex di-
ctis ſequit̄ hāc eē differentiā int̄ ſocratem
in a.inſtāti volētē b.⁊ deū ſimul volentē
b.i inſtāti c.puta i nūc eternitatꝭ:qꝛ ſocra
tē nō velle b.in a.eſt poſſibile ſolū logice:
nō aūt naturalr.ſed deū in c.nō velle b.eſt
poſſibile vtroqꝫ mō.qꝛ de⁹ in creatura ni
hil vult niſi libere ꝯtradictorie:ſi illud ſit
futuꝝ. Un̄ in eo inſtāti in q̊ vult pōt nō
velle:alioqn̄ cū nihil velit niſi in vno in-
ſtanti.i.c.ſi i illo nō poſſet nō velle q̄ vult
nō eſſet liber in volēdo ad extra:ꝯtra pre-
miſſa. Proximā aūt hui⁹ differentie cau-
ſam ſi deo placuerit aſſignabo in breui.

Quantū ad q̄rtum ꝑma concluſio eſt
hec: Deus ab eterno libere predeſtinauit
vel melius p̄deſtinat omnes electos liber-
tate contradictionis:ita ꝙ poterat nō pre
deſtinare. Si eīn non p̄deſtinabat libere
ſed neceſſario:etiā neceſſario volebat ſa-
lutē electoꝝ.qꝛ in p̄deſtinatōe īcludit̄ vo
lūtas de ſalute p̄deſtinati. Sꝫ illā ſalutē
ñ volebat nec̄ario:qꝛ i creatura nihil vult
nec̄ario ⁊c̄. Scḋa ꝯclō. De⁹ nūc ita libe
re p̄deſtinat eos q̄ adhuc nō ſūt ſaluati:ſꝫ

cut ab eterno libere p̄deſtinabat eos q̄ iā
ſūt ſaluati. Nā ſi nō eēt ſic:iō eēt. vl' q2 dꝰ
ꝑdidit ſuā libtatē: vl' q2 ſalꝰ futura aliq̄rū
ꝑdidit ſuā poſſibilitatē ꝛ adq̄ſiuit neceſſi-
tatē vl' impoſſibilitatē. Nō pmū. Tū q2
actꝰ volūtatꝫ dei nōdū ē mutatꝰ vt trāſi-
uerit i p̄teritū:ſꝫ adhuc ē in illo nūc in q̄ ē
elicitꝰ: ꝛ ꝯſeq̄nt nūc elicit' ſicut ꝛ ab etno.
ꝛ ꝯſeq̄nt nūc vt tūc ē lib. Tū qꝛ p illo iſtā
ti in q̄ deꝰ aliq̄d vult: pōt nō velle illud ſi
ſit futuꝝ: vt ꝓbatū eſt. Nec ſcdm̄: q2 fu-
tura p cauſas ꝯtingētes cuiuſmōi ē ſalꝰ q̄
eſt p volūtatē q̄diu ſūt futura ſūt factibi
lia: ꝛ ꝯſeq̄nter poſſibilia. Tertio. Neceſſe
eſt hoīem p̄deſtinatū ꝯtingenter.i.p libe-
rūarbitriū ſaluari: ꝛ p̄ſcitum ꝯtingent' da
mnari. Nā omīs volūtas nō impedibilis
vt diuina: ꝓducit effectū eo mō quo vult
eū ꝓduci.i.libere vl' ꝯtingent': ꝛ ꝯſequent'
p̄deſtinati ſaluant' eo mō q̄ deus vult.i.li
bere ꝛc. Sed ꝯtra pmā ꝯcluſionē. Nā ab
eterno aut deꝰ p̄deſtinabat aut nō. Si p-
mū: igit' nō poterat nō p̄deſtinare. ꝛ ſi ſecū
dū: nō poterat p̄deſtiare: quia vtrobiꝙ ſe
quit' ꝙ mutaret'. Sol'. Predeſtinabat Pe-
trū ꝛ poterat illū nō p̄deſtinare abſolute:
licꝫ nō ſuppoſito ꝙ p̄deſtinarꝫ. Et ſi pona
tur ꝙ nō p̄deſtinaret Petrū: non ſequit' ꝙ
mutet': ſed ꝙ nunꝙ illū p̄deſtinaſſet. Alte
ra em̄ pars ꝯtradictiōis poſita in talibus
deponit aliam eternaliter. Contra ſcdam
Nam omne p̄teritū neceſſe eſt eſſe p̄teritū
Sed actus p̄deſtinatiōis ſaluandoꝝ eſt
p̄teritus. Tum quia hoc importat ly pre
Tum quia eſt eternus. Solu. Jmo non
eſt p̄teritus: ſed eſt p̄ſens. Ad pmū tamē
dico: ꝙ ly pre: importat anteceſſionē. ſed
dupliciter aliq̄d antecedit aliud. Primo:
quia eſt in eodem ordine cum illo ꝛ nō eſt
eſt ſimul: ſicut vnus punctꝰ circūferentie
circuli antecedit aliud: ꝛ vna hora diei ali
am. Et ſcdo: q2 nō eſt in codeꝫ ordine: ſed
coexiſtit p̄ori exiſtēti in eodē ordine: ſicut
ſi dicamꝰ centꝝ circuli vt cointelligit' et
coaſſumit' vni pūcto circūferētie: p̄cedere
alia puncta q̄ ſequunt' illuꝫ cui coaſſumit'
Et iſto mō eternitas ꝛ p̄deſtinatio prece
dit hanc diē: q2 coexiſtebat diei eterne. Et
ſic p3 ad ſcdm. Cōtra tertiā. Nā ex cau-
ſa coaſſumpto vero ſequit' falſū ſic. Qui

cūꝙ neceſſario dānat' ꝯtigent': nō pt ꝯtin
gent' ſaluari: q2 eo mō q̄ aliq̄d neceſſe ē eē:
neceſſe ē oppoſitū nō eſſe: ꝛ ꝯn̄r ipoſſibile
ē eſſe. Sꝫ p̄ſcitꝰ neceſſario dānat' ꝯtingēt'
ḡ nō pt ꝯtigent'.i.libe ſaluari. Sol'. ſi mi-
noꝛ itelligat' d̓ neceſſitate abſoluta: ē falſa
ſi de ꝯditionata: ē vera. ſꝫ nō infert ipoſſi
bilitatē ꝯcluſiōis niſi ꝯditionataꝫ. q2.ſ.ex
ſuppoſitiōe ꝙ p̄ſcitꝰ ſit p̄ſcitꝰ nō pt ſalua
ri. Et ſi dicat' ꝙ eſt neceſſe ipm eē p̄ſcituꝫ:
h̄ nego. quia ſctūs Tho. dt in.xxxix. diſt.
pmi.q.ij.ar.j.ad pmū ſic. Actꝰ diuie ſcīē
tie nunꝙ trāſit in p̄teritū: ſed ſp eſt i actu.
iō ſp manet i libtate volūtatis. Hec ille.
Vn̄ ſic deꝰ nūc libere p̄deſtinat: ita etiaꝫ
libere p̄ſcit ac reprobat. Hec ſūt q̄ breuit'
ſcribe volui: vt ſatiſfacerē ꝓ modulo meo
igenijſ humanis. verūtn̄ mihi videt' ꝙ oī
anīe ſatiſfacere debeat h̄ ꝙ deꝰ iubet fieri
bona: ꝛ mala vitari: ꝓmittēs bonis p̄mia
ꝛ minitās penas iniq̄s. Si āt deꝰ iſta mā
dat: factibilia ſūt: alioq̄n eſſet iniquꝰ: ſi h̄
ſciēs mādaret: vl' inſciꝰ.ſ. ignorāter. Plus
aūt debet hō deo q̄ ſibi credere: q2 rudes
ſumꝰ. nec poſſumꝰ intelligere groſſiſſima
etiā q̄ ſentimꝰ. vtpote xp̄n ē ꝙ palee ꝯfuēt
niues ꝛ ematurēt emilpilia: cū illō frigꝰ
ꝛ h̄ caloꝛ efficiat.

Dn̄ica. pria. poſt feſtū Trini. Queſtio. xlvj.

Q Veritur vtꝝ damna-
ti gaudeant de penis inimico
rū ſuoꝝ damnatoꝝ: ſicut iſte
videt' doluiſſe de pena paren
tum. Reſpōdeo. Sctūs Tho. iij. q̄dlibe-
to art. xxiij. ſic dicit. Licet idē ſm diuer-
ſas rōnes ſit delectabile ꝛ triſte: tamē ſim
pliciter dicit' tale ab eo q̄d p̄eminet. ab eo
ꝟo q̄d eſt minꝰ dicit' ſm q̄d. Jgit' pena ini
mici in damnatis habet ratiōem delecta-
bilis quodāmodo: id eſt inq̄ntum imple-
tur volūtas damnati de malo inimici ſui
quia vt dicit' Ezechielis. xviij. Damna-
ti deſcendunt ad infernum cum armis.i.
prauis affectionibꝫ. Vn̄ ſupꝛa illud Eſa.
xiiij. Omnes p̄ncipes terre ſurrexerunt:
dicit gloſa Hiero. Solatiū eſt malis: ini
micos ſuos ſocios habere penarū. Et q̄

quādmodo etiā habet rationem triſtabilis ꝓpter duo. Primo inq̄ntū in pena dānati implet iuſticia diuina: quā odiunt ꝛ blaſphemāt dānati: ſm illō Apoc. xvj. Eſtuauerūt hoīes eſtu magno: ꝛ blaſphemauerunt nomē dñi. Scdo ꝓpter ꝟmē ꝯſcie: q̄ ſic in eis remanēt praue affectiōes odij et inuidie: ꝙ de eis dolent ad punitiōez: nō ad purgatiōem: ſm illud Sap. v. Pniam agentes ꝛ p̄ anguſtia ſpūs gemētes. Sz cōtra. Nā cū oē gaudiū diminuat dolorē: vt patet. vij. Eth. tantū poſſent alicuius dānati multiplicari inimici ꝙ ei⁹ doloꝛ q̄ inteſiue finit⁹ eſt totaliter deleret: qḋ ē ꝯ diuinā iuſticiā. So. Sicut in hac vita penitētes dolēt ꝛ gaudent de doloꝛe: ita dānati gaudēt ḋ penis inimicoꝝ: ꝛ de ipo gaudio mag; dolēt: ꝛ p̄cipue ſi p̄ſtiterunt eis cām dānationis. Hec ille. Qui ſentit ꝙ de illis penis gaudent ſm q̄d: ꝛ ſimpliciter dolēt. Queri etiā pōt: vtꝝ dānati vellent oēs alios etiaz ſuos parētes eſſe dānatos. Vide ſcm̄ Tho. q̄dl. viij. ar. vij o. Itē. iiij. di. l. q. ij. ar. j. q. iiij. o. Et vtruz aīa ſepata poſſit igne corpoꝛeo cruciari. Vide. iiij. di. xliiij. q. x. ar. ij.

Dñica ſcḋa poſt feſtū Trini. Queſtio xlvij.

Queritur Vtrū homīes peccatores marie infideles ſint ad bonū cōpellēdi: ſm ꝙ h̄ ḋr: Exi in vias ꝛ ſepes ꝛ cōpelle itrare. Reſpōdeo. Infideles q̄ nunq̄ fidē ſuſcepert̄ vt gētiles ꝛ iudei: nullo mō cōpellēdi ſūt ad bonū fidei vt credāt: q2 credere voluntatꝫ eſt. Vñ in decretꝫ di. xlv. ſic ḋr. De iudeis p̄cepit ſctā ſynodus neminē de cetero ad credendū vim inferre. Sūt tñ ſi facultas adeſt cōpellēdi ne fidē impediant blaſphemijs vl̄ pſuaſiōib⁹ vl̄ pſecutiōib⁹: ꝓpter q̄ fideles ꝯ eos bellū mouēt: nō vt eos credere cogāt: q̄s relinq̄rent in ſua libertate credēdi: etiāſi eos captiuos haberent. Sed infideles q̄ q̄nq̄ fidē ſuſcepert̄ et pfitent̄: vt heretici ꝛ apoſtate: ſunt etiā corpal̄r cōpellēdi vt impleāt qḋ ꝓmiſert̄: vt de iudeis ḋr vbi ſ̄. Sed ꝯtra. Primo: Nam paterfamilias Mat. xiij. phibuit ziȝania colligi. vbi ḋt Chryſ. Hec dicēs ꝓhibet occiſiōes fieri. Nec em̄ opoꝛtet ...ficere hereticū. q2 ſi eos occideritꝫ neceſſe eſt mltos ſctōꝝ ſimul ſubuerti. Ergo pari rōne videt̄ ꝙ nō ſint aliq̄ infideles ad fidē cogēdi. Sol. Quidā intellexerūt ibi phiberi nō excōicatiōez: ſed occaſionē hereticoꝝ: vt patet ex autoꝛitate Chryſ. inducta. Et Aug. ad Vincen. de ſe ḋt. Hec p̄mitus Mea ſnīa erat neminē ad vnitatem chr̄i eſſe cogēdū: ꝟbo eſſe agendū: diſputatione pugnanduz. ſed hec opinio mea n̄ ꝯtradicentiū ꝟbis: ſed demōſtrātiū ſuga tur exemplis. Legū em̄ terroꝛ ita ꝓfuit vt mlti dicāt grās dño: q̄ vincula noſtra dirupit. Quō aūt debeat itelligi illō: Sinite vtraq̄ creſcere: apparet ex hoc qḋ ſubdit̄: Ne forte eradicetꝫ ſil̄ ꝛ triticū. Aug⁹. ꝯtra ep̄laz Promeniani. Cū met⁹ iſte nō ſubeſt. i. qñ ita cuiuſq̄ crimē notū eſt: ꝛ oībus execrabile apparet: vt vl̄ nullos ꝓrſ⁹ vel nō tales habeāt defenſores p̄ q̄s poſſit ſciſma ꝯtingere: nō doꝛmiat ſeueritas diſcipline. Scdo. Nā ſm Aug. cetera pōt hō nolens: credere ꝟo nō niſi volēs. Sed volūtas cogi nō pōt. Ergo nō ſunt cogendi infideles. Sol. Sicut vouere volūtatis: ſed reddere neceſſitatꝫ ē: ita volūtatꝫ eſt accipe fidē: ſed neccitatꝫ acceptā tenere. Ideo cōpellēdi ſūt heretici vt fidē teneāt Tertio. Nā Ezech. xviij. ḋr ex pſona dñi Nolo moꝛtē ꝛc̄. Sed nos debem⁹ nr̄am volūtatē ꝯformare diuine ꝛc̄. Sol. Sic ḋt Aug⁹. in ep̄la ad Bonifaciū comitem Nullus nr̄m vult aliquē hereticū pire: ſz ḋr ꝙ nō meruit habere pacē dom⁹ dauid: niſi fili⁹ eius Abſalon in bello qḋ ꝯ pacez gerebat fuiſſet extinct⁹. Sic eccl̄ia catholica ſi ex aliq̄ꝝ pditōe ceteros colligit: doloꝛē materni ſanat cordis tātoꝝ liberatōe populoꝝ. Hec oīa ſctūs Tho. ij. ij. q. x. ar viij. Arguit̄ etiā p̄ rōnes eoꝝ q̄ tenēt pueros ifideliū inuitis parētib⁹ baptizādos. Vide Capo. iiij. di. v. et. vj. q. j. cōcluſiōe

Queri etiā pōt Vtꝝ iſta q̄ pa ... (j. rata ſūt in cena patriſfamilias. i. i b... ne ſint bona corpalia: Vide. j. ij. q. iiij. ar. vij. Et vtꝝ volūtati poſſit inferri violentia: Vide. j. ij. q. vj. ar. iiij.

Dñica.iij. poſt feſtū Trini. Queſtio.xlviij.

Q Veritur vtꝝ angeli plꝰ gaudeant ſup vno pctōre penitentiā agēte q̄ ſupra nonagitanouē iuſtꝫ: Rñdeo. Angeli ſup penitētis pnīa gaudēt Prio: qꝛ vident ſue cuſtodie fructū. Scd̄o: qꝛ vidēt eoꝝ nūeꝝ ac ruinā reparari. Tertio: qꝛ ex amplitudīe charitatꝫ letant̄ ſic in laudādo deū hr̄e ɔſortiū: cū priꝰ ſoli laudarent: iuxta illud Job.iij. Ubi eras cū me laudarēt aſtra matutina id ē Angeli: ⁊ iubilarent oēs filij dei. Imo dr̄ ſctūs Bonauē. ſup Luc. eos gaudere de pnīa pctōꝝ ꝓpter ſeptē. Primo: qꝛ deſtituit̄ culpa. Scd̄o quia recupat̄ iuſticia. Tertio qꝛ cōfutat̄ demonū ſupbia. Quarto qꝛ efficax inuenit̄ angeloꝝ cuſtodia. Quinto qꝛ repat̄ eccl'ia. Sexto qꝛ placat̄ ira diuia. Septio qꝛ reſtaurat̄ hierl'm ſupna. Angelos autē plus de dicta pnīa q̄ de nonagitanouē iuſtꝫ gaudere/ dupliciť pōt intelligi eſſe veꝝ. Primo intelligēdo p pniam hūanā redēptiōem: ⁊ p pctōrem penitētē genꝰ hūanū: qd̄ dei amicictiā merito ſue redēptiōis recupat: et p.xcix. iuſtos intelligēdo angeloꝝ vniuerſitatē: et etiā aliaꝝ creaturaꝝ. Sic eñ deꝰ plꝰ ſup hoc gaudet. Tū qꝛ ē maiꝰ bonū includendo in genere hūano ipm̄ redēptorē: cuiꝰ hūanitas vt vnita verbo eſt magꝫ dilecta q̄ oēs angeli. Tū qꝛ aliquā rōnē gaudij habet in h̄ quā nō hꝫ i alijs. Tū qꝛ in cāpnie hūani generꝫ. i. in eiꝰ redēptiōe: q̄ facit eiꝰ pniam acceptā: eſt materia maiorꝫ gaudij q̄ in alijs opibꝫ eiꝰ. Nā in ope redēptiōis plꝰ eſt opatꝰ deꝰ q̄ in ɔſeruatiōe totiꝰ m'titudinis celeſtꝫ: qꝛ h̄ eſt manifeſtatiuū maiorꝫ potētie: maiorꝫ prudentie: ⁊ maiorꝫ miſcd̄ie. Maiorꝫ potētie: qꝛ maximū opꝰ dei aliq̄ mō eſt viuificare impiū: vt patꝫ. j. ij. q. ciij. ar. ix, in c. Item vnire hūanitatē deitati pſonalr̄: qd̄ ē miraculū miraculoꝝ: vt dr̄ ſctūs Tho. d̄ poten. q. vj. ar. ij. ad vltimū. Maiorꝫ etiam prudētie: qꝛ prudentia eiꝰ pcuſſit ſupbū. i. diabolū. Job. xxvj. Uñ dr̄ de Auguſtino Nec ſatiabat̄ dulcedie mirabili: ɔſiderare altitudinē diui ɔſilij ſup ſalute hūani generis. Maiorꝫ etiā miſcd̄ie: qꝛ genꝰ hūanū qd̄ dānationē meruerat ſic ſubleuauit vt nō ſolū p grām ⁊ gl'iā: ſed etiā pſonalr̄ ſibi vniret in aliq̄ eiꝰ indiuiduo. i. chr̄i humanitate. Luc. j. Per viſcera miſcd̄ie dei nr̄i ⁊c̄. Scd̄o pōt itelligi eſſe veꝝ de ſingul' penitētibꝫ. Sup ſingulo eñ eoꝝ angelus plꝰ gaudet. Tū qꝛ gaudiū ſibi ē magꝫ nouū: ſiue qꝛ hꝫ in eo aliā rōnē gaudij. Tū qꝛ eſt aliqñ feruētior iuſto ⁊ cautior ⁊ humilior. Sed ɔ̄. Nā de meliori magis eſt gaudendū. ſed maiꝰ bonū ſūt. xcix. iuſti q̄ vnꝰ penitēs ⁊c̄. So. Nō plꝰ gaudēt āgeli de iſto vno q̄ ill' qꝛ ſit melior: ſed ꝓpt̄ nouitatē rōnis gaudij. Uñ ceterꝫ paribꝫ magis gaudēt de meliori. ſed ſecꝰ ſi in minus bono ſit aliq̄ rō gaudēdi ſpecial'. Tūc eñ aliq̄ mō eſt gaudiū maiꝰ d̄ minꝰ bono. Si tñ penitēs dicat̄ genꝰ hūanū: eſt maiꝰ bonū: icludēdo hūanitatē ꝟbo ɔiūctā. Utrū aūt penitētes ſp reſurgāt in gradu equali vel maiori q̄ priꝰ habuerint: vide Capo. iiij. di. xiiij. q. ij. ɔcluſiōe. ij.

Queri etiā pōt vtꝝ chr̄s gauderet qñ ouē pditā ſuis hūerꝫ iposuit portās crucē: Uide. iij. q. xlvj. ar. xiij. Et vtꝝ ſup inuentione ouis pdite ſit ɔgaudendū oui ⁊ ɔgratulādū: vl' paſtori. i. vtꝝ magꝫ gaudeat d̄ bono eiꝰ ipa ouis vl' paſtor: Uide iiij. di. xlix. q. iiij. art. v. q. iiij. Ubi hēs q̄ de bono iferiorꝫ bt̄i magꝫ gaudet ſupior q̄ ipe inferior: ⁊ m'lto magꝫ ipe deus.

Dñica.iiij. poſt feſtū Trini. Queſtio.xlix.

Q Veritur: vtꝝ eſſe proximo miſericordē ſit eſſe ſume et maxime ꝟtuoſum: Rñdeo. Lꝫ miſcd̄ia vt eſt dolor de aliena miſeria ſenſitiuꝰ/ ſit paſſio ⁊ nō virtꝰ: tñ vt ē diſplicētia appetitꝰ intellectiui de malo alieno: eſt virtus. Nam ratio ꝟtutꝫ hūane ɔſiſtit in hoc q̄ virtutes animi rōne regulent̄. Sꝫ p̄dictus motꝰ pōt eſſe regularꝰ rōne: ⁊ ſm̄ hunc regulatū rōne pōt regulari motꝰ inferiorꝫ appetitus. Uñ dr̄ Aug. ix. de ciui. dei. q̄ iſte motꝰ animi. ſ. miſcd̄ia/ ſeruit rōni: qñ ita p̄bet̄ miſcd̄ia vt cōſeruet̄ iuſticia: ſiue cū indigenti tribuit̄: ſiue cū ignoſ

ſcit penitēti. Cuȝ āt vtus poſſit eē maxia ſm ſe ⁊ ꝑ compatiōnē ad habētē: miſcdia eſt maxia vt⁹ ſm ſe: qꝛ ad ipam ptinet eſfundere aliis: ⁊ defect⁹ alioꝝ ſubleuare: qd maxie eſt ſupioris. Vñ miſereri ponit ꝓpriū deo: ⁊ in h maxime dr ei⁹ oīpotētia maīfeſtari. Nō āt eſt maxia q̄ ad hñtē niſi ille eēt maxim⁹ nullū hñs ſup ſe. qꝛ habēti aliquē ſup ſe mai⁹ ⁊ meli⁹ eſt ɔiūgi ſupiori ꝗ ſupplere defectū inferioris. Et ido q̄ntū ad hoiem q̄ habꝫ ſupiorē deū: charitas q̄ deo vnit: eſt potioꝛ miſcdia: q̄ prioꝝ dfect⁹ ſupplet. Ipa tñ ē maxia int oēs vtutes ptinētes ad ꝓximū: ſicut etiā ē potioris act⁹. qꝛ ſupplere dfectū alteri⁹ inq̄ntū hmōi eſt ſupioris ⁊ melioris. Sed ɔ pmo. Nā maxime ptinere videt ad vtutē cult⁹ diuin⁹. Sꝫ miſcdia pfert cultui diuino: ſm illō Oſee. vj. ⁊ Mat. xij. Miſericordiā volo ⁊c. ḡ eſt maxima vtus. Sol. Deū nō colim⁹ ꝑ exterioꝛa ſacrificia aut munera ꝓpt ipum: ſed ꝓpt nos ⁊ ꝓximos. qꝛ de⁹ ill nō indiget: ſed vult ea offerri ꝓpter nr̄am deuotionē ⁊ ꝓximoꝝ vtilitateꝫ. Et iō miſcdia q̄ ſubuenit defectib⁹ alioꝝ eſt ſacrificiū ei magis acceptū: vtpote ꝓpinqui⁹ inducēs vtilitatē ꝓximoꝝ: ſm illud ad Heb. vlti. Beneficētie ⁊c. Scdo Nā ſup illō. j. Tim. v. Pietas ad oīa vtilis eſt. dicit Gloſ. Amb. Oīs ſūma diſciplinę chꝛiane i miſcdia ⁊ pietate eſt. Sed diſciplina chꝛiana ɔtinet oēm vtutē. ḡ in miſcdia eſt ſūma toti⁹ vtutis. Sol. Sūma religionis chꝛiane conſiſtit in miſcdia q̄ntum ad opa exterioꝛa: interioꝛ tñ charitatis affectio qua deo ɔiūgimur ꝓponderat dilectioni ⁊ miſcdie i ꝓximos. Tertio. Nam tāto vtus eſt melioꝛ q̄nto facit deo ſimilioꝛē: qꝛ tāto facit melioꝛem. Sꝫ h maxime facit miſcdia: qꝛ vt dr in Ps. Miſeratiōes ei⁹ ſup oīa opa ei⁹. Solu. Per charitatē aſſimilamur deo tāꝗ ei ꝑ affectū vniti: ſed ꝑ miſcdiam ꝑ ſilitudinē opatiōis: iōq illa eſt potioꝛ. Hec oīa ſan. Tho. ij. ij. q. xxx. ar. iij. ⁊ iiij. Et nota ꝙ id pmū intēdit dicere ꝙ miſcdia pfert q̄deꝫ alicui diuino cultui: ſꝫ nō oī. qꝛ nō pfert ſi hȳpi q̄ ptinet ad ſlū cultū: qꝛ dari indigēti eſt ſacrificare deo. Queri etiā p oteſt vtꝝ in deo ſit miſcdia. Vide. j. q. xxj. art. iij. Et vtꝝ pmiuꝫ qd nobis reddet ſit cōmenſuratū merito. Vide pma ſecūde. q. ciiij. arti. in c.

Dñica. v. poſt feſtū Trinit. Queſtio. l.

Querit quid melius ⁊ deo grati⁹ ſit: vel īmpendere curā particularit ſaluti hui⁹ vel illi⁹: aut laxādo retia pdicatiōis docere ſacrā ſcptura: ſeu ꝑ ſtudiū ſe diſpōere ad docēdū. Et poſito ꝙ meli⁹ ſit docere: q̄rit q̄d ſit meli⁹: docere vbo vl ſcpto. Rñdeo. Sctūs Tho. j. q̄dli. q. vij. ar. ij. q̄rit: vtꝝ peccet q̄ pt aiaꝝ ſaluti curā īpēdere: ſi circa ſtudiū tp̄us occupet: ⁊ ſic dt. Simplr meli⁹ ⁊ magis meritoꝛiū eſt docere ſacrā ſcpturā bōa intētiōe: vl ad h ſe ꝑ ſtudiū diſpōere: ꝗ impēdere curā pticularē ſaluti hui⁹ vel illi⁹. Nā in omī artificio melioꝛ eſt diſponēs de artificio et architectoꝛ: ꝗ manual exeq̄ns diſpoſita. vñ ille maioꝛi mercede ɔducit: licꝫ nihil operet manib⁹. Sꝫ in edificio ſpūali ſunt q̄ſi manu opariȷ q̄ pticularit inſiſtūt cure aiaꝝ puta miſtrādo ſacra vl aliq̄d hmōi pticularit agēdo: ſꝫ epi impātes ⁊ diſponētes q̄lit illi opent/ſūt q̄ſi architectores Propt qd ⁊ dicūt epi. i. ſupitēdētes ⁊ docētes q̄lit aliȷ debeāt ſalutē aīaꝝ ꝓcurare. Vñ ⁊ apl's de ſe dt. j. Coꝛ. j. Non em̄ miſit me chꝛs baptizare ſed euāgelizare. ꝗuis baptizare ſit opus maxime ɔferēs ſaluti animaꝝ. Ipa etiā rō demōſtrat ꝙ meli⁹ eſt erudire de ptinentib⁹ ad ſalutē eos q̄ ⁊ in ſe ⁊ in aliis ꝓficere poſſunt: ꝗ ſimplices q̄ ꝓficere poſſunt i ſe tm̄. In aliquo tñ caſu neceſſitate imminēte deberēt epi ⁊ doctores itermiſſo ꝓprio officio particulariter intendere ſaluti aīarū. Nihil em̄ ꝓhibet qd ſimpliciter eſt meli⁹: vt ꝓphiloſophari ꝗ ditari: ⁊ margarita ꝗ panis: in aliquo caſu eſſe minus eligendū: vt tēpoꝛe neceſſitatis ⁊ famis: ſm illud Hieremie. iiij. Dederūt q̄q pcioſa ꝓ cibo. Sꝫ contra pmo. Nulla em̄ eſt grauioꝛ iactura ꝗ tempis. Ergo nō debet aliquis totū tp̄us in ſtudio expēdere: differēs curaꝫ

aīaꝝ. So. Nullā patit̃ tp̄is iacturā q̄ ope ratur qđ meli⁹ eſt: docēdo ſcp̄turā: vel ſe ad h̄ ꝑ ſtudiū diſponēdo. Hec ſcūs Tho. cū multꝭ alijs. Ex his āt p₃ ad p̄mū q̄ſitū h̄ tñ notādo ꝙ ſctūs Tho. nō loquit̃ d̃ eo q̄ ſtudet q̄dē in theologicis: ſed nō vt doceat v̄bo aut ſcp̄to. ſed vt ſciat ⁊ in ip̄o letet̃ de deo. ſed de eo q̄ ſe ꝑ ſtudium diſponit vt doceat: ly vt dicente cauſam finalē. Hic āt ē actiu⁹: ille v̄o ꝯtēplatiu⁹. vt p₃ ij. ij. q. clxxxj. ar. iij. in corpe. Et ad inuicē i merito cōparant̃ eo mō q̄ vita mere ꝯtēplatiua ꝛ actiua veniēs ex plenitudine ꝯtemplatōis. de q̄ vide. ij. ij. q. clxxxij. ar. j. i cor. Ad ſcðm āt q̄ſitū dico vt p₃ ex dict₃ ſcti Tho. in hac q̄ſtiōe: ꝙ meli⁹ ē ſimpl'r docere ſcp̄to q̄₃ v̄bo. q₂ docēs v̄bo vt in pluribꝫ docet ſimplices tm̄ in ſeipis ꝓficiētes. docens āt ſcp̄to docet etiā futuros doctores ⁊ ſi vterq₃ doceat doctores futuros (vt docēs v̄bo in ſchol' aut alibi) adhuc meli⁹ eſt docere ſcp̄to: q₂ hec doctrina eſt vniuerſalior ⁊ durabilior. Et eadē rōne ſimpl'r melius ē docere futuros doctores v̄bo i ſcholis: q̄₃ ſimplices i eccl'ia: l₃ illi ſint plures. q₂ ſicut docēs in eccl'ia eſt architect⁹ reſpectu particulariter ſalutē aīaꝝ ꝓcurantiū ita docēs in ſchol' reſpectu docentiū in eccleſia eſt architect⁹: q₂ docet q̄lit̃ doceant. Et ꝯſeq̄nter eſt particeps toti⁹ fruct⁹ eorū q̄s docuit: ſm̄ illð Gal'. vj. Cōicet aūt is qui ⁊c. Queri etiā pōt Utꝝ docere ſit act⁹ vite actiue aut ꝯtēplatiue? Uide ij. ij. q. clxxxj. ar. iij. Et vtꝝ doctor vł p̄dicator habeat a deo in patria p̄miū ſpeciale. i. aureolā: qñ ꝓpter inanē gl'iam p̄dicat nō laxās retia in capturā: ſed ſuſpēdēs in ventū? Uide. iiij. diſ. xlviij. q. v. ar. ij. q. iij ⁊ q̄dl'. v. q. xj. ar. j.

Dñica. vj. poſt feſtū Trini. Queſtio. lj.

Querit̃ Utꝝ reconciliatio fratris ſemꝑ ſit facienda ante oblationē ſacrificij? Rñdeo ꝙ ſic: ab eo q̄ fec iniuriā. cū fr̄is p̄ñtia h̄ri poſſit: q₂ aliter nō videt̃ quō poſſint v̄ba ſaluatoris habere locum. ſ. Uade pꝰus recōciliari fra. ⁊c. Si v̄o eſt abſens ſufficit ad eū ire pedibꝫ mētis: ſm̄ Aug. de ſmone dñi in mōte. dicētem. Pergenduz eſt nō pedibꝫ corpis: ſed motibꝫ animi: vt te humili affectu ꝓſternas fratri: ad quē chara cogitatiōe cōcurris in ꝯſpectu eius cui mun⁹ oblatur⁹ es. Sicut eni̅ de⁹ iuſtificat ꝯfitentē₃ voto ⁊ deſiderio: ſic acceptat mun⁹ recōciliantis fratrem deſiderio: ⁊ ſi nōdum facto. Qui aūt ſuſcepit iniuriam: ſm̄ Alexā. de ales. in. iij. recōciliationez q̄rere nō debet debito neceſſitatis. Uñ d̃r Aug. vbi ſ̄. Nō veniam poſtulabis ab eo qui tibi iniuriam fecit. ſed tantū dimittas: ſicut tibi a domino dimitti cupis quod ip̄e cōmiſeris. Debet aūt eā q̄rere debito honeſtatis: vt gloriam duplicem ꝯſequat̃: ſicut dicit Chryſoſt. Unā quia iniuriatus eſt: aliam quia prior rogauit. Sed ꝯtra videt̃ ꝙ ſemꝑ ſit facienda ante. Nam maius eſt damnū allatum i bonis aīe ⁊ ſpiritualibꝫ ꝯtriſtādo ſpm̄ fratris aut dehonorādo illum: q̄₃ illatuz in bonis fortune: ſicut ⁊ illa bona potiora. Sed ſtāte damno ſecūdo: nunq̄₃ deus acceptat ſacrificium vel aliud opus bonum de manu damnificatoris: q₂ ſemper ſtat eius peccatū: eo ꝙ non remittitur peccatū niſi reſtituat̃ male ablatuz: extra de reg. iuris li. vj. Ergo multo forti⁹ nec ſtāte damno p̄mo. Solutio. Damnuz in bonis fortune dupliciter ſtat. ſ. in effectu: q̄₃diu. ſ. nō eſt emēdatū: ⁊ i affectu. ſ. q̄₃diu nō eſt deliberatio emēdādi. Regula g̃ loquit̃ in ſcðo ſenſu: nō aūt in p̄mo. q₂ deus parcit ſi q̄s deliberat reſarcire damnuz: qð tñ adhuc nō emēdat ex iuſta cauſa: puta impotētia ⁊ hmōi. Si eni̅ de⁹ vellet reſtituere eū qui neq̄t: obligaret ad impoſſibile: ꝯtra aliam regulam iuris ibidē. ſ. Impoſſibiliū nō eſt obligatio. Eſt aūt ſimile de alio damno

Queri etiam pōt an iraſci fratri ſemꝑ ſit peccatum? Uide. ij. ij. q. clviij. arti. ij. ⁊ iij. Et vtrum cōuenienter gradus ire a domino aſſignentur. Uide. ij. ij. q. clviij. articulo. viij. in. c.

Dñica. vij. poſt feſtū Trini. Queſtio. lij.

q

Uerit quot modis chrs poterat turbã magnam panib' ſatiare in deſerto: Reſpondeo. Natura ⁊ ars nihil facere poſſunt niſi vno mõ. ſ. natura alterãdo materiã pductã a deo: ⁊ ars alterãdo ⁊ diſponẽdo materiã pductã a natura vel ſaltem a deo. Nã oĩe agẽs ſcðm ſicut actiõem ita ⁊ effectum põis pſupponit in qð agat. quia cũ nõ ſit pur' act' nõ põt ſe toto agere: ⁊ ↄſeqnť nec totũ qð eſt in ſuo effectu pducere. De' aũt põt rem cõpoſitã: ⁊ qcqd ſit ð ſimplici qttuor modis facere. Primo totaliter creando: ita q nihil rei facte pexiſteret factioni ſicut fecit celũ. Et ſecũdo alterando eo mõ q̃ agẽs naťale: ita q factioni rei pexiſtat qdam rei fiẽde materia: ſed nõ forma. ſicut ex virga aaron pduxit fructus. Nume. xvij. c. Et tertio cõuertendo materiã rei in aliam rem iã pexiſtentẽ: ita q factiõi pexiſtat materia ⁊ forma rei fiẽde: ſed nõ fit eo mõ q̃ eſt poſt factionẽ: ſicut natura ex alimentis facit carnes pexiſtentes inqntum illas auget cõuerſa noua materia in carnes. qr qð põt effectiue deus facere p naturã: põt etiã immediate efficere p ſeipm. Et ſic fecit etiã ↄuertendo aliquã materiã in carnẽ ⁊ os q̃ erat in coſta Ade. vel ſaltẽ in os: vt ptz. j. q. xcij. ar. iij. ad pmũ. Et qrto ↄuertendo in rem pexiſtentẽ: nõ ſolũ materiã ſed etiã formã alteri' rei exiſtẽtis: ↄuertẽdo totã rẽ vnã in totam aliã: ſicut ↄuertit totũ panẽ qntum ad materiã ⁊ formã in totũ corpus chri: vt ptz. iij. q. lxxv. arti. iiij. in c. Q aũt deus h poſſit quis ſcti hoc doceãt: tñ ſic naturali rõne pbať. Nã cũ oĩe agẽs agat inqntum eſt actu: agens naturale vel creatum: pter h nõ põt agere niſi ad immutationẽ forme. quia in ſuo actu eſt determinatũ: vtpote exiſtens determiati generis ⁊ ſpeciei: ⁊ ↄſeqnť eius actio nõ ferť niſi ſup aliquẽ actũ determinatũ. ⁊ ↄſequẽter ſup formã tm̃ q̃ fit determinatio in eſſe actuali. Igiť ſicut ſe habet agẽs creatum ad tranſmutandũ ſm formã q̃ quid determinať in eſſe actuali: ita ſe habz increatũ ad tranſmutandũ totã entis naturã. ſ. materiam ⁊ formã: qr eſt act' infinit'. Igiť ſicut agens creatũ pficere põt ↄuerſionem formalẽ. i. ſm formã: ita põt increatũ pficere ſubſtãtialẽ. i. ſm totã ſubam rei. Igitur chrs poterat i deſerto cũ eſſet de' qttuor modis turbam panib' ſaturare. Primo creando panes: ⁊ ſecũdo alterãdo aliquã materiã ad nouã formã pãis. Et tertio adducẽdo aliquã materiã ad formam panis pexiſtentẽ. Et qrto ↄuertẽdo lapides vl' aliqd tale in panes. Potuit aũt eiſdem qttuor modis replere ſtomachũ turbaꝝ: ⁊ vlteri' etiã Quinto mõ. ſ. rarefaciendo panes paucos. i. nulla addendo ſubſtãtiã ſz augẽdo qntitatẽ. Eo em̃ caſu fuiſſent repleti: qr replere ẽ qntitatis: ſz non ſatiati. qr ſatiare appetitũ cibi eſt exhibere aliqd vñ nutriať corp' ⁊ reſtaureť qð reſolutũ eſt p calorẽ naturalẽ qð qntitas facere nõ põt: alioqn poſſet qs nutriri ſphera mathematica ſi hãc deglutiret. Sed ↄ pdicta arguo q qrt' mod' ſit ipoſſibilis. Si em̃ tot' lapis trãſiret i totũ panẽ: eẽt ibi aliqd ſubiectũ vtriuſqȝ. qr in oi mutatiõe oportet eſſe ſubiectũ qð pus ſit in potẽtia: poſt po in actu: cũ mot' ſit act' exiſtẽtis in potẽtia. iij. phy. Sed h nõ ẽ ibi aſſignare. ġ ⁊c. Sol. Procedit hec obiectio de mutatiõe formali: qr ppriũ forme eſt i materia vl' ſubiecto eẽ. Nõ aũt habet locũ in ↄuerſiõe toti' ſube. Vñ cũ hec ↄuerſio ſubalis importet qndã ordinẽ ſubaꝝ qrũ vna ↄuertiť in alterã: ẽ ſicut i ſubiecto in vtraqȝ ſuba: ſicut ordo ⁊ numer'. Vide ð his oib'. iij. q. lxxv. ar. iiij. Scðo. Nã data poſſibilitate dicti modi: nõ ſeqť q chrs potuiſſet inde ſatiare turbas: qr etiã ſi totũ mõm ↄuertiſſet in ſeptẽ panes illos: ñ fuiſſent maiores qntitate nec ſuba: ſic corpus chri ñ creſcit ex ↄſecratõe panis. Solu. Iſte qrt' mod' ſubdiuidi põt in qttuor. Et pm' eſt ↄuertẽdo in illos ſeptẽ panes exiſtẽtes alia corpa: puta lapides. Secũdus eſt ↄuertẽdo lapides vel alið in panes nouos: ita q totũ trãſiret i totũ: ſicut poſſet cogitari vxor Loth trãſiuiſſe in ſalẽ nouũ q̃ pus nõ erat. Terti' mutando materiã lapidis ad formã noui pãis: ſine q̃uiſqȝ alteratiõe vel diſpoſitiõe mediã p-

uia: ſed cū diſpoſitiōe q̄ eſt naturał ſeq̄la
Quart⁹ eſt ɔuertēdo illos panes in lapi-
des magnos: ⁊ rurſus illos lapides in pa
nes maiores p̄oꝛib⁹. Eo em̄ caſu ſatiati ex
maioꝛib⁹ panib⁹ dicerent̃ aliq̄ rōne ſatia-
ti ex p̄oꝛib⁹. qꝛ. ſ. ſatiati eēnt ex illis in q̊s
ſunt ɔuerſi lapides in q̊s erāt ɔuerſi p̄mi
panes. De p̄mo aūt hoꝝ nō eſt dubiū. qꝛ
eſt ſcrōꝝ: ſilr nec de tertio. qꝛ ſi de⁹ p̄t p̄du
cere formā cū materia ſił ſine p̄uia diſpo-
ſitiōe: vt cū p̄duxit celū: p̄t ēt p̄ducere foꝛ-
mā. Sed d̄ alijs eſt dubiū: ⁊ ſi eſt poſſibił
vnus: eſt ⁊ reliqu⁹. qꝛ ſeq̄ns icludit p̄oꝛē
in ſcd̄a ɔuſ. de. Et q̄dē ſi ſol⁹ p̄m⁹ hoꝝ
modoꝝ eſt poſſibilis argumentū ɔcludit
Si aūt poſſibił eſt aliq̄s alioꝝ duoꝝ. i. ſe-
cūdi ⁊ tertij: ſic ſtat q̄rt⁹ mod⁹ ſatiādi in
deſerto nō ex ilł ſeptē panib⁹: ſʒ ex panib⁹
multis. Si aūt poſſibił ſit vltim⁹: ſic erit
ſaturatio aliq̄ mō ex eiſdem

Queri etiā poteſt ſicut q̄ſitū eſt dn̄ica
iiij. in q̄dtrageſima.

Dn̄ica. viij. poſt feſtū Trini. Queſtio. liij.

q Veritur Vtrū arboꝛ
bona. i. voluntas bona poſſit
facere malū fructū. i. malam
actionē: Rn̄deo ex doctrina
ſcti Tho. ij. diſt. xxxix. q. ij. ar. ij. Cū volū
tas ferat̃ in finē vltimū vt eſt intēdēs: ⁊ i
finē p̄ximū. i. obiectū oꝛdinatū in finē vl-
timū: vt ē eligēs: volūtas mala vt ē inten
dēs ſp̄ facit malū fructū: qꝛ ei⁹ finis mal⁹
eſt. Sed tn̄ volūtas bona vt intēdens nō
ꝓpter h̄ neceſſario facit bonū fructuʒ: vt ſi
obiectū p̄ximū ſit de ſe malū: puta foꝛni-
cari. Bonū em̄ ſm̄ Dionyſ. eſt ex totali ⁊
integra cā: malū aūt ex ſingulł defectib⁹. ſi
cut pulcer hō nō ē niſi habeat oīa mēbꝛa
pulcra. turpis āt d̄ꝛ ſi oīa ſint pulcra p̄ter
oculū vnū: ſm̄ quē ſit ſtrabo. Sʒ volun-
tas bona ſm̄ q̄ ē eligēs nō p̄t facere fru-
ctū malū. Nā ſi electio ē bōa: opꝫ eē ɔſi-
liū bonū: qd̄ electionē p̄cedit. Et ſi ɔſiliū
ē bonū: vtʒ. vij. Eth. p̄mo finis ē debit⁹.
qꝛ nō d̄ꝛ ɔſiliari⁹ bon⁹ ad malū finē inue
niēs vias efficaces. Et ſcd̄o id p̄ qd̄ intē-
dit ɔſeq̄ finē ē bonū: qꝛ nō ē bon⁹ ɔſiliari⁹

q̄ bonū finē medio icōueniēti ɔſeq̄t̃. Et ter-
tio tp̄s debitū: ita q̄ nec tarde nec p̄cipitā
ter ɔſiliās ɔſiliat̃. Licʒ h̄ tertiū ptineat ad
bonitatē ɔſilij: vt ē in rōe: alia ꝑo duo ex
p̄te rei ɔſiliabił. Et ſi bon⁹ ē finis: ⁊ id qd̄
oꝛdinat̃ in finē: bona ē actio. Sʒ ɔ̄ videt̃:
q̄ ſimplr ex volūtate act⁹ iudicent̃ bōi vł
mali: q̄ nō pōt arboꝛ bona fruct⁹ malos
facere ⁊c̄. So. Saluatoꝛ cōpat arboꝛi vo
lūtatē ſm̄ q̄ ē eligēs. qꝛ ex electiōe imedia
te ſequit̃ act⁹: ſic ex arboꝛe imediate fru-
ct⁹. Siue ſub alijs ꝟbis cōpat arboꝛi bo-
ne volūtatē bonā ſm̄ q̄ ē bona ex actu vo
lito ⁊ fine intēto: vt d̄r ſ. Tho. j. ij. q. xix

Queri etiā p̄t vtꝝ fructus mal⁹ arbo-
ris male habeat rōneʒ pctī: ⁊ ɔn̄r ſit ei cā
excīſiōis ⁊ cōbuſtiōis. Vide. j. ij. q. xxj. ar
ti. j. Et vtꝝ vn⁹ ⁊ idē fruct⁹ poſſit eē vtri
uſq̄ arboꝛis. i. bon⁹ ⁊ mal⁹. Vide. j. ij. q. xx
arti. vltimo

Dn̄ica. ix. poſt feſtū Trini. Queſtio. liiij.

q Verit̃ Vtrum liceat
hūc villicū imitari faciēdo
elemoſynā de illicite adq̄ſitꝭ
Rn̄deo. Triplicit̃ aliq̄d ē il-
licite adq̄ſitū. P̄rio: qꝛ debet̃ ei a q̄ adq̄ſi-
tū eſt: vt i furto / rapina ⁊ vſura. Scd̄o qꝛ
licʒ nō debeat̃ ei a q̄ adq̄ſituʒ ē: tn̄ adq̄rēs
illō retinere nō p̄t. qꝛ. ſ. vn⁹ dedit ⁊ alt̃ ac
cepit ɔ̄ iuſticiā: vt i ſimonia. Tertio qꝛ lʒ
adq̄ſitio ſit licita: illicitū tn̄ ē id q̄ adq̄rit̃.
ſic pʒ de eo qd̄ p̄ meretriciū adq̄rit mlier
qd̄ ꝓprie d̄ꝛ turpe lucꝝ. Agit ei iiuſte me-
retrix meretricinādo: ſʒ nō mercedē p̄ me
retricio accipiēdo. Igit̃ de p̄mo elīyna fie
ri nō pōt: qꝛ hō tenet̃ illō r̄ſtituere: niſi ſit
incertū cui⁹ ſit. qꝛ tūc nō ſolū licʒ: ſʒ neceſ
ſariū ē illō i elīynas erogari vel ipi haberi
ſi indiget: a ſuo ɔfeſſoꝛi ſeu p̄lato vel alte-
ri: ⁊ h̄ ab ipo vel a ɔfeſſoꝛe vel a p̄lato ſuo
De ſcd̄o aūt elemoſyna fieri debet: qꝛ illō
nō pōt teneri: nec debet reſtitui ei q̄ dedit
Et ſilr̃ ē d̄ alijs in quib⁹ datio ⁊ acceptio
eſt ɔ̄ legē. De tertia aūt fieri pōt: lʒ nō ſit
debitū neceſſitatꝭ: qꝛ tale ē effectū ꝓpriū: ⁊ p̄t
retineri: nō tn̄ de adq̄ſito p̄ meretriciū fit
ſacrificiū vel oblatio ad altare. Tū ꝓpter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſcandalū. Tū ꝓpter ſctoꝝ reuerētiā. Sed ↄtra videt̃ ꝙ poſſit fieri de illicite adq̄ſitꝫ qꝛ h̄ ē ↄſiliū chr̄i dicētꝫ: Facite vob amicos ⁊c̄. vbi dī glo. Iniq̄tas bn̄ diſpēſata in iuſticiā ꝟtit̃. Sol. Māmona iniq̄tatꝫ dicunt̃ diuitie adq̄ſite illicite: ſed tn̄ licite detēte. Vel dicunt̃ diuitie licite adq̄ſite: ſꝫ tn̄ que freq̄nt̃ ſunt cauſa iniq̄tatꝫ ⁊c̄. vt in expoſitiōe dictū eſt. Scdo. Nā q̄cūqꝫ videt exiſtentē in extrema neceſſitate: ei omino ſubuenire debet. Sed nihil h̄ñs niſi illicite adquiſitū: licite iuuat talē. ergo ⁊c̄. So. Si tal' tali daret: nō daret de alieno. qꝛ i neceſſitate extrema oīa ſunt cōia.

Queri ēt pt: vtꝝ cleric' hn̄s a dn̄o. i. chr̄o villicatiōez: peccet mortalr̄ ñ dādo paupibus ſupflua iuxta itētiōem dn̄i ſui? Vide vj. q̄dl. ar. xij. Et vtꝝ ſeq̄ns opa pietatis poſſit dānari, vel certe neĉario recipiat̃ in et̃na tabnacula. Vide. iiij. di, xv. q. ij. ar. ij

Dn̄ica. x. poſt feſtū Trinitatꝫ Queſtio. lv.

q Ueritur vtꝝ cognoſci poſſit ex ſcepturꝫ tp̄s viſitationis hierl'm qd̄ illa nō cognuit? Rn̄deo. Ad ꝓbandū chr̄m dn̄m iā veniſſe ⁊ viſitaſſe hierl'm ⁊ plebē dn̄i Primo induco ꝓphetiā Jacob Geñ. xlix. Nō auferet̃ ſceptꝝ de iuda: ⁊ dux de femore ei' donec veniat q̄ mittēdus eſt: ⁊ ip̄e erit expectatio gentiū. Sed mō ablatū ē ſceptꝝ: regimē: ⁊ dn̄atio a iudeis a tēpore herodis aſcalonite ſub q̄ nat' ē Jeſus. Ergo ab illo tp̄e venit chr̄s. Ad h̄ rn̄dent aliq̄ iudei ꝙ hec autoritas nō eſt intelligēda d̄ chriſto ad l'ram: ſed de nabuchodonoſoꝛ rege babylonie q̄ miſſus eſt ex ordinatōne diuina ↄ̄ hierl'm ꝓpt̃ pctā ꝓpria: vt hꝫ. iiij. Regū. xxiiij. Extūc em̄ defecit regimē iudeorū, qꝛ cepit Sedechiā regē ⁊ excecauit eū et filios ei' occidit: vt hꝫ ibidē ca xv. Nec poſt aliq̄s d̄ ſemie ei' regnauit. Sed hoc dictū apparet falſū: qꝛ poſt captiuitatem babylonicā habuerūt duces ⁊ principes: vt patet de Zorobabel: Eſdra: Neemia: et Machabeis. Habuerūt etiā reges: q̄a Joānes hircan' ſimonis machabei fili' impoſuit ſibi diadema regiū. Et extūc regnarunt filij eius vſqꝫ ad Herodē q̄ fuit aſcalonita ⁊ ab alienigena gente. Et ideo vſqꝫ ad illud tp̄s non fuit amotū oīno regnum iudeoꝝ. Si aūt dicat̃ ꝙ a tp̄e Nabuchodonoſoꝛ fuit amotum a tribu Juda de qua amotione loquit̃ ꝓpheta p̄dictus: quia illi qui poſtea regnauerūt fuerūt de alia tribu. quia machabei fuerunt de tribu ſacerdotali: nō poteſt ſtare hoc dictū. q̄a Zorobabel qui poſt captiuitatē babylonicā fuit eoꝝ dux: fuit de tribu iuda: vt patet manifeſte in multis locis ſcripture. ſimiliter machabei. quia tribus ſacerdotalis ⁊ regia fuerūt mixte. Et ideo alij ſoluunt aliter: dicentes ꝙ intelligit̃ de Roboam filio Salomonis a q̄ receſſerūt decem tribus: et adheſerunt Jeroboā filio Nabath: vt habet̃. iij. Reg. xij. Sic ergo exponunt p̄dictā autoritatē Non auferetur ⁊c̄. donec veniat ſilo. et eſt nomen loci: vt dicunt. quia vbi Hieronym' trāſtulit mittēdus: hebraica veritas habet ſilo Ad illū aūt locum venit Roboā vt cōſtitueret̃ rex poſt patrē: et in illo loco receſſit pp̄l's iſrael ab eo ⁊ cōſtituerunt ſuper ſe Jeroboā qui erat d̄ alia tribu. ſ. ephraim: et ſic tunc fuit ablatū ſceptrum de Juda. Verūtamē qꝛ ip̄i filio Salomonis remāſerunt due trib': ideo ſequit̃ in hebraica veritate: Et ei aggregabuntur gentes. vbi Hiero. tranſtulit: Et ipſe erit expectatio gentiū. Sed iſta rn̄ſio patꝫ falſa per tex. iij. Reg. xij. qꝛ ibi dr̄: ꝙ ille loc' in q̄ Roboam fuit a populo derelict' vocat̃ ſichē. et ē loc' bn̄ remot' ab illo loco q̄ vocat̃ ſilo. Item hmōi rn̄ſio p̄cedens ⁊ cōſimiles patent falſe ꝑ trāſlatiōnē chaldaicā apud omnes iudeos ita autenticam vt nullus ſit ei olim ↄtradicere auſus. ſm̄ quaꝫ vbi Hiero. tranſtulit: donec veniat q̄ mittendus eſt. hebraica veritas habet: donec veniat meſſias. Nam id qd̄ erat obſcurū ꝓ hoc voluit declarare. Et ſic patet ꝙ predicta autoritas non poterat intelligi de nabuchodo. nec de roboā: nec d̄ aliquo alio q̄ꝫ de chr̄o. Q, aūt ſequit̃ in hebraico Et aggregabunt̃ ei gētes: ſic eſt itelligendū: qꝛ iudei in aduētu chr̄i ꝓ maiori pte ſūt obſtinati i ſua īfidelitate: ⁊ gētiles q̄ nomie gētiū deſignant̃ aggregati ſūt ip̄i chriſto

fidē ei⁹ deuote ſuſcipiētes: ſm ꝙ dͬ aplꝰs
Ro. xj. Cecitas ex pte ꝛc. Q̄ʒ aūt tpe he
rodis ablatū eſt a iudeis ſceptꝝ: patʒ. q̄a
ipe fuit p̄m⁹ alienigena q̄ regnauit in Iu/
dea. Pater eñ ei⁹ fuit idume⁹. Iſte hero/
des romanoꝝ auxilio fretus: debellauit
Antigonū regē iudeoꝝ q̄ diſcēderat a ma
chabeis: ꝛ omnē plem regiā occidit: et li/
bros de analogia regū cōbuſſit: ne poſtea
dephēderent alieni ipſe ꝛ filij ei⁹ a regno
dauid. Interfecit etiam in pplo doctores
q̄ docebāt illō Deut. xvij. De medio fra/
trū tuoꝝ pones ſup te regeʒ: vt ſic aufer/
ret iudeis omē viā recupandi ſceptꝝ. Q̄d
etiā patet p effectū. q꜠ ab illo tpe vſqꝫ nūc
fluxerūt. m. cccc. anni ad min⁹. q꜠ tali an/
no icarnatiōis correctū eſt hoc op⁹. ꝛ ad/
huc iudei videntꝰ magis a p̄dicto ſceptro
lōginq̄ q̄ꝫ a pncipio. Cum igiꝰ ablatio ſce
ptri fuerit ſignū eis p̄dictuʒ de aduentu
chr̄i: māifeſte patet ꝙ illō impletū eſt tpe
herodis: q̄ regnāte nat⁹ eſt ieſus chriſtus
Et ſic patet ꝓpoſitū. ſ. ꝙ tp̄s icarnationis
ſit p̄teritū. Item h̄ idem pbaꝰ autoritate
Aggei. ij. Hec dͬ dñs: Adhuc vnū mo/
dicū eſt: et ego mouebo celū ꝛ terrā: ma/
re ꝛ aridā: ꝛ mouebo oēs gētes: ꝛ veniet
deſiderat⁹ cūctꝭ gētib⁹. Et ifra. Magna
erit glia hu⁹ domus nouiſſime q̄ꝫ p̄me.
ſm oēs doctores hebreoꝝ hī: ꝙ iſte deſi/
derat⁹ eſt meſſias. Patet igiꝰ p plura in
autoritate p̄dicta poſita: ꝙ tp̄s aduentus
chr̄i ſit p̄teritū. Primo p h̄ qd̄ dicitur ibi.
Adhuc vnū modicū. et ſubdiꝰ de aduen/
tu chr̄i. Veniet deſiderat⁹ cūctꝭ gentibus
Aggeus eñ ꝓpha dixit h̄ v̄bū ſc̄do anno
Darij regꝭ Perſaꝝ. Ab illo aūt tpe vſqꝫ
nūc fluxerūt anni fere duomilia ſm cōpu
tationē iudeoꝝ. multo magꝭ ſm cōputa/
tionē nr̄am. Talis aūt nūer⁹ nō dͬ in ſcri/
ptura modicū. Cū igiꝰ dicat ꝓpha in ſcri/
ptura reſtare tp̄s modicū vſqꝫ ad tp̄s de/
ſiderati cunctꝭ gētib⁹: patet ꝙ tp̄s ſui ad/
uentus eſt p̄teritū. Sed ad h̄ rn̄dent aliq̄
ꝙ tantū tp̄s in ſcptura hn̄ dͬ modicū: q꜠
dͬ in pſ. lxxxj. Mille anni añ ocu. t. tanq̄ꝫ
dies heſterna. Sed ꝙ hec rn̄ſio nō valeat
patet: q꜠ ſi tp̄s mille annoꝝ cōpeꝰ eterni/
tati modicū eſt. Et ſic loquiꝰ autoritas
pſalmi p̄dicti. qd̄ patet p hoc ꝙ dicit An̄
oculos tuos. q꜠ diuina cognitio q̄ p ocu/
los deſignaꝰ/ eternitate mēſuraꝰ. Sed ſi
referaꝰ tp̄s mille annoꝝ ad expectatiōem
ꝓplī: ſic nō p̄ōt dici rōnabilr loq̄ndo tēp⁹
modicū. ſed multū. Vn̄ ꝛ Baruch. vj. tē/
pus captiuitatꝭ babylonice p̄dicitur ma/
gnū, ꝛ longū: quod tn̄ fuit valde modicuʒ
reſpectiue. ſ. lxx. annoꝝ. Itē patet ꝓpoſitū
p id qd̄ in autoritate ſubdiꝰ Replebo do
mū iſtam glia. et loquiꝰ de domo dei edi/
ficata a iudeis poſt captiuitatē babylonie
Igiꝰ ſtāte illa domo venit chr̄s. q꜠ ꝓphe/
ta dͬ eam replēdā glia p aduentuʒ ipſius
deſiderati ad eā. Dom⁹ aūt illa deſtructa
eſt p Titū ꝛ Veſpaſianū q̄dragelimoſe/
cundo anno poſt dn̄i paſſiōem. & ꝛc. Itē
tertio patet ꝓpoſitū p illud qd̄ ſequitur in
autoritate p̄dicta. Magna erit glia iſti⁹
domus nouiſſime ꝛc. Cōſtat eñ ꝙ loqui
tur de edificata poſt captiuitatē babylo/
nie. ad eius edificationē inducebat popu/
lum. et p̄dixit gliam eius maiorē futuraʒ
q̄ꝫ fuit glia dom⁹ edificate p Salomonē
Hoc aūt nō intelligiꝰ ꝓpꝰ maiores diui/
tias ſeu honores ſeu cultū diuinū vel edi/
ficationes. quia domus ꝛ ſtatus ppli tūc
erat q̄ſi nulli⁹ momenti reſpectu illi⁹ do/
mus ꝛ ſtatus q̄ fuit ſub ſalomone. Propꝰ
hoc dͬ. ij. Eſdre. xij. ꝙ ſacerdotes q̄ vide/
rant p̄mā domū lachrymabanꝰ: alijs exul
tantib⁹ in dedicatiōe dom⁹ ſecunde. q꜠ q̄ſi
nullius momēti erat reſpectu p̄me. Et iō
nō p̄ōt intelligi glia eius maior niſi p ad/
uentū ipſi⁹ deſiderati cunctꝭ gentib⁹: q̄ eā
glificauit p̄ñtia ſua. quia i ea fuit a matre
oblat⁹ ſm ꝙ ꝓpha Malachias p̄dixerat
iij. ca. Statim veniet ad tēplū ꝛc. Ipam
etiā domū freq̄nter honorauit qñ ibi p̄di
cauit ꝛ miracula ſine numero fecit Mat.
xxj. Acceſſerunt ad eum ceci ꝛ claudi i tē/
plo ꝛ ſanauit eos Dicunt autē aliq̄ iudei
ad hoc: ꝙ maior fuit glia ſecūde dom⁹ ꝛc.
in annis: q꜠ plus durauit. Sed hoc nō va
let: etiāſi verū ſit ꝙ plus durauit. q꜠ h̄ nō
fuit ad gliam: ſed ignominiā. quia pluri/
bus tpibus fuit cōculcata ꝛ dehonorata.
Primo. quia Antioch⁹ epiphanes poſuit
ibi adorandū idolū. ꝛ fecit ibi pſtibla mu

lieꝝ:ſm ꝙ habetꝛ.j. Macha.ij.Sedqꝛ li/
brũ iſtũ nõ recipiũt iudei:iõ põt dici ꝙ h
idẽ habetꝛ Danielꝛ.viij.Hoc etiã dr Joſe/
phus li.xij.antiqtatũ.Similiꝛ qñ hieru/
ſalẽ fuit capta p Pompeiũ romanũ impe
ratorẽ q̃ in templo collocauit eq̃s. Item
iteꝝ alias ⁊ vltimo qñ ꝺſtructa fuit p Ti
tũ ⁊ veſpaſianũ.Qibꝫ em̃ iſtis tribꝫ fuit
iſta domꝰ deiecta ⁊ ꝯculcata.Itẽ iſta ma
ioritas duratiõis nõ videtꝛ eſſe alicuiꝰ glo
rie notabilꝛ.Aliꝛ em̃ lapis dr maioris ho/
noris ⁊ glie ꝙ̃ natura humana.qꝛ eſt ma
ioris durationis. Item ſi cõputemꝰ du/
rationẽ domus ſcd̃e ſm iudeos dicentes
eam duraſſe.cccclx.annos habemꝰ ꝙ pri/
ma domꝰ plus vel ſaltẽ nõ minꝰ durauit
quia plures anni fluxerũt a q̃rto anno ſa/
lomonis:in q̃ fundata fuit p̃ma domus:
vſq ad.xj.annũ Sedechie in q̃ deſtructa
fuit.qꝛ fluxerũt anni.ccccxxvij.cõputãdo
tempora regũ intꝛmedioꝝ in tertio ⁊ q̃rto
libro Regũ. Perfecta aũt fuit.xj.anno ſa
lomonis.Licz aũt forte domꝰ ſcd̃a plus
durauerit:tñ iſta obiectio eſt efficax ꝯtra
iudeos:qꝛ pcedit ex ſuppoſitiõe cõputatio
nis eoꝝ quã reputant verã.Patz ḡ ex p̃/
dicta auctoritate aggei ꝙ ⁊c. Sed reſtat
oſtendere ꝙ in p̃dicta autoritate videtꝛ du
biũz.ſ.q̃liter ſit impletũ illꝺ Mouebo ce/
lum ⁊ terrã.Dicendũ eſt igitꝛ:ꝙ celũ i ad/
uentu chꝛi motũ eſt:large accipiẽdo mo/
tum,p omni innouatiõe:qꝛ magna inoua
tio in celo apparuit:qñ in natiuitate chꝛi/
ſti noua ſtella eſt viſa:ꝓpter qꝺ reges ve/
nerũt ad ipm adorandũ.Maior autẽ fu/
it cõmotio facta in celo .i.in celeſtibꝫ ſpiri
tibꝫ:q̃ tante rei nouitate nouis gaudijs ex
ultabant. Itẽ circa illud tp̃s.ſ.tẽpe He/
rodis ſub q̃ natus eſt chꝛs in iudea: de q̃
magis loquitꝛ ꝓpheta ꝙ̃ de alijs terris:fu
it magnus terremotꝰ intantũz ꝙ gentes
ꝓpinque credebant ꝙ in iudea nullꝰ hõ re
manſiſſet:vt dicit Joſephꝰ in.j.lib.de iu
daico bello.Et ex h arguitꝛ ,pbabiliter ab
aliq̃bꝫ aliquã ꝯiunctionẽ fuiſſe planetaꝝ
notabilẽ ſiue ꝯſtellatiõem ex quibꝫ ſolent
accidere talia.Q, aũt tũc more fuerit oẽs
gentes:patz.qꝛ im minẽte chꝛi natiuitate
iuſſit ceſar Auguſtꝰ deſcribi orbẽ vniuer/
ſum ⁊ oẽs gẽtes romanoꝝ ſe tributarios
ꝯfiteri:⁊ ꝓpterea ſinguli ibant ad loca vn
de erãt oriũdi ad p̃dicta faciẽda. Propter
qꝺ etiã Joſeph de galilea aſcẽdit in beth/
leem ⁊c.Luc.ij. In iudea etiã tũc fuit fa
cta magna cõmotio.qꝛ q̃daz noĩe Judas
natione galileꝰ publice aſſerebat iudeis eſ
ſe illicitũ cognoſcere aliũ dñm p̃ter deum
⁊ multi iudi ſecuti ſũt ipm:⁊ poſtea iterfe
cti ab exercitu romãoꝝ:vt dicit Joſephꝰ
ij.antiqtatũ.⁊ idẽ habetꝛ Act.v. Añ hos
dies ⁊c.De cõmotiõe ãt maris nõ optet
exẽplũ ponere:qꝛ freq̃ntꝛ ſolet accidere,p/
prie tñ p mare ⁊ aridã intelligũtꝛ habitã
tes in terris maritimis ⁊ c[illegible]:ſicut
⁊ p celũ angeli illꝺ inhabitãtes q̃ oẽs ſũt
moti vel p nouas illumĩatiões ⁊ exultati
ones q̃ ad angelos:vel p deſcp̃tionẽ q̃ ad
reliq̃s.Itẽ ꝙ tp̃s aduẽtus chꝛi ſit cõple/
tũ p autoritatẽ Danielꝛ.ix.patz:vbi Gabri
el angelꝰ inſtruxit eũ de tp̃e aduentꝰ chꝛi
di.Aniaduerte ſmonẽ ⁊ intellige viſionẽ
Septuagita hebdomades abbreuiate ſtꝛ
ſup ꝑplm tuũ:⁊ ſup vrbẽ ſctãm tuã vt ꝯſu
metꝛ puaricatio:⁊ finẽ accipiat petm̃:⁊ de
leatꝛ iniq̃tas:⁊ adducatꝛ iuſticia ſempitna.
⁊ impleatꝛ viſio ⁊ ꝓphetia:⁊ vngatꝛ ſctũs
ſanctoꝝ.Scito ḡ ⁊ aniaduerte .Ab exitu
ſmonis vt iteꝝ edificetur hierl̃m vſq ad
chꝛm ducẽ:hebdomade ſeptẽ:⁊ hebdoma
des ſexagintadue erũt:⁊ rurſuz edificabitꝛ
platea ⁊ muri in anguſtia temporum.Et
poſt hebdomades ſexagintaduas occidetꝛ
chꝛs:⁊ nõ erit eius ꝑplꝰs q̃ eũ negaturus
eſt.Et ciuitatẽ ⁊ ſanctuariũ diſſipabit po
pulꝰ cũ duce vẽturo:Et finis eiꝰ vaſtitas
⁊ poſt finẽ belli ſtatuta deſolatio. Cõfir/
mabit aũt pactũ multis hebdomada vna
⁊ in medio hebdomadis deficiet hoſtia:⁊
ſacrificiũ.⁊ in tẽplo erit abominatio deſo
latiõis:⁊ vſq ad ꝯſũmationẽ ⁊ finẽ pſeue
rabit deſolatio. Ad intellectũ aũt huiꝰ
ꝓphetie p̃mo videndũ eſt q̃liꝛ hic accipiã/
tur hebdomade vel hebdomades qꝺ idez
ẽ. In ſacra em̃ ſcp̃tura hebdomada ſumi
tur vno mõ p tp̃e.vij.dieꝝ.⁊ h mõ cõiter
accipitꝛ.Nã h mõ loquitꝛ ſcriptura Leuitꝛ.
xxxj.vbi dr:ꝙ ſeptẽ hebdomade accipien
de ſũt a feſto paſce:q̃ faciũt.xlix.dies ⁊.l.
die celebrandũ eſt feſtũ pẽte.Alio mõ ac/
cipitꝛ hebdomada,p tẽpe.vij.annoꝝ.Et h

mō loquit̾ ſcptura Leui.xxv.vbi dr̄. Nu
merabis ſeptē hebdomadas annoꝝ q̄ fa-
ciūt.xlix annos:⁊ q̇nq̇geſim⁹ dr̄ iubile⁹:
q̄ apō iudeos dr̄ ann⁹ remiſſiōis. Nō iue
nit̾ āt hebdomada poſſe accipi pl'ib⁹ mo-
dis. Hic āt nō pt̄ accipi ꝓ hebdomada di
erū:q2 al's tota ꝓphetia Daniel' fuiſſ3 cō-
pleta infra annū ⁊ dimidiū. Ergo ꝑ locū
a diuiſiōe opꝫ ꝙ accipiat̾ ꝓ hebdōada an
noꝝ. Et in h̄ oēs catholici ⁊ hebrei ꝯueni
unt:licꝫ in h̄ ſit differētia:ꝙ q̇dā catholici
vt Beda ⁊ alij dicūt.ꝙ iſti anni intelligē
di ſunt anni lunares q̄ breuiores ſūt ſola
rib⁹.xj dieb⁹. Mot⁹ aūt fuit ad h̄ dicen-
dū ex duob⁹: Primo ex textu:q2 dr̄ hebdo
made abbreuiate. ⁊ ſicut dictū eſt anni lu
nares ſunt breuiores ſolarib⁹:⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns
hebdomade annoꝝ. Scdo q2 angel⁹ loq̄
bat̾ Danieli q̄ erat hebre⁹:⁊ iudei cōputa
bant ꝑ annos lunares:vt dr̄. Sed Nico.
de lyra in q̄ſtione ꝯtra iudeos(vn̄ fere oia
iſta ſumunt̾)dr̄:ꝙ ſalua reuerētia Bede
vtrūqꝫ videt̾ falſum eē.q2 i hebreo nō po-
nit̾ abbreuiate in detrūcatōem ſiue dimi-
nutionē ꝓut ſonat:ſed ponit̾ ꝑciſe:ꝓut de-
terminationē importat tpis: nō plus aut
min⁹. Silr̄ ſcdm videt̾ falſum:q2 ſi iudei
hn̄ent annū breuiorē.xj.dieb⁹ q̄꞉ ann⁹ ſo-
larꝫ q̄ vtimur:cū ſm legem teneant̾ pmo
mēſe cuiuſqꝫ anni facere paſca i die decimi
nata.ſ.xvj.ſeq̄ret̾ ꝙ eoꝝ paſcha hui⁹ anni
añcederet paſca anni p̄cedētis in.xj.dieb⁹
⁊ eodē mō paſca ſequēs.ꝑ.xxij.ad qō ſeq̄
ret̾ ꝙ ipi celebrarēt paſca ex obligatiōe p̄
cepti infra breue tp̄s in q̄liber mēſe toti⁹
anni. Hoc aūt apparet manifeſte falſum
ex vſu eoꝝ:ſꝑ em̄ faciūt eodē tpe. Jō patꝫ
ꝙ cōputant ꝑ annos ſolares ſicut ⁊ nos.
Licꝫ em̄ icipiāt mēſes a lunatiōib⁹.tn̄ an
nus apud ipos habꝫ.xiij.lunatiōes:ita ꝙ
ꝑ emboliſmos faciūt eq̄tiōem tpis. Dato
tn̄ ꝙ cōputarent ꝑ annos lunares:nihilo
min⁹ habet̾ ꝓpoſitū:vt videbit̾. Scdo vi
dendū ē q̄t annos ꝯtinēt hebdomade p̄-
dicte. Et ptꝫ h̄.q2 ſi m'tiplicent̾.lxx.ꝑ.vij
reſultāt.cccc.xc.ſiue q̄tercentū nonaginta
Tertio videndū ē a q̄ anno incipiat cōpu
tatio ipaꝝ. Et dicūt aliq̄ iudei: ꝙ incipit
ab.xj.anno regis Sedechie:qn̄ dſtructū
eſt ꝑmū tēplū. Alij ꝙ a pmo anno Darij
regis medoꝝ:q2 illo tpe dixit iſta angel⁹
Danieli. Alij ꝙ a reditu captiuitatis ſub
Zorobabel:anno ſcdo Cyri regis perſaꝝ
Alij ꝙ anno ſcdo regis Artaxerſis:quā-
do miſſus eſt Hieremias ad reedificandū
ciuitatē ſctām. Que aūt iſtaꝝ opinionuꝫ
ſit vera:⁊ aliaꝝ improbationē omitto ꝓ-
pter ꝓlixitatē vitandā.q2 ſm oēs iſtas cō
putatiōes habebit̾ ſufficient̾ ꝓpoſitū.ſ.ꝙ
ſit p̄teritū tp̄s aduēt⁹ chr̄i:qō ptꝫ.q2 an-
gelus aſſignauit.cccc.xc.annos vſqꝫ q̄ im
pleat̾ viſio ⁊ ꝓphetia:⁊ vngat̾ ſctūs ſan-
ctoꝝ.i.chr̄s. Sed q̄litercūqꝫ accipiant̾ an
ni lunares vel ſolares:⁊ vbicunqꝫ incipia
tur cōputatio ſm p̄dicta:q2 inferius non
pōt accipi q̄꞉ i ſecūdo anno Artaxerſis to
tū tp̄s p̄dictū iam diu eſt cōpletū. Si aūt
aliq̄s vult pleni⁹ videre q̄lit̾ iſte numer⁹
annoꝝ ē cōpler⁹ ꝑ ptes ſingulas:⁊ quali-
ter in medio vltime hebdomade paſſus ē
chr̄s:⁊ cetera q̄ faciūt ad expoſitionē hu-
ius text⁹ pōt recurrere ad id qō ſcp̄ſit Ni
cola⁹ de lyra ſuꝑ Danielē. Uerꝫ hic volo
remouere q̄ndā ſolutionē falſam:rabbi ſa
lomonis dicētis:ꝙ ille hebdomade nō cō
tinēt tp̄s p̄ciſum vſqꝫ ad aduētū chr̄i.ſꝫ a
deſtructiōe pmi tēpli vſqꝫ ad deſtructio-
nē ſcdi.⁊ ſic expōit dicēs:ꝙ.lxx.hebdoma
de p̄ciſe.i.ꝓfinite ſūt anteqꝫ veniat ꝑfecta
captiuitas ipoꝝ q̄ facta ē ꝑ romanos:vt
ꝯſumet̾ p̄uaricatio.i.vt deſiſtāt a p̄uarica
tiōib⁹:caſtigati:vt deleat̾ iniq̄tas ipoꝝ ꝑ
dicta penalia:⁊ adducat̾ iuſticia ſempit-
na.i.vt in eternū iuſtificent̾ penā ꝓ pecca
tis tolerādo in dicta captiuitate:vt ſic fi-
nalit̾ impleat̾ viſio ⁊ ꝓphetia.i.viſiōes de
chr̄o ꝓmiſſe ꝑ ꝓphas:⁊ vngat̾ ſcūs ſcōꝝ.i.
arca dn̄i ⁊ vaſa ſanctuarij q̄ recuꝑabunt̾
ꝑ meſſiam venturꝝ in fine hui⁹ captiuita
tis. Sed q̄ntū debeat durare iſta captiui-
tas nō dr̄:⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns determinatū tp̄us
ipius chr̄i hic nō determinat̾. Q2 aūt iſta
expoſitio ſit falſa ⁊ erroꝛa ptꝫ ꝑ lr̄am p̄ce
dentē:vbi dr̄:ꝙ angel⁹ Gabel venit ꝓpt̾
orōnē daniel' orātꝫ ꝓ libarōe ꝓplī ad decla
rationē exauditōis ſue petitiōis Et iō nō
ſolū nūciauit liberationē d̄ captiuitate ba
bylonica:ſꝫ etiā ꝑfectā liberationē fiendā
ꝑ chr̄m de q̄ p̄ncipalit̾ daniel orabat. Et
iō dicere ꝙ angel⁹ veniebat ad dnūciādū

ꝑfectam liberatiōem ſui ꝑplī: ⁊ nullū cer-
tum tꝑs liberatiōis fiēde ꝑ chr̄m aſſigna
uit: eſt valde abſurdū ⁊ ꝑcedenti lr̄e ꝯtrīū
qꝛ angelus nō veniſſet ad cōſolatiōeȝ ſed
deſolatiōem danielis. Itē cum dr̄ qꝫ ꝑ ca
ptiuitatē in q̄ ſūt deſiſtāt a ꝑuaricatiōibꝫ:
hoc manifeſte eſt falſum. qꝛ ſup oēs gen-
tes intendūt ſortilegijs ⁊ augurijs: vt di
cunt q̄ ſciūt facta eoꝝ: ⁊ tn̄ iſta maxie ꝓhi
bent in lege diuina: vt patet ⁊c̄. Itē quia
dr̄ impleri viſiōes ꝓphetaꝝ ꝑ merita eo-
rū: eſt ꝯtra id q̄d dr̄ Deut. ix. Scito qꝫ nō
ꝓpter iuſtificatiōes tuas dn̄s deꝰ dedit ti-
bi terrā ⁊c̄. Et mlt̄o minꝰ ꝓpter iuſticias
eoꝝ eſt adimplēda ꝓmiſſio de chr̄o: ⁊ ma
xime qm̄ de eo ſcribit Eſa. viij. Erit ī la-
pidē offenſiōis ⁊c̄. Itē qꝫ dicit: ꝑ vnctio-
nē ſcti ſctōꝝ intelligi vnctiōem arce ⁊c̄. h̄
eſt ꝯtra illud qđ dicit Hiere. iij. In diebꝫ
illis dr̄ dn̄s: non dicēt vltra/arca teſtamē
ti dn̄i ⁊c̄. hoc eſt dictū qꝫ cerimonie vete-
ris teſtamenti oīno ceſſauerūt poſt chriſti
paſſionē. Itē ꝓbat idem ꝑ illud Dan̄. ij.
vbi dr̄ qꝫ Nabuchodonoſor vidit ſtatuaȝ
⁊c̄. Et infra. Abſciſus eſt lapis de monte
ſine manibꝫ ⁊ ꝑcuſſit ſtatuā ⁊c̄. Et ꝑ iſtaȝ
ſtatuā ſignificabant q̄ttuor magna regna
ſibi in orbe ſuccedentia: vt ipē Daniel ex-
poſuit. ꝑmū chaldeoꝝ. ſecūdū perſaꝝ. ter
tiū grecoꝝ. q̄rtū romanoꝝ: qđ ꝑ ferrū ſi-
gnificat. qꝛ oīa alia regna domauit. Per
lapidē aūt ſignificat chr̄s: cui ſubijciendū
erat regnū romanoꝝ/ſm oēs tā hebreos
q̄ꝫ catholicos. Cū autē dn̄o ieſu ſit ſubie-
ctū regnū romanorū tꝑe bti Silueſtri ꝑ
verā fidē: ſequit qꝫ ipē ſit chr̄s. Itē ꝓbat
idē ꝑ dicta ⁊ glo. doctoꝝ hebreoꝝ antiq̄ꝝ
ſiue autēticoꝝ. Eſa. eīm vltimo dr̄ Anteq̄ꝫ
parturiret peꝑit. glo. hebraica. Quia an-
teq̄ꝫ natꝰ fuiſſet ille q̄ in ſeruitutē vltimaȝ
redegit: natꝰ fuit redēptor. Ergo an̄ nati-
uitatē Titi fuit natiuitas chr̄i. Iđo ibideȝ
trāſlatio chaldaica dr̄: Et adhuc nō erit
ei veniēs anguſtia/et redimet: ⁊ adhuc nō
veniet ei tremor cū doloribꝫ ꝓpter partū:
et reuelabit rex meſſias. Dolor eīm ⁊ an-
guſtia partꝰ exꝑmūt maximā calamitatē
quā ſuſtinuerūt in obſidione Titi. ḡ chr̄s
an̄ Titū natꝰ ē. Hoc aūt mlt̄i iudeoꝝ cō
cedūt: dicentes qꝫ chr̄s natꝰ ē in die deſtru
ctiōis tēpli. ſꝫ cū ab illo tꝑe fluxerint plꝰ
m. cccc. anni: ideo dicunt aliq̄ eoꝝ qꝫ eſt cū
angelis viuēs eo modo quo Moyſes in
monte. Alij: qꝫ eſt extra montes caſpios
expectans ꝑceptū dn̄i de liberatiōe popu
li. Alij: qꝫ vadit ꝑ mundū ſicut pauꝑ ⁊ le-
proſus ꝓpter pctā ꝑplī. iuxta illđ Eſa. liij.
Et nos reputauimꝰ euȝ q̄ſi leproſum ⁊c̄.
q̄uſq̄ꝫ appareat ex ꝑcepto dn̄i in ꝟtute ad
liberatiōnē eoꝝ. d iſta captiuitate. Talis
aūt varietas arguit manifeſte eoꝝ dictū
eſſe ficticiū. ſed verꝫ eſt quoad hoc qꝫ diu
tempus eius eſt ꝑteritū. I[illegible]de patȝ
ꝑ q̄ndam traditionē apud eos autenticaȝ
et habet in libro iudicū ordinarioꝝ tradi-
to a domo helie ꝑma: q̄ eſt hec. Diſcipu-
lis eius ꝑ. vj m. annos erit mūdus. 2000
vanitatis. 2000. legis. 2000. meſſie.

Ad intellectū huius eſt aduertendum
qꝫ hebrei dicunt hoc eſſe dictū a filio mu-
lieris ſareptane quem ſuſcitauit Helias:
qui etiam poſtea habuit ſpūm ꝓpheticū.
Et. 2000. annoꝝ dicūt tꝑs vanitatis: q̄a
a ꝑncipio mūdi vſq̄ꝫ ad vocatiōem abrae
Gen̄. ij. mundus defluxit in vanitate pec
catoꝝ ꝑ luxuriā: vt patet in Geneſi. ⁊ per
idolatriā adeo qꝫ tꝑe Abrae totꝰ mūdus
erat corruptꝰ: et ipſe auſus eſt publice ꝑ̇
mo vnum deum ꝑ̄dicare: vt ait Ioſephꝰ
li. antiq̄tatum. Et iſtud tꝑs ſm eorum cō
putatonem fuit. 2000. annꝛū ⁊. xxij. q̄a
Abraam. lxxv. annos habuit quando vo
catus eſt. Et extūc incepit tempus legis.
que non datur niſi populo adunato. cepit
aūt ſub ipſo adunari ⁊ ad legem diſponi.
ꝓpter qđ ⁊ circūciſionē in diſtinctiōem ac-
cepit. Ab illo aūt tꝑe vſq̄ꝫ ad chr̄i natiui-
tatem fluxerunt. 2000. annoꝝ: niſi qꝫ defi
ciunt. xxix. Si igitur accipiant. xxij. q̄ ſu-
ꝑabundant ſupra: habemꝰ a ꝑncipio mun
di vſq̄ꝫ ad natiuitatem chriſti q̄ttuormi-
lia annoꝝ minus quinq̄ꝫ. Q ſi accipiant
q̄nq̄ꝫ anni quibꝫ latuit in egypto: ita qꝫ di
es meſſie incipiant computari ab illo tē-
pore quo de egypto eſt reuerſus: ſic ſūt ꝑ̄-
ciſe. 4000. Vtꝝ aūt. 2000. annoꝝ debeat
eſſe tꝑs meſſie: non me intromitto. ſed ſuf
ficit mihi tꝑs eius eſſe impletum qꝛ iā a
ꝑncipio mūdi vſq̄ꝫ ad p̄ntē annum. ſcȝ. m.
ccccc. q̄ p̄ns opus fuit caſtigatū cōputant

cccc.et.cc.et.lx.annos. Jtē oſtēdo ꝓpoſi-
tū ꝑ rōnem ex ſcptura ſumptā. Cōſiderā-
do em̄ ꝓceſſuȝ veterꝫ teſta. appet ꝙ q̄diu
filij iſrl' ſeruiuerūt dn̄o/fuerūt i ſtatu ꝓſpe
ro. etſi aliqn̄ fuerunt captiuati ꝛ afflicti: h̄
fuit ꝓpter pctm̄ multitudis. Nūc aūt ita ē
ꝙ an captiuitatē babylonicā fuerūt idola-
tre peſſimi ꝛ occiſores ꝓphaꝝ eoꝝ a pctis
ꝓhibentiū: adeo ꝙ ſanguine ꝓphaꝝ reple
uerūt hierl'm vſq ad os. iiij. Reg. xxj. et
multa alia fecerūt: et tn̄ illa captiuitas nō
durauit niſi. lxx. annis. Cū aūt captiuitas
in q̄ ſunt nūc anno dn̄i. m. cccc. durauerit
ꝑ annos. m. cccc.xxv. qꝛ facta fuit. xl. anno
a chr̄i paſſiōe q̄ fuit. xxxiij. vel circa ab ei⁹
natiuitate: nec adhuc appet eoꝝ liberatio
de primo: oportꝫ eos ꝯcedere ꝙ pctm̄ ꝓ-
pter qḋ tādiu captiui ſunt ſit mai⁹ q̄ pce
dentia: qḋ nō pōt eſſe niſi occiſio chr̄i. q̄a
poſt dictā captiuitatē non legunt̄ idola-
traſſe aut occidiſſe ꝓphetas. Jō dt Rab
bi moyſes in libro iudicū ordinarioꝝ. Je-
ſus nazaren⁹ viſus eſt eſſe meſſias: ꝛ inte-
fect⁹ eſt ꝑ domū iudicij: et ipe fuit cauſa ꝛ
ꝓmeruit vt deſtrueret̄ iſrl' in gladio. Jtē
multa opa diuia ſunt facta in teſtimoniū
doctrine aploꝝ q̄ via nature fieri nō pn̄t:
vt patet ꝑ ſcptores veriſſimos ꝛ publicā
famā vſq nūc ꝯtinuatā: q̄ in talibꝰ faciūt
ſufficientē fidem. ſicut firmiter tenemus
Ariſtotelē ꝛ Platonem fuiſſe phos: ꝛ tn̄
nō habem⁹ niſi publicā famā. Hoc idem
patꝫ ꝑ libros autēticos apḋ iudeoſ. Scri
bit̄ em̄ in q̄dā libello q̄ apud eos intitula
tur de ieſu nazareni generatiōe: ꝙ leproſū
mūdauit: ꝛ claudū ex vtero matrꝫ ſue ſta-
re fecit: ꝛ mortuos ſuſcitauit: ꝛ mlta alia
q̄ fieri nō poterāt niſi ꝟtute diuina. Dicit̄
tn̄ ibidē ꝙ talia fecit ꝟtute nois tetragrā
maton: quia q̄ ſciret illud debito mō ꝓnū
ciare/poſſet virtute illi⁹ miracl'a facere: vt
ibidē dr. Jeſus aūt nazaren⁹ ꝓnunciatio-
nem illi⁹ nois didicit: vt ibi dicit̄: q̄a i tē-
plo lapidē inuenit ſuꝑ quem ſteterat arca
dn̄i antiq̄t⁹: in quo erat ſcriptum tale no-
mē expoſitū. Vocat̄ aūt expoſitio illi⁹ no
minis deſcptio ſiue dēminatio q̄lit debe
at ꝓnūciari. Lꝫ aūt hoc dictū nō ſit verū
niſi ꝓ q̄nto cōfitet̄ dn̄m ieſum diuia mira-
cula feciſſe: tn̄ ex eo habet̄ ꝯtra eos argu
mentū. Nam illud nomē nō pōt hr̄e ꝟtu
tē ad faciēdū aliqḋ ꝯtra honorē dei. Er-
go doctrina ieſu nazareni miracul'a ab iſto
noie factꝫ ꝯfirmata nō pōt eſſe honori di
uino ꝯtraria. Ergo fuit verus de⁹: verus
homo: et verus chr̄s: q̄a ita docuit. al'as
ꝟtute nois dei fuiſſent facta miracula ad
cōfirmatiōnē hui⁹ falſitatꝫ. Et ſic de⁹ eſſet
teſtꝫ falſitatꝫ. Nō em̄ ꝓlatio talis nomis
ſed de⁹ illa miracula opabat̄. Hec et alia
videt̄ dicere expſſe Joſeph⁹. xviij. antiq-
tatū dicēs. Fuit hiſdē tpibꝰ ieſus ſapiens
vir: ſi tn̄ eū vir nomiare fas eſt. Erat em̄
mirabiliū operū effector: ꝛ doctor eorum
hoim q̄ libenter audiunt q̄ vera ſunt. Et
multos q̄dē iudeoꝝ ꝛ multos ex gētibꝰ ſi
bi adiunxit. Chriſt⁹ hic erat. hūc accuſa-
tione pmoꝝ nr̄e gentꝫ cū pilat⁹ in crucem
agendū decreuiſſet: non deſeruerūt eū hi
q̄ ab initio dilexerūt eum. Appuit em̄ eis
iterū viu⁹: ſcḋm ꝙ diuinit⁹ inſpirati ꝓphete
vel hec vel alia de eo innūerabilia miracu
la futura p̄dixerant. Hec ille. Jtē qn̄ ſcri-
ptura dicit aliq̄d futuꝝ: ꝛ determiat tps:
modū ꝛ locū: ſi oia iſta in vnū ꝯcurrant:
manifeſtū eſt eſſe illud impletū. Sed ſa-
cra ſcptura p̄dixit aduētū chr̄i ꝛ determi-
nauit tps Gen̄. xlix. ꝛ locū Michee. v. Et
tu bethleem. et modū viuendi. ſ. in paup-
tate Zach. ix. Ecce. ꝛ modū moriēdi Eſa.
liij. Et oia hec ſunt adimpleta in ieſu na-
zareno. q̄ ꝛc. Sed ꝯ hoc arguunt iudei ꝑ
id qḋ habet̄ Eſa. ij. vbi loquit̄ de aduen-
tu chr̄i. Erit in nouiſſimis ꝛc. Ex his for
mant q̄druplex argumentū. Primo: quia
ieſus non venit in nouiſſimis diebꝰ. Se-
cundo: quia adhuc nō ē eleuat⁹ mons do
mus dn̄i. Occaſiōe hui⁹ dicūt aliq̄ eoruꝫ
doctores ꝙ dn̄s comportabit montē ſinai:
thabor: ꝛ carmeli: ꝛ ponet ſuꝑ eos montē
ſion. Tertio: qꝛ nō oēs gētes crediderūt
in ieſum nazarenū. Quarto: qꝛ non ceſſa-
uerunt bella. Ad pmū dr ꝙ dies meſſie
in ſcptura dicunt̄ nouiſſimi: q̄uis ſcḋm do-
ctores hebreos debeant durare duomilia
annoꝝ. Jmo tpa p̄cedētia meſſiā dicūtur
dies nouiſſimi: vt patet Gen̄. xlix. vbi Ja
cob moritur⁹ dixit ſe velle p̄dicere filijs fu
tura in nouiſſimis diebꝰ: et ibi dixit ḋ mul
tis q̄ adimpleta ſunt tpe regū ꝛ iudicum.

Ad ſecundū etiā ipſe Raſa. iude⁹ dicit ꝙ
illa eleuatio intelligit̄ nō ꝗntū ad ſitū: ſʒ
ꝗntū ad nobilitatē ſignoꝝ: qđ ipleuit ibi
ieſus: illuminādo ibi cecū natū: et ſanādo
languidū in ꝓbatica piſcina ꝛc̄. Ibi etiaʒ
dedit ſpūmſctm̄: quo ſubito hoies idiote
habuerūt plenā noticiam ſcpturaꝝ: ꝛ loq̄
bant̄ oia idiomata. Ad tertiū đr ꝙ ibi eſt
diſtributio ꝓ generibꝫ ſingloꝫ: ſicut oīe
anial fuit in arca ꝛc̄. Vel aliter qꝛ ſcptura
mltos noiat oēs. ij. Reg. xvij. Dixit ab/
ſalon ꝛ oēs viri iſrael. Meli⁹ eſt ꝯſiliū ꝛc̄.
Ad ꝗrtuʒ đr ꝙ fuit pax diuturna adeo ꝙ
mūdus deſcpt⁹ eſt: et durauit in iudea. xl.
annos poſt chriſti paſſionē Nec iudei tūc
vtebant̄ armis. q̇a terra a militibꝫ roma/
nis cuſtodiebat̄. Ideo ꝓbabile ē ꝙ iſtru/
menta bellica ad vſum agriculture cōuer
terent: vt fit multotiēs. Et ly vltra nō ſi/
gnificat eternitatē: ſed diuturnitatē. Naʒ
eadē dictio etiā ponit̄. iiij. Reg. vj. Non
venerūt vltra latrones ſyrie ꝛc̄. et tamen
poſtea freq̄nter illā terrā inuaſerunt ꝛ de/
ꝑdati ſunt. Quinto arguūt Eſa. xj. vbi đ
chr̄o loquit̄ Habitabit lupus ꝛc̄. Ipſi eīm
dicunt ꝙ ſilueſtria anialia in aduētu chr̄i
debent domeſticari. Sol̄. Illa locutio eſt
metaphorica. ſic̄ ꝛ Gen̄. xlix. đr beniamin
lupus rapax ꝛc̄. ideo ſignificabat̄ ꝙ q̇ pri/
us ſe inuicem inſeq̇bant̄: vt gentiles ꝛ iu
dei odioſi: erant vno animo in fide futuri
ſicut ꝛ ſunt: Hoc patet: qꝛ ſtirpem ieſſe vo
cat virgam: ꝛ chr̄m florē ꝛc̄. Ideo tranſla
tio chaldaica ſic habet. Exibit rex đ filijs
Eſaie: ꝛ meſſias de filijs filioꝝ ei⁹. Seq̇/
tur. Et erūt iuſti circūcirca ei. Et vbi ha/
bemus: lupus cū agno. ibi đr: et pax ī die
bus ei⁹ multiplicabit̄. Poteſt etiam dici
iſta in chriſtifidelibꝫ ad litterā cōpleta de
māſuetudīe feraꝝ ꝛc̄. Sexto arguūt. Nā
đr Exo. xxx. Si ad cardines celi fuerʒ diſ
ſipat⁹: inde retrahet te dn̄s de⁹ tuus: ꝛ in/
troducet in terrā ꝛc̄. Sed nō ſum⁹ inq̇unt
cōgregati. ḡ nō venit chr̄s. Sol̄. Hoc fu
it impletū in captiuitate babylonica. Sʒ
cōtra. Nam đr Ezech. xxxix. Cōgregaui
eos ſup terrā ſuā: non dereliq̇ quenꝙ̄ Sʒ
multi derelicti ſunt in captiuitate babylo
nica. Ad hoc dicendū ꝙ nullus remāſit q̇
voluerit reuerti. quia Cyrus q̇ erat mo/
narcha in illis regnis dedit oibꝫ licētiam
reuertendi ꝛ munera reuertentibꝫ: vt pa/
tet Eſdre. j. Vel dic ꝙ iſta cōgregatio in/
telligit̄ ꝑ fidem ꝛ charitatem: vt Joānes
exponit ca. xj. dum interꝑtat̄ dictum cai/
phe: extra quā congregationē nullus qui
velit intrare relinquit̄. Septimo arguunt
q̇a đr Zacha. vij. Oriens nomē ei⁹. Et ſe
quit̄. Et edificabit tēplū dn̄o. Sed iſta n̄
conueniūt ieſu. So. Scđʒ rabbi ſalo. illđ
dictum intelligit̄ de tēplo ſecūdo edifica/
to a Zorobabel. Octauo Hiere. xxiiij. Ec
ce dies veniunt đr ꝛc̄. Et ſequit̄. In die/
bus illis ſaluabit̄ ꝛc̄. So. Ipſi n̄ erāt
filij iſrl̄ ꝛ iuda: quia chr̄m negauerunt. ſed
iſrael ꝛ iuda. i. illi q̇ de iſrael ꝛ iuda credi/
derunt in chr̄m/ ſaluati ſunt ab eo ꝗntum
ad animā ab inferno: ꝛ ꝗntū ad corpus a
Tito. quia admoniti ꝑ angelū tpe futuri
belli tranſiuerūt in regnū agrippe: vt đr in
eccliaſtica hiſto. ꝯfederati romanis. Ali
ter đr ꝙ loquit̄ de exiſtentibꝫ in glīa. No/
no Dan̄. vij. Aſpiciebā ꝛc̄. Sed ieſus nō
venit in nubibꝫ. So. Duplex eſt aduētus
Quod iudei diſtinguere neſciūt: cū tamē
aliq̄n dicat̄ venire cum poteſtate: aliq̄ndo
cum humilitate. Unde q̇dam coꝝ ꝓpter
autoritates que vident̄ ſonare cōtrarium
expectant duos meſſias: vnū q̇ đr fili⁹ io/
ſeph/ qui occidet̄. aliū filiū dauid q̇ ſuſcita
bit filiū ioſeph: ꝛ reſtituet ei regnum iſrl̄
Sed hoc de ſcpturʒ non habet autorita/
tem. Decimo. Eſa. xxx. Erit lux lune ꝛc̄.
Solutio ad hoc patet. quia verificabit̄ tē
pore ſecundi aduentus. Undecimo Eſa.
liij. Videbit ſemen longeuuʒ. Ps. Ponā
in ſeculū ſeculi ſemen eius. Sed ieſus nō
habuit filios ꝛc̄. Sol̄. Decebat eū ſpūa/
lis filiatio ꝑ fidem ꝛ ſacramēta: nō carna
lis que ſp habet feditatē. Unde ſup illud
Gen̄. xj. In iſaac vocabit̄ tibi ſemen. glo.
hebraica đr Omnis q̇ cōfeſſus fuerit duo
ſecula. i. legis ꝛ meſſie: vocabit̄ tibi ſemē
Duodecimo. Nō eīm eſt edificatū illđ mi
rabile templū inq̇unt de quo Ezech. vlt.
đr. Sol̄. Propheta loquit̄ ſub metapho/
ra de celeſti hierl̄m. quia dicit̄ ibi: nomen
ciuitatis dn̄s ibidem. Unde ꝛ đr Rabbi
ſalo. De hierl̄m ſupna locute ſunt ſcptu/
re in fine Ezechiel̄. Eſt autē notandū

q̃ multi ex iudeis ſunt cõuerſi ſapientes: vt Nathanael: paulus: gamaliel: matthias. Joã. xij. Multi ex ꝑncipibꝰ ⁊c̃. i. ſacerdotibꝫ ⁊ doctoribꝫ. Sed multi etiã auertunt. Pꝛimo: qꝛ ſemꝑ fuerũt cupidi: ⁊ i lege eoꝝ ꝓmittit eis abũdãtia: iõ timẽt ⁊c̃. Secũdo: qꝛ a cunabulis in odio chꝛĩ nutriunt. Tertio ꝓpter altitudinẽ credẽdoꝝ. Oĩa fere dicta in hac q̃ſtiũcula ſumpſi ex Nico. de Ly. ꝯtra iudeos. Multa aũt de intellectu ꝓphetie hebdomadaꝝ Daniel habes infra dñica vigeſimaq̃rta poſt Pẽtecoſten ſm curiã.

Dñica. xi. poſt feſtũ Trinita. Queſtio. lvi.

Q Ueritur in illo verbo ꝓpitius: vtꝝ in iuſtificatiõe impij req̃rat magna dei ꝓpitiatio: q̃ſi ipa iuſtificatio ſit maximũ q̃d. Reſpondeo. Cũ opus dicat magnũ ex parte modi faciẽdi ⁊ ſm magnitudinẽ rei facte: creatio eſt maximũ opus dei ꝑmo modo: q̃a in ea nihil preſuppõit. ſed iuſtificatio impij eſt maioꝛ ſecundo modo q̃ꝫ creatio celi ⁊ terre. qꝛ iuſtificatio terminat ad bonũ eternum diuine participationis: ⁊ illa creatio ad bonũ nature mutabilis. Vñ Augꝰ. exponẽs illud Joan. xiiij. Maioꝛa hoꝝ faciet. dicit: q̃ maiꝰ opus ẽ vt ex impio iuſtꝰ fiat q̃ꝫ creare celum ⁊ terram. Et ſubiungit. Celũ eñi ⁊ terra tranſibũt: ꝑdeſtinatoꝝ aũt ſalus ⁊ iuſtificatio ꝑmanebit. Sed cũ etiam aliq̃d dicat magnũ dupliciter. ſ. ſm q̃ntitatẽ abſolutã: ⁊ ſm q̃ntitatem ꝓportionis. ſicut dꝛ mons paruus. et miliũ magnũ. Pꝛio modo gloꝛificatio iuſtoꝝ eſt opus maiꝰ q̃ꝫ iuſtificatio impij quia donum gloꝛie abſolute eſt maiꝰ dono gratie iuſtificãtꝫ. ſed ſecũdo modo eſt econtrario: qꝛ maius eſt donum gratie q̃ꝫ gloꝛie: eo q̃ plus excedat donũ grẽ dignitatem impij q̃ erat dignus pena: q̃ꝫ donũ gloꝛie dignitatẽ iuſti: qꝛ ex hoc ipo q̃ ẽ iuſtificatus/eſt dignus gloꝛia. Et ideo ibidem dicit Augꝰ. Judicet qui poteſt/vtꝝ maius ſit iuſtos angelos creare q̃ꝫ impios iuſtificare. Certe ſi eq̃lis vtrũq̃ꝫ potentie: hoc maioꝛis eſt miſcõie. Sed contra. Nam bonum vniuerſi eſt maiꝰ q̃ꝫ bonum vnius hoĩs: vt patet. j. Eth. Sed iuſtificatio oꝛdiat ad bonũ particulare vniꝰ hominis. Ergo creatio celi ⁊ terre eſt opus maius. Solu. Bonũ vniuerſi maiꝰ eſt bono vniꝰ homis ſi vtrũq̃ꝫ accipiat in eodẽ genere. ſed bonũ gratie vnius maiꝰ eſt q̃ꝫ bonũ nature totius vniuerſi. Hec oĩa ſanctus Tho. j. ij. q. cxiij. ar. ix. Ex q̃bꝫ habetur q̃ iuſtificatio impij ex ꝑte rei facte ſm q̃ntitatẽ ꝓportionis eſt maximũ opus dei. Cui ſi addat q̃ cõuerſio ⁊ iuſtificatio pauli inter alias q̃ legunt eſt maioꝛ aliq̃ modo: quia ſola eſt miraculoſa: vt patet ibi ar. x. ſequit q̃ hoc modo ipa eſt maximũ opus dei. Sed iſta intellige q̃ntũ ad operationes q̃bꝫ fit aliq̃d exiſtẽs nõ ꝑ eſſe diuinũ: ſed ꝑ eſſe creatum. Nam opus incarnatiõis eſt maximũ ex ꝑte rei facte: q̃cq̃d ſit ex parte modi faciendi ⁊ abſolute. quia eſſe diuine ꝑſone maius eſt eſſe glie. et ꝓportionaliter. quia maioꝛ eſt diſtantia inter diuinam ꝑſonam ⁊ naturã creatam q̃ꝫ inter gliam et impiũ: cum illa ſit infinita ex ꝑte vniꝰ extremi: nõ iſta. Et de hoc habes a ſctõ Tho. de po. q. vj. Poſſent etiã multa dici circa hoc de ꝯuerſiõe panis in coꝛpꝰ chꝛĩ: de q̃ ꝑ teipm ex dictꝫ cogita.

Queri etiam poteſt in illo ṽbo/deus: Vtrũ in iuſtificatione impij req̃rat motꝰ fidei deum inuocantꝫ aut ꝯfitentꝫ. Et in illo ṽbo/ꝑcutiebar: vtꝝ req̃rat motꝰ liberi arbitrij cõtra peccatũ. vide. j. ij. q. vbi ſ. ar. iiij. ⁊. v.

Dñica. xij. poſt feſtũ Trini. Queſtio. lvij

Q Ueritur vtꝝ illi homines publicãdo miraculũ cõtra ꝓhibitiõem chꝛiſti peccauerint. Rñdeo q̃ non: ꝓpter duo. Pꝛimo qꝛ ſm Greg. ix. moꝛal. chꝛiſtꝰ nõ intendebat illos virtute ꝑcepti obligare: ſed ſeruis ſuis ſeq̃ntibꝫ exemplũ dedit vt ipi q̃dẽ virtutes ſuas occultare deſiderent: et tamen vt alij eoꝝ exemplo ꝓficiant ꝓdant inuiti. Et de hoc vide dñica. ij. poſt octauã epi

phanie: quō ē triplex dei ꝑceptū. ſ. ad exeqndū: vt nō furaberis. ad ꝓbandū: vt tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis iſaac. ⁊ ad docendū: vt Uide nemini dixeris ⁊c. Scd̃o q꞉ dato ꝙ chr̃s voluiſſet eos tacere: tñ nō peccauerūt offendendo chr̃m: qa frāgēdo ſilētiū ei⁹ aliqͩ adiūgebāt quod erat chr̃o grat⁹ ꝗ̃ tacuiſſe. ſ. amorē ad chriſtū. Eſt aūt ſimile Eſt religioſus cui ſumme diſplicet plātura: ⁊ tñ diligit ſe eligentes ad id qd̃ ſibi diſplicʒ. q꞉ ꝯſidrat eos ſe amare. Sed ꝯtra: q꞉ fuerūt iobediētes chriſto. ḡ peccauerūt. So. Negat̃ pmo añcedēs: q꞉ chr̃s nō intēdebat eos obligare: ſʒ ſolū dare humilitatis exēplū: ⁊ ita iſti crediderūt. Scd̃o dico ꝙ nō oīs inobediens ſupiori peccat: ſed ſolū qñ ſcit ipm eſſe ſuperiorē ſine ſuperiore: vel ſcire tenet̃. Non eñ ſi inferior plat⁹ mādet aliqͩ: ⁊ ego me credam facere rem grataʒ ſuperiori bono ⁊ ſancto: nō obediēdo pecco. Modo dico ꝙ eſt veriſimile iſtos crediſſe qͩ dē chriſtum eſſe chr̃m ⁊ ſctm̃: ſed ignoraſſe eum eſſe deū ſine ſupiore: ⁊ de facto ſm ſanctū Tho. ita fuit. Que ignorantia apud minores nō fuit peccatū ſtatim a pncipio pdicationis chriſti. Acceperūt ergo mādatum chr̃i tanꝗ̃ deꝓcatiōem viri ſancti ex humilitate loquentis: ſed noluerunt obedire: vt gratā rem deo facerēt ei⁹ ⁊ ſui ſerui (vt credebāt) magnalia pdicādo. Et iō negat̃ ꝯſequētia. Secūdo. Nā ſi chr̃s voluit qd̃ dixerat obſuari / peccauerūt: ſi noluit / ipē fuit fictor. Ergo cum ſecundū ſit blaſphemū: pmū eſt verū. So. Licet iam pateat ex dictis ſolutio: tamē ꝓ abūdantiori doctrina dicit̃ ꝙ volūtate diuina que duplex eſt. ſ. ſigni ⁊ bñplaciti: nō velit tales tacere. nō qͩdem voluntate beneplaciti q꞉ cū talis ſemꝑ impleat̃ tacuiſſent. Sed volūtate ſigni: vt eſt volūtas q̄ ꝑcipit: qa nō intēdebat eos obligare: vt dictum eſt. Voluntate autē humana voluit eos tacere aliq̄ modo. ſ. vt oſtēderet gl'iam vanaʒ fugiendā: ⁊ nō voluit aliq̄ modo. vt. ſ. deus glorificaretur. Et eo mō q̄ noluit eos tacere / nō fuit fictor: q꞉ voluit ſe oſtendere gl'iam vanam nō q̄rere: ⁊ eā eſſe declinandā. Queri etiā pt vtr̄ chr̃s ꝯueniēter fecerit miracula in corpor̄ ſanatiōib꞉ Uide. iij. q. xliiij. ꝑ totum. Et vtr̄ chriſto cōueniat ingemiſcere ⁊ deꝓcari. Uide. iij. q. xxj. per totum

Dñica. xiij. poſt feſtū Trini. Queſtio. lviij.

Ueritur vtrum in hac vita poſſim⁹ habere amiciciā cum deo imediate: ita ꝙ ipē ⁊ nō aliq̄ creatura ſit obiectum noſtri amoris. Reſpō. So. De⁹ i ſtatu vie immediate poteſt amari: ⁊ amat̃ a ſctis. Patʒ ꝯcluſio pmo auctoritate Auguſtini in li. ꝯfeſ. dicētis. Ve illis q̄ diligunt nutus tuos ꝓ te. Nota nut⁹ dei. i. participatiōes diuine bonitatis in creaturis. Scd̃o rōne. Nam vbi deſinit intellectus ibi incipit volūtas: q̄ in oꝑando eſt poſterior: eo ꝙ ei⁹ obiectū ſit bonū cognitū. q꞉ in oīb꞉ potētijs ordinatis ita eſt ꝙ vbi terminat̃ oꝑatio poris in oꝑando: ibi icipit oꝑatio poſterioris. ſicut patʒ ꝙ ſenſus q̄ i cognoſcēdo eſt pōr intellectu / terminat̃ ad imaginationē: que eſt mot⁹ factus a ſenſu ſm actū: ⁊ intellect⁹ in termino imaginatiōis incipit: q꞉ accipit phantaſma ꝓ obiecto: vt dr̄ in. iij. de aīa. Sed intellect⁹ i cognoſcēdo: licʒ incipiat a creaturis: tamē ei⁹ cognitio terminat̃ in deo q꞉ ex multis ꝯceptib꞉ ſimplicib꞉ creaturarū pōt deuenire ad vnū ꝯplexū deo ꝓpriū: puta ꝙ eſt ens pmū ⁊ cauſa oīm. Ergo volūtas nr̄a pōt amare deū immediate: lʒ ꝑceſſerint multa media ex pte intellect⁹. Sed ꝯtra. Nam qͩcqͩ eſt imediate amatū / eſt immediate cognitū. q꞉ inuiſa diligere poſſum⁹: ſed incognita nequaꝗ̃ ſm Aug. x. de trin. ⁊ phm. ix. Eth. Sed in via de⁹ nō eſt a nobis imediate viſus. q꞉ videm⁹ ꝑ ſpeculū. j. Cor. xiij. So. Negat̃ maior: q꞉ cū amor icipiat vbi deſinit cognitio cui⁹ eſt termin⁹: id quod in alio cognoſcit̃ in ſeipō pōt amari. Scd̃o. Naʒ ſi hō i via deū imediate amaret: amor patrie nō excederet amorē vie ſicut cognitio cognitionē. So. De⁹ pleni⁹ amat̃ i pr̄ia ꝗ̃ in via: q꞉ q̄nto bonuʒ cognoſcit̃ plenius tāto eſt amabili⁹: maxime illō in quo eſt

oē bonū ⁊ nullū malū. Cognitio tñ vie ⁊ pr̄ie nō erit vni⁹ rōnis: q̄ꝛ differt ꝑ aliq̄d cognitiōi ꝓpriū. ſ. ꝑ cognoſcer̄ i ſe vt i patria: ⁊ i alio vt in via. Amoꝛ aūt vie ⁊ patrie ē vni⁹ rōnis differēs ſolū ſm mag ⁊ min⁹: q̄ꝛ iſta amoꝛis diuerſitas nō ē ꝑ aliq̄d ꝑtinēs ad amoꝛē: ſꝫ ꝑ diuerſitatē cognitōis. Et iō in via imediate illū amam⁹ licꝫ nō imediate cogſcam⁹: vt d̄ctū ē. Uide ſcm̄ Tho. iij. di. xxvij. q. iij. ar. j.

Queri etiam pōt vtꝝ dilectio q̄ deū diligim⁹ habeat modū. vide ibi. Et vtꝝ i dilectiōe dei [illegible] hr̄i reſpect⁹ ad aliquam merce[illegible] Uide ibi. di. xxix. ar. iiij.

Dñica. xiiij. poſt feſtū Trini.
Queſtio. lix.

Queritur vtrū igratitudo ad deū ſanāte nos coꝛpoꝛalir̄ aut ſpūalr̄: vl̄ ad alios bñfactoꝛes: ſit pctm̄ moꝛtale. Rñdeo ex doctrina ſcti Tho. ij. ij. q. cvij. Ois ingratiudo eſt pctm̄. Nā pctm̄ eſt qd̄ repugnat ꝟtuti: ſed ingratitudo eſt hmōi: q̄ꝛ debitū gratitudis eſt debitū honeſtatis quā ꝟt⁹ reqrit. g̃ ⁊c̄. Cū āt ad ḡtitudinē tria reqrant̄. ſ. Primo regnoſcere bñficiū. ⁊ ſcd̄o laudare ac gr̄as agere. ⁊ tertio retribuere ꝓ loco ⁊ tp̄e ſm ſuā facultatē. Ingr̄titudo habet tres grad⁹ ſm oꝛdinē illoꝝ triū. Hoꝝ pm⁹ eſt nō retribuere: qd̄ em̄ eſt vltimū i generatiōe: eſt pmū in reſolutiōe. Scd̄s. Diſſimulare q̄ſi nō demōſtret q̄s ſe bñficium accepiſſe. Terti⁹ ⁊ grauiſſim⁹: nō recognoſcere ſiue per obliuionē ſiue alio mō. Et q̄ꝛ in affirmatione oppoſita intelligit̄ negatio: ad pmuꝫ gradū ꝑtinet retribuere mala ꝓ bonis. ad ſcd̄m: vituꝑare bñficiū. ad tertiū: bñficiū reputare q̄ſi maleficiū. Igit̄ ingratitudo ꝑ ſolā omiſſioneꝫ: q̄ꝛ. ſ. q̄s nō recognoſcit. vl̄ laudat vel nō retribuit: lꝫ ꝯtingere poſſit φ ſit pctm̄ moꝛtale: vl̄ ꝓpter interioꝛeꝫ ꝯtemptū: vel ꝓpt̄ ꝯditionē ei⁹ qd̄ ſubtrahit̄: qd̄ ex neceſſitate debet̄ ſimplr̄ vl̄ in caſu aliq̄: tñ nō ſp̄ ē pctm̄ moꝛtale. Nō em̄ ē moꝛtale omittere id ad qd̄ q̄s nō tenetur. Sꝫ [illegible] ptꝫ ex dictꝭ d̄ ḡtitudine. ij. ij. q. cvj debitū gratitudis ē: vt hō aliq̄d ſpecialit̄ tribuat ad qd̄ ñ tenet̄. Eſt tñ veniale. q̄ꝛ h ꝓuenit ex q̄dā negligētia aut idiſpoſitiōe ad ꝟtutē. Ingr̄titudo āt q̄ nō ſolū ꝑtermittit̄ ḡtitudis d̄bitū: ſꝫ etiā ꝯ̄riū agit̄ ſm cōditionē eius qd̄ agit̄ qñq̄ꝫ ē veniale qñq̄ꝫ moꝛtale pctm̄. Sꝫ ꝯ̄ videt̄ φ ſp̄ ſit moꝛtale. Nā peccādo venialr̄ ſiq̄s eēt igrat⁹ deo cui maxie debꝫ hō eē ḡt⁹: oēs eēnt ingr̄ti. Sol̄. Ingr̄titudo veniēs ex pctō moꝛtali hꝫ ꝑfectā rōnē ingr̄titudis: veniēs āt ex veniali iꝑfectā: tñ hꝫ veniale aliq̄d ingr̄titudis inq̄ntū tollit aliquē actū ꝟtutꝭ: ꝑ quē q̄s obſeq̄t̄ dō. Uidet̄ etiā φ ñ ſit moꝛtale Nulli ei ē dāda via peccādi moꝛtalr̄. Sꝫ aliq̄ñ p̄bet̄ via ingr̄titudis: recipiēti bñficiū: q̄ꝛ d̄r Sene. ij. de bñficijs. intēdū q̄ iuuat̄ fallēd⁹ ē: vt habeat: nec a q̄ accepit ſciat. g̃ ingr̄titudo nō ſp̄ ē moꝛtale. So. Igr̄ās bñficiū nō ē ingr̄t⁹ ñ recōpēſando: dūmō ſit ꝑat⁹ recōpēſare ſi noſſet. Eſt autē laudabile vt aliq̄ñ recipiēs bñficiū igñret a q̄. Tū ad inanē gl̄iam vitandā: ſic btūs Nicola⁹ furti auꝝ ꝓiecit in domū vitare volēs hūanū fauoꝛē. Tū q̄ꝛ fit mai⁹ bñficiū in h ꝯſultādo ꝟecūdie recipiētꝭ.

Queri etiā pt̄ Utꝝ c̄hr̄s lepꝛoſꝭ ingr̄tis debuerit ſubtrahere ſanitatꝭ ꝯceſſū bñficiū. Uide. ij. ij. q. eadē. ar. iiij. Et vtꝝ opatio miraculoſa fidei attribuēda ſit. Uide po. q. vj. ar. iiij.

Dñica. xv. poſt feſtū Trini.
Queſtio lx.

Queritur vtrū vn⁹ hō poſſit duobꝫ dñis ſeruire Rñdeo. Nemo. i. nullus hō pt̄ ſuire duobꝫ dñis ſꝫ Alb. mag. Null⁹ ei pt̄ ſuire diuerſꝭ dñis differētibꝫ i foꝛma dñij. Sꝫ dñi duo differūt i foꝛma dñij: ñ ꝯueniētes i legibꝫ ⁊ p̄ceptꝭ. q̄ꝛ ſi ꝯueniūt i foꝛma dñandi. q̄ꝛ. ſ. eadē p̄cipiūt ⁊ ſtatuūt vt ſuꝑioꝛ ⁊ iferioꝛ nō ſūt duo dñi: ſꝫ duo hoīes. ⁊ duo dñi ſm q̄d. i. matialr̄: ſimplr̄ āt vn⁹ dñs. q̄ꝛ totū dñiū iferioꝛis ē dominiū ſuꝑioꝛꝭ. Sicut etiā finis ⁊ qd̄ ē ad finē: vt ſanitas ⁊ medicina ſūt q̄dem due res: ſꝫ nō duo bona: ſꝫ vnū foꝛmalr̄. q̄ꝛ tota bonitas medicine vt eſt ad finē: eſt bonitas ſanitatis. Sed cōtra.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nam ſi q̄s nō pōt ſeruire duob⁹ dñis. ⁊ qꝛ nō pōt manere vnitas ⁊ ſimplicitas inten tionis aīe: q̄ ſp̄ fert̄ in vnū. Sed nō ē ꝯ͞t hoc: qꝛ pt q̄s ſibi cōſtituere duos fines. ſ. eternū ⁊ tp̄alem: vnū in aliū non referen do. Sol̄. Nullus pōt ſibi ꝯſtituere duos fines vltimos ꝑncipales n̄ ſubordinatos etiāſi hoc liceret. vt patz ꝑ dicta ſcī Tho me. j. ij. q. j. Sed ꝓbatur hoc eſſe poſſibile Pmo. Nā idem act⁹ pōt referri ad finem nature ⁊ grē. qꝛ idē mot⁹ eſt grē ⁊ nature ſicut diligere aliquē: qꝛ eſt bñfic⁹ / eſt natu re: et qꝛ eſt bon⁹ / eſt grē. Sed finis natu re ſp̄ eſt in creatura. et finis grē in creato re. ḡ eiuſdē act⁹ pñt eſſe duo fines inuicez nō relati. So. In argumēto eſt multiplex defect⁹: tn̄ hoc ꝓ nūc ſufficiat ꝙ finis na ture q̄ eſt in creatura ordinat̄ ad finez grē qui eſt in creatore. ſic̄ ⁊ natura ordinat̄ ad grām ſic̄ ad ſuā ꝑfectionē. et ꝯſeq̄nter iſti fines ſunt relati ad inuicez. Finis tn̄ ꝑuerſe volūtatꝫ q̄ eſt in creatura nō ordinat̄ in fi nem grē. Vn̄ aliter in creatura eſt finis nature ⁊ ꝑuerſe volūtatꝫ. qꝛ volūtas po nēs finez in creatura excludit finē ſummū ſaltē implicite: nō aūt natura. Scd̄o. Nā eadē actio pōt eſſe ex charitate ⁊ natura li pietate. qꝛ pōt q̄s adire ſctm̄ Jacobū ex voto ꝑ charitatē emiſſo: et ex naturali pie tate viſitādi ibi fratrē ſuum. ſed charitas fert̄ in finē eternū. ⁊ natural̄ pietas i tp̄a lē ⁊c̄. So. Oportet alterū eſſe finē ꝑncipa lē, etſi vterq̄ ex eq̄ traberet: tn̄ vterq̄ or dinaret̄ in aliū. i. ſeruitiū dei. qꝛ hñs cha ritatē ſaltē habitual̄r oīa refert in deum.

Queri etiā pt: vtꝝ q̄s poſſit deū odio hrē: Uide. j. q. vj. ar. v. ad. v. iiij. di. l, ar. j Et vtꝝ diuia ꝓuidētia ⁊ voluntas exclu dat cauſas medias vt nō debeam⁹ q̄rere cibū: ſed expectare diuinā ꝓuiſiōez. Uide j. q. xxij. ar. iiij.

Dñica. xvi. poſt feſtū Trinit. Queſtio. lxi.

q Ueritur: vtrū ſuſci tatio hui⁹ adoleſcētꝫ euidenter oñderet chr̄m eſſe deū: Rñdeo ꝙ hoc oſtendit̄ euidēter ꝓbabil̄r. Nā hec opatio oñdit autorē ſuū eſſe deū. qꝛ ſuſci tatio mortui nō pōt fieri niſi diuia ꝟtute: cū a ꝑuatiōe ad habitū naturalr̄ nō ſit re greſſus. Et oſtēdit autorē ſuū eſſe chr̄m: qꝛ facta eſt ab eo ꝓpria autoritate impan do. ḡ oſtendit chr̄m eſſe deū ꝑ ſyllogiſmū expoſitoriū. Hoc tn̄ nō oñdit euidēter ne ceſſario ⁊ demōſtratiue nec hoib⁹ nec de monib⁹. Nā hoib⁹ poterat eſſe dubia ma ior. qꝛ nō ꝯſtabat eis ꝙ illō factū eēt ime diate a deo. vel ꝙ eēt miracl̄oſū. ſed pote rant ſuſpicari ꝙ eſſet reſurrectio ꝓhātaſti ca ⁊ diabolica. vl̄ ꝙ ille adoleſcēs n̄ fuiſſꝫ vere mortu⁹. aut ſe deludi ſe [illegible] acriſiā (id ē cecitatē extrinſecā: ⁊ q̄ ad aliq̄) vl̄ per aliq̄d hmōi. Angel̄ aūt malis poterat eē dubia minor: lꝫ maior cōſtaret. qꝛ lꝫ chr̄s imparet: poſſibile tn̄ fuit ꝙ ſecrete apō ſe oraſſet. ⁊ in ꝟtute orōis ⁊ dei illud ꝑce ptū fieri diabolus crederet. ſed tn̄ h̄ non erat ꝓbabile. qꝛ n̄ ꝯſueuerāt ſctī ſic impa re. Et ideo nec diabolus cog̃uit eū eē deū nec oēs hoies hoc crediderūt: ſed q̄dā.

Sed ꝯ. Nā qō cōuenit deo et homi pu ro: nō euidēter oſtēdit chr̄m eſſe deū. Sꝫ hmōi eſt ſuſcitare mortuū. qꝛ nō ſolū chri ſtus de⁹ / ſed etiā helias hō pur⁹ mortuū excitauit. So. Imo tale oñdit eē deū euꝫ q̄ ſua ꝟtute hoc facit. ſic̄ ꝓbabil̄r apparuit chr̄m feciſſe. quia iubendo ꝑ ꝟbum prime ꝑſone fecit dicens. Tibi dico: ego. ſ. ⁊ nō alius ꝑ me. Secūdo. Nam ſi hoc mira culū arguit diuinā ꝟtutē: ſequit̄ ꝙ aliqua virtus ſit maior diuina. qꝛ alia miracl̄a fa cta ſunt maiora iſto ⁊ aliȷ̄s factꝫ a chriſto ſm̄ illud Joā. iiij. Et maiora horū faciet. Maius em̄ opus arguit ꝟtutē maiorem. Solu. Non ſequit̄ hoc: ꝓpter duo. Primo qꝛ nō ſemꝑ mai⁹ opus oſtendit maiorem ꝟtutē. q̄a cum ventū fuerit ad op⁹ qō infi nitam virtutez req̄rit: vt creatio formice: alia opa maiora nō oſtēdūt maiorē: cū nō poſſit eſſe maior infinita. ſed eandē oſten dūt euidēti⁹. vt creatio celi ⁊ terre. Scd̄o qꝛ lꝫ diſcipuli chr̄i fecerint maiora aliqua ſicut Petrus ſanabat ꝑ vmbrā ſuam / chri ſto ſanāte ad tactum fimbrie veſtꝫ ſue. ta men illa maiora fecerunt virtute chr̄i. Jō n̄ arguebāt ꝟtutē maiorē ea que erāt chr̄i ſed illa met arguebāt eſſe diuinā quando

aplī eius noīe inuocato mirāda faciebāt.
Queri etiā poteſt vtꝝ reſuſcitare mor/
tuū ſit maximū miraculū dei. Vide ſ̄. do
minica. xj. pꝰ triniť. Et vtꝝ deꝰ ſic̄ reſuſci
tat mortuos: ita poſſit iteꝝ facere rē con
uerſam in nihil eādē nūero. Vide. iiij. di.
xliij. cōtra gen. ca. lxxx. q̄dl̄. x. q. vj.

Dn̄ica. xvij. poſt feſtū Trini. Queſtio. lxij.

Queritur vtꝝ appe/
tere platiōem ꝛ ꝑmos accubitꝰ
in ecclia/ ſit pctm̄: Rn̄deo. Sā/
ctus doctoꝛ. ij. ij. q. clxxxv. arť. j. ſic d̄r. In
epiſcopatu tria cōſiderari pn̄t. Primū eſt
ꝑncipale ꝛ finale. ſ. epiſcopalis opatio: q̄
ꝓximoꝝ vtilitati īpēdiť. Secundū eſt al
titudo gradus ſup familia dn̄i tui. Ter/
tiū ꝯſeqnter ſe hn̄s ad hec: eſt honoꝛ ꝛ re
uerentia ꝛ ſufficiētia tpaliū. Igiť appete/
re epiſcopatū q̄ntū ad tertiū eſt illicitum.
qꝛ vel ad cupiditatē vel ad ambitionē ꝑ/
tinet. et ſilr̄ q̄ntū ad ſecundū: qꝛ eſt p̄ſum/
ptuoſum. Appetere aūt ꝓdeſſe ꝓximis eſt
q̄dem ꝟtuoſum ſm̄ ſe: ſed tn̄ videť p̄ſum/
ptuoſum ꝙ q̄s appetat p̄eſſe vt ꝓſit ſubdi
tis: niſi manifeſta neceſſitate iminente. q̄a
hoc ꝓdeſſe hꝫ annexā celſitudinē gradus.
et ad epm̄ ꝑtinet eſſe ꝑfectioꝛē ꝛ alios ad
ꝑfectionē adducere. ad qȯ req̄riť eſſe ꝑfe/
ctum. reputare aūt ſe ꝑfectū/ eſt p̄ſūptuo/
ſum. Non aūt eſt p̄ſumptuoſum iminente
neceſſitate. ſic̄ d̄r Greg. in paſtoꝛali: ꝙ tūc
laudabile erat epiſcopatū q̄rere qn̄ ꝑ hūc
quenq̄ dubiū nō erat ad ſupplicia graui/
oꝛa ꝑuenire: ſic ꝙ ṅ facili nō inueniebať q̄
onꝰ aſſumeret: p̄ſertim cū q̄s zelo charita
tis ad hoc diuinitꝰ icitať: ſicut d̄r ibi Gre
go. Eſaiā laudabiliter officiū p̄dicatiōis
appetiuiſſe. Nec eſt etiā p̄ſumptuoſum ap
petere talia opa facere ſi eū ꝯtingat in ta
li officio eſſe: vel etiā ſe eſſe dignū ad talia
opa exeq̄nda: ita ꝙ opꝰ bonū ꝛ nō ꝑmatꝰ
ſub deſiderio cadat. Hec ſcūs Tho. par/
tim in corꝑe: ꝑtim ad argumenta. Quibꝫ
oibꝫ ſuppoſitis pono aliq̄s ꝯcluſiōes. Pri
ma. In nullo caſu licet plationē ꝓcurare:
nec rōne neceſſitatꝫ: ꝓ̄ploꝝ: nec ꝓpť bonuꝫ
finem. ſ. vt ꝓſit. Patet autoꝛitate aplī ad
Heb. v. Nec q̄ſq̄ ſumat. i. ſumere ſeu ꝓcu
rare debet ſibi honoꝛē. i. illud opꝰ paſtoꝛa
le cui eſt honoꝛ annexꝰ. ſed ſupple eſt pa/
ſtoꝛ q̄ vocať a deo ꝑ electionē vel inſpira/
tionē vel alio legitimo modo tanq̄ aarō.
Itē ꝓbať rōne. Nam ſi licet q̄rere: hoc eſt
vel rōne finis vt ꝓſit: vel rōne neceſſitatꝫ:
qꝛ nō eſt q̄ p̄ſit. Nō ꝑmū. qꝛ ꝑ ſctm̄ Tho.
patet ꝙ p̄ſumptuoſum eſt credere ſe eē ta
lem q̄lem opoꝛtet eſſe q̄ vult ꝓdeſſe ꝑ offi
ciū p̄lationis. Qui igiť querit p̄laturam
ſi credit ſe dignum eſſe/ eſt p̄ſumptuoſus.
ſi nō credit ꝛ tn̄ q̄rit/ multo magꝭ inique
agit: qꝛ q̄rit exeq̄ id ad qȯ nō eſt idoneus
Nec ſecundū. qꝛ nō licet tpe neceſſitatꝫ q̄/
rere niſi rōne vtilitatꝫ: q̄ rōne nunq̄ debet
q̄rere: vt p̄libatū eſt. Sed cōtra hoc: q̄a
d̄r Gregoriꝰ laudabile aliq̄n fuit epiſco/
patū q̄rere. Sol. Illud q̄rere vel ſumiť ꝑ
accipe: quod aliq̄n licet: vt patebit. vel eſt
q̄rere apud deum ꝛ nō ꝑ aliam viā: quod
patet ꝑ exemplū quod adducit de Eſaia:
q̄ licite appetyt p̄dicare: ſed tn̄ noluit q̄re/
re illud officiū niſi apȯ deū/ dicēs. Mitte
me. quō licite q̄s q̄reret p̄latiōem vt ꝓſit
vt diceť. Secūda. Licꝫ nunq̄ liceat pla/
turā q̄rere: tamē neceſſitatꝫ tpe. i. qn̄ nō vi
det q̄s vnde cōpetēter ṅ bono paſtoꝛe ꝓ/
uideať: licitū eſt hāc appetere a deo vt q̄s
ꝓſit: non vt p̄ſit. et licitū eſt hoc deſideriū
ſcꝫ vellē ꝙ deꝰ me dignū iudicaret ꝛ face/
ret vt aliis poſſem ꝓdeſſe. qꝛ velle ꝓdeſſe
eſt laudabile: et velle ꝓmoueri ꝑ deū/ nō
eſt p̄ſumptuoſum: cū ipſe nō ꝓmoueat ni/
ſi dignos: lꝫ ꝑmittat ꝓmoueri malos: ſm̄
illud Qui ꝛ idoneos nos fecit miniſtros
noui teſtamēti. Tertia Tale deſiderium
extra caſuꝫ neceſſitatꝫ nō ē laudabile nec
licitū. qꝛ eſſet minꝰ bonuꝫ p̄ferre melioꝛi:
cum ſit meliꝰ vacare deo: vbi nō eſt neceſ/
ſe vacare ꝓxio: q̄ ipi ꝓximo vacare. Vn̄
ſancti omnes nunq̄ volūt a cōtēplatione
diſcedere: niſi rōne neceſſitatis. Quarta.
Is cui vicia placent in ꝓpria ꝑſona vl̄ cui
nō diſplicent: nec ea conať euertere in alie
na: nunq̄ licite appetit a ḋo ꝓmoueri q̄
diu ſic eſſe deliberat. Talis eni nō appe/
tit ꝓdeſſe aliis. qꝛ ꝓdeſſet primo ſibi: ꝛ ꝓ/
deſſet etiam aliis ſm̄ ꝙ poteſt exhoꝛtādo

ꝛ corrigendo. Multi ḡ falluntᷣ ꝑſuaden
tes ſibi ſe alioꝝ vtilitatem appetere: cū ap
petant ſuã ſublimitatē. Utrꝫ aūt illicitus
appetit⁹ circa iſta ſit pctm̄ mortale: mihi
videtᷣ ꝙ ſic: niſi forte qñ min⁹ bonū ꝑfertᷣ
maiori. Sed ꝯtra. Nã q̇ epatū deſiderat
bonū op⁹ ḋſiderat. j. Theſ. iii. So. Scḋz
Aug. xix. de ciui. dei. eps eſt nomē operis
nõ honoris. qꝛ cum ſcopos ſit intẽtio: epi
ſcopus grece latine ḋr ſupintendēs: ꝛ epi
ſcopari eſt ſupintendere. Deſiderare ergo
epiſcopatuꝫ/eſt deſiderare ꝓdeſſe ꝓximo.
quod tunc licitū fuit quãdo apoſtol⁹ di⸗
xit: quia neceſſitas erat ſm Greg. Uñ idē
Grego. dicit ꝙ apoſtol⁹ laudauit deſide⸗
riū boni opis. Hec ſcꝰs Tho. ꝟtualiter
Scḋo. Laudabile eſt deſiderare ſtatum
religionis: ḡ ꝛ ſtatū epiſcopatus: quia eſt
ꝑfectior. Solu. Nõ eſt ſimile ꝓpter duo.
Primo quia ad ſtatum epiſcopalem pre⸗
exigitᷣ vite perfectio: nõ aūt ad ſtatum re
ligionis: ſed eſt via in ꝑfectionem. Unde
dñs cõmiſſurus Petro officiū paſtorale
queſiuit ſi diligeret eū plus alijs. Et ado
leſcenti dixit Math. xix. Si vis ꝑfectus
eſſe/vade ꝛc̄. Nõ aūt dixit: ſi es ꝑfectus.
Nõ aūt differētie eſt: quia ſm Diony. epi
ſcopus habet ꝑficere: monachus autez ꝑ⸗
fici. Secūdo: quia per illū ſtatū q̇s ſubij⸗
citᷣ alijs ad ſpūalia capienda: per iſtuꝫ ꝓ
ſublimatᷣ vt ꝓuideat alijs. Hec ſcꝰs Tho
mas ibi cū multis alijs

Queri etiã pōt vtrū ambitio ſemꝑ ſit
peccatū. Uide. ij. ij. q. cxxxj. arti. j. in c. Et
vtrꝫ inanis gl'ia ſꝑ ſit pctm̄ mortale. Uiḋ
ij. ij. q. cxxxij. ar. iij. in c.

Dñica. xviij. poſt feſtū Trini. Queſtio. lxiij.

q Ueritur vtrꝫ chri
ſtus ſe deū ꝓbauerit ſufficiēt
ꝑ illã auctoritatē: Dixit dñs
dño meo ꝛc̄. Reſpõdeo ꝙ ſic
Pro q̊ ſciendū eſt ꝙ ſcribe ꝛ phariſei ex q̄⸗
dã craſſa ignorãtia: q̄ ex eoꝝ mala diſpo
ſitione veniebat: nõ cognouerūt chr̄m eē
deū per doctrinaꝫ ꝛ miracula ei⁹: vt dicit
ſanct⁹ Tho. iij. q. xlix. ar. iiij. in c. Et ideo
ſcripturas diuinitatē eius aſtruentes per
uertebant: ꝛ chr̄m tanq̄ blaſphemū inſe⸗
quebantᷣ. Hos aūt chr̄s vt ꝯuinceret inter⸗
rogauit cui⁹ filius ſit chr̄s. Quibus reſpõ
dentibꝫ ꝙ ſit fili⁹ Dauid tanq̄ hõ pur⁹.
vt intelligerentᷣ eius deitatem negare: cõ
tra eos fecit ꝟtualiter tale argumentum.
Si chr̄s eſſet fili⁹ Dauid habēs ſolū na⸗
turã humanã eiuſdē ſpeciei cū natura da
uid: nec eēt nec diceretᷣ dñs eius: ſedēs ad
dexterã dñi dei. qꝛ fili⁹ regis nunq̄ dicitᷣ
dñs regis: talis vt ſedeat ad dexterã dei:
nec eo viuēte nec eo mortuo. Sed chr̄us
ḋr dñs Dauid vere: qꝛ ipſe Dauid in ſpiri
tu ꝓphetico: q̇ nec falli nec fallere pōt: cū
ſit diuin⁹/appellat eū dñm ſuū dicēs. Di
xit dñs. i. de⁹ pater: dño meo. i. filio ſuo. ꝛ
meo ꝛ dño meo: ñ ſuo: ſede ꝛc̄. Ergo chri
ſtus nõ habet ſolum naturã humanã: ſed
oportet ꝙ aliam habeat ſuperiorem qua
poſſit eſſe domin⁹ dominoꝝ: ꝛ rex reguꝫ:
ꝛ ſedere a dextrꝭ dei. Et nõ poterãt reſpõ
dere: qꝛ hec ſcꝑtura ad lr̄am de chr̄o intel
ligitur. Uñ volente deo ꝛ repētino argu
mento conturbante euaſionē excogitare
nõ potuerūt. Sed ſucceſſu temporꝭ iudei
ſucceſſores excogitarunt: imo finxerūt re⸗
ſponſionē ad argumentū: dicētes illã au⸗
ctoritatem ad lr̄am intelligi de Abraam
ꝛ Eliezer famulo ſuo: q̇ hūc pſalmū fecit
abrae: agēs deo gratias ꝓ victoria de q̇n⸗
q̄ regibꝫ. Dicūt ḡ ꝙ eliezer ſic loquitur.
Dñs. ſ. deus/dixit domio meo Abraã: ſe
de a dextris meis ꝛc̄. Sed ꝯtra ꝑmo.
Nul⁹ eñ pſalm⁹ intitulatᷣ Dauid quem
ipſe nõ fecerit: quia titul⁹ eſſet falſus. Sꝫ
vt patet tam in textu hebraico q̄ greco ꝛ
latino. iſte pſalm⁹ intitulatᷣ ꝛ dicitᷣ dauid
Ergo iſta nõ ſunt ꝟba eliezer Secundo:
quia nõ legitᷣ ꝙ Abrae ſit dictū a deo: ſe⸗
de a dextris meis: nec cuiq̄ homini puro
nec mixꝫ: qꝛ etiã puro hoi nõ ꝯuenit. Un⸗
de ꝛ regina dicitur in pſalmo aſtitiſſe deo
chriſto ꝛ nõ ſediſſe. De h̄ vide. iij. q. lviij.
o. Tertio: quia abraã nõ fuit genit⁹ ante
luciferū. Si dicatᷣ ꝙ fuit genit⁹ in ꝓſcien⸗
tia dei: dico ꝙ etiã boues ſic fuerūt geniti
.i. ꝓſciti generãdi. Uñ in h̄ nõ iportatᷣ di⸗
gnitas: quã pſ. itēdit attribuere huic gēi
to. Quarto qꝛ abraã ñ fuit ſacerdos etꝰ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſm ordinē melchiſedech: imo nec ſacerdoſ vñ᷑ ⁊ ſacerdote melchiſedech ē bñdict⁹ ⁊ ei decimas dedit. Quito: qꝛ abraā nō fuit nationū.i. gentiliū iudex et repatoꝛ ruinarū.i. culpaꝝ redēptoꝛ. Sed ꝯ. Nulla generatio inenarrabilꝭ narraꝛ ꝑ aliq̄ ꝟba. Sꝫ generatio et̄na chr̄i ē inenarrabilꝭ: vt ptꝫ Eſa.lv. ḡ de ea nō loquiꝛ pꝫ. allegat⁹ So. Licꝫ et̄na ꝟbi generatio ſit ineffabilꝭ ꝑ naturā oī hoi ⁊ oī creature: qꝛ naturaliter cognoſci nō pōt: nō tñ deo q̄ de ea ꝑ ꝓphas loquiꝛ in ſeptura. Scdo. Si ille text⁹ intelligiꝛ ad lr̄am de chr̄o ⁊ deo: de⁹ eſſet corpore⁹: qꝛ hꝫet dextraꝫ. Solu. Per dextrā metaphorice dictā pōt litteraliter ſignificari nō ſedes localis: ſed equalitas glie. Queri etiam pōt vtꝝ de charitate fuerint dam..la duo p̄cepta. Vide.ij. ij.q.xliiij.ar.iij. in c. Et vtꝝ hō ex charitate debeat pl⁹ diligere ꝓximū q̄ꝫ ſeipm. vide.ij.ij.q.xxvj.ar.v.in c.

Dñica.xix.poſt feſtū Trini. Queſtio.lxiiij

Veritur vtruꝫ ſit q ita facile dicere: remittūꝛ tibi pctā: ſicut dicere: ſurge ⁊ ambula. Rñdeo. Si loquimur de facilitate q̄ eſt i dicēdo p̄ciſe: nō ē notabilꝭ difficultas maioꝛ i vno q̄ꝫ in alio qꝛ regulariꝛ ꝟba formam⁹ ad nutū. Si āt loq̄mur de ea q̄ eſt in dicēdo ⁊ faciēdo effectum queꝫ ꝟba ſignificāt: ⁊ h̄ ex pte faciēꝫ. ſic etiā vterqꝫ eq̄lis ē ptātis: qꝛ vtrūqꝫ potētiā infinitā req̄rit q̄ nulla ē maioꝛ. Si ꝟo loq̄mur de eadē ex pte facti i ſe: facili⁹ eſt dicere ſurge: q̄ꝫ dimittūꝛ. cū facili⁹ ſit creare celū ⁊ terram: q̄ꝫ iuſtificare impiū. Tū qꝛ ibi nulla ē reſiſtētia: ſicut h̄ ꝓꝑa volūtas reſiſtit. Tū qꝛ ibi terminus opatiōis ē bonū mutabile: h̄ ē eternū. Si etiā loq̄mur de eadē nō in ſe ſed i ordine ad nr̄am cognitionē: facili⁹ ē dicere ſurge q̄ꝫ dimittūꝛ: qꝛ facili⁹ illū effectū cognoſcim⁹ quē videm⁹: q̄ꝫ quē nō videm⁹. Sꝫ ꝯ. Nā dimittere pctā ſꝑ excedit ꝟtutē creature: ſm illō Eſa.lxvj. Ego ſum q̄ deleo iniq̄tates tuas ⁊c. Curare aūt paralyticū eſt poſſibile ꝟtute medicīe. ḡ nō ſūt eq̄lis ꝟtutꝫ. So. Etſi poſſit ꝟtute nature aliq̄ñ curari paralyſis: nō tamē taliter.i. ſubito ⁊ ſic ꝑfecte vt q̄s poſſit lectulū ſuū portare. Scdo. Nā opus habens terminum vel effectū maiorē eſt maioris ꝟtutis. Sꝫ hmōi eſt dimittere pctā reſpectu ſanationis paralyꝛ: qꝛ ibi aīa / h̄ corp⁹ ſanaꝛ. Solu. Maioꝛ ē falſa ex pte opantꝫ vbi vtrūqꝫ op⁹ req̄rit ꝟtutē infinitā: lꝫ ſit vera ex pte opati. qꝛ ex pte effect⁹ maioꝛ ē ꝟtus q̄ facit mai⁹. Queri etiā pōt Vtꝝ chr̄s in q̄ntū hō habuerit ptātē remittēdi pctā. vide.iij.q.lxiiij.ar.j. ⁊.ij. Et vtꝝ ab ipo fuerit miſtris ecclie collata ꝟtus remittendi pctā. Vide ibi.ar.iiij.

Dñica.xx.poſt.feſtū Trini. Queſtio.lxv.

Veritur vtrū q charitas ſit veſtis.i. ꝟtus digniſſima: ⁊ ꝯñr ſit nuptialꝭ. Rñdeo ex doctrina ſcti Tho.ij.ij. q.xxiij.ar.vj. ꝟtutē humanā q̄ bonorum actuū p̄ncipiū eſt: neceſſitate eſt ꝯſiſtere i attingendo humanoꝝ actuū regulā qꝛ i talibꝫ actibꝫ eſt bonū ſm q̄ debite regulanꝛ Igiꝛ ꝟtutes theologice p̄ſtātiores ſūt moralibꝫ ⁊ intellectualibꝫ. qꝛ cum duplex ſit humanoꝝ actuū regula. ſ. p̄ma.i. de⁹. ⁊ ſecūda.i. rō regulata p̄oꝛi regula: theologice ꝟtutes ꝯſiſtūt i attigēdo p̄mā: eo q̄ eorū obiectū ſit de⁹: reliq̄ aūt in attigēdo ſecundā. Inꝛ theologicas aūt charitas ē excellētioꝛ. Nā i his illa ē potioꝛ q̄ mag̃ deum attingit. Sed hmōi ē charitas q̄ attigit ipm vt in ipo ſiſtat: nō aūt vt inde nob aliq̄d ꝑueniat: ſicut fides ⁊ ſpes q̄ attingūt ipm ſm q̄ ex ipo ꝑuenit cognitio veri ⁊ adeptio boni. qꝛ ſemꝑ qd̄ ē ꝑ ſe / mai⁹ eſt eo qd̄ eſt ꝑ aliud. Igiꝛ ē digniſſima virtutū. Hec ſctus Tho. Et ꝯñr veſtis nuptialꝭ hac rōne dr̄. Primo. ſ. qꝛ eſt ꝟt⁹ pulcerrima: ſicut veſtis nuptialis debet eſſe pulcerrima. Secūdo. quia ipa eſt que diſtinguit inter filios regni.i. conuiuantes in nuptijs regis ⁊ diaboli: ſm Auguſti. Tertio: quia hac chr̄s idutus celebrauit

nuptias cū ex charitate voluerit incarnari
Quarto q2 opit oia delicta: ſicut pulcra
veſtis opit maculas. Quito q2 oꝛnat oia
opa. vt patz. j. Coꝝ. xiij. Sexto: q2 ipa eſt
amicicia q̄dā: ⁊ ꝓpter amiciciā nuptie fi-
unt. Sed ꝯtra. Nā ꝟtus altioꝛꝫ potētie
eſt altioꝛ: q2 pfectio ꝑponit̄ pfectibili. Sz
fides eſt in altioꝛi potētia q̄ꝫ charitas cuꝫ
illa ſit i intellectu dirigēte: ⁊ hec i volūta
te directa. ḡ fides ē dignioꝛ. Sol. Digni
tas opatōis intellect⁹ attēdit̄ ſm mēſurā
intellect⁹: opatiōis aūt volūtatis ſm ob-
iectū. q2 intellectio pficit̄ ſm q̄ res intelle
cta eſt in itellectu. volitio āt ſm inclinati
onē volūtatꝫ ad rē vt ad terminū. Igitur
coꝝ q̄ ſūt infra nos nobilioꝛ ē cognitio q̄ꝫ
dilectio. Propt̄ qd̄ ⁊ ꝟtutes itellectuales
pferunt̄ moꝛalib9. vj. Eth. Sz coꝝ q̄ ſūt
ſup̄ nos p̄cipue dei: nobilioꝛ eſt dilectio q̄ꝫ
cognitio. q2 cū vnūq̄dq3 exiſtēs i alio ſit i
eo p modū ei⁹: iferioꝛa ſūt in aia nobilio-
ri mō q̄ꝫ in ſe: ⁊ ſupioꝛa nobilioꝛi mō in ſe
q̄ꝫ in aia. Jō charitas eſt excellentioꝛ fide
Hec ſctūs Tho. ꝟtualiter. Sed intellige
iſta in via vbi obiectū intellect⁹ aliq̄n nō
attingit̄ pfecte vt in ſe eſt: ⁊ vbi ipm eſt in
tellectu p modū ei⁹: q2 ei inheret ſicut ac-
cidēs. ſ. p [illegible]ēm ſuā. Alit̄ em̄ eſt i pꝛia. Nā
ceterꝫ pa[illegible] ſemp habit⁹ ⁊ opatiōes itel
lect⁹ ſunt nobilioꝛes: q2 potentia eſt nobi
lioꝛ ⁊ obiectū ſimplici⁹ ac nobili⁹. Sed i
via volūtas amat deū immediate vt i ſe ē
nō aūt intellect⁹ capit deū vt eſt: ſed i alio
⁊ p modū ſuū: ſic q̄ dei nō eſt ſpecies itel-
ligibilis in intellectu niſi vt ei inherens q̄
ad hoiem q̄ deū intelligit p ſupadditā ſpe
ciē: vel cui inheret ipe intellect⁹ q̄ ad ange
lū q̄ deū intelligit p ſuā. i. angeli eēntiam.
In patria aūt de⁹ erit in intellectu ſicut ē
id eſt p ſe ⁊ nō p aliud: ⁊ nō p modū intel
lect⁹. q2 nō inherebit: ſed erit ſpēs intelli-
gibilis ſubſiſtēs. vt p3. j. q. xij. ar. ij. i coꝛ.
Jō nobilioꝛ ſimpl'r erit intellectio q̄ꝫ frui-
tio. ⁊ lumē gl'ie qd̄ erit habit⁹ intellect⁹ q̄ꝫ
charitas. ⁊ eo magis q̄ intellect⁹ habebit
deū in ſe: volūtas aūt tēdet i deū: qd̄ nō ē
eq̄ nobile. Scdo. Nā id p qd̄ aliq̄d opera
tur eſt eo iferi⁹: ſicut dñs opat̄ p miniſtꝝ.
Sed p charitatē opat̄ fides: vt p3 Gal.
v. Solu. Fides nō opat̄ per dilectionē ſi
cut per miniſtꝝ: vt dñs p ſuum: ſed ſicut
per foꝛmā ꝓpriā. Quō aūt charitas ſit fi-
dei ⁊ ꝟtutū foꝛma. Vide. ij. ij. q. iiij. ar. iij.
in coꝛpoꝛe.

Queri etiā pōt vtrū poſt moꝛtē exiſtē
tes in inferno habeāt man⁹ ligatas ac pe
des vt nō poſſint facere nec velle bonū. vi
de ꝟita. q. xxiij. ar. x. ⁊ xj. Et vtꝝ ibi ſint
tenebre. Vide. iiij. di. l. q. ij. ar. iij. q. iiij.

Dñica. xxj. poſt feſtū Trini.
Queſtio lxvj.

q Verit̄ Vtruꝫ iſte re-
gul⁹ iuſte ac merito ſit rep̄hē
ſus a chꝛo: Reſpondeo q̄ ſic
Nā ſm ſctm̄ Tho. ſup Joā.
ad fidē chꝛi infideles trahunt̄ p miracula
q2 duci nō poſſunt auctoꝛitate ſm illud. j
Coꝝ. xiiij. Signa data ſunt infidelibus:
nō fidelib9. Fideles aūt ducendi ſunt au-
ctoꝛitate ſcripture: cui credere tenentur.
Tūc ſic. Ois fidel' vel nutrit⁹ int̄ fideles
nō credēs p auctoꝛitates ſz req̄rēs ſigna ē
rep̄henſibilis. q2 q̄ non vult trahi mō ſibi
couenienti eſt male diſpoſit⁹ ad bonū. Sz
iſte regul⁹ erat nutrit⁹ int̄ fideles iudeos
inſtruct⁹ de lege vt ſ. Sed ꝯtra. Nam q̄
q̄rit illō per qd̄ vitat rep̄henſibilitatē: nō
eſt rep̄henſibilis. Sed talis eſt q̄rēs ſigna
vt credat: quia q̄rit certitudinē p quā vi-
tet feſtinationē credendi q̄ eſt rep̄henſibi
lis: iuxta illud Eccl'i. xix. c. Qui cito cre-
dit leuis eſt coꝛde. Solu. Maioꝛ eſt falſa
qn̄ illud querit̄ indebite ſicut fecit Tho-
mas: q̄ voluit vulnera palpare cū debuiſ-
ſet credere apl'oꝝ collegio. ⁊ ſimiliter iſte q̄
debuiſſet credere vaticinijs ꝓphetaꝝ: ma
xime q2 chꝛs etiā interi⁹ mouebat coꝛda
ad credēdū i ſe: l3 moueret cū libtate. Un̄
ſctūs Tho. ij. q̄dli. q. iiij. ar. j. q̄rit. Vtruꝫ
chꝛo nō facienti viſibilia miracl'a iudei cre-
dere tenerent̄: Et r̄ndet q̄ ſic. q2 cū hō ad-
iuuet̄ a deo ad credendū interioꝛi inſpira
tiōe ⁊ exterioꝛi doctrina ac miracul' remo
to tertio ſtabāt duo poꝛa q̄b9 hoies crede
re tenebant̄. Scdo Nā q̄ q̄rit ea ſine q̄b9
credere nō pōt: nō ē rep̄hēſibil'. Sz hmōi
eſt q̄ q̄rit miracula. q2 ſi abſq3 miracul' cre
dere q̄s poſſet: nō credendo peccaret: ꝯtra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illud Joan.xiij. Si opa nō fecissem i eis q̄ nemo aliꝰ fecit pctm̄ nō haberēt. Solutio. Inter ipa opa q̄ fecit annumerari debet etiā eiꝰ interior vocatio ⁊ exterior doctrina: illa aūt sola miracula. Nō hr̄et aūt q̄s pctm̄ nō credēdo cessantibꝫ miracul' ⁊ doctrina ⁊ inspiratiōe: lꝫ cessantibꝫ miracul' adhuc posset peccare.

Queri etiā posset vtr̄ mō hoīes teneātur credere q̄ miracula chr̄i nō vidēt. Vide.ij.ij.q.ij.ar.vij.in corpe. Et p̄mo ꝯtra.ca.vj. Et vtrū leuiter credant fideles miracula nō vidētes. Vide p̄mo ꝯtra vbi s̄. capitulo.vj.

Dn̄ica.xxij.post.festū Trini. Questio.lxvij.

q

Veritur vtrū seruus ꝯsecutꝰ miscdiam a dn̄o peccauerit repetēdo debitū a cōseruo suo. Rn̄deo. Aliq̄s actꝰ dupliciter pōt esse malꝰ.s.per se siue ex specie ⁊ obiecto suo: vt fornicari. Aliquis v̄o ex circūstātia: puta tp̄is vel loci: vel modi vl' finis indebiti: sicut ducere vxorē tempe ꝓhibito. Igit' iste repetēdo debitū nō peccauit quasi faciēs actū malū de se: qꝛ nullus sic peccat petēdo id qđ iusticia exigit esse suū cuiusmodi est oē sibi debitū. Peccauit āt ex circūstātia: qꝛ debitū exigebat tempe indebito.i.q̄ debitor erat impotēs reddere qđ fuit crudelitas Sed ꝯtra videt' ꝙ peccauerit debitū repetēdo. Primo Nam dicit dn̄s. Serue neq̄ ⁊c. Sed ipe dn̄s erat misertꝰ dimittēdo debitū. ergo ⁊ ipe dimittere debuit. Solu. Fuit neq̄: qꝛ debuit misereri ⁊ tenebat' misereri: nō relaxādo debitū sed ꝓgando tp̄s solutiōis. Vn̄ remittere debitū fuisset honestatis: ꝓgare v̄o terminum fuisset necessitatis. Et lꝫ sicut nō importat similitudinem in modo miserādi.s. relaxādo debitū sed solū misereri quoq̄ mō. Scđo. Nam q̄cūq̄ facit ꝯ charitatē: peccat. Sed q̄s q̄rēdo ⁊ repetēdo sua facit ꝯtra charitatē: qꝛ ipa n̄ q̄rit q̄ sua sūt.j.Cor.xiij. So. Dicit Alexan. d' ales in.iij.pte ꝙ tribꝰ modis q̄s debitū repetit.s. ex cupiditate ⁊ zelo iusticie ⁊ ex timore casus: ne.s. q̄s ꝓpt' indigentiā ruat in aliq̄d pctm̄: puta furtū. Charitas igit' nō q̄rit sua p̄mo mō. qꝛ.s. nō est amatrix pecunie ꝓpter se: vt ibi dr̄ glo. Sed repetere scđo mō ꝯuenit etiā pfectꝫ. ⁊ tertio mō infirmis. Vel dicendū iuxta Augustinū i regula: ꝙ charitas nō q̄rit q̄ sua sunt si cōpet' ꝓpriū bonū ad cōe. qꝛ.s. plꝰ diligit cōe bonū q̄ ꝓpriū. secꝰ si cōparet' ꝓpriū bonū ad aliq̄d pticulare. qꝛ natural' inclinatio quā charitas nō destruit sꝫ pficit est: vt se ⁊ sua q̄s plꝰ diligat q̄ aliū ⁊ alia. Vn̄ amabilia q̄ sunt ad alterū veniunt ex his q̄ sunt ad se s̄m ph̄m in libro Ethico. Tertio. Nam q̄ scandalizat primū p re temporali peccat. qꝛ plus debet bonū spūale alienū amare q̄ corpale ꝓpriū. Sed aliq̄n q̄s repetēdo debitū scādalizat primū: vt iste fecit: quē egretulerūt alij ꝯserui. g' ⁊c. Solu. Sctūs Tho.ij.ij.q.xliij.arti.vij. dicit ꝙ si ex petitione ꝓprie rei apud alium detente: scandalizet' q̄s ex ignorātia vl' infirmitate: qđ est scandalū pusillorū: tēporalia sunt ꝓpter scandalū totaliter dimittēda: vel aliquādo scādalū est sedandū.s. p admonitionē. Si v̄o scādalizat' ex malicia: qđ est scandalū phariseorū: nō sūt ꝓpter h' dimittēda: qꝛ noceret comuni bono: daret' malis occasio rapiēdi: ⁊ noceret ipis malis q̄ remanerēt in pctō. Hec ille. Cū tamē q̄s est certus ꝙ ille tenet sua iniuste ⁊ nō est certꝰ inde aliquē ex repetitiōe scādalizari: licite repetit. Etsi sciret in scandalum oriri ⁊ tamē plꝰ ponderat scandalum ꝓpriū: plus tenet' suo q̄ alieno scandalo reparare. Ad argumentū aūt dico ꝙ ꝯserui nō scādalizabant' qꝛ repetebat: sed qꝛ repetebat crudelit'.

Queri etiam pōt vtr̄ p ingratitudinē redeāt iā dimissa pctā. Vide.iiij.dist.xxij. q.j.ar.ij. Et vtr̄ aliq̄s habeat vn̄ satisfaciat deo p debito quod peccando cōtraxit. Vide.iiij.dist.xv.q.j.ij.o.⁊.iiij.q.j.arti.ij. ad secundū.

Dn̄ica.xxiij.post festū Trini. Questio.lxviij.

q

Verit' vtrum serui regis celestis.i.chr̄iani teneantur cesari id ē p̄ncipi terreno

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tributa preſtare: Rñdeo ꝙ ſic. Primo: qꝛ
hoc dicit chrs in pſenti euangelio dũ di/
cit iudeis q̃ ſerui erãt regꝭ eterni Reddite
q̃ ſunt ceſarꝭ ceſari. Scdo: qꝛ hoc dt apo
ſtolus ad Rom. xiij. vt patet intuenti. Et
aſſignat huiꝰ ratiõez cũ dixiſſet: ideo em̃ ꝛ
tributa pſtatꝭ: dicẽs. Miniſtri dei ſunt in
hocipſo. i. pro hocipſo. i. tributo ſeruiẽtes.
ſcꝫ deo ꝛ ꝓplo. quaſi diceret. Quicũqꝫ ſer/
uit licite recipit ꝓ ſuitio ſuo mercedẽ: ſm
illud. j. Cor. ix. Quis paſcit gregez ꝛ de
lacte eius nõ edit. Sed ṗncipes ſeruiunt
deo ꝛ populo in pace ꝛ equitate cõſeruan
da. Ideo concludit Reddite ẽ omnibꝫ
debita: cui tributũ tributum: cui vectigal
vectigal. Ab hoc tñ debito ṗncipũ priui/
legio liberi ſunt clerici. quod eq̃tatẽ tamẽ
habet naturalẽ. quia ſicut ṗncipes in tem
poralibꝫ: ita clerici i ſpũalibꝫ ꝓ cõmuni bo
no ſollicitant̃: ꝛ cõſeq̃nter recõpenſant re/
gi ꝓ labore eiꝰ circa pacẽ. Vñ etiã apd gẽ
tiles vacantes diuinis liberi erant a tri/
butis: ſicut de ſacerdotibus egypti patet
Geñ. xlvij. et. j. metaph. Sed cõtra vi/
det̃ ꝙ nõ teneant̃. Nullus em̃ liber tenet̃
ad onera ſeruitutꝭ cuiuſmodi eſt preſtare
tributa. Sed ſerui dei ſunt liberi per ad/
uentum chriſti: ſm illud Joan. viij. c. Si
filius vos liberauerit vere liberi eritis.
Sol. Sicut dicit ſctũs Tho. ſup epl'as
Pauli: in ṗmitiua eccl'ia ꝓpter hanc rõnẽ
q̃daꝫ dicebãt ſe poteſtatibꝫ nõ ſubiacere.
ſed non bene dicebãt: qꝛ ꝑ aduentũ chriſti
liberant̃ ſpũs a peccato ꝛ morte ꝛ ſeruitu
te diaboli: ſed caro remanet obnoxia ſer/
uituti. Et ideo dum carnẽ gerimꝰ corru/
ptibilem: oportꝫ nos dominis ſecularibꝫ
ſubijci: nec abſoluimur a tributꝭ ſicut nec
ab alijs corꝑis penalitatibꝫ: a quibus nec
etiã ſeipm chrs voluit abſoluere. Libera/
bit̃ aũt ꝛ caro in libertatem glorie filiorũ
dei. et tunc hõ liberatus ꝑ chrm nulli ſer/
uituti erit obnoxius: ſm illud. j. Cor. v.
Cum tradiderit regnũ deo ꝛ patri: ꝛ eua
cuauerit oẽm ṗncipatũ ꝛ ptãtem. Scdo:
Si tenent̃ fideles ad ſubiectionẽ ꝛ tribu/
ta: ideo eſt. qꝛ poteſtas ṗncipũ a deo eſt.
vt patet ex aplo Rom. xiij. Sed aliq̃n ho
rũ poteſtas ñ eſt a deo: ſm illd Oſee. viij.
Ipſi regnauerunt ꝛ nõ ex me. ẽ aliq̃n ad
hec non tenent̃. Sol. Poteſtas regia vel
alia q̃ntum ad tria conſiderari poteſt. q̃n/
tum. ſ. ad ꝓpam poteſtatem: et q̃ntum ad
modũ adipiſcẽdi illam: et q̃ntum ad vſuꝫ
eius. Quantũ ad ṗmũ/poteſtas ſemꝑ
a deo eſt: ſm illud Roma. xiij. Ois pote/
ſtas a deo eſt. ꝛ illd Joã. xix. Nõ haberes
ptãtem ꝛc. Et rõ eſt: quia omne dictũ de
deo ꝛ creatura vt ſapientia: iuſticia: potẽ/
tia: ꝛ hmõi: a deo eſt in creatura. Quan/
tum aũt ad ſecundũ ſemꝑ eſt a deo ꝑmit/
tente. qꝛ nihil fit deo nõ ꝑmittẽte. et ali/
quãdo eſt ab eo faciente: q̃ñ. ſ. aliq̃s ordi/
narie accipit illam. Quãdoqꝫ vo non eſt
ab eo faciẽte q̃ntũ ad deformitatẽ in eius
adquiſititione: ſed eſt a ꝑuerſa voluntate.
Et ſimiliter q̃ntum ad tertium eſt a deo
q̃ñ quis ea legitime vtit̃: et nõ a deo q̃n/
do ꝑuerſe. Ad argumentum dico ꝙ te/
nent̃ quando ṗncipes habent iuridicã po
teſtatem: non aũt aliter niſi rõne ſcandali
vel ꝓpter maius malũ vitandũ: puta ꝑſo/
ne. Sed ꝫ. qꝛ obediẽdũ eſt etiã diſcho
lis. j. Pe. ij. Sol. Verũ eſt dũmõ ſint dñi
de iure: nõ aũt ſi de facto niſi vt ſ. Tertio
Nullꝰ tenet̃ ad aliq̃d ꝑ legẽ inferiorꝭ: pu/
ta hois a q̃ abſolutꝰ eſt ꝑ legẽ ſupiorꝭ: pu
ta dei. Sed a ſeruitute ṗncipũ ꝛ tributis
ois homo eſt liberatꝰ a deo. qꝛ deus reli/
quit hoiem in manu conſilij ſui. Eccl. xv.
ẽ ꝛc. Sol. Deꝰ dr reliq̃ſſe hoiem in ma/
nu ꝯſilij ſui: nõ qꝛ abſoluerit eũ ab oi lege
vt faciat quecũqꝫ libuerit. ſed quia ad ali/
q̃ facienda neceſſitate nature non cogitur
vt irrationalia. ſed libera electõe ex ꝓprio
conſilio ꝓcedẽre opat̃.

Queri etiã põt: vtꝝ vita bona poſſit ac
debeat veritas dici: Vide. j. q. xvj. ar. iiij.
tertiũ. et. iiij. di. lxvj. q. j. ar. j. q. ij. Et vtꝝ
oẽs teneant̃ deo ſacrificiuꝫ offerre. Vide
ij. ij. q. lxxxv. ar. iiij. in corꝑe.

Dñica. xxiij. poſt feſtũ Trini.

Queſtio. lxix.

q Veritur vtꝝ in ſuſcita/
tione ſpũalis puelle. i. aie: expul
ſio turbe. i. culpe ſeu multitudis
ſecularium curaꝝ ṗcedat tactum manus

chꝛi.i.gr͞e infuſionē? R͞ndeo ex doctrina
ſcti Tho.j.ij.q.cxiij.ar.viij. Cū i iuſtifica
tiōe ipij q̃ttuoꝛ reqrant.ſ.gr͞e i[illegible]ſio ⁊ mo/
tus liberiarbitrij p fidē i deū:⁊ mot⁹ eiuſ/
dē in pct[illegible]:⁊ remiſſio culpe. Iſta ſunt tp̄e
ſil̄.qꝛ iuſtificatio ipij eſt in inſtāti:cū fiat a
deo q̄ ifinitate ſue potētie in inſtāti diſpo
nere p̄t aiam quā iuſtificat. Sꝫ tn̄ oꝛdine
nature vnū eoꝝ ē alio p̀us. Et p̄mū ē gr͞e
ifuſio. Scōm mot⁹ liberiarbitrij in deuꝫ.
Tertiū mot⁹ eiuſdē in pct̄m. et Quartū
remiſſio culpe Nā i q̄libet motu naturalr̄
Primū eſt motio mouētꝫ:q̄ h̄ ē gr͞e ifuſio
Secūdū vo ē diſpoſitio ma͞tie ſeu motio
mobil̄ q̄ eſt vterq̄ mot⁹ p̄dict⁹: ſed p̀oꝛ ē
q̄ in deū ē:cū ſit cā ⁊ rō alteri⁹.qꝛ n̄ dete/
ſtat̄ q̄s pct̄m niſi qꝛ ē ꝯ deū. Tertiū aūt ē
termin⁹mot⁹:q̄ h̄ ē [illegible]miſſio culpe:ad quā
tota trāſmutatio oꝛd[illegible]. Sed ꝯ. Primo
Nā recedere a malo p̀us ē q̄ accedere ad
bonū:ſm illud p̄ſ. Declina ⁊c̄. Sꝫ remiſ/
ſio culpe ptinet ad receſſum a malo: ⁊ ifu
ſio gr͞e ad ꝓſecutionē boni. ḡ naturalr̄ pꝛi
oꝛ eſt remiſſio culpe. Solu. Si receſſus a
termino ⁊ acceſſus ad terminū ꝯſiderent̄
ex p̄te mobil̄:naturalr̄ p̀oꝛ ē receſſus: qꝛ p̀
us eſt i mobili oppoſitū qḋ obijcit̄.et poſt
termin⁹ quē aſſequit̄. Sꝫ ex p̄te agētꝫ eſt
ecōtrario.qꝛ agēſ ad remouēdū ꝯ͞triū/agit
p formā q̄ in eo p̄exiſtit:ſic ſol ad remouē
dū tenebꝛas agit p lucē Et iō ex p̄te ſolis
p̀us ē illūinare q̄ remouere tenebꝛas; ſꝫ
ex p̄te aerꝫ p̀us ſit purgari tenebꝛas q̄ il/
luminari. Et qꝛ infuſio gr͞e ⁊ remiſſio cul
pe dicunt̄ ex p̄te dei iuſtificātꝫ:iō naturalr̄
infuſio gr͞e eſt p̀oꝛ. Sed liberatio a culpa
eſt p̀oꝛ q̄ aſſecutio gr͞e:qꝛ iſta ſumunt̄ ex
p̄te hoīs iuſtificati. Uel p̄t dici q̄ termi/
ni iuſtificatōis ſunt culpa ſicut a q̄:⁊ iuſtici͞a
ſicut ad quē. Gr͞a vo eſt cā remiſſiōis culpe
et aſſecutiōis iuſticie. Scdo diſpoſitio na
turalit̄ eſt p̀oꝛ foꝛma ad quā diſponit. ſed
mot⁹ liberiarbitrij eſt diſpoſitio ad ſuſce/
ptionē gr͞e. ḡ ē p̀oꝛ. Sol̄. Diſpoſitio ſub/
iecti p̄cedit naturalr̄ ſuſceptionē foꝛme:ſꝫ
ſequit̄ actionē agentꝫ q̄ ſubiectū diſponit̄.
Jō mot⁹ liberiarbitrarij naturalr̄ p̄cedit
ꝯſecutionē gr͞e:ſed ſeq̄t̄ gr͞e ifuſionē Hec
ſctūs Tho. Queri etiā p̄ōt: vtꝝ ſine ta
ctū man⁹ chꝛi.i.ſine ifuſiōe gr͞e dei reſur/
gere poſſit p pct̄m ſpūaliter moꝛtua puel/
la. Uide.j.ij.q.cxiij.ar.ij. Et vtꝝ alienis
p̄cib⁹ moꝛtu⁹ in pctō diuinā grām conſeq̄
tur. Uide ibi.q. cxiij.ar. vj.

Dn̄ica aūt.xxv. queri p̄ōt ſicut q̄ſituꝫ eſt
dn̄ica q̄rta in q̄dragesima. Et ſic iam cō
plete ſunt q̄ſtiōes ptinētes directe ad in/
tellectū euangelioꝝ.

Sequūtur que ſtiones impertinentes.

Caſus Primus

q **Uoniam nonnulli**
diuini v͞bi p̄cones exiſti/
mantes auditoꝛes ſuos ⁊
beniuolos ⁊ attētos diui
nis ſermonib⁹ eſſe: et ipſa
materie diuiſione poſſe dociles reddi: vi/
ce exoꝛdij breui dubiolo eoq̄ moꝛali vti
ꝯſueuerūt/ ꝓpoſitū eſt nr̄m ac inſtitutum
mō q̄ſtiūculas nōnullas moꝛales impti/
nentes euāgelijs breuiter ex autoꝛib⁹ va/
rijs colligere: vt opis noſtri tertiā p̄tē to/
taliter abſoluam⁹. Primo igit̄ q̄rit̄ Utꝝ
bona opa ⁊ p̄cipue oꝛatio pctōꝛis exiſten
tis in fide ⁊ extra charitatē aliq̄d valeant
ad vitā eternā: Ad hoc āt dubiū ſm ſan/
ctū Tho.in.iiij.di.xv.q.j.ar.iij.q.iiij.⁊.j
ij.q.cxiiij. Et Ray.in ti.de pe. ⁊ remiſ.§.
item circa. et Piſanū in ſūma.ti.charitas
Et Rich.in.iiij.di.xv.ſic rn̄det̄. In pctō
moꝛtali eſt ille ſolus q̄ moꝛtale commiſit
⁊ nō penitet ſufficiēter. Secus aūt ſi eſt in
veritate contrit⁹ in actu: ⁊ confeſſus in ꝓ/
poſito:quia talis eſt in gr͞a: vt patet p ſan
ctū Tho.iiij.diſt.xvij.q.ij.ar.v.q.j. et ha
bet̄ de pnia diſt.j.poꝛro. Caue tn̄ ne falla
ris ꝓpter non diſtinguere inter attritio/
nem ⁊ contritionem. Non valent igit̄ bo/
na opera exiſtentis in moꝛtali per moduꝫ
meriti ſm oīes.quia charitas eſt p̄ncipi
um merendi.j.ij.q. cxiiij. Ualent aūt pri/
mo ad vitam eternā p modū gaudij acci/
dentalis:ad hunc ſenſum q̄ ſi peniteas ac
tandē ſalueris/ in eternū gaudebis te illa
bona feciſſe: vt patet de ſe. Et ſecundo va

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lent ſm ſctm̄ Tho. ad eādē ꝑ modū diſpo
ſitiōis: qꝛ .ſ. ꝑ iſta diſponeris ad pniam: ꝛ
lumē gr̄e dei. d̄ peni. diſt. v. falſas. Et ter
tio valēt ſm eundē ad tolerabili⁹ iudiciū
futuꝝ. de peni. diſt. iij. Siqs. qd̄ vt ſctūs
Tho. iiij. vbi s̄. d̄clarat nō itelligit̄ q̄ſi pe
nā debitā in inferno tollāt aut minuāt: cū
nō tollāt aut minuāt cauſam ei⁹ .i. culpā.
ſed qꝛ penā eternalē futurā impediūt: duz
q̄s ſic opando nō omittit. aut qꝛ ad bonū
diſponūt: ꝛ ꝯſeq̄nt̄ a multis malis retra-
hunt: ꝛ faciunt ꝙ ex minori ꝯtemptu q̄s
peccet. Et q̄rto valēt ſm eundē ꝑ moduz
ꝯgrui ad tēporalē ꝓſperitatē. de peni. diſt.
iij. cauendū. ꝛ. ij. ij. q. ij. ſi q̄libet. Et q̄nto
ſm eundē. qꝛ aſſuefaciunt bonis opib9: ſi-
cut olim baptiſmus Joānis. de ꝯſe. diſti.
iiij. ñ regenerabat̄. Et ſexto: qꝛ diabol⁹ nō
habet tantā poteſtatez ſuꝑ peccatorē: ſm
Piſanū. Et ſeptimo valēt ad ꝯſolationē i
pſenti. qꝛ vt docet expiētia ꝛ Ariſto. teſtat̄
Null⁹ eſt adeo mal⁹ q̄ de ſuo bono ope ñ
letet̄: ꝛ maxime oṙo cui videt̄ appropari
iſte effect⁹ ꝑ excellentiā. iuxta illd̄ Jaco. j
Triſtat̄ q̄s in vobis oret eq̄ aio ꝛ pſallat.
Et octauo: qꝛ int̄ oīa talia oṙo habet effe
ctū ꝓpriū. ſ. impetrare: ipa valet ad impe-
trandū a deo ſpūalia ꝛ tp̄alia dona. Sꝫ
ꝯtra Primo: qꝛ de⁹ pctōres nō exaudit.
Joan. ix. Solu. Jlla v̄ba nō ſunt dei aut
euāgeliſte: ſed cuiuſdā ceci illuminati cor
poralit̄: q̄ ſm glo. adhuc ſpūalit̄ nō plene
videbat. qꝛ deus aliq̄ñ exaudit pctōres. vt
patuit feria. iiij. añ dn̄icā de paſſione. Se
cūdo. Nā q̄nto ſuitiū vl' opus eſt minus
debitū tanto eſt magis meritoriū: vt pꝫ
de ſuitio exhibito tibi ab amico q̄ ad illd̄
nō tenet̄. ꝛ a ſeruo qui tenet̄. Op⁹ aūt bo
nū peccatoris eſt min⁹ debitū q̄ꝫ exiſten
tis in gr̄a: quia ille a d̄o pauciora bñficia
ſuſcepit ſaltē poſſibilit̄. Solu. Dicit ſctūs
Tho. j. ij. q. vbi s̄. ar. ij. ad ſcd̄m. ꝙ iſta ra-
tio ꝯcluderet ſi vtrūqꝫ op⁹ eſſet eq̄lit̄ bo
nū: qd̄ nō eſt in ꝓpoſito. qꝛ ſemꝑ meli⁹ eſt
opus exiſtētis in gr̄a. Ex dictis aūt patēt
he ꝯcluſiones

Prima. Licꝫ ſit i mortali q̄ de mortali
nō ꝯterit̄. ſec⁹ de eo q̄ ꝯtrit⁹ eſt.

Scd̄a. Lꝫ valeāt ad vitā eternā ꝑ mo-
dū meriti opa bona ꝯtriti: tñ ē ſec⁹ d̄ opi-
bus bonis ei⁹ q̄ eſt in mortali

Tertia. Opa exiſtētis in mortali valēt
q̄ntum eſt de ſe ad gaudiū accidentale in
pr̄ia: ꝛ ad diſpoſitionē gr̄e ad vitandā ali
quā penā in gehēna: ꝛ ad temporalē ꝓſpe
ritatē: ꝛ ab bonā ꝯſuetudinē generandā:
ꝛ ad reprimendā poteſtatem diabolicam:
ꝛ ad anime conſolationem maxime ora-
tio ſancta.

Quarta. Oratio q̄ntum eſt de ſe: ſuppo
ſita gratia tres habet effectus q̄ ſunt me-
reri: impetrare: conſolari. Quorum p̄m⁹
eſt cōmunis omniū bonoꝝ operū. ꝛ ſcd̄s
eſt ei proprius: ꝛ tertius appropatus quo
dammodo.

Quinta. Oṙo iuſti ſꝑ hꝫ p̄mū effectū:
etiāſi de⁹ nō velit ip̄m exaudire. ꝛ ſilr̄ ter
tiū ſi ſit attēta: ſed nō ſcd̄m.

Sexta. Oṙo iniuſti nunq̄ꝫ hꝫ p̄mū effe
ctū: ꝛ ſꝑ habet tertiū ſi ſit attēta. ſcd̄m q̄t
habꝫ aliq̄ñ tm̄.

Septima. Nunq̄ꝫ oṙo eſt inanis ſiue iu
ſti ſiue iniuſti: ꝛ ꝯſequent̄ eſt ab oib9 fre-
quētanda

Octaua. Om̄is homo q̄ntūcunqꝫ ma
lus debet inceſſanter bene opari. qꝛ bona
opa nunq̄ꝫ ſunt ſine fructu: ꝛ forte aliq̄ñ
tantū diſponēt ad gr̄am dei ꝙ mala ſupe
rabunt: iuxta exemplū aromatarij ſpeci-
es ponentis in ſtatera cōtra pondera me-
tallorum.

Caſus ſecundus

q Verit̄. ij. Quid ſit gra
uius peccatum: aut negligē-
ter audire v̄bum dei: aut ne-
gligenter permittere cadere
chriſti corpus in terram: Ad hoc autem
reſpondet Archidia. ſuꝑ capi. interrogo.
j. q. j. ꝛ ibi domin⁹ Joannes dominici. ꝛ
Auguſtin⁹. qui vt in dicto capl̄o patꝫ ex-
preſſe dicit: ꝙ nō eſt minor p̄ma negligē-
tia. ſ. circa v̄bum dei q̄ꝫ ſecunda. Pro hoc
autē nota ꝙ tripliciter aliquid alicui pre-
fert̄. ſ. dignitate: neceſſitate ꝛ cauſalitate.
Dico igitur Primo: corpus chriſti veruꝫ
eſt dignius myſtice. qꝛ nihil meli⁹ eſt cor
pore ꝛ ſanguine chriſti. j. q. j. c. multi. ꝛ in-
tellige i creaturis: vt ibi tenet Joānes do

minici ꝛ ſctūs Tho. j. diſt. xliiij. dicēs humanitatē chꝛi eſſe q̄d melius omni creatura etiā poſſibili: vt eſt vnita ꝟbo. Etſi ꝯtra h̄ dicat̄ ꝙ verū coꝛpus eſt figura myſtici. figura aūt eſt ignobilioꝛ figurato ſm glo. j. Coꝛ. x. Rn̄det Alb. ꝛ ſctūs Tho. iiij. diſt. xiij. ꝙ illa gloſa eſt vera ſolū i his q̄ꝝ vſus eſt in ſignificādo ſolū: vt ē agn⁹ paſchal'. Dico ſcd̄o ꝙ illud coꝛp⁹ mai⁹ eſt ꝟbo dei dignitate: vt patꝫ i dicto c. multi. Et iteꝝ. qꝛ illō ē ſubſtātia: h̄ ꝟo accidēs. Sed tamē neceſſitate eſt ecōuerſo. qꝛ magis neceſſaria eſt actualis auditio ꝟbi dei qꝛ ex auditu ei⁹ eſt fides. Rho. viij. ꝛ cognitio neceſſarioꝝ ad ſalutē. Et ſimil'r cauſalitate: qꝛ ꝟbum dei tollit moꝛtalia q̄ ſūt in ſubiecto: vt eucharistia. ꝛ vlteri⁹ etiā q̄ in ꝯſcientia. ꝛ habꝫ effectū i bonis ꝛ malis. Dico tertio ꝙ licꝫ maioꝛ negligentia in chꝛi coꝛp⁹ q̄ntum eſt ex parte rei neglecte: vt ptꝫ ex dictis: tñ alia eſt maioꝛ q̄ntū ad grauitatē nocumēti ſm Joannē dñici q̄ñ. ſ. ex negligētia ꝟbi dei ꝓuenit ignorātia agendoꝝ vel credēdoꝝ neceſſario. ꝛ cōſeq̄nter eſt aliq̄ mō mai⁹ malū. Nam ſm Aug. in enchiri. malū iō eſt malū qꝛ nocꝫ. ḡ maius malū eſt: qꝛ magꝭ nocet. Ex his aūt patet q̄ꝫ male faciūt parochiani curati volētes ꝓꝓꝛium ꝑtermiſſo ſmone audire miſſam i ꝓꝓꝛia parochia: maxime nō ꝺ pecoꝛis ſalute: ſed de lana ꝛ de lacte cogitātes. Licꝫ eīn peccet q̄ in die feſto ꝑtermiſſa ſui ſacerdotꝭ miſſa audit aliā ex ꝯtēptu vt ptꝫ extra de paro. ca. ij. ſec⁹ ſi h̄ facit ex iuſta cauſa: puta ꝓpt̄ ꝟbū dei vel ex maioꝛi deuotiōe: vt ꝺt Archie. ij. pte. ti. ix. c. x. ꝛ conſentit gloſa in dicto ca. Et ſimiliter Innocēti⁹. ꝛ h̄ eſt rōnabile. qꝛ licꝫ ius diuinū aut naturale nō abꝛoget̄ ꝑ ꝯtrariā ꝯſuetudinem. extra eo. c. vlti. ꝛ. xxx. q. viij flagitia. ſecus ꝺ humano. extra vbi ſ. dūmodo ꝯſuetudo ſit rationabilis: vt gloſat Innocenti⁹. ꝛ notat̄ ibi. ꝛ etiā ꝑſcripta. ad quod ſm canoniſtas teſte Hoſtieñ. req̄ritur temp⁹ q̄draginta annoꝝ. extra de electione cumana. ꝛ extra de cēſib⁹. olim. Et hoc habet locum in eccl'iaſticis quicquid ſit de legib⁹. Sed ꝯtra. quia ꝑceptū eſt audire miſſam: nō autē ꝑdicationem: ergo illud eſt magis neceſſarium. Solutio. Negatur conſeq̄ntia. quia facilius eſt audire miſſam ꝓpter multitudinem celebrātiū: q̄ꝫ ꝑdicationē. idcoq̄ꝫ ꝑcipit̄ illud ꝛ nō iſtud. Quāuis tamē aliqui dicāt ꝙ preceptum ſit audire ꝟbum dei: nō determinato tempoꝛe: ſꝫ quādo nō habet̄ vigēs cauſa nō audiēdi illud. ꝛ auditur⁹ neſcit ad ſalutem neceſſaria. Et arguūt: quia curati tenentur pꝛedicare. extra de offi. iudi. oꝛdinarij. c. inter cetera. xxxvj. diſt. ecce. ꝛ. xvj. q. j. cap̄. adijcimus. ꝛ capl'o Ecce. Elice ꝯcluſiones.

Prima. Deus chꝛm magis q̄ꝫ omnem creaturā amat: quē tñ ꝓ noſtra ſalute expoſuit moꝛti.

Secūda. Coꝛpus chꝛi veꝝ eſt dign⁹ myſtico ꝛ ꝟbo dei.

Tertia. Verbū tamē dei eſt magis neceſſariū q̄ꝫ coꝛp⁹ chꝛi ſub ſpecie ſacramētali: qꝛ ſine eo nec fides nec ſalus eſt adulto de lege cōi.

Quarta. Coꝛpus chꝛi nō tollit moꝛtale niſi illud ſit extra cōſcientiam cōmunicantis: ſed ſolum veniale: ꝛ fructificat ſolum in bonis. verbum autē dei diſpoſitiue tollit vtrunq̄ꝫ. ꝛ fructificat tam in bonis q̄ꝫ in malis.

Quinta. Simpl'r maioꝛ eſt negligētia in coꝛp⁹ chꝛi: ſꝫ q̄ntū ad nocumētū ſeq̄ns maioꝛ eſt alia.

Sexta. Cōſuetudo nunq̄ꝫ tollit ius diuinū aut naturale: ſed ſolū humanū: ſi ſit rōnabil' ꝛ ꝑſcripta

Septima. Qui nō audit miſſam i ſua parochia vt audiat ſmonē ꝑdicatoꝛis: bene facit.

Octaua. Quilibet debet accedere ad ꝑdicationē ſepe ꝛ deuote audire ac ruminare: quia eſt cib⁹ anie. Vñ Aug⁹. Quanta ſollicitudine ꝛc̄. Vide in c. ꝑdicto Interrogo vos.

Casus iij.

Qu[e]ritur tertio. Vtꝝ habens ad reſtituendū incerta liberet̄ ſi paupib⁹ petentibus elemoſynam largiatur ſine licētia epiſcopi. Ad hoc autem reſpondent ꝑmo Hoſtieñ. extra ꝺ

de vſuca. ſup c. cum tu. ⁊ in c. cum ſit. extra
de iudeis. et in ſua ſumma ď pnia. §. fina.
et Joā. anď. de penit. ⁊ remiſ. ſi eps. li. vj.
in glo. ⁊ de reg. iu. in regula peccatū. li. vj.
Et dicūt ꝙ diſpēſatio incertoꝝ ꝑtinet ad
ſolū epm. Et ꝓbant opinionē ſuā ꝑ dicta
capl'a. Et vlteri⁹ Joā. anď. arguit ſic. Ta
lia bona incerta ſunt ꝓ aīa veri poſſeſſoris
fideliter erogāda. g̃ ſunt diuio cultui mā
cipata. g̃ a ſolo ꝑlato diuini cult⁹ ſunt diſ/
pēſanda. Probat̃ tertio: quia eſt cōſuetu/
do. et Quarto: quia eps eſt pater paupe
rum. Contra iſtam opinionē pono du/
as cōcluſiones. Quaꝝ ꝑma hec eſt. Non
eſt neceſſe ꝙ talis ꝑ ſolum epm diſpenſet̃
Secūda. Jpe eps nō poteſt hoc iuſte ſta
tuere: nec ď iure excōicare ſacerdotes hoc
diſpēſantes. Primā probo autoritate Ar
chidiaconi: qui de hoc fecit ſpecialē q̄ſtio/
nem. et notat̃. xiiij. q. j. c. j. non ſane. ꝗ etiā
dicit ꝙ raptor ea pōt ꝓpria autoritate diſ/
pēſare: vt colligit̃ ex dicto c. cum tu. Et h̄
clare innuit glo. extra ď homicidio. c. ſicut
dignum. §. cos. Jdē ſentit Joā. de ligna.
et Paulus ⁊ Xēzelinus ſup Clemen. j. de
ꝑuilegijs. ⁊ Joannes calď. ⁊ Recupus. ⁊
dn̄s Hugo iuris vtriuſq; doctor. et frat̃
Clarus. Et idem innuit Jnnocen. extra
de immu. eccl'iaꝝ. c. quia pleriq;. et Sco/
tus in. iiij. diſt. xvj. ⁊ ſanctus Tho. ad du
ciſſam brabantie. Jtem probo ratione ſic
Quilibet obligat⁹ ⁊ onuſtus licite pōt ſe
ipm exonerare. inſti. q̄bus mo. tol. obliga
tio. et maxime ſi nulla lege inuenit̃ ꝓhibi
ta exoneratio: vt in ꝓpoſito. Talis autem
eſt obligatus aut vero dn̄o: aut paupib⁹.
Aliam etiam concluſionē probo autorita
te Joan. de ligna. ſup c. cum ſit. dicentis.
Quicquid dicat Joan. anď. dubium ē an
epus hoc poſſit. Sed Joannes calderi.
dicit expreſſe ꝙ non poteſt. et idem tenet
dn̄s Hugo ⁊ frater Clarus. Sciendum
tamē ꝙ hoc inoleuit: quia epi cōmuniter
ſunt periti aut habēt peritos. ⁊ ſimplices
ſacerdotes impiti. ideo ad epiſcopos re/
currebant olim. quod tamē non oportet.
Eſt aūt vera oppoſita opinio ſm Archi/
dia. quādo nullus eſt deputat⁹ a teſtatore
qui incerta relicta diſpenſet. Eſt etiā ve/
ra de bonis publicoꝝ vſurarioꝝ que ad
ſolum epm pertinent: vt expſſe patz extra
de vſur. in c. q̄q; q̄q;. li. vj. Et de bonis iude/
orū non aliter. Et lz ipſi hoc ſibi reſeruēt:
intelligit̃ tamē quātū poſſunt de iure. Ad
primū eorum motiuū dicit̃ ꝙ illi canones
non loquunt̃ de chriſtianis: ſed de iudeis
quoꝝ diſpenſatio poteſt eſſe ſuſpecta chri
ſtianis: vt patet in c. cum ſic. Ad ſecundū
dicit̃ ꝙ ſi ratio valeret/ nullus diues poſ/
ſet diſpenſare ſupflua. ideo negat̃ ꝑma cō
ſequentia. cuius autor oſtendit ſe ignaruz
dialectice. Ad tertiū ď ꝙ talis conſuetu/
do eſt ꝯtra legez naturalē: vt. ſ. ꝑ eam q̄s
ad hoc obliget̃. Jtem eſt ꝯſuetudo ꝙ epi
ſibi reſeruēt hoc: ſed nō ꝙ eis a doctꝫ obe
diat̃ niſi in his q̄ iura mādauerūt. Ad q̄r
tū ď ꝙ eſt pater paupeꝝ diſpenſando bo
na ſui patrimonij ⁊ ſue eccl'ie ⁊ iudeorum
⁊ publicoꝝ vſurarioꝝ. ⁊ q̄n nullus eſt a te
ſtatore deputat⁹ executor teſtamenti. Eli
ce concluſiones.

Prima. Nō eſt neceſſe ꝙ incerta diſpē/
ſentur per epm: niſi ſint publicoꝝ vſurari/
orum vel iudeorum: vel niſi teſtator non
ꝓuiderit.

Scď a. Quilibet habēs talia: poteſt ea
diſpēſare iudicio cuiuſlibet ſacerdotꝫ pru
dentis ⁊ etiam laici: imo ſuꝑpſi⁹.

Tertia. Sine licentia tn̄ epi vel ſui con
feſſoris nulla debet ea ſibi retinere. q2 i ꝓ/
pria cauſa hō ſepe decipit̃.

Quarta. Si eps reſeruet ſibi diſpenſa
tionem incertoꝝ: intelligēdū eſt mandatū
q̄ntum ſe extendit eius autoritas. aliter
aūt nullus ei tenet̃ obedire q̄uis bonum
eſſet obedire ſi homo ſit timoris ⁊ n̄ ama
tor pecuniaꝝ.

Caſus. iiij.

q

Queritur quarto: vtruz
mortal'r peccēt mulieres q̄ ſuis
capitib⁹ pro crinibus imponūt
alienos capillos: Ad hoc autem ſuppoſi/
tis his que de ornatu dicit s. Tho. ij. ij.
q. j. lxix. ⁊ ſum. cōfeſ. iij. li. ti. xxxiij. ⁊ Pi/
ſanus ⁊ Archieps. Et ſuppoſito ꝙ hūa/
naꝝ opationum q̄dam ſunt de ſe bone: q̄
non pn̄t eſſe male. vt amare deū. ⁊ q̄dam
econuerſo de ſe male que non poſſunt eſſe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bone: maxime autoritate hūana: vt eūdē odire. et q̄dā indifferētes ad bonū ⁊ malū: vt ire ad eccl'iaʒ vel plateā. Et ſuppoſito etiā ꝙ q̄dā ornatꝰ ſit ad abſcōdēdū turpitudinē ex aliq̄ cā ꝓuenientē: puta ex īfirmitate: q̄ ſm s. Tho. vbi ſ. nō eſt pctm̄. ⁊ q̄dā ad fingēdā pulcritudinē maiorē q̄ ſꝑ eſt pctm̄ cū ſit fictio: ſʒ nō ſit mortale: niſi fiat in ↄtēptū dei vel ad finē pcti mortal'. ſecꝰ ad placendū cōiugi: aut leuē vanitatē. Suppoſitꝭ inquā his rn̄dēdo ad q̄ſtionē dico: ꝙ alienos capillos deferre non eſt mortale: niſi ex intētiōe deferētis. Nā eſſe pctm̄ mortale eſt ↄ legē nature vl' ſcriptā. qꝛ ſm Ambro. eſt trāſgreſſio legis. Hoc aūt nō eſt ↄ aliquā legē ſcptaʒ: vt patebit: nec etiā ↄ legē nature q̄ſi. ſ. malū de ſe. qꝛ nō poſſet dari caſus in q̄ ſine mortali m'lier poſſet talia deferre: puta ne frigore moreref: vel ne dep̄hēſa iniuſte moreretur: q̄ ſūt īſana. Ergo relinquif ꝙ ſit mortale ſolū ex itentiōe deferentꝭ eos ad finē ↄtrariū legi naturali vl' ſcpture. Sed ↄ. Primo. Nā p̄ſcidere ꝑtes hūani corꝑis ab eo eſt mortale: et taliter oꝑans eſt excōicatꝰ ꝑ q̄ndam extrauagantē Bonifacij ſecūdi q̄ incipit Deteſtādū. Sed capilli ſūt humani corꝑis ꝑtes: qꝛ nutriunf ⁊ augētur. So. Quāuis aliq̄ dicāt ꝙ nec ſunt aīati nec nutriunf ꝓprie: ſed augenf ꝑ appoſitionē materie eo mō q̄ glacies q̄ pendet a tectꝭ: tn̄ h̄ nō eſt veꝝ. qꝛ illud argumentū nō hꝫ terminū determiatū. Dico ḡ ꝙ ꝑficiunf formal'r aīa rōnali ſicut dētes ⁊ vngues: ſm opinionē ſcti Tho. ⁊ ſūt partes hūani corꝑis. ſed nō tales ſm aliq̄s vt ille de q̄bꝫ loquif decretalis p̄dicta: q̄ loq̄f de his q̄ ſunt ꝑfecte ꝑ aīam nō ſolū q̄ ad potētias vegetatiuas vt capilli: ſed etiam q̄ ad ſenſitiuas: vt manꝰ ⁊ pedes: q̄s euellens vt alibi ſepeliat excōicatꝰ ē. Si tamē etiā de capillis loquaf: hoc ſolū hꝫ ꝙ non licet eos auferre a mortuo: ſecꝰ a viuo. alioq̄n ſi talia neceſſario ſūt ſepeliēda: oporteret barbitōſores ſepulcꝝ facere in apotheca ſua. Scdo: qꝛ q̄ cām dāni dat: damnū dediſſe videf. extra d̄ re. iu. li. vj. Sʒ iſte dant cām ruine. So. Eq̄ ꝓbaref ꝙ nō p̄nt vultū oſ̄dere. Non ḡ dant cām: ſʒ occaſionem: imo nec dant ſemꝑ occaſionem ſed alij eā accipiunt: vt cū mulier ex iuſta cā ſe ornat: qꝛ tūc eſt ſcandalū paſſiuum ⁊ nō actiuū. Nō eſt etiā ſꝑ mortale dare occaſiōem in hoc: ſicut nec in alijs ornatibꝫ: ſm ſctōs. Tertio: qꝛ hoc eſt ſuꝑbire: cū ſit excedere mēſurā ſuā. Sol'. Suꝑbire non eſt excedere mēſurā ſue pulcritudis: ſʒ diuine legꝭ. qđ nō fit in ꝓpoſito: niſi ex intētione. Quarto. qꝛ nō minꝰ mortale eſt fingere pulcritudinē ꝑ capillos q̄ꝫ ꝑ veſtes ⁊ fucos: qđ tn̄ eſt mortale: dicente Cypano de talibꝫ: ꝙ deū videre nō poterūt. Sol'. ſm s. Tho. Cypanꝰ loquif qn̄ talia fiunt ad laſciuiā vel in dei ↄtēptuʒ. Quinto. qꝛ ē ↄ ſcpturā. j. Pe. iij. vbi d̄r. Quaꝝ. ſ. mulierū nō ſit extrinſecꝰ capillatura aut circundatio auri. So. Dicit ibi glo. ⁊ d̄r s. Tho. ꝙ btūs apl's loquif de q̄buſdā q̄ ſuis virꝭ exiſtētibꝫ in tribulatōe: ſe ornabāt vt placerēt alijs. Verūtn̄ nō oē qđ eſt cōtra ſcpturā eſt mortale: vt patꝫ de mēdacio iocoſo ⁊ v̄bo ocioſo. Et qđ hꝫ. j. Tim. ij. nō in tortꝭ crinibꝫ: ſm s. Tho. nō eſt ↄ ornatū ſobriū ⁊ moderatū. ſed ↄ impudicū ⁊ ſuꝑfluū ⁊ inuerecūdū. Sexto: qꝛ cōtra tales eſt lata ſnīa excōicatiōis ꝑ Joānē. xxij. a qua citra papā nō p̄nt abſolui in q̄dam extrauagāti. Sol'. Sic teſtaf Archie. iij. pte. ti. xxv. ca. lxxij. Eugeniꝰ ſuꝑ h̄ cōſultꝰ dixit ſe nō credere eā fuiſſe Joannis. vn̄ in regiſtro q̄ſita/non fuit iuenta. et eam (ſi fuit eiꝰ) idē Eugeniꝰ reuocauit tāq̄ꝫ ꝑiculoſam. Vnde ⁊ frater Angelus d̄ Clauaſ. ordīs minoꝝ in ti. ornatꝰ. de hac nō facit mentionē. Et tandē ibi cōcludit ꝙ nō negaret abſolutiōem mulieribus talia deponere nolētibꝫ. Ex q̄ habef ꝙ non ſit mortale. Elice ↄcluſiones.

Prima. Alienos capillos deferre non eſt de ſe mortale. ſed ſolū ex intētiōe.

Scđa. Nō eſt mortale vel veniale talia deferre ad abſcōdendū ſuā accidētalē turpitudinē: puta defectū capilloꝝ ex īfirmitate ꝓuenientē.

Tertia. Similiter ſi deferātur ex alia cauſa honeſta ⁊ licita: ſm diſcretiōem boni viri.

Quarta. Talia deferre ex leuitate vel inani gl'ia vel laſciuia/ſꝑ ē mortale vel veniale: iuxta intentionē.

Caſus. v.

Queritur quinto vtrum recidiuãs teneaꝛ cõfiteri peccata q̃ alꝰs eſt ꝯfeſſus: Ad qḋ reſpondeo ꝙ ſm s. Tho. in. iiij. di. xxij. q. j. ar. iiij. de hoc ſunt tres opiniões. Prima eſt ꝙ talis teneꝛ oĩa etiã in particulari recõfiteri: ſi cõfiteaꝛ alteri: vel eidẽ ſed imemori. Secunda ṽo ꝙ nec in pticulari nec in generali teneꝛ. Tertia ṽo ẽ: ꝙ teneꝛ ſolũ ad reconfitendũ in generali: ⁊ etiam in ſpeciali q̃ntũ ſibi videꝛ expedire ĩdirecte tanq̃ ad illud ſine quo non poteſt debitũ remediũ adhiberi ſuis pctis. Vt ṽbi gr̃a Si aliq̃s freq̃nter lapſum carnis ex aliq̃ occaſione paſſus ſit: illa ꝑ ſatiſfactionem amputeꝛ. Hanc tertiaꝫ (aliꝭs reprobatis) ſequiꝛ ſcrũs Tho. et Piſa. ti. confeſ. ij. et Ray. ⁊ ſum. confeſ. li. iij. ti. xxxiiij. Et eſt rõnabilis. quia ita faciẽda eſt cõfeſſio vt q̃s ſatiſfaciat intentõi eccleſie que intẽdit vt remediũ adhibeaꝛ pctõ. Videꝛ igitur ad hoc teneri q̃ freq̃nter ꝯtra id qḋ ſacerdoti dixit vel ꝓmiſit lapſus eſt in ideꝫ ex ꝯſuetudine. qꝛ tũc grauiꝰ peccat. extra de cõſue. c. vi. Tanto grauiora ſunt pctã q̃nto diutius infelicẽ aĩam detinẽt ⁊c. ⁊ grauiori tunc remedio opus eſt vt pctm̃ ď cetero caueaꝛ. Vñ q̃n confiteꝛ: teneꝛ dicere freq̃nter ſe lapſum in tale peccatũ. Jteꝫ q̃ ex naturali inclinatiõe: q̃a tũc oportet penitentiam eſſe ꝓportionatã ad moderandũ illã inclinationẽ. ſicut ei q̃ eſt nature calide ⁊ lubrice magis expedit aq̃ potus q̃ pſalmodia. Jtẽ q̃ ex cõmoditate peccãdi puta qꝛ domicellã tenet in domo: ⁊ cõſequẽter habet ad vota. Si tñ tu cõmoditatẽ ſubtraxiſti: videtur ꝙ tu non tenearꝭ

Sed ꝯtra. quia hoc in nulla lege ẽ ſcriptum. Sol. Hoc ṽtualiter ꝯtineꝛ in p̃cepto eccl̃ie de ꝯfeſſione: q̃ intẽdit vt taliter confitearis ꝙ poſſis curari. Secundo. qꝛ de pñia diſt. j. in c. menſuram. diciꝛ: Non eſt neceſſe vt que ſemel confeſſi ſumꝰ: denuo confiteamur. Sol. Verum eſt directe. ſed ſecus indirecte. qꝛ ꝓprie nõ eſt cõfiteri pctã p̃terita ſed p̃ſentia. Elice concluſiones.

Prima. Non eſt neceſſe reconfiteri peccata ſemel rite cõfeſſa: niſi quãdo ſine eis non pñt ſufficienter cõfiteri pñtia.

Secunda. Hoc aũt eſt: q̃n freq̃nter laberꝭ ex ꝯſuetudine vel robore aut inclinatione corporea: aut cõmoditate vel generaliter quacũq̃ occaſione.

Tertia Si tu es certus ex aliqua nouitate ꝙ non recidiuabis: non tenerꝭ vt videtur: quia iam remedium eſt appoſitum Etſi peccatum ſit grauius in habitudine ad peccata: tamẽ iſta grauitas nõ eſt eſſentialis ei.

Caſus. vi.

Queritur ſexto: vtꝝ exiſtẽs in mortali poſſit explere ſatiſfactionẽ iniunctã ꝑ his de q̃bus fuerat añ cõtri[tus]: Ad hoc reſpondet Guil. et Petrꝰ de pal. iiij. diſt. xv. ⁊ Rich. ac Sco. ibidem. et Piſanus in tit. ſatiſfactio. et multi multa loquunꝛ. verũtñ forte nõ vere diſſonant. Pro fundamẽto igitur accipio dictum Petri de pal. in. iiij. q̃uis non ad hoc ꝓpoſitũ: ꝙ duplex eſt ſatiſfactio. ſ. ſacramentalis: que fit ex iniunctõe ſacerdotis diſpenſantis ſacramenta. Et virtuoſa: que ſcꝫ fit ex ṽtute pñie pugnantis contra peccatũ. Deinde dico cũ Scoto: ꝙ penitens q̃ ſine cauſa non implet penitentiã iniunctam ⁊ acceptataꝫ: cõmittit inobedientiam mortalem. Vtrũ ṽo eam poſſit in mortali explere: ſanctus Tho. in iiij. vbi ſ̃. dicit ꝙ quidam dixerunt ꝙ ſic. ſed eſt inquit impoſſibile. q̃a oportet opera ſatiſfactoria eſſe deo accepta: cum nõ fiat ei ſatiſfactio ſm equalitatem: ſed ſm acceptationem: que acceptatio non eſt reſpectu eorũ que non placent: cuiuſmodi ſunt opera peccatoris. Subiũgit aũt ꝙ ſatiſfactio que fit per opera relinquentia poſt ſe effectum non eſt iteranda neceſſario. quia ſi talis peniteat: illa ſatiſfactio erit accepta deo in ſuo effectu. ſed tamen eam que tranſit oportet iterari: non aũt confeſſionem. quia hoc doctores non dicunt Hec ille. Videꝛ autẽ velle Nider mentẽ ſancti Tho. eſſe: ꝙ ſi effectus ieiunij iam trãſiſſet quando redit contritio: non valeret ſatiſfactio. Petrus aũt vbi ſ̃. q. j. art. iij. ſic

dicit. Tertia cõcluſio eſt: ꝙ qñ hõ de oĩbꝫ eſt cõtrit⁹ ⁊ cõfeſſus ⁊ abſolutus: accepta penitẽtia/ ſi illam pagat in mortali nouiter cõmiſſo: liberat ſe ab iniunctiõe ſacerdotꝫ: nec incurrit inobedientiã: ſicut ſi eaꝫ non feciſſet. qꝛ nõ eſt fortius vinculũ confeſſoris ꝙ̃ dei vel eccl'ie. Sed hõ in mortali exiſtens implẽdo p̄ceptũ dei de honore parentũ: vel eccl'ie d̄ ieiunio eccl'ie q̃dragesimali: ſe ab illa obligatiõe liberat. g̃ et h ſi'r. Qñ aũt ſatiſfactio relinq̃t effectuꝫ: redeunte charitate: valet rõne charitatis ⁊ ex iniunctione ſacerdotꝫ. Hec ille. Videt aũt mihi ꝙ opinio ſcti Tho. ſit eadeꝫ cum iſta. qꝛ ſctũs Tho. loquit de ſatiſfactione fructuoſa: vt patꝫ ex rõne ſua. Dicendũ igit videt ꝙ talis recidiuãs ſi expleuit iniunctã ſatiſfactiõe in mortali: nõ tenet replicare illã in ſpecie maxime cũ null⁹ ſciat ſe eſſe ſine mortali: ſed ſufficit ſi ſatiſfaciat deo ꝑ bona opa. Qđ ſi non facit: non peccat mortal'r. ſed in purgatorio exoluet equalentẽ iniuncte ſibi: niſi fuiſſet iniũcta exceſſiua. quia eo caſu exoluet tm̃ debitã pctis: ſm Cap. iiij. diſt. xix. Cũ g̃ dicit ſanctus Tho. ꝙ ſi tranſit reiteranda eſt: non intelligit eadem in ſpecie. ſed equalenter. Et cum d̄r ꝙ ſi relinq̃t effectum erit accepta in eo: itelligit q̃ntũ ſe extẽdit ille effectus. Ita ꝓbi g̃ra: ꝙ ſi effect⁹ tot⁹ ieiunij relict⁹ eſt vt. x. ⁊ qñ ſuꝑuenit charitas iam nõ eſt niſi vt. v. illa ſatiſfactio nõ eſtꝫ accepta niſi vt. v. ⁊ alia q̃nq; oporteret aliũde ſupplere. et hoc intẽdebat Alder: vt videtur. Sed contra. Peccata tua elemoſynis redime: Daniel. iiij. ⁊ tamẽ conſtat ꝙ ille rexerat in pctõ. Sol'. Elemoſyna relinquit effectum ſm ſcm̃ Tho. Et ita intendebat Daniel ꝙ peniteret regem. Ecce igit concluſiones.

Prima. Penitẽs eſt debitor pene ſatiſfactorie rõne pcti cõmiſſi: ⁊ rõne iniũctionis a ſacerdote: ſic ꝙ etiãſi ſacerdos iniũgat maiorẽ debito: tenet tñ ad eam.

Secunda. Si ſacerdos iniũgat ſatiſfactionẽ minorẽ debito pcti: penitens tenet ſupplere reſiduũ. ſi aũt maiorẽ: tenet eam explere. ſi tñ añ expletionẽ moriat: nõ ſoluet niſi debitã pctõ in purgatorio.

Tertia. Qui iniunctã ſatiſfactionẽ nõ relinquentẽ effectũ explet in mortali totam: tenet repetere nõ eandẽ in ſpecie ſed equalentẽ. Si aũt effectum relinq̃t/ tenet equalentẽ tantũ repetere q̃ntũ de illo effectu ſine charitate tranſiuit.

Quarta. Qualitercũq; expleat pnia: ñ eſt ꝓpter hoc neceſſario iterãda cõfeſſio.

Caſus. vij.

Queritur ſeptimo Vtrũ q̃libet chriſtian⁹ teneat ieiunare totã q̃dragesimã: Ad hoc reſpõdẽt oẽs doctores ꝙ q̃libet tenet. Qđ patet Primo: quia d̄r. ij. diſt. In his rebꝫ in q̃bꝫ nihil certũ ſcptura ſtatuit: mos populi/ mos dei. Nec refert vtrũ volũtas p̄ncipis ſcriptis aut factꝫ declaret. ff. de legibꝫ. l. de q̃bꝫ. Unde obligat rõnabilis ⁊ p̄ſcripta conſuetudo. d. ij. c. illud. et c. illa. Secundo: qꝛ videt expꝛ̃ſſe p̄cipi de cõſe. di. iij. non liceat. et c. nõ oportet. et c. placuit. et di. v. q̃dragesima. Sed intelligit: ſi q̃s poteſt. Pro q̃ nota duas regulas. Prima eſt ſcti Tho. iiij. diſt. xv. ⁊ talis. Quilibet p̄t ⁊ debet conſeruare vitam ⁊ robur neceſſarium ad ea q̃ ſibi incũbunt facienda neceſſario pro vita vel officio vel ſocietate conuiuentiũ: vel reſpectu eorũ que facere põt meliora ieiunio. Et intellige: incũbere neceſſario: quando al's eſſet notabile dãnuꝫ vel notabile incõmodũ. Et ſimil'r intelligo de officio ⁊ ſocietate quã relinq̃re non poteſt ſine incõmodo: vt cum q̃s icideret in latrones forte ſi ſolus eſſet: vel ſi q̃s relinq̃ret officiũ vix poſſet viuere: vt curſor vel laborator ⁊ hmõi. Qui cum p̄dictꝫ p̄t ieiunare dicit poſſe. Secunda eſt Guil'. ⁊ Piſani talis. Si cum p̄dictꝫ certus es ꝙ nõ poſſis: nõ req̃rit diſpẽſatio. Si es dubius: cõſule quẽlibet peritum ⁊ bonũ: puta medicũ conſcientiarũ vel confeſſorẽ bonum ⁊ prudentẽ. Qui ſi non remanet dubius: ſta iudicio eius ſine alia diſpẽſatõe. Si aũt remanet dubi⁹: oportet adire p̄latum qui non ſolum declaret: ſed declaret autoritatiue diſpẽſando. Unde pete epiſcopum ſi potes ſm Guil'. et Hoſtieñ. et Petrum de palude. Sin autem: pete parochianum. Ab iſta regula credo nullum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

doctoꝛem vere diſcrepare:⁊ſi apparent.
Temp⁹ aūt quo obligaris ad ieiunium:
ſm ſctm̄ Tho.⁊ Petꝝ de palu.⁊ Piſa.⁊
Nider.⁊ Archiepum eſt:poſt.xxj.annum
Licꝫ em̄ ante tenearis ex iure nature car-
nē ſubijcere ſpiritui:nō tn̄ ꝑ h̄ mediuꝫ ꝓpt̄
multo cibo indigere ad nutrimentū ⁊ au
gmentū. Nec eſt ſimile ſm Petꝝ de indi-
gentibꝫ cibo ad generationē.qꝛ diebꝫ ieiu
nij debent ꝯiuges abſtinere a coitu:⁊ ſe-
mel in anno ſufficit fecundare:⁊ cum ieiu
nio pl⁹ abūdat ſemē ꝙꝫ ſit neceſſe. Mod⁹
aūt ieiunādi eſt ſm ſctm̄ Tho.⁊ cōmunit̄
omnes:ſemel comedere in.ix.hoꝛa:ꝗ inci
pit in meridie ſi numerem⁹ hoꝛas per tri-
plicitates:dicēdo ꝑma:tertia:ſexta:nona
Si tamē numerem⁹ ꝑ ſingulas vnitates
hoꝛa nona eſt tertia poſt meridieꝫ. Et iſta
eſt hoꝛa prādij in ieiunio ſm legē:⁊ſi non
ſm ꝯſuetudinē. Videt̄ tn̄ velle Petr⁹ de
palu.ꝙ de iure extra q̄dragesimā liceat in
ieiunio prādere ꝙꝫ primū icipit triplicitas
none.i.tranſacto meridie.nō aūt in q̄dra
geſima. Dicit em̄ Petr⁹ de palude ꝙ in q̄
drageſima ⁊ſi nō opteat expectare veſpe-
rā diei ſed officij:tn̄ tardi⁹ debet comedi
ꝙꝫ in alijs ieiunijs:ita ꝙ in tali ieiunio de
bet ante prādiū eſſe tranſacta nona:ſicut
in alijs hoꝛa ſexta. Sed ſctūs Tho.i.iiij.
diſt.xv. videt̄ velle ꝙ in om̄i ieiunio opoꝛ
teat expectare finē none ſm legem.i.hoꝛā
tertiaꝫ poſt meridiem. Sed ego credo ho
die ſtandum ꝯſuetudini populi dei.xj. di
ſtin.in his. De collatione ſerotina dicit
Archiepus ⁊ cōmuniter doctoꝛes ꝙ licꝫ
ꝑ modū medicine.i.ne potus noceat:non
aūt ꝑ modū cibi. Dicit tamē idem ꝙ ſi nō
fiat cauſa medicine:pie interpꝛetandū eſt
ratione ꝯſuetudinis:niſi fiat in fraudem.
quod etiam ſentit Abbas.quia ſtandū eſt
ꝯſuetudini:ex quo vt d̄r ius nō eſt ad op-
poſitum. Intelligo aūt ꝙ fit in fraudem.
quādo ꝓpter famē. Intelligo ſ̄vo ꝙ licite
fiat ⁊ nō ꝓpter potū:quādo non fit ꝓpter
famem:ſed alia rōnabili cauſa: puta ꝓpt̄
doꝛmitionē vel vocem. Imo dicit Rich.
⁊ idem videt̄ ſentire ſctūs Tho.ꝙ ſiquis
ex ſenſualitate comedat aliqua:in tali col
latione nō frangit̄ ieiunium:niſi rōne ma
gni exceſſus. De pane aūt in collatiōe di-

citidē Archieps ꝙ ieiunium ſoluit. Sed
Angelica ⁊ Roſella dicit ꝙ nō: maxime
vbi eſt ꝯſuetudo:quibꝫ ſtandū eſt qn̄ aliō
nō habet̄. vel ſi habet̄:illud nocet ſtoma-
cho. Nam ex ſancto Tho.⁊ Petro de pa-
lude nō pōt ꝗ ad hoc haberi diſtinctio in-
ter panem ⁊ fructus ⁊ herbas. Et ſi dica
tur ꝙ ꝯſuetudo de nō comedendo paneꝫ
fecit legem. Dico ꝙ in foꝛo ꝯſcientie con-
ſuetudo nō obligat niſi quā intendit ꝑn-
ceps legiſlatoꝛ:ꝗ nō intendit vt ſine pane
bibas qn̄ ſine pane pot⁹ ꝗ indiges obeſſꝫ
Vel qꝛ fruct⁹ nō habes.vel ſi habes fru-
ctus:nō habes ſtomachū fructibꝫ opoꝛtu
nū. Pot⁹ aūt etiā ante prādiū ſm oēs fe-
re licet:etiā vini(⁊ ꝯſeq̄nter vt videt̄ licet
aliq̄d ſumere cauſa pot⁹ ꝑciſe.ſine quo.ſ.
pot⁹ impune ſumi nō poſſet)⁊ habet̄ ex-
p̄ſſe h̄ a ſancto Tho.i.iiij.diſt.xv.in q̄ſtiōe
de ieiunio.ar.iiij.q.j. Sed ꝯtra. Pꝛio.
qꝛ ſi tenemur:eſſem⁹ ꝑfectioꝛes chꝛo qui
vnā tm̄ q̄drageſimā ieiunauit. So. Ieiu
na vnā eo mō ꝗ chꝛs nihil mādu candō:
de inde ceſſa ſi vis:qꝛ te abſoluo Vel dico
ꝙ chꝛus nō indigebat ieiunio.ſed ieiuna-
uit vnā ad exēplū ⁊ foꝛmā nr̄am. Scdo.
Suppono ꝙ ieiuniū fiat ad ſatiſfaciēdū
ꝓ pctis. Tūc ſic. Chꝛs nō ieiunauit ꝓ ſe:
vt patꝫ.ḡ.ꝓ nobis.⁊ ꝯſeq̄nt̄ ſufficientiſſi-
me ſatiſfecit ꝓ nobis.qꝛ ei⁹ ſatiſfactio erat
infiniti valoꝛis. Igit̄ nos nō indigemus
ieiunio. So. Nego p̄ſuppoſitū.qꝛ fit etiā
ad moꝛtificandū coꝛp⁹ ⁊ mentē eleuādā.
Vn̄ etiam iuſti ⁊ ſcti tenent̄ ieiunare:ſm
ſctm̄ Tho. Dato tn̄ ſuppoſito:dico ꝙ chꝛi
ſtus nō intendebat ſic ſatiſfacere ꝓ nobis
vt nos de cetero nō affligeremur.ſed ſic:
vt noſtra ſatiſfactio eſſet deo grata medi-
ante ſatiſfactōe chꝛi a quaꝫ noſtra habet ef
ficaciā.ſicut etiam eſt paſſus pꝛo nobis:⁊
tamen opoꝛtet nos ſue paſſioni cōiungi ꝑ
pniam vel ſacramenta:que penitētia nr̄a
nō ſatiſfacit deo:niſi ꝟtute paſſionis chꝛi
Elice ꝯcluſiōes.

Pꝛima. Quilibꝫ qui poteſt ieiunare te
netur ⁊c̄.

Secūda. Ille dicit̄ nō poſſe: qui cū ie-
iunio nō poteſt ea que ſibi neceſſario faci
enda incumbūt. vel que ſūt melioꝛa ieiu-
nio: puta ꝑdicare.

Tertia. Utrum poſſis vel nõ poſſis: ſi es certus nõ oportet adire aliũ: necnõ ieiunãdo peccas mortaliter: etiamſi in parte fallaris: ſm Piſanuz ⁊ Petrũ de paludе. qꝛ ſ. credis te hr̃e cauſam ſufficientẽ ⁊ non habes.

Quarta. Si es dubius: ꝯſule peritum ⁊ bonum ⁊ illi adq̃eſce. ſi nõ dubitat: maxime medico timorato

Quinta. Si aũt dubitat: req̃re eum q̃ poſſit diſpẽſare. i. epm vel parochianũ: vł ꝓlatũ in religiõe

Sexta. Tp̃us aũt obligatiõis eſt. xxj. ann⁹: ⁊ tp̃s comedẽdi hora. ix.

Septima. Pot⁹ nec ante ꝑndium nec poſt ſoluit niſi fiat in fraudem: ſiue ſit vini ſiue aque.

Octaua. Panis nõ ſoluit ſi ſumat̃ ꝑ modũ medicine: vbi maxime nõ habet̃ ⁊c̃.

Caſus viij.

q Queritur. viij. Utrũ q̃ accedit ad ſacramentũ cõfeſſiõis. ſine dolore: peccet mortaliter? Ad h̃ aũt respondet̃ ſm Scotũ in. iiij. ⁊ dominũ Bonauẽturã ꝙ ſic. quia q̃ntum in ſe eſt perdit ſacramentũ. Idem videt̃ ſentire ſctũs Tho. qui dicit ꝙ accedens fict⁹ tenet̃ ſuã fictionem ꝯfiteri: qd̃ nõ eſſet verũ ſi eſſet ſoluz pctm̃ veniale. Nõ oportet tñ iſtũ dolorez eſſe ꝯtritionẽ: ſʒ ſufficit ſi ſit attritio. Differũt aũt ſm ꝑfectuz ⁊ imꝑfectũ iſta duo. Nam vtrunqʒ eſt dolor de ꝑterito peccato cum ꝓpoſito emendandi. ſed ꝯtritio eſt quãdo tantũ intendit̃ iſte dolor: ꝙ pctm̃ tantu diſplicet q̃ntũ debet placere de⁹. i. ſuꝑ omnia. Et oĩs reliqu⁹ dolor citra iſtũ ẽ attritio q̃ ſufficit ad nõ peccare mortalr̃ accedentẽ ad ꝯfeſſiõem. Jmo ſm Capreolum in. iiij. ſufficit vt tũc ꝯfitens gratiam ꝯſequat̃. quia aliquãdo iſta attritio eſt tãta vt v̾tute clauiũ fiat ꝯtritio. lʒ vt d̾t nõ ſemꝑ ſit tãta. Jmo viſo ſctõ Tho. in. iiij. di. xviij. q. j. ar. iij. q. j. ⁊ viſo nider: dico ꝙ oĩs attritio ſufficit ad ꝯſeq̃ndã grãm in h̃ ſacro. ⁊ i baptiſmo q̃ ordinat̃ ꝯ culpã niſi q̃s actu dum ꝑcipit ſacrm̃ ponat obicem. Jmo dico ꝙ ſufficit ſi q̃s vellet eſſe dolẽs in generali ⁊ particulari. qꝛ talis neceſſario eſt dolẽs ſm volũtatẽ d̾libatã ad quã eſſentialit̃ ꝑtinet attritio ⁊ ꝯtritio: lʒ forte nõ doleat ſm ſenſuz aut volũtatẽ naturalẽ: ꝓpter qd̃ d̾t etiã ſe nõ dolere. Eſt eñ cõtradictio ꝙ velim mihi aliq̃d diſplicere: ⁊ ꝙ nõ diſpliceat ſm rõnẽ deliberatã. quia cui aliq̃d placet ipa etiã cõplacẽtia placet pro eo tempore quo illud placet. Unde ⁊ matrem Gratiani hoc modo fuiſſe abſolutam Archiepus in chronica narrat. Et lʒ nõ approbet hiſtoriam: tamẽ nõ fefellit doctrinam. Sufficit igit̃ omnis dolor de peccato ⁊ ꝓpoſitum de futuro ſimul. Sʒ aduerte ꝙ ꝓpoſitum nõ eſt iudiciũ vł opinio. Unde ſtat ꝙ velim abſtinere in futurum: ⁊ tamẽ credo ꝙ nõ abſtinebo ſed mutabo voluntatẽ: quod tamen non vellem modo. ⁊ hoc multos fallit. Elice cõcluſiones.

Prima. Qui ꝯfitet̃ nõ dolẽs de pctõ: aut volẽs nõ cauere d̾ futuro peccat mortalit̃ ſi ꝯfitet̃ vt abſoluat̃

Scd̃a. Qui ꝓ̾o dicto mõ ꝯfitet̃: nõ vt abſoluat̃ ſed ad recognitionẽ ſui corã deo ⁊ ſacerdote: nõ peccat ex h̃. quia ſm Ric. nõ cõtemnit ſed veretur ſacramentũ. Unde talium confeſſio eſt audienda ⁊ eis cõſulẽdum: vt dicit̃ in cap. ꝙ quidam. de penitenñ. ⁊ remiſ.

Tertia. Contritus eſt cui peccatum ꝓpter deum diſplicet ſuꝑ oĩa: ſic ꝙ eſt paratus omnia in generali pati deo volente anteq̃ʒ denuo peccare: lʒ in particulari nõ cogitet nec debeat cogitare de hac pena vel illa.

Quarta. Attritus eſt oĩs ꝯtrit⁹: ⁊ q̃cũqʒ ali⁹ dolet d̾ offenſa dei: vt ſic q̃cũqʒ mõ cũ ꝓpoſito emẽdãdi

Quinta. Quicũqʒ eſt attrit⁹ ſine pctõ p̃t ꝯfiteri ⁊ petere abſolutionẽ.

Sexta. Silr̃ ⁊ q̃cunqʒ ſcit ſe velle hr̃e dolorẽ de pctõ i generali ⁊ ꝑticulari: ⁊ dictũ ꝓpoſitũ: lʒ neſciat ſe dolere

Septima. Oẽs tales ꝯſequunt̃ grãm i abſolutiõe: clauib⁹ ꝑficiẽtib⁹ imꝑfectũ dolorẽ: nõ eundẽ numero actualit̃: cũ attritio actualr̃ nunq̃ʒ fiat ꝯtritõis act⁹. iiij. di. xv. q. ij. arti. j. q. iij. ſʒ aliũ ſpecie vł nũero niſi ponãt obicẽ

Caſus.ix.

Queritur nono vtrū religioſus teneat᷑ ad officium attēte dicendum: Ad hoc autem reſpondet s. Tho. ij. ij. q. liij. et Piſa. tit᷑ hore. et Petrus de palu. iiij. diſt. xv. et archiepi. iij. parte, titu. xiij. et Archidiacono. in c. grauis. de cele. miſ. et Hoſtien. et Angelica ꝛ Panoꝛ. et oēs: ex q̄bus elicio mlťas concluſiones

Prima Non eſt autēticū ꝙ coꝛona clericalis obliget ad ſeptem hoꝛas canonicas. q̄a tamen gaudent tales ꝑuilegio clericali: debent ꝓ aliq̄d recōpenſare. Et bene facit eṗs aliquid iniungendo: Petrus de palude.

Secunda. Non eſt etiā autenticū ꝙ minoꝛes oꝛdines obligent ad officiū beate virginis: ſm eundē. lʒ debeāt tales vt s̄. Cum Petro eſt Angelica ꝛ cōis opinio: contra quā tn̄ Archiepi: cū Joan. andree videt᷑ dicere ꝙ tales tenent᷑ ad officium. Et Panoꝛ. dᷓt hoc eſſe tutiꝰ iuxta canoniſtaꝝ refugiū. Eſt aūt tutius etiā n̄ comedere piſces oſſeatos. Jdeo tu dic. ex q̄ nō habet᷑ a lege ꝙ nō tenent᷑: q̄uis teneātur vt dᷓt Petrus ad aliq̄d indeterminatū/ex ipſa honeſtate iurꝫ naturalis.

Tertia. Tenent᷑ autē ad ſeptem hoꝛas omnes q̄ ſunt in ſacris: niſi excuſent᷑ ꝓ nō poſſe habere breuiariū (quod tamen potius q̄ȝ bibliam emere tenetur) vel alia legitima cauſa. Concoꝛdant in hoc om̄es: quia non debet oꝛdinari quis in ſacris: niſi qui habet bn̄ficium: vel q̄ ad patrimoniū ſuum loco eccľiaſticoꝝ reddituū voluerit oꝛdinari. extra de pꝛeben̄. c. Eṗs. ꝛ c. Conſerui.

Quarta. Tenent᷑ etiā ſm oēs beneficiati: etiamſi non ſint in ſacrꝫ. xcij. di. c. finali. vbi dicit᷑ eccleſie deputatus. i. ꝓ beneficium: vt exponit Angelica. Sed itellige ſm Petꝝ de bn̄ficio reſpicientē officiū ſpirituale. Nam inſtantia eſt de hn̄te eccľiaſticos redditꝰ ꝓ officio matricularij: q̄ tn̄ nō eſt clericꝰ. ꝛ de magiſtro theologie vľ grāmatice qui non venit ad choꝛum: itellige etiam ſm eundem Petrū: ſi pn̄t ꝑcipere redditus.

Quinta. Item religioſi clerici profeſſi Extra de voto. c. Licet. qꝛ ſm Petꝝ ſunt pars eccleſiaſtici collegij. Et eadem rō eſt ſm Archie. ſi ſit monachus. ꝛ quia habet redditus: et eſt in religione inſtituta ad oꝛandum.

Sexta. Item ſm Petꝝ: nouitij clerici etiāſi nō ſint in ſacrꝫ: qꝛ ſuſtentant᷑ elemoſynis ꝛ gaudēt ꝑuilegio ꝛc̄. Sʒ qꝛ nec coꝛona nec oꝛdines minoꝛes obligāt: vt dictū eſt: elemoſyne etiā n̄ obligāt ad aliq̄d determinatuʒ recōpenſandū. foꝛte poſſet dici ꝙ tenetur q̄dem naturali iure ad oꝛationes ꝛ pſalmos vel hmōi: ſed nō ad ſeptem hoꝛas: maxime ſi officiū plene neſciunt. alioq̄n etiā cōuerſi tenerent᷑ addiſcere hoꝛas. Sed contra quia ſi ingrediuntur anio mutādi ſtatum: ſunt ꝟtualiter ac tacite ꝓfeſſi. Solu. Dico ꝙ verum eſſet ſi ingrederent᷑ anio mutandi ſtatū ꝓ ꝓfeſſione tacitā que olim etiā in mēdicantibꝫ licebat in ipſo ingreſſus exoꝛdio. ſecꝰ autē ſi ingrediunt᷑ cum anio mutādi ſtatū: ſed nō ſe obligandi ad iſtam mutatōem: ſicut cōmuniter faciunt. Sed in hac re canoniſte multi falluntur: vt foꝛte deo pꝛeuio alťs patebit.

Septima Item ſm Petrū ꝛ Archie. et Aug. de Ancho. cōuerſi tenent᷑ ad modū ſibi taxatū: ſed nō ad ſeptē hoꝛas. Sʒ intelligo: loq̄ndo in oꝛdie p̄dicatoꝝ ꝙ tenent᷑ eodē mō q̄ tenent᷑ ad grās ꝛ ſuffragia moꝛtuoꝝ: non aūt quaſi moꝛtaľr peccent ſi omittūt ꝛ nō ex ꝯtemptu. qꝛ nec naturali nec diuina lege p̄cipit᷑ eis ille determinatꝰ modus oꝛādi. ſimiľr nec lege canonica vel ciuili: q̄ nihil inueniunt᷑ oꝛdinaſſe de. vij. hoꝛis ꝓ laicos exoluēdis: nec ꝓ ſuas ꝯſtitutiōes: q̄ etiā ad veniale nō ligāt niſi rōne cōtemptꝰ vľ p̄cepti: qō p̄ceptum in hac re nō ē factū. Magꝫ aūt ſunt in ſtatu piclᷓoſo: qn̄ circa exercitia coꝛꝑalia ſūt notabiľr negligētes: qꝛ in dicto oꝛdie ad hoc recipiunt᷑: ꝛ ea ratiōe licet eis elemoſynas oꝛdinis in ſuos vſus cōuertere. q̄a ſeruiunt ſeruiētibꝫ populo ſm s. Tho. in opus cōtra religiōem impugnātes. Poſſunt tamē oꝛationi vacare ſm modū mandatū a conſtitutionibꝫ ꝛ ꝓmiſſum a pꝛelatis: imo ꝛ debent quantum ad eum qui

eſt in mãdato conſtitutionum.
Octaua. Rõne generalis conſuetudis
q̃cunq̃ teneť ad horas: teneť etiã ad offi
cium beate ꝟginis: vt videť. et rõne con/
ſuetudĩnis ſpecialis ad vigilias mortuo/
rũ: et ad aliq̃n celebrandũ iuſta cã. Imo
ſm aliq̃s q̃libet talis teneť q̃tidie ad miſ/
ſam legendã vel audiendã: lz hoc non ſit
veꝝ. qꝛ in c. vl. de priui. li. vj. patet ꝙ ep̃us
non teneť ad hoc: lz ſit ħ decẽs: et ꝯſeq̃nt
a fortiori mi͛ tenenť aliȷ: ñ obſtãte ꝙ ho/
re ad miſſam ordinenť. Petr͛ de pal.
Nona Quantũ ad intẽtionẽ aũt vľ at/
tentionẽ q̃libet ad officiũ obligat͛ teneť
in p̃ncipio officij hr̃e intentionẽ ſatiſfaci/
endi: ita ꝙ officiũ ꝑficiſcať ab intellectu ⁊
nõ ab imaginatiua: ſm Petꝝ. qd̃ intelli/
go actu vel habitu.
Decima. Infra officiũ aũt teneť ſic ad
ſe redire ſi fuerit mẽte vagat͛ ꝙ non ꝑeat
totaliter dicta p̃ma intẽtio ſm ſcm̃ Tho.
id eſt freq̃nter: que tñ freq̃ntia nõ põt ſub
certa regula comp̃hendi.
Undecima. Non tñ teneť q̃uis p̃cepto
eſſe attẽt͛: ſz ſine culpa mortali põt eua/
gari etiã a ꝓpoſito: dũmõ ſciat q̃d facit ſic
ſcz ꝙ ſtet p̃ma intẽtio. Hec ꝓbanť autori
tate Piſa. Pe. de pal. Angel ice: ⁊ mľtoꝝ
alioꝝ. Et rõne: qꝛ eccĩa ñ põt p̃cipe ſuꝑ ite
Duodecima. Mortale ẽ ta/ (rioribꝰ.
li dicẽdo officiũ ſe occupare ꝑ lõgũ ſpaci
um in exterioribꝰ: ſm ſcm̃ Tho. et ex c.
dolẽtes. qd̃ petr͛ exponit q̃n nõ cõpatiun
tur attẽtionez ad officiũ: qd̃ ego intelligo
ſec͛ ab his q̃ ad officiũ ſpectãt: vt voluere
chartas: parare libros: ⁊ hm̃oi. Lz em̃ ec/
cleſia d̃ interioribꝰ ñ poſſit p̃cipe: tñ d̃ exte
rioribꝰ põt. et de facto p̃cipit in dicto c. do
lentes: vt deuote dicatur. Sed ꝯ. q̃ s.
Tho. vbi s. dr̃: ꝙ q̃ ſpõte vagať videtur
deridere deũ. So. Illa deriſio eſt interp̃
tatiua ſolũ: cuiuſmodi ẽ in oĩ pctõ etiã ve
niali. Et p̃terea videť loq̃ nõ de pſallẽte:
ſed de orãte: ſic ꝙ aliq̃d petit a deo.

Caſus x.

Queritur decimo Utrũ
ꝑ indulgẽtias remitti poſſit pe
na iniũcta vľ iniũgẽda ꝓ pctĩs:
Ad hoc aũt reſpõdet s. Tho. ⁊ cõiter do
ctores in. iiij. di. xx. Piſa. titu. indul. ⁊ Pe
trus in. iiij. ⁊ ſum. cõ. ⁊ mľti aliȷ. Dicit igi
tur s. Tho. Oẽs dicũt ꝙ indulgẽtie ali/
q̃d valẽt. ſed q̃dã dicũt ꝙ nõ valẽt ad pe/
nã taxatã ſm iudiciũ dĩi in purgatorio: ſed
q̃ntũ ad taxatã a ſacerdote. Sed ħ eſt cõ
tra illd̃ p̃uilegiũ Petri: erit ſolutũ ⁊ i celo
id eſt in foro dei. Itẽ eccľia remitteret ad
penas grauiores. Ualẽt igiť ad penã de/
bitã ſiue taxatã: ſiue non. quia ꝓpter vni/
tatẽ corꝑis myſtici vn͛ põt ꝑ alio ſatiſfa/
cere. Sancti aũt q̃ habuerũt ſatiſfactionẽ
ſuꝑabũdantẽ: nõ intẽdebãt ſatiſfacere pro
hoc vľ illo: alioq̃n talis ꝯſeq̃reť remiſſio/
nẽ ſine indulgẽtia: ſed ꝓ tota eccľia. ſic de
ſe ſcribit Paul͛ Col. j. Sic igiť iſta meri
ta ſunt cõmunia: et cõſeq̃nter diſpẽſanda
ꝑ p̃ſidentẽ toti͛ eccľie. Sũt ãt tot ꝙ oẽm
penã q̃buſcũq̃ debitã excedẽt rõne ſatiſfa
ctiõis chr̃i infinite. Poteſt aũt fieri ꝑ aliq̃
ſpũali: ſicut q̃ orat pro rege Frãcie habet
decẽ dies idulgẽtie. Et ꝑ tꝑalibꝰ vt ordi/
nanť ad ſpũalia. i. pacem eccleſie ⁊ hm̃oi.
Quantũ aũt valeant: q̃dam dicũt ꝙ men
ſuranť ſm deuotionẽ ſuſcipientiũ: lz eccľia
aliter p̃dicet: vt pie ⁊ vtiliter decipiat.
Sed ꝯ: quia eccľia nulli͛ eſſet autorita
tis ſi ficte doceret. Aliȷ ꝙ ſm q̃ntitatem
dati vel facti ꝑ indulgẽtia. Sed cõtra:
qꝛ nõ valerẽt ad remiſſionẽ: ſed ad cõmu
tationẽ. Itẽ in p̃dicatiõe eccľie eſſet falſi/
tas: cũ aliq̃n ꝓ minore p̃diceť maior. Aliȷ
ꝙ ſm cauſam faciendi indulgẽtiã. Sz
ꝯtra: q̃a ꝑ eadẽ cã aliq̃n maior: aliq̃n mi/
nor dať. Ideo tantũ valent q̃ntũ intendit
is q̃ eas dat ⁊ applicat. Hec s. Tho. Et
conſequenter quantuz valere p̃dicantur.
Et ſic intelligiť ꝙ valent tantum quantũ
ſonant. i. ſi dicitur centũ: non ſunt. xc. Ua
lent igitur ſm Piſa. cui cõſonat Ray. ⁊ s.
Tho. quantũ ſonant. i. xl. dies indulgen
tie valent tantũ quantuz. xl. dies pnĩe ſm
taxationẽ factã a iure vel ſacerdote vľ di/
uina iuſticia. qꝛ iſti dies non ſunt dies celi
ſeu purgatorij: ſed mũdi. Intendit autem
ꝙ iſti. xl. dies tantũ valent q̃ntum ſiquis
xl. diebꝰ faceret pniam ſm cõem impoſi/
tionem iuris vel ſacerdotũ vel iuſticie di/
uine: ſiue iſta pnĩa ſit iniũcta: ſiue non. Et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

intellige ẜm taxatiōem diuine iuſticie ꝓn cipaliter: iuris aūt ⁊ ſacerdotū ſecūdario inq̄ntum taxant ẜm iuſticiā dei. Iſti aūtē dies taxari hic ẜm iuſticiā dei ⁊ ẜm iura vel ſacerdotes ꝯformiter ad illā: nō valent ꝑciſe .xl. purgatorij. q꜡ cum foꝝ ſit diuerſum forte ꝙ dies nō reſpōdet diei: ſed paucis diebꝫ pōt q̄s hic ſoluere pn̄iam ibi faciendā longo tp̄e. Ideo dicūt iſti ꝙ nō ſunt dies purgatorij .ſ. q̄ntum eſt ex intē tione eccl'ie: ſiue iſti dies reſpōdeant illis ſiue nō. Vn̄ ſicut d̄r Piſa. ⁊ Herue' .i. iiij diſt. xx. ſicut .xl. dies pn̄ie pl' valēt vni q̄ȝ alteri rōne deuotiōis maioris: ita ⁊ .xl. dies indulgētie. Sed h̄ nō videt̄ hr̄e locum vbi dat̄ plenarie. Quibus aūt valeant dicet̄ in ꝯcluſionibꝫ. Sed contra Primo Deut. xxv. Scd̄m menſuram delicti erit plagarum modus. ergo nihil valent. Solu. Plaga .i. penitētia chr̄i eſt mea ꝑ attributiōem vicarij eius: ⁊ ipa eſt eq̄ magna ⁊ maior omnibꝫ peccatis. Et ſic indulgētia nō facit q̄n ẜm menſurā delicti ſit plagarum modus. Secundo. Nam inferior puta papa: non pōt abſoluere ab eo ad qd̄ ſuperior ligauit .i. deus. Solu. Papa nō me abſoluit a pena: ſed dat mihi vnde illa ſoluam .ſ. merita chr̄i ⁊ ſanctoꝝ. Elice igit̄ ꝯcluſiones

Prima. Indulgentie valent ad remiſſionem pene hic vel in purgatorio tolerande.

Secūda. Poſſunt fieri ꝓ cauſa ſpirituali: ⁊ ꝓ tēporali in ordine ad ſpūalem. ſed ſine legitima cauſa nō valent licȝ valeant ſi fiant indiſcrete .ſ. ꝙ homines quaſi ꝓ nihilo ab operibus penitētiū reuocent̄. Hec ſctūs Tho.

Tertia. Hoc qd̄ d̄r ꝙ tantū valēt q̄ntū ſonāt: intelligēdū eſt q̄ntū valere ꝑdicant̄ ſiue de q̄ntitate idulgētie ⁊ nō d̄ ſono verboꝝ. q꜡ valēt tantū q̄nta eſt intētio dātis q̄ poti' attēdēda ē q̄ȝ ꝟba

Quarta. Valēt aūt q̄ntū valere ꝑdicā tur q̄ntū ad q̄ntitatē diſcretā ẜm Herueū .a. ſi dant̄ .x. dies ſūt .x. ẜm ꝙ iuſticia diuīa taxaret. ſȝ q̄ntū ad ꝯtinuā ſeu intēſiuā nō valēt eq̄lit̄ oibꝫ

Quinta. In doctrina eccleſie nulla falſitas continetur: ⁊ ipſa debet eſſe regula fidei noſtre.

Sexta. Nō valent exiſtētibꝫ in mortali. q꜡ dant̄ ad remiſſionē pene ⁊ nō culpe. Et lȝ tales ſint magis idigētes: tn̄ ſūt minus capaces

Septima. Valēt āt ⁊ religioſ' ſi obſeruēt tenorē bulle: ſed tn̄ ꝑ illas nō remittūtur impoſita i foro capl'i. q꜡ nō ē pn̄iale ſȝ iudicatiua. Tho.

Octaua. Nec tn̄ oportet religioſos exire clauſtra ꝓ indulgētijs. q꜡ lȝ indulgētie pl' valeāt q̄ ad remiſſionē pene q̄ȝ obſuātia: tn̄ ecōuerſo eſt q̄ ad adq̄ſitionē ꝓmij: qd̄ ē meli' .ſ. Tho.

Nona. Valent etiā defunctꝭ ſi ꝯtinet̄ i tenore bullaꝝ: dūmō aliq̄s faciat qd̄ mādat̄ .s. Tho. Nec tn̄ ſequit̄ ꝙ plat' poſſit ꝓ ſuo libito aīas a purgatorio liberare: vt d̄r s. Tho. q꜡ inq̄t ad h̄ ꝙ indulgētie valeant req̄rit̄ cā ꝯueniēs

Decima. Auxiliū dare intelligit̄: q̄ dat ẜm ſuā facultatē. nō āt q̄ citra: vt rex dās obolū .s. Tho. Sed tn̄ dans citra facultatem ꝯſequit̄ partem indulgentie ꝓportionalē: vt innuit ſctūs Tho. iiij. diſ. xx. ar. iij. q. ij. ar. iiij.

Undecima. Cū q̄s dat citra ſuā facultatē: ꝯſequit̄ pl' vel min' ẜm ꝙ dat. ſanctus Tho.

Duodecima. Confeſſio requirit̄ vl' nō requirit̄ ẜm ꝙ intēdit is qui dat indulgētiam. quia q̄ntuȝ eſt ex natura rei ẜm oēs nō requirit̄ cōfeſſio ſed ſufficit charitas ⁊ contritio.

Tredecima. Lȝ ꝓbabilr̄ dicat̄ ꝙ cū papa d̄r: ⁊ ꝯfeſſis. intēdat dare ſolū his q̄ p' ꝯfeſſionē nō inciderūt i mortale: tn̄ mihi videt̄ ꝙ ꝓbabili' dicāt alij ꝙ intēdat dare oibꝫ q̄bꝫ pōt: ſi ſcil' in anno ſūt ꝯfeſſi .i. oibꝫ q̄ ſunt in charitate facientibꝫ id qd̄ mādatur. q꜡ papa nō facit indulgentiā (vt ſuppono) ad inducēdū ad ꝯfeſſionē: ſed ad aliud: puta elȳnā. Q꜡ aūt d̄r: ꝯfeſſis: intelligit̄ ẜm ſtatutū eccl'ie q̄ mādat ſcil' in anno ꝯfiteri: ſicut expꝛ̄ſſe tenet Panor. in c. oīs. extra de peni. ⁊ re.

Quartadecima. Qui pōt ꝯfiteri anq̄ȝ accedat ad idulgētiā: bonū eſt: q꜡ ſecuri' q̄ tn̄ nō pōt: nihilomin' accedat: q꜡ certū nō eſt. ꝙ eā nō ꝯſequat̄.

Caſus xj.

Q Veritur.xj.Utrū liceat adorare imagines: Ad qđ reſpōdetur ex s.Tho.iij.di.ix.q.j.ar.ij.q.ij.ꝛ.ij.ij.q.xciiij.ꝛ i tractatu de decē pceptis. Pro q̄ ſciēdū eſt vt ptz.ij.ij.q.ciij.ꝙ deū honoram⁹ honore latrie vt ei exhibeam⁹ reuerentiā ꝙ ē pn cipio oīm bonoꝝ.angelos aūt ꝛ homīes dulia.ſʒ hoīes excellētes hyꝑdulia:vt beatā ṽginē. Eodē aūt honore q̄ aliquē adoram⁹ poſſum⁹ adorare imaginem ei⁹ vt imago ē:vt dr.iij.vbi ſ.qꝛ ſm Ariſ.ḋ memora ꝛ rmīniſcē.eodē motu ferť qs ī imaginē vt imago eſt:ꝛ in id cui⁹ eſt imago.ſec⁹ vt imago ē res. Igiť imagies chri vt imagines:adorant latria:ſctoꝝ aūt dulia vel hyꝑdulia. Sed ꝫ Primo. Nā Exodi.xx.dr. Nō facies tibi imaginē. ḡ a fortiori nō debet adorari. Solu.dr ſā.Tho.in.iij.ꝙ in veteri lege fuit ꝓhibituʒ facere imagines:nō ſimplr:cū in ſanctuario fuerint cherubin:ſed ad adorandū Primo qꝛ ille ꝑpl's erat ꝓn⁹ ad idolatriā.ꝛ Scđo qꝛ de⁹ cū adhuc nō eēt incarnat⁹ nō erat figurabiľ. In noua aūt eſt ꝯceſſum:qꝛ ceſſat vtraqꝫ rō. Scđo:qꝛ h̄ ſolū eſt q̄ idolatras irridem⁹:qꝛ adorāt op⁹ manuū ſuarū So. Prim⁹ itroducēs honorē imaginū in gentib⁹ videť fuiſſe Nin⁹:q̄ fecit imaginē Belo pri ſm Bedā:ꝛ ei diuios honores exhibuit. Sed idolatre credebāt ex vi ſideꝝ imagib⁹ ineſſe deitatē:ſicut Hermes(vt teſtať Aug.de ciui.de)dixit datū eſſe hoīb⁹ facere deos.iō adorabāt imagines vt res:qđ nos abhꝛrem⁹. Itē adorabāt imagines irrōnaliū:vt ſol:lune ꝛc. Tertio. Nā imago ſiue vt res ſiue vt imago ſemꝑ eſt creatura.ḡ nunqꝫ eſt adorāda latria. So.Lʒ creatura nunqꝫ adoreť latria vt termin⁹ vltim⁹ adoratiōis.ſec⁹ vt mediū ꝛ rō adorādi ſiue vt imago. Quarto. In cultu diuio nō ſūt exhibēda niſi ea de q̄b⁹ habeť in ſcrptura:cuiuſmōi nō ſunt imagines. So. Sicut dr ſctus Tho.imagines ſūt itroducte Primo a chro ad abagaꝛ mittente ſuā imaginē:vt dr ī Eccl'iaſtica hiſto. Scđo ab apl'is.qꝛ tꝑe eoꝝ Lucas ſm Damaſce.depinxit imaginē chri ꝛ virginis:ꝛ imaginē chri ſecuʒ ferebat:vt dr in ei⁹ hiſtoria. Multa aūt apli tradiderūt q̄ nō ſūt ſcpta:ꝛ h̄ eſt vnū. Unū in ꝯcilio romano vbi fuerūt mille epi ſm ſāctū Tho.ſtatutū eſt vt pingerenť imagines. Primo vt ſint libri laicoꝝ. Scđo:vt magis ſint i memoria myſteria chri. Tertio ad excitādā deuotionē.qꝛ.ſ. magis ſolēt mouere viſa q̄ꝫ audita. Elice vt libet ꝯcluſiōes

Caſus xij.

Q Veritur.xij.Utrū aliqđ aliud ab imagine dei ſit adorandū latria: Ad qđ viſo ſctō Tho.iij.diſt.ix.ꝛ.iij.q.xxv.ꝛ viſo mgr̄o Petro hgo.in ſuis etymol.rn̄deo ꝙ cū res irrōnaľ nō ſit in ſe digna aliq̄ honore vľ adoratiōe:nō pōt adorari niſi vt aliqđ ē nature vľ ꝑſone intellectual. Qđ duplr eſt. Uno mō:qꝛ eſt ei⁹ imago. Alio mō:quia eſt eius inſtrumentū quo tangēdo vtiť ad agendū vel patiēdū:vt veſtes:calciamēta:patibulū:ꝛ huiuſmodi.niſi ſit creatura rōnalis vt crucifixores. Hoc aūt inſtrumētū eſt duplex.ſ.q̄ddā tāgēs tactu ꝑſenti realiť vel apprehēſiue.ꝛ q̄ddā qđ ſolū tetigit ī ꝑtito:nūc aūt nō tāgit realiter nec apprehēdiť vt tāgēs actu ſeu vt ꝯiūctū:vt crux q̄ olim tetigit mēbra chri. Et h̄ iteꝝ ē duplex.ſ.q̄ddam qđ tangit ꝑ ſe ꝛ ſm ſe:vt ipa totalis crux q̄n erat integra:ꝛ ſilr (ne fiat magna vis in ṽbis)quelibet ei⁹ pars q̄ re fuit cōiuncta mēbris chri. Et q̄ddam qđ tangit ſolū gr̄a alteri⁹:vt ille particule q̄ mō ſūt ſeparate ꝛ nō fuerunt in extremitate crucis:ſed vel ſub terra vel intra groſſiciē illius ſcti ligni. Cū igiť ſm s.Tho.duplex ſit rō adorandi creaturā latria.ſ.qꝛ vel eſt imago chri:vľ qꝛ ipm tetigit:etiāſi nō ſit imago. Dico ꝙ rōne ꝯtact⁹ mlťa ſūt adorāda latria:vt q̄cūqꝫ inſtrā chri ipʒ tetigerūt ſi ꝑ itellectū accipiāť vt ꝯiūcta ꝑſone chri vt calciamēta ei⁹:ꝛ ſpine corone:ꝛ veſtes ꝛ hmōi:etiāſi chrm nō tetigerūt niſi i ſuo toto. Quod ptz:quia omnes partes de q̄bus credim⁹ ꝙ ſint crucis q̄ tetigit chrm ſic adoramus. Si tn̄ talia ꝑꝑhēdanť nō

vt ꝯiũcta chr̃o de p̄ſenti: ſed ſolũ vt aliq̄d chr̃i: ſic adorant hyperdulia: vt patꝫ.iij. vbi ſup̄. Siq̄s aũt dicat ꝙ i ea re q̄ adorat̄ non habet locũ diuerſa acceptio eiꝰ ſm̄ ꝯſiderationẽ: dicendũ eſt ei ꝙ nullꝰ adorat ſane lignũ abſolute: ſed ſolũ diſtinguẽdo ꝑ intellectũ actu vel ꝟtute. rõnem ligni vt lignũ: a rõne ligni vt imago. Crux igit̄ q̄ chr̃m tetigit ſm̄ mentẽ ſcti Thom. adoratur tripliciter. Primo vt imago. ꝛ h̄ eſt cõe etiã crucib̄ q̄ nõ tetigerũt illũ. Et ſcd̃o vt res chr̃i ei ꝯiũcta. Et tertio res chr̃i ei nõ ꝯiũcta. Tertio mõ adorat̄ hyperdulia non obſtãte ꝙ ille honor ſit chr̃i ꝛ n crucis. qꝛ lꝫ chr̃s in ſeip̄o ꝛ in ſua imagine ꝛ i ſua re ſibi ꝯiuncta adoret̄ latria: in re tñ nõ coniũcta adorat̄ hyperdulia. qꝛ adorat̄ in alio.

Sed ꝯtra Primo. Nã ſi ꝯtactꝰ eſt ſufficiẽs ratio adorãdi latria: btã ꝟgo debe-ret adorari latria. Solu. Btã ꝟgo ꝛ rõne imaginis ꝛ rõne ꝯtactꝰ: ẽ q̄dẽ digna adorari latria eq̄ bñ vt imago depicta ꝛ veſtimenta: ſꝫ tñ adorari nõ debet latria. qꝛ cũ in ſe ſit q̄d adorabile: videt̄ ille honor ſiſtere in imagine vt res eſt: ꝛ eẽt ꝑiculũ idolatrãdi. Scd̃o. Nã idẽ ſequit̄ de aſello quo chr̃s eſt vſus aſcendẽs ad paſſionẽ in hieruſalẽ. Sol. Vtiq̄ ille aſellꝰ vt ꝯiunctus chr̃o eſſet adorandꝰ latria: ꝛ vt nõ coniunctus hyperdulia: nec debet h̄ alicui eſſe ridiculũ: quia cum eſſet animatꝰ dignior fuit lapide ſepulcri: quẽ veneramur. Elice igit̄ cõcluſiones

Prima. Crux q̄ chr̃m tetigit rõne ꝯtactus ꝛ rõne imagis adorat̄ latria

Scd̃a. Lãcea aũt q̄ chr̃m tetigit ꝛ claui ꝛ reliq̄ adorant̄ latria vt ꝯiũcta chr̃o rõe ꝯtactꝰ: ſꝫ nõ rõne imagis.

Tertia. Omnis crux in quacunq̄ materia adorat̄ latria: qꝛ eſt imago: nõ autẽ omnis lancea vel clauus. qꝛ hoꝝ nullum eſt imago. ꝛ q̄dam chr̃m tetigerũt q̄dam ꝟo non.

Quarta. Ea q̄ chr̃m tetigerũt ſi ꝯſiderent̄ ꝑciſe vt res chr̃i. i. nõ vt ei ꝯiũcte adorant̄ hyperdulia.

Quinta. Partes ſancte crucis q̄ chr̃m tetigit: q̄ actu chr̃m nõ tetigerũt de ꝓpinquo niſi in ſuo toto: adorant̄ latria gratia alterius id eſt chriſti ꝛ ſui totius in quo tetigerunt.

Sexta. Nõ ſolum dei imago artificialis ſed etiam naturalis puta hõ maxime crucifixus vel angelus eſt digna adorari: ſed rõnal' nõ debꝫ adorari niſi ea adoratiõe q̄ eſt digna in ſe

Septima. Licꝫ btã ꝟgo ſit duplici rõne digna adorari latria: tñ illicitũ ẽ ſic eã adorare.

Octaua. Eadẽ eſt rõ de reliquijs illiꝰ aſelli ſi inueniunt̄ ſicut ꝛ de alijs q̄ chr̃m tetigerũt: excepta ſubſtantialis forme mutatiõe: q̄ tñ nõ obſiſtit adorationi: vt ptꝫ ĩ reliquijs ſcõꝝ.

Nona. Nulla creatura irrõnalis ſm̄ ſe eſt aliq̄ mõ venerãda: ſꝫ ſolũ vt imago vel aliq̄d aliõ alteriꝰ

Caſus xiij.

Queritur. xiij. Vtꝝ ornatꝰ mulierum ſm̄ morẽ patrie ſit meritum aut peccatũ veniale aut mortale. Ad hoc autem reſpondet ſanctꝰ Thomas. ij. ij. q. clxix. ꝛ Piſanus ꝛ Auguſtinꝰ ad Preſidium. ꝛ Alexan. de ales in. ij. ꝛ Archiep̄s ij. parte. ti. iiij. c. v. Ex quib̄ ſic reſpondet̄ Qd̃ ſanctoꝝ patrum documento ſancitũ nõ eſt: ſupſtitioſa adinuentione nõ eſt preſumẽdum. ij. q. iiij. ꝯſuluiſti. Sed nec ſcripture nec ſancti dicunt hoc eſſe mortale: niſi in certis caſib̄ Igit̄: alijs nõ erit mortale: per argumentum a ꝯtrarijs: vt diſt. xxv. qualis. Sed cõtra Primo. qꝛ ſcriptura talib̄ cõminatur Eſaie. iij. ꝛ Cyprianus dicit ꝙ purpura ꝛ ſerico induti chriſtum induere nõ poſſunt. Solu. Intelligitur in caſu in quo eſt mortale. Secũdo. quia eſt ꝯtra ſcripturam apoſtolicã. j. Petri. iij. Quarũ nõ ſit ꝛc̃. Et. j. Tim̃. ij. Nõ in tortis crinib̄ ꝛc̃. Contra iſtam autem ſcripturam nõ eſt diſpẽſatio. xxv. q. j. ſunt quidam. imo per antiquam cõpilationẽ decretalium ꝓhibent̄ veſtes inciſe ꝛ huiuſmodi ſub pena ꝓuationis ſacramentorum. Solu. Ratio militat de his que cõtinent̄ in doctrina apoſtolica ſub ꝓcepto. Que aũt ſint talia ex modo loq̄ndi ꝛ neceſſitate materie de qua eſt ſermo: ꝛ decla

ratiōe ſcroꝝ accipit. Et ad antiquā compilatiōem dr ꝙ in noua nō habet ꝗ obſuat. Jtē dicit ꝙ aliqñ leges vel non recipiunt moribꝫ vtentiū: vel ꝯtraria ꝯſuetudine abolent. diſt. iiij. ca. deniqꝫ. ⁊ ſeqntibus. Tertio Matth. xiij. Ve illi ꝑ quez ſcādalū venit. Sed ve ſm Hiero. importat damnatiōem eternā. ad qđ facit đ iniur. ⁊ dam. c. ſi culpa. Sol. Ornat[illegible] ſignū eſt ſcādalū acceptū ⁊ nō datū de ꝗ ꝓcedit rō. Sciendū eſt aūt ꝙ in h dupľr ꝯtingit pctm̄. ſ. ex intētiōe ⁊ ex ipo facto. qđ ꝑ ꝯcluſiones declarat

Prima. Ornat⁹ ſemꝑ ē mortale ſi intēdat ruinā alicui⁹

Secunda. Similiť ſi intēdatur vana gloria finaliter. id eſt ſic ꝙ eſſet mulier parata peccare mortaľr anteꝗ̄ talem ꝑdere laudem.

Tertia. Similiter ſi intendat complacentia in ornatu ſic ꝙ ruina alteri⁹ nec intendat nec etiā curet. Et ſic intelligit Petrus de tarāta. illud Aug. Nihil eſt adeo veniare qn fiat mortale dū placz. di. xxv. §. criminis. Et dico ruinā nō curari cū eſt parata nō deſiſtere: etiāſi ſciret aliquē ide ruinā paſſuꝝ

Quarta. Si aūt intendat laus vľ complacentia: curata ruina ⁊ nō finaliter: eſt veniale.

Quinta. Si autē intēdit placere viro ne ſe ꝯtēnat vel ſequat alienas: nō eſt peccatū rōne intētiōis: niſi forte rōne magni exceſſus.

Sexta. Si aūt intēdit abſcōdere maculā aut vitare alienas deriſiōes: ē nullū pctm̄ ꝯtr leue

Septima. Quantū ꝟo ad factū ipum rōe ꝓdigalitatꝫ: erit mortale ſi ſit magn⁹ exceſſus iudicio viri prudētꝫ.

Octaua. Rōne ꝟo incentiui erit ſimiliť mortaľ ſi ſit magn⁹ exceſſus: aľs nō erit mortale ſi ibi ſit aliqs exceſſus paru⁹: vel nullū ſi nullus exceſſus: quia non erit occaſio data ſed accepta. arti. xxiij. q. v. de occidendis.

Nona. De fucis dico ꝙ ſine pctō deferunt ad abſcōdendā maculaꝫ a nuptis ⁊ nubilibꝫ ſm ſcm̄ Tho. aľs ſemꝑ eſt pctm̄ licꝫ nō ſemꝑ mortale rōne intētiōis vľ incentiui. Hec oīa ſunt doctrina Archie. ⁊ mens ꝓdictoꝝ: qbꝫ adde: ꝙ qñ ornatus nō eſt pctm̄: tūc ſuppoſita gratia eſt meritū. qꝛ omnis act⁹ deliberat⁹ ī habēte gratiam eſt pctm̄ vľ meritū ſm doctrinā Capreo. ⁊ theologoꝝ

Caſus xiiij.

Queritur. xiiij. Vtrū poſſint remitti venialia ſtante cōplacentia ad illa: Ad h autē reſpondet ſctūs Tho. iiij. diſt. xvj. q. ij. ⁊ diſt. xxxij. q. ij. cui concordat Piſanus ti. pctm̄. v. ꝑ infraſcptas ꝯcluſiones.

Prima. Nullo modo poteſt peccatū veniale remitti q̄diu placet in hac vita quo ad culpam: nec ꝯſequēter quo ad penam ꝗ nō tollitur ſtāte ſua cauſa. i. culpa: quia nō pōt remitti niſi volūtas iordinata reordinetur: quod eſſe nō poteſt q̄diu placet peccatum.

Scđa. Nec tñ ad ei⁹ deletionez reqrit actualis ꝯtritio de ſingulis: qꝛ oblita nō poſſent deleri

Tertia. Nec ſufficit habitualis: qꝛ non ſtaret cū pnia: ⁊ ꝯſeqnť nec cū gra. quod eſt falſum

Quarta. Sufficit aūt ꝟtualꝭ ⁊ implicita: q eſt qñ qs talem exercet actū ꝙ actualiter de veniali doleret ſi occurreret. de ꝗ actu patebit i ſeqn.

Quinta. Delent ꝑ actū generaľ confeſſionis: quia eſt actus charitatis ꝯtra illa directus: niſi habitualiť teneantur in voluntate.

Sexta. Et ꝑ ſacram cōmunionē. de cōſe. diſt. ij. cum omne. ⁊ c. ſi quotiēſcunqꝫ. ⁊ vt addunt qdā ꝑ extremā vnctionē. extra de ſacra vnctiōe

Septima. Per aquā bñdictaꝫ: de ꝯſe. diſt. iij. aquā

Octaua. Jtē ꝑ elemoſynas. de pe. diſt. j. quam oblatiōem. ⁊ ca. medicine. ⁊ diſt. iij. ſane.

Nona. Jtē ꝑ orōnem ꝓcipue dñicā. de pe. di. j. q̄tidianis

Decima. Jtē ꝑ epalē bñdictionē. j. q. multi. imo ꝑ ſacerdotalē ſm aliqs

Undecima. Itē p deuotā pectoris tunſionem. de pe. di. j. tres actiões.

Duodecima. Item p ↄtritionē interdum etiam q̄ ad penam.

Tertiadecima. Si aūt in hac vita nūq̄ꝫ recedit ab eis volūtas: remittunt poſt hanc vitam etiā q̄ ad culpā ſm ſcm̄ Tho. ꝛ Grego.

Quartadecima. Et pōt vnam veniale remitti ſine alio. qꝛ nō vniunt in auerſiōe aut cōuerſione vt mortalia. de q̄bꝰ ē ſecꝰ.

Quintadecima. Nō poſſunt aūt remitti ſtāte aliq̄ mortali: qꝛ tollūt p feruorem charitatꝫ ſibi ↄtrariū. Vñ ꝛ p ſupradicta remittunt talia: inq̄ntū illa excitāt feruorē p ſe: vel remouendo ꝓhibens. Hec oia ex aliq̄ illorꝫ.

Sextadecima. Qui vult ↄſolatiões q̄ ꝓueniunt ex feruore charitatis. ſtudeat p p̄dicta purgari a venialibus que dicto feruori repugnant.

Caſus. xv.

q Veritur decimoquīto: Utrꝫ liceat alicui rē ſua vēdere q̄ntū pōt: Ad hoc autem ſoluit Scotꝰ iiij. diſt. xv. Raym̄. in ſūma: ꝛ Archie. Et oēs ↄcludunt q non. qꝛ eſt ſnia iurꝫ. x. q. ij. hoc ius. Pro hoc aūt ſciendū ex. ij. ij. q. lxxvij. q emptio ꝛ venditio ptinent ad iuſtā cōmutationē: vt etiā dt Ariſto. in li. Eth. de cuiꝰ rōne eſt eq̄litas Vñ oportꝫ p̄ciū eſſe equale rei ꝛ ecōuerſo. Et facere ↄtra/eſt facere ↄ iuſticiā: qd̄ ſemp ē mortale de ſe: niſi ſit q̄d minimū vel indeliberatū. Iuſtū aūt ſiue eq̄le p̄ciū ſm Inno. ꝛ Ray. eſt qd̄ cōiter currit in illo loco et tpe. qd̄ tñ ſm ſcm̄ Tho. non ↄſiſtit in indiuiſibili. Et hoc eſt qd̄ dicit glo. in dic. c. hoc ius. q iuſtū p̄ciū taxat ſm extimationē cōmunē. Et idem hꝫ in. l p̄cia. ff. ad l. falci. Et intellige ſm Archiepiſ. niſi ſit fraus minorātiū rex p̄ciū ſtudioſe vel augentiū. Dicit tamē ſ. Tho. q q̄n vēditor multū ex venditōe damnificat: pōt vēdere ꝛ rem ꝛ ſuum damnuꝫ. Secꝰ aūt ſi ipſe nō damnificet: ꝛ venditor multū iuuetur. qꝛ cum hoc non ſit ꝓpter conditionē vendentis: venderet qd̄ nō eſt ſuum. Ex iſtꝫ igit ſequit q licet vendere quantū poteſt cōcurrētibꝫ tribꝫ. Priō: q ceſſet fraus minorantiū. Scd̄o vis ſeu actio ementium. et Tertio ignorātia eorūdē. Tūc em̄ p̄ciū eſt iuſtū. Addit aūt Angelica q̄rto req̄ri q ceſſet leuitas mētꝫ: ſed reducit ad ignorantiā. Et q̄nto q tales poſſint donare. ſed ſupponit ↄtriū eē iniuſtū: qd̄ ego nego ↄcurrētibꝫ p̄dictꝫ: niſi q̄s tanq̄ꝫ ſtultꝰ vellet ſua bona dilapidare. Sed ↄ Primo qꝛ leges ꝑmittūt vt emētes ꝛ vendentes ſe decipiāt: dūmō hoc nō fiat vltra dimidium iuſti p̄cij: vt. C. de reſcin. vendi. l. ij. Sol. Leges hūane nō potuerūt ꝓhibere oia q̄ ſūt ↄ ꝟtutē. qꝛ dant multitudini in q̄ ſunt mlti a ꝟtute deficiētes. ido ꝓhibet ſolū deſtruentia hoim ſocietatē. ſed ſecus de diuina. cuiꝰ finis nō eſt ſoluꝫ gubernatio multitudinis hoim. Secūdo: qꝛ naturale eſt vendere q̄ntū q̄s pōt. qd̄ patet. q̄a oibꝫ ↄuenit. Nā ab oibꝫ fuit approbatum dictū mimi dicētꝫ. Vili vultꝫ emere ꝛ care vēdere: vt dt Aug. xiij. de trini. Unde dr Prouer. xx. Malū eſt malū eſt: dt ois emptor ꝛc. Sol. Aug. dt q ille ignorāter locutꝰ eſt. Et ponit exemplū de q̄dā q̄ dedit iuſtū p̄cium libri cuiuſdā: cū venditor minꝰ ex ignorātia poſtularet. Vñ iſta cōmunitas eſt oim ſimplr. et ideo eſt viciū: nō nature. Tertio ecōuerſo videt q debemus rē vendere minꝰ q̄ꝫ valeat. qꝛ q̄cūq̄ꝫ vultis vt faciant vob hoies ꝛc. Mat vij. Sol. Dictū dñi ſm s. Tho. ſic intelligit Quecunq̄ꝫ vultis. ſ. voluntate honeſta ꝛ iuſta ꝛ rationabili: eadem facite ꝛc. Et h̄ intellige obſeruata conditione pſonarum Non em̄ ſi rex vult ſeruum lauare ſibi pedes: debet velle facere econuerſo. ſed debet ei velle ſeruire in his que regeꝫ decet. Elice concluſiones.

Prima. Debemꝰ eſſe pati facere alijs quod vellemus nobis fieri voluntate rationabili.

Secunda. Oportet p̄cium eſſe equale rei ꝛ econuerſo. quod fit ſi vendat precio currente ad numeratū. vl' ſi vendat quantum eſt poſſibile: ceſſante fraude et vi et ignorantia.

Tertia. Omnis q̄ emit aut vendit recedens ſciēter a iuſto p̄cio notabilr: facit

contra iuſticiam ꝛ peccat moꝛtaliter: ꝛ tenetur reſtituere.

Quarta. Quando emēdo aut vendendo receditur a iuſto ꝑcio vltra dimidiū eius venditio eſt reſcindenda. alias aūt ſi ſit infra: vel ſm aliquos in dimidio ꝑciſe: tenet. et ſufficit reſtituere quod deeſt: vt dictuȝ eſt ſupra.

Quinta. Quicūq; voluntate de[illegible]ta cupit vendere plus iuſto ꝑcio vel emere minꝰ notabilr: peccat moꝛtalr. ſecus ſi tm̄ inclinetur ex ſenſualitate: ſed rōne deliberata nihil vult ꝑter eq̄tatem.

Sexta. Licet vendere rē rōne dāni plꝰ q̄ȝ valeat in ſe. i. q̄ntū valet vēditoꝛi: non tñ q̄ntū valet emptoꝛi. Et intellige q̄ndo venditoꝛ vēdit vt ſeruat.

Septima. Licȝ leges humane aliqua ꝑmittant iniuſta impunita: tamen ſecꝰ eſt de diuina.

Caſus xvi.

Queritur decioſexto: vtrū liceat carius vēdere ꝓpter dilationē tp̄is? Ad hoc dico ꝙ cum opoꝛteat ꝑcium eſſe eq̄le rei: ſi res plꝰ iuſto ꝑcio vendatur ſcienter ad numeratū: eſt iniuſticia. ſi ad tēpus: eſt vſura: etſi nō ex foꝛma: tñ virtualiter. vt patȝ extra de vſu. in ciuitate. vbi dr̄ ꝙ eſt ibi peccatū. etſi nō vſura ex foꝛma: imo eſt ibi vſura q̄ ad deum ſm glo. in c. cōſuluit. extra de vſuris. Imo ꝛ ſm textū expſſe eccleſia hoc determinauit. Et declaro rōne: quia ſic vēdēs ſeruit de ꝑcio rei certo tp̄e: quo ꝑcio deinde vult illam excreſcētiam. Nota ꝙ iuſtum ꝑcium rei nō conſiſtit in indiuiſibili ſm ſctm̄ Tho. Ideo ſm Sco. in. iiij. diuiditur iuſtum ꝑcium in tria ꝑcia. ſcȝ. Infimū: mediū: ꝛ ſummū. ſicut eandē peciam panni trium extimatoꝝ vnus poſſibiliter extimabit. xlix. aureis. alius. xlix. cū dimidio. aliꝰ. l. Cū igitur rem ad numeratuȝ das res ꝓ ꝑcio infimo: ſi rōne dilatiōis vadis vſq; ad ſummū ibi ſiſtendo: nō peccas. q2 ſtas infra limites iuſti ꝑcij. Poſſet tamē q̄ vendit vt ſeruat vēdere rē tm̄ plus q̄ȝ [illegible] extimatur valitura tp̄e alio. ꝛ hoc ſi in tempꝰ illud intendebat ſeruare. Hoc em̄ ſentit Sco. ꝛ Archie. et habetur expſſe in c. in ciuitate. extra de vſu. ꝛ in c. fi. Et h̄ intelligo ꝙ a foꝛtioꝛi licet vēdere ſub hac lege: vt q̄n venditoꝛ voluerit ponat ꝑciū currens: vel vt ſoluatur ꝑciuȝ quod erit tali die. Si em̄ licet nūc rē vēdere eo ꝑcio q̄ valebit tp̄e q̄ eā intēdo exponere ſm extimationē hoim: multo magꝫ licet eo q̄ valebit in ꝟitate. Et h̄ fit i caſu meo. Et hec intellige vt dictū eſt q̄n venditio fit cauſa amicicie vel beniuolētie: als illicitum eſt. Vide ſi vis Herueū. iiij. q̄dl. vlti. q̄ſtione. Si aūt nō intēdebat ſeruare rē: vel ñ erat ꝓbabile rem plus valiturā: eſt vſura ſm Archie. et extra eodē. nauigāti. Idē etiaȝ intelligo ſuo modo de emptoꝛe. q2. ſ. licet ei nunc ſoluere minus ꝑcio currēte tantuȝ q̄ntum veriſimilr extimatur res minꝰ valitura tp̄e acceptiōis. argu. in c. in ciuitate. et in c. nauigāti. Sed ꝯ Pꝛimo. Nam res tātū valet q̄ntū vēdi pōt. ff. ad trebel. l. j. §. ſi hec res. ꝛ ff. ad. l. falci. q̄rebatur. ꝛ ff. de furtꝭ. Si q̄s vxoꝛi. §: vl. et. ff de dona. cā moꝛtꝭ. Precia em̄ reꝝ nō ex affectu ſinguloꝝ ſed cōiter extimantur. ff. ad. l. falci. l. ꝑcia. Sol. Glo. in c. in ciuitate ſoluit. q2 in iſto ꝯtractu nō fit emptio ꝛ vēditio extimatiōe cōmuni. Sic em̄. i. ſm extimationem cōem ſeu currentē tātū valet res q̄ntū vendi pōt. Archie. aūt. ij. pte. ti. j. c. vij. ſoluit. q2 res tantū valet q̄ntuȝ vendi pōt ceſſante fraude minoꝛantiū preciuȝ. Ego ꝓo dico vt ſ. q̄ſtione ꝑria. Et addo ꝙ ad emēdū cogitur aliq̄s nō ſolū ꝓpt naturales neceſſitates: ſed etiā ex auiditate lucrādi. ſicut q̄ nō curāt ꝑdere. x. in emendo vt lucrentur inde. xv. vel. xx. Scdo. q2 q̄libet ꝑt ſe ſeruare indēnē. Iſte aūt venditoꝛ multū damnificatur ex hoc ꝙ ſuā pecuniā non habet. Sol. Cuilibet licet ſe indemnē ſeruare ſed nō cū damno iniuſto ꝓximi. quia nemo debet cū alterꝰ iactura locupletari. extra de reg. iu. li. vj. Et q̄dem ſi damnuȝ patitur iſte: q2 poſſet de ſua re nunc habere pecuniā quam recuſat vt ſeruat emptoꝛi tunc pōt vendere damnū ſuū. Si aūt pecuniā habere nō pōt ꝛ inde patitur damnū nō eſt equū vt emptoꝛ faciat eū indemnē. ex q̄ ꝓpter emptoꝛē nō patitur. Nō em̄ tenetur de damno quod eiꝰ cauſa non ſit. Tertio

quia eſt ita ꝯſuetum. Conſuetudo aũt eſt ius moꝛibꝫ inſtitutũ. di. j. ꝯſuetudo. Imo aliqñ ꝓiudicat legi. extra eodẽ. c. vlti. Solutio Nulla ꝯſuetudo ꝯtra naturalẽ eq̃tatẽ poteſt eſſe iuſta ſm ſctm̃ Tho. Quarto Quia aliquãdo creditoꝛ facit expenſas in exigendo. ergo videt̃ ꝙ liceat ei vẽdere aliquid plus ad reficiendũ ſuũ intereſſe: maxime cum hac intentiõe vt nihil plus accipiat ſi tẽpoꝛe ſtatuto debitoꝛ ſoluerit. Solu. Hoc eſt laqueꝰ diaboli. quia eſto ꝙ talem habeas intẽtionẽ mõ: potes mutari ⁊ potes obliuiſci iuſtũ p̄ciũ ⁊ potes moꝛi ⁊ pauꝑ remaneret in tuo libꝛo apothecarius. Et p̄terea difficile eſt pecuniã oblatam remittere. Si ꝰ facis expẽſas: bñ eſt ius vt tibi facias ꝑ illud recõpenſationẽ fieri Elice ꝯcluſiones.

Prima. Quicunq̀ ſciẽter vendit vltra iuſtum p̄cium notabiliter: moꝛtaliter peccat: ⁊ eſt vſurariꝰ ex fine. ⁊ ſi non ex forma ſi vendat ad tempus: excipiendo tamen: vt infra.

Secũda. Sil'r vſura ẽ emere minori p̄cio q: ſoluit̃ nũc res q̃ habebit̃ i poſterꝫ: ⁊ moꝛtale ſi fiat i re notabili

Tertia. Quãdo vẽditoꝛ gr̃a emptoꝛis vẽdit qd̃ ſuare volebat in aliõ tp̃s in q̊ ꝓbabil'r. i. ſm cõe prudentũ iudiciũ extimatur plꝰ valiturꝫ. licꝫ eĩ vẽdere tantũ plꝰ q̃ntũ plꝰ extimat̃ valiturꝫ.

Quarta. Si autẽ non intendebat ſeruare: vel creditur ꝙ nõ plus valebit non licet.

Quinta. Licet emptoꝛi ſoluere nũc minoꝛi p̄cio q̃ꝫ credit̃ res minꝰ valitura tp̄e q̊ reddetur

Sexta. Licꝫ tibi vendere rem tuã hac lege ꝙ quãdo volueris pones p̄cium. quo poſito nõ vltra cõſcendes etiã p̄cio ꝯſcendente: nec eo deſcendente deſcẽdes. ita tamen ꝙ p̄cium ponat̃. nõ qd̃ ſit p̄teritum: ſed qd̃ currat quãdo ponet̃. ⁊ ita ꝙ rẽ intẽdebas ſeruare donec occurreret p̄ciũ tibi placens.

Septima. Similiter licet vendere ſub hac lege ꝙ detur tibi commune p̄ecium quod cõmuniter curret tali die ſi ſeruare intendis ⁊c̃.

Octaua. Cuilibet licꝫ plꝰ vẽdere ad tẽpus q̃ꝫ ad numeratũ: dũmõ rei p̄ciũ ſummũ nõ excedat̃.

Nona. In ꝯtractũ iſtũ multi ⁊ ſepe incidũt: ⁊ ab eo pauci: ⁊ raro r̃ſurgũt

Caſus xvij.

Verit̃ decimoſeptio.

Utrꝫ venditoꝛ teneat̃ dicere defectũ rei vẽdite: Ad qd̃ reſpondet ſctũs Thom̃. ij. ij. q. lxxvij. art̃. iiij. Obſcure. ⁊. ij. quodli. ar. x. ⁊ Piſanꝰ ⁊ angelica. Doctrinã aũt ſancti Thome ſic intelligo. Nulli licꝫ primo inferre damnũ aut periculũ. Quidam igit̃ defectꝰ dãt damnũ tm̃: vt pannꝰ malus. Quidã ꝓo damnũ ⁊ ꝑiculũ ꝑſone vel rerũ: vt cibꝫ coꝛruptꝰ ſeu venenoſus: ⁊ equꝰ ariſtinꝰ cadẽs retroꝛſũ. In p̄mis ſiue defectus ſit ſecretꝰ ſiue nõ: vẽditoꝛ dicere nõ tenet̃. ſed ſufficit ſi minuat de p̄cio rei q̃ntum ap̄phendit̃ ille defectꝰ. q: neq̀ dãnũ neq̀ ꝑiculũ infert emptoꝛi. Si tamen p̄cium nõ minuit infert damnũ. In ſecundis aũt nõ tenet̃ ſi ſint publici. ſecus ſi occulti etiãſi minueret de p̄cio: q: exponeret emptoꝛẽ ꝑiculo. Et dr̃ Amb. libꝛo de officijs. In ꝯtractibꝫ vicia eoꝝ que veneunt ꝓdi iubent̃. alioq̃n q̃uis in ius emptoꝛis tranſierint: doli tamẽ actiõe vacuant̃.

Sed ꝯtra. quia Tulliꝰ de officijs itroducit q̃ndam dicentẽ. Quid tã abſurduꝫ q̃ꝫ ſi dñi iuſſu p̄co p̄diceret: domũ peſtilẽtẽ vẽdo. Sol̃. Licꝫ nõ debeat defectꝰ dici ꝑ p̄conẽ: q: retraherent̃ emptoꝛes a ꝯſideratiõe bonitatis rei. tamẽ debet dici accedenti ad emendũ: q̊ põt oĩa ꝯſiderare. Secundo. q: ſi tenet̃ dicere hoc ideo eſt: q: dicendo miueret̃ p̄cium. Sed h̄ eſt falſum. q: pari rõne vendens frumentũ in loco cariſtie: ⁊ ſciẽs multos poſt ſe delaturos triticum teneret̃ hoc dicere: qd̃ eſt falſum. Solu. Non eſt ſimile: q: viciuꝫ facit rem eſſe minoꝛis p̄cij i p̄ſenti: nõ aũt id qd̃ futurꝫ eſt ⁊ neſcit̃. Ideo ille nõ tenet̃ dicere. Elice ꝯcluſiões.

Prima. Lꝫ nulli teneamur dare auxilium niſi rõne cure vel neceſſitatis: tñ nulli licꝫ inferre damnũ vl' ꝑiculũ

Secũda. Si defectꝰ rei ẽ dãnoſus ſi

p̄iculoſus:nō op̄tet illū eē occultū mani-
feſtare ſi p̄ciū minuat̄

Tertia. Si āt eo caſu p̄ciū nō minuat̄: peccat vēditoꝛ ⁊ reſtituere tenet̄

Quarta. Si aūt nec vēditoꝛ talē defe-
ctū nouit:nō peccat q̄dē:ſed tñ tenet̄ reſti
tuere cū nouerit.

Quinta. Si defect⁹ eſt p̄iculoſus ⁊ oc
cult⁹:ſine p̄ctō taceri nō pōt

Sexta. Si vō ſit publicus nō opoꝛtet ipſum patefacere:ſed opoꝛtet p̄ciū mi-
noꝛare.

Caſus xviij.

Querit̄ decimooctauo q Utrū emēs raptū vel fura-
tum teneat̄ reſtituere? Ad h̄ reſpōdet Archie.ij.p̄te.ti.j. ⁊ Piſan⁹ titu. Reſtitutio q̄rto. ⁊ Ray. ⁊ Guil. ⁊ Hoſti. Et ſm iſtos diſtinguitur Aut em̄ fecit ignoꝛanter aut ſcient̄. Si p̄-
mū:ſic eſt poſſeſſio bone fidei:niſi vt dicit Ray. ignoꝛātia eēt craſſa vel ſupina:eo q̄ lata culpa equip̄at̄ dolo. extra de ꝯſtit. vt aniar.li.vj. Pōt igit̄ retinere expēſas q̄s fecit tp̄e bone fidei circa rē. ⁊ fruct⁹ perce
ptos. extra de i inte. reſti. req̄ſiuit. Et ſi bo
na fide durāte res perijt:n̄ tenet̄ ſm Ray
mū. ⁊ Hoſti. q2 nō erat i moꝛa. Nec simi-
lit̄ ſi alienauit:q2 nō deſijt poſſidere dolo Nec tenet̄ reddere p̄ciuz qd̄ inde habuit. q2 p̄ciū rei furtiue nō eſt furtiuū. ff. d̄ fur. l. qui vas. §. fina. Qd̄ intelligo nō ſolū ſi illud diſtraxit:ſed etiāſi extat. q2 actio re-
manet vero dn̄o ꝯtra ſcd̄m emptoꝛē. Si tñ ſtante re illam agnoſcit furtiuaz: tenet̄ illam reddere cū fructib⁹ extātib⁹:nec po
teſt a dn̄o petere p̄ciū. C. de furtis. l. in ci
uilem. ſed agit ꝯtra vēditoꝛez. Si aūt ſe-
cundū:adhuc diſtinguit̄. q2 aut h̄ fecit ad vtilitatē ſuā:aut dn̄i. Si p̄mū:tenet̄ reſti
tuere rē ⁊ oēs fruct⁹ extātes ⁊ ꝯſumptos etiāſi ſoluz p̄babilr̄ credebat. Nec liberat̄ alienādo aut ſi res pereat:q2 cōmiſit fur-
tū rē alienā iuito dn̄o ꝯtrectādo. ff. d̄ fur. l. j. Et tenet̄ reſtituere eā in ea bonitate i q̄ emit. Imo ⁊ i ea in q̄ fuit tēp̄e interme-
dio:ſiqua fuit maioꝛ. Cōcoꝛ. Ray. ⁊ Ho
ſti. Et idē intelligit̄ de ſcd̄o ⁊ tertio em
ptoꝛe tali. Nec pōt petere p̄ciū. l. in ciuilē. Si aūt ad vtilitatē dn̄i vtiliter gerēs ne-
gociū eius pōt repetere quicq̄d ſibi abeſt p̄ illa re ſiue p̄cium ſiue expenſas: ⁊ tenetur reddere q̄cq̄d ſibi p̄ ea re adeſt. ſm Ray. ⁊ h̄ ſi vtilit̄ negociū geſſit:q2 p̄ciū. ſ. eſt mo-
dicū: ⁊ dn̄s alias nō erat habitur⁹. Elice ꝯcluſiones.

Prima. Qui bona fide ignoꝛant̄ emit rē furtiuā:tenet̄ ſolū de re ⁊ fructib⁹ extā
tib⁹:niſi ignoꝛātia eēt craſſa

Secunda. Tal' p̄t repetere expēſas fa-
ctas i bona fide. nō aūt p̄ciū qd̄ dedit:ſed agit ꝯtra venditoꝛē

Tertia. Qui emit ignoꝛātia craſſa:te-
net̄ in omnib⁹ eo modo q̄ malefidei poſ-
ſeſſoꝛ.

Quarta. Qui emit ſcient̄ ad ſuā vtili-
tatē. i. animo h̄abēdi p̄ ſe rem vel p̄ciū tenet̄ de re ⁊ de fructib⁹ extantib⁹ ⁊ de ꝯſūptis ⁊ de oī melioꝛatiōe rei:etiāſi res perijt vl̄ ſit alienata.

Quinta. Qui aūt ad vtilitatē dn̄i ge-
rēdo vtilit̄ negociū ei⁹:pōt repetere p̄ciū: ⁊ omnes expenſas: ⁊ tenet̄ reddere oēs fructus.

Sexta. Licz tali in foꝛo ꝯſciētie credat̄ tñ in foꝛo ꝯtētioſo ſec⁹. Un̄ op̄tet ipm̄ p̄-
teſtari q̄ hac de cā emat. argumentū. C. de furt. l. ij.

Septima. Probabilit̄ credo q̄ taliter emens parat⁹ reddere vero domino ſi cō
paruerit:credēs tñ q̄ nō compebit. ⁊ ꝯſe q̄nter ſperās p̄ ſe rem ſe habiturū:nō pec-
cat. q2 v̄iſimilit̄ pōt de veri dn̄i volunta-
te p̄ſumere.

Caſus xix.

Queritur. xix. Utrum q liceat emere ab vſurarijs ma
nifeſtis pignera perdita? Ad hoc reſpōdet Archie. q̄ vna opinio que eſt Alex. de ales ⁊ Bonauē. ⁊ Scoti. iiij. diſti. xv. eſt q̄ in vſura nō transferat̄ dominiū ſm quā nō poſſunt emi vel in ſolutionez accipi:ſicut nec rapta. Sed alia eſt dicens q̄ transfer-
tur:ſed remanet repetitio q̄ eſt ſcti Tho-
me ⁊ Hoſ. ⁊ Bern̄. ⁊ glo. xiiij. q. iiij. ſiq̄s.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ꝯm quā poſſunt emi vel in ſolutionē acci/
pi. Et iſta inqt eſt cōmunioꝛ ⁊ mihi ma/
gis placet. Nam iſta emptio non eſt con/
tra aliquā legem ſcriptaȝ: cum tñ lex ꝓhi/
beat emere raptū. C. de furtis. l. in ciuilē.
et conſequenter intelligit̃ eſſe cōceſſa. Ar/
gumentū. xiiij. q. ij. ebꝛon. Non eſt etiā cō
tra legem nature ex hoc ꝙ feneratoꝛ effi/
ciat̃ impotentioꝛ ad reſtituendūȝ. quia ꝓ
re accipit ꝑcium. aut qꝛ fiat iniuria domi/
no pignoꝛis. quia ſcienti ⁊ cōſentienti nō
fit iniuria nec dolus. extra de reg. iu. li. vj
Ergo licet. Item dñi ⁊ cōmunitates vo/
lunt talia pacta eſſe rata. quia al's nullus
vellet fenerari publice: quod multū obeſ/
ſet ciuitatibꝫ: lȝ non impediāt vel ſtatuāt
quin fiat repetitio: quia tenerent̃ inſolidū:
et ſtatuentes ac obſeruantes eſſent excō/
municati. extra de vſurȝ. ex graui. in Cle/
men. Ergo idem. et ꝑcipue quia inqt nul/
lus doctoꝛ a me lectus hoc dicit expꝛeſſe.
Sed contra. quia ꝯm Ambꝛo. vſura eſt
rapina. xiiij. q. iiij. Siquis. Raptum autē
emi nō poteſt Solu. Eſt rapina. i. qd illi/
cite adquiſitū. Intellige aūt niſi res ſit fu
rata: aut ſit ſacra: que. ſ. pignoꝛi dari ne/
quit: ante factum tamen ꝓhibendum eſt.
quia materia eſt dubia. Hec omnia ille.
Cum eodem videt̃ ſentire magr̃ Petrus
bergo. q̄ viſo ſan. Tho. ij. ij. q. lxxviij. art.
iij. ⁊ iiij. qdl. q. vij. ar. ij. et. iiij. diſt. xv. q. ij.
ar. iiij. q. ij. dicit: ꝙ non transfert̃ dominiū
in lucro vſurario. et intellige ſi habet vſū
a ꝓpꝛietate diſtinctum. ſed ſecꝰ in pignoꝛe
ꝑdito ratione pene poſite in cōtractu. Vñ
elice iſtam concluſionem: ꝙ omnibus eſt
diſſuadenda iſta emptio ratiōe dubieta/
tis: ſed tamen nolenti deſiſtere nō eſt ne/
ganda abſolutio: nec aliqs poſt factū co/
gendus eſt reſtituere.

Caſus. xx.

q Ueritur vigeſimo vtrū
emēs blada vel alios fructꝰ tē/
poꝛe eoꝝ vt poſtea carꝰ vēdat:
peccat: Ad hoc rñdet̃ ꝯm Archie. ⁊ Ray.
et Guil. ꝙ hoc lucꝝ ex ſe eſt turpe. xiiij. q.
iiij. Quicūqȝ. ideo opoꝛtet ꝙ honeſtet̃ ali
quo bono fine. Si ergo quis hoc facit ad
bonum cōmunitatȝ: vt Joſeph. ſic ē meri
toꝛiū: ꝯm Ray. Si ꝟo facit ad ꝓuiſionem
ſuam nō vt vēdat: ⁊ tamē poſtea vendit:
eſt licitū ꝯm Guil. Ray. ⁊ Inno. ⁊ a foꝛ/
tioꝛi ſi facit vt inde elemoſynā faciat: dū/
modo cōitas ꝑ cariſtiā nō ledat̃: vt dr̃ Ar
chie. Si ꝟo vt negociando lucret̃ vitā ſu/
am ⁊ ſuoꝝ: licet ꝯm Guil. maxie ſi aliđ ne
gociationis genus facere neſcit et nō ha/
bet vnde ſuſtentet̃: dūmodo nō intendat
cariſtiam. Si ꝟo facit ex auaricia: vt alij
compellant̃ ab eo emere et ipſe vēdat ſuo
mō: aut ſi intēdat cariſtiā: eſt moꝛtale ꝯm
Guil. ⁊ tenet̃ reſtituere paupibꝫ ꝯm Ray.
ex. xiiij. q. v. q̄ haberis. qđ ꝯm Guil. eſt ve/
rū de honeſtate: ſed nō de ꝑcepto. Cōcoꝛ
dat ꝑdictꝫ ſcūs Tho. ij. ij. dr̃: ꝙ ꝯm phi
loſophū j. Pol'. lucrū mercatoꝛis de ſe eſt
turpe: qꝛ oꝛdinat̃ ad ſeruiēdū cupiditati:
ideo opoꝛtet ꝙ honeſto fine honeſtet̃: q̄ ē
ꝓ ſeruitio ſui: vel elemoſyna ad paupes:
vel opulentia cōitatȝ. Et ſubdit ꝙ bonus
mercatoꝛ oēs iſtos fines debet intendere
Elice ꝯcluſiones vt vis.

Caſus. xxi.

q Ueritur vigeſimopꝛio:
Vtꝝ liceat mercari: Ad hoc re
ſpōdeo ꝯm Piſanū tit̃. emptio.
et Petꝝ de Ancha. in ca. j. de vſurȝ. li. vj.
et Archi. iij. pte. ti. viij. et ſanctū Tho. ij.
ij. q. lxxvij. et dico ꝙ cum duplex ſit com
mutatio. Una. ſ. rei ad rem: vel rei ad pe/
cuniam oꝛdinata ad neceſſitatem vite. Et
alia pecunie ad pecuniā: vel rei ad pecuni
am oꝛdinata ad lucrum. Pꝛima ꝑtinet
ad iconomos ⁊ politicos: qui habent ꝓ/
uidere domui vel ciuitati. Secūda ꝟo ad
mercatoꝛes: vt patet. j. Polit̃. Mercatoꝛ
igit̃ eſt qui emit aut vendit vt inde lucre/
tur. Querere igitur vtrum liceat merca/
ri: eſt querere vtrum liceat emere vt ven/
datur carius. Et dico ꝙ clericis hoc nō li
cet: ꝯm ſcīm Tho. et di. lxxxviij. Foꝛnica/
rij. Laicis aūt licet eo modo q̄ dicet̃ in cō
cluſionibꝫ. Sed cōtra. quia Chꝛyſ̃. ſup
Matth. dr̃ ꝙ nullus debet eſſe mercatoꝛ
quia nullus mercatoꝛ poteſt deo placere.
diſt. lxxxviij. eijciēs. Unde Pſ. Quoniā

non cognoui negociationē. Solu. Dicit ſctūs Tho. ꝙ iſta intelligunt de his qui ibi ponunt finem Licitū igit eſt in aliqbꝫ caſibꝫ mercari.

Concluſio Prima. Licet carius rē vendere ꝙ̄ ſit empta ſm Archie. quādo emit in magna q̄ntitate. ⁊ vendit ad minutū. quia tales laborant diſcurrendo: exigendo: reuidendo: ſcribendo ⁊c̄. Et dignꝰ eſt operarius mercede ſua. xij. q. ij. Quicūqꝫ. et Lu. x.

Secunda. Et ſecundo ſm Petrum de Ancha. ⁊ ſanctū Tho. ſi res mutetur i ſe: vt equus factus formoſior. Et tertio ſm eoſdem: ſi mutet p̄ciū ratione tēporis. Et quarto ſm eoſdem: ſi mutetur preciū ratione loci. Et quinto ſm ſanctum Tho. ratione periculi ⁊ laboris in tranſferendo vel faciendo fieri aliquid. ſed hoc reducit ad p̄dicta.

Tertia. Non apparet clare ſm Archie. ꝙ ſit iuſtū vt aliquis emat rem intentiōe ſtatim reuendendi rem minutatā in eodē loco ⁊ tempore. Jmo dicit Nider. vij. p̄cepto. ca. vlt. ꝙ talis eſſet a republica exterminādus. quia nocet vtriqꝫ eorum q̄ vellent iconomice cōmutare. Et vt mihi videtur iſta ſunt vera de emente tali intentione. ſecus ſiq̄s emat vt rem alias reuendat tanqꝫ retagliator: ⁊ ſtatim occurrit ſibi ad vendendū. Jſte em̄ iam fecit partē ſui laboris: ratione cuius dictum eſt ꝙ licet ei lucrari.

Quarta. Talis qui non emit vt ſtatī vendat. ⁊ tamen ſtatim vendit: poteſt vēdere ⁊ emere iuſto precio: et tamen lucrari. quia iuſtum precium non cōſiſtit in indiuiſibili.

Quinta. Omnia p̄dicta intelliguntur concurrentibꝫ conditionibꝫ req̄ſitis ad illas cōmutatiōes eſſe licitas: que. ſ. ſūt vt vtraqꝫ pars ſit libera: nō coacta: et ꝙ res ſit vendibilis: ⁊ ꝙ ſint ſine fraude in ſubſtantia vel q̄ntitate vel q̄litate rei: ⁊ ꝙ cōmutantes habitualiter velint nulli iniuſte nocere: et ꝙ precium rei ſit equale: ⁊ ꝙ finis ſit honeſtus quo ad mercatoriā cōmutationem.

Caſus. xxij.

q Ueritur vigeſimoſecūdo: Suppoſito ꝙ vſura ſit peccatum: q̄re ſit pctm̄: Ad qd̄ reſpōdeo ꝙ ſicut docet experientia ⁊ dt ſctūs Tho. ij. ij. q. lxxviij. et. iij. q̄dl. q. vij. ar. ij. Res ſunt in duplici differētia. Nam q̄dā ſunt q̄ ſuo vſu ꝓprio totaliter ꝯſumuntur vt nihil eoꝝ remaneat in ſeipſis: vt panis et vinū. vel q̄ ad vtentē: vt pecunia. Quedam vero non ꝯſumunt totalr: vt domꝰ et equus. Et in p̄mis q̄dem cuicūqꝫ cōcedit rei vſus: cōcedit etiam rei ſubſtantia et in illum tranſfert dn̄ium rei: non aūt i alijs. Unde ridiculū eſt dicere: accōmoda mihi panē iſtū donec eo vtar. nō ſic aūt de eq̄. Sicut igit patet ex s. Tho. ij. ij. vbi ſup. vſura ſumit generalr: et eſt p̄ciū qd̄ ſoluit ꝓ vſu rei. et ſpecialiter vt eſt peccatū. et ſic vſura eſt p̄ciū quod ſoluit ꝓ vſu rei q̄ vſu ꝓprio ex toto ꝯſumit Et notāter dr: p̄ciū. qr qd̄ ſumit ꝓ intereſſe damni emergētis: vel qd̄ grati offert: nō eſt vſura. qr nec preciū vſus: Et ad h̄ deducitur diffinitio Ray. cui cōcordat Jnnocē. extra eodē. c. graui. ſcꝫ. Uſura eſt lucrū ex mutuo pacto debitū vel exactū. Nota ex mutuo. ꝓprie em̄ illud ſolū dr mutuū qd̄ nō pōt cōcedi alteri ad vſuꝫ ſine trāſlatiōe dominij. qr ſm etymologiā vocabuli mutuū dr ex meo tuū. qr. ſ. qd̄ eſt meū fit tuū tranſlato dn̄io. inſti. q̄. mo. recōtra. ob. §. mutui. cū alijs cōcor. Large tn̄ ſumit aliq̄n mutuū ꝓ conceſſo. et ſic aliq̄n licet inde lucrari: vt q̄n ꝯcedit liber vel equꝰ. Et ad idē redit diffinitio Godoff. dicētis. Eſt oē lucrum ſorti accedens intētiōe p̄cedēte vel pacto. et intellige intentione p̄ncipali. Eſt igitur vſura pctm̄ nō ſolum ſm phm: ſed etiam ſm ſcripturā vtriuſqꝫ teſtamenti: ita ꝙ aſſerens ꝯtrariū ptinaciter eſt hereticꝰ: vt in cle. ex graui. Et ratio eſt ſm s. Tho. ij. ij. vbi s. qr in his q̄ vſu ꝯſumunt in q̄bꝫ conſiſtit vſura: non pōt ſeorſū concedi vſus a re. ſed cuicunqꝫ cōcedit vſus: cōcedit ſubſtantia rei ꝑ dn̄ium. Jgit ſiq̄s vellet ſeorſum vēdere vinū ⁊ vſū vini: aut vēdit qd̄ non eſt: aut idem vendit bis. et ſimili mō iniuſticiā cōmittit. qr vult ibi ꝓ mutuo fieri duas recōpēſatōes. ſ. capitalis: ⁊ vſus rei. Pōt etiā dici ꝙ rō huiꝰ eſt. qr vēditur

vſus rei aliene.i.rei cuius dñium iam nō eſt penes vendentē.et redit in idē cū p̄ori rōne. Sed ɔtra: videt̄ ꝙ nō ſit pctm̄. q̄a dr̄ Deut. xxiij. Nō feneraberꝫ fratri tuo: ſed alieno. imo ꝑmittit̄ in p̄miū: eiuſdem xxviij. Feneraberꝫ gentib⁊ mltis: ⁊ ipſe a ne. ⁊c̄. Sol. Fenerari alieno nō fuit iudeis ɔceſſum q̄ſi liceret: ſm s. Tho. ſed permiſſum ad vitandū mai⁹ malū vtꝫ ne.ſ. acciperēt vſuras a fratrib⁊ ſuis ꝓpt̄ auariciaꝫ cui erant dediti. Cū ꝓo dr̄: feneraberꝫ ⁊c̄. ſumit̄ fenerari ꝑ mutuare: qḋ ē ſignū abundantie q̄ iudeis ꝑmittebatur. Multa alia argumenta habes .ij. q̄. vbi s. Cōcluſiones elice.

Prima. Uſura nunq̄ꝫ fuit licita: ſed ē contra legē naturalem: moyſaicā: euangelicam: ⁊ canonicam. et dicere oppoſitū eſt hereticum.

Secunda. Omne lucrum accreſcēs ex mutuo interueniēte pacto vel intentione p̄ncipali: eſt vſura.

Tertia. Lucrū accreſcēs mutuo ex beniuolentia gratis dantis etiāſi interuenit intentio ſecūdaria: nō eſt vſura.

Quarta. Lucrū accreſcēs ex vſura p̄ncipali argēti mutuati nō monetati: nō eſt vſura. nec ſimilr̄ ſi argentū ſit monetatuꝫ ſꝫ tn̄ ſignatū: ita.ſ. ꝙ idē nūero ſit reſtituēdū. q̄ꝛ tale argētū vſu nō cōſumit̄.

Quinta. Qui mutuauit pacto vl̄ p̄ncipali intētiōe vt q̄s iret ad ſuā apothecam eſt vſurarius. ⁊ tenet̄ reſtituere nō illi cui mutuauit ſm Joan. de lig. ⁊ Joan. caldē. ſed paup̄ib⁊ tantū quantū extimat̄ ille cōcurſus ad apothecam.

Sexta Qui mutuat granū vet⁹ vt recipiat nouū: p̄ncipalr̄ intēdens illā meliorationē: eſt vſurarius: ſm Ray. Goffre. ⁊ Hoſtien. Secus ſi facit ne ſuū pereat: et alteri faciat grām.

Septima. Dñs mutuās ruſtico vt colat ſuam poſſeſſionē: eſt vſurari⁹: ſi ratiōe mutui vult ſibi d̄ aliq̄ reſpōderi: nō aliter ſm Grego. de Ari. ⁊ Laurē. de ridol. q̄a redimit ius ſuum.

Octaua. Qui mutuat vt ſibi remutuet̄ ceſſante pacto: nō peccat ſm aliq̄s.

Caſus xxiij.

Querit̄ vigeſimotertio: vtrū vſurari⁹ teneat̄ reſtituere q̄cq̄d adq̄rit ex lucro vſurario: Ad hoc r̄ndet s. Tho. ij. ij. q. lxxviij. ⁊ iij ḡdl. q. vij. ar. ij. dicēs. In his q̄rꝫ vſus eſt ɔſumptio: nō tenet̄ hō niſi de eo qḋ accepit. q̄ꝛ fruct⁹ hāꝝ reꝝ non dependet ex eis ſed ex induſtria hūana: niſi dñs illius rei fuerit dānificat⁹. q̄ꝛ tenet̄ ⁊ ei recōpēſare ſiq̄d amiſit de bonis ſuis. Item ſm aliq̄s q̄ꝛ ſi iſte tenet̄ reddere lucꝝ pecunie vſurarie: ille cui mutuauerat poſſet recip̄e lucrū ex ſua pecunia. et ſic vſura eſſet pctm̄. Cū ſctō Tho. ē Rich. Pe. d̄ pal. ⁊ Joā. gnō. ⁊ Joā. caldē. ⁊ Ray: ⁊ Guil. ⁊ Piſa. Alij tn̄ aliter tenēt. Si aūt ſit res q̄ vſu n̄ ɔſumit̄: tenet̄ etiā de fructib⁊ ſm oēs. q̄a fruct⁹ ſunt ipſi⁹ rei: ⁊ ipa res ē in dñio ſpoliati. Sꝫ ɔ. videt̄ ꝙ totū teneat̄ reſtituere etiā in illo. Primo Nā ſi radix ſana/ ⁊ rami: Rom. xj. ḡ eadē rōne ſi radix īfecta/ ⁊ rami. Sed radix hui⁹ lucri fuit infecta: q̄ꝛ vſura. ḡ ⁊ oē adq̄ſitū ex ea. Sol. Non eſt ſile de radice ⁊ pecunia illa. q̄ꝛ radix nō ſolum hꝫ rōnem materie vt pecunia q̄ ē materia ſolū: ſed etiā aliq̄liter cauſe effectiue inq̄ntū miſtrat nutrimētū: ſm ſcm̄ Tho. Scdō. Nā in c. cū tu. extra de vſur. poſſeſſiones empte ex pecunia vſuraria mādantur vendi: ⁊ p̄cia reſtitui. Ergo eadē rōne ⁊ oē ex tali pecunia adq̄ſitū. Solu. Non mandant̄ poſſeſſiōes reſtitui. q̄ꝛ forte pl⁹ valebant q̄ꝫ vſure extorte. ſed ipa p̄cia: q̄a ſcꝫ poſſeſſiōes erant q̄dē obligate ſpoliatis. ſed n̄ erāt ſue: ſed vſurarioꝝ. Tertio. Nō habet vſurari⁹ mai⁹ ius in re empta ex pecunia vſuraria q̄ꝫ in ipa pecunia quā reddere tenet̄. ḡ tenet̄ reddere rē emptaꝫ. Sol. Imo plus iurꝫ habet i illa re empta q̄ꝛ debet̄ ei ꝓpter pecuniā ſicut ꝓpter cauſā inſtrumentalē. ſed ꝓpter ſuam induſtriam ſicut ꝓpter cām p̄ncipalem.

Concluſio Prima hec eſt. Qui ꝑ vſuram aliq̄d lucrat⁹ eſt: cuius vſus eſt ipſa conſumptio: non tenet̄ de fructib⁊

Secunda. Secus ſi ſit res cuius vſus ſit diſtinctus a re.

Tertia. Tenet̄ tn̄ vſurarius ſpoliato d̄ omni intereſſe damni emergentꝫ: q̄cq̄d ſit de damno lucri ceſſantꝫ.

Caſus.xxiiij.

Verit̃ vigeſimoquarto

q Utrū tabellio ſciẽter ↄficiẽs inſtrumẽtū vſurariȷ ↄtract⁹ peccet mortalr̃: Ad hoc aũt ẜm Hoſt. ⁊ Pe. et Piſa. ⁊ Archie.ij.pte.ti.ix. rñdet̃ ꝙ ſic. qꝛ eſt piur⁹: cū iurauerit ſe tales ↄtractus nõ recepturū. et ↄñter ẽ īfamis.vj.q.j.infamis.et c.ꝗcūq̧. Et nota ex ſcõ Tho.ij.ij.q.xcviij.ꝙ piur⁹ iuramẽto aſſertorio nõ eſt infamis ipſo facto: ſed ſolū poſtq̃ ẽ cõuict⁹ ⁊ ↄ̃ euꝫ lata ſnia.ſed in pmiſſorio eſt ipſo iure infamis qñ fuit ſolẽniter factuꝫ. Et tale videt̃ eſſe iuramentū notariȷ. Vñ credo ꝙ ſit infamis q̃ꝫ primū eſt notoriū. et ↄſeq̃ter nõ debet admitti ad teſtimoniū: vt in dicto c.ꝗcunq̧.et.xxij.q.v. paruuli. etiãſi de hoc egerit pniam. extra de teſtib.teſtimoniū. Nec vltra pñt tales inſtrumenta ↄficere ẜm Hoſtiẽ. Itẽ debet eis imponi grauis pnia.xxij.q.v. Quicūq̧ ſciẽs piurauerit.xl.dies in pane ⁊ aqua ieiunet: ⁊ ſeptẽ annis peniteat. Sꝫ ꝗs põt taleꝫ inſtituere vt conficiat inſtrumenta: Dico ꝙ nullus citra eū ꝗ potuit eū inſtituere notariū. qꝛ nõ eſt nũc habilior ad illud officiū q̃ꝫ añ ſuã infidelitatẽ. Sꝫ nunꝗd tenet̃ reſtituere: Dico ꝙ nõ tenetur de pecunia quã ꝓ ope ſuo etiã illicito recepit: lꝫ videat̃ ꝙ debeat paupib erogari.argu.xiiij.q.v.nõ ſane. Utrū ṽo teneat̃ reſtituere vſuras: Gerar. diſtinguit: qꝛ ſi iſtrumẽtū ponit ↄtractū vſurariū ſub forma liciti ↄtract⁹: vtputa qꝛ ſcit̃ eſſe pignoratio: et tñ dr̃ ꝙ eſt venditio. aut ſcit̃ ꝙ ſunt centū et tñ dr̃ ꝙ ſunt.xc.ita ꝙ iuſtificat̃ ↄtract⁹ iniuſt⁹: tenet̃. qꝛ efficaciter coopat̃. Et h̃ niſi faceret in fauorẽ accipientꝫ mutuum: puta qꝛ indiget.et ille aliter non vult mutuare. Tũc eñ lꝫ peccet mortalr̃: tñ nõ tenet̃.argu.xxiij.q.v.de occidẽdis. Si autẽ inſtrumentū facit mentionẽ de vſura: non tenet̃. qꝛ nõ coopat̃ efficaciter: cum ille ſe poſſit in iudicio iuuare. Et hoc niſi in loco vbi eſſet ↄſuetudo iniqua aut iniuſtuꝫ ſtatutū ꝙ ꝑ talia inſtrumẽta cogerent̃ debitores: quia tũc tenet̃. Sed cõtra. quia multi ſunt tales. Eſt aũt icõueniẽs ꝙ tot dampnent̃. Sol. Lꝫ ſit incõueniens: eſt tñ verū: ſuppoſito ꝙ tot male viuant: ⁊ male moriant̃. Elice ↄcluſiones.

Prima. Ois talis ſcienter ſic cõficiẽs: eſt piurus: ⁊ peccat mortalr̃.

Scda. Ois etiã talis eſt infamis: ſi ſit conuictus aut etiã notori⁹: et ſuum teſtimoniū eſt inualidū etiam poſt pniam: et grauiter eſt puniendus.ſ.ꝛc.

Tertiũ Talis non poteſt inſtrumenta conficere: nec reſtitui: niſi ꝑ eū ꝗ poſſit eū creare vel ſupiorem.

Quarta. Non tenet̃ reſtituere qḋ ꝓ ſuo ope accepit: lꝫ videat̃ ꝙ ſit dãdū paupib.

Quinta. Tenet̃ aũt ḋ vſurꝫ ſi vſurarium ↄtractū iuſtificat: niſi faciat in fauorẽ ſpoliati.

Sexta. Non tenet̃ ṽo ſi vſurariū ↄtractum ponit ſub ꝓpria forma: niſi vbi ꝑ ei⁹ inſtrumentū non poſſet ſe iuuare rõne cõſuetudinis vl' ſtatuti.

Septima. Non eſt mirū ꝙ mlti dãnent̃ qꝛ multi nõ cauent a peccatꝫ.

Caſus.xxv.

Verit̃ vigeſimoquinto

q Utrū cõmittat vſurã creditor ꝗ aduenĩete termino ſolutiõis nõ vult ꝓrogare terminū: niſi data pecunia: Ad hoc rñdet̃ ẜm Archie.ij.pte.ti.j.ꝙ ſi hoc agit ſolū rõne tpis: nõ ꝓ euitãdo damno: vſura eſt. extra de vſu. conſuluit. Si aũt hoc facit ꝓ euitãdo dãno emergẽte.ſ. ne oporteat eū accipe ſub vſura: aut aliꝗd diſtrahere vili ꝑcio: nõ eſt vſura: ẜm eundem. qꝛ ẜm Ray. nõ debet grauari ex ſeruitio impẽſo. Et addit Petr⁹ de Ancha. ſup clem. ex graui. de ſepul. ꝙ idẽ eſt ḋ damno lucri ceſſantis: ſi pecuniã intendebat exercere. ſecus ſi ſeruaturus erat in arca. cui videt̃ ↄcordare s. Tho.ij.ij.q.lxij. dū tñ nõ exigat̃ totū lucrū qḋ erat futurū: lꝫ tantū quantū valet illud lucrū ſub dubio in quo eſt. Elice ↄcluſiones.

Prima. Nõ eſt vſura ꝓlõgare terminū exacta pecũia: ad euitãdū dãnū emergẽs vl' ẽt lucꝝ ceſſãs: qñ ſuã pecuniã ꝗs itẽdit exercere: lꝫ debeat cõputari piculū lucri.

Scda Eſt ãt vſura ſi fiat rõne dilatõis ſolū: aut ſi pecuniã nolebat ꝗs exercere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Caſus xxvi.

q Ueritꝰ vigeſimoſexto
Utrũ ſit vſura in h̄ ꝯtractu.
Petrꝰ de furno mutuat Hẽ
rico ď puteo: ad inſtantiã eiꝰ
cc. aureos: quibus emere volebat merces
aut poſſeſſiões: h̄ pacto ꝙ Hẽricꝰ reddat
ei capitale ⁊ lucꝝ qđ ꝓbabilr̃ erat facturus.
Ad h̄ aũt r̃ndet Archie. ij. ti. j. c. j. ⁊ Piſa.
ti vſura ꝑmo. Ray. Anto. de but. Hoſti.
Inno. Jo. an. Joã. ď lig. Laurẽ. de ridol.
⁊ ſctũs Tho. ij. ij. q. lxxviij. ⁊ oẽs ꝯcedũt:
ꝙ licz Petro accipe intẽſſe dãni emergẽtꝫ
ꝑcipue s. Tho. qꝛ h̄ nõ ẽ vẽdere vſum pe⸗
cunie: ſꝫ vitare damnũ. Idẽ Anto. de bu.
i c. ſalubꝛit. extra ď vſu. ⁊ Ray. ⁊ Hoſti. ⁊
Inno. Sed q̃ntũ ad intẽſſe lucri ceſſantꝫ
ẽ magnũ dubiũ q̃buſdã. Nã Inno. extra
de vſu. i c. fi. ďt ꝙ eſt vſura. nec ſciret h̄ ex
cuſare. Et idẽ ďt Jo. an. ⁊ Joã. calď. Rõ
iſtoꝝ eſt: qꝛ pararet via ad fenꝰ. Sed Ho
ſti. i eodẽ c. ſalubꝛit. tenet oppoſitũ. ⁊ idez
Joã. ď lig. ⁊ dñs Anto. de but. Rõ iſtoꝝ
ẽ. qꝛ ceſſante oĩ fraude videt ille martinꝰ
teneri petro ꝓ lucro qđ ꝓbabilr̃ erat facturꝰ
Sed Laurẽ. de Ridol. ďt ꝙ ante factũ oĩ⸗
bus ꝓhibendũ eſt. ſed poſt in foro ꝯſcie ſi
nõ fuit fraus: nec accepit q̃s totũ lucrum
ſed deduxit ꝑiculũ: nõ eſt cogendꝰ tal̃ re⸗
ſtituere. Ego ꝟo dico ꝙ ꝯtractꝰ eſt licitꝰ:
nec parat via ad fenꝰ: niſi volentibꝫ fene⸗
rari: q̃bꝫ etiã nõ parat via ad fenꝰ: ſed pal
liũ ad palliãdũ fenoꝛa. Sed nõ oꝑtet hac
de cauſa tacere ꝟitatẽ. Et hanc viam ſe⸗
quunt tres p̄dicti Piſanꝰ ⁊ Ray. ⁊ Guil.
⁊ Archie. q̃ lꝫ dicat h̄ nõ debere fieri: tñ i
p̄dicto loco i. §. xxvj. vbi agit ď domo ⁊c.
dicit h̄ eſſe licituꝫ. Sctũs Tho. aũt videt
eſſe ꝯtrarꝰ. ſed loquit q̃n lucrũ nõ eſt cer
tum. Siquis tamen ſic facit extra caſum
neceſſitatis p̄cibꝫ amici ſm Archie. ẽ vſu
rarius. qꝛ ꝯuincit ꝙ potiꝰ vellet mũtuare
q̃ꝫ exponere pecuniã in mercãtijs. Sed h̄
intellige in foro ꝯtẽtioſo. qꝛ in foro ꝯſciẽ⸗
tie ſtatur intentioni quã ſe ďt habuiſſe.

Elice ꝯcluſiones.

Prima. Caſus nõ eſt dubiꝰ in damno
emergente.

Scđa. Silr̃ nõ eſt dubiũ poſt factũ ꝙ
nõ ẽ q̃s cogendꝰ inuitꝰ r̃ſtituere: etiãſi q̃d
accepit ꝓ lucro ceſſante. qꝛ plẽs ⁊ melioꝛi⸗
bus fundamẽtis h̄ ꝯcedũt

Tertia. An̄ factũ aũt caſus eſt aliq̃bꝫ du
biꝰ i lucro ceſſante: ⁊ ſecuriꝰ ẽ tenere ꝙ nõ
licz. ſꝫ oppoſitũ ẽ verꝰ

Quarta. Qui ſic fac extra neccitatẽ p̄⸗
ſumit vſurarꝰ. ⁊ q̃ h̄ facit libent. i. qꝛ q̃n⸗
tũ eſt ď ſe ⁊ ꝓ ſua vtilitate manuali h̄ q̃ꝫ il
ludicit vere vſurarꝰ

Caſus xxvij

q Ueritꝰ vigeſimoſepti
mo Utꝝ ſit vſura ďbitoꝛe exi
ſtẽte in moꝛa recipe intereſſe.
Ad h̄ dico ꝙ ſi intereſſe dãni
emergẽtꝫ applicat nõ tibi ſed tertio. vt qꝛ
debitoꝛ nõ ſoluit tibi: oꝑtet te ſoluere vſu
ras alteri. ſic licz ſm oẽs doctoꝛes. extra
de vſuris. i c. j. Similit ſi applicat tibi: pu
ta qꝛ opoꝛtet te vendere rem vilioꝛi p̄cio:
etiam licet: ſm glo. in c. Conq̃ſtꝰ. ⁊ notat
Inno. in ca. nauiganti. Imo etiã licet in
lucro ceſſante: ſm Archie. Qđ etiã ꝓbari
põt ex ſupꝛa allegatis. Ut ꝟbi grã. Uen⸗
didi tibi p̄dium: ⁊ nõ ſoluis in termino: ⁊
tamen fructus facis tuos: poſſum elapſo
termino exigere vſuram ꝓ fructibꝫ: nõ vt
vſuram: ſed vt intereſſe. argumentũ. xiiij.
q. iiij. quoniã. Et eſt expſſe textus. C. de
vſuris. l. vſuras. Etſi daretur mihi ipſa
poſſeſſio in pignꝰ: licite ꝑcipem fructꝰ:
cum al̃s eſſet vſura. Utꝝ ꝟo ante ipm ſo
lutionis terminũ poſſim accipe fructus:
Solutio. Petrꝰ ď ancha. ⁊ Barto. dicũt
ꝙ ſic: dummodo quãdo emptoꝛ ſoluit: tã
tum det ſibi de poſſeſſione pro rata: quan
tum ſoluit de p̄cio. quia nõ videtur equũ
ꝙ ille fructꝰ ⁊ pecunias habeat. Sed the
ologi vt dicit Archiep̄us nõ approbant
hoc. quia vident illi fructus haberi rati⸗
one dilationis tempoꝛis: quod ſapit vſu⸗
ram. extra de vſu. in ciuitate. Põt tñ inq̃t
fieri pactũ in penã: ⁊ nõ in fraudem: ꝙ ſi
infra certum terminũ nõ ſoluerit: fructꝰ
amittat. Ego dicerẽ ꝙ venditoꝛ põt perci
pere fructꝰ q̃n poſſeſſio eſt ſua: ⁊ non al̃s
an̄ moꝛã. i. ante terminũ ſolutiõis: niſi foꝛ
te vẽdidiſſet ꝑncipaliter ad fruendũ ani⸗

Hoſtië. z Joan. de ligna. Sec⁹ aũt ſi res vſu ſuo ↄſumit̃. Et ſi q̃ras: quid ſit circa h̃ faciendũ. Dico ꝙ ſubuenias ſi potes ſine lucro: z cũ ſecuritate. Si uo nõ potes eme cũ pacto de retrouẽdendo: q2 licitũ eſt ſm Ray. z Piſa. et Hoſti. z Inno. in c. ad noſtrã. et ſm mltos doctores: vt notat Anto. de but. extra d in c. in dioceſi. Et hoc ſi fuit ſine fraude: q̃ ꝑſumit̃ ſi ꝑciũ ſit notabil'r modicũ: aut ſi fiat cõditio ꝙ aliq̃d plus reddat̃. aut ſi emptoꝛ cõſueuit feneraři. extra de pigno. illo vos. Sed ↄ. videt̃ ꝙ liceat Nã ſic mutuãdo fit qð vult charitas. Sol. Uer eſt q̃dem mutuãdo ſed nõ deꝑdando vltra ſortẽ. Scðo. q2 ille volũtarie dat qð ſuũ eſt. ſ. fruct⁹. Sol. Dat volũtarie eo modo q̃ q̃s voluntarie ꝓijcit merces i mare ne ſubmergat̃. Iſte em̃ vult dare: q2 al's tu nõ dares. Tertio Nam ibi eſt eq̃tas iuſticie. q2 vu⁹ pignoreutit̃ vt ali⁹ pecunia. Sol. Imo ñ eſt eq̃tas: ſed iniq̃tas. q2 vſus pignoꝛis aliquid valet ſeoꝛſum a pignoꝛe: nõ aũt vſus pecunie. Elice igitur ↄcluſiones

Prima. Ueſtimẽta: iocalia: et om̃e qð vſu ſuo nõ ↄſumit̃ in totũ: hñt vſuz diſtinctũ a re: et ↄſeq̃nter ꝑ vſu taliũ aliq̃d licite ꝑcipit̃.

Secunda. Que ſuo vſu penit⁹ conſumunt̃: non habent vſum diſtinctũ a re: nec ꝑ vſu eoꝝ licet aliq̃d accipe.

Tertia. Qui vtit̃ pignoꝛe cui⁹ vſus eſt cõſumptio: non tenet̃ aliquẽ fructũ cõputare in ſoꝛtem.

Quarta. Secus ſi pignus vſu nõ cõſumit̃. al's eſt vſura vel furtũ.

Quinta. Excipit̃ qñ pign⁹ eſt tuũ: z vt videt̃ ſi non eſt tuũ: ſed tñ creditoꝛ iniuſte tenet aliq̃d tuũ qð h̃re nõ potes.

Sexta. Contract⁹ emptionis cũ pacto de retrouendẽdo eſt licit⁹: ſi recta intẽtiõe fiat: vt ſ. vere emptoꝛ habeat intentionez emendi: et fruct⁹ oẽs facit ſuos. de hoc tñ infra diffuſius.

Septima. Si aũt ibi ſit fraus: q2. ſ. eſt pignoꝛatio: q̃uis inſtrumẽta ſonent ꝙ ſit venditio: ſecus eſt.

Caſus trigeſimusprimus.

q

Ueritur trigeſimoprio Utr̃ emens ꝑdium cum pacto retrouendẽdi illud: ſi ſũma exhibita infra certũ tp̃s reſtituat̃: poſſit inſtãte tali tp̃e ꝑcipere fructus ex tali re empta: Uidet̃ em̃ ꝙ nõ. Primo: quia Leuit. xxv. dr̃: ꝙ tales fruct⁹ i tali caſu ſunt computãdi in ſoꝛtem. Ait em̃ ibi dñs. Si attenuat⁹ frater tuus vẽdiderit poſſeſſiunculã ſuã / z voluerit ꝓxim⁹ ei⁹ poterit redimere. Et ide cõputabunt̃ fruct⁹ ex eo tp̃e quo vẽdidit: et qð reſiduũ eſt reddet emptoꝛi. Secũdo: q2 i tali ↄtractu vẽditiõis nõ transfert̃ dñium in emptoꝛẽ. ḡ fructus ꝑcipit rei nõ ſue. z ↄſeq̃nter tenet̃ reſtituere. Patet aũt añcedens Primo: q2 talis venditoꝛ nõ habet liberã volũtatẽ vẽdendi. Scðo: q2 nulla vẽditio facta ſub cõditione eſt vera venditio ſm iura: vt dicit̃. et ↄñter ꝑdicta vẽditio deficit a rõne vere venditiõis. Tertio ꝑncipal'r. q2 vt q̃dam referũt ſm Hoſtieñ. z Joan. anð. in c. ad noſtrã. extra de emp. z ven. talis ↄtract⁹ ẽ inuẽt⁹ ab vſurarijs ad palliandũ vſuras. ideo cauẽdus eſt. Quarto: q2 ſup iſto cõtractu varie ſentiũt doctoꝛes z docti viri. ḡ ẽ dubi⁹. z ↄñter cauẽd⁹: z via tutioꝛ eligẽda. iuxta notata ꝑ doctoꝛes i c. in ciuitate. extra de vſurꝫ. Eſt etiam ad h̃ tex. extra d ſpo. in c. iuuenis. Sed ↄ: q2 mlti viri doctiſſimi z ſcti ↄſuluerũt in oppoſitũ et q̃tidie ↄſulũt: eo ꝙ h̃ fiat in fauoꝛẽ venditoꝛis z ñ emptoꝛꝫ. Rñdeo. Pro intellectu dicẽdoꝝ ſciendũ eſt Primo: ꝙ aliud ẽ loq̃ de aliq̃ re ſm foꝝ ↄtenrioſum in q̃ ſolũ de exterioꝛibus iudicat̃ ſm ꝓbata z allegata. Aliud loq̃ ſm foꝝ ↄſcie: in q̃ iudicat̃ ſm ea q̃ penitẽs fatet̃: cui ꝓ ſe z ↄ ſe credẽdũ eſt. Multa ḡ ſunt q̃ in foro ↄtentioſo ↄtractũ iſtũ redderẽt iniuſtũ: vtputa ſi taliter emẽs eſt aſſuet⁹ vſuris z h̃mõi: q̃ ſm foꝝ ꝑnie nihil ad rẽ ꝑtinerẽt. Sciendũ eſt Scðo: ꝙ ea q̃ ad hunc cõtractũ allegabo infra: oĩa ſunt dicta ad ꝓpoſitũ explicite z formal'r: nõ aũt cauilloſe tracta. Sciendũ eſt Tertio: ꝙ q̃ttuoꝛ modis fit iſte ↄtctus vere: z vno apparẽter. Prĩo fit ſic. Petr⁹ de furno emit ab Henrico de puteo fundũ. b. valoꝛꝫ floꝛenoꝝ mille: ꝑcio eodẽ qð iuſtũ eſt. et eidem Henrico ſpondet ſe re-

uẽditur infra certũ tps:puta.x.annos vł
q̊tiens ſumma fuerit oblata. Interim au
tẽ ipſe Petrꝰ ꝑcipit fructus ex fundo :vel
dat Hẽrico fundũ p̄dictuz ad affictũ:ſm
rõnẽ.vj.ꝑ centũ.q̇ affictus iuſtꝰ creditᷣ ⁊ a
me nũc ſupponitᷣ.Scðo fit ſic.Petrꝰ emit
cũ p̄dicto pacto dimidiũ ipſius b.ꝓ indiui
ſo flozenis q̇ngentis:⁊ dat Henrico ad af
fictũ ſm rõnem p̄dictã.Tertio fit ſic.Pe
trus cũ p̄dicto pacto emit totuz fundũ b.
q̇ngentis flozenis:⁊ dat Henrico ad affi
ctũ ſm rõnem p̄dictam.ita tñ ꝙ in tali af
fictu nõ ↄ̄ſideratᷣ valoꝛ fundi ſed q̄ntitas
p̄cij:ita ꝙ q̇ngenta reddũt ei triginta ⁊ nõ
plura.Et eſt idẽ acſi emeret directũ domi
niũ fundi valẽtis q̇ngẽta:nõ empto vtili
qð tantundẽ valet.Quarto fit ſic.Hẽri
cus egens pecunia:vendit.lx.flozenos au
ri Petro annui redditꝰ ſup fundo b.⁊ oi
bus bonis ſuis:⁊ p̄ciũ cõpetens ↄ̄ſtituitᷣ:
puta mille flozenoꝝ auri.ita tñ ꝙ ſi infra
certũ tps vel q̊tienſcũq; reddatᷣ ſũma p̄di
cta liberetᷣ Hẽricꝰ a tali affictu.Quinto
fit apparentᷣ ſic.Petrꝰ accipit fundũ b.in
pignꝰ ꝓ mille flozenis:ita tñ ꝙ ſi infra cer
tũ tps ſũma nõ reddatᷣ.impignozatio ſit
vẽditio.Quia ꝰ̄ multis modis variatᷣ ca
ſus:iuxta ſingulos enucleandꝰ eſt

Caſus xxxij.

q Veritᷣ igitᷣ.xxxij.Vtꝝ
pmo mõ licite fiatᷣ? Ad quod
reſpõdendo talem pono ↄ̄clu
ſionem.In foꝛo ↄ̄ſcientie ceſ
ſante omni fraude ⁊ coꝛrupta intentione
ita ꝙ intentio emptoꝛis ſit vere ⁊ realiter
emendi:⁊ mallet emere abſolute q̄̃ talitᷣ.
Dico ꝙ caſus eſt licitus ⁊ eſt opus pieta
tis:⁊ emptoꝛ interim licite ꝑcipit oẽs fru
ctus.Et h̄ ꝓbo rõne ſic.Nã talis emptoꝛ
ſine alicuiꝰ damno iniuſto ſeruit ꝓximo.
Nec valet dicere ꝙ damnificat venditoꝛẽ
quia accipit fructꝰ ex fundo.Funduz eñi
dico trãſiuiſſe in dominiũ emptoꝛis ꝑ vẽ
ditionem.Etſi dicatᷣ ꝙ ibi nõ fit vẽditio.
Dico ꝙ ſi abſit fraus:eſt vera vẽditio.q̄a
ↄ̄ditio de redimẽdo nõ tollit venditionẽ:
vt ptꝫ Leui.xxv.vbi dñs mãdat ꝙ omis
terra ꝑpli ſui vẽdatᷣ ſub redẽptõis ↄ̄ditiõe

Quod inde etiã ptꝫ:quia ſi rapiatᷣ fluuio
aut ſummergatᷣ terremotu:aut effodiatᷣ ꝓ
metallo vel lapide:aut q̊cunq; mõ deteri
oꝛetᷣ:damnũ aſcribitᷣ emptoꝛi:ſiue culpa
ſit lata ſiue leuis ſiue nulla:qð nõ eẽt niſi
res eſſet ſua.Probo etiã auctoꝛitate.Nã
hanc ſniam meã ſic vt expſſi intellectã ex
plicite ⁊ formalitᷣ tenuerũt īfraſcripti do
ctoꝛes ſacri oꝛdinis minoꝝ:vt teſtatᷣ fratᷣ
Bernardinꝰ de Buſto oꝛdinis eiuſdem
ſcꝫ Alexã.de ales.iij.parte ſũme.⁊ Mo
naldꝰ in ſũma.⁊ ſctũs Bernardinꝰ in ſu
is tractatibꝫ ↄ̄tractuũ.⁊ dictꝰ frater Ber
nardinꝰ in q̊dã ſuo ↄ̄ſilio.⁊ fratᷣ Angelꝰ
de Clauaſ.i angelica.c.de vſuris.Eandẽ
tenuerũt de oꝛdine p̄dicatoꝝ Ray.⁊ Pi
ſanꝰ ⁊ Archie.⁊ multi alij imo oẽs.Eã
dẽ etiã tenuit Hugo:vt refert Archið.in
c.plerizq;.xiiij.q.iij.⁊ ſimilr Aſtẽſ.Inno
ceñ.Hoſt.⁊ dñs Anto.ð but.in c.ↄ̄q̄ſtꝰ
⁊ cõiter ibi oẽs canoniſte.ſicut theologi ī
iiij.di.xv.⁊ legiſte in.l.ſi fundũ.⁊.l.ſi a te.
C.de pactis intᷣ empto.⁊ vendi.Sup di
cto caſu vltimate ſcripſit dñs Bartholo
meus cepolla veronenſ:q̇ ð hoc fere vnũ
volumẽ ↄ̄fecit.⁊ tandẽ in meam ſniam ⁊
cõcluſionem ſe reſoluit:vt patet ſcðo caſu
ſuo:columna pma.Hanc etiã ſniam ha
bes expſſe ⁊ formalr traditã ſm iura ciui
lia:vtꝫ.C.vbi ſ̈.i vtraq; lege p̄dicta.Si
militᷣ eandẽ habes ſm canones vt patꝫ in
glo.ſup c.Cõqueſtꝰ.extra ð vſuris.⁊ ſup
ca.ad nr̃am.extra de emptᷣ.⁊ vendi.Nec
obſtat tex.in dicto c.ad nr̃am,q: ibi repꝛo
batᷣ ↄ̄tractꝰ rõne doli:nõ rõne pacti de re
trouẽdendo:vt patꝫ intuẽti.Et ſic patet
concluſio.

Caſus xxxiij.

q Veritᷣ trigeſimoter
tio Vtrũ licite fiat ſcðo mõ
Ad qð dico ꝙ eſt idem iudi
cium de pmo ⁊ ſcðo modo:
vt ex ſe patet.Si tñ in vtroq; caſu p̄cium
nõ eſſet equũ:teneretᷣ emptoꝛ augere p̄ciũ
nõ tñ reſcinderetᷣ ↄ̄tractꝰ:niſi eſſet fraus
vltra dimidiũ iuſti p̄cij.Teneretᷣ etiã ſm
aliq̊s r̄ſtituere fructꝰ ꝑceptos pro rata dĩ
minutiõis precij:vt videtᷣ pꝛima fronte.

ſed tñ verꝰ ē ꝙ nõ.qꝛ ſi ꝯtractꝰ tenet res
eſt ſua:⁊ ꝯſeq̄nť fructꝰ oēs. Unde tene
tur ſolum de reſiduo ꝑcij:⁊ de intereſſe ſi
quod paſſus eſt vẽditoꝛ rõne illiꝰ reſidui
Sed qꝛ in vtroq; modo ꝯtractꝰ fit mẽtio
de emphitheoſi:ſciendũ eſt ꝙ q̄dam dicũt
ꝙ lꝫ pactũ de retrouẽdendo ſolũ nõ faciat
pſumptionẽ vſure:facit tñ ſimlꝰ cũ emphi
theoſi.qꝛ duo vincula magis ligãt ꝙ̄ vnũ
tm̄:in auť.de ꝯſangui.⁊ fratrib' vteri.§.fi
nali.C.de edicto.diui adria.l.finali. Sed
circa hoc pono duas ꝯcluſiones. Prima.
Licet tibi laico dare nouiter fundũ tuuꝫ
ad affictũ ad vitam hoīs:⁊ ad.xx.⁊.xxx.
annos:⁊ in ꝑpetuũ. Hec patet ꝑ Specu.
titu.de locatiõe.⁊ Piſa ti.emphitheoſis.
⁊ eſt tex.inſti.ď hēca.⁊ ꝯdu.§.adeo.cũ glo
ſa.ff.ſi ager vectigal.vľ emphithe.l.j. Et
ibi dť Bal.⁊ Angeľ.ꝙ ꝓprie ſola ꝑpetua
dř emphitheoſ. Scđa. Licꝫ tibi dare hu
ic a q̄ taliť emis:alioq̄n eſſes de bono ope
lapidandus.i.de ſeruitio quod ei exhibu
iſti taliter emendo. Hanc etiam tenet fra
ter Bernardinꝰ de Buſto. Ad motiuuꝫ
dř ꝙ duo vincula magis ligãt:ſuppoſito
ꝙ ligẽt. Neutꝝ aũt illoꝝ ligat ſeu facit eē
vſurã vere in ꝯſciẽtia:ſiue faciãt ſuſpicio
nẽ:ſiue non.

Caſus.xxxiiij.

Qeritur triceſimoq̄r
to Utrũ licite fiat tertio mõ
Ad qđ dico ꝙ in h̄ eſt ma
gna difficultas ⁊ ſubtilitas.
Sciendũ eſt igiť ꝑ fundamento:ꝙ ſicut
medietas vľ alia ꝑs alicuiꝰ fundi põt poſ
ſideri ꝑ indiuiſum:ita ⁊ ꝑ indiuiſum põt
emi:vt.ſ.emať medietas h.fundi indeťmi
nate. Et ſcđo ꝙ hec ꝑs dupľr emiť aut vẽ
diť. Uno mõ abſolute.i.ſine r̄ſpectu ⁊ col
ligatiõe vel hypothecatione reſidue:ſic ꝙ
poſſeſſoꝛ alteriꝰ põt illã libere diſtrahere:
⁊ reſpectu eiꝰ ē eq̄ liber ſicut reſpectu ali
cuiꝰ fundi ď totꝰ ſit ſuꝰ. Alio mõ cũ apo
thecatiõe reſidue partis.ſicut ſi emať cuꝫ
iſta lege ꝙ reſidua nõ poſſit vẽdi ſine licẽ
tia emptoꝛis:vľ cũ alia obligatiõe Et q̄n
emiť ꝑmo mõ voceť pars abſoluta.q̄n ꝟo
ſcđo voceť pars colligata. Et tertio ſcien
duꝫ ꝙ eſt pars dimidia h.colligata:plus
valet medietate eiuſdẽ abſoluta.qꝛ ſm ſe
valet tantũ q̄ntũ illa:⁊ vltra ꝙ̄ valet col
ligatio illa.qꝛ ipā colligatio pecunia mẽ
ſurať:cũ poſſit vẽdi ⁊ emi. Eadẽ rõne ea
dẽ ꝑs abſolute ſũpta valet minꝰ ſeipa col
ligata. Ad caſum igiť r̄ndeo:ꝙ triplr̄ em
ptoꝛ intẽdit emere.ſ.aut totũ h.aut partẽ
abſolutã aut colligatã. Et tũc pono tres
ꝯcluſiões. Prima. Emere totũ funduꝫ
minoꝛi ꝑcio ꝙ̄ valeat ſi illa minoꝛitas ſit
vltra dimidiũ iuſti ꝑcij:ꝯtractꝰ ē illicitꝰ:
⁊ ſm iura reſcindendꝰ:vt dictum eſt. Si
ꝟo nõ ſit vltra:eſt q̄deꝫ licitꝰ ꝯtractꝰ:ſed
iniuſticia eſt in ꝑcio:vt ptꝫ. Unñ teneť em
ptoꝛ augere ꝑciũ. Nec ſi poteſt dať ad af
fictũ ſm rõnem dati ꝑcij ⁊ nõ valoꝛis fun
di:tolliť q̄n ꝯtractꝰ ſit illicitus vľ ꝑciũ ini
quũ.qꝛ ꝑſteriꝰ nõ variat ꝑus. Scđa.
Si aũt is q̄ diciť emere totũ h.nõ intẽdat
emere totũ h.ſed vnã eiꝰ partẽ abſolutam
ꝑ indiuiſum ⁊ eam det ad affictũ ſm ꝓpoꝛ
tionem totius h.nulla eſt iniuſticia:vt de
ſe patet. Tertia. Si ꝟo intendit emere
partem colligatam ⁊ locare ꝓ rata totius
affictus:quod eſt emere quaſi directũ do
miniũ ſine vtili:aut plus ſoluit pro parte
colligata ꝙ̄ valeat abſoluta:aut non. Si
ſecundũ eſt q̄dem licitus ꝯtractus empti
onis ⁊ locatiõis.ſed iniuſticia eſt in ꝑcio.
qꝛ plꝰ valet ꝑs colligata ꝙ̄ abſoluta. Et
iſta maioꝛitas valoꝝ eſt maioꝛ ⁊ minoꝛ
ſm varietatem legũ municipalium ⁊ con
ſuetudinũ. Nam eſt maxima vbi nõ ſolũ
reliqua medietas diſtrahi non poteſt:ſed
etiam efficiť emptoꝛis ſi venditoꝛ nõ ſol
uit affictum. Minoꝛ ꝟo.vbi ꝑ leges mu
nicipales caueť ne vẽditoꝛ nõ ſoluẽdo per
dat de ſua parte fundi plus ꝙ̄ id qđ debꝫ
ſoluere ⁊ nõ ſoluit. Ubiq; ꝟo q̄nta ſit ar
bitrio boni viri.i.prudẽtis ⁊ timoꝛati di
iudicabiť. Si ꝟo ꝑmũ:nulla erit iniuſti
cia:dũmõ ꝑcij maioꝛitas tanta ſit q̄ntus
valoꝛ colligatiõis. Eſt aũt neceſſe ꝙ talis
emptoꝛ intẽdat emere totũ aut partẽ ab
ſolutam aut colligatã:quia inter iſta non
eſt medium. Credo tñ ꝙ boni viri raro ſic
ꝯtrahant. Sed tñ iſta ſcpſi vt habeať re
ſpõſio ad maloꝝ malicias ⁊ argutas ca
uillationes.

De queſtiōibus impertinētibus

Caſus xxxv.

q Verit. xxxv. Vtrū lici/
te fiat q̄rto mō: Ad qd̄ dico
q̄ iſtā q̄ſtionē ptractat Jn/
no. i. c. in ciuitate. ⁊ mlt̄i poſt
eū: puta Lau. Hoſti. Jo. an. ⁊ q̄d̄ā Guil.
⁊ Alexāder lombardꝰ: ⁊ Abbas. Jnno/
cētiꝰ ḡ diſtiguit. Aut em̄ talis annuꝰ red
ditꝰ iam eſt inſtitutꝰ ſup reb mobilibus
vel imobilib: aut nō. Si pmū: ſm euz ⁊
oēs alios canoniſtas ꝯtractꝰ eſt licitꝰ: q̄a
eſt vera vēditio: cū ibi ſit pciuz ⁊ merces
.i. annuꝰ redditꝰ. C. de ſacroſanc. eccle. l.
iubemus. Si ſcdm: ſic dicit Jnno. q̄ ſm
aliq̄s eſt illicitꝰ. q̄ ibi non videt̄ eſſe vera
venditio: cum merces nō ſit in rex natura
Emptio aūt ⁊ vēditio: ſine re q̄ veneat in
telligi nō pōt. ff. de ꝯtrahē. empt̄. l. nec em
ptio. Jdeo ꝯſulit a talib abſtinendū. Sz
Joā. an. dt: q̄ ꝯtractꝰ eſt illicitꝰ: ⁊ vix vi
det quō ſine fraude fieri poſſit. Sz Guil.
nō gloſatoꝛ raymūdi ſed aliꝰ: ⁊ Abbas ⁊
Alexan. lōbar. dicunt ꝯtractū eſſe licitū.
Jmo dicit iſte Alexan. q̄ nullā videt cau
ſam dubitādi in h: q̄ cū habeamꝰ tria. ſ.
bōa mobilia ⁊ bōa imobilia: ⁊ ius i vtriſ
q̄: h tertiū eſt qd̄ hic vendit̄. Vñ Jnno. i
ſua rōne aſſumit falſum. ſ. q̄ ibi nō ſit res
q̄ veneat: q̄ eſt vtriq̄. ſ. certꝰ redditꝰ ⁊ ius
exigendi illū. Et lz ſeu dato q̄ nō eſſet il/
lud ius ⁊ emptio nō fiat ſine re: fit tñ ſine
re exiſtēte: ſed futura. vt cū emunt̄ fructꝰ
ꝓuenturi ex agro: ⁊ partꝰ ancille vel pecu
dis. ff. de ꝯtrahē. empt̄. l. nec emptio. ⁊ ia
ctus retis. l. ſi iactū. ff. eodem. Mihi vide
tur q̄ bñ dicat iſte Alexan. lz Archie. di/
cat q̄ res nō videt̄ clara. Nō em̄ poſſum
videre differentiā int̄ affictuz ꝯſtitutū he
ri ⁊ ꝯſtitutū hodie. Si em̄ affictꝰ ꝯſtitu/
tus: quē ſm oēs licet emere: fuit inſtitutꝰ
licite. q̄re nō pōt etiā nūc licite alius inſti/
tui ſicut tūc ille licite īſtituebat̄. Si vo il/
licite fuit inſtitutꝰ q̄ſi res de ſe iniuſta: li/
cite emi nō poſſet: q̄ nō firmat̄ tractu tē/
poris: qd̄ ab initio iure nō ſubſiſtit. extra
d reg. iu. li. vj. Jō rē habeo clarā ſi affictꝰ
fiat ſup re imobili: q̄ hoc eſt vendere ali/
quā eiꝰ partē p indiuiſum. Hoc igit̄ ſup/
poſito nunq̄d licebit in h facere pactuz de
retrouēdendo. Ad h dico q̄ ſicut ex dictꝰ
ptꝫ ⁊ ex Raymūdo: ſi ſic emat̄ pciū nō eſt
dubiū q̄ licꝫ. Sed ⁊ de pdicto annuo red
ditu idem eſt ſm pdictū Guil. imo vt ait
oia hec vident̄ expſſa. ff. de ꝯditiōe adiec.
in. l. ij. ⁊ in. l. vbi aūt. ⁊ ſi rdimat̄ nō tenebi
tur emptoꝛ fructꝰ cōputare in ſoꝛtē. Sed
cōtra. q̄ aliq̄d accederet ſorti: ḡ eēt vſura.
Rō. Hic nulla ē ſoꝛs. i. mutuū. q̄ ille pe/
cunie q̄ntū erat ex parte emptoris fuerūt
vēditoꝛi perpetuo ⁊ irreuocabilr̄ tradite.
Eſt aūt ſoꝛs. i. capitale: ſz tali ſorti aliq̄d
pt accedere ſine vſura: q̄ q̄ñ inuenit̄: inde
licite aliq̄d pcipit̄.

Caſus xxxvj

q Verit. xxxvj. Vtrū li/
cite fiat q̄nto mō: Ad qd̄ di/
co q̄ nō eſt dubiū q̄n oēs fru
ctus inde añ terminū reſtitu/
tiōis recepti ſūt vſura vl̄ furtū. q̄ nō acci
piunt̄ ex re ꝓpria ſz ex pignoꝛe. ff. de fur. l.
ſi pigno. Sic igit̄ ptꝫ quō ſit licitꝰ caſus ⁊
quō nō. Ad pmā ḡ rōnē pncipalē factā i
oppoſitū dico dupl̄r. Primo: q̄ id qd̄ d ſe
licitū eſt pōt ex lege pncipis illicitū fieri.
Vñ q̄dā iō mala ſūt: q̄ phibita: vt edere
carnes. vj. feria. Et ſic iſte ꝯtractꝰ de ſe li
citꝰ: potuit ex dei determiatiōe talit̄ limi
tari q̄ emptoꝛ nō poſſet lucrari fructus:
q̄ deꝰ vltra h q̄ ē dñs oim: ſpecialiter tñ
dominiū habuit illius terre quā ꝑplo ſuo
valida manu adq̄ſiuit. Nec tamē nos mō
tenemur illō ſtatutū ſeruare. q̄ vt patꝫ ex
doctria theologoꝝ maxime s. Thom. ij. q.
ciij. cū in lege veteri eſſent tria genera pce
ptoꝝ. ſ. moꝛaliū ſeu naturaliū: cerimonia/
liū ⁊ iudicialiū. pma ſp durāt ſicut ⁊ na/
tura: vt nō furtū facies. Scda vo vt imo
lare agnū: ſunt phibita poſt chꝛi paſſionē
diuulgatā: q̄ pteſtaremur ea q̄ ſūt pteri/
ta: eſſe futura. Tertia vo ſuari poſſunt ſz
nō tenemur. quia mutatꝰ eſt ſtatꝰ ꝑpli ad
quē oꝛdinabant̄. Scdo dico q̄ ſicut ha/
bet̄ ibi ⁊ in multis aliis locis: dñs ꝯſtitu/
it q̄ illa terra venderet̄ ſub redēptiōis cō
ditiōe: ⁊ ſi non redimebat̄ anno. l. redibat
ad venditoꝛem libera. Quanto ergo mi/
nus tempus reſtabat vſq̄ ad annū. l. tan/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

to vilius vendebaꝛ: ꝛ q̄nto maiꝰ tāto cari
us. Unde poſſeſſio eadez vēdita in anno
p̄mo valens. l. aureos: in anno ſeq̄nti va-
lebat. xlix. ꝛ in ſeq̄nti. xlviij. ꝛ in ſequenti
xlvij. ꝛ ſic de alijs. Et ita dn̄s iuſſit cōpu
tari fructꝰ in ſortē: nō q2 tantū de p̄cio mi
nuereꝛ q̄ntū valebāt fructꝰ: ſed q2 ꝓportio
nabiliter tantū diminuebaꝛ de pcio q̄ntū
ꝛ de tempe fructuū ꝑcipiēdoꝝ. Et q̄ iſte
ſenſus ſit bonus ſignū eſt: quia poſito q̄ il
la terra redderet. vj. ꝑ centū: quelibet poſ-
ſeſſio in. xvij. anno fuiſſet ex toto libera ſi
fuiſſet valoꝛ fructuū cōputatꝰ in ſortem.
ꝛ ꝯſequenꝛ vēditoꝛ in. xvij. anno libere ſi-
ne p̄cio eam potuiſſet rehabere: qđ eſt fal
ſum. quia vſq3 ad. l. annū erat emptoꝛis.
Ad ſcđm nego antecedēs. Ad p̄mā ꝓba-
tionē dico: q̄ aliq̄n talis venditoꝛ ſi poſſet
habere pecuniā ſuꝑ pignoꝛe nollet vēdere
ſed quia aliter facere nō pōt: vult vendere
qđ patz: quia ſi nō inueniat qui faciat pa
ctum de retrouēdēdo vēdeꝛ aliq̄n abſolu
te: ꝛ cōſtat q̄ tūc vellet vendere: ꝛ tn̄ non
haberet magis voluntatē vendendi quan
do vendit abſolute q̄z quādo vēdit cū di-
cto pacto ſ3 minus. Unde ſimpliciꝛ vult
vendere lic3 habeat velleitatē nō vendēdi
id eſt ſi poſſet vellet nō vēdere. Notan-
dū eſt tamē q̄ etiāſi venditoꝛ nō intendit
vendere ſed fingit ꝛ decipit emptoꝛē: nihi
lominꝰ tenet venditio ſi dicit ſe velle ven
dere. alioquin etiam de vendente abſolu-
te idem dici poſſet: ꝛ ꝯſequēter ſi poſt de-
cem annos diceret ſe intentionē vēdendi
nō habuiſſe: ꝛ hoc ꝓbaret ꝑ teſtes vel iu-
reiurando. vel ſi non ꝓbaret: tn̄ h̄ crederet
emptoꝛ teneret in ꝯſciētia reſignare rem
emptam ꝛ fructꝰ: quod dicere ſtultu3 eſt
Sufficit ergo ſi dicat ſe velle vēdere. Ad
ſecundā aūt dico: q̄ in venditione duplici
ter eſt ꝯditio. Uno mō vt intelligaꝛ anne
xa ipi venditiōi: quaſi. ſ. venditio ſit ſuſpē
ſa vſq3 ad certum terminū. Alio modo q2
eſt annexa rei vendite: vt cum aliquid vē-
ditur cum tali vel tali onere. Et p̄mo qui
dem modo nō transferꝛ dominiū niſi ad-
uenīēte termino: ſed ſcđo modo ſecus. Di
cere ꝟo q̄ ſm̄ iura venditio nō poſſit fieri
ꝯditionate: eſt ignoꝛanter loqui: quia hoc
nullibi habeꝛ: ſed potius Leuiꝛ. vbi ſuꝑ
habeꝛ oppoſitū. quia illa terra vendebaꝛ
ſub ꝯditiōe redimendi: ꝛ tn̄ tali ꝯditione
non obſtante fructus erant emptoꝛis. Et
idem exp̄ſſe habeꝛ inſtiꝛ. de empti. ꝛ ven-
ditio. §. emptio. Ad tertiū dico: q̄ illi non
dicunt hūc ꝯtractum vſurarios inueniſſe
ſed eo fuiſſe vſos. Et dato q̄ ab eis eſſet
inuentꝰ: nō ſequiꝛ q̄ ſit vſurariꝰ. Ad q̄r-
tum dico q̄ nunq̄z vidi doctoꝛē ſcribente3
vel doctum dicentē oppoſitū ex ſentētia.
Si aūt aliqui imperiti oppoſitum dicūt
nō eſt curandum

Caſus xxxvij.

Ueritur. xxxvij.

q

Utrū liceat rem ſua3 apud
aliū detentā furtim ſurripe
Ad h̄ aūt rn̄det Archie. ij.
ꝑte ti. j. ꝛ Petrꝰ de palu. i. iiij. ꝛ Henri. ꝛ
Piſa. ꝛ Aureo. i. iij. q̄dli. q. xxj. ꝛ ſanctus
Tho. ij. ij. q. lxv. Dico g̃ q̄ aut res tua ē
detēta apud aliū iuſte: puta quia eſt depo
ſitata: aut iniuſte. Si p̄mū: nō lic3 tibi ſm̄
ſctm̄ Tho. quia grauas ꝺpoſitariū ad red
dendū aut oſtendendū ſe innoxiū ff. depo
ſiti. vl' ꝯtra legē depoſitū. ꝛ. l. ſi hominem
Et ide3 intellige ſi eſt accōmodata: q2 is
cui eſt accōmodatum aliquid teneꝛ de re
amiſſa. ff. cōmodati vel cōtra. l. rem mihi
Et ſimiliter idem eſt de pignoꝛe. ff. de fur
tis. l. eum qui. ꝛ. l. creditoꝛis. §. idē ſcribit
Unde teneris releuare grauamē depoſi-
tarij ſm̄ ſctm̄ Tho. Et idem intellige de
alijs. Si ꝟo ſcđm: tūc accipiendo rem tu
am aut aliq̄d eq̄ualēs ſm̄ Archie. peccas
vt dr̄ ſctūs Tho. q2 miniſtras tibi iuſticiā. q̄
ꝯtra. C. nequis in ꝓpria cauſa. l. j. Non tn̄
teneris reſtituere. Hec ſctūs Tho. ꝛ ſup-
dicti. Tn̄ ſm̄ Archie. aliq̄n pōt hoc licere
ꝛ tūc ſex requiruntꝛ. Primo q̄ nō ſis dubi
us: q2 exponeres te ꝑiculo furti. Argumē
tū. di. xxxiij. habuiſſe. Scđo q̄ nō poſſis
rem tuā habere in iudicio: qđ ſm̄ Petru3
aureo. tūc eſt q̄n nō habes q̄ velit teſtifica
ri aut iudicis p̄ſentiam: ꝛ ſm̄ Archie. q̄n
nō ſperas iuſticiā. Tertio q̄ nō ſit veriſi-
mile ſequi ſcandalū alijs: quia nemo deb3
cum alterius iactura locupletari. extra de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

reg.ſu.li.vj. Quarto ꝙ etiã nõ imineat ti bi ꝑiculũ fame ex hoc ꝙ ſciet: qꝛ ꝗ fidens conſcie famã ſuam negligit/nimis crude-lis eſt.xij.q.j.nolo. Quinto ꝙ nõ imineat ꝑiculum ꝓprie ꝑſone: qꝛ hoc eſſet tentare deũ. Arg.xxij.q.ij. querit. Sexto ꝙ tua ꝯſcia ſit ſtabilita: ſic ꝙ ꝯ eã nõ facias.

Elice igit cõcluſiones

Prima. Qui furtiue accipit rem ſuã iu ſte detentã.ſ.qꝛ eſt depoſitata: cõmodata vel pignori data: peccat. ꝛ tenet aliũ rele-uare.

Scda. Qui ꝓo accipit iniuſte detentã cũ poſſit hr̃e in iudicio: peccat ꝗdẽ ſibi mi niſtrãdo iuſticiã: ſed nõ tenet reſtituere.

Tertia. Similr̃ peccat ꝗ accipit ꝛ non eſt cert⁹ ꝙ ſit ſua: etiãſi in iudicio nõ poſ-ſet rehabere

Quarta. Qui ꝓo accipit credens inde ſcandalũ ſequi alijs: peccat. ſed non tenet reſtituere niſi rõne ſcandali. et idem eſt ꝺ accipiente cum ꝑiculo ꝓprie fame vel ꝑſo-ne: vel cõtra ꝯſciam. qꝛ.ſ. peccãt. ſed nõ te nent reſtituere: niſi forte ꝓpter erroneam conſcientiam.

Quinta. Qui aũt ñ põt hr̃e in iudicio: ꝛ eſt cert⁹: nec credit ſcandalũ ſequi alijs: nec ſue fame: nec ꝑſone ꝑiculũ: nec facit ꝯ conſciam: non peccat furtim ſurripiendo rem ſuã vel aliqͩ equalens.

Sexta. Addo ꝙ cũ res poſſit ꝗdẽ per viam iudicij haberi: ſed res eſt modica et expẽſe fierent magne vel ſeqͥrent inimici-cie ꝑ re parua: tũc etiã licet: concurrentibꝰ alijs cõditionibꝰ: qꝛ impoſſibile eſt qͦd eſt poſſibile cum damno.

Caſus.xxxviij.

Queritur.xxxviij. Vtrũ quis poſſit mortalr̃ peccare ſu-mendo furtiue rẽ paruam? Ad hoc rñdet Piſan⁹ tit. furtum. et Archie. ij.pte.ti.j.ca. de furto. et ſan. Tho.ij.ij.q. lxv.ar.vj. et ex dictis eorũ oportet facere duplicem diſtinctionem. Prima eſt: ꝙ ꝗ-dam ſic furant minimũ ꝙ nõ accipent ma gnum. quidam ꝓo etiam magnũ accipe-rent ſi poſſent. Et iſti mortalr̃ peccãt. ꝗa non quod ablatũ eſt: ſed mens furantis attendit.xiiij.q.vj.ca.vl. et idem ſanctus Tho. Secunda eſt: ꝙ eoꝝ qui ita accipi-unt parua ꝙ non accipent magna: ꝗdam accipiunt cõtra voluntatẽ dñi: ꝛ quidam non. Põt eñ eſſe ꝙ res minima erit mul tum chara poſſeſſori. Hanc innuit ſanct⁹ Tho.ij.ij.q.lxiij.ar.vij. tertiũ. et expreſſe dominus Piſan⁹. Et prim⁹ ꝗdeꝫ peccat mor taliter ſm̃ iſtos. quod itelligo Primo: qñ dñs notabiliter egrefert. et Secũdo ſi ꝑ-ſumit hoc. ꝛ Tertio ſi poteſt aliter facere

Sed ꝯtra: quia parum ꝓ nihilo reputa tur: ex.ij. Phyſ. Sol. Quod in ſe eſt par-uum: poſſibiliter eſt magnũ dño. ꝛ conſe-quenter ꝗ hoc accipit: accipit ſimplr̃ ma-gnũ: qꝛ a volũtate dñi depẽdet tota gra-uitas in furto: cum ꝺ eius voluntate oia eius bona poſſint accipi. Vel aliter et re-dit in idem Quod eſt paꝝ lꝫ nõ variet iu ſticiam nec ſit ꝯ eã: tñ põt eſſe ꝯ charitatẽ quam notabiliter offendit.

Elice igit cõcluſiones.

Prima. Omes fures dãnabunt niſi pe niteant ꝛ reſtituant: quia furtum de ſe eſt mortale.

Secũda. Quicũqꝫ ꝯcupiſcit alienũ in-iuſte: ſimilr̃. qꝛ hoc eſt ꝯtra legem dei.

Tertia. Qui parũ accipit: qꝛ nõ põt ac cipe magnũ: ſimilr̃. qꝛ de⁹ reſpicit cor.

Quarta. Qui paꝝ ſic accipit ꝙ nõ acci peret magnum. et ſic accipiendo cõtriſtat dñm notabilr̃ ꝛ ſcienter ꝛ ſine vrgẽte ne-ceſſitate: peccat mortaliter: et tenetur reſti tuere.

Quinta. Si ꝓo contriſtat modicũ: aut multũ: ſed ignoranter: aut cum magna ne ceſſitate arbitrio boni viri: nõ peccat mor taliter. quia eo caſu ille deberet velle tibi de re parua ſeruire.

Caſus.xxxix.

Querit.xxxix. vtrum ſit furtum non reſtituere inuenta? Ad quod reſpõdeo ſm̃ ſanctuꝫ Thomã.ij.ij.q.lxv. et Petrum de palu-de in.iiij. et Archiepiſ. ſm̃ quos diſtin-guendum eſt. Si eñ res inuente nunqꝫ fuerunt ab aliq̃ poſſeſſe: vt aues aut fere

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vel lapilli in litore maris inuenti: ſm oēs
occupanti ↄcedunť. Si 𝔳o fuerunt poſſeſ
ſe q̄dē: ſed ab antiq̄ vt theſauri de q̄bꝫ non
extat memoria cuiꝰ fuerint: eadem rō eſt:
excepto q̄ ſm Petꝝ leges ſtatuerūt me/
dietatē ptinere ad dn̄m agri in q̄ inueniť.
qđ ſm eūdē intelligiť: qn̄ iueniť nō dedi/
ta opa ꝛ in agro alieno. De ↄſuetudīe āt
vbicūqꝫ inueniať eſt principis. Sed ego
credo q̄ iſta ↄſuetudo nō liget ſaltē in cō
ſciētia. q2 nō eſt introducta p modū legis
ſed violētie. Nec fuit vnq̄ꝫ approbata mo
ribꝫ vtentiū niſi violenter. Eſt etiā ꝯ iura
canonica q̄ bona icerta volunt eſſe paupe/
rū ſi talia ſunt reſtituēda. et ſi nō ſunt reſti
tuenda / eſt ꝯ iura ciuilia: et vt videť cōtra
naturalē eq̄tatē. Si āt fuerint poſſeſſe de
ꝓpinq̄ ꝛ ſunt derelicte / ſunt occupantꝫ: ſm
s. Tho. ꝛ Guil. Nota tn̄ q̄ piecta in mare
ad alleuiandū nauē ſm Archie. non ſunt
derelicta: vn̄ illa tenerꝫ reſtituere. C. đ ſta
tutꝫ ꝛ ↄſue. l. j. Si aūt non ſint derelicte ꝛ
accipis anio retinēdi tibi: vtputa burſam
inuentā: peccas mortalr: dicente Hiero.
Sciat hoc vicium eſſe ſimile rapine ſi in/
uenta nō reddiderit. xiiij. q. v. Multi. Et
Aug. eadem q̄ſtione. Siq̄d inueniſti ꝛ n̄
reſtituiſti: rapuiſti. Intellige tn̄ q̄ eſt ra/
pina large. Nam ꝓprie eſt furtū. ff. đ fur.
l. falſus. Ideo ſm Archie. talis debet fa
cere p̄mo pconizare in eccleſia. ꝛ ſi nō inue
nit dn̄m: ad arbitriū epiſcopi vel peniten
tiarij vel ſacerdotis reſtituat vel retine/
at ſi eſt paup.

Elice igitur concluſiones.

Prima. Res inuenta ꝛ nunq̄ꝫ poſſeſſa
eſt occupantis.

Scđa. Res poſſeſſa ab antiq̄: tota ē oc
cupantꝫ ſi iuenit eā in ꝓprio fūdo vľ in ali
eno data opa: eſt tn̄ media dn̄i fundi ſi in/
ueniť in alieno nō data opa.

Tertia. Cōſuetudo aūt in oppoſitū q̄
ſit p̄ncipis nō ligat in ↄſcia: niſi vbi ꝓba/
bilr p̄ſumereť fuiſſe ancēſſoꝝ eiꝰ.

Quarta. Res poſſeſſa de ꝓpinq̄ ꝛ reli/
cta / eſt occupantꝫ.

Quinta. Proiecta in mare nō ſunt de/
relicta ꝛc̄.

Sexta. Res de ꝓpinq̄ poſſeſſa ꝛ n̄ de/
relicta: neceſſario eſt reſtituēda ſi pōt inue
niri dn̄s: al's danda eſt paupibꝫ vel retinē
da ſm arbitriū vt ſ̄.

Septima. Peccatū mortale ē nolle re/
ſtituere ſic inuēta: ꝛ deſiderare ſe inuenire
cum tali intentione nō reſtituēdi.

Caſus. xl.

Queritur. xl. Vtꝝ liceat
dare pecuniā mercatori vľ arti/
fici vt lucꝝ inde factum ſit cōe:
Ad h̄ rn̄det ſ. Tho. ij. ij. q. lxviij. ꝛ archie.
ij. pte. ti. j. et Piſa. ti. ſocietas. et multi alij.
Et p̄dicti dicūt licitū eſſe ↄtractū / dūmō
capitale ſtet piculo dantꝫ. Dicit tn̄ Go/
dof. ꝛ Ioā. calđ. ꝛ Azo: q̄ oportꝫ piculū
ſpectare ad vtrūqꝫ: ſed nō ē neceſſariū ni/
ſi de bn̄ eſſe: lꝫ ſit licitū: nō obſtāte q̄ poſ/
ſibiliter vna ps capitalis n̄ pdať. q2 de ea
nullū lucrū pcipiť: ſm aliq̄s. Imo ex pte
dantꝫ eſt magꝫ liciťꝰ q̄nto magꝫ ſtat picu
lo ſuo. Notandū tn̄: q̄ cū duobus mo/
dis ↄctꝰ aliq̄s viciať. ſcꝫ q̄a eſt ibi vſura: ꝛ
q2 eſt iniuſticia: dum. ſ. vna ps nimis gra
uať: etiāſi nō ſit ibi vſura. qđ h̄ q̄ nō ſit ibi
vſura ſufficit capitale ſtare piculo dantꝫ:
vt patꝫ intelligenti diffinitionē vſure. ſed
ad ſecundū optet q̄ neutra ps grauet: qđ
ſm iudiciū boni viri iudicabiť. Et de hoc
iudicio meo debet intelligi dictū illorꝫ
triū. Iſte tn̄ ↄtractꝰ tribꝫ modis variatur
et aliqn̄ ex circūſtantia illicitꝰ eſt. Primo
eīn fit ſic. Do tibi centū aureos: h̄ pacto
q̄ apud henricū centū ↄſimiles lucrentur
aut pdant. Et ſic ſm Archie. ꝛ mľtos do
ctores eſt dubius: ꝫ ſapit vſurā. Tum q2
eſt inuentꝰ in fraudē vſuraꝝ ꝛ ſub pallio
ſocietatis lateat mutuū cū ſpe lucri. Tū
q2 iſta pecunia non eſt data p modū de/
poſiti: quia Henricus cui dať eſſet p̄ncipa/
lis: non tu. Nec p modū ſocietatis: quia
in pacto eſſet q̄ deberet fideliter expendi
in mercantijs. ergo eſt data per modum
mutui. Concordat Innocentius de vſu/
ris ca. finali. ꝛ Joannes Anđ. ibidē. Se/
cundo ſic: Petrus de furno cōducit Hē/
ricum de puteo ad opera ſue artis. id eſt
ad ſuendū in veſtibus p̄cio florenorum. l.
quod iuſtū creditur: cum hoc pacto: q̄ ſi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ipe henricꝰ ĩ exercitio talꝭ artis ponet centũ de ſuis recipiet plꝰ ꝙ̃.l.i.lx. Et tũc dico ꝙ ſi illa centũ ſubſtãt ꝑiculo hẽrici: ita ꝙ ꝑdẽte mgr̃o etiã ipe ꝑdat ꝓ rata ⁊ magiſtro nõ lucrãte ipe nõ lucret᷑: ſed in fine anni accipiet tm̃.l. eſt licitꝰ. ſm̃ Archie. vt notat gloſ. xiiij.q.j. plerice. ff. ꝓ ſocio.l. veꝝ. q2 eſt ſocietas. Si aũt eã ponit ꝑ modũ mutui eſt vſura. Tertio fit bona fide. ſic vt pecunia mea apud te lucret᷑ cũ ꝑiculo meo: ita ꝙ tu induſtriã ⁊ ego pecuniam pono: ⁊ diuidimꝰ ſm̃ ꝙ ꝯuenimꝰ. Et ſic ē licitꝰ ſm̃ cõem opinionẽ doctoꝝ

Elice ꝯcluſiones.

Prima. Itẽ ꝯtractꝰ ꝑmo mõ eſt vſura palliata.

Scda. Sed ſecũdo mõ eſt licita ſocietas ſi data pecunia ſtet periculo datoris: ⁊ lucrũ ac damnũ ſit incertũ: alꝭs eſt vſura ceſſantibꝫ his.

Tertia. Tertio mõ licz: dũmõ pecunia ſtet periculo dantis

Caſus xlj.

Queritur. xlj. Utrũ ludus alee ſit mortale. Ad h̃ dico ꝙ ſm̃ Archie. ⁊ Piſa. ⁊ Guil. ludꝰ alee ē ludꝰ ꝗ innitit᷑ fortune: vt ludus taxilloꝝ: ⁊ ſm̃ aliq̃s etiã chartaꝝ: q2 ꝑncipalit᷑ innitit᷑ fortune: ꝗ plus ibi valet ꝙ̃ expiẽtia. Ludi ꝗ̃ ꝗ non fortune ſed robori: vt certare haſta: vlꝭ dexteritati: vt ludus pile: aut ingenio: vt ludus ſchacoꝝ: innitunt᷑: ſunt liciti ſm̃ doctores. ⁊. ff. de aleatoribꝫ.l.ij. etiã clericis ſm̃ Lauren. quo ad ludũ ſchacoꝝ. Sed oĩs ludus fortune: niſi fiat ꝓ recreatione vt dicet᷑: eſt ꝓhibitꝰ. vt. C. de religioſis ⁊ ſumptibꝫ funeꝝ: ⁊ de alee luſu in ꝯſtitutione greca: in qua etiam ꝓhibet᷑ inſpectio taliũ. Unñ inſpectores ⁊ participes ĩ alea ⁊ taxillis: ſemꝑ peccãt ſm̃ Donal. ſaltez venialr̃: maxime ſi ſint clerici. in aut. de ſãctis epiſ. §. int᷑dicimꝰ. ⁊ extra de vi. ⁊ ho. cleri. in c. clerici. Hoc ãt intelligo qñ ludꝰ illicite exercet᷑. Utrũ ṽo peccent mortalit᷑ inſpectores qñ ludꝰ exercet᷑ cũ pctõ mortali: dicit roſella ꝙ nõ opoꝛ3 eũ ꝗ delectat᷑ de eo qd̃ ē mortale: nõ ꝺ ſe: ſed ex intẽtiõe vlꝭ ecclꝭie ꝯſtitutiõe peccare mortalr̃: vt ille ꝗ inſpicit torneamẽtũ. ſecꝰ ſi ſit mortale de ſe: qd̃ ego veꝝ ſuſpicoꝛ qñ tali diſplicet in tali re id qd̃ eſt pctm̃: ita ꝙ ſimplr̃ nollet talia fieri: lz ſuppoſito ꝙ fieri habeant velit paſcere oculũ ꝺ ipa re ꝗ in ſe mala ñ eſt. Eſt aũt ludus alee mortale ſm̃ Ray. q2 ꝑ eũ deponit᷑ clericus: ⁊ laicꝰ excõicat᷑: qd̃ ꝓ veniali nõ fit. Et h̃ nõ intelligit Archie. qñ ludꝰ ē ob r̃creationẽ aũ aliq̃d modicũ ⁊ moderate: vt qd̃ in ꝯuiuio veſcendi cã ponit᷑. ff. de aleatoribꝫ.l. fi. lz qñ ē ad adq̃rendũ aliq̃d notabile ꝑ ludũ. Et idez innuit tex. ĩ c. eps. diſ. xxxv. dũ dr̃ deſeruiens: q2 in h̃ notat᷑ aſſiduitas ꝗ nõ ē niſi cũ ludꝰ eſt ex auaricia. Unñ ſm̃ Guil. ē mortale cũ ducit᷑ ĩ ꝯſuetudinẽ: ꝗ tñ ad h̃ nihil facit. Intelligo ãt ꝙ ludꝰ fit ex auaricia qñ ꝗs nõ luderet niſi cũ ſpe lucrãdi: ex ſolatio ṽo qñ ꝗs luderet etiãſi neutrã partẽ crederet lucraturã: nõ obſtãte ꝙ appetat ⁊ ſperet lucrari. Rõ eſt: q2 qñ aliq̃ duo ita ſe habẽt ꝙ poſito vel remoto altero: alteꝝ ponit᷑ vel remouet᷑ ⁊ ecõuerſo: puta ludo ⁊ ſpe lucri: oꝑtet alteꝝ eẽ cãm alterꝰ. Sz ſi remota ſpe ſtat ludus: illa ſpes non erat cauſa. Unñ non oĩs ꝗ appetit lucrari: ludit ꝑpter lucrum.

Elice igit᷑ ꝯcluſiones.

Prima. Oĩs ludꝰ fortune eſt ꝓhibitꝰ: quo ad exerceri ex auaricia ſeu cauſa lucri ꝑncipalit᷑: vt ludus taxilloꝝ: ⁊ ſm̃ aliq̃s chartarum

Scda. Ludus fortune eſt licitꝰ: ſi fiat moderate ad recreatiõem circa aliqd̃ modicum.

Tertia. Ludꝰ induſtrie ⁊ ingenij ē licitus etiã clericis (niſi rõne ſcãdali) vt ludꝰ ſchacoꝝ: ⁊ intellige ad recreationem ⁊ ex rõnabili cauſa.

Quarta. Eſt aũt mortale ſi ex auaricia exercet᷑ circa notabile.

Quinta. Illicitũ eſt inſpicere hos ludos maxime clericis: qñ nõ fiũt cauſa recreationis.

Sexta. Taliũ ãt iſpectores vlꝭ alioꝝ ꝗ nõ ſũt mala de ſe: ſz q2 ab hoĩe ꝓhibita: nõ peccãt mortalr̃: qñ ſimpliciter vellẽt talia nõ fieri: rõne pcti qd̃ eis diſplicet.

Caſus xlij.

Qveritur .xlij. Vtrum liceat vendere ea q̄b⁹ in aliq̄bus caſib⁹ nō licȝ vti: Ad h̄ aūt rn̄deo p̲ vnā maximā ex ij.ij.q.clxix.⁊ Piſa.ti.negotiatio.⁊ archiepi.q̄ ē hec. Nō debet vēdere ea q̄b⁹ hoīes bn̄ vti nō pn̄t:nec q̄b⁹ vt plimū male vtūtur:nec q̄b⁹ vtunt̄ bene ⁊ male ſi pbabilit̄ credit̄ ꝙ ad vſum malū compent̄. Deinde rn̄deo p̲ ɔclōnes q̄ꝝ

Prima hec ē ſm Archie. vēditoꝛ aleaꝝ taxilloꝝ ⁊ chartaꝝ:nō videt̄ poſſe excuſari a moꝛtali:qꝛ vt plimū his vtunt̄ hoīes ad moꝛtale ex auaricia. Vn̄ ⁊ ſm Biſil. n̄ ē tutū ex his viuere: q̄b⁹ freq̄nti⁹ vtunt̄ hoīes ad moꝛtale

Secūda. Tales ex ɔſeq̄nti ſm eundē n̄ ſunt abſoluēdi. de pe. di. v. c. falſas

Tertia. vēditoꝛes fucoꝝ ſm eundē poſſūt excuſari qn̄ nec ſciūt nec credūt ꝙ his mulier ſit vſura ad malū(qḋ tn̄ facilit̄ nō eſt credendū)qꝛ pn̄t bono fine aliqn̄ talibus vti vtētes.

Quarta. ſm Ray.moꝛtale grauiſſimū eſt vendere arma ei q̄ ſcitur emere ad malum vſum.

Quinta. Et ſimiliter vendere(ſm eundē) venena moꝛtifera: q̄ nll'o ſm Archie. vſui ſunt apta.

Sexta. Licet vendere ſm Archie. ea q̄bus q̄s pōt bene ⁊ male vti vt arma:dūmodo nō ɔſtet de malo vſu. Et intelligit̄ de ɔſtātia pbabili:⁊ niſi vſus ſit vt plurimū malus:al's eſſet repugnātia in dictis eius.

Septima. Idez dicit̄ de venenis q̄ intrant medicinas.

Caſus xliij.

Verit̄.xliij. Vtrum q̄ p̲ ludū lucrat̄ teneat̄ reſtituere vbi nō viuit̄ legib⁹ impialib⁹. Ad h̄ ſoluit Archie.ij. pte Piſa. Ray. Petr⁹ de pal.iiij.diſt.xv. ⁊ multi alij.ſed ſingularit̄ ſctūs Tho.ij.ij.q.xxxij.ar.vij. Qui dicit ꝙ in trib⁹ caſibus tenet̄ q̄s reſtituere ei a q̄ eſt lucratus p̲ ludū. Primo qn̄ ille nō potuit alienare. Et ſm Ray. tales ſunt furioſi ⁊ pdigi.i.bi quib⁹ rōne pdigalitatis dati ſunt tutores vt exponit Archie. ⁊ minoꝛes.xxv.annis maxime pupilli: ⁊ mente capti ⁊ ſurdi ⁊ ceci: ⁊ q̄ ppetuo moꝛbo laboꝛant. Quia eñ tales reb⁹ ſuis ſupeēſſe id eſt puidere n̄ poſſunt:dandi ſunt eis tutoꝛes vel curatores. inſtitu.de cura.per totum. Item filij ⁊ filij nō emācipati(niſi haberent peculiū caſtrēſe vel quaſi) ⁊ clerici quo ad bona eccleſiaſtica que ſunt pauperū.xvj.q.j. qm̄. ⁊ religioſi ⁊ vxoꝛes. Qui lucrat̄ his tenentur eis ſm ſanctū Thō. Raymū. ⁊ Petꝝ ⁊ alios:niſi lucrum ſit aliquod modicum ḋ quo p̄ſumit̄ ꝙ curatoꝛ nō curat. Secūdo quādo quis lucrat̄ fraude:qꝛ h̄ reputatur vt furtum: ſm ſctm̄ Tho. ⁊ Ray.arti.xiiij.q.v.n̄ ſane. Tertio quādo traxit alias nō luſuꝝ in p̄ncipio vl' medio ludi ſm Tho. ⁊ Ray. q̄ adducit ad h̄ ca.nō ſane. Et iſta ſūt dicta ſm ius diuinū ⁊ canonicum. Sed quid ſi ceſſantib⁹ his q̄s lucrat̄ cū leges impiales mandent poſſe fieri repetitionē. ff. de aleato. l. finali. Dico ꝙ ſm aliq̄s vbi nō viuit̄ legib⁹ impialib⁹ vl' vbi ſunt per ɔſuetudinē abrogate: ipe ⁊ ſtatuta municipalia ſiqua ſint: de neceſſitate p̄cepti ſunt paupib⁹ hmōi lucra eroganda. Alij vo dicūt ꝙ ſolum de ɔſilio: ne pateat via ludis. Iſta eſt via Donaldi Aſcanij Angeli Archie. Franciſci zamba. Petri de palu. Ray. q̄ dicunt ꝙ ɔſuetudo potuit dominiū transferre in vincentez. Et Ioā. de imola qui iſta allegat ⁊ nō reprobat. Videt̄ etiā eſſe via ſancti Tho. ⁊ Richar. qui nihil dicūt de paupib⁹ cū tn̄ dicāt ꝙ talis reſtituere nō tenet̄. Eſt etiam Ioan anḋ. ⁊ Ioānes calderi. qui in c. clerici dicunt tutū eſſe hec dari paupib⁹: ſed nō neceſſarium.

Elice ɔcluſiones

Prima. Qui lucrat̄ p̲dere non valenti reſtituere tenet̄ eidem. i. ei vel habenti curam eius.

Scḋa. Sil'r q̄ lucrat̄ fraude

Tertia. Sil'r q̄ traxit i p̄ncipio ludi vl' in medio nō luſuꝝ.

Quarta. Ceſſantib⁹ his: q̄ lucrat̄ vbi ɔtra h̄ nulla lex viget: nō tenet̄ reſtituere perditoꝛi: imo nec paupib⁹ niſi de ɔſilio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Caſus. xliiij.

q **Veritur. xliiij. vtrũ** teneatur reſtituere qui aduerſus legem nõ abrogatã lucratur per ludũ. Ad hoc dicit Pet. de pal. ꝙ vbi viuitur legibꝰ imperialibꝰ vel municipalibꝰ ꝓhibentibꝰ ludũ ⁊ non abrogatis: q̄ lucratur ceſſantibꝰ his q̄ in ſuperiori q̄ſtiuncula dicta ſũt: nõ tenetur ei a quo lucratus eſt: niſi ꝑ iudicium cõdemnetur. quia iura non mandãt fieri reſtitutionem. ſed cõcedũt poſſe fieri repetitionẽ. ſed tenetur inq̄t pauperibꝰ: ſic ꝙ ſi ꝓus dediſſet pauperibꝰ: ⁊ deinde fiat repetitio: poteſt excipere coram iudice. Alij vero dicunt ꝙ tenetur ei. quia iura ꝓhibent ludũ et adq̄ſitionem ꝑ ipm. et malefidei poſſeſſor eſt q̄ contra legum iura mercatur. C. de agricolis ⁊ cẽſitis. l. quẽadmodũ. Et hec eſt opinio glo. in c. epõs. di. xxv. ⁊ in c. clerici. extra de vita ⁊ hone. cle. ⁊ Azo. ⁊ Ray. ⁊ Piſa. ⁊ ſan. Tho. ij. ij. ⁊ iiij. di. xv. ⁊ Hoſtie. q̄ dicit ꝙ fere oẽs doctores ſic ſentiũt Addit tamẽ ſcũs Tho. ꝙ debet dare pauperibꝰ q̄ lucratur ei q̄ traxit ad ludum/ durante iure poſitiuo. q2 iſte non põt tenere: nec ille meretur excipe.

Elice ꝯcluſiones vt libet.

Caſus. xlv.

q **Veritur. xlv. vtrũ liceat** dare ruſtico pecora extiata hac lege ꝙ prius totum capitale recipiatur: deinde reſiduum diuidatur. Ad hoc dicit ꝙ ſi ꝑiculũ ſtat ruſtico: eſt caſus illicitꝰ ſm Piſa. et Archie. Et ſic videtur loq̄ Joan. de ligna. dicens abſolute: ꝙ non licet. Si vero ſtat domino. ſ. ꝑiculum rei ⁊ fortune: ſic dicunt aliqui ꝙ licet Et ſic videtur loqui Lauren. de ridolfis: q̄ abſolute reſpondet ꝙ licet.

Ego aũt rñdeo ꝑ has ꝯcluſiões

Prima. Si ꝑiculũ pecorum eſt tradentis ea: in contractu nõ põt eſſe vſura. qḋ patet Primo: quia ibi non eſt mutuũ: cũ nõ trãſferatur dominiũ. Secũdo: q2 ꝑdicti doctores dicentes caſum illicitũ abſolute: vt Piſa. ⁊ Guil. ⁊ Archie. nõ dicunt ibi eẽ vſurã: ſed ineq̄litatẽ. q2. ſ. ruſticus nimis grauatur. Eſt igitur ſocietas.

Secunda Vtrum in tali contractu ſit iniuſticia vel nõ: regula generalis dari nõ poteſt. quia aliqua capita ſunt meliora: et alicubi magis fructificãt: ⁊ facilius aluntur.

Tertia Vtrũ ibi ſit iniuſticia iudicabitur arbitrio boni viri. quia ſciri nõ poteſt generaliter: vt dictum eſt

Quarta. Licet vt in pluribꝰ talis contractus ſit illicitꝰ ex hoc ꝙ nimis ruſticus grauatur: tamen vbi iudicio boni viri ruſticus non grauaretur/ eſſet licitus. quia tunc non eſſet vſurarius nec iniquus ſiue iniuſtus.

Caſus. xlvi.

q **Veritur. xlvj. vtrũ** liceat locare boues ꝓ annuo cẽſu: puta viginti ſtarijs grani: Ad hoc dico ꝙ vt elicio ex doctoribꝰ varijs: contractus iſte eſt locatio. i. cõceſſio vſus rei pro precio: et conſequenter eſt potens bene ⁊ male fieri. Pro fundamento igitur videamus de natura locatiõis: de qua dico Primo ſm Hoſtien. ꝙ cõductor non tenetur ḋ damno cui obuiare nõ potuit. ff. eodem. l. ſed de damno. ſimiliter nec de fortuito. Tenetur autem de damno ex culpa ſua vel eorum quibꝰ vtitur. et in hoc contractu venit etiam culpa leuis (q̄uis aliqui ꝯtrarium dixerunt) inſti. q̄bus modis ꝯtrahitur obligatio. §. vl. Vñ tenetur aurigam ſi curru cõtendens voluit alios ꝑterire: ⁊ vertens currũ deſtruxit ſeruum conductum. Debuit enĩ ſe temperare ⁊ diligentius ſe habere. ff. eodem. l. ſi merces. § ſi columnam. Incumbit aũt ꝓbatio conductori: non locatori: ſm eundem Hoſtien. ſicut armẽtarius ſm leges tenetur ꝓbare ſe amiſiſſe res cum ruina. Cum igitur circa dictos boues triplex ſit ꝑiculum. ſ. fortuite mortis: et incurie: ⁊ deterioratiõis. Ad caſum reſpondetur per infraſcriptas concluſiones.

Prima. Si locator nõ ſubit ꝑiculũ fortuitũ vel deterioratiõis vel neutrũ: ſemper contractus eſt illicitus ſm Lauren. ḋ Ridol. ⁊ Joannem de ligna. qui allegat

ca.plericꝫ.xiiij.q.iij.

Secunda. Si damnū ⁊ lucꝝ meliorationis vel deteriorationis ſit cōmune locāti ⁊ ꝯductori: ſed tñ damnū mortis ſit locantꝭ: licitꝰ eſt ſm Lauren. ḋ ridol. dūmō ꝯductor deductꝭ expēſis boum lucret̄ aliquid vnde ꝓueniat frumentū quod ſoluit locatori.

Tertia. Si aūt ꝑiculum mortꝭ ſpectat ad vtrūqꝫ ſm Guil. non licet: niſi locator habeat intentionē nihil accipiendi: ſcḋ ſic paciſcat̄ ne ꝯductor nimis grauet aīalia. Tunc em̄ inqͣt licet: dūmō nō fiat inſtrumentū. nā tunc nō licet. qꝛ eſſet (vt ḋr) vſurarius ex forma ⁊ ſcādalizatiuꝰ: et ille pōt intentionē mutare vel mori: et heres ratione inſtrumēti coget ⁊c̄.

Quarta. Si aūt oē ꝑiculū incurie ⁊ fortune equaliter ſpectet ad vtrūqꝫ: ſm Guil. forte poſſet tolerari. qꝛ cū ꝑiculū fortūne ſpectet ſolū ad locatorē: incurie ꝟo ſolum ad conductorē: fit qͣdam recōpenſatio ad vitanda litigia. Mihi videt̄ ꝙ in hoc cōtractu ⁊ ſimili nūqꝫ eſt peccatū: obſuatꝭ duobꝫ. Primo ꝙ capitale ſtet ꝑiculo rei et fortune ꝓ exhibente illō. Secūdo ꝙ neutra pars ſm iudiciū boni viri nimis grauet̄: qꝛ ſtante ꝓmo nō eſt vſura: nec ſtante ꝓmo ac ſecundo eſt iniuſticia.

Caſus xlvij.

Queritur xlvij. Utꝝ aliquis teneat̄ ſtatim reſtituere ſcꝫ alienū: Ad hoc rñdet Piſa. tit. reſtitutio ꝓmo. et Ray. et Archieps. ij. p. tit. ij. ⁊ Innocen. ⁊ Joan. an. et archidia. et fere oēs canoniſte. ſed ſingulariter ſanctus Tho. ij. ij. q. lxij. ar. vlti. dicēs ꝙ ſic. qꝛ ſicut ꝯtra iuſticiā eſt rem alienā auferre: ita ⁊ detinere. qꝛ impedit dñm ab vſu ſue rei. Manifeſtū eſt aūt ꝙ nulli licet qñtūcūqꝫ modico tp̄e facere ꝯtra iuſticiam: iuxta illud Ecc̄i. xxj. Quaſi a facie colubri ⁊c̄. Propter iſtā aūt rōnem oēs canoniſte coguntur ſic dicere. Sed ꝯ. Primo: qꝛ iſtud ꝓceptū eſt affirmatiuū. ſ. reddere debita. ergo non obligat ad ſemꝑ. Sol. Dicit ſctūs Tho. ꝙ includit negatiuū. ſ. non alienū detinere. Secūdo. Nā aliqñ homo nō pōt: ⁊ impoſſibiliū non eſt obligatio: extra ḋ reg. iu. li. vj. So. Dicit idem ꝙ q̄ nō poteſt non tenet̄ ſtatim: ſed debet petere dilationem ꝑ ſe vel ꝑ aliuꝫ. Sed hͨ ſurgit magna difficultas. ſ. qd̄ habeat facere q̄ reſtituere nō pōt. Nam ſm Ray. ⁊ Petꝝ. ſi reſtituēda ſunt incerta: debet petere dilatiōnē ab ep̄o vel diſcreto cōfeſſore. ſi ꝟo debent̄ certe ꝑſone: debet petere ab ipſa. Etſi nō obtineat̄: ſunt opiniones varie. Nā vna ḋr ꝙ debet ſtatim ſatiſfacere: aut cedere bonis: etiāſi oporteret ipm̄ mendicare. et nihil ſibi debet retinere niſi ea ſine qͥbꝫ moreret̄. qꝛ ſꝑ eſt in mora: que ſꝑ auget petm̄. ff. de condi. fur. l. in re furtiua. Iſta opinio eſt Richar. in. iiij. dicentis: ꝙ tali non licet retinere niſi neceſſaria nature. qꝛ nō licet de alieno viuere cū ſeculari honore. Eſt etiā opinio Alani ⁊ Archid. ſuꝑ ca. ſi res. xiiij. q. vj. et Bernar. et Hoſtié. et vt videt̄ Innocē. in ca. cum tu. extra de vſurꝭ. ⁊ Joānis dñici. ⁊ Ray. et Guil. Alia eſt Archiepi dicētꝭ ꝙ ille qui habet vltra neceſſitatē nature: nō tenetur cedere bonis ad vitāda damna corꝑis et aīe: nō obſtāte eo qḋ dicūt ꝑdicti doctores: qꝛ loquunt̄ tanqꝫ viā tutiorē cōſulentes: quā tñ nō tenemur ſꝑ accipe. ſed ſufficit eligere ſecurā ſm s. Tho. Sufficit ergo inqͣt ꝙ ſe reſtringat nō viuēdo ita laute vel dotādo ita ample. et paulatim reddat. ⁊ ſic poterit abſolui ⁊ cōicare. nō aūt q̄ pñt ⁊ ꝓcraſtinant. Mihi videt̄ ꝙ ſic dicendū ſit. Cum ḋt ſanctꝰ Tho. ꝙ nō licet retinere rē alienā contra volūtatē dñi: intelligit̄ ſi illa volūtas ſit rōnabilis. Nam ſm eundē ſcm̄ Tho. poſſum gladiū furioſi depoſitū ad tempus retinere: cū tamē lex ſtrictiſſime mādet depoſita reddi. C. depoſiti. l. finali. Ideo egregie Scotꝰ (⁊ ſm Archiepum rōnabilr̄) notat aliqͦs caſus in qͥbꝫ aliqͦs non tenet̄ ſtatim reſtituere: q̄ militāt ſub hac maxima. Licet rē alterius detinere qñ ipe deberet velle eā retinere. Primꝰ eſt. Si ſubita reſtitutio eſſet multū dānoſa cōitati. Scḋs ſi eēt dānoſa ei cui fit. vt ſi furioſo reddat̄ gladiꝰ / quo ſe vel aliū ꝑimat. Tertius. ſi ſe diffamaret ob hoc. Sufficit em̄ tunc hr̄e volūtatē

ꝑcitius poterit reſtituere. Quart⁹. qñ ſe multū dānificaret: ⁊ alium parū iuuaret. Quit⁹. qñ eſt q̇s impotēs. Dicit aūt ſm doctores pme opinionis impotēs qñ habet ſolū neceſſaria nature. ſm Archie. aūt dr̄ poſſe qui poteſt ſe reſtringendo aliquātulū vt ſ. ⁊ ꝯſequenter videt ſm eundem ꝙ impotens ſit q̇ ſe reſtrinxit quantū patitur ſtatus ſu⁹: et tamen cū ho. non pōt

Notandū tñ ꝙ pmi loquunt de eo qui poteſt vel non poteſt abſolute, ſed archie. nō abſolute: ſed cum decentia ſua. Et iſte q̇ non poteſt cum decētia ſua/ nō tenetur: niſi vt credo is cui debet/ eſſet in tāta reſtrictiōe vt ipſe. Videt em̄ iniquū ꝙ quis viuat cū honore ex rebus alicu⁹: ꝑ q̄rum carentiā ver⁹ dñs viuit in dedecore vl' in minori honore.

Elice ꝯcluſiōes.

Prima. Quilibet ex obligatiōe iuſticie tenet ſtatim aut reſtituere/ aut petere remiſſionem aut dilationem.

Secunda. Si nō poteſt obtinere dilationem ⁊ vult viā tutiorē eligere: ſm aliquos ſtatī reſtituat vel cedat bonis: etiā ſi oporteret eum mēdicare: ⁊ nihil ſibi retinere niſi neceſſaria nature.

Tertia. Simpliciter tñ ⁊ abſolute non eſt neceſſariū talem cedere bonis: ſed ſufficit ſi ſe reſtringat quātū patit infim⁹ gradus ſui ſtat⁹: niſi vbi is cui debet eſſet in eodem infimo gradu. q2 tūc abſolute tenetur deficere a ſtatu ſuo vt aliq̇s in ſuo cōſeruet ꝑ ſuas res vſurpatas.

Quarta Quinq3 ſunt caſus in q̇b9 aliq̇s nō tenet ſtatim reſtituere. ſc3 ⁊c̄.

Quinta Qui poſſunt reſtituere cum reſtrictiōe ſua ⁊ ꝓcraſtinant: nec abſolui nec cōicare poſſunt.

Caſus. xlviij.

Q Ueritur. xlviij. Utrū reſtitutio ſemꝑ ſit facienda ei a q̇ ablatū eſt: Ad hoc rñdet Raymun. ⁊ archieps. ij. par. ti. ij. ⁊ Piſa. ⁊ ſanctus Tho. ij. ij. q. lxij. ſm q̇s oēs ꝟtualit concordātes ſic dr̄. Tripliciter aliquis aliquam rem tenet. Primo quia eſt ſua. Secundo quia eſt aliena: iuſte tamen detēta puta quia erat data pignori vel accōmodata ⁊c̄. Tertio: q2 eſt aliena ⁊ iniuſte detenta. Regulariter igit reſtitutio ſpoliatis facienda eſt ſm Ray. ⁊ Piſa. ⁊. iij. q. j. reintegranda. ⁊ fere ꝑ totā q̄ſtionē ⁊ extra de reſti. ſpo. fere ꝑ totū. Et intellige ſpoliatis iuſte poſſidentib9 ſeu detinētib9. Fallit aūt quādo iſte male accepit: ⁊ ille turpiter dedit: vt patet i ſimonia. De hoc vide. ij. ij. q. xxxij. art. vij. Qui igit accipit a poſſidente tertio modo: ſm Ray. non debet reſtituere ei a q̇ abſtulit: ſed vero dño vel ei cui eam prior fur ſurripuerit: ſi eā iuſte tenebat. Qui ṽo aufert a pmo tenetur reſtituere eidem. Similiter q̇ a ſecundo: tenet eidem. nec debet dare pmo. i. poſſidenti pmo modo. q2 faceret iniuriā ſcdo. ff. de furt. l. is cuius. Sed q̄. quia aliqñ ille eſt mortuus a quo res ſublata ē. So. Dicit ſanct⁹ Tho. ꝙ ſi mortuus eſt/ tenetur heredib9. ⁊ hoc ſm Ray. ꝓ rata vniuſcuiuſq3 heredis: niſi qñ aliq̇s eſt heres in aliq̄ ꝑte determinata: puta in cētū ducatis ꝑciſe. quia talis nihil debet hr̄e: cum non ſit heres/ ſed legatari⁹. C. d heredi. inſti. l. quotiens. Si aūt is cui debet fieri eſt incognitus/ ꝑmiſſa diligētia: ſm ſan. Tho. detur quod reſtituendū eſt ꝓ anima eius. Nec refert vbicūq3 def. L3 ei dicat Innocen. ⁊ Joan. and. ⁊ Joan. de ligna. ꝙ debet erogari in loco in quo furtū eſt factū. tamen Guil. ⁊ Hug. ⁊ frater Cla. ⁊ Frede. de ſenis. ⁊ ſanct⁹ Tho. ſentiūt ꝙ hoc non eſt neceſſariū. Si aūt eſt diſtās: mittat ei ſi cōmode poteſt. alioq̇n tuto loco deponat: ⁊ ei notificet.

Elice igit ꝯcluſiones.

Prima. Qui abſtulit rē a vero dño: tenetur ei. ⁊ nō excuſat dādo alteri.

Secunda Qui abſtulit ab eo q̇ nō erat vere dñs: ſed tamen iuſte tenebat rem: tenetur eidem.

Tertia Qui abſtulit ab eo qui iniuſte rem alienam detinebat: non tenet nec debet reſtituere ei: ſed illi a quo primo iuſte poſſidente rapta eſt: ſiue eſſet verus dñs ſiue non.

Quarta Quando is qui ſpoliatus eſt/ mortuus eſt: tenetur raptor heredib9 pro rata. ſed non legatarijs.

Quinta. Si autē eſt diſtans: debet ei res mitti aut depoſitari ꝛc̄.

Sexta. Si aūt eſt incognitus: debet ꝑ eius aīa erogari paupibꝫ.

Caſus. xlix.

q Queriť. xlix. vtꝝ ſit ſuffi- ciens iſta reſtitutio: Petrus de ferno debet Henrico de Aureo centū aureos q̄s extorſit per vſuras: ꝛ po nit ſe in manibꝫ eiꝰ offerens ſe paratū oīa reſtituere: rogās tñ vt faciat cum eo miſericordiā/ ꝛ accipiat vnā ptē/ alia remiſſa: Ad hoc rñdet Archieps. ij. pte. ti. ij. ꝛ Piſa. ti. reſtitutio pmo. et Ray. ꝛ frater Egidi. in q̄dl. Hoſtieñ. Fredericꝰ de Se. Joan. Anō. Lauren. de ridol. ꝛ multi aliȷ. et diſtinguendū eſt ſm mētē oīm. q2 aut iſte eſt vere paratꝰ reſtituere: aut nō. ſed credit ſe ꝑcio exiguo euadere: aliter non ita feciſſet. Et q̄dem ſi nō eſt paratꝰ: manifeſtū eſt ſm fratrē Egi. ꝛ Piſa. ꝙ nō eſt abſolutus a peccato. Sed quid ſi Henricꝰ remittat ei quinquaginta: nunq̄d erit abſolutus a debito reſtituendi: Ad hoc dico ꝙ quo ad abſolutōez ab hoc debito nihil differt vtꝝ eſſet paratꝰ nec ne. q2 iſta abſolutio nō depēdet a volūtate vel diſpoſitione ſpoliantꝫ: ſed ſpoliati. Igitur frater Gerar. ꝺ ſenis: ordinis Ere. tenet ꝙ ſiue ſit paratꝰ ſiue nō ſit: nulla via mūdi pōt liberari niſi reſtituat. et ad hoc facit ſeptē rōnes q̄ nulliꝰ ſunt momēti. Gloſa aūt in regula Peccatū: dī ꝙ eſt liberatꝰ. Laurē. aūt de ridol. in tractatu de vſurꝫ dī ꝙ ē liberatꝰ: ſi pecunia erat parata: non aliter. Quidā aliȷ tradunt ꝙ eſt liberatꝰ ſi pecunia erat parata ꝛ ſit oblata. Joā. aūt Andree in ꝑdicta regl'a dī: ꝙ liberatꝰ ē ſolū ille q̄ erat ꝑatꝰ reddere. Veritas iſta ē q̄modocūq3 ↄtenteť creditoꝛ/ ille ē liberatꝰ q̄a dī. ff. q̄ ſatiſda. cog. l. j. ꝙ ſatiſfacit q̄cū q3 deſideriū implet creditoris: etiāſi non ſoluať. Et rō eſt. quia remittere ē donare. ideo creditoꝛ ſicut poteſt donare ſuū: ita poteſt etiam remittere. Et eo modo q̄ tenet aliq̄ donatio: tenet etiā iſta remiſſio Vñ ſm Piſa. ꝛ fratrē Egi. ꝛ Ray. et Archiepm ꝛ Frede. de ſenis ꝛ Archiepm in ca. Quāq3. extra de vſurꝫ. et Hoſtien. in ſum. iſte eſt liberatꝰ ↄcurrētibꝫ tribꝫ. Primū eſt ꝙ ad hoc creditoꝛ nō inducať fraude: ſic inducūt mercatores oñdētes ſe fractos ꝛ ſatiſfacere nō poſſe cū poſſint. Et ſecundū ꝙ nec vi. Et tertiū ꝙ nec deſpatione: puta q2 cogitauit ſe nunq3 aliq̄d habiturꝰ. Et hoc tertiū ego itelligo qñ iſta deſpatio cauſať ab ipſo debitore indebite puta quia fingit ſe nō poſſe qd̄ poteſt: vel quia dicit ſe nō velle facere qd̄ debet: ſiue fingat ſiue nō. Quādo ꝓo inducit ex ipſa rōnabili ↄſideratiōe creditoris eſt liberatus etiā ſine tertio: imo hoc facit remiſſionem eſſe magꝫ voluntariā ꝛ magis miſericordē: vt patet ſpeculantibꝫ.

Elice igiť ↄcluſiones.

Primo. Qui nō eſt paratꝰ reſtituere ꝑ remiſſionem creditoris: nō eſt abſolutꝰ a pctō: nec abſolui pōt niſi muteť

Scd̄a Siue aūt intendat reſtituere ſiue nō: eſt liberatꝰ a debito reſtituēdi ceſſante fraude ꝛ vi ꝛ deſpatione.

Tertia. Imo ꝛ ceſſante fraude ꝛ vi ꝑciſe (etiāſi adſit deſpatio) ꝓ ūmō ipſe eā indebite nō cauſſauerit

Quarta. Qui anteq3 ſoluat vnā partē vult paciſci exꝑſſe vl' ꝟtualr ꝺ aliq̄ re mittenda: non eſt ſecurus ſe eſſe liberatū: q2 creditoꝛ induciť ad deſperandum indebite. vnde nec libere remittit: ſed ne perdat totum ꝛc̄.

Caſus. l.

q Queritur. l. Vtrū aliqui teneanť aliquid reſtituere quod non acceperūt: Ad hoc reſpondet Piſa. ꝛ Archieps ꝛ Ray. ꝛ ſūma cōfeſ. li. ij. ti. v. q lxiiij. et Petrus de pal. iiij. diſt. xv. ꝛ Guil. ꝛ Innocen. ꝛ Hoſtieñ. ꝛ ſanctus Tho. ij. ij. q. lxij. et oēs cōcludūt ꝙ ſic. quia fautores furū teneňt reſtituere xj. q iij. qui conſentit. Qui aūt teneantur: ſanctꝰ Tho. Innoceñ. ꝛ Hoſtieñ. ꝛ Alanus ꝛ Guil. et aliȷ declarant per hos verſus. ſ. Juſſio. cōſiliū. conſenſus. palpo. recurſus. Participās. mutꝰ. ñ obſtās. ñ ma

nifeſtãs. Expoſitio aũt eoꝝ ſm oẽs mili-
tat ſub hac maxĩa copulatiua. ſ. Quicũqꝫ
dedit cauſaꝫ ſine q̃ nõ ſublatõis aliene rei
participãdo in crimĩe: vl' nõ obuiãdo cuꝫ
teneret̃ ex officio vel ex iudicio: tenet̃ inſo
lidũ ſicut ceteri participãtes tenent̃ q̃ntũ
habuerũt. Etſi is q̃ rem habuit reſtituit:
oẽs ſunt liberati: ſicut ſi ſoluat/ q̃ nõ habu
it: eidẽ tenent̃ ꝓncipales in dam̃no. Sed
vt elucidet̃ maxima: declarem⁹ ꝓlus ſm
expoſitionẽ cõmunit̃ omniũ ꝑdictorum.
Juſſio. i. qui iubet: ꝓncipalit̃ tenetur: ⁊ ſe
cũdario q̃ accipit. Et itellige idem ſiq̃s ra
tum habuit quod ſuo noĩe geſtũ eſt: quia
ratihabitio comparat̃ mandato. extra de
regu. iu. ratihabitio. li. vj. Conſiliũ. ſ. ex q̃
ſecutũ eſt damnũ: nõ aliter. Ad h̃ reducit̃
cũ q̃s dat ꝯſiliũ de collecta in ꝑiudiciũ ec
cleſiaꝝ ſine licẽtia pape. extra de ſen. excõ.
nõ erit. Idem eſt ſm Petꝝ de palu. de cõ
ſilio vſure: ⁊ de aduocãte dãte malũ ꝯſi
lium etiã ex ignorantia. Idem eſt ſm Ri
char. de ꝯſilio nõ reſtituẽdi vel q̃litercũqꝫ
damnificãdi ſcient' vel ignorantia craſſa.
Argumentũ de ſen. excõ. ca. nuper. in glo
ſa. Idem eſt ſm Duran. de ꝯſtitutoribꝫ ⁊
cõſultoribꝫ iniq̃ꝝ ſtatutoꝝ in damnũ ali-
cui⁹. Idem etiaꝫ eſt ſm Archie. de nota-
rijs: qui deſtruũt vel occultãt inſtrumẽta
vel teſtamenta vnde ſequat̃ damnũ: qꝛ te
net̃ inſolidũ. Cõſenſus q̃ q̃dem ſi ſit ſine
q̃ nõ: tenet̃ inſolidũ: al's autẽ ꝓ rata rei ra
pte vel damni illati: ita tñ ſm Innocen. ⁊
Hoſtieñ. ꝙ q̃ fuit ſtrenuioꝛ/ magis tenet̃.
Palpo. i. adulatoꝛ: ad qđ ſm Archie. ꝑti-
net etiãſi ſit deriſoꝛ. talis tenet̃ inſolidum
ſi ꝑda ſecuta eſt ex ſua laude vel irriſione.
Recurſus. i. receptatio latronũ vel rei ra-
pte: qui tenet̃ inſolidũ quãdo iuuat per h̃
furtũ: vel impedit reſtitutionẽ ſm Petrũ
Sed intellige quãdo ſine h̃ nõ fuiſſet fa-
ctũ furtũ: aut fuiſſet facta reſtitutio. Par
ticipãs. ſ. in crimĩe aſſociãdo. Etſi ſine eo
nõ fuiſſet factum: tenet̃ inſolidũ. ſed ſi fu-
iſſet factũ ⁊ tantũ factũ: tenet̃ debito tan-
tũ. Vñ ſm Ray. qñ plures ſimul vadunt
ita ꝙ nõ iret vn⁹ ſine alio: q̃libet tenet̃ in-
ſolidũ: alit̃ ſec⁹. Argumentũ ad hãc diſti
ctionẽ extra de ſen. excõ. c. int̃ alia. Mut⁹
ſcꝫ q̃ videt fieri maleficiuꝫ ⁊ tacet. Hic ſi
tenet̃ ex officio obuiare: tenet̃ inſolidũ ſm
Archiepiſ. nõ alit̃. Nõ obſtãs: q̃ tenet̃ in-
ſolidũ quãdo ex officio incũbit obſtare. qꝛ
ſi habet miniſtrare iuſticiã. Nõ manifeſtãs
ſcꝫ poſt factũ tenet̃ inſolidũ. ſi ſit officiał.
nõ alit̃ ſm Archie. niſi vocet̃ in iudiciuꝫ:
qꝛ tũc tenet̃ inſolidũ mut⁹ ⁊ nõ obſtãs ⁊
nõ manifeſtãs. ſicut officiał tenet̃ in iudi
cio ⁊ extra. Argumẽtũ. xj. q. iij. q̃ſq̃s. ſed
intelligo qñ ſine ꝑiculo ꝑſone vł' ſtat⁹ po-
teſt obuiare.

Elice ꝯcluſiões.

Prima. Q̃ñcunqꝫ vn⁹ q̃ tenet̃ ꝓncipa-
liter/ nõ vult reſtituere: reſtitutio incũbit
ei q̃ tenet̃ ſecũdario: cui poſtea tenet̃ is q̃
ꝓncipalit̃ tenebat̃.

Scđa. Qui iubet tenet̃ iſolidũ ⁊ ꝓnci-
palit̃: ⁊ q̃ exequit̃ ſecũdario: qđ itelligo ni
ſi res remãſerit penes exeq̃ntẽ

Tertia. Qui dedit ꝯſiliũ vł' ꝯſenſuꝫ ſi-
ne q̃ nõ tenet̃ inſoliduꝫ ſecũdario. exeq̃ns
ꝟo q̃ rẽ habuit ꝓncipal'r

Quarta. Adulatoꝛ ſine q̃ nõ: tenet̃ ſe-
cũdario inſolidũ: ſꝫ ꝓncipal'r exeq̃ns

Quinta. Receptatoꝛ rei vel furis ſine
q̃ nõ: tenet̃ inſolidũ ſecũdario: ſed fur ꝓn-
cipaliter

Sexta. Aſſociãs ſine nõ: tenet̃ inſo-
lidũ ſecũdario q̃ ad partes que ſocios cõ-
tigerũt: ſed ꝓncipaliter q̃ ad ſuã vnuſquiſ
qꝫ tenetur.

Septima. Mut⁹ ⁊ nõ obſtãs ⁊ ñ ma
nifeſtãs. ſi ſit officiał tenet̃ inſolidũ ſecun
dario: al's nõ niſi ſit i iudicio.

Octaua. Nõ tenet̃ officiał cum ꝑiculo
ſue ꝑſone vł' ſtat⁹ ſuare aliũ indemnẽ in
ꝑſona vł' ſtatu

Nona. Quotiẽs is q̃ habuit rẽ reſtitu-
it: oẽs ſimpl'r ſũt liberati

Caſus lj

q Verit̃. lj. an ſit me
li⁹ ieiunare annũciationẽ in
ſabbato q̃ꝫ ſexta feria vel die
occurrẽtis vigilie Ad h̃ dico
ꝙ meli⁹ eſt in ſexta feria: qđ ꝓbo auctori-
tate ſci Vinc. Itẽ rõne. Nã vt ptꝫ. ij. ij. q.
cxlvij. ar. iiij. ad. v. q̃ddã ẽ ieiuniũ luct⁹ ⁊
q̃ddã exultatiõis. Hoc aũt ieiuniũ videt̃

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eſſe mixtū. qꝛ cōiter q̄ hāc diē ieiunāt: ꝓpť
duo ieiunēt. ſ. ad ꝓmerēdū adiutoriū ꝟgi-
nis in ſuis opportunitatibꝫ ↄtra ſua pctā
ꝛ ad ↄgaudēdū ꝟgini: ꝛ ↄgratulādū deo
ꝓ dignitate quā ꝟgini ↄtulit. Nō eſt autē
aliq̄ dies ī ſcriptura: in q̄ receperimꝰ tot be
neficia ꝛ ↄſeq̄nť in q̄ habeamꝰ cauſam tā
ti gaudij: vt iſta: vt patebit in ↄcluſiōibꝫ.
nec etiā in q̄ habeamꝰ cauſam tāti doloꝛ
maxime ꝓpter chr̄i paſſionē. Vn̄ in ſola fe
ria ſexta ſūt ꝓhibite carnes ſm legē: ſicut
ſabbato ſm ↄſuetudinē. extra de ieiunio. i
ca. ↄſiliuꝫ pri. id qđ faciūt viri q̄ alijs ſunt
ī exemplū: ab oībꝫ debꝫ imitari. Sed oēs
religioſi ieiunāt feria ſexta tanq̄ꝫ id ſit cō-
uenientiꝰ: imo antiq̄tus ſuabať acſi fuiſ-
ſet de p̄cepto vt đt Archi. Primū. Iſta ē
dies cōmodioꝛ maſculis ꝛ feminabꝫ: vt ex
perientia docet: ꝛ ſimul in ea honorať ma
ter ꝛ filiꝰ: ꝛ nō eſt minoris meriti. Unde
in qualibet domo nobili ꝛ ciuili deberet
eſſe ↄſuetudo ī hac die ieiunādi ī memori
am ſanguinis regis noſtri: ꝛ doloris bea-
te matris eius: ꝛ in memoriā ↄſolationis
quā ip̄a habuit in apparitiōe ꝛ ſalutatiōe
Gabrielis ꝛ ↄceptiōe ꝟbi diuini q̄ omnia
fuerūt facta ſexta feria. Sed ↄtra. qꝛ vide
tur ꝙ in die occurrēte. Nā ꝑ totū annū il-
la dies computať q̄ſi vigilia: in q̄ debet ie
iunari ꝓ feſto. Solu. Dico ꝙ ieiunamꝰ ī
vigilia ante feſtū vt in eo ſimꝰ bn̄ diſpoſi
ti. Vn̄ ſi feſtum nō ſuccedat ratio non te-
net: ſed poterit ieiunari in alia die ſanctio
ri. Secūdo videť ꝙ ī ſabbato: quia illa di
es eſt dicata virgini. Solu. Iſta ratio eſt
ꝓ me. quia ex quo ſabbato eſt feſtum: fe-
ria ſexta debet eſſe vigilia: ꝛ ↄſequēter in
ea eſt ieiunādū. Tertio videť ꝙ nulla die
qꝛ per h̄ ieiuniū omittunť ieiunia de p̄ce-
pto. So. Illi q̄ ſic omittūt male faciunt
Unde ſi nō potes vtrūq̄ꝫ obſuare: dimit-
te deuotiōem tuam vt obedias: quia bea-
ta virgo mauult te filio aut eius vicario
obedire: q̄ꝫ honorare eam: ꝛ non obedire
filio eius.

Ecce ↄcluſiones.

Prima. Nō ſunt ſoluēda ieiunia de p̄-
cepto ꝓpter votiua

Secunda. Meliꝰ eſt annūciatā ieiuna
re feria ſexta q̄ꝫ alia die.

Tertia. In feria. vj. habemus multas
cauſas leticie: q̄s oēs ex locis autēticiꝫ col
legi. Nam p̄mo eſt factꝰ Adā ꝛ Eua ſm
ſcripturā. ꝛ ſcđo Dauid occidit goliā vt fi-
gura correſpōderet figurato. ꝛ tertio de-
collatꝰ eſt baptiſta. ꝛ quarto decollatꝰ eſt
Paulꝰ: ꝛ Petrꝰ crucifixus ſm aliquos. ꝛ
q̄nto decollata eſt beata Catarina. ꝛ ſexto
ↄcepta eſt beata virgo. ꝛ ſeptimo eſt nata
ꝛ octauo eſt ab angelo ſalutata. ꝛ nono vi
ſitauit Heliſabet. ꝛ decimo ↄceptꝰ ē chri-
ſtus. ꝛ vndecimo idem eſt natꝰ. ꝛ duode-
cimo eſt circūciſus ſm aliq̄s. ſm alios ꝟo
eſt natꝰ ꝛ circūciſus in dn̄ica: q̄uis etiā h̄
ſit doloroſum ex p̄te. ꝛ tredecimo btā ꝟgo
aſſumpta eſt in celū.

Quarta. In ea etiā habemus multas
cauſas doloris: qꝛ in ea Adaꝫ peccauit. ꝛ
chr̄s ſalꝰ vita nr̄a ē potatꝰ felle: mortuꝰ
ꝛ ſepultꝰ: cuiꝰ mors doloroſe recoliť: qꝛ ē
ꝓ p̄ctis occiſus

Caſus. liij.

Queritur. liij. vtꝝ beata ꝟgo ſit poſt mortē aſſumpta ſtatim in corp̄e ꝛ in aīa. Ad qđ dico ꝙ Hiero. h̄ du
biū licꝫ ꝑtractet aliq̄liter in ſmōe Cogitiꝫ
me: tn̄ illud nō determinat: ꝛ ſi alteri parti-
um videať fauere vt ibi patꝫ. Sed Aug.
illud determinat: ꝛ dominꝰ Alber. ſuper
Miſſus eſt. ꝛ ſctūs Tho. iiij. diſt. xij. q. j.
ar. iij. q. iij. ꝛ. iij. q. xxvij. ꝛ. q. lxxxiij. ꝑ q̄ ſci
endū eſt ꝙ fuit mortua ſine dolore. qđ ꝓ-
bat Albertꝰ. qꝛ Ioānes rōne integritatiꝫ
ſine dolore deceſſit: ergo a fortiori ꝛ ꝟgo.
Scđo: qꝛ ſm aliq̄s dolor paſſiōis fuit ei
martyriū: poſt qđ nō remanet dolor mor
tis. Tertio: qꝛ Moyſes rōne ↄtēplatiōis
ꝛ eleuatiōis nō ſenſit defectū famis q̄dra
ginta diebꝫ. ergo nec ꝟgo tūc ſenſit dolo-
rem: quia eleuabať a corp̄e actu ꝛ ſm ſub
ſtantiam. Eſt autem mortua ex amore vt
idem ꝓbat: quia charitas abſtrahit a cor-
pore ad chriſtum: ergo tantum poteſt in-
tendi ꝙ ſeparet animam. Secundo: quia
amor poteſt inducere languorem: ergo ꝛ
mortem. Hec ille. Qui intendit probabi-
liter arguere ꝙ ſic acciderit in ea in qua

amoꝛ naturalis reſpectu chꝛi:et gratuit⁹
fuit intenſiſſimus: ⁊ plus q̄ in angelis q̄
ad gratuitū. Vn̄ ſicut amoꝛ leuabat coꝛ/
pus ſcti Thome a terra: ita leuauit aīam
Marie a coꝛpe. ⁊ eſt in celo ī coꝛpe ⁊ ī aīa
vt ꝓbat idez teſtimonio vni⁹ pape. ſ. Gre
goꝛij. qꝛ qđ ille dixit in collecta: Nec tn̄
moꝛtꝫ nexib⁹ ⁊c̄. nō pōt intelligi niſi d̄ īcī/
neratōe. et duoꝝ epoꝝ. ſ. Auguſtini ⁊ Di
onyſij de di. no. ca. iij. in tex. ⁊ glo. ſiƚ bn̄ ī/
tellectꝫ. et vnius abbatꝫ. i. Bernardi. Et
idē tenet ſctūs Tho. vbi ſ. Vn̄ ipſa reſur
gens nō eſt moꝛtua. Sec⁹ aūt ē vt d̄t ſcūs
Tho. iij. q. liij. de his q̄ an̄ chꝛm̄ ſurrexe/
rūt aut eo p̄ñte in carne: aut eo moꝛtuo ī
ei⁹ paſſiōe. De his tn̄ vltis Hiero. ē du/
bius. ſed Aug. d̄t q̄ ſunt moꝛtui: cui⁹ ra/
tiones efficacioꝛes ſunt Si tn̄ nō ſūt moꝛ
tui/ſurrexerūt poſt chꝛm̄. qꝛ eſt ꝑmogeni
tus moꝛtuoꝝ. i. ꝑm⁹ q̄ ſurrexit ad vitā im
moꝛtalē Sed ꝯ: quia Hieron̄. hec non
vult aſſerere. g̅ nō ſunt vera. Solu. Dicit
Alber. q̄ Hiero. tanq̄ interp̄s biblie no/
luit aſſerere qđ in ea expſſum nō inuenit:
ex q̄ nō ſequiƚ q̄ nō ſint iſta vera ⁊ ꝓbabi
li rōne ponēda. Scđo: qꝛ etiā Aug. idem
nō audet aſſerere. Nā d̄t. Vera de ei⁹ aſ/
ſumptiōe ſnīa hec eſt: vt aſſumpta ſit ſiue
in coꝛpe ſiue extra coꝛp⁹ neſcio: deus ſcit.
So. Lꝫ illđ neſciuerit: tn̄ credidit firmiƚ
⁊ rōnabiƚr opinabaƚ. Tertio. Oēs pecca
uim⁹ in Adā. g̅ ⁊ patimur penā pcti eius
q̄ eſt incineratio: iuxta illđ Geñ. iij. Pul/
uis es ⁊c̄. So. Negaƚ ꝯñā Lꝫ eīm de⁹ nō
inferat penā ſine culpa: tn̄ aliqn̄ miſericoꝛ
diter a pena debita abſoluit: ſaltē in pte

Elice igiƚ ꝯcluſiones.

Pꝛima. Joānes ē moꝛtu⁹ ſine doloꝛe:
et ſm̄ ſctm̄ Tho. ⁊ Aug. viuit in celo

Scđa. Beata ꝟgo eſt moꝛtua ſine do/
loꝛe: ⁊ ex amoꝛe.

Tertia. Beata ꝟgo eſt ī celo viua/ ipſa
et ſuus filius naturalis ieſus: ⁊ adoptiu⁹
Joannes.

Quarta. Reſurrexit aūt ſtatim. i. ante
incineratōem: an̄ quā reſurrectionē lꝫ aīa
ei⁹ fuerit btā: foꝛte tn̄ celum nō aſcēdit vt
poſt aſcenderet coꝛpe glīoſa: ſed tn̄ hoc n̄
eſt certum.

Quinta. Oēs q̄ hacten⁹ ſurrexerūt: ite
rū deceſſerūt: exceptꝫ trib⁹ (q̄ntū ex ſeptu
ra ⁊ dictꝫ ſctōꝝ hrī pōt) ſcꝫ btā ꝟgine: ⁊ fi
lio ei⁹ naturali: ⁊ adoptiuo.

Caſus. liij.

Queritur. liij. Vtrū bea/
ta ꝟgo in vita confiteretƚ: ⁊ cui:
Ad hoc d̄r ſm̄ Alb. ſup miſſus
eſt. q̄ beata ꝟgo ſuſcepit oīa ſacramenta
que erant oib⁹ maſculis ⁊ femis cōmūia.
Pꝛimo ad ſui humilitatem. Secundo: ne
ſcādalizaret ignorātes ſuā ſanctificationē
Tertio vt obediret deo. Quarto vt con/
futaret hereſim eoꝛum qui dixerunt eam
fuiſſe angelum. Suſcepit igiƚ baptiſmuꝫ
et ab eo accepit characterē ⁊ augmentuꝫ
gratie ac meritoꝝ. Nec tn̄ fit feſtum d̄ eo
vt de purificatiōe. quia nō fuit publicum
ſicut illa. Et ſimiƚr cōfirmatiōeꝫ: et ab ea
habuit alium characterē ⁊ augmentū vt
ſup̄. Et credo q̄ chꝛs eam cōfirmauit et
baptizauit: ſicut ſm̄ ſctm̄ Tho. confirma
uit aplos. Et ab euchariſtia memoꝛiam
paſſionis. augmētū gratie: actualē deuo/
tionem: ⁊ ſolatiū de abſentia coꝛꝑali filij.
A matrimonio ſm̄ Alber. habuit fidem
et ſacramentū. i. figuraꝫ vnionis verbi ad
naturā humanā: ⁊ etiam augmentum vt
ſ. Ab extrema vnctione habuit ſignū ꝑfe
cte victoꝛie ⁊ future glīe: ⁊ loco remiſſio/
nis venialium/remiſſionem doloꝛꝫ moꝛ/
tis: ſm̄ Alber. Oꝛdines non habuit: vt ꝑ
humilitatē cōfoꝛmareƚ alijs mulieribus:
que excluduntƚ ꝓpter tria ab oꝛdinū ſuſce/
ptione ſm̄ Alber. ſ. indignitatem ſexus:
fragilitatē peccandi: ⁊ incōgruitatē regi/
minis. A ſacramēto pnīe habuit augmē/
tum gratie. Et ſm̄ Alb. ſua confeſſio nō
erat pctōꝝ: ſed recognitio beneficioꝝ dei:
et ſue incōgruitatis ad magnitudinē eoꝝ
Credo tn̄ q̄ (cum habitus voluntatꝫ no/
ſtre poſſint nos latere: ſm̄ ſanctuꝫ Tho.
lꝫ non habit⁹ intellect⁹ ſm̄ Ariſt.) neſcie/
bat ſe eſſe ita deo gratā ꝓpter humilitatē.
vn̄ mirabaƚ in ſalutatiōe angelica. qꝛ ſm̄
ſctm̄ Tho. vere humili nihil tā inſolituꝫ
q̄ ſua exaltatio. Et conſequenter confite
baƚ de venialib⁹ conditionaliter: puta di/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cedo: ſi in tali ope vel tali deliq̄ſſem ꝑ incautelã vel negligentiã vel alio modo: dico meã culpã: quia bonaꝝ mentiũ eſt ꝛc̃. Nota agnoſcere. ſ. dubitatiue: nͦ aũt aſſertiue: et ſm eundẽ Alber. Joãnes euãgeliſta fuit cõfeſſoꝛ ꝓprius eidem deputat⁹. Sed q̃re iſta non ſunt ſcpta: Ad hoc reſpondet Alb. ꝙ ideo eſt Primo vt exerceatur deuotio fideliũ ad inq̄rendũ. Et ſecũdo: qꝛ deus vult nos q̃dam in via dubitare: vt veritatẽ deſiderem⁹ in patria. Et tertio: qꝛ ſicut Aug. habet ꝓ regula in loq̄ndo de petis ꝙ de ea nõ fit q̃ſtio: ita loquendo de ꝟtutib⁹ eſt ꝑncipiũ ꝑ ſe notuꝫ: ꝙ q̄cq̄d boni habuit queuis creatura: eo ipſa non fuit ꝑuata. quia ſm Damaſcẽ. a nullo illuſtriũ vincit̃. Elice concluſiones vt liber.

Caſus. liiij.

Queritur. liiij. vtrũ poſſit rõnabiliter ſciri cuius figure ꝛ coloꝛis fuerit btã ꝟgo: Ad hoc aũt ſic rñdet Alber. ſup Miſſus eſt. Beata ꝟgo fuit cõpetẽtiſ q̃ntitatiſ: ꝛ bone diſpoſitiõis mẽbꝛoꝝ: ſicut ꝛ chꝛs. qꝛ fili⁹ aſſimilat̃ generanti: ſic vicꝫ vt tantus naſcat̃ ex tãto: ꝛ talis ex tali. : niſi ſit erroꝛ in natura ex impotẽtia: vel aliter. Et fuit coloꝛis ex albo ꝛ nigro compoſiti. qꝛ ſm Joanniciũ ſolus iſte coloꝛ ꝓcedit ab eq̄litate cõplexionis: ꝛ corpi euertico determinat̃ ſm Galienũ ꝛ Cõſtantinũ. Et habuit capillos nigros: qꝛ cerebꝛũ optime diſpoſitum / ſm Galienũ ꝛ Cõſtãtinũ eſt calidũ ꝛ ſiccũ. Lꝫ em̃ ad opatiões naturales cerebꝛũ debeat eſſe calidũ ꝛ humidũ: ad qđ ſequunt̃ capilli rubei: tñ ad aiales debet eſſe vt dictũ eſt: ad qđ ſequit̃ ꝙ capilli ſint nigri. ꝛ ꝯſeq̄nter ſequit̃ maioꝛ pulcritudo ſuppoſita albedie faciei. qꝛ oppoſita iuxta ſe poſita ꝛc̃. Nigredo tñ illa capilloꝝ ꝛ oculoꝝ fuit tẽꝑata ſm eundẽ. Et tal' etiã ꝑ oia fuit chꝛs. Ex ꝓmiſſis ſequitur ꝙ fuit pulcerrima. Quod etiam patet. Primo: quia omnes mulieres eam figurantes fuerunt pulcre: vt Heſter: Judith: Rebecca: Rachel. Secundo: qꝛ nobilitas ꝛ pulcritudo corpoꝛis eſt ſm nobilitatẽ anime. Unde corpus humanũ eſt pulcerrimũ. ꝗ nobiliſſima anima vt illa habuit corp⁹ nobiliſſimũ. Tertio: quia qui viderũt veronicam dicunt ꝙ pulcerrimã faciẽ repſentet: et certum eſt filiuꝫ ſimilẽ fuiſſe matri. Quarto: quia caſtitas laudabilioꝛ eſt in pulcris: ſicut vituꝑabilioꝛ incõtinentia in turpib⁹. In virgine aũt caſtitas fuit ſumme laudabilis. De hoc tamẽ ſcptura nihil dicit. quia ipa ſcriptura ſm Alber. eſt nobis ſpeculum ſalutiſ: ideo non vult laudare aliquã mulierẽ de eo qđ multiſ ẽ cauſa damnationis. Facit tñ de alicui⁹ mulieris pulcritudine mentionẽ: nõ vt laudet: ſed incidenter ad oſtendendã cauſam alicuius dicti vel facti: quod circa ꝟginẽ nõ accidebat. Sed contra Primo. Nã pulcritudo mulieriſ eſt occaſio mali. Eccl. ix. Virginem ne cõſpicias ꝛc̃. Sed virgo oibꝫ debuit eſſe cauſa ſalutiſ. So. Pulcritudo eſt in ſe bona. ſed in bono ꝛ optimo mali ſcãdalizant̃ ex defectu ſuo: ſicut ſcãdalizabant̃ in chꝛo Marc. v. et in deo q̄ ꝑuerſis ꝑuerſus videt̃: ſm glo. ſup illud Quã bonus iſrl' de⁹ ꝛc̃. Secũdo: quia coloꝛ glaucus atteſtat̃ frigiditatẽ corpis frigidi: q̄le debuit eſſe corp⁹ virgineũ. Sol. Cum gratia ſit nobilioꝛ q̄ natura: illa caſtitas que totaliter eſt a gratia nobilioꝛ eſt ea q̄ eſt a natura: ꝛ tanto magiſ grãm manifeſtat q̄nto magiſ ꝯtra naturã. Et ideo illđ corpus nõ fuit caſtũ ꝑ naturã: ſed ꝑ grãm ꝛ voluntatem. Et lꝫ in virgine pugna nõ fuerit: tñ ꝑfectiſſimã habuit victoꝛiam: cũ inimicus non potuerit nec vincere nec pugnare: vt dr̃ Alber.

Prima igit̃ cõcluſio hec eſt. Beata virgo fuit medíocriſ quantitatiſ: ꝛ bone ꝓpoꝛtionis membꝛoꝝ.

Scđa. Fuit coloꝛis mixti ex albo ꝛ rubeo.

Tertia. Fuit etiã nigra oculis: ꝛ capillis nigredine tẽꝑata.

Quarta. Fuit etiã pulcerrima mulieꝝ.

Quinta. Deus noluit eam in ſcriptura laudare de pulcritudine. quia põt eſſe occaſio mali. Vel dico ego: in ſignuꝫ ꝙ de⁹ ꝑncipaliter curat de pulcritudine aie. Vl' quia de ea non fuerunt aliqua narranda que exigerent fieri de pulcritudine mentionem.

Sexta. Pulcritudo mulieris eſt cauſa erroris malis

Septima. Beata virgo ꝑfectiſſime vicit diabolum.

Caſus lv

q Ueritur. lv. Utrũ deus ſimplicit̃ magis amet ꝟginẽ ꝙ̃ lucifex: vel ecõuerſo: Et videt̃ ꝙ luciferũ. quia eſt deo magis dilect⁹ in bono ſimpl'r. i. in ſubſtãtia: qꝛ ei vult nobiliorẽ ſubſtãtiam id eſt angelicã naturã. ſed beata ꝟgo ẽ magis dilecta in bono ẜm quid. i. in accidente: puta i felicitate. Sed econtra videt̃ ꝙ virginẽ. qꝛ ego diligẽtes me diligo. Prouer. viij. ⁊ ꝯſeq̃nter magis diligẽtes magis diligit. Scđo. Amare eſt velle bonũ j. q. xx. ⁊. iij. diſt. xxxij. ⁊. j. ꝯtra gen. ca. xcj Igit̃ de⁹ amat oia: qꝛ oibꝫ vult aliq̇d bonũ. ſ. eẽ. Et amat oia eq̃liter ex parte act⁹: quia eodẽ actu oia amat. Nõ aũt ex parte obiecti ſeu boni voliti: qꝛ non oibꝫ vult idem bonũ: ſicut nec largit̃. Sed quo ad bona naturalia amat magis nobiliora: qꝛ vult eis maius bonũ nature. i. naturã nobiliorẽ. Quo ad bona ꝟo gratuita magis amat ſe amãtes. qꝛ vult eis maiorẽ amorẽ ꝗ̃ eum amãt: ⁊ ꝯſeq̃nt̃ maiorẽ gratiã ⁊ gl'iam. Simpliciter aũt magis amat que magis amat q̃ntum ad bona gratie ⁊ glorie. quod patet ꝑmo auctoritate. Naꝫ ẜm Aug⁹. ſup Joan. De⁹ inter alias creaturas rõnales magis amat membra vnigeniti ſui. Item rõne. qꝛ eis vult ma⁹ bonũ id eſt bonũ infinitũ. Igit̃ magꝫ amat virginẽ ſimplicit̃ ꝙ̃ aliq̃ꝫ purã creaturã. Ad argumẽtũ i oppoſitũ dico ꝙ ſi gloria ꝯſideret̃ ẜm ſe ſimpl'r eſt ignobilior ſubſtantia angelica. ſed ſecus q̃ntũ ad obiectum cui ꝯiũgit q̇d deus vult oibꝫ p̄deſtinatis Nõ em̃ vult his ſolũ dare gl'iam: ſed etiã ſeipum in ꝑmium.

Elicit̃ igit̃ ꝯcluſiões.

Prima. Deus omnes creaturas amat vere: nõ ſolũ volendo: ſed etiam faciendo eis bonum.

Secũda. Quo ad bona naturalia magis amat nobiliora ẜm ſuã naturã

Tertia. Quo ꝟo ad gratuita magis amat ſe amãtes ꝗ̃ ad grãm: ⁊ etiã ꝗ̃ ad gloriã: ſi ſint amãtes final'r

Quarta. Simpl'r loq̃ndo magꝫ amat q̇bꝫ vult maiorẽ gl'iam.

Quĩta. Igit̃ ſimpl'r magꝫ amat ſe: deinde chr̄m: deide ꝟginẽ gl'ioſam

Caſus lvj.

q Uerit̃. lvj. Utrum habens odiũ poſſit licentiari vt cõmunicet: Ad h̄ reſpondet Archie. ij. parte. tit. viij. ar. ij. ⁊ Duran. ordinis minoꝝ quẽ ip̄e allegat qui dicũt ꝙ ex illatiõe iniurie ſequit̃ ꝑmo odiũ in corde. ſecũdo effect⁹ odij in opere tertio ſignũ odij in ore. ⁊ quarto actio iniuriaꝝ aduerſus auctorẽ earũ. Odiũ igit̃ q̇libet tenet̃ expellere: ⁊ q̇d ꝗ̃ appetit malũ adeſſe aut bonũ abeſſe ꝓximo nõ ꝓpter aliq̇d bonũ ei⁹ vel alterius: eſt in mortali nec põt cõicare. Si aũt hoc ſit qꝛ times ex eius ꝓſperitate alios opprimi iniuſte: vel quia ſperas ex ei⁹ depreſſione alios iuſte erigi: nõ eſt peccatũ. Nota tamẽ ꝙ nõ teneris gaudere d̃ bono tempali inimici vt ſic: ſed de ſpũali tm̃ ⁊ de temporali vt expedit ſpirituali. Effectus aũt odij ſi ſit in ſubtrahendo bñficiũ ſeu bonũ ſpũale: eſt mortale. ſi illud bonũ q̇d omnibꝫ exhibet̃ nolum⁹ inimico cõmunicare: vt orationẽ generalẽ vel p̄dicationẽ. Si ꝟo ſit in ſubtrahẽdo bonũ temporale: eſt mortale: ſi illud bonũ ſit extreme neceſſariũ: al's veniale. Si ꝟo ſit in inferẽdo malũ: erit mortale: ſi ſit ꝯtra ordinẽ iuris: nec licꝫ cõmunicaꝝ tali. Si ꝟo ſit ẜm ordinẽ iuris ſemoto odio: non erit pcm̃: etiã ſi cũ armis ⁊ ſnia iudicis ſatiſfaciat ſibi de bonis inimici. Sed ꝗ̃ ad ſignũ odij ſeu rancoris i ore ſi q̇dem malefactor offerat ꝯdignã ſatiſfactionẽ: tenet̃ q̇s eũ ad amiciciã recipe ⁊ ei loq̇. Si ãt nõ exhibet: aut exhibet ſemiplene nõ tenet̃ niſi actio iiuriaꝝ ſit abolita p̄terita remiſſiõe: vel etiã diſſimulatiõe: qꝛ. ſ. alluſit vel riſit vl' comedit cũ offenſo poſt iniuriã. Actionẽ aũt iniuriarũ q̇d eſt grtũ/ nullus tenet̃ remittere. imo ⁊ aliq̃n q̇s

nō pōt:vt ſi iniuria ſit facta ſeruo vl' mo-
nacho vl' filiofamilias. Hec ex illis. Dico
igit' q̄ is q̄ offendit cōmunicare nō pōt:ni
ſi offerat ſatiſfactionē ſi poteſt. Si autem
ambo offenderūt:ꝑoꝛ in offendendo ſit ꝑ
oꝛ in recōciliando ceteris paribꝫ. Qd̄ di-
co:q꞉ interdum quis ꝑ leui cōuicio infert
valde magnū

Elice igit' ꝯcluſiones.

Prima. Odiū ſuans ad ꝑximū ita q̄
ex mala volūtate dolet de bonis eius vel
gaudet de malo notabili:ē in pctō moꝛta
li:nec pōt cōicare

Scd̄a. Qui tamē vult malū ꝓpter bo
num aliquod rōnabile:nō peccat:ſed pōt
cōmunicare.

Tertia. Simil' q̄ nō gaudet de bono
tpali vt ſic:ſꝫ ſolū vt oꝛdinat' ad ſpūale.i.
vt eſt ad ſalutē aīe.

Quarta. Quicūqꝫ itēdit ſubtrahere ii-
mico bonū ſpūale vel tpale generale:aut
tpale extreme neceſſariū:ē i moꝛtali

Quinta. Secus q̄ ſpūale pticulare aut
tpale pticulare vl' de bn̄ eſſe

Sexta. Qui intendit inferre malū no
tabile ꝯtra oꝛdinē iuris:vl' ſm oꝛdinē iu-
ris ex odio:eſt i moꝛtali,ſec9 ſm oꝛdinem
iuris ſine odio.

Septima. Qui nō vult loq̄ volēti ſatiſ
facere/cōicādo iudiciū ſibi mādu cat.

Octaua. Qui nō vult remittere:ſed ꝓ-
ſequi actionē iniuriaꝝ ſemoto odio:lici-
te cōmunicat.

Nona. Qui offendit ⁊ nō vult ſatiſface
re:iudiciū ſibi mādu cat:q꞉ frat' ei9 aliqd
habet ꝯtra eū

Decima. Quādo poſt offenſam is q̄ ac
cepit iniuriā riſit actoꝛibꝫ aliqd ſignū ami
cicie oſtēdit:eſt facta recōciliatio:q̄ videt'
ſufficere ſaltē in leuibꝫ.

Undecima. Qn̄ offenſio eſt mutua:ꝑ
oꝛ in offendēdo debꝫ eſſe ꝑoꝛ in recōciliā-
do ceteris paribꝫ.

Duodecima. Licꝫ ſm Archie.i die re-
ſurrectiōis.i.in aliq̄ illoꝝ triū dieꝝ cōicā-
dū ſit:tn̄ ab Eugenio emanauit breue ad
frēm Joannē de capiſtrano datum rome
Mccccxlvj.in q̄ declarat optime eē ſatiſ
factū regi/ſi ifra hebdomadā ſctām vl' in-
fra pctauā paſce q̄s cōicet.

Caſus. lviij.

Qeritur.lviij.vtꝝ ſm
mentē ſancti Tho.⁊ doctri-
nā eius teneat' q̄s facere ele-
moſynā in extrema neceſſita-
te de neceſſario ad decētiā vite? Ad qd̄ ex
doctrina ei9.ij.ij.q.xxxij.⁊.iiij.di.xv.rn̄deo
Circa h̄ ſūt i doctrina bti Tho.due ſolen-
nes opiones:hn̄tes ſolēniſſimos ſectato-
res. Primo ꝗ ꝯtractabo materiā ſm opi-
nionē antiq̄ꝝ thomiſtaꝝ q̄ttuoꝛ faciēdo.
Primo em̄ declarabo mentē ei9. Scd̄o ꝓ
babo declaratiōem eſſe verā ꝑ ṽba eius.
Tertio ex dictis ei9 arguā ꝯtra ⁊ ſoluā.
Quarto ꝯfirmabo ꝑ dicta thomiſtarum
oia dicta. Quātū ad ꝑmū ſciendū ē q̄
bona hoīs diuitiis ſūt in q̄druplici diffe
rentia. Prima ſunt necaria neceſſitate q̄ſi
abſoluta.i.ſine q̄bꝫ nō poſſet viuere ipſe ⁊
ſui:quoꝝ neceſſitatibꝫ habet ꝓuidere:pu-
ta valoꝛ q̄nq̄ginta aureoꝝ. Iſta ſunt oia
ſine q̄bꝫ nō poſſꝫ viuere ſan9 ⁊ valēs tāto
tempe q̄nto ſua cōplexio durare pōt ſi de-
bite ꝓcuret'. Verbi grā. Delicate nutrito
eſt necari9 panis tritice9 ⁊ pellicea tuni-
ca ⁊ equus interdū. Secūda ṽo ſūt necel
ſaria neceſſitate q̄ſi ꝯditionata.i.ſine q̄bꝫ
nō pōt viuere decent' ipſe ⁊ ſui:vt centum
aurei. Iſta ſunt oia ſine q̄bꝫ nō poſſet vi-
uere int' coequales ſibi:ſine nota auaricie:
vel ſtulticie vel inciuilitatis vel paupta-
tis vl' hmōi:q̄ ad cibos aut veſtes aut eq̄-
taturas aut palatia aut oꝛnamēta dom9:
aut hmōi. Sicut nō viueret decent' nobi
lis cū veſte ruſticana:nec etiā foꝛte cū ve-
ſte nobiliū feriali decent' viueret i feſto ſo
lēni niſi in aliq̄ caſu. Sed ꝓ h̄ ſciendū ē
q̄ ad iudicandū q̄d decēs ⁊ q̄d indecēs ſit
duplici regula poſſumus vti.ſ.iudicio cō-
muni prudentiū ⁊ grauiū hoim:⁊ exem-
plis ṽtuoſe viuētiū:q̄ q̄ntūcūqꝫ vilit' ince
dāt aut decent' viuūt:aut nō opant' ſm in
clinationē ṽtutis. Nō em̄ eſt aliqd iudicā
dū decēs vel indecēs ex ſnia ambitioſoꝝ.
q꞉ guſtū habēt infectū. Tertia ſunt q̄ ꝯti
nent' q̄dē intra bona neceſſaria ad decenti
am:ſed tn̄ ſic q̄ eis ſublatis ſtat decentia:
⁊ eis additis nō exceditur decentia. Ter-
minus em̄ requiſitoꝝ ad decētiam nō eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſindiuiſibil' puta centū aurei:ſed ē in q̄daʒ
latitudine:puta nō minus q̄ȝ centū: ⁊ nec
plꝰ q̄ȝ centū viginti:ita q̄ iſta.xx. poſſunt
addi ⁊ minui:ſtāte decētia. Quarta.ſunt
bona ſupflua.i.q̄cunq̄ȝ excedūt q̄nq̄ginta
⁊ centū ⁊ viginti:ita q̄ nō ſunt neceſſaria
ad viuere:nec ad decenter viuere:ſicut ſūt
centū in habente ducenta viginti. Prima
igit' bona.i.q̄nquaginta aurei ſint a.⁊ ſe-
cunda.i.centum ſint b.⁊ tertia.i.xx.ſint c.
⁊ quarta.i.alia centū ſint d. Igit' de a.nul
la eſt queſtio.q2 oēs doctores ꝯueniūt q̄
nullus tenet' de a.facere elemoſynā: imo
nec licet.q2 eſt ꝯtra charitatē: niſi in caſu
fieret hoc alicui pſone vtiliori p bono cō-
muni quod potes tue vite pferre:vt ſi mi-
les offerat ſe morti p duce:quod licʒ q̄ȝuis
nō ſit neceſſarium. De ipo etiam d.nō eſt
queſtio.quia oēs ꝯcedunt q̄ cadit ſub pre
cepto de eo facere elemoſynaʒ in extrema
neceſſitate:vel etiam in neceſſitate vrgen
te.ſeu quādo apparēt ſigna pbabilia extre
me neceſſitatis:etiā ſi nō compareāt ad
huc pauperes extreme neceſſitatis:nō au
tem al's. De ipo vo c.i.xx.dico q̄ ſm mē
tem ſancti Tho.pōt fieri elemoſyna licite
⁊ etiā debet fieri.ſed hoc debitū nō eſt p̄-
cepti:ſʒ conſiliȷ:niſi res ita ſe habeat q̄ ſi-
ne indecentia notabili poſſit reſartiri:q̄a
etiam tūc eſt p̄ceptum in extrema neceſſi-
tate:ſed eo caſu quo poteſt fieri reſartio:
iam excidit a rōne neceſſariȷ ad decentiā.
De ipo vo b.i.centū dico pmo q̄ nō eſt p̄
ceptum facere elemoſynam. Et ſecūdo q̄
nec conſilium. Et tertio q̄ nec licʒ ſm mē
tem ſancti Thome:niſi ſit q̄d modicū. q̄a
viuere indecenter eſt vt ipe dicit inordina
tum.i.ꝯtra vtutem.ſ.affabilitatʒ ſeu ami
cicie que eſt pars iuſticie.vt dʒ in.ij.ij.q.
cxiiij.ar.ij.⁊ q̄ quiſq̄ȝ ad primū debʒ ſe de
lectabilē exhibere vt decet in vbis ⁊ factʒ
vt dicit' in.iij.diſt.xxxiiij.q.j.ar.ij. Eſt au
tē indecēs q̄ alijs vtentibꝫ veſtibꝫ ſolenni
bus:tu velis inter eos eſſe cū vilibꝫ:niſi i
caſu extreme neceſſitatis alterius.ſed ve-
ſtes viles nō dico quas iudicat ambitio-
ſa pompa:ſed quas cōmunis ſnia pbato-
rum ⁊ vtuoſoꝝ exempla ꝯdemnat. Cuʒ
aūt quis dando venerit ad modū viuen-
di ita vilē q̄ ſi vilꝰ incederet reputaretur
al's rephenſibile:dico q̄ vlterꝰ q̄s nec te-
net' nec debet facere elemoſynā.q2 qd̄ nō
licʒ facere p amore dei ⁊ vtutis humilitā
tis ⁊ ſeculi ꝯtēptu:nō eſt p̄ceptū facere p
vita corpali primi Et q̄rto q̄ in tribꝫ caſi
bus licʒ facere de eo elemoſynā.ſ.pmo cū
mutat' ſtatꝰ tranſeūdo ad religionē.quia
nobilis vel alius:tūc nō tenet' viuere de-
center ſm ſtatū quem relinquit. Et ſcd̄o
q̄n d facili pōt q̄s reſartire ne appareat in-
conueniens:vt ſi in q̄drageſſima det veſtʒ
paſchalis paupibꝫ cū q̄s ſcit ſe an̄ paſcha
habiturū vn̄ aliā faciat. Et tertio q̄n oc-
currit in paupe neceſſitas maior q̄ȝ decen
tia:puta neceſſitas abſoluta ſingularʒ p-
ſone:vel magna neceſſitas reipublice. In
his em̄ caſibꝫ elemoſyna fit de ipo b.lau-
dabiliter:ſed nō ē in p̄cepto:niſi ſit q̄d mo
dicū.vel ſi ſit multū tn̄ d facili reſartiri pt
vt nō appareat notabil' idecētia:q̄ caſu tā
excidit a rōne talis neceſſariȷ. Et ſi dicat'
ꝯtra hoc q̄ ſi eſſet ꝯtra vtutē indecent' vi
uere:nō liceret viuere indecent' ppt' extre-
mā neceſſitatē fratris.dico q̄ aliq̄d eſt cō
tra vtutē aliq̄n qd ex circūſtātia ſic hone-
ſtat' vt fiat licitū ⁊ nō de p̄cepto:ſicut mo
ri fame vt aliū nutrias eo caſu q̄ ille eſſet
reipu.te vtilior:⁊ vxorem ſibi admouere
manꝰ reformatrices pulcritudis:eo caſu
q̄ ꝯſulit viro laſciuienti. Si etiā dicat' q̄
plus tenemur diligere vitā fratris q̄ȝ res
noſtras:dico q̄ eſt verū:ſed eo caſu q̄ vi-
uere indecent' cogimur:q2 eſt ꝯtra vtutis
bonum:⁊ viro prudenti eſt grauꝰ morte
honorifica. Vn̄ q̄n q̄s dando tantū ſe at-
tenuauerit in facultatibꝫ:q̄ iā ita vilit' in
cedere cogit' ſicut vnq̄ȝ inceſſit xp̄s:ipſus i
eodē ſtatu:tūc iā paupes deo cōmēdet:q2
ipe fecit totuʒ qd deꝰ exigit ab eo:puta ſi
matrōa nobil' iā remāſit cū vna ſola ⁊ hu
millima veſte ciuili:q2 nō tenet' hāc ven-
dere ⁊ emere ruſticanā:⁊ de reſiduo pau-
peri ſubuenire morienti:alioq̄n totꝰ mōs
etiā religioſi nō ſolū plati ſʒ etiam ſubditi
dānarent':q̄bꝫ licʒ in neceſſitate extrema
elemoſynā facere.

q Uantum ad ſcōm ad
duco oia q̄ dicit ſctūs Tho.
in iſta materia. Igit' ſanctꝰ
Tho.ij.ij.q.xxxij.arti.vj.q̄-

x

rit vtꝝ corporaľ elemoſyna ſit danda ꝺ̄ ne
ceſſario: ⁊ rn̄det ſic formaliť: ⁊ de ꝟbo ad
ꝟbū. Rn̄deo. Dicēdū ꝙ neceſſariū dupli-
ciť dicit. Uno mō ſine q̄ aliq̄d eē nō pōt.
Et de tali neceſſario oino elÿna dari non
debet: puta ſi aliq̄s in neceſſitatis articu-
lo ꝯſtitut⁹ hēret ſolū vn̄ poſſet ſuſtētari ⁊
filij ſui ⁊ alij ad eū ptinētes. De h̄ em̄ ne-
ceſſario elÿnā dare: eſt ſibi ⁊ ſuis vitā ſub
trahere: qđ n̄ licʒ. Sed h̄ dico: niſi forte ta
lis caſus imineret: vt ſubtrahēdo ſibi da-
ret alicui magne pſone: per quā eccl'ia vel
reſpublica ſuſtentaret. qꝛ ꝓ talis pſone li-
beratiōe ſeipum ⁊ ſuos laudabiliť piculo
mortis exponeret: cū bonū cōe ſit ꝓprio p̄
ferendū. Alio mō aliq̄d ꝺ̄r eſſe neceſſariū
ſine q̄ nō pōt ꝯuenient vita trāſigi: ſm cō
ditionē vel ſtatū ꝓprie pſone: ⁊ aliaꝝ pſo-
naꝝ: quarū cura ei incūbit. Hui⁹ neceſſa-
rij termin⁹ nō eſt in indiuiſibili ꝯſtitutus
ſed mltis additis nō pōt dijudicari eſſe vl
tra tale neceſſarium: ⁊ multis ſubtractis:
adhuc remanet vnde poſſit aliq̄s ꝯueniē-
ter tranſire ſm ꝓpriū ſtatum. De hmōi er
go elemoſynā dare eſt bonum: ⁊ nō cadit
ſub p̄cepto: ſed ſub ꝯſilio. Inordinatū eēt
aūt ſi aliq̄s tm̄ ſibi de bonis ꝓprijs ſubtra
heret vt alijs largiret: ꝙ ꝺ̄ reſiduo vitā nō
poſſet tranſigere ꝯuenient: ſm ꝓpriū ſta-
tum: ⁊ negocia occurrentia. Null⁹ em̄
incōueniēter viuere debet. Sed ad h̄ tria
ſunt excipienda. Quoꝝ pmū eſt: qn̄ aliq̄s
ſtatū mutat: puta p religiōis ingreſſum.
Tūc em̄ oia ſua ꝓpter chr̄m largiēs opus
pfectiōis facit: ſe in alio ſtatu ponēdo. Se
cūdo: qn̄ ea q̄ ſibi ſubtrahit ⁊ſi ſint neceſ-
ſaria ad ꝯuenientiā vite: tn̄ de facili reſar
tiri poſſunt vt nō ſequat maximū incōue
niēs. Tertio: qn̄ occurreret extrema neceſ
ſitas alicui⁹ p̄uate pſone: vel etiā aliq̄ ma
gna neceſſitas reipublice. In his em̄ caſi-
bus laudabiliter aliquis ptermitteret id
qđ ad decentiā ſui ſtat⁹ ptinere videt vt
neceſſitati maiori ſubueniret. Per hec ptʒ
de facili ſolutio ad obiecta. Hec ſā. Tho.
Ubi nota pmē ꝙ qn̄ ꝺ̄r inordinatū autē
eſſet: incipit loqui de b. nō loquit de c. de
q̄ p̄us immediate loquebat. Nota ſcđo ꝙ
cū ꝺ̄r: ſed ad h̄ tria ſunt excipiēda: ly h̄ nō
demōſtrat id qđ ſup̄ dixerat. ſ. ꝙ nō ē p̄ce-

ptū dare elÿnā de c. vt ꝯn̄r intelligat ꝙ in
illis trib⁹ caſib⁹ elÿna ſit in p̄cepto. qꝛ iſte
ſenſus eſt ꝯtra eū. ibi: ⁊ in q̄rto. vbi exp̄ſ-
ſe ꝺ̄r vt patebit ꝙ i illis caſib⁹ eſt de ꝯſilio
Sed ly h̄ demōſtrat id qđ imediate pmi-
ſerat. ſ. ꝙ eſt inordiatū ⁊ illicitū viuere in-
decenter ſm ſuū ſtatū. Hoc em̄ fallit i tri
bus caſib⁹ in quib⁹ licite hoc fit: ideo ꝺ̄r ꝙ
quis laudabiliť faceret. Aliq̄ aūt textus
habēt: ſed ab h̄: ⁊ n̄ ſed ad h̄. Et hec lectio
magis ꝯgruit: ⁊ ſenſus eſt planior. Itē in
iiij. diſt. xv. q. ij. ar. iiij. q̄ſtiuncula pma: q̄-
rit ſctūs Tho. vtꝝ elemoſyna ſit dāda de
neceſſario: ⁊ rn̄det ſic formaľr. Rn̄deo di
cendū ad pmā q̄ſtionē ꝙ de reb⁹ exiſtēti-
bus ꝺ̄r aliq̄d nob neceſſariū dupľr. Uno
mō ſine q̄ nō pōt aliq̄s eē vľ viuere. Alio
mō ꝺ̄r aliq̄d nob neceſſariū: q̄ indigemus
ad honeſte viuēdū vel decent ſm ſtatum
noſtrū. Sed talis decētia nō ꝯſiſtit in ali
quo indiuiſibili. quia multis additis ho-
mo nō excedit ſtatus ſui ꝯditionē: ⁊ mul
tis ſubtractis ꝯditio ſui ſtatus decent cō
ſeruat. Sʒ tātū poſſet addi ꝙ eēt vltra cō
ditionē ſtat⁹ eius: ⁊ tantū diminui ꝙ nō
ſeruaret honeſtas: vel vltima ſui ſtat⁹ de
centia. Et h̄ ſmone determiari nō pōt: qꝛ
de ſingularib⁹ nō eſt iudiciū: ſed ſtat in h̄
prudētis arbitrio: ⁊ vnctioni q̄ docet ꝺ̄ oi
bus. Hec ille. Et infra. Illud q̄ ſine quo
nō pōt eſſe vel viuere aliq̄s vel ipe vľ ille
cui⁹ curā habet: nō debet i elemoſynas ex
pēdi. Hoc em̄ ꝺ̄r neceſſariū ſimplr q̄ſi ne-
ceſſitate abſoluta. niſi forte poſſit anq̄ʒ ne
ceſſitas incūbat p aliū modū reſartiri: q̄a
iam excidit ab huius neceſſitatis ratiōe.
Similiť etiā illud q̄ ſubtracto nō pōt ſer
uari decētia ſtat⁹ aliq̄ mō ſui vel ſuoꝝ nō
debet aliq̄s in elemoſynas expendere: niſi
de facili reſartiri poſſit: aut niſi aliq̄s ſta-
tū mutare vellet. qꝛ null⁹ debet indecent
i aliq̄ ſtatu manere: vel niſi neceſſitas alia
p̄ponderet vel alicuius pſone ſpecialis in
neceſſitate vltima exiſtentis: vel eccl'ie vľ
reipublice. quia bonū gētis eſt diuini⁹ q̄ʒ
bonū vni⁹. Illud aūt q̄ poſito vel ſubtra-
cto nihilomin⁹ decentia ſtat⁹ manet: pōt i
elemoſynā dari. Et de h̄ eſt ꝯſiliū nō p̄ce
ptum. Illud aūt qđ neceſſariū reputatur
ad aliq̄d qđ eſt vltra decentiaʒ ſtatus de-

bet in elemoſynã diſpenſari. et h̄ cadit ſub
p̄cepto. Hec ille. Qui deinde arguit prio
loco ſic. Videt̄ ꝙ non ſit dãda elemoſyna
de neceſſario. qꝛ ſꝫ Aug. peccat q̄ p̄poſte//
re agit. Sed ordo charitatꝫ hoc exigit: vt
magꝭ hõ ſibi q̄ꝫ alteri ſubueniat. ḡ peccat
ſubtrahẽdo ſibi neceſſariũ vt alteri tribu
at. Ecce argumentũ: ſequit̄. So. Ad pri
mũ ḡ dicendũ ꝙ ſi aliq̄s neceſſariũ ſine q̄
nullo modo eſſe aut decẽter viuere poſſꝫ
ſibi ſubtraheret vt alij daret: ordinẽ chari
tatis ſubuerteret in bn̄ficijs obſeruandũ.
Non aũt ſ̄ de alijs ſine q̄b p̄dicta eẽ poſ//
ſunt alteri q̄ꝫ ſibi tribuat. quia ṽtuoſi ẽ de
talibus bonis corporalib plus alijs q̄ꝫ ſi
bi tribuere: vt in. ix. Ethic. phs dicit. Hec
ille. Ex quib patet ꝙ dare c. ꝛ b. eſt conſi
lium tm̄.

q

Vantũ ad tertiũ argu//
itur ex dictꝭ ſcti Tho. ꝯtra p̄di
cta. qꝛ aliq̄ dicit q̄ vident̄ predi
ctis repugnare. Nam. iiij. diſt. ꝛ q. vbi ſ̄.
ar. j. q̄ſtiuncula. iiij. in qua q̄rit vtꝝ elemo
ſyna cadat ſub p̄cepto: ſic r̄ndet. Ad q̄rtã
q̄ſtionẽ dicendũ ꝙ cũ elemoſyna ſit actus
ṽtutꝭ: oportet ꝙ aliq̄ modo cadat ſub p̄//
cepto. qꝛ p̄cepta legiſlatoris ad ṽtutẽ in//
ducere intendunt: vt d̄r. ij. Eth. Hec ille.
Et infra. Ordo aũt ſubuẽtiõis talis de//
bet eſſe q̄ntũ ad duo Ex p̄te eoꝝ q̄b ſub//
uenit̄: vt p̄mo ſibi: poſtea ſibi ꝯiunctꝭ ſub//
ueniat. deinde extraneis. Scd̄o: ex parte
neceſſitatꝭ talis debet eſſe ordo: vt pri⁹ ne
ceſſitati abſolute ſubueniat̄ q̄ꝫ alicui neceſ
ſitati conditionate: que eſt cũ q̄s indiget
aliq̄ ad ſui ſtat⁹ decente ꝯſeruatiõem. Et
ideo p̄ceptũ legꝭ ad hoc obligat: vt illud
qd̄ ſupeſt alicui poſt ſubuẽtiõem p̄fectaꝫ
et ſibi cõiunctꝭ puta familie quã gubnare
debet reſpectu vtriuſq̄ꝫ neceſſitatis: in ele
moſynas expẽdat ad ſubueniendũ alijs
reſpectu vtriuſq̄ꝫ dictaꝝ neceſſitatuꝫ. Sic
natura illud qd̄ ſibi de alimẽto ſupfluit:
ab actu nutritiue in q̄ attendit̄ q̄ſi neceſſi
tas abſoluta: ꝛ actu augmẽtatiue in q̄ at//
tendit̄ q̄ſi neceſſitas cõditionata: p̄parat ad
ꝯſeruatiõeꝫ ſpeciei: generatiue virtuti ſu//
miniſtrãs. Et ſil'r p̄ceptũ legis obligat ꝙ
etiã nec̄itati extraneoꝝ abſolute p̄mo ſub
ueniat̄: q̄ꝫ neceſſitati ꝓprie vl' ꝓpinq̄ꝝ cõdi
tionate Et iõ d̄r cõiter ꝙ dare elemoſynã
de ſupfluo cadit i p̄cepto. Et ſil'r etiã dare
elemoſynã ei q̄ eſt in extrema neceſſitate.
Dare aũt de eo qd̄ eſt neceſſariũ neceſſi//
tate ſecũda: nõ aũt de eo qd̄ eſt neceſſariũ
neceſſitate p̄ma. qꝛ h̄ eſſet ꝯ ordinẽ chari
tatꝭ. Hec ille. Ex his aũt arguit̄ ſic Nam
p̄ceptũ legꝭ obligat ad ſubueniendũ pri⁹
neceſſitati abſolute extraneoꝝ/ q̄ꝫ neceſſi//
tati ꝓprie vl' ꝓpinq̄ꝝ ꝯditionate. vt d̄r ſan.
Tho. hoc aũt nõ eſſet niſi eſſet p̄ceptũ vt
q̄s in extrema neceſſitate daret neceſſaria
ſibi ad decẽtiã. So. Dico p̄mo ꝙ s. Tho.
in ſũma/ multa limitauit q̄ ex alioꝝ opini
onib dixerat in ſentẽtijs. ꝛ ſcd̄m aliq̄s h̄ eſt
vnũ: ideoq̄ꝫ ſtandũ eſt dictꝭ. ij. ij. Dico ſe//
cundo meli⁹: qd̄ etiã in q̄rto ſenſit: ꝙ nõ
ſit p̄ceptũ elemoſynã facere de ipſo b. vel
c. vt patuit. q̄ aũt h̄ d̄r intelligunt̄ in caſu
q̄ põt eſſe reſeruatio: vt ſit ſenſus. Qñ q̄s
hꝫ aliq̄ dãda in elemoſynã: ceteris parib
p̄us ſuis dꝫ ſubuenire q̄ꝫ alienis. ſed p̄põ//
derãte nec̄itate: debet eẽ ecõuerſo. ſicut ſi
hñti veſtẽ idecẽtẽ afferant̄. x. aurei: ſi tunc
occurrat fratrꝭ extrema neceſſitas: p̄us il
li nec̄itati fratris abſolute dꝫ occurrere q̄ꝫ
ſue ꝯditionate: ſi ſtatiꝫ iſta. x. põt reſarti//
re ne magnũ incõueniẽs appeat. ꝙ ſi non
põt reſartire nec euadere ſine magna ide//
centia: nõ tenet̄ ex neceſſitate. Vñ iſta de
bẽt intelligi ꝯcorditer ad ea q̄ dicunt̄ i. ij.
ij. ꝛ q̄ ſubiũgit ibi in q̄rto i locꝭ mltꝭ. Et ꝙ
ſic ſenſerit patꝫ ex trib. Prio: qꝛ vt ex ſu//
perioꝛib patꝫ/ vbiq̄ꝫ tã i ſũma q̄ꝫ i ſentẽtijs
tenet ꝙ de nec̄ario ad decẽtiã nõ ẽ neceſſa
riũ nec licitũ facere elemoſynam/ niſi illud
poſſit ſtati reſartiri vl' ꝛc̄. Scd̄o: qꝛ ſtatiꝫ
poſt illa ṽba in r̄ñſiõe ad p̄mũ d̄r ſic. Ad
p̄mũ dicẽdũ: ꝙ facere aliq̄d boni ad qd̄ ex
legꝭ p̄cepto nõ tenemur: ad ſupererogatõeꝫ
ptinet: de quo conſilia dant̄. Et ideo cum
dare aliq̄d de ſupfluo reſpectu p̄me neceſ
ſitatꝭ ſed neceſſario ſecũda neceſſitate ad
ſubueniendũ maiori nec̄itati/ etſi ñ ſit ne//
ceſſitas abſoluta: eſt bonũ. ad qd̄ ex p̄ce//
pto nõ obligamur. Ideo eſt ſupererogatio
nis. ꝛ ꝓpter hoc de hoc eſt conſilium. Hec
ille. Etſi dicat̄ ꝙ loquit̄ qñ pauper nõ ha//
bet extremã neceſſitatem neq̄ꝫ abſolutam

dico ꝙ veꝝ eſt: de extrema ⁊ abſoluta iaꝫ
poſita in actu: ſed tñ loquitur de extrema
mox futura cuiꝰ iã apparẽt ſigna. qḋ patꝫ
Tũ qꝛ iſtã neceſſitate dicit maiorẽ ꝙ̃ de/
centie. Tũ qꝛ ſm eũ vbiq̃ nõ eſt ꝓceptuꝫ
dare elyñã ꝓpter neceſſitatẽ decẽtie ꝑciſe:
alioqn oẽs dãnarent̃. Et ibidẽ ad q̃rtum
dt. Tp̃s ad qḋ obligat ꝓceptũ ḋ elemoſy
nis faciẽdis ex pte accipiẽtꝭ eſt qñ appẽt
ſigna ꝓbabilia extreme neceſſitatꝭ future
niſi ei ſubueniat̃: vt cum aliq̃s videt alios
impotẽtes vel pigros ad ſubueniendũ: et
paupem indigentẽ cibo ⁊ potu ⁊ alijs vi
te neceſſarijs: nec ſibi ſatiſfacere poſſe. nõ
eñ expectãda eſt vltima neceſſitas. quia
tunc forte non poſſet iuuari natura fame
vel ſiti ꝯſũpta. Ex pte ꝟo dãtꝭ eſt qñ ha/
bet hõ multa q̃bꝫ nõ idiget neq̃ ad ſuſtẽ/
tationem vite ſui ⁊ ſuoꝝ: neq̃ ad decentẽ
ſtatus ſui ꝯſeruatõeꝫ: etiãſi paupes extre
me neceſſitatꝭ non comparerent. Hec ille
Ubi nõ intelligas ꝙ hñs ſupflua teneat̃
oibꝫ paupibꝫ dare niſi in neceſſitate extre
ma vel q̃ſi. i. qñ eſt mox futura ⁊ iã appa/
ret: alioqn ſi q̃s teneret̃ ſubuenire indecen
tie oim paupeꝝ petentiũ: nullus ſaluaret̃.
Uñ qḋ dicit: etiãſi paupes extreme ne/
ceſſitatꝭ non cõpareant: ſic intellige ſicut
ꝑus ipſe poſuerat. ſ. qꝛ adhuc non ſunt in
neceſſitate extrema: ſed tñ iam hñt ſigna
eius mox future. Tertio: qꝛ ſcḋo exem
plũ eiꝰ/ patet ꝙ natura id qḋ ẽ neceſſariũ
augmento ꝓprio nõ admiſtrat generatiue
vt patet in brutꝭ ⁊ hoibꝫ bñ regulatis: etſi
non in vicioſis q̃ plus coeũt ꝙ̃ natura re/
q̃rat: nõ ex naturali inclinatõe: ſed ex ꝓhã
taſia ꝓuocante naturã. Scḋo arguit̃. qꝛ
ſic ſe habet neceſſariũ ad neceſſariũ ſicut ne
ceſſitas ad neceſſitatẽ. qꝛ. ſ. ſi de minꝰ ne/
ceſſario tenet̃ q̃s ſubuenire minori neceſſi
tati: etiã maiori tenebit̃ de neceſſario ma
gis. Sed de ſupfluo tenet̃ q̃s etiaꝫ extra
extraneã neceſſitatẽ. ſ. ſi paupes extranee
neceſſitatis non compeant: vt dt s. Tho.
Ergo in neceſſitate extrema tenet̃ ḋ neceſ
ſario ad decentiã. Sol̃. Intẽdit s. Tho.
paupes extreme neceſſitatꝭ nõ comparere
q̃ñ extrema neceſſitas eſt futura: ſed ꝓba
bilia ſigna eiꝰ ſunt pñtia. Et eodeꝫ mõ vt
dictũ eſt qñ ſupra dixit ꝙ dare aliq̃d ſupf/
luum reſpectu ꝑme neceſſitatꝭ: ſed neceſ/
ſariũ ſcḋa neceſſitate ad ſubueniendũ ma
iori neceſſitati etiãſi nõ ſit abſoluta ⁊c̃. in/
telligit ꝙ neceſſitas nõ abſoluta/ ⁊ tamen
maior ꝙ̃ neceſſitas decẽtie/ ſit qñ nõ ad/
eſt neceſſitas extrema q̃ eſt abſoluta: ſꝫ aſſũt
ſigna eiꝰ ꝓbabilia. Uñ extra neceſſitatem
extremã vl̃ q̃ſi nullꝰ tenet̃ elemoſynã da/
re ſub ꝓcepto. Et nota ꝙ extrema neceſſi
tas ſm Pe. de pal̃. nõ ſolum intelligit̃ qñ
hõ eſt in ꝑiculo mortꝭ: ſed etiã grauis in/
firmitatꝭ. Tertio arguit̃. qꝛ ſm eũ in ne
ceſſitate extrema oia ſunt cõia. qḋ nõ eſſꝫ
niſi ⁊c̃. Sol̃. Sũt cõia tũc oia q̃ dare ẽ ꝓ/
ceptũ: nõ aũt neceſſaria abſolute. qꝛ eſt ꝯ
rõnem ꝙ ſurripias mihi panẽ meũ: eo ca/
ſu q̃ eſt mihi eq̃ vt tibi neceſſariꝰ: puta qñ
alter e nobis fame eſſet moriturꝰ. Sunt
forte etiam cõia ea q̃ dare eſt cõſiliũ: ſic ꝙ
tibi licet ſurripe illa: nec tñ ego dare tene/
or. Uerũtñ potiꝰ morerer ꝙ̃ cogerẽ ali/
quẽ viuere indecẽter. Quarto. Nã ſctũs
Tho. vj. q̃dl̃. ar. xij. dt: ꝙ in caſu neceſſita
tis cadit ſub ꝓcepto dare oia ſua paupibꝫ.
So. Illa neceſſitas nõ eſt corpalis: ſꝫ ſpi
ritualis puta ꝑ aie ſalute.

Quantũ ad quartum ha/
bentꝰ in ordie pdi. intellexerunt
cõiter doctores s. Tho. eo mo/
do q̃ expoſui. ſ. ꝙ de neceſſario ad decẽtiaꝫ
nõ ſit ꝓceptũ facere elemoſynã: niſi eo ca/
ſu q̃ id qḋ dat̃ iã excidit a rõne talis neceſ
ſarij. Hoc ãt patꝫ ḋ Petro de tarã. iiij. di.
xvj. q̃ lꝫ ñ ſic intellexerit s. Tho. tñ ipe te
nuit: ⁊ s. Tho. videt̃ ipm ee imitatũ. ⁊ ḋ
ſũma ꝯfeſ. li. iij. ti. xiij. ⁊ ſũma piſana tit̃.
elemoſyna ꝑmo. §. iij. et de archiep̃. ij. pte
ti. ꝑmo. c. xxiiij. §. vi. ⁊ penul. Nec obſtat
ſi Durãdus eſt ordi. ꝑdicatoꝝ ⁊ ſenſit op
ſitũ. qꝛ hoc dt ex ſenſu ſuo ⁊ nõ ex mente
ſcti Tho. ſicut ⁊ Pe. de pal̃. q̃ oppoſitũ te
net: adducens exemplũ de Martino q̃ cũ
ſua indecentia paupem veſtiuit. ſed dico
illud factũ nõ fuiſſe ꝓcepti ſed cõſilij: alio/
qn nõ fuiſſet tãtũ a xp̃o cõmẽdatũ. Duo
aũt videntur ſctm Tho. aliter intellexiſſe. ſ.
Nider ⁊ Rayneriꝰ tenẽtes opinionẽ Pe/
tri de pal̃. Hec aũt iuxta mẽteꝫ antiquoꝝ
doctoꝝ thomiſtaꝝ dicta ſunt quorũ opi/
nio aliqñ mihi videbatur ꝓbabilior mo/

derniores aūt vt Raynerı⁹ in ſum. ⁊ Joā
nes nyder vt dictū ē: ⁊ vt videꝛ bone me=
mo. mgr̄ Petr⁹ bergomēſ. ⁊ cōiter docti
adhuc viuētes: ſentiunt ꝙ in caſu extreme
neceſſitatꝫ: neceſſario ſit elꝫna faciēda de
b. Ex qͣꝫ mēte q̄ſtionē ſic ptracto. Prima
ↄclo. Hn̄s de ſupfluo ad viuere lꝫ ſit ne=
ceſſariū ad decēt viuere: teneꝛ ſub p̄cepto
dare exn̄ti i extrema neceſſitate. Ptꝫ ↄclo
iiij. di. xv. q. ij. ar. j. q. iiij. in corpe vbi dꝛ ꝙ
teneꝛ q̄s pus ſubueire nc̄itati abſolute p=
ximi: q̄ꝫ ſue ↄditionate: ⁊ ꝙ p̄ceptū legis ē
vt q̄s det ne neceſſario ad decentiā. Patꝫ
etiā rōne: q: tenemur magꝫ vitā pximi q̄ꝫ
res nr̄as: ⁊ nr̄am corpalē decentiā amare:
cū ſit obiectū digni⁹. Et lꝫ viro nobili ſit
graui⁹ morte: viuere idecenꝛ pꝑꝛ ſuā ipru=
dentiā: vel negligētiā vl' violētiā: ſecꝰ pꝑꝛ
fraternā pietatē: niſi iudicādo fallat. Se
cūda ↄclo. dare elꝫnā de toto b. nō extre=
ma nc̄itate: necꝫ eſt de p̄cepto necꝫ de ↄſi=
lio: ſed eſt illicitū: q: nulli licꝫ i aliq̄ ſtatu
viuere indecēter: niſi pter maiorē alteri⁹
nc̄itatē. Tertia ↄclo. Dare aliq̄d de b. ex=
tra nc̄itatē extremā eſt ↄſiliū: q: pfectiōis
eſt pl⁹ alij q̄ꝫ ſibi de tpalib⁹ velle: vt alius
viuat ſe decēti⁹. Quarta. Nihil hn̄s ſup=
fluū ad decenꝛ viuere nec ad viuere: nulli
teneꝛ elꝫnā facere de p̄cepto: nec de ↄſilio
niſi in caſu q̄ iuuareꝛ reſpu. aut pſona rei=
pu. ſe vtilior: q: nūc eſt d ↄſilio eo ꝙ bonū
ſit p cōi ſalute exponere vitā ſuā. Quinta
ↄclo. Hn̄s de ſupfluo ad decentiaꝫ teneꝛ
dare ſub p̄cepto vbi adeſt nc̄itas decētie:
lꝫ nō aſſit extrema. iiij. vbi ſ ad q̄rtū. Sꝫ
ↄ p̄dicta arguiꝛ. j. Nā ſi eſt va p̄ma ⁊ vltia
ↄclo: male ſup determinaſſet s. Tho. tp̄s
in q̄ obligat p̄ceptū de elꝫna: dicēs: ꝙ eſt
qn̄ dās hꝫ ſupflua vtriꝗ nc̄itati: ⁊ acci=
piens ē in extrema nc̄itate ⁊c̄. So. Duo
ſunt danda in elꝫna. ſ. ſupfluū ad viuere:
⁊ ad decēter viuere. Due ſunt etiā neceſſi
tates quib⁹ dandū eſt. ſ. nc̄itas extrema: ⁊
decētie. Sc̄tūs Tho. g̃ ex pte dātis aſſi=
gnat tp̄s in q̄ teneꝛ dare oī nc̄itati: q: illō
eſt cū q̄s habet vtrūꝗ ſupfluū: nō aūt cuꝫ
q̄s habet ſupfluū ſolū ad viuere: q: nō te=
neꝛ dare nc̄itati decētie: nō aūt aſſignat il
lud in q̄ teneꝛ dare alteri nc̄itati: nō autē
oī: q: illud eſt etiāſi nō habeaꝛ ſupfluū ad
decēter viuere vt in extrēa nc̄itate. Silr
ex pte accipiētꝫ aſſignat tp̄s: in q̄ debꝫ ac=
cipere a q̄libet hn̄te danda: q: illō eſt etiā
in extrema nc̄itate: nō aūt aſſignat illō in
q̄ debet accipere ab aliq̄: ſed nō ab oī: q: il
lud eſt etiā in nc̄itate decētie: in q̄ debet
accipe ab habēte ſupflua ad decētiā. Sed
ↄtra: quia peccabit mortalīꝛ oīs diues vi=
dēs pauperē indecenꝛ indutū: ⁊ ſic oēs da
mnamur. So. Dico dupl'r. Primo ꝙ ne=
ſciō vidēre quō diues hn̄s mlt'a ſupflua ad
decentiā: q̄ facillime p vna ſua voluptate
aut ambitiōe exponeret multa: poſſit hr̄e
charitatꝫ viſcera: cū videt paupes lacera=
tos: ⁊ nō ↄpatiꝛ. Nec tn̄ oēs nec valde ml't
ppter hec dānanꝛ: q: nō ſunt valde mul
ti hn̄tes tantū de ſupfluo: vt illō nō poſſit
credere neceſſariū ad ſuā decentiā. Sc̄do:
forte dici pōt ꝙ lꝫ cū q̄s ē in cadēdo ad ſta
tum paupratꝫ: teneaꝛ hn̄s ſupfluū ad de=
centiā ſuſtētare illū ne cadat: poſtq̄ꝫ tn̄ ce=
cidit ⁊ iā eſt in ſtatu paupratis: nō teneꝛ
ei puidere decētia niſi tanq̄ꝫ paupi: puta ſi
videat eū nudas carnes p̄tendēte: opiēdo
illū. Jtē ↄtra: q: s. Tho. q̄dl'. viij. ar. xij. dꝛ
ꝙ hn̄s ſupflua ad decentiā nō peccat mor=
taliter nō dando paupi: q̄ nō eſt in extrēa
neceſſitate: g̃ nō teneꝛ dare hn̄ti neceſſita=
tē decentie tm̄. Sol. Jllud dictū eſt verꝫ:
qn̄ idō illi nō dat: q: credit ꝙ ſibi occurrat
aliqn̄ maior neceſſitas. Vn̄ ſi hn̄s neceſſi
tate decētie petat a tali: ⁊ ille nō ſiſimilr
putet ꝙ meli⁹ diſpenſabit elꝫnā ſuā: tunc
teneꝛ dare illi. Jtē ↄtra: q: dicit s. Tho. in
ij. ij. ꝙ dare. c. eſt ↄſiliū nō p̄ceptū: ⁊ mlto
min⁹ p̄ceptū eſt dare. b. So. Jllud dicꝛ nō
eſſe p̄ceptū: q: nō obligaꝛ q̄s illud dare p
q̄libꝫ neceſſitatē. lꝫ ↄſiliū ſit dare p neceſſi
tate decētie: cū q̄ ſtat ꝙ ſit p̄ceptū vt deꝛ p
aliq̄ neceſſitate. i. p extrema. Jtē ↄtra: q̄a
ibi dicit ꝙ dare. b. eſt laudabile. So. Etiā
laudabile ē ponere vitā corpalitēr nr̄aꝫ p
ſpūali pximi, qō tn̄ eſt de p̄cepto. Quia ei
dixerat ꝙ nō licꝫ viuere indecēter. excepit
tres caſus in quib⁹ decꝫ indecenꝛ viuere:
cū quō ſtat ꝙ in aliq̄ coꝝ hoc ſit p̄ceptum.
Jtē ↄtra: q: in. iiij. dicit: ꝙ dare neceſſari=
um ad decentiā ad ſubueniendū neceſſita
ti maiori: eſt ↄſiliū. Sed iſta maior neceſ=
ſitas eſt extrema: g̃ ⁊c̄. Sol. Jſta neceſſi=

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tas maioꝛ ꝙ̄ decētie nō eſt extrema: q̄a ne
ceſſitas decētie habꝫ gradus. Vñ ibi ſub/
ditur: ꝙ nō eſt abſoluta. Habet aūt ſcḋa
Thomiſtaꝝ opinio veritatē vt credo: lꝫ
aliq̄ñ aliq̄ ſim locut⁹.

Caſus. lviij.

Q Veritur. lviij. vtrū
ſimonia nec ne in ſeq̄ntibꝫ cō/
tractibꝫ. Petr⁹ em̄ de furnō vo/
lens anie ſue nūc et in poſterū ꝓuidere: cō
uocat capl'm ꝯuentus ⁊ monaſterij dicēs
ſe velle in eccl'ia ei⁹ erigere altare: ⁊ ei aſſi
gnare libꝛas q̄nquaginta annui ⁊ ꝑennis
redditus: hac lege vt dict⁹ ꝯuentus tene/
atur ſingulo die in eo miſſam celebꝛare: et
ſingl'o anno anniuerſariuꝫ facere pꝛo ſe ⁊
ſuis defunctis: requirens an hac lege ve/
lit dictū capl'm dc̄m redditū acceptare: q̄
recuſante tandē ꝯcoꝛdāt in libꝛis q̄nq̄gin
taq̄nqꝫ. Henric⁹ ꝟo de puteo: mot⁹ eo fi/
ne q̄ Petr⁹. accerſito tabellione ac teſtibꝫ:
donat altari erigendo ius exigēdi a ſe et a
ſuis heredibꝫ libꝛas. lv. ānui ⁊ ꝑpetui red
ditus: hac lege: vt ſi dictū capl'm hūc red/
ditū ꝑcipere voluerit: teneat̄ celebꝛare miſ
ſam ⁊ facere anniuerſariū vt ſ. Deinde re
q̄rit dictū capl'm. an velit hūc redditū cuꝫ
hoc onere ſuſcipe: ⁊ rn̄det ꝙ ſic: ⁊ ad hoc
ſe ꝓmiſſione vl' pacto vel inſtrumēto obli/
gat. Igit̄ ad hoc q̄ſitū rn̄deo duo faciēdo
Primo em̄ p̄mitto ea ex q̄bꝫ ſoluit̄ dubita
tio: ⁊ ſcḋo dico ad caſum. Quantū ad p̄/
mū ex doctrina ſcti Tho. ij. ij. q. c. ⁊. iiij. di
ſtin. xxv. ⁊ q̄dli. viij. q. vj. ar. j. ſic rn̄ detur.
Sciendū eſt igit̄ ꝙ vt cla. e. ij. ij. ar. j. ⁊ q̄r
to ſniaꝝ etiā ar. j. q. j. colligit̄: ſpūale ē du/
plex. ſ. p̄mo ꝑ eſſentiā: vt gr̄a ⁊ ꝟtutes. q̄d
vt dicit̄ q̄rto vbi ſ. ad tertiū: nullo modo
vendi pōt: nec ſuꝑ eo pōt cadere delibera/
ta volūtas emptiōis: ⁊ intellige recte ſen/
tiendo. Et ſcḋo ꝑ cauſam. Et hoc eſt du/
plex. ſ. pꝛimuꝫ qḋ eſt ſpūalis gr̄e cauſa: vt
ſacr̄a: ⁊ ſcḋm. i. actus q̄ ex ſpūali gr̄a ⁊ ſa/
cro officio ꝓcedit: ⁊ ad ſpūalē gr̄am diſpo
nit. In diffinitiōe aūt ſimonie ſumit̄ ſpi/
rituale ꝑ cām: vt dicit q̄rto vbi ſ. ad q̄n/
tum. Et hoc ſpūale vt dꝛ ibi ad tertiū: in/

q̄ntum eſt coꝛꝑale hꝫ q̄ndam ſpēm q̄ vēdi
pōt: q̄uis nō ex h̄ ꝙ eſt ſpūale. Sciēdū eſt
ſcḋo ꝙ vt dꝛ q̄rto ar. ij. q. iij. ſic ſpūale qḋ
ſub p̄cio poni nō debet eſt duplex. ſ. ipa ſa/
cramēta: ⁊ actus ꝯpetētes ex officio ſacro
ita duplex eſt annexū ſpūali. ſ. ipis ſacris:
vt vaſa ſacra ⁊ hm̄oi: ⁊ officijs ſacris: vt
decime ⁊ ius pꝛonatus. Sciendū tertio:
ꝙ ſacrū ꝑ cām q̄ſi cauſa gr̄e: nullo mō vē/
di pōt vt vbiqꝫ dꝛ. Vñ dicit. ij. ij. ar. ij. ad
ſcḋm ꝙ ſacerdos nō accipit pecuniā q̄ſi p̄/
cium ꝯſecratōis euchariſtie aut miſſe cā/
tate: hoc em̄ eſſet ſimoniacū: ſed quaſi ſti/
pendiū ſue ſuſtentatiōis. Hec ibi. Et. iiij.
ar. ij. q. j. ad q̄rtum ſic dꝛ. Facere pactionē
de miſſa celebꝛanda eſt ſimoniacū ſꝑ. Si
tn̄ ſacerdos nō habet alios ſumpt⁹ ⁊ non
tenet̄ ex officio miſſam cātare: pōt accipe
denarios: ſicut ꝯductitij ſacerdotes faci/
unt: nō q̄ſi p̄ciū miſſe: ſed q̄ſi ſuſtētamētuꝫ
vite. Hec ibi. Et hoc nō intelligas inter/
ueniēte pacto: q2 hoc eſſet ipo facto vēde/
re miſſam. q2 vt dꝛ. ij. ij. ar. j. ad q̄ntū: noie
emptiōis ⁊ venditiōis intelligit̄ ōis ꝯtra/
ctus nō gratuit⁹. Hec ibi. Et q̄rto ar. ſe/
cūdo ad pꝛimū dꝛ. ꝙ nō licꝫ paciſci ꝓ anni
uerſario dicēdo: vt patebit: ⁊ ꝯſeq̄nt̄ nec ꝓ
miſſa. Sed ꝯtra hoc arguit̄ ſic. q2 extra d
p̄ben. in c. Significatū. dꝛ q̄ſdam canoni/
cos cuidā ſacerdoti p̄bendaꝫ dediſſe in ec/
cleſia vt miſſam de btā ꝟgine q̄tidie cele/
bꝛaret: et papa illam pactionē ꝯfirmauit.
Ergo licite ſacr̄a ⁊ vendi ⁊ emi p̄nt. Sol.
Ad hoc s. Tho. q̄rto ar. ij. q. j. ad q̄ntū ſic
dicit. Ibi nō fuit aliq̄ pactio: ſed illi p̄ben
de annexū fuit illud officiū cātandi miſſā
talem. Hec ibi. Idē aūt ſentit Antoñ. de
butrio. ⁊ Gloſ. Sciendū eſt q̄rto ꝙ ſacrū
ꝑ cauſam quaſi cauſatū a ſacro officio vel
ſpūali gr̄a: ſunt actus miniſtroꝝ eccl'ie ſpi
rituales. Sicut aūt dꝛ. viij. q̄dli. q. vi. ar. j
et. iiij. arti. ij. q. ij. Actus dicit̄ ſpiritualis
dupliciter. Primo q̄ntum ad p̄ncipiū: q̄a
ſcꝫ alicui cōuenit ex ſpirituali dono vel of
ficio: vt epiſcopo ꝯſecrare baſilicas: ⁊ dia
cono legere euangeliū. Et ſcḋo ex parte fi
nis tm̄: vt quādo ꝑ illū ad aliq̄d ſpiritua/
le ꝑuenitur: vt docere artes liberales: qḋ
etiam gentilibus conuenit. In pꝛimis igi
tur vt dicitur quarto vbi ſupꝛa. nō licꝫ ſi/

ne ſimonia locare opera ſua: ſed pōt aliq̄d
recipi in ſuſtentatōnem vite. in ſecundis
aūt pōt q̄s emere vel vendere opa ſua ſed
nō illud ſpūale qd ex eis adq̄rit. Hec ibi
Et ad p̄mū ibi dicit ſic. Anniuerſariū ce
lebrare eſt ſpūalis actus primo modo. et
ideo nullo mō lꝫ paciſci p eo celebran/
do. ſed tn̄ cū ex deuotōe aliq̄d dat eccleſie
tenet celebrare p illis pro q̄bꝫ rogat. Hec
ibi. Et .ij.ij. ar. iij. ad ſecundū dicit ſic. Ali
qua tpalia dant deū laudantibꝫ ſiue p vi/
uis ſiue p mortuis: nō q̄ſi p̄ciū ſꝫ q̄ſi ſuſtē
tationis ſtipendiū. ⁊ eo etiā tenore p pro/
ceſſionibꝫ faciēdis in aliquo funere alique
elemoſyne recipiunt. Si autē hmōi pa/
cto interueniente fiant. aut etiā cum intē
tōe emptōis ⁊ venditōis ſimoniacū eſſet
Hec ibi. Ubi nota q dictū eſt. ſ. q q̄dici
te p ſpūalibꝫ ſuſcipiunt in ſuſtentamentū
vite. neceſſario ſine pacto accipiat. Sciē
dū eſt quinto q̄ ad annexa ſpūalibꝫ. vt dꝫ
.ij.ij. ar. iiij. q eis aliq̄d eſt annexū dupli
ter. Primo ſicut ex ſpiritualibꝫ dependēs
vt beneficiū eccleſiaſticū quod habere n̄
licet niſi habenti beneficiū clericale. Et
ſecundo ſicut ad ſpiritualia ordinatū: vt
iuſpatronatus quod ordinat ad p̄ſentan
dū clericos beneficio eccl'iaſtico: ⁊ vaſa
ſacra que ordinant ad vſum ſacramento/
rū. Primo modo annexa nullo mō ven/
dere licet. quia ſine ſpiritualibꝫ eſſe n̄ poſ
ſunt. et eis venditis illa vendi intelligunt.
Reliqua aūt vendi poſſunt (lꝫ non in q̄ꝫ/
tum annexa) quia nō p̄ſupponūt ſpiritu/
alia: ſed ea tempore ordinis p̄cedūt. Hec
ibi: quaſi verbotenus.

q Quantum vero ad ſecun
dū nunc reſpondeo ad caſum. ⁊
dico multa. Primo em̄ dico q
in ſpūali ſcdo modo. q; ſ. ex ſpi
rituali. i. ſupnaturali dono vel officio de/
pendet. cuiuſmodi eſt anniuerſariū cele/
brare: vt dictū eſt. q̄tum ad deum ⁊ cō/
ſcientiā ſufficit ad euitandā ſimoniā q
quis nō intendat aliq̄d accipe p tali a/
ctu quaſi p̄cio vēdēdo actū ſuū. Qō patꝫ:
q; in dicto q̄ōlibet. ſctus. Tho. tenet q
vadens ad eccl'iam al's nō iturꝰ n̄ cōmit
tit ſimoniā: ſi intendat pecuniā vt ſuſten/
tamentum non vt precium. Sed quo ad
eccl'iam illud nō ſufficit: quia ſiquis pa/
ciſcat q̄uis non intendat niſi victū ſuū
quo ad eccl'iam eſt ſimoniacꝰ: ⁊ ſubiacet
penis illaris a iure. Unde dicit .ij.ij. ar.
iij. ad ſecundū loquens de actibꝫ iſtis ſic.
Unde illicita eſſet ordinatio ſi in aliqua
eccleſia ſtatueret q nō fieret pceſſio i fu
nere alicuiꝰ: niſi ſolueret certā pecūie q̄n
titatē. quia p ſtatutū tale p̄cluderet magꝫ
officiū pietatis. Magis autē licita eēt or
dinatio ſi ſtatueret q omnibus certā ele/
moſynā dantibus talis honor exhiberet
Prima enim ordinatio habet ſpeciē ex/
actionis: Secunda vo gratuite recōpen/
ſatōis. Hec ibi. Et idez dicit Ray. dicēs
q ſi in talibus ɔſtitutio ſit affirmatiua:
vt qui fecerit ſic habeat ſic: non eſt ſimo
niaca: ſicut ſi ſit negatiua. vt qui non fe/
cerit ſic non habeat ſic. Hec ille. Et idez
tenet ſum. angelica. titulo Simonia. iij.
§. x. addens q ideo conſtitutio negatiua
habet ſpeciem exactionis: quia preſuppo
nit q pro minori non fiat. non aūt affir/
matiua. quia non negat quinetiam fiat p
non ſic facientibus. Ex quibus patꝫ id
quod dictum eſt. quia ſcꝫ quo ad eccl'iam
non ſufficit bona et recta intentio. quia
de ea non ſe impedit. Certum eſt enim
q ſtatuentes tam negatiue q̄ꝫ affirmati/
ue poſſunt eandē intentionē habere. ⁊ ta
men illi iudicant ſimoniaci et non iſti p/
pter verbox formam.

Dico ſecūdo corollarie ſequi ex hoc di
cto q ſimoniaca eſt ɔſtitutio qua ſtatuit
capitulum eccleſie matricis: ne aliq̄s de
ſua parochia ad funus vocet aliquos re/
ligioſos: niſi vocet totū capitulū: habi/
turum aliquid temporale: quod tamē vo
care non tenet. Eſt enim negatiua cōſti/
tutio. Eſt etiam hec cōſtitutio ɔtra eccle
ſiaſticā libertatē. que ſm Innocentiū vi
olatur. quotiens violat priuilegium con/
ceſſum vniuerſali eccleſie. cuiuſmodi eſt
poſſe diuinas laudes circa funera pſol/
uere tanq̄ dei miniſtros. ⁊ inde p elemo
ſynas gratuitas recompenſationem re/
cipere. Cuius ſignum eſt: quia violatur
eccleſiaſtica libertas ſi ſtatuat aliquid re
ſtringendo funeralia. vt q ſolum tot ce/
rei portentur: vel huiuſmodi vt [illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

piſco. ⁊ Panoꝛ. Et addit Lamb. violatur
dicta libertas incõtrũ ꝑticl'aris eccl'ia q̃ua
tur in priuilegio vniuerſal' eccl'ie. Et tãto
hoc eſt deteri⁹: q̃nto grauamẽ ẽccl'ie ab
eccleſia infert: ac ſi idem nõ ſeipm amet.
Sicut em̃ ẜm ſan. Tho. in. iij. meli⁹ ẽ (ce
teris paribꝫ) bene facere amico ⁊ ꝯiũcti-
ori q̃ alijs. ita ecõuerſo peı⁹ ẽ ei maleſa-
cere. Dico tertio ꝙ ꝑma forma caſus ẽ ſi
moniaca. qꝛ ibi eſt pactũ. qḋ ptꝫ ex diffi
nitõe ei⁹: cũ pactũ ſit duoꝝ pluriũve ĩ idẽ
placitũ ſeu ꝯſenſus. ff. de pactꝫ. l. ꝑma. Di
co q̃rto ꝙ forma ſcḋa eſt licita: qꝛ nõ ẽ pa
ctũ ſed donatio reddit⁹ cũ onere faciẽdi
anniuerſariũ. Hoc aũt ptꝫ: qꝛ in caſu ſuꝑ
allegato de ꝑbenda cui allegatũ eſt onus
cantandi miſſã nulla fuit pactio ẜm tho.
⁊ alios: Eſt autem ſimile de hoc vt dicit
Hoſt. qui dicit expreſſe in cap. quoniam
enormis, extra ne prel. a. vi. ſu. ꝙ tale on⁹
poteſt annecti redditibus. Dicit tamen
tutius foꝛe relinquere ſic. Relinquo tali
eccleſie annuatim decẽ libꝛas ſup tali poſ
ſeſſione diuidendas inter eos ſolũmodo
q̃ meo anniuerſario intererũt. ⁊ rogo vt
fiat omni anno. Licꝫ aũt h̃ ſit tuti⁹. tñ ẜꝫ
s. Tho. nõ tenemur eligere viã tutioꝛẽ
ſꝫ ſufficit eligere tutã. Sꝫ ꝯ ꝑdc̃am mia-
ta arguit͛ multiplicit͛. Primo ſic. Nam in
ſecũda forma ẽ pactũ vel erit. ſ. qñ dictus
ꝯuentus acceptabit, quia ibi eſt ꝑ ollicita
tio qua ille pollicet͛ in poſteꝝ ſe daturum
talem redditũ. Pollicitatio autẽ tranſit
in pactũ quando ꝑ nũciũ vel lr̃as accepta
tur. quia iã ibi eſt duoꝝ ꝯſenſus. l. pactũ
ff. de pollici. Ergo ſcḋa forma eſt ſimoni
aca. Sol'. ibi nõ eſt pollicitatio ſed dona-
tio inter viuos: qꝛ donat͛ ius exigẽdi q̃tã
nis de bonis ſuis q̃nquagitaq̃ꝫ libꝛas.
Et idem ẽ ſi q̃d ſit ſub ꝑdicta forma ſecũ
da legatũ. Secũdo. Nam ẜm Innoc̃. in
ca. qñ enoꝛ. lꝫ ſit meritoriũ aliq̃s reddit⁹
ꝯſtitui in eccl'ia vt ibi fiat anniuerſariũ ꝑ
aliquo tamẽ hoc ñ poteſt ꝯſtitui ꝑ dona-
tionẽ. qꝛ non licet ei apponere conditio-
nes ſpirituales. Ꝑpt ꝯſtitui ꝑ eoſ q̃ habẽt
anniuerſariũ facere. Et allegat capl'm ſi
gnificante extra de ꝑben. vbi. ſ. dꝛ ꝙ cano
nici inſtituẽtes dictã ꝑbendã petiuert͛ cõ
firmatõeꝫ a põtifice. Ergo ſcḋa forma nõ
licet. Sol. Illud onus vl' iſta ꝯditio põt
inſtitui ⁊ apponi a ꝯſtituẽte redditũ. nec
dicti canonici petiuerunt ꝯfirmationem:
niſi qꝛ dubitabãt vel nõ credebãt ſe id po
tuiſſe facere vt ille ꝯtractus eſſet rat⁹: vt
innuit Io. an. Papa ꝟo ꝯfirmauit ñ ap-
probando malũ: ſꝫ id qḋ licite factũ ẽ ſta
biliendo. Nũc ꝟo iam nõ eſt dubiũ ex quo
papa ſic appꝛobauit. ⁊ ideo rõ nõ ſequit͛.
Et ꝑterea nõ eſt ſile quo ad hoc de bñfi
cio vel redditu eccl'iaſtico cui⁹. ſ. diſpenſa
toꝛ eſt papa vl' ep̃s. ⁊ de redditu iſto q̃ no
uiter inſtituit͛ a laico: qui. ſ. nõ eſt in diſpẽ
ſatõe ꝑdictoꝝ niſi poſt ꝯſtitutõem. Ter-
tio. nã lꝫ ſacerdoti locare oꝑa ſua ẜꝫ glo. i
in c. ſignificatũ. extra de ꝑben. ⁊ ẜm Ab-
batẽ ibi. et in ca. qm̃ enoꝛ. extra ne ꝑla. vi.
ſu. ⁊ [illegible] tua nos. extra de ſimo. Ergo
licet ei paciſci de anniuerſario. ⁊ ꝯſequent͛
prima forma eſt licita. Sol. Dico primo
ꝙ ẜm b. Tho. i q̃dã q̃ol'. et archiepi. floꝛ.
in. ij. par. ti. j. in his que ſunt de iure diui
no ſtandũ eſt magis ſententie theologoꝝ
vt bñ ꝑbat ſctũs Tho. Et lꝫ Pe. de an-
cha. hoc neget: tñ ei non ſtat͛, qꝛ nimis fa
uet iuri poſitiuo. Unde Anto. de butrio
magnus decretaliſta ſentit cũ ſctõ Tho.
Uñ ⁊ expꝛientia docet ꝙ in ꝑdictis cano
niſte multũ ⁊ interdũ ineptiſſime fallunt͛.
vt in materia de voto: et de ſimo. in qua
multi dicũt multa falſa et repugnantia. qꝛ
diffinitões nõ intelligũt: vt al'as oñdetur
⁊ ptꝫ ex dictis abbat̃ in c. lr̃aturã. extra ḋ
voto ⁊ vo. redem. Standũ ẽ igit͛ ſã. tho
me dicenti ꝙ nõ licꝫ ſacerdoti locare oꝑa
ſua in actibꝫ ſpũalibꝫ ex ꝑte principij. Et ſi
ꝯ hoc dicat͛ ꝙ ẜm ſanctũ Tho. aliq̃ ſacer
dotes licite ꝯducunt͛: vt ex dictis patet.
Dico ꝙ illa ꝯductio nõ eſt emẽdo aut vẽ
dendo vel paciſcẽdo. qꝛ ꝑbatũ eſt ꝙ cum
ipẽ dicit aliq̃s licite ſpũalibꝫ ꝑcipe aliqḋ
tꝑale ſuſtentamẽtũ intelligit͛ deducto pa
cto. Uñ iſta ꝯductio ẽ ꝑ modũ eleoſyne
Sicut em̃ nõ eſt ſimoniaca: ⁊ ꝯñr nec cũ
pacto ꝯſtitutõ affirmata. ita nec tal' ꝯdu-
ctio qua dicat͛. ſi volueris eſſe mecũ dabo
tibi hoc et illud. ⁊ ſacerdos hoc acceptat
vt intelligat͛ ꝯduci ad annũ. ſicut q̃s ꝯdu
citur ad diẽ ſic. Dñe do vobis vl' dabo
talẽ eleoſynã: celebꝛetis hodie ꝑ me. ⁊ ſa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cerdos hoc acceptat licite: etiãſi alias nõ
eſſet ꝑ eo celebraturus: cũ nõ teneat. Si aũt
vellet dicere, nolo celebrare ꝑ tãto: detis
mihi tãtũ: iam incidit pactio, nec ille vi-
det dare eleẽoſynalr. nec iſte amore z grãs
celebrare. Et ſil'e eſt de ↄductiõe ad ãnuz
q̃tũ ad act' ſpũales rõe ꝑncipij: ꝛ ſi ñ, q̃
tũ ad alios. Et ↄfirmãt hoc: qꝛ Rar. pi-
ſa. magnus theologꝰ z legiſta et canoniſta.
tit. ſimonia. j. §. xxv. cũ recitaſſet dictum
Ray. dicẽtis. Licz ſacerdoti locare operã
ſua z aliqd exigere ꝑ ꝑceſſiõe ad quã non
tenet: ſubiũgit ꝙ in oibꝫ iſtis dꝫ ipe grãtis
officiare: lꝫ aliqd recipiat ꝑ ſũptibꝫ. Qd
ego ſic intelligo. qꝛ ſi ad talia nõ tenet pt
licite aliqd recipe ſine quo talia nõ facerꝫ
dũmodo ceſſet pactũ. non aũt q̃ ad ea te-
net: et cũ hoc eſt diues. Dico ſecũ[do] ad
principale argumentũ ꝙ eſto q[uod] ſit in
hac materia ſtandũ theologo: tñ ſtãdũ ẽ
canoniſtis ↄſentientibꝫ theologo. ꝑcipue ſi
ſint plures z ſolẽniores. Contra abbatez
aũt ſunt Innoc. z Hoſt. in c. iij. ne ꝑla. vi.
cũ qbꝫ videt eſſe Jo. an, qui eos adducit
in ca. ſignificatũ: nihil eis addens. Dic
eñ Innoc. ꝙ ſacerdos ſuis parochianis
nõ pt vendere ſpũale: etiã ſi indigeret: ſed
nõ ſuis põt locare corꝑalia oꝑa: nõ autez
ſpũalia. Et caueat inqt ne iſti ↄtẽus q̃ ad
intentionẽ et ꝟba miſceant. Et ꝑ oꝑa cor-
ꝑalia intelligit ea q̃ a ſpũali dono ñ ſũt
vt ſcribere et docere grãmaticã vl' hmõi.
Motiua aũt abbatis ſunt hec. Nam pri-
mo bñficia inqt dant ꝓpter officia. So. Tñ
nõ dant ex pacto niſi ſimoniace. Secun-
do qꝛ inqt mãſionarij ꝑ ſuitio ſpũali re-
cipiũt tꝑale. So. Si illi recipiũt ex pa-
cto: eſt ſimonia: vt dictũ eſt. Tertio. nam
vicario epi ↄſtituit certa portio: z non ꝑ
ſuitijs tꝑalibꝫ: vt patet inqt in c. cũ ex eo.
de elec. li. vj. z in c. ꝑuenit. de appel. Sol.
Pro ſuitijs ſpũalibꝫ ex ꝑte finis põt habe-
re ſalariũ ex pacto z vẽdẽdo oꝑa ſua. ſed
ꝑ ſpũalibꝫ ex ꝑte ꝑncipij põt illud habere
ex taxatõne ſuꝑioris ſine pacto. Quarto.
Nã põt recipe recõpẽſatiõez dãnoꝝ q̃ ſuſ-
tinet. So. Eſto ꝙ ſacerdos q̃ lucrat i ſcri-
bẽdo: z de hoc viuit: poſſit in pactũ dedu-
cere hoc damnũ: ex hoc nõ habet ꝙ poſ-
ſit locare oꝑa ſua ꝑ actibꝫ dependentibꝰ a
ſuꝑnaturali dono. Dico vltimo ad argu-
mentũ ꝙ eſto ꝙ verꝫ dicat abbas: h etiaz
ſm eũ nõ eſt licitũ: niſi ſacerdoti q̃ nõ põt
aliũde habere vñ honeſte viuat. Vñ nõ
licebit clericis qbꝫ interdũ pauꝑtas eſſet
aĩe ſanitas z delitie miniſtrãt luxurie z va-
nitatũ fomẽta. Ex his ptꝫ ꝙ dicentes ſꝫ
ſctm̃ Tho. licere paciſci ꝑ anniuerſario de-
cẽdꝫ: aut illũ nõ viderũt aut nõ intellexe-
runt. Et cũ eo ſentit Rich. in. iiij. z com-
muniter omnes theologi.

Caſus lix

q Verit. lix. vtruz
illa ſpina quã Vincẽtini tan-
q̃ chriſti ſanguine cruentatã
venerant: ampliori reueren-
tia q̃ btã ꝟgo ꝑſeqnda ſit? Rñdeo. Omiſ-
ſa tacita q̃ſtiõe. an. ſ. qppiã ſanguis chri
repiri poſſit i terra. z ſuppoſita ꝟitate hu-
ius ſpine: de q̃ nullus ſane mẽtis põt am-
bigere: cũ id ſcꝑture publice autẽticate te-
ſtent. dico ſm ſctm̃ doctorẽ. iij. ij. q. ciij. et
q. xxiij. z. iij. di. ix. ꝙ triplex eſt honor ſeu
adoratõ. Dulie. ſ. hyꝑdulie: ac latrie. Du-
lia ẽ ꝟtꝰ q̃ honorẽ ꝟtuti debitũ ſuꝑioribꝫ
creaturis repẽdimꝰ. Dulia q̃ppe ſuitutẽ
ſonat. Sumit aũt dupl'r. cõit. ſ. ꝑ oi hono-
re exhibito ſuꝑiori: ſiue deꝰ ſiue angelus
ſiue hõ ſit. z ꝓprie ꝑ honore vt diximꝰ ex-
hibito ſuꝑioribꝫ creaturis. ſic ꝟo multas
habꝫ ſpecies. Alit ei p̃rem z alit regẽ ho-
noramꝰ. Vñ ſumit tertio ꝑ honore quez
ſeruꝰ exhibet dño ſuo: vel pater filio: et
hmõi. Dulia g° oẽm rõnalẽ creaturã ve-
neramur: niſi damnata ſit. i. in malo ob-
ſtinata. Quelibet eñ rõnalis natura aut
hꝫ aut hr̃e põt dei grãz z ꝟtutẽ. Queli-
bet g° angelũ z hoiez nõ dãnatũ dulia ve-
neramur poſſibil'r: maxime ꝟo ꝑlules ac
dños: q̃ ꝟtuti ↄſuãde z adgenerãde ꝑfi-
ciunt: niſi ſint in actu pcti manifeſte. ſic
eñ aliqd hñt honori ↄtrũ. Diuites ꝟo ꝑ-
pter diuitias honorare et honore cuiꝰ di-
uitie ſunt cauſe. i. q̃ ad exterioẽ ↄuictũ pec-
catũ nõ ẽ. ſꝫ ei altiores i repu. z ipe diui-
tie ſꝫ adiu mẽta ꝟtutꝫ. Reliqas ꝟo ſctõꝝ
ac veſtes ſil'r veneramur tãq̃ ſctõꝝ aliqd

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

⁊ ſꝑ viuētis aīe coꝛpoꝛeū inſtrumētū Hyꝑdulia ꝟo ſupᵉdulia vł excellēs dulia eſt. Eſt eīn vt idē dicit virtꝰ q̄ creaturas deo ſpūali mō ꝯiūctas honoꝛamꝰ. tales eniꝫ ſupᵉmū gᵈū in entibꝫ tenēt vt ſic. Vn̄ ſupma dulie ſpecie: q̄ hyꝑ vel ſuꝑ dulia dicit᷑ veneramur. Ad hoꝝ ꝟo intellectū ſciēdū ē ꝙ ille modꝰ q̄ deo ꝑ virtutē creatura iūgit᷑ oībꝫ honoꝛādis cōis eſt. Pret᷑ hūc aūt ſpēalem habēt q̄dā vt btā ꝟgo q̄ nō ſolū virtute ſꝫ etiā matᷓnitate deo ꝯiūcta ē Jdeo hāc ſicut dulia ſꝫm ſe: ita hyꝑdulia vt mater eſt chꝛiſti veneramur. Jpaꝫ etiam chꝛī hūanitatē ⁊ patibulū crucis iſto honoꝛe adoꝛamꝰ. Latria ꝟo eſt virtꝰ qua deū honoꝛe ꝯgruo pſeq̄mur: tanq̄ .ſ. oīm bonoꝝ pncipē. Sic aūt honoꝛamꝰ pmo q̄dē ſctāꝫ trinitatē. deinde ꝟo hūanitateꝫ ꝟbi incarnati rōe vnite deitatis (q̄uis ſꝫ ſe adoꝛet᷑ hyꝑdulia) deinde hoſtiā: cōditionalit᷑ tamē: ſi ſit rite ꝯſecrata: quā tamē ꝯditōem nō optꝫ ſꝑ in omni tali adoꝛatione actualit᷑: ſꝫ habitualit᷑ vel meliꝰ ꝟtualit᷑ mēte retinere. Deīde patibulū cruciꝫ ⁊ ceteras imagines dei inq̄tū imagīes ſunt. id ē gr̄a rei imaginate ⁊ nō gr̄a ſui. Hoc eni generaliter veꝝ eſt: nō ſolū ſꝫm fidem ſed etiā ſꝫm Ariſt. in li. de memo. ⁊ remiſ. ꝙ lꝫ diuerſus ſit motꝰ animi q̄ q̄s fert᷑ in imaginē: vt eſt quedā res in ſe (puta aurū vel lapis) ⁊ quo quis fert᷑ in repſentatum ꝑ illā: tn̄ qn̄ animus fert᷑ in imaginem vt imago eſt: eodē motu fert᷑ i vtrūq̄: ⁊ honoꝛ imaginis vt Remigiꝰ teſtat᷑: imaginato aſcribit᷑. Lꝫ ꝟo adoꝛemꝰ latria imaginē dei irrōnalem: puta lignū: imaginē tn̄ rationalē .i. hoiem nō ſꝫ adoꝛemꝰ. ꝓpterea ꝙ ſꝫm ſe adoꝛabil᷑ eſt hō: ⁊ ꝯn̄r ille honoꝛ videret᷑ hois ⁊ nō dei ēē: ⁊ piculū immineret: ne adoꝛās hoieꝫ i creatura ſiſtat. De adoꝛatōe ꝟo crucis ſic dīc ſan. Tho. iii q. xxv. Honoꝛ nō debet᷑ creature niſi rōnali. Viſibili ꝟo debet᷑ honoꝛ ratōe intellectual᷑. inq̄tū .ſ. eam repn̄tat. vel ei quocūq̄ mō ꝯiungit᷑. Prio mō regis imaginē venerari ꝯſueuert hoies. ſcdo ꝟo eiꝰ veſtimētū. vtrūq̄ aūt venerat᷑ eadem veneratiōe q̄ ⁊ regē. Si g̊ loq̄mur de ipa cruce in q̄ chꝛiſtꝰ affixꝰ ē: vtroq̄ mō eſt a nob venerāda. ſ. inq̄tū imago eſt chꝛī extenſi. et inq̄tū mēbꝛa eiꝰ tetigit ⁊ ſāguie ꝑfuſa eſt. Vtroq̄ aūt modo adoꝛat᷑ latria. qꝛ eadē adoꝛatōe cū chꝛō eā veneramur. Vn̄ ⁊ crucē q̄ſi crucifixū alloq̄mur ⁊ deꝑcamur. Quantū aūt ad ratōem ꝯtactꝰ adoꝛamꝰ nō ſolum crucē: ſed ⁊ oīa q̄ ſunt chꝛī. iuxta Damaſ. iiii. li. dicentē. Precioſum lignū ⁊ ſanctificatū ꝯtactu ſacri coꝛpoꝛis ⁊ ſanguinis decent᷑ adoꝛandū: clauos indumenta: lanceā ⁊ ſacra eiꝰ tabernacula. Quia tamen iſta non ſunt imago chꝛiſti: ſicut crux. iō imaginē crucis i omi materia veneramur: nō autē clauoꝛum vel hmōi: Hec ille. Et idē videt᷑ ſenſiſſe ſan. Tho. ii. ii. q. ciii. Oia ꝟo in hac q̄ſtiōe dicta ſt̄ eiuſdē in locis allegatiꝫ. excepto eo qd̄ dictū de retentōe habituali ꝯditiōis in hoſtia. Sꝫ circa ꝟba eiꝰ occurrit vna dubitatio. Nā videt᷑ oppoſita ſcpſiſſe. Jn. iii. eni ſen. dt ꝙ crux chꝛī que illū tetigit vt imago chꝛiſti adoꝛat᷑ latria: ſꝫ vt q̄dam res adoꝛat᷑ hyꝑdulia tanq̄ aliquid chꝛiſti: nō aūt latria. eo ꝙ nō ſit ꝑs chꝛi. nec ꝯſeq̄nt᷑ adoꝛanda eadē adoꝛatōe qua chꝛiſtus. Ex his autē videt᷑ ꝯſurgere repugnātia duplex. Prima q̄dē qꝛ in. iii. par. dicit ꝙ creature viſibili ſeu irrōnali nullꝰ debet᷑ honoꝛ niſi ratōe rationalis nature. Jn tertio vero dicit ꝙ ipa crux pōt adorari vt res q̄dam. Secūda: qꝛ in tertia ꝑte dicit ꝙ crux rōe ꝯtactus adoꝛat᷑ latria Jn tertio ꝟo dicit ꝙ nō adoꝛat᷑ latria niſi vt imago. Ad iſta g̊ dubitatōem ſoluit Joā. cap. ꝙ ſctūs doctoꝛ cū baccalaurius eſſet: multa ſcripſerit i ſentētiis ſꝫm famoſas opiniones alioꝝ: que poſtmodū magiſter effectus coꝛrexit in ſumma. Nec ꝟo hoc derogat tanto doctoꝛi: qꝛ ēt Auguſt. multa ſua dicta retractauit. adeo vt libꝝ retractationū effecerit. Rn̄det etiaꝫ mgr̄ Petrꝰ bergomenſis in ſuis etymologiis: addēs ad pdictā rn̄ſionē ꝙ crux q̄ chꝛm tetigit duplr̄ adoꝛari poteſt. Prio ſcꝫ vt intelligat᷑ chꝛō ꝯiūcta. Et ſcdo vt intelligat᷑ diuiſa. Et pꝛimo q̄dem mō adorat᷑ latria. vt dicit᷑. iii. ſentētiaꝝ. Et ſic ad pmā repugnantiā dico ꝙ cū dicit crucēꝫ poſſe adoꝛari vt res quedam intelligit: tū mo expſſe dicit ꝙ adoꝛari pōt vt res chꝛī. ⁊ ꝯſeq̄nter adoꝛat᷑ ratōne ratōnalis natu

re.i.chr̃i:cꝯuis aliter vt intelligit̃ ei ↄiũcta
ꝛ aliter vt ab eo itelligit̃ diuiſa. Ad ſcõm
diceret̃ ꝙ ſ.Tho.nõ ſic dicit in.iij. ſic alle/
gatur:ſꝫ dicit ꝙ crux adorat̃ latria vt ima
go chr̃i:ꝛ vt res q̃daꝫ adorat̃ hyꝑdulia: ñ
aũt negat q̇n adoret̃ latria rõne ↄtactus.
Mens ğ ſcti Tho.eſt ꝙ trib⁹ modis crux
adorat̃.ſ.vt imago: ꝛ vt res chr̃i eidẽ con/
iuncta:ꝛ vt res eiuſdẽ ab eo diuiſa. Et ter
tio modo adorat̃ hyꝑdulia (nõ obſtãte ꝙ
ſit chr̃i ille honor:ꝛ nõ crucꝭ)qꝛ lꝫ chr̃s i ſe/
ipo adorari poſſit latria:qñ tamẽ adorat̃ i
aliq̃ ſuo ſibi nõ coniũcto: adorat̃ in alio: ꝛ
adorat̃ hyꝑdulia. Eſt aũt ꝛ alia difficul
tas in verbis ſcti Tho. Nam ſi ↄtact⁹ ad
mẽbra chr̃i eſt ratio ſufficiẽs adorandi la/
tria:videt̃ ſequi ꝙ btã virgo adoranda ſit
latria: qḋ ↄtra doctrinã ſctoꝝ eſt. Simr ꝙ
aſellus q̃ vſus eſt dñs: adorãdus eſſet la/
tria:ꝛ eius reliquie ſi haberent̃. Sol. Di
co ad primũ iuxta p̃miſſa ꝙ ꝓpter hoc non
eſt beata virgo adorãda latria ꝓpter rõem
ſup̃ allegatã:qꝛ.ſ.eſt q̇d in ſe adorabile:vñ
videret̃ ille honor latrie ad creaturã: non
ad deũ terminari. Dico tñ ꝙ lꝫ nõ ſit talit̃
adorãda:eſt tñ taliter adorabilis .i. digna
adorari.ſ.latria:ꝛ hoc inq̇ntum eſt imago
dei: ꝛ forte etiã inq̇ntuꝫ ꝑ intellectũ acci/
pitur vt aliq̇d chr̃i eidẽ ↄiunctũ ꝑ ↄtactũ.
Aliud eñ eſt eſſe adorabile aliq̇d: aliḋ q̃ꝫ
eſſe adorandũ. Sicut etiã aliḋ eſt furẽ eſſe
dignũ ſuſpendio:ꝛ furẽ eſſe a me ſuſpendẽ
dum. Ad aliud dico ꝙ ſi ipe aſellus acci/
peret̃ ꝑ intellectũ vt aliq̇d actualit̃ ↄiun/
ctum chr̃o:adoraret̃ latria:qꝛ eadẽ adora
tione q̃ ꝛ chr̃s adoraret̃. Ut aliq̇d aũt ſe/
paratũ adoraret̃ hyꝑdulia. Nec debꝫ hoc
miꝝ videri: qꝛ nobilior eſt aſell⁹ ligno cru
cis ꝛ lapide ſepulcri ꝛ terra calcata a dño
quã in locis q̃plurimis veneramur. ſicut
ꝛ in quodã cenobio gallie quedaꝫ portio
calciamẽtoꝝ eius adorat̃. Ad queſtionẽ
autẽ agitatã deueniens dico: ꝙ ſi loq̇mur
de honore exhibito alicui rei gr̃a ſui et nõ
alteri⁹ p̃dictus acule⁹ ꝛ ſpina nec magis
nec tantũ nec aliq̃ mõ eſt venerabilis: q̇a
rei rõnali nullus debet̃ honor gr̃a ſui. Si
v̈o de eo honore loq̇mur quẽ alicui natu/
re exhibem⁹ gr̃a alteri⁹:tunc iuxta predi/
cta dico duo. Primũ:ꝙ ſpina magis ẽ ve/
neranda. Secundũ:ꝙ btã virgo eſt magꝭ
venerabilis id ẽ digna venerari. Primuꝫ
patꝫ:qꝛ ſpina adorãda eſt ſũmo honore.i.
latria:virgo autẽ honore nõ ſummo.i. hy/
perdulia. Patꝫ etiã ſcõm: quia v̈go eſt di
gna venerari ſũmo honore: ꝛ ſm̃ hoc ſm̃ ſe
ẽ digna hyꝑdulia. Et adorabilis ẽ ſũmo
honore rõe repñtatõis ꝛ ↄtact⁹:ſpina v̈o
rõne ↄtactus tm̃modo. Per hec autẽ que
ſcripſim⁹ bene intellecta ſolui poſſunt oĩa
argumẽta que in iſta materia fieri ↄſueue
runt. Arguit eñ p̃mo Henric⁹ ſic. Nulla
inq̇t imago poteſt eſſe imago dei: quia ſꝫ
Damaſ.infigurabilis eſt deus: ergo nul/
la imago adorãda eſt latria. Sol. De⁹ vt
eſt humanat⁹ hꝫ imaginẽ:nã de⁹ vere eſt
crucifixus: ꝛ imaginẽ habet diuinũ ſuppo
ſitũ cruci affixuꝫ. Scḋo arguit Duran.
ſic. Anima intelligẽs nũq̃ꝫ dicit imaginẽ:
vt imago eſt idẽ eſſe cũ imaginato: ſed ſꝫ
illa duo dicit diſtincta:cũ ſint ad inuicẽ re
latiua.ğ nunq̃ꝫ qḋ vni coꝝ attribuit̃ ↄue/
nit reliq̃. Sol. Lꝫ aĩa cũ fert̃ in imaginẽ
vt ſic: nõ dicat imaginẽ eſſe imaginatũ: ñ
tñ eſt neceſſe ꝙ tũc neget vnũ ab alio vel
faciat duos ↄceptus de illis:ſed vno ↄce/
ptu ↄcipit vtrũq̃ꝫ: vnũ in ordine ad aliud
Negat̃ ğ añs ad hũc ſenſũ: ꝙ oĩa illa duo
dicit idẽ.i. vno ↄceptu fert̃ i vtrũq̃ꝫ ꝛ vno
motu acſi ẽẽnt idẽ. Ad ꝓbationẽ aũt dico
ꝙ aĩa ea q̃ realr̃ diſtinguũtur vno ↄceptu p̃
ↄcipe et iudicare qñ vnũ coꝝ ad aliḋ refer
tur:cũ vnũ relatiuũ claudat̃ in intellectu
alteri⁹. Et lꝫ imago vt ſic ꝛ imaginatũ vt
ſic aliq̃n ↄceptibilr̃ diſtinguant̃.tñ p̃bꝫ qḋ
eſt vni⁹ attribuũt alteri. vt ꝑꝫ de veri.q.
iiij.ar.viij. Arguit tertio Holkoth ſuꝑ
libꝝ ſapie ſic. Latria eñ eſt honor q̃ ſoli
deo exhibet̃.ğ nulli creature cõuenit: oĩs
aũt imago eſt creatura:ğ nll'o mõ imago
adorat̃ latria. So. Sicut latria ſoli dõ cõ
uenit ꝑ ſe ſiue gr̃a ſui: ita ꝛ creature ꝑ acci
dens ſiue gr̃a alterius.i. dei repñtati ↄue/
nit:q̇ in ſecl'a eſt glorioſus.

Caſus.lx.

q Ueritur.lx.vtrũ
aliq̇d valeat ſi ſacerdos dicat
i abſolutõe: q̇cq̇d bõi feceris
ſit tibi i r̃miſſiõꝫ peccaminũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ad hoc rn̄det s. Tho. q̊dlib. iij. ar. xxviij. Et dicit multa: primū ꝙ pctōꝛ eſt debitoꝛ ꝯnie dupl'r. Uno mō ex ſuo pctō: alio mō ex iniūctiōe ſacerdotis: Un̄ ſi ꝯfeſſoꝛ imponat minoꝛē penā ꝙ̄ merek: reſiduū exoluet aut hic aut in purgatorio. Si v̄o maioꝛē: nihilo minus tenek facere ſi pōt: ꝙ ſi moꝛiak anteꝗ̄ expleat nō exigek ab eo niſi ſm q̄ntitatē pcti. ſan. Tho. in. iiij. Scđm eſt: qꝛ dicit ꝙ opꝰ qđ aliqs facit ex iniūctione ſacerdotꝭ dupl'r valet penitēti. ſ. ex natura ſua: ⁊ v̄tute clauiū: quia magꝭ valent ad expiandū pctm̄ ꝙ̄ ſi ꝓprio arbitrio fierent. Tertiū eſt: qꝛ dicit ꝙ ſacerdos pōt iniūgere pniam ꝓprio arbitrio ⁊ ꝯſilio alieno et etiā arbitrio ipſius penitētis: ſicut ſi dicatur: facias hoc ſi potes: ⁊ ſi nō potes: facias hoc: ⁊ ſil'e eſt qn̄ dicit: q̄cquid boni feceris ⁊c. q̄ſi dicat: grauius tibi pena eſſet iniūgenda: ſed volo ꝙ oia bona a te facta et mala patiēter tolerata ſint tibi in remiſſionē pctōꝝ. Et ꝑ iſta v̄ba illa q̄ facit penitens ꝑter expſſam iniūctionē accipiūt maioꝛē virtutē ꝙ̄ habeāt ex ſe ad ſatiſfaciendū. Hec Tho. Vide ḡ ꝙ in oi ope ⁊c. maxime in flagellis et in v̄bis iniurioſis habendo patientiā ſatiſfacꝭ ꝓ pctis ſicut qn̄ facis iniunctā penitentiā.

Caſus. lxi.

Queritur. lxi. vtrū vnꝰ ꝯfeſſoꝛ poſſit mutare penitentiā iniunctā ab alio: ⁊ dico ſm Ray. ꝙ ſic: dūmodo tria ꝯcurrant. Primo ꝙ hoc fiat diſcrete ⁊ cū rōnabili cā ⁊ circa ſubditū ſuū q̊. ſ. ad ꝯfeſſionē. di. lxxxij. pſbyter. Excipiunt tn̄ iſti caſus. Primus ſi pnia fuit publica maxime inchoata: qꝛ ſm Guil. debet req̄ri ſi cōmode pōt ille q̄ iniūxit: ne ſcādalizetur. Scđs qn̄ eſt iniūcta ꝓ pctō reſeruato ſupioꝛi ſꝫ Guil. niſi vrgeat neceſſitas aut ſuadeat vtilitas: quia tūc piū eſt credere ꝙ in hmōi ꝯceſſerit prātem. Tertius qn̄ ſupioꝛ hoc ſibi reſeruauit ſm eūdē Guil. arg. l. di. accedēs. ⁊. xxxiij. q. ij. latoꝛē. ⁊ in glo. vtriuſꝗ̄ capl'i Aliter ſiue idē ſiue aliꝰ ſacerdos pōt hoc: tn̄ nō debet facere niſi examinata cā ꝓpter quā iniūcta eſt ſm Ray. Propter qđ videtur ꝙ nō poſſit fieri niſi facta gn̄ali ꝯfeſſione ſi oia pctā ꝯcernit: vel ſpeciali: ſi pro aliq̊ ſpecial'r impoſita eſt: niſi ſit euidēs ꝙ penitēs ipſam explere nō poſſit: qꝛ nō debet dari medicina niſi cognito moꝛbo.

Caſus. lxij.

Queritur. lxij. vtrū aliqs in extremis poſſit facere verā pniam: Rn̄dek ſm ſententiā theol'. ⁊ cano. maxime s. Tho. iiij. di. xx. q. j. ar. j. q. j. ꝙ ꝗ̄diu hō viuit pōt verā agere pniam. qđ ꝓbat Aug. li. de pnia. de latrone Lu. xxij. ⁊ Ezech. xviij. In q̄cūꝗ̄ hoꝛa ⁊c. exemplū de Silueſtro ſcđo. de pe. di. vij. Nemo. Sed tn̄ vix aut nūꝗ̄ fit vera pnia i moꝛte: qꝛ aut hō ſubito moritur ⁊ res ſua eſt expedita. Credo ꝙ dn̄s nunꝗ̄ hoc ꝑmittit niſi in peſſimis hoibꝫ: et credo ꝙ ſit peſſimū ſignū eterne moꝛtis Et ſi ꝑpendat ſe moꝛi: adhuc vix pōt penitere. ratiōꝫ aſſignat Sco. iiij. ex v̄bis Auguſti. de v̄a pnia. Primo. qꝛ req̄ritur vſus liberi arbitrij q̊ volūtas libere deteſtetur pctm̄. Sed vſus hic timoꝛe ⁊ doloꝛe impeditur. Un̄ Augꝰ. de v̄a pnia. Difficile eſt vt tūc ſit v̄a pnia qn̄ tā ſera venit: qn̄ cruciatus mēbꝛa ligat: ⁊ doloꝛ ſenſum opprimit: vt vix hō aliq̄d aliđ cogitare valeat: melioꝛ eſt tn̄ ſera ꝙ̄ nulla. Scđo: qꝛ nō ſolum debet eſſe volūtaria: ſed ꝓpter deum. Un̄ s. Tho. in. iiij. đr: ꝙ Antiochꝰ nō v̄e penituit. ij. Mach. x. qꝛ hoc faciebat timore pene, ideo talis iā nō videk facere ꝓpter deū: ſed eſſe videk ſicut q̄ ꝓijcit merces in mare. Augꝰ. vbi ſ. Nullꝰ expectet qn̄ peccare nō pōt: arbitrij libertatē q̄rit deꝰ: vt poſſit dolere ꝯmiſſa: nō neceſſitate: charitatē; et nō timoꝛē tm̄. qꝛ nō in ſolo timoꝛe viuit hō. Quē ḡ ſero penitꝫ: opoꝛꝫ nō ſolum timere iudicē: ſed ⁊ diligere: qꝛ ſine charitate nemo pōt ſaluꝰ eſſe. Hec ille. Tertio: qꝛ malꝰ habitꝰ eſt effectꝰ natural' Jđo đr ſ. Tho. iiij. vbi ſ. ꝙ eſt difficile ꝙ affectus hois quē multo tēpoꝛe in aliq̄d inclinatū habuit: ſubito in ꝯtrariū mutetur. Jđo Aug. vbi ſ. Hec ꝯuerſio ſi ꝯtingat et in fine deſperandum nō eſt de eius remiſ-

ſione:ſed qm̃ vix ⁊ raro ẽ tãiuſta ꝯuerſio/
timẽdũ eſt ꝺ eo:maxie cũ filij q̃s illicite di
lexit ſunt pñtes: mũdus ⁊ vxoꝛ ad ſe vo/
cent: ⁊ cetera q̃ illicite dilexit. Multos ex
h̃ ſolet pnia decipe ſera. hec ille. Ad q̃o qr
to ſm Alb. mag. ſup illud Quis ſcit ſi cõ
uertat ⁊ ignoſcat: Joel. ij. Seueritas iu/
ſticie diuie incerta eſt inqt vtꝝ deꝰ extre/
mis velit dare gr̃az. qꝛ tũc locũ habet il/
lud Greg. Qui nõ vult cũ potuerit: iuſtũ
eſt vt infligat ei nõ poſſe cũ voluerit. Vñ
Prouer. j Vocaui ⁊c. Hec Alb. Jõ acci
pe ꝯſiliũ dñi. Ne tardes ꝯuerti ad deũ ⁊c.

Caſus. lxiij.

q Ueritur. lxiij. vtrũ
circũſtantia tp̃is ſacri ꝑctm̃ ag
grauet in infinitũ: ⁊ ꝯſeq̃nter ſit
neceſſario ꝯfitẽda: Rñdeo. Pro fundamẽ
to argumentoꝝ ⁊ deciſiõis pmitto vnum
ex ſancto Tho. malo. q. ij. ar. vij. et. j. ij. q.
xviij. ar. vi. et. iiij. di. xvj. q. iij. ar. ij. q. iij. ſcꝫ
ꝙ nulla circũſtãtia adueniẽs actui trahit
illũ ad aliã ſpeciẽ pcti: niſi ip̃a addat no/
uã repugñtiã ad rõnez. Addit aũt nouã
repugnãtiã qñ ip̃a ex ſe habet rõnez mali:
ſed qñ nõ hꝫ rõnẽ mali ex ſe:ſꝫ ſolũ ex ſup
poſitiõe alicuiꝰ pꝰoris: nõ trahit i aliã ſpe
ciẽ. ſicut accipe pecuniã multaꝫ nõ ẽ malũ
niſi ſuppoſito ꝙ ſit aliena: ideoqꝫ ñ trahit
extra genꝰ furti. Hec ex illo virtualiter.
Tunc arguo ꝙ iſta circũſtantia ſit aggra/
uans ifinite. Pꝛio. Nã oĩs circũſtãtia tra/
hẽs ad aliã ſpẽm pcti aggrauat in infini/
tũ, ⁊ ꝯñter ẽ neceſſario ꝯfitenda ſm cõem
doctrinã ſctõꝝ. Sꝫ iſta ẽ hmõi. qꝛ hꝫ ſpe/
cialẽ repugñtiã ad rõnẽ. qꝛ ꝯtinet iniuriã
tp̃is ſacri. Cõfirmat. qꝛ circũſtantia ſacri
loci trahit ad aliã ſpẽz. g̃ ⁊ ſacri tp̃is. Se
cundo. Nã qñcũqꝫ vno actu agit ꝯ duo p
cepta/ibi eſt circũſtantia aggrauãs infini
te: vt patꝫ. iiij. vbi ſ. q̃ſtiuncula. iiij. ⁊ oẽs
ꝯcedũt Sed qñ q̃s fornicat in feſto: agit
ꝯtra duo pcepta. ſ. Nõ mechaberꝭ. et: Nõ
facies opus ſeruile. qꝛ pctm̃ eſt opꝰ ſeruile
Cõfirmat. qꝛ ſctũs Tho. ij. ij. q. cxxij. ar.
iiij. ad ſecundũ. dt ꝙ magꝭ facit ꝯtra pce/
ptũ de ſctificatione feſti peccãs qꝫ faciens
opus coꝛpale licitũ. Cõfirmat etiã: quia
Alexã. de ales in tertia ſũme dt: ꝙ talis cõ
mittit vnũ pctm̃ q̃ntũ ad actũ: ⁊ duo q̃n/
tũ ad reatũ. ſicut q̃ ṽginẽ defloꝛãdo necat
Cõfirmat tertio: qꝛ multi doctoꝛes expſſe
ſcpſerũt iſtã circũſtantiã eẽ ꝯfitedã neceſ/
ſario. Sed ꝯ hoc ẽ cõis ſchola ſcti Tho.
in q̃ nunqꝫ vidi pitũ nõ ſentientẽ in oppo/
ſitũ. Ad q̃ſtionẽ igit dico ꝙ Ale. de Ly.
pndes inuit (q̃ntũ ego legerim) hãc circũ/
ſtantiã eſſe de neceſſitate ꝯfeſſiõis innixꝰ
ſup ṽbo/ſeruile: et ſuper dicto Alexan. de
ales allegato vt credo forte nõ ſatꝭ exq̃ſi/
te vtrũqꝫ intelligẽs. Hũc deinde ſecutꝰ ẽ
archieps floꝛen. ex oꝛdine pdicatoꝝ tanqꝫ
cuiꝰ ſtudiũ fuerit ſg fideliũ moꝛes vitãqꝫ
reſtringere: et tanqꝫ q̃ pfeſſoꝛ canonũ ſen/
tẽtias phicas aut theo. ſci Tho. plene di/
iudicare nõ potuit: tertio loco emicuit ſũ/
ma roſella. deinde pceptoꝛiũ diuie legꝭ. i.
Joãnes nider oꝛdi. pdi. q̃ tñ tanqꝫ theo/
logꝰ ⁊ meliꝰ doctꝰ in sctõ Tho. noluit aſ/
ſertiue: ſed dubitatiue loq̃ dicẽs: ꝙ forte ẽ
neceſſaria: q̃ modo loq̃ndi vltio vſa ẽ ſum
ma angelica. Dico aũt opiniões iſtoꝛum
ſtare nõ poſſe: ⁊ hãc circũſtãtiã nõ aggra/
uare in ifinitũ: nec eẽ ꝯfitẽdã neceſſario: ſꝫ
ſolũ debene eſſe ⁊ ꝯgruo. qd̃ pbo pmo ſic
Oĩs circũſtãtia aggrauãs in ifinitũ dat
pctõ nouã ſpẽm: trahẽs illõ ad aliõ genꝰ:
vt patet ſm oẽs: pcipue ſcm̃ Tho. in locꝭ
ſupiꝰ allegatꝭ. Sed iſta nõ dat ſpẽm pec/
cato: qꝛ nõ aggrauat niſi ſuppoſita mali/
gnitate pori. Accipe eñ voluptatẽ ex fe/
mina i die feſto ſm ſe nõ repugnat ratiõi:
alioq̃n vir nõ poſſet debitũ reddere die fe
ſto ſine pctõ: etiã exactꝰ: ꝯ ſcm̃ Tho. iiij.
di. xxxij. ſed ſolũ repugnat ſuppoſito ꝙ nõ
ſit ſua: vel ꝙ cauſa voluptatꝭ coeat: vel ꝙ
ipſe vir ſit petens ⁊ exigẽs qd̃ nõ licet ꝓpt
mãdatũ ecclie: lꝫ ex ſe nõ ſit malũ qꝛ etiaꝫ
in die laudẽ poſſꝫ q̃s ⁊ actionẽ ⁊ coitũ oꝛ
dinare. Vñ ſcũs Tho. iiij. di. xxxij. q. j. ar
ti. v. q. ij. ſic dt. Petere debitũ in die feſti/
uo nõ eſt circũſtãtia trahẽs ad aliaꝫ ſpẽm
pcti. vñ nõ põt in ifinitũ aggrauare. et iõ
nõ peccat moꝛtalr̃ vxoꝛ aut vir ſi in die fe
ſtiuo debitũ petat. Scdõ. Nã qñcũqꝫ cir/
cũſtãtia aggrauat in infinitũ: ⁊ eſt neceſſa
rio ꝯfitẽda: opoꝛtꝫ ꝙ ſit directe ꝯ pceptũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpeciale. Sed in ppoſito nõ eſt ſic. qꝛ dicit
s. Tho. ij. ij. q. cxxij. ar. iiij. ad pmũ: ꝙ illõ
pceptũ de ſctificatiõe ſabbati iportat ceſ/
ſatioñe a pctõ ſolũ figuratiue i ſenſu mo/
rali: ꝛ nõ ad lrã. ꝛ in. iij. di. xxxvij. q. j. ar.
j. q. ij. ad ſcdũ ſic dr. Opa ſeruilia my/
ſtice intelligunt pctã. ſed ad lrãm opa ſer
uilia dicunt/ad q̃x exercitiũ ſeruos depu
tatos habeam⁹: i qb⁹ debẽt artes mecha
nice dirigere: q̃ ꝯ liberales diuidunt. Hec
ille. Et ꝯfirmat: qꝛ de⁹ exponẽdo illõ pce
ptũ/facit mẽtione ſp de opib⁹ mechanicꝫ:
nunq̃ pro de pctõ, qð vtiq̃ feciſſz ſi ad lit
terã voluiſſet pctã phibere. Cõfirmatur
etiã: qꝛ ſicere ꝯ vnũ pceptũ ad lrãm: et ꝯ
aliõ metaphorice fit circũſtantia necaria
necario q̃ fornicat hꝫ ꝯfiteri ſe etiã ido/
latraſſe. qꝛ fornicatio in ſcptur ðꝛ meta/
phorice idolatria. Dato ꝙ ſit ꝯ illud pce
ptũ: hoc nõ eſt niſi inq̃ntũ illõ eſt generale
phibẽs oẽ pctm̃: vt ðt ſcũs Tho. ij. ij. vbi
s. Qð aũt ẽ generale nõ trahit ad ſpẽm
nec ponit i nũex cũ ſpeciali. vñ rape ꝛ da/
mnificare iniuſte/ nõ ſũt duo pctã: nec due
deformitates. Ad primũ g̃ negat maior.
De hoc ãt ſcũs Tho. iiij. di. xvj. q. iij. ar.
vi. q. iiij. loquit vbi expreſſe maiorẽ negat
dicẽs: ꝙ circũſtãtia ſpẽm mutãs põt i in/
finitũ aggrauare. ſed nõ ſp h facit: ſꝫ ſolũ
qñ directe habet oppoſitiõem ad pceptũ
legꝫ: ꝛ ponit exẽplũ. qꝛ ad pctm̃ gule que
eſt p prope addit hec circũſtãtia laute ſpe
cialẽ deformitatẽ: q̃ etiam ex ſe pctm̃ face
ret. ſed nõ eſt directe ꝯ legẽ: ideoq̃ nõ ag
grauat in ifinitũ. Hec ex illo. Clarꝫ ẽ aũt
ex dictꝫ ꝙ circũſtãtia tpis nõ repugñt dire
cte pcepto legꝫ. Negat etiã minor: ꝛ pba/
tio. qꝛ circũſtãtia tpis ſacri nõ ꝯtinet iniu
riã ei⁹ ex ſe: ſꝫ ſolũ ex ſuppoſitiõe porꝫ act⁹
mali. Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ de tpe ꝛ lo
co eſt ſilr q̃ ad mlta. Prio q̃ ad h ꝙ vtrũ/
q̃ eſt circũſtãtia aggrauãs ex ſuppoſitõe
poris act⁹ mali: et ꝯſeqnt oẽ pctm̃ i vtro/
q̃ eſt graui⁹ ceterꝫ parib⁹. Scðo q̃ntum
ad h ꝙ vtrũq̃ põt eẽ obiectũ aie intẽden
tis opari i ꝯtẽptũ ſacri loci vl tpis: ꝛ ꝯñr
vtrunq̃ iſto mõ trahit ad aliã ſpẽm: puta
iobediẽtie vl ꝯtẽpt⁹ vl hmõi. Et iſta duo
q̃ dixim⁹: ſctũs Tho. in de ma. q. ij. ar. vj
in fine corpis tãgit dicẽs, Siqs faciat ali
q̃d indecẽs in tpe ſacro: tps ſacx qð conſi/
derat vt circũſtãtia reſpectu act⁹ indecẽtꝫ
q̃ in eo fit/ põt ꝯſiderari vt obiectũ reſpe/
ctu alteri⁹ act⁹ circũſtãtꝫ: q̃ ẽ ꝯtẽnere tps
ſacx. Hec ille. Et tertio q̃ ad h ꝙ vtrũq̃
habet annexã circũſtãtiã trahẽtẽ in aliam
ſpẽm q̃tũ ad aliq̃ ꝛ aggrauantẽ in infinitũ:
q̃ eſt circũſtãtia inobediẽtie. qꝛ qð al's eſſꝫ
licitũ: i tpe vl loco ſacro erit illicitũ ꝛ mor
tale. ſic arare i die feſto, ꝛ iugulare latro/
nẽ in ecclia. Vñ ſic homicidiũ iniuſtũ ꝛ in
ecclia/ hꝫ duplicẽ deformitatẽ: iuſtũ autẽ
vnã tm̃: ita labor manualis iniqu⁹: puta
trãſportatio rei furtiue in feſto/habet ſilr
duplicẽ dformitatẽ: equ⁹ pro vnã tm̃. Eſt
aũt diſſilr i vno. qꝛ ſi a tpe ſecludam⁹ pce/
ptũ dei phibentꝫ op⁹ aliq̃d ꝛ intelligam⁹
deũ dies feſti cõſecraſſe ad ſibi q̃ ad aliq̃d
vacãdũ ſilr ſi a loco ſecludam⁹ pceptũ dĩ
vel ecclie de nõ effũdẽdo ſanguie vl ſemie
vl de nõ furãdo ſacra: ꝛ itelligam⁹ deũ vl
eccliam ꝯſecraſſe locũ ecclie p diuis: ſtãte
caſu adhuc aliqð op⁹ factuꝫ in loco ſacro
hẽbit ex ſe repugnantiã ad rõnem: ꝛ nõ ſo
lũ in ordine ad pora: puta ſi ibi q̃s ludat:
aut vir cognoſcat vxorẽ ſuã: vl pctãs vidi
ctã ſanguis exerceat. Sed aũt de tpe. q̃a
tũc arare ñ erit pctm̃: ſic nec ludere ad pi
lã: in q̃ labor eſt maior. ideoq̃ circũſtantia
loci aliqñ trahit in aliã ſpẽꝫ: nõ aũt circũ/
ſtantia tpis. Et horꝫ rõ eſt: qꝛ loc⁹ attingi
põt actiõe corpali tranſeũte: puta furto q̃
tollit res inherẽs: vl effuſione ſanguinis
vel ſemis: nõ aũt tps. Vñ ſicut pctã q̃ fi/
unt in ecclia ꝛ nõ trãſeunt corpalr in locũ
ipm: vt cogitatiões male ꝛ vba q̃ ex ſe ha
bent in aere ſiſtere: nõ aũt attingere ſtru/
cturas niſi p accidẽs: ſunt q̃dẽ grauiora: ſꝫ
nõ trahũt in ſpẽm aliã. qꝛ nõ attingunt lo
cũ iniurioſe: ita nullũ pctm̃ factũ in tpe ſa/
cro tranſfert in aliã ſpẽm: niſi vt dictũ eſt
rõne circũſtãtie annexe. qꝛ nõ attingit in/
iurioſe ſacx tps. Et notãdũ eſt ꝙ lꝫ mul
ta mala fiãt in ecclia: tñ ſpẽs ſacrilegij ag
grauãtes in ifinitũ nõ aſſignant niſi tres.
qꝛ q̃uis forte et de h poſſit alia rõ reddi:
credo tñ ꝙ iſta ſit rõ: qꝛ illa tria ſub prece/
pto phibita ſunt a deo vel potius eccleſia
Vñ licꝫ triturare ſegetes ꝛ cõpmere vuas
ꝛ mercari ꝛ facere ludos i ecclia/ ex ſe ſint

malū: ⁊ ꝯſeq̄nter in aliā ſpeciē trahāt:q꞉ tm̄ ſub p̄cepto nō ꝓhibent̄: nō aggrauant infinite. Ad ſcd̄m aūt dico ꝙ valet ad oppoſitū: vt oſtēſum eſt. Ad p̄mā ꝯfirmationē dico: ꝙ duobꝫ modis aliq̄ facit ꝯtra aliq̄d p̄ceptū. Primo faciendo ꝯtra intentionē ꝓximā p̄cipientis. Et ſecundo faciēdo ꝯtra remotā: ſicut ꝯtra illud p̄ceptū Nō furaberis. facit p̄mo mō q̄ furatur: ⁊ ſcd̄o mō q̄ odit. q꞉ de⁹ faciēs illd̄ p̄ceptū in mēte intēdebat nō eſſe furandū: vltimate ṽo intēdebat dilectionē ꝓximi ⁊ ſui. Om̄ [illegible] facit ꝯtra p̄ceptū aliq̄d ſcd̄o mō: nō facit ꝯtra illud ſolū ⁊ ſpecialiter ⁊ directe: ſed oia ⁊ indirecte: q꞉ in vltimo fine oia ꝯueniūt. Nec facere ſic ꝯtra p̄ceptū/trahit in aliā ſpeciē. alioq̄n is qui furat̄ etiā cōmitteret deformitatē fornicationis: ſed ſolū facere ꝯtra p̄ceptū directe id eſt q̄ntū ad intētionē ꝓximā: qd̄ nō eſt in ꝓpoſito. Sctūs Thomas aūt loquit̄ ſecūdo mō. Vł intēdit ſctūs Tho. vt d꞉ bone memorie mgr̄ Petr⁹ bergo. ꝙ tal' facit magis ꝯtra illud p̄ceptū intellectū metaphorice: ⁊ vt eſt q̄ddā p̄ceptū generale.

Ad ſcd̄am ꝯfirmationē dico primo ꝙ Alexāder loquit̄ eo mō q̄ ⁊ ſctūs Thom̄. nec oportet moueri ꝑ exemplū qd̄ ponit. q꞉ ſcti interdū ꝑ exaggerationē loquunt̄ i deteſtationē pctōꝝ. Dico ſcd̄o ꝙ nō cogimur auctoritatē ei⁹ recipe aduerſus auctoritatē ſcti Tho. cui⁹ doctrina ē ꝑ eccl'iaꝫ examinata ⁊ cōprobata: maxime q̄ntum ad ea q̄ fidē moreſqꝫ ꝯcernūt Vł dico tertio ꝙ Alexāder videt̄ ſe firmare in h̄ ꝙ in noua lege p̄ceptū de ſctificatōe ſabbati obſeruandū ē eo mō q̄ eccl'ia ſtatuit: q̄ ⁊ ab opibꝫ ſuoꝝ ⁊ a pctis mādat abſtinendū. ſꝫ eccl'ia loquit̄ exhortatorie q̄ ad pctā ⁊ ñ p̄ceptiue. q꞉ nō ē credibile ꝙ ipa illud p̄ceptū ſtrictiori mō q̄ꝫ de⁹ inſtituerit dicētibuſ oibꝫ ꝙ maiori acrimonia i veti q̄ꝫ i noua lege ſuabat̄. Ad tertiā ꝯfirmationē dico ꝙ coꝝ auctoritati i hac pte nō ē ſtandū. q꞉ ieſſicacit̄ arguūt i ſenſu myſtico arguēdo ſic. Oē op⁹ ſuile in feſto ꝓhibetur Pctm̄ eſt op⁹ ſuile ⁊c̄. Poſtq̄ꝫ iſta ꝯſcripſerā interloq̄ndū oblata mihi eſt ep'la illius p̄clari thomiſte ⁊ viri ſctiſſimi mgr̄i Petri bergo. ad q̄ndā amicū ſuū ſic dicētis. Venerabil' pat̄ p̄miſſa recom̄. De circūſtātia tpis noueritis ꝙ iā diu venerabiles p̄res atqꝫ doctores ſacri. ſ. mgr̄ Gabriel de barchinona: mgr̄ Vercellinus de vercellis: mgr̄ Angel⁹ de nirdoꝛo: dominus Ludowic⁹ d̄ neapoli: q̄ diſputauit cōtra totū generale capl'm fratꝝ minoꝝ: et poſtea fact⁹ eſt monach⁹. frat̄ Antonius de ſctō Germano de ṽcellis: frater Dn̄icus de cathalonia. ⁊ frater Joannes d̄ calopio in ꝯuentu bononienſi me p̄ſente diffinierūt ⁊ ꝯcluſerūt ꝓ parte negatiua de mente ſancti doctoris ⁊ ꝓ rei ṽitate. q̄rū rōnes ⁊ allegatiōes dimitto: q꞉ nimis lōgū eēt cūcta narrare. nec obſtat qd̄ d꞉. ij. ij q. cxxij. ar. iiij. ad ſcd̄m: ꝙ pctm̄ mortale ē op⁹ ſuile: ⁊ ꝙ magis facit ꝯtra iſtd̄ p̄ceptū peccās mortal'r i feſto q̄ꝫ exercēs op⁹ manuale. q꞉ vt ibi d꞉ ad p̄mū iſtd̄ p̄ceptū q̄ ad ceſſationē a pctis ⁊ q̄etē mētis i deo eſt generale. generalia aūt nihil addūt ſupra ſpecialia. nec generale numerat̄ cū ſpeciali: ſicut homicidiū nō aggrauat̄ ex p̄cepto generali. ſ. declina a malo: vł/noli peccare. Itē illd̄ p̄ceptū tertiū ſ̄m ſenſum litteralē intelligit̄ ſoluꝫ de ope manuali ſeu mechanico: ſed q̄ ad pctā mortalia intelligit̄ ſolū ſ̄m ſenſum myſticū: vt d꞉ ibi. ⁊ in iij. ſen. di. xxxvij. q. j. ar. j. ⁊ ſup Mat. c. xij col. iiij. Et bn̄ ſcitis ꝙ argumētū nō trahit̄ a ſenſu myſtico: ſꝫ tm̄ a l'rali ſ̄m Dionyſ. ⁊ Aug. ⁊ ſctm̄ Tho. Nec obſtat etiā ꝙ circūſtātia de feſto pōt ꝯſiderari vt obiectū r̄ſpectu illi⁹ act⁹ q̄ eſt ꝯtēnere tps ſacrū: q꞉ illud eſt p̄ter intētionē peccātis vt plurimū. ſed nulla circūſtantia q̄ eſt p̄ter intentionē peccātis dat ſpeciē peccato: vt d꞉ p̄ma ſcd̄e. q. lxxij. arti. j. ⁊. viij. in corpore. Hec ille. Pro cui⁹ ṽbis nota p̄mo ꝙ cū dicit generale nō aggrauare ſpeciale ñ vult dicere q̄n pctm̄ in feſto ſit grauí⁹: ſꝫ ꝙ nō eſt graui⁹ ex illo p̄cepto: non facies op⁹ ſuile. qd̄ pctā nō ꝓhibet faciēda: ſed ſignificat eo mō q̄ p̄ceptū de circūciſiōe nō obligabat ad ſuccidendū malos affec⁹. ſꝫ ſignificat h̄ eſſe faciēdū. eſt aūt graui⁹ ex ipa ſcitate tpis: q̄ ꝯtēnit̄: ſꝫ iſta grauitas nō ſit niſi in eadē ſpecie: ⁊ ex ſuppoſitōe p̄oris iordiatiōis vt dictū eſt. Nota ſcd̄o ꝙ vtꝫ mgr̄. q. ij. ar. vj. i cor. dupl'r circūſtātia

dat ſpēm pctō ꝑoꝛi vno.ſ.mō ſpēm eiuſdē
generis:ſicut circūſtātia loci addita furto
facit ſacrilegiū:qd̄ eſt ſpecies furti. Alio
mō ſpeciē oīno diſparatā:ſicut ſi qs furet
vt occidat.circūſtantia finis dat ſpeciem
homicidij:q nō eſt ſpecies furti. Et iſto ſe
cūdo mō intelligit ꝙ circūſtātia q̄ eſt ꝑter
intētionē/nō dat ſpēm:ſ alio mō poſſit in/
telligi vt ipe mgr̄ petrꝰ declarat i dubijs
ſue tabule. Nota etiā ꝑ tota q̄ōne ꝙ qn̄
Aug.dr̄ i li.de decē chordis ꝙ meliꝰ iude
us i agro ſuo aliq̄d i ſabbato vtile faceret
ꝙ̄ in theatro ſeditioſus exiſteret.ꝛ iudeo/
rū femine meliꝰ lanā facerēt ꝙ̄ in neome
nijs impudice ſaltarēt:h̄ iō nō dr̄ qꝛ̄ in il/
lo faciāt ꝯtra duo p̄cepta:ꝛ i iſto ꝯ vnū ꝫ
tm̄.ſed iō:qꝛ iā ſabbatū nō obligat.ideoq̄
meliꝰ ill' eſſet depoſita erronea ꝯſcia in eo
opari.vl' iō:qꝛ licꝫ opꝰ manuale in ſabba/
to.i.i feſto ad lucrū ſit pctm̄.ſecꝰ ad laudē
dei puta ad ſubīēdū paupib:vl' etiā ad ca/
uendū a pctīs ſicut vir auditis diuis lici/
te ſe occupat i ſcribēdo nō ad lucꝝ:ſed ne
ocioſus fornicet:ꝛ domicelle a nobilibus
matronis laudabilit' occupant i addiſcen
dis opib ac':ne ill' ſtātib i feneſtrꝫ moꝛſ
ingrediat ꝑ feneſtras. Laudabilit' inquā
poſtq̄ eis exercitia ſpūalia diu ꝯtinuata
in faſtidiū ꝟtunt. Igit canoniſte q̄ ſenti/
unt iſtā circūſtantiā eſſe neceſſario ꝯfiten
dā aut ſileāt:aut ſcm̄ Tho.itelligāt ꝑus
vel ſaltē vbiq̄ videāt

Caſus lxiiij.

Ueritur.lxiiij.vtrū is q̄ religiōē intrat anio ꝛ in
tētiōe pſeuerādi i ea vſq̄ ad
morte ſi peniteat redire ad ſe
culū poſſit:ꝛ ꝯtrahere mr̄imoniū. Rn̄deo
Circa iſtā q̄ſtionē multa dici poſſent:q̄a
canoniſte ſup hac re multa ſcpſerūt obſcu
rando textꝰ iuris clariſſimos:ſed breuib
agaꝫ.Tria aūt faciā. Primo q̄dā opoꝛtu
na pmittam. Scd̄o recitabo opiniones re
probando falſas ꝛ aſtruēdo verā. Tertio
ꝯtra ꝟitatē arguā ꝛ ſoluā. Quātū ad p̄
mū ſciēdū ē p̄mo ꝙ dupl'r aliq̄d ē illicitū
Primo.ſ.ex ſe vl' ſm̄ ſe ſiue ex genere ſuo:
ita ꝙ nunq̄ pt licite fieri:vt odire vl' blaſ/
phemare deū Et ſcd̄o ex circūſtātia:ita.ſ.
ꝙ in aliq̄ caſu eſt licitū:ꝛ i aliq̄ illicitū:vt
leuare feſtucā:qd̄ illicitū ē in ꝯtēptū alte/
riꝰ vel qn̄ qs debet i alijs occupari:ſ ali/
qn̄ liceat. Nos aūt nūc q̄rimꝰ d̄ illicito p̄/
mo mō:nō aūt ſcd̄o mō.qꝛ nō ē dubiū ꝙ
rōne ingratitudinis vel alteriꝰ circūſtan/
tie talis peccare pōt:puta qꝛ redit ad ſecu/
lū.vt ſecularit'.i.laſciue ꝯuerſet. Scie/
dū eſt ſcd̄o ꝙ religionē triplicit' qs ingre/
di pōt. Primo.ſ.anio ꝛ intētiōe exeūdi tā
dē ſ interim aliq̄ tpe volēdo ꝯponere mo
res ꝓpꝛios:vel ſatiſfacere voto:vel effuge
re pſecutionē:ꝛ hmōi. Et ſcd̄o aio ſtatim
in ipa habitꝰ ſuſceptiōe ꝓfitēdi expſſe vel
tacite:qd̄ olim licuit:vt ptꝫ extra de regu
la[...]d aplicā.ꝛ c.ſtatuimꝰ.ꝛ etiā mō licet
extra [o]rdines mēdicantes:qꝛ h̄ ꝓhibet in
oꝛdine p̄dī.ꝛ mino.extra codē.nō ſolū.li.
vj.ꝛ in alijs oꝛdib mēdicātiū.ibidē in ca.
ꝯſtitutionē. Et tertio anio q̄dē ꝛ intētiōe
pſeuerādi ſꝑ:ſed nō anio ꝓfitēdi infra an
nū ſeu vouēdi vel alit' ſe obligādi.vel q̄a
de h̄ nō cogitat:vel qꝛ cogitat:ſ vult ſe li/
bez eſſe ꝑ annū. Sciēdū eſt tertio ꝙ ab
bas in c.litaturā.extra de voto ꝛ voti redē
ptione.dicit:ꝙ ſm̄ canoniſtas votū initia
tur qn̄ ꝓpoſitū ſeminat in aio:ꝯfirmat au
tē cū deliberatio figit:ꝯſūmat ꝟo cū ꝟba
enunciant. Ex p̄mo hoꝝ nō obligat qs q̄
ad deū vel eccl'iam.ex ſcd̄o ꝟo obligat qs
q̄ ad deū tm̄.xvij.q.j.qui bona agūt.ſed n̄
quo ad eccl'iam:exquo ſibi nō ꝯſtat.ex ter
tio autē obligat quis q̄ntum ad vtrūq̄
Sciendū eſt q̄rto ꝙ idem ibidē dicit ꝙ
ſm̄ ſcm̄ Tho.ij.ij.q.lxxxvij.ar.j.ad obli/
gationē voti req̄rit p̄mo deliberatio:ꝛ ſe/
cūdo ꝓpoſitū:ꝛ tertio ꝓmiſſio:q̄ deo fieri
pōt etiā ſolo coꝛde.q̄ q̄dē dicta ſcti Tho.
q̄uis Ioan.an.ꝛ doctores ſimpl'r recitent.
tm̄ mihi videt ꝙ deſtruāt multas theoꝛi/
cas canoniſtaꝝ:vel ſaltē opoꝛtet illas re/
ſtringere. Nā cū dictū ſit in c.ꝯſulti.extra
de reg.ꝙ ſuſcipiēs habitū religiōis cū ꝓpo
ſito vitā mutādi/eſt efficacit' obligatꝰ reli
gioni q̄ ad deū ꝓpter illud ꝓpoſitū. Cōtra
riū huiꝰ pōt inferri ex dictis ſcti Tho.qꝛ
nō ſufficit ꝓpoſitū niſi ſequat ꝓmiſſio ſal/
tē i coꝛde. Opꝫ ḡ rſtringere iura q̄ firmāt

decıſionē ſup̄ ꝓpoſito: vt intelligant̄ de ꝓ-
poſito cū animi ꝓmiſſiōe. Hec ex abbate.
Sciendū eſt q̄nto q̄ vl' abbas nō intel-
lexit canoniſtas: dicentes votū eſſe ꝓpoſi-
tū aliq̄d faciēdi: vel canoniſte nō intelle-
xerūt q̄d ſit votū. Nam ſi ſm̄ eos votuꝫ ē
ꝓpoſitū cū ꝓmiſſione: dicta ſan. Tho. non
euertūt theoricas canoniſtaꝝ. q2 eodē mō
ſumūt votū vt ſctūs Tho. Si vo ē ꝓpoſi-
tū ſine ꝓmiſſiōe: ipi nō intelligūt q̄d ſit vo-
tū: de cui⁹ rōne eſt ꝓmiſſio. Tū q2 cauſat̄
votū ex q̄dā pollicitatōe. vt in. l. j. ff. d̄ pol-
lici. Tū q2 ſcptura vbiq3 innuit votū eē ꝓ-
miſſionē: ſm̄ illd̄ Deut. xxiij. Si votū tē.
Et ſubdit̄. Facies ſicut ꝓmiſiſti dn̄o. nū-
q3 vo innuit q̄ ſit ſolū ꝓpoſitū. Tū q2 idē te-
net Archid. in c. q̄ bona. diſt. xvij. q. j. Tū
q2 idē ptꝫ ex ei⁹ diffinitiōe ſm̄ oēs theolo-
gos: quib⁹ in h̄ ſtandū eſt: q2 votū eſt act⁹
latrie q̄ cultū exhibet d̄o q̄ eſt obiectū the-
ologie q̄ eſt ſciētia de deo. vt ptꝫ ex ſuo no-
mie. Quātū ad ſcdm̄ p̄ma opinio eſt oīm
canoniſtaꝝ cōiter dicentiū q̄ tal' ad ſecu-
lū redire nō pōt nec licite ꝯtrahere: ſed eſt
religiōi in genere vel in ſpecie obligat⁹: q̄-
rum aliq̄ dicūt q̄ talis eſt ſolennit̄ ꝓfeſſus
aliq̄ vo q̄ nō: licꝫ ad ſeculū redire nō poſ-
ſit. Nā Inno. i c. ꝯſulti. de regul'. tenet q̄
iſte ſit ver⁹ religioſus. nec teneat mr̄imo-
niū ab eo ꝯtractū. q2 inq̄t ꝓpoſitū mutādi
vitā cum ſit q̄ddaꝫ votū: ſolennizat̄ p̄ ha-
bitus ſuſceptionē: qd̄ etiā tenet Hoſti. et
Vincē. dicētes. q̄ ſi iſte vxorē habuiſſet i-
cognitā: illa potuiſſet incōtinēti alteri nu-
bere. quaſi p̄ h̄ ꝓpoſitū ſolennizatū p̄ habi-
tus ſuſceptionē diſſolutū fuerit mr̄imoni-
um nō ꝯſūmatū: qd̄ Jo. an. dt̄ ꝓbari per
c. bn̄ficiū. de regula. li. vj. vbi dı̄ q̄ bn̄fici-
um ſuſcipiētis habitū nouitioꝝ pōt alteri
ꝯferri: ſi euident̄ apparet eū voluiſſe vitaꝫ
abſolute mutare: ⁊ cū hac opiniōe tranſit
dn̄s An. in c. ꝯſulti. ⁊ fere oēs ſcribētes.
Sed dn̄s Cardi. tenet iſtū nō eſſe veꝝ re-
ligioſum: q̄uis q3 ad ſeculuꝫ redire nō poſſit.
⁊ ꝯſequenter teneret matrimoniū ab illo
ꝯtractū. q2 inq̄t p̄ ſuſceptionē habit⁹ non
fit ꝓfeſſio tacita vel expſſa: ⁊ ꝯſeq̄nt̄ votū
nō eſt ſolēnizatū q̄ ad dirimere mr̄imoni-
um poſt ꝯtractū. p̄ ca. vnicū. de voto. li. vj
⁊ ita refert ſe ꝯſuluiſſe i facto. Sꝫ opinio
canoniſtaꝝ ſtare nō pōt. Quicūq3 eīm ob-
ligat̄ religiōi obligat̄ ſup̄ioris p̄cepto vel
ꝓprio voto. Sed iſte nō obligat̄ religioni
ſup̄iori p̄cepto: vt ꝯcedūt canoniſte. ꝯtra
q̄s arguo. neq3 ꝓprio voto: q2 de rōne voti
ē ꝓmiſſio: vt patuit: quā iſte nō fecit. Vn̄
bn̄ dt̄ Panor. q̄ doctrīa bti Tho. imo oī-
um theologoꝝ: canōiſtaꝝ theoricas euer-
tit. Specialr̄ āt opinio cōioꝛ. i. Inno. ⁊ ſe-
q̄ciū ſtare nō pōt. Nā oē votū nc ſolēniza-
tū vt poſſit ſeq̄ns mr̄imoniū dirimere: eſt
ſolēnizatū p̄ oꝛdinē ſacꝝ vl' ꝓfeſſionē expſ-
ſam vl' tacitā factā alicui de religiōib⁹ ap-
probatis ⁊ nō alit̄: qd̄ ptꝫ i dicto c. vnico.
Sꝫ iſte nō eſt ꝓfeſſus expſſe vl' tacite. qd̄
ꝓbatur p̄mo p̄ c. ex trāſmiſſa. extra de renun.
vbi clare patꝫ q̄ votū intrādi religionē ⁊
ꝓpoſitū p̄ſeuerandi ſimul nec faciūt religi-
oſum p̄ habit⁹ ſuſceptionē nec aliquā in-
ducunt ꝓfeſſionē. Et ſcdo p̄ ca. ad aplīcā.
de regu. vbi ptꝫ q̄ ꝓfeſſio fieri nō pōt ſine
ꝯſenſu ꝓfitentis ⁊ monaſterij: qd̄ nō intē-
dit iſtū ad ꝓfeſſionē recip̄e dādo habituꝫ
nouitioꝝ. ſed vult moꝛes eius expiri. Et
tertio q2 cū iſta ꝓfeſſio ſit q̄ſi q̄dā ꝯtract⁹
⁊ hincinde oꝛiat̄ obligatio reciꝓca: non
pōt ꝯſiſtere ex p̄te vni⁹ tm̄. l. in oib⁹. ff. de
acti. ⁊ obli. Scd'a aūt opinio eſt Petri de
Palude. ⁊ Frā. de zāba. q̄ ſuſceptio habi-
tus religionis cū firmo ꝓpoſito remanēdi
eq̄pollet voto ſimplici ex vi ſtatuti eccle-
ſiaſtici. extra d̄ regu. ſtatuim⁹: ita q̄ talis
ad ſeculū redire nō pōt: nō rōne voti: ſed
rōne ſtatuti vel p̄cepti eccl'iaſtici. Sꝫ nec
iſta opinio pōt hr̄e veritatē: qd̄ ꝓbo p̄miſſiſ
trib⁹ dictis q̄ habent̄ i canone. extra de re-
gula. Nam in c. ꝯſulti. Innocē. iij. dicit in
h̄ caſu ſic. Nos credim⁹ diſtinguendum:
vtꝝ is q̄ ꝯuertat̄ ꝓpoſuerit abſolute vitaꝫ
mutare vt ſub habitu regulari oīpotenti
deo de cetero famulet̄: an ꝯditionalit̄ ex-
piri obſeruātiā regularē vt ita demū ſi ſi-
bi placuerit ꝓfitear̄ oꝛdinis diſciplinā. In
p̄mo caſu: debet vt regularit̄ viuat ad la-
xioꝛē ſaltē regulā ꝯtrāſire. In ſcdo poteſt
ad ſeculū nō vt viuat ſecularit̄ remanere.
Vt ḡ q̄ ſit ei⁹ intētio pleni⁹ agnoſcat̄ ꝓpo-
ſituꝫ ſuū in p̄ncipio p̄teſtet̄. Hec ibi. Vbi
patꝫ q̄ intētio mutādi vitā abſolute obli-
gat ex ſe ſine q̄cunq3 p̄cepto vel ſtatuto:

vl' ſtatuto cũ papa nihil ibi mãdet aut ſta
tuat: ſed ſolũ declaret. Deinde ꝓ̃o in c. ſta
tuim⁹ Greg. ix. i eodẽ caſu ſic dĩ. Statui
mus nouitios i ꝓbatiõe poſitos añ ſuſce
ptũ religiõis habitũ q̃ dari ꝓfitẽtib⁹ ↄſue
uit: vel añ ꝓfeſſionẽ emiſſam ad priorẽ ſta
tũ redire poſſe libere infra annuʒ: niſi eui
dent' appareat ꝙ tales abſolute voluerint
vitã mutare: ⁊ in religiõe ꝑpetuo dño de
ſuire: cũ q̃libet renũciare valeat ei qḋ ꝓ
ſe noſcit' introductũ. Nihilomin⁹ ſtatuẽ
tes ad oẽm ambiguitatẽ penit⁹ amouen
dã ꝙ cũ in q̃buſdã locis religioſ' nouitio
rũ habit⁹ nõ diſtinguat' ab habitu ꝓfeſſo
rũ: ꝓfeſſiõis tpe bñdicant' veſtes q̃ ꝓfitẽ
tib⁹ ↄceduntur: vt nouitioꝝ a ꝓfeſſoꝝ ha
bitu diſcernat'. Hec ibi. Deinde Innocẽ
tius q̃rt⁹ inc. Nõ ſolũ. eo. i ti. li. vj. frib⁹ ꝑ
dicatoꝝ ⁊ minorib⁹ inhibet ſub excõicati
onis pena: ne ante annũ ꝓbatiõis q̃ ẽ ma
xime in ſubſidiũ fragilitatis humane re
gularit' inſtitut⁹ recipiãt ad ꝓfeſſionẽ ſuo
rũ ordinũ vel renũciationẽ ſeculo facien
dã: ne vñ ſpũal' ꝓfect⁹ q̃rit': ſalutis diſpẽ
diũ ſubſequat'. Premitto etiã ꝙ ſm Petꝝ
idẽ eſt q̃ vult abſolute vitã mutare. ⁊ qui
intẽdit ꝑpetuo eẽ i religiõe: lʒ nõ ſint ideʒ
ſm ꝟitatẽ. Tũc arguo ſic. Primo. Nã qḋ
ad aliq̃d obligat ex ſe: nõ obligat ad illud
ex q̃cũq; ꝑcepto eccl'ie ſupueniẽte: q2 illḋ
ꝑceptuʒ eccl'ia ſine cauſa ⁊ rõne ⁊ ↄſeq̃nt'
fruſtra feciſſet. Sed ſuſceptio habit⁹ reli
giõis cũ ꝓpoſito ꝑſeuerãdi. i. mutãdi vitã
abſolute ex ſe obligat ad nõ redire ad ſe
culũ: vt patuit ꝑ ca. ↄſulti. Ergo nullũ eſt
factũ ꝑceptũ ab eccl'ia ad obligandũ ad h̃
Scḋo. Nã ſi talis eſt ad h̃ obligat⁹ ex ꝑ
cepto eccl'ie: cã obligatõis eẽt ex pte eccle
ſie ⁊ nõ ex pte nouicij. ſed h̃ eſt falſum: vt
ptʒ ꝑ c. Statuim⁹. in q̃ reddit' cã obliga
tiõis. q2. ſ. ille renũciauit iuri ſuo. i. libtati
ſibi ↄceſſe i anno ꝓbatiõis. Et ſi dicat' ꝙ il
la renũciatio nõ ẽ cã obligatõis: ſʒ ẽ diſpo
ſitio ad cãm. i. ꝑceptũ. Cõtra q2 libtati ſue
null⁹ r̃nũciat niſi q2 vult obligari. ad vel
le aũt obligari ad aliq̃d ſequit' eẽ obliga
tũ cũ illḋ ſit votũ ſaltẽ interꝓ̃tatiue: ⁊ ↄſe
q̃nt' ſupflue induceret' ꝑceptũ obligatiuũ
vel ſi nõ ſequit' eẽ obligatũ. tñ q̃ vult obli
gari. Nã q̃ſi pt ſe deo obligare vouẽdo: ⁊ cõ
ſeq̃nt' ſupflue iducit' ꝑceptũ. Tertio. Nã
qḋ eccl'ia alios facere ꝓhibet ipa nõ facit
ſtãte eadẽ cã. Sʒ eccl'ia ꝓhibet alios obli
gare aliquẽ ad religionẽ añ annũ ꝓbatio
nis etiã volẽtẽ obligari: vt ptʒ i c. nõ ſolũ.
g̃ h̃ ipa nõ facit ſtãte eadẽ cã: ſicut ſtat in
ꝓpoſito. q2 nõ min⁹ vergit i diſpẽdiũ ſalu
tis aliquẽ obligari ad religionẽ ex ꝑcepto
eccl'ie q̃ʒ ex ſuaſiõe inducẽtis ad ſe obligã
dũ. Quarto ſi decretal': ſtatuim⁹. habʒ ꝟi
tatẽ ꝑ diſtinctionẽ habit⁹ nouitioꝝ ⁊ ꝓfeſ
ſoꝝ: in iſto caſu oĩs tollit' ambiguitas: vt
ptʒ dicto c. ſtatuim⁹. Sed ſi eccl'ia ꝑcipit
vt ſuſcipiẽs habitũ nouitioꝝ cũ intẽtione
ꝑſeuerãdi ſit religiõi obligat⁹: nõ tollitur
oĩs ambiguitas. q2 quẽuis hoꝝ habituuʒ
q̃s recipiat itẽdẽs ꝑſeuerare nihil ꝛfert: ex
q̃ vtroq; mõ ẽ obligat⁹. g̃ ſi Petri opinio
eſt vera decretal' ẽ falſa. Quinto nullũ ꝑ
ceptũ ꝟgẽs in diſpẽdiũ ſaluꝭ aĩaꝝ eſt fa
ctũ ab eccl'ia. q2 h̃ ipa q̃ a ſpũſctõ regit' ca
uet. vt etiã ptʒ i dicto c. nõ ſolũ. Sed iſtḋ
ẽ hmõi. q2 cũ fere oẽs itrãtes religionẽ ha
beãt intẽtionẽ ꝑſeuerãdi: ſi eis nõ notifi
cat' h̃ ꝑceptũ illaq̃ant' igrãtes. ſi ꝟo eis no
tificat' dat' eis occaſio vt ꝑſeuerãdi intẽti
onẽ mutẽt: qḋ multũ nocet aĩab⁹. Tertia
ãt opinio vera tenet ꝑmo ꝙ eccl'ia circa h̃
nullũ fecit ꝑceptũ neq; aliq̃d obligauit ſʒ
reliq̃t annũ ꝓbatõis liberũ. Et ſcḋo ↄſeq̃n
ter ꝙ null⁹ obligat' ad religionẽ niſi ex ꝓ
prio voto. Et tertio ꝙ ille q̃ igredit' cũ aĩo
ꝑſeuerãdi ſʒ nihil vouẽs aut ſpõdens ẽ in
ſua libtate ↄtrahẽdi m̃rimoniũ ꝑ totũ an
nũ ꝓbatõis. q2 ad religionẽ nõ obligat' ꝓ
prio voto neq; alieno ꝑcepto. Iſtã ãt opi
nionẽ optet dicere eẽ d mẽte ſcti Tho. vt
ptʒ ꝑ ea q̃ ſ. allegata ſũt de abbate. ⁊ clari
us. ij. ij. q. vl. ar. iij. Hãc etiã ſequit' ſũma
roſella. ti. nouiti⁹. ſ. xiij. ⁊ ſũma Angelica
ti. eodẽ. ſ. xij. Sed ↄtra: videt' ꝙ hec opi
nio ſit falſa. Primo. Nã dr̃ i ca. vidua. extra
de regula. Vidua ſi ſpõte velũ ↄuerſiõis
q̃ʒuis nõ ſacꝝ ſibi impoſuerit: ⁊ i eccl'ia in
ter velatas oblationẽ deo obtulerit: velit
nolit ſanctimonie habituʒ vlteri⁹ debʒ ha
bere: licʒ iuramẽto firmare velit: eo teno
re velamẽ ſibi impoſuiſſe vt deponere poſ
ſet. Hec ibi. Ergo a ſili imo a fortiori ha
bitũ deponere nõ pt q̃ illũ nõ depoſuit⁹

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aſſũpſit. Sol. Nõ eſt ſile. ſed eẽt ſile ſi qͣs
ſpõte aſſumeret hitũ pfeſſoꝝ cõſentiẽtibꝫ
his q̄ꝝ eſt incorpare religioni. qꝛ ſm glo.
et canoniſtas marie Abba. illõ velũ erat
monachaꝝ pfeſſaꝝ. ⁊ illa oblatio ſꝫr ex lo
ci cõſuetudine ꝓpria erat pfeſſaꝝ. Vñ vi/
dua hec itelligit implicite voluiſſe pfiteri
Scḋo. Nã in mult̄ʒ caplis ḋr q̄ q̄ voluit
abſolute vitã mutare tenet̄ ad religionẽʒ.
Sed ita eſt in ꝓpoſito. Sol. Nõ eſt verũ.
qꝛ ſm veriorẽ opinionẽ ille abſolute vult
vitã mutari q̄ vult ſe ſua libertate ꝑuare
ꝑ votũ: vt ḋr ſũma Angeli. Tertio Nam
extra ḋ regulã. in c. ſuꝑ eo. Clerici q̄ infra
annũ pbatiõis a religiõe diſceſſerãt: ad il
lã vl' aliã cogunt̄ redire. Sol. vt patʒ i eo
dẽ c. illi emiſerant votũ religiõis Eſt ãt
Sciendũ ꝙ text⁹ in c. nõ ſolũ. eũ qui ꝓpo/
nit vitã abſolute mutare: diuidit ꝯ eũ qui
expſſe vel tacite pfitet̄ ꝓpter duo. Primo:
qꝛ iſta volũtas mutãdi vitam abſolute pt
eſſe ꝑ votũ ſine pfeſſione: q̄ reqrit ꝯſenſuʒ
duoꝝ. Scḋo ſm aliq̄s: qꝛ põt eſſe ꝑ incho
ationẽ pfeſſionis. qꝛ. ſ. q̄s offert ſe pfeſſi/
oni quã tñ ali⁹ nõ ſubito recipit; qꝛ tal' in/
terp̄tatiue vouet. etſi ali⁹ ei⁹ pfeſſionẽ non
acceptet/tenet̄ trãſire ad aliã religionem.
ſic etiã ſi q̄s offerat ꝯſenſum mr̄imonialeʒ
vni: poſtq̄ʒ obtulit etiãſi alter nõ ſtatiʒ re/
ſpõdeat: ille iã q̄ntum eſt in ſe obligat⁹ ẽ.
Quarto. Nã q̄cũq̄ʒ eſt igrat⁹ deo/peccat.
Sed q̄ ſuſcipit habitũ religiõis cũ inten/
tiõe pſeuerãdi ⁊ reuertit̄ ad ſeculũ/ẽ ingra
tus deo de religiõis maximo bñficio ⁊c̄.
So. Eq̄ pbaret̄ ꝙ ingrediẽs cũ aĩo exe
undi ſi voluerit/peccat exeũdo. Iſtud ẽm
pcm̄ nõ ꝯſiſtit in exitu ſm ſe ꝯſiderato: ſʒ
rõne circũſtãtie. Cõcedo g̃ ꝙ exiens ſine
cã ſꝑ peccat: ſʒ nõ in eo ꝙ exit. ſed in eo ꝙ
ſine cã exit. Sʒ tñ lʒ exeat cũ pctõ rõne cir
cũſtãtie: ex ipa tñ ſua intẽtiõe pſeuerandi
nõ phibet̄ q̄n nubere poſſit. Quinto oĩs
mittẽs manũ ad aratꝝ ⁊ reſpiciens retro
peccat. qꝛ ñ eſt apt⁹ reg̃ dei. Luc. ix. ad qḋ
ſolũ pcm̄ inhabilitat. Sed iſte eſt hmõi.
So. Scḋʒ Bedã manũ ponere ad aratꝝ
eſt ſuũ cor ferro ſb̄i dei ꝑ cõpũctionẽ ſcin
dere vt bonoꝝ opeꝝ fruct⁹ pducat. Hoc
aũt dupl'r ꝯtigit. Prio. ſ. vt pducant̄ fru/
ctus neceſſitat̄ʒ ꝑ obſuãtiã mandatoꝝ: ⁊
ſuꝑerogatiõis ꝑ obſeruãtiã cõſilioꝝ ⁊ reli
gionis ingreſſũ. Et ſil'r duobꝫ modis ali
q̄s ẽ apt⁹ reg̃ dei. Prio. ſ. aptitudine ſuffi
ciẽti vel neceſſaria q̄ in charitate Et ſcḋo
aptitudine ſuꝑabũdãti q̄ in charitat̄ʒ pfe
ctiõe ꝯſiſtit. Qui g̃ reſpicit retro ne pdu
cat fruct⁹ neceſſitat̄ʒ: nõ ẽ apt⁹ p̄mo mõ. q̄
ſꝫo reſpicit ne pducat fruct⁹ ſuꝑerogatio/
nis: ſʒ ſolũ neceſſitat̄ʒ: eſt poſſibil'r apt⁹ p̄/
mo mõ: ſʒ nõ ſcḋo. Qui g̃ exit religionẽʒ
p̄t exire ſine pctõ: puta qꝛ exit ex cã rõna/
bili. ⁊ cũ pctõ veniali: qꝛ exit ſine cã rõna
bili/ſolũ religiõis auſteritate deterrit⁹: vl'
aliq̄ honeſta voluptate allect⁹: ſʒ cũ aliq̄li
ingratitudine q̄ poſſibil'r ẽ veniale. aliq̄n
ſꝫo cũ pctõ mortali: puta qꝛ cũ intẽtiõe il/
licite fruẽdi voluptatibꝫ pctõꝝ: vl' cũ tan
ta ingratitudine q̄ ſit mortale. qḋ nõ ẽ fa
cile ḋiudicare. Sctũs Tho. aũt. ij. ij. q. vl
tima. ar. iiij. ad p̄mũ ſic ḋr. Non intelligit̄
q̄s retro aſpicere niſi quãdo p̄termittit id
ad quod ſe obligauit. alioq̄n oĩs faciens
aliquod bonũ op⁹ ꝑ temp⁹: ſi nõ ſemꝑ id
faciat eſſet inept⁹ regno dei. qḋ patet fal/
ſum. Hec ex illo.

Caſus. lxv

q Veritur iterũ an liceat
iſte contractus ſiue locatio: ſi/
ue impignoratio ſit Petrus ha
bens iocale valoris aureorum trecento/
rum: ⁊ indigens pecunia: accipit a Ticio
aureos trecentos: et Ticius a Petro di/
ctum iocale: hoc pacto vt quotiẽs ille re/
ſtituerit iocale/iſte pecuniã reſtituat. Re
ſpondeo. Premittendo pro fundamẽto aſ/
ſumo diſtinctionem ſancti doctoris. ij. ij.
q. lxxviij. ar. j. ⁊ Panormitani ſuꝑ rubri/
ca de vſuris. que diſtinctio habet̄ etiaʒ in
textu iur̄ʒ humani ciuilis. ff. de vſufruc. l.
omniũ. ⁊ inſti. co. §. conſtituit̄. licʒ ſit aliq̄
diſſonãtia inter illos textus legales: de q̄
nihil ad rem mõ. Eſt autẽ diſtinctio hec
Rerum poſſeſſaꝝ q̄dam ex ſuo vſu p̄nci/
pali ⁊ vſitatiori totaliter cõſumunt̄: ita ꝙ
poſt ſuũ vſum nõ habent̄ ſub ꝓpria ſpecie
atq̄ʒ ſubſtãtia: vt panis: vinũ: ⁊ hmõi. q̄/
dã ſꝫo ex ſuo p̄ncipali vſu non ꝯſumunt̄ ex
toto. etſi nonnunq̄ʒ patiant̄ detrimentum

vt ager: domus: equꝰ. In p̄mis igiť vt ꝓbat s. Tho. ⁊ vt hꝫ in textu legū ꝑdictaꝝ ↄſtitui nō poteſt vſufructꝰ, nec ipſa locari p̄nt annuo vel diurno vł q̄uis cēſu. ſed in ſecundis ſecꝰ eſt. qꝛ ſeorſum tradi aut vendi pōt vſus: puta domꝰ retēta ꝓprietate, ⁊ ſilr̃ ꝓprietas vſu retēto. nō aūt in p̄mis. ſꝫ cuicūqꝫ ↄcediť vſus vini/ trāſit vinum in dñium ⁊ ꝓprietatē eiꝰ. Vñ ridiculū eſt dicere: mutua mihi panē vnū q̄uſqꝫ vtar eo aut ſcyphū vini. nō aūt: mutua equū aūt domū vł agrū. Pecunia aūt ſub p̄mo reꝝ genere ↄtineť: ita ꝙ q̄ ea vtiť q̄ntū ad eiꝰ vſum p̄ncipalē q̄ eſt diſtractio/ eā ↄſumit. qꝛ iā nō habet eā in ꝓpria ſpecie ⁊ ſubſtantia. etſi eā hꝫ in equaleti. i. in re empta: ſic ⁊ panis hꝫ in ſanguie in quē eſt ꝑ digeſtionē ↄuerſus. Moniľ āt ↄtineť ſub ſcđo qꝛ poſt ſuū p̄ncipalē vſum q̄ eſt oſtētatio adhuc remanet ſpēs ⁊ ſubſtantia rei. Igiť pecunia locari nō pōt vt inde capiať vſuſfructꝰ: q̄ tñ capi pōt de monili. Igiť ſi i dicto caſu ſit locatio vel ↄtractꝰ aliꝰ. i. impignoratio: ſicut ð facto ē eo mō q̄ practicať Probo ꝙ ſit illicitꝰ ex ꝑte locantꝫ pecuniā vel mutuātꝫ ſuꝑ pignore. Primo ſi ſit locatio. Quicūqꝫ em̄ ex vſu ſue pecunie accipit aliq̄d vltra ſortē ex pacto vel intentōe ſine q̄ nō capitali exiſtēte ſecuro: eſt vſurariꝰ: vt patet ex diffinitiōibꝫ vſure. qꝛ accipit p̄ciū vſus rei nō hñtꝫ vſum a ꝓprietate diſtinctū. Sed in iſto ↄtu: Ticiꝰ dās trecentos aureos ꝓ vſu ſue pecunie aliq̄d accipit vltra ſortē capitali ſecuro: q̄a accipit vſum iocalis qui aliq̄d valet: ſicut ⁊ vſus eq̄ vel domꝰ. Scđo etiā ꝓbo ꝙ ſit illicitus ſi pecunia non ſit locata: ſed mutuata ſuꝑ pignore. Nā vt ꝓbat ſcťus doctoꝝ. ij. ij. q. lxxviij. q̄ vtiť pignore obligato teneť p̄ciū vſus cōputare in ſortē: niſi talis res ſit cuiꝰ vſus ↄcedi ſolet inter amicos: puta liber vel aliq̄d minimū. alioq̄n ſi nō cōputať ſiq̄dē hoc fiat ↄſentiēte debitore eſt vſura: eo ꝟo nolēte/ ē furtū. vt in. l. pignore. ff. de fur. Sed ↄ. videť ꝙ ex ꝑte ticij liceat ↄtꝰ Nā ſicē Petrꝰ licite pōt locare iocale: ita ⁊ ticiꝰ pecuniā locare pōt. qꝛ ſm̄ Sco. in. iiij. di. xv. pecunia ſignata locari pōt. Sol. Dico ꝙ pecuniā ſignatā poſſe locari ⁊ inde lucꝝ accipi: nō ē dictū Scoti ſolū: ſed ſcťi Tho. ⁊ cōiter oīm theologoꝝ ⁊ canoniſtaꝝ. qꝛ ſic ↄcediť pecūia ad aliquem vſum ſecūdariū ꝑ quē nō ↄſumitur: puta ad oſtentationē. Etſi ita eſſet in caſu: ita ꝙ Petrꝰ acciperet aureos trecētos ad oſtentandū/ reſtituēdos nō ſolū in ſpecie ſed in numero: ita ꝙ extēſo digito poſſet q̄s ſignādo dicere. Iſti ſunt q̄s mutuauit Ticiꝰ: Dico ꝙ caſus eſſet licitꝰ. q̄a tunc pecunia hr̄et vſum a ꝓprietate diſtinctum: et eſſꝫ locabilis ſicut ⁊ monile. et ſeruareť equalitas iuſticie. Sed in ꝓpoſito non eſt ita.

Incipit vltimus Tractatus

In conſecratione eccleſie.

Ingreſſus Jeſus ꝑambulabat hiericho Luc. xix. Sciendū eſt aūt ꝙ ea q̄ in p̄nti euāgelio narranť/ ↄtigerūt q̄n dñs vltia vice aſcēdebat hierl'm ad paſſionē (Et ecce vir noie zacheꝰ: ⁊ hic erat p̄nceps publicanoꝝ) Publicani erāt q̄ publica vectigalia exigebāt. ⁊ erāt cōiť viri peccatores ⁊ īfames Iſte āt fuit eoꝝ p̄nceps Vł qꝛ hēbat aliq̄d officiū ſuꝑ alios. vł qꝛ erat p̄mꝰ in ſceleribꝫ. vł qꝛ erat p̄mꝰ i diuitijs (et ipſe diues. Et q̄rebat videre ieſum q̄s eſſet: ⁊ non poterat p̄ turba: qꝛ ſtatura puſillꝰ erat. Et p̄curēs aſcēdit in arborē ſicomoꝝ: vt videret illū: qꝛ inde erat trāſiturꝰ. Et cū veniſſet ad locū: ſuſpiciēs Jeſus vidit illū: ⁊ dixit ad eū. Zachee feſtinās deſcēde: qꝛ hodie i domo tua oportet me manere) Oportet aūt aliq̄n iportat neceſſitatē. vt ſi dicā: opꝫ me mori. aliq̄n importat idigētiā. vt ſi dicā: opꝫ me hr̄e veſtē vł equū. Hic āt ñ teneť p̄mo mō. quia chr̄s ifinitꝫ alijs modis miraculoſe ⁊ ſine miraclo potuiſſet ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuis p̄ādiū inuenire. ſꝫ ſcđo mō: vt ſit ſenſꝰ Zachee idigeo me recipias i domo tua ad p̄ādiū cū ſim pauꝑ. Vñ q̄ ↄſiderabat videre chr̄m quē